Rzeczpospolita Polska

USTAWA BUDŻETOWA NA ROK 2027

UZASADNIENIE

RADA MINISTRÓW

Warszawa, wrzesień 2026

Spis treści

Podstawowe wielkości budżetu państwa i najważniejsze uwarunkowania opracowania projektu ustawy budżetowej na rok 2027 9

Rozdział I
Ocena sytuacji makroekonomicznej Polski i kierunki polityki fiskalnej 25

1. Ocena sytuacji makroekonomicznej Polski 25
2. Kierunki polityki budżetowej w 2027 r. 36
3. Stabilizująca reguła wydatkowa 38
4. Sektor finansów publicznych 44

Rozdział II
Przewidywane wykonanie budżetu państwa w 2026 r. 51

Rozdział III
Dochody budżetu państwa 53

1. Warunki realizacji dochodów budżetu państwa w 2026 r. 53
2. Dochody budżetu państwa w 2027 r. 57
3. Dochody podatkowe 60
4. Dochody niepodatkowe 75
5. Środki z Unii Europejskiej i innych źródeł niepodlegające zwrotowi 80

Rozdział IV
Wydatki budżetu państwa 83

1. Wydatki budżetu państwa w 2027 r. 83
   1.1. Informacje ogólne 83
   1.2. Współfinansowanie projektów z UE 85
   1.3. Dotacje dla jednostek samorządu terytorialnego 87
   1.4. Wynagrodzenia w państwowych jednostkach budżetowych 91
   1.5. Wydatki na obsługę długu Skarbu Państwa 95
2. Wydatki budżetu państwa w podziale na grupy 98
   2.1. Transfery bieżące 99
   2.2. Świadczenia na rzecz osób fizycznych 108
   2.3. Wydatki bieżące 111
   2.4. Wydatki majątkowe 122
   2.5. Transfery majątkowe 125

Rozdział V
Programy wieloletnie 129

Rozdział VI
Agencje wykonawcze, instytucje gospodarki budżetowej, państwowe fundusze celowe i państwowe osoby prawne 193

1. Agencje wykonawcze 193
   1.1. Agencja Mienia Wojskowego 194
   1.2. Agencja Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa 196
   1.3. Centralny Ośrodek Badania Odmian Roślin Uprawnych 198
   1.4. Krajowy Ośrodek Wsparcia Rolnictwa 198
   1.4. Zasób Własności Rolnej Skarbu Państwa 199
   1.5. Narodowe Centrum Badań i Rozwoju 200
   1.6. Narodowe Centrum Nauki 201
   1.7. Narodowy Instytut Wolności-Centrum Rozwoju Społeczeństwa Obywatelskiego 202
   1.8. Polska Agencja Kosmiczna 203
   1.9. Polska Agencja Rozwoju Przedsiębiorczości 204
   1.10. Rządowa Agencja Rezerw Strategicznych 206
2. Instytucje gospodarki budżetowej 208
   2.1. Centralny Ośrodek Informatyki 209
   2.2. Centralny Ośrodek Sportu 211
   2.3. Centrum Obsługi Administracji Rządowej 212
   2.4. Centrum Obsługi Kancelarii Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej 214
   2.5. Centrum Usług Logistycznych 215
   2.6. Centrum Zakupów Dla Sądownictwa Instytucja Gospodarki Budżetowej 216
   2.7. Profilaktyczny Dom Zdrowia w Juracie 217
   2.8. Zakład Inwestycji Organizacji Traktatu Północnoatlantyckiego 218
3. Państwowe fundusze celowe 219
   3.1. Fundusz Administracyjny 223
   3.2. Fundusz Aktywizacji Zawodowej Skazanych oraz Rozwoju Przywięziennych Zakładów Pracy 224
   3.3. Fundusz - Centralna Ewidencja Pojazdów i Kierowców 225
   3.4. Fundusz Cyberbezpieczeństwa 227
   3.5. Fundusz Dostępności 228

3.6. Fundusz Edukacji Finansowej....229
3.7. Fundusz Emerytalno - Rentowy....230
3.8. Fundusz Emerytur Pomostowych....232
3.9. Fundusz Gospodarki Zasobem Geodezyjnym i Kartograficznym....233
3.10. Fundusz Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych....233
3.11. Fundusz Inwestycji Kapitałowych....234
3.12. Fundusz Kompensacyjny Badań Klinicznych....235
3.13. Fundusz Kompensacyjny Szczepień Ochronnych....237
3.14. Fundusz Kompensacyjny Zdarzeń Medycznych....238
3.15. Fundusz Medyczny....239
3.16. Fundusz Modernizacji Bezpieczeństwa Publicznego i Ochrony Ludności....241
3.17. Fundusz Pomocy Pokrzywdzonym oraz Pomocy Postpenitencjarnej....243
3.18. Fundusz Pracy....244
3.19. Fundusz Prewencji i Rehabilitacji....246
3.20. Fundusz Promocji Kultury....246
3.21. Fundusz Rekompensacyjny....248
3.22. Fundusz Rekompensat Pośrednich Kosztów Emisji....249
3.23. Fundusz Reprywatyzacji....249
3.24. Fundusz Rozwiązywania Problemów Hazardowych....251
3.25. Fundusz Rozwoju Kultury Fizycznej....252
3.26. Fundusz Rozwoju Przewozów Autobusowych o Charakterze Użyteczności Publicznej....253
3.27. Fundusz Rozwoju Regionalnego....254
3.28. Fundusz Solidarnościowy....255
3.29. Fundusz Szerokopasmowy....256
3.30. Fundusz Ubezpieczeń Społecznych....258
3.31. Fundusz Wsparcia Państwowej Straży Pożarnej....260
3.32. Fundusz Wsparcia Policji....261
3.33. Fundusz Wsparcia Straży Granicznej....262
3.34. Fundusz Wspierania Rozwoju Społeczeństwa Obywatelskiego....264
3.35. Fundusz Wypłaty Różnicy Ceny....265
3.36. Fundusz Zajęć Sportowych dla Uczniów....265
3.37. Fundusz Zapasów Interwencyjnych....266

3.38. Narodowy Fundusz Ochrony Zabytków 267
3.39. Państwowy Fundusz Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych 268
4. Państwowe osoby prawne, o których mowa w art. 9 pkt 14 i osoby prawne, o których mowa w art. 9 pkt 8 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych 269
4.1. Agencja Badań Medycznych 273
4.2. Agencja Oceny Technologii Medycznych i Taryfikacji 274
4.3. Akademia Kopernikańska 276
4.4. Centrum Dialogu im. Juliusza Mieroszewskiego 276
4.5. Centrum Doradztwa Rolniczego w Brwinowie 277
4.6. Centrum Łukasiewicz 278
4.7. Fundusz Motywacyjny Kasa Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego 279
4.8. Fundusz Rezerwy Demograficznej 280
4.9. Fundusz Składkowy Ubezpieczenia Społecznego Rolników 281
4.10. Instytut Europy Środkowej 282
4.11. Instytut Rozwoju Języka Polskiego im. św. Maksymiliana Marii Kolbego 283
4.12. Instytut Współpracy Polsko-Węgierskiej im. Wacława Felczaka 284
4.13. Instytut Zachodni im. Zygmunta Wojciechowskiego 285
4.14. Krajowy Zasób Nieruchomości 286
4.15. Narodowa Agencja Wymiany Akademickiej 287
4.16. Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej 289
4.17. Ośrodek Studiów Wschodnich im. Marka Karpia 290
4.18. Państwowe Gospodarstwo Wodne Wody Polskie 292
4.19. Parki narodowe 294
4.20. Polska Agencja Antydopingowa 296
4.21. Polska Agencja Nadzoru Audytowego 297
4.22. Polska Agencja Żeglugi Powietrznej 298
4.23. Polska Organizacja Turystyczna 299
4.24 Polski Instytut Ekonomiczny 300
4.25. Polski Instytut Spraw Międzynarodowych 301
4.26. Polski Instytut Sztuki Filmowej 302
4.27. Polski Klub Wyścigów Konnych 304
4.28. Polskie Centrum Akredytacji 305
4.29. Polskie Laboratorium Antydopingowe 306

4.30. Rzecznik Finansowy 307
4.31. Transportowy Dozór Techniczny 309
4.32. Urząd Dozoru Technicznego 311
4.33. Urząd Komisji Nadzoru Finansowego 312
4.34. Wojewódzkie Ośrodki Doradztwa Rolniczego 313
4.35. Zakład Ubezpieczeń Społecznych 314

Rozdział VII
Fundusze i instrumenty utworzone, powierzone lub przekazane Bankowi Gospodarstwa Krajowego na podstawie odrębnych ustaw 317

Rozdział VIII
Rozliczenia z Unią Europejską 321

Rozdział IX
Budżet środków europejskich 323

1. Dochody budżetu środków europejskich 323
2. Wydatki budżetu środków europejskich 324

Rozdział X
Finansowanie potrzeb pożyczkowych budżetu państwa 333

Rozdział XI
Omówienie artykułów ustawy budżetowej na rok 2027 339

Uwaga:

Jeżeli w Uzasadnieniu do projektu ustawy budżetowej na rok 2027 użyto sformułowania „Minister Finansów", rozumie się przez to odpowiednio ministra właściwego do spraw budżetu, ministra właściwego do spraw finansów publicznych oraz ministra właściwego do spraw instytucji finansowych.

Mogą wystąpić różnice pomiędzy tablicami w niniejszym uzasadnieniu, a tablicami w załącznikach do ustawy budżetowej, z uwagi na zaokrąglenia. Sumowanie poszczególnych składników zaokrąglonych kwot może wykazywać niewielkie różnice wynikające z tych zaokrągleń.

Podstawowe wielkości budżetu państwa i najważniejsze uwarunkowania opracowania projektu ustawy budżetowej na rok 2027

Zgodnie z art. 141 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych, zwanej dalej „ustawą o finansach publicznych". Rada Ministrów uchwala projekt ustawy budżetowej i wraz z uzasadnieniem przedkłada go Sejmowi w terminie do 30 września roku poprzedzającego rok budżetowy[1].

Budżet państwa stanowi podstawę finansowania zadań publicznych i główny instrument realizacji przyjętych celów i priorytetów polityk publicznych. Jednocześnie skala zaangażowania państwa w realizację tych zadań nie ogranicza się do środków ujmowanych bezpośrednio w budżecie państwa. Finansowanie zadań publicznych obejmuje również środki pochodzące z innych źródeł pozostających w systemie finansów publicznych, w tym w szczególności ze środków europejskich, państwowych funduszy celowych, agencji wykonawczych, państwowych osób prawnych, a także funduszy i instrumentów w Banku Gospodarstwa Krajowego, dalej BGK.

Złożona struktura finansowania zadań publicznych wymaga kompleksowego podejścia do planowania środków publicznych, pozwalającego ocenić ich skalę, dopuszczalne źródła finansowania oraz sposób kierowania środków na poszczególne zadania. Od 2024 r. konsekwentnie rozwijane jest nowe podejście do zarządzania finansami publicznymi, ukierunkowane na bardziej celowe i efektywne wykorzystanie środków publicznych. W warunkach osiągniętego poziomu rozwoju gospodarczego Polski i rosnącego poziomu życia polskiego społeczeństwa, wraz ze wzrostem możliwości precyzyjnego określania potrzeb państwa i dostępnych źródeł ich finansowania, coraz większego znaczenia nabiera wybór tych zadań i obszarów, w których zaangażowanie środków publicznych może przynieść największe efekty dla rozwoju kraju przy zachowaniu bezpieczeństwa oraz jakości życia jego mieszkańców.

Po raz pierwszy przygotowanie budżetu na rok 2027 odbywa się według rozwiązań wprowadzonych przez przepisy ustawy z dnia 27 lutego 2026 r. o zmianie ustawy o finansach publicznych oraz niektórych innych ustaw[2] oraz rozporządzenia w sprawie szczegółowej klasyfikacji dochodów, wydatków, przychodów i rozchodów oraz środków pochodzących ze źródeł zagranicznych[3] i rozporządzenia w sprawie szczegółowego sposobu i zakresu oraz trybu i terminów opracowania materiałów do projektu ustawy budżetowej[4] (tzw. nota budżetowa). Jednym z istotnych elementów tej zmiany jest nowy sposób grupowania wydatków budżetu państwa, który pozwala bardziej przejrzyście przedstawiać ich strukturę i charakter. W nowym układzie wyodrębniono pięć podstawowych grup wydatkowych: **transfery bieżące, świadczenia na rzecz osób fizycznych, wydatki bieżące, wydatki majątkowe oraz transfery majątkowe**. Szczególne znaczenie ma wyodrębnienie transferów majątkowych z

[1] art. 141 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. z 2025 r. poz. 1483, z późn. zm.).

[2] ustawa z dnia 27 lutego 2026 r. o zmianie ustawy o finansach publicznych oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. poz. 426).

[3] rozporządzenie Ministra Finansów i Gospodarki z dnia 20 kwietnia 2026 r. w sprawie szczegółowej klasyfikacji dochodów, wydatków, przychodów i rozchodów oraz środków pochodzących ze źródeł zagranicznych (Dz.U. poz. 582).

[4] rozporządzenie Ministra Finansów i Gospodarki z dnia 16 lipca 2026 r. w sprawie szczegółowego sposobu i zakresu oraz trybu i terminów opracowania materiałów do projektu ustawy budżetowej (Dz. U. poz. 994).

dotychczasowej grupy wydatków majątkowych, co pozwala odrębnie prezentować przepływy majątkowe, w tym dotacje oraz nakłady inwestycyjne jednostek.

Nowy układ prezentowania wydatków pozwala lepiej powiązać środki publiczne z zadaniami realizowanymi przez państwo oraz odpowiedzialnością organów/jednostek za ich wykonanie. Po raz pierwszy ustawa budżetowa w sposób bardziej przejrzysty pokazuje jakimi środkami dysponują poszczególni ministrowie, co ułatwi ocenę zarówno struktury wydatków, jak i zakresu odpowiedzialności za realizację powierzonych zadań.

Z kolei doskonalenie systemu podatkowego, ograniczanie szarej strefy i zmniejszająca się luka VAT zwiększają możliwości skutecznego pozyskiwania należnych dochodów publicznych. Wykorzystanie nowoczesnych narzędzi analitycznych i informacyjnych pozwala coraz precyzyjniej identyfikować nieprawidłowości i kierować działania tam, gdzie występuje największe ryzyko uszczupleń dochodów publicznych.

Polska gospodarka wchodzi w 2027 r. z relatywnie silną pozycją i potencjałem dalszego wzrostu. Prognozowane tempo wzrostu oraz korzystne perspektywy rozwoju tworzą warunki do utrzymania wysokiej aktywności inwestycyjnej i dalszego wzmacniania konkurencyjności polskich przedsiębiorstw. Jednocześnie obecna sytuacja nie zwalnia państwa z konieczności odpowiedzialnego kształtowania polityki budżetowej. Przeciwnie – w warunkach wzrostu gospodarczego szczególnego znaczenia nabiera wykorzystanie dostępnej przestrzeni finansowej w sposób, który pozwala łączyć bieżące potrzeby państwa z finansowaniem przedsięwzięć wzmacniających jego bezpieczeństwo i potencjał rozwojowy. Środki będą koncentrowane tam, gdzie w danym okresie wymagane jest szczególne zaangażowanie państwa, przy jednoczesnym uwzględnieniu zmieniających się potrzeb oraz możliwości finansowych państwa.

Jednocześnie polityka budżetowa w 2027 r. będzie uwzględniać ograniczenia wynikające z krajowych reguł i zasad fiskalnych, w tym stabilizującej reguły wydatkowej (SRW) oraz limitów i progów dotyczących poziomu długu publicznego, a także zobowiązań wynikających z unijnych ram zarządzania gospodarczego, w tym procedury nadmiernego deficytu (którą Polska została objęta za rok 2023) i wyznaczonej przez Radę UE ścieżki wydatków netto.

Aktualna sytuacja makroekonomiczna Polski

Przedkładany projekt ustawy budżetowej na rok 2027 został przygotowany z uwzględnieniem aktualnej sytuacji makroekonomicznej.

Rok 2025 był kolejnym rokiem przyspieszenia gospodarczego. Produkt Krajowy Brutto w 2025 r. zwiększył się o 3,6%. **W bieżącym roku spodziewane jest utrzymanie się stopy wzrostu gospodarczego na tym samym poziomie, a w 2027 r. na poziomie 3,0%.** Głównym czynnikiem wzrostu będzie spożycie prywatne, wspierane przez stabilną sytuację na rynku pracy oraz wzrost realnych wynagrodzeń. Istotną rolę odegra również dynamika inwestycji, zarówno publicznych, jak i w sektorze prywatnym. Inwestycje będą wspierane w szczególności przez środki z Krajowego Planu Odbudowy, wydatkami na inwestycje wojskowe, budowę elektrowni jądrowej oraz poprzez realizację programów rządowych w obszarze infrastrukturalnym. W latach 2026-2027 tempo wzrostu spożycia publicznego wyniesie odpowiednio 3,5% i 3,0%.

W horyzoncie prognozy przewiduje się stopniową stabilizację inflacji w okolicach środka przedziału celu inflacyjnego NBP (2,5%). W 2027 r. **średnioroczna inflacja wyniesie 2,8%**. Scenariusz ten uwzględnia aktualną taryfę na sprzedaż gazu oraz czasowe obowiązywanie pakietu "Ceny Paliw Niżej".

Przewiduje się, że w kolejnych latach utrzyma się silna i stabilna sytuacja na rynku pracy. W bieżącym roku przeciętne zatrudnienie w gospodarce narodowej ulegnie obniżeniu o 0,3%. Natomiast stopa bezrobocia rejestrowanego na koniec roku wyniesie 6,0%. **W 2027 r. przeciętne zatrudnienie wzrośnie o 0,1% względem roku poprzedniego, a stopa bezrobocia na koniec 2027 r. pozostanie na niezmienionym poziomie 6,0%**.

Zharmonizowana stopa bezrobocia w czerwcu 2026 r. wyniosła 3,1%, co stanowiło jeden z najniższych wyników wśród wszystkich państw Unii Europejskiej[5]. Według prognozy Komisji Europejskiej z maja br. przeciętna zharmonizowana stopa bezrobocia w Polsce w latach 2026-2027 będzie utrzymywać się na najniższym, obok Malty, poziomie.

Wzrost przeciętnego wynagrodzenia w gospodarce narodowej w bieżącym roku wyniesie 6,4% (w ujęciu realnym wzrost o 3,3%), **z kolei w 2027 r. wyniesie on 5,9% (w ujęciu realnym 3,0%)**.

Głównymi czynnikami ryzyka dla przyjętego scenariusza makroekonomicznego są: koniunktura w otoczeniu zewnętrznym Polski, sytuacja na Bliskim Wschodzie i dalszy przebieg wojny w Ukrainie, kształtowanie się cen surowców energetycznych, przyszła polityka handlowa partnerów gospodarczych, a także możliwość częściowego lub opóźnionego wykorzystania środków z Unii Europejskiej. Istotnym czynnikiem ryzyka pozostają również wejście w życie systemu ETS2 w późniejszych latach oraz związane z nim potencjalne zwiększenie cen paliw i nośników energii, a także ewentualne weta Prezydenta RP wobec rządowych projektów ustaw zwiększających dochody budżetowe.

Prognozę makroekonomiczną szczegółowo omówiono w Rozdziale I.

Podstawowe wielkości budżetu państwa w 2027 r.

W projekcie ustawy budżetowej na rok 2027 zaplanowano:

1) w zakresie budżetu środków krajowych:

- łączną kwotę podatkowych i niepodatkowych dochodów budżetu państwa w wysokości **696.400 mln zł**,
- łączną kwotę wydatków budżetu państwa w wysokości **977.600 mln zł**,
- deficyt budżetu państwa na dzień 31 grudnia 2027 r. na kwotę nie większą niż **281.200 mln zł**.

2) w zakresie budżetu środków europejskich:

- łączną kwotę dochodów w wysokości **87.271 mln zł**,

[5] Eurostat, Unemployment - LFS adjusted series Unemployment by sex and age - monthly data, seasonally adjusted (Stan na 25.08.2026 r.).

- łączną kwotę wydatków w wysokości **106.611 mln zł**,
- wynik budżetu środków europejskich w wysokości minus **19.341 mln zł**.

Planowane dochody budżetu państwa w 2027 r.

W projekcie budżetu państwa na rok 2027 zaplanowano **dochody budżetu państwa w wysokości 696,4 mld zł**, tj. o **49,2 mld zł (7,6%) więcej niż w ustawie budżetowej na rok 2026** i o **69,3 mld zł (11,1%) więcej niż przewidywane wykonanie w 2026 r.** Dochody budżetu państwa będą stanowiły **15,8% PKB**, wobec 15,1% w 2026 r.

Prognoza dochodów budżetu państwa na 2027 r. uwzględnia sytuację makroekonomiczną, planowane zmiany systemowe oraz efekty działań ukierunkowanych na zwiększenie efektywności poboru podatków i ograniczenie szarej strefy. Realne tempo wzrostu PKB prognozowane jest na poziomie 3,0%, tj. o 0,6 pkt proc. mniej niż w 2026 r., natomiast nominalne tempo wzrostu PKB wyniesie 5,9%, tj. o 0,3 pkt proc. mniej niż w 2026 r. Jednocześnie spożycie prywatne w ujęciu nominalnym wzrośnie o 5,8%, wobec 5,9% w 2026 r.

Głównym źródłem wzrostu dochodów budżetu państwa w 2027 r. będą dochody podatkowe, których prognozowany poziom wyniesie **623,8 mld zł**, czyli o **58,8 mld zł więcej niż przewidywane wykonanie w 2026 r.** Wzrost dochodów podatkowych będzie wynikał zarówno z przewidywanego wzrostu aktywności gospodarczej i związanej z nim bazy podatkowej, jak również z efektów działań podejmowanych w celu zwiększenia efektywności poboru podatków oraz z proponowanych zmian w systemie podatkowym.

Największy przyrost dochodów podatkowych dotyczy podatku od towarów i usług (VAT). W 2027 r. wpływy z tego podatku prognozowane są na **363,7 mld zł**, tj. o 33,7 mld zł (10,2%) **więcej niż przewidywane wykonanie w 2026 r.** Na poziom tych dochodów oddziaływać będą zarówno uwarunkowania gospodarcze, w szczególności wzrost konsumpcji, jak i efekty wcześniej wprowadzonych rozwiązań służących poprawie poboru i ograniczaniu nieprawidłowości w rozliczeniach podatkowych, w tym Krajowego Systemu e-Faktur (KSeF).

Jednocześnie w 2027 r. proponowane są **nowe rozwiązania dotyczące stawek VAT dla określonych kategorii napojów**. Ich celem jest dostosowanie obciążeń podatkowych w tym obszarze, a wejście projektowanych zmian w życie z dniem **1 stycznia 2027 r.** przełoży się, według szacunków, na **zwiększenie dochodów budżetu państwa o ok. 1,3 mld zł.**

Na prognozę dochodów z VAT w 2027 r. wpływać będzie również **zwolnienie z VAT zakupów związanych z realizacją zamówień wspieranych z instrumentu SAFE**. Rozwiązanie to, związane ze sposobem finansowania określonych zakupów, będzie miało skutek zmniejszający dochody budżetu państwa z VAT w 2027 r. o ok. **4,4 mld zł.**

Na prognozę dochodów z podatku CIT w 2027 r. wpływać będą projektowane zmiany dotyczące opodatkowania największych podatników oraz przedsiębiorstw z branży energetycznej**.** W szczególności **przewiduje się podwyższenie stawki CIT z 19% do 22% dla podatników o przychodach przekraczających równowartość 50 mln euro oraz podwyższenie stawki CIT dla przedsiębiorstw z branży energetycznej w celu wsparcia przedsiębiorstw z branży energochłonnej**. Łączny efekt zmian dotyczących CIT i sektora energetycznego uwzględnionych w prognozie dochodów oszacowano na ok. **9,4 mld zł**.

Na wzrost dochodów podatkowych wpłynie również **pełny efekt wprowadzenia systemu globalnego podatku minimalnego (GloBE)**, obowiązującego od 1 stycznia 2025 r. System ten obejmuje największe grupy międzynarodowe i krajowe, których roczne przychody wynoszą co najmniej 750 mln euro, i zakłada minimalny efektywny poziom opodatkowania w wysokości 15%. W przypadku niższego poziomu opodatkowania nakładany jest odpowiedni podatek wyrównawczy. **Wpływ systemu GloBE na dochody budżetowe w 2027 r. oszacowano na ok. 2,4 mld zł.**

Dodatkowym rozwiązaniem zwiększającym dochody będzie **wprowadzenie podatku rekompensującego od niektórych usług (tzw. podatku cyfrowego)**. Podatek ten będzie dotyczył podmiotów lub skonsolidowanych grup generujących ponad 1 mld euro globalnego obrotu oraz co najmniej 25 mln zł obrotu w Polsce, a **stawka podatku wyniesie 3%**. Opodatkowaniu będą podlegały przychody z usług opartych na cyfrowych interfejsach, w szczególności z personalizowanej reklamy, internetowego pośrednictwa handlowego oraz komercyjnego handlu danymi użytkowników. Wpływ tego rozwiązania na dochody budżetu państwa w 2027 r. oszacowano na ok**. 1,7 mld zł**.

Ponadto w 2027 r. dochody budżetu państwa zasili **podatek od nadzwyczajnych zysków,** tj. od nadwyżki przychodów osiągniętych w 2026 r. w związku ze zbyciem paliw ciekłych, który dotyczy przedsiębiorców prowadzących w okresie od 1 marca 2026 do 31 marca 2027 roku na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej samodzielnie lub za pośrednictwem innego podmiotu, działalność w zakresie wytwarzania paliw ciekłych, a także przedsiębiorców dokonujących zbycia na podstawie koncesji na obrót paliwami ciekłymi z zagranicą paliw pochodzących z importu i lub wewnątrzwspólnotowego nabycia. Wpływy z tego podatku są planowane już w 2026 r. Planowane w 2027 r. dochody z tego tytułu szacowane na **1,4 mld zł** dotyczą zaliczek realizowanych w 2027 r. W roku 2027 nastąpi też rozliczenie tego podatku w zeznaniu podatkowym.

Istotne zmiany w 2027 r. dotyczą również **podatku PIT**. Projektowane są nowe przedziały skali podatkowej:

- Stawka **12%** – dla dochodów **do 130 tys. zł**,
- Stawka **24%** – dla nadwyżki **powyżej 130 tys. zł do 150 tys. zł**,
- Stawka **32%** – dla nadwyżki **powyżej 150 tys. zł.**

Równolegle projektowane jest **istotne ograniczenie limitu przychodów uprawniającego do opodatkowania ryczałtem od przychodów ewidencjonowanych z 2 mln euro do 250 tys. euro**. Zmiana ta ma na celu **ograniczenie możliwości korzystania z tej uproszczonej formy opodatkowania przez podatników osiągających wysokie przychody**. Podatnicy, których przychody przekroczą nowy limit, nie będą mogli korzystać z opodatkowania ryczałtem od przychodów ewidencjonowanych. Przy prognozowaniu wpływów z PIT założono, że podatnicy ci zmienią formę opodatkowania na podatek liniowy. Łączny skutek tych zmian spowoduje ubytek dochodów z PIT w wysokości ok. 5,8 mld zł w 2027 r., co skompensują zmiany w podatku CIT.

Nowym rozwiązaniem w systemie podatkowym będzie również instrument **Osobistego Konta Inwestycyjnego (OKI)**, którego celem jest stworzenie preferencyjnych warunków dla długoterminowego oszczędzania i inwestowania przez gospodarstwa domowe.

Ważnym źródłem wzrostu dochodów budżetowych w 2027 r. będzie podatek akcyzowy, którego wpływy zaplanowano na **100,1 mld zł**, tj. o 7,0 mld zł (7,5%) więcej niż przewidywane wykonanie w 2026 r. Wzrost dochodów będzie związany przede wszystkim z aktualizacją stawek akcyzy wynikającą z tzw. mapy drogowej akcyzy, obejmującą m.in. alkohol, wyroby tytoniowe, wyroby nowatorskie, płyn do papierosów elektronicznych oraz saszetki i inne wyroby nikotynowe. Dodatkowo procedowane są zmiany dotyczące opodatkowania wyrobów do waporyzacji oraz napojów alkoholowych. Zmiany te mają jednocześnie wymiar dochodowy oraz służą realizacji celów polityki państwa w zakresie ograniczania negatywnych skutków używania tych produktów.

Dochody niepodatkowe w 2027 r. prognozowane są na **69,3 mld zł**, tj. o 10,9 mld zł (18,8%) więcej niż przewidywane wykonanie w 2026 r. Na ich wzrost wpływać będzie przede wszystkim zwiększenie dywidend i wpłat z zysku, które zaplanowano w wysokości 13,9 mld zł, wobec 9,1 mld zł w 2026 r., a także wzrost dochodów z ceł. Jednocześnie w 2027 r., podobnie jak w 2026 r., nie przewiduje się dochodów budżetu państwa z tytułu wpłaty z zysku Narodowego Banku Polskiego.

Prognoza dochodów na 2027 r. uwzględnia również dalsze działania Krajowej Administracji Skarbowej, ukierunkowane na ograniczenie szarej strefy, zwiększenie efektywności poboru podatków oraz automatyzację procesów kontrolnych i analitycznych. Wykorzystywanie narzędzi cyfrowych, w szczególności Krajowego Systemu e-Faktur (KSeF) i Jednolitego Pliku Kontrolnego (JPK), zwiększa możliwości bieżącej analizy danych podatkowych, identyfikowania nieprawidłowości oraz skuteczniejszego kierowania działań kontrolnych.

Dochody budżetu państwa szczegółowo omówiono w Rozdziale III.

Zalecenia Rady UE dotyczące likwidacji nadmiernego deficytu w Polsce i dotyczące wydatków na obronność

Wskutek wysokiego deficytu sektora instytucji rządowych i samorządowych w 2023 r. **Polska w lipcu 2024 r. została objęta procedurą nadmiernego deficytu** (EDP). W dniu 21 stycznia 2025 r. Rada Unii Europejskiej (dalej Rada UE) przyjęła rekomendacje dla Polski, wyznaczając 2028 r. jako termin zlikwidowania nadmiernego deficytu[6] oraz **zalecając przestrzeganie tempa wzrostu wydatków netto[7] przedstawionego przez Polskę w *Średniookresowym planie budżetowo-strukturalnym na lata 2025-2028*[8].**

Ponadto, **Rada UE przyjęła rekomendacje o skoordynowanym uruchomieniu** w latach 2025-2026 **krajowych klauzul wyjścia (NEC) w 18 państwach członkowskich, w tym w Polsce, co ma umożliwić przejście państwom członkowskim do wyższych wydatków na obronność na**

[6] Zalecenie Rady mające na celu likwidację nadmiernego deficytu w Polsce

[7] Wydatki netto oznaczają wydatki sektora instytucji rządowych i samorządowych po skorygowaniu o wydatki z tytułu odsetek, działania dyskrecjonalne po stronie dochodów, wydatki na programy unijne w pełni kompensowane dochodami z funduszy unijnych, krajowe wydatki na współfinansowanie programów finansowanych przez Unię, cykliczne elementy wydatków na zasiłki dla bezrobotnych oraz działania jednorazowe i inne działania tymczasowe

[8] Średniookresowy plan budżetowo-strukturalny na lata 2025-2028 został przyjęty przez Radę Ministrów 8 października 2024 r.

poziomie krajowym. Aktywowanie tej klauzuli umożliwi odejście od rekomendowanej przez Radę UE ścieżki wydatków do wysokości przyrostu wydatków na obronność w stosunku do sytuacji przed wojną w Ukrainie, **jednak nie więcej niż 1,5% PKB rocznie**.

W związku z tym, że Rada UE zatwierdziła ścieżkę wydatków netto, o której mowa w art. 17 *rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2024/1263 z dnia 29 kwietnia 2024 r. w sprawie skutecznej koordynacji polityk gospodarczych i w sprawie wielostronnego nadzoru budżetowego oraz uchylającego rozporządzenie Rady (WE) nr 1466/97*, wysokość korekty K_n w stabilizującej regule wydatkowej, obliczana zgodnie z art. 112ab ust. 1 *ustawy o finansach publicznych*, odpowiada dostosowaniu zgodnemu ze ścieżką wydatków netto zatwierdzoną przez Radę UE z uwzględnieniem ww. elastyczności. Zatem stabilizująca reguła wydatkowa, poprzez zawarty w niej mechanizm korygujący, uwzględniający zalecenia Rady UE, zapewnia ex ante zgodność polityki fiskalnej z wymogami reguł europejskich i z zobowiązaniami traktatowymi Polski.

Komisja Europejska monitoruje realizację zaleconej ścieżki 2 razy w ciągu roku (wiosną oraz jesienią w latach 2025-2029) na podstawie danych historycznych. Komisja nie ocenia wysokości deficytu sektora instytucji rządowych i samorządowych w latach 2025-28. **Kluczowa jest zgodność z rekomendowanym przez Radę UE tempem wzrostu wydatków netto z uwzględnieniem elastyczności wynikającej z NEC.**

W dniu 3 czerwca 2026 r. Komisja Europejska opublikowała tzw. pakiet wiosenny, gdzie przedstawiła ocenę działań budżetowych podejmowanych przez państwa członkowskie. W przypadku Polski[9], Komisja oceniła, że **polska polityka budżetowa jest zgodna z wyznaczoną przez Radę ścieżką wydatków netto**. Tym samym **Komisja utrzymała zawieszenie EDP w przypadku Polski. Oznacza ono, że Rada UE nie podejmuje dalszych kroków wobec danego kraju, zaś KE dalej monitoruje postęp we wdrażaniu zaleceń Rady.**

Rada Fiskalna

1 stycznia br., na mocy ustawy z dnia 20 grudnia 2024 r. o Radzie Fiskalnej (Dz. U. z 2026 r. poz. 1234), zwaną dalej „ustawą o Radzie Fiskalnej", działalność rozpoczęła Rada Fiskalna, pełniąca rolę polskiej niezależnej instytucji fiskalnej. Na mocy art. 4, ust. 1, pkt 3 ustawy o Radzie Fiskalnej, Rada Fiskalna opiniuje projekt ustawy budżetowej w zakresie:

- przestrzegania zasady stanowiącej, że państwowy dług publiczny nie może przekroczyć 60% wartości rocznego produktu krajowego brutto,
- zgodności ze stabilizującą reguła wydatkową,
- zgodności z rekomendowaną przez Radę UE ścieżką wydatków netto.

Ponadto, Rada Fiskalna opiniuje prognozy makroekonomiczne wykorzystywane na potrzeby opracowania projektu ustawy budżetowej. Pierwsza taka opinia została wydana 11 maja br.[10]

[9] Wiosenny pakiet KE – czerwiec 2026

[10] Rada Fiskalna, *Opinia Rady Fiskalnej o „Wieloletnich założeniach makroekonomicznych na lata 2026-2030"*, 11.05.2026 r.

Minister Finansów ustosunkował się do tej opinii[11]. Niniejszy projekt ustawy budżetowej jest pierwszym projektem budżetu opiniowanym przez Radę Fiskalną. Minister przedstawi stosowne wyjaśnienia do opinii Rady w trybie i terminie przewidzianym ustawą.

Planowane wydatki w 2027 r.

Wydatki budżetu państwa zaplanowano w wysokości **977,6 mld zł**, tj. o **58,7 mld zł** więcej od ustalonych w ustawie budżetowej na rok 2026 (918,9 mld zł).

W nowym układzie prezentacji wydatków budżetu państwa na 2027 r. wydatki te zostały ujęte w pięciu kategoriach ekonomicznych: transfery bieżące – 431,0 mld zł, świadczenia na rzecz osób fizycznych – 172,5 mld zł, wydatki bieżące – 286,8 mld zł, wydatki majątkowe – 50,1 mld zł oraz transfery majątkowe – 37,1 mld zł. Taki sposób prezentacji pozwala zobrazować nie tylko łączną skalę wydatków, ale również ich strukturę według charakteru ekonomicznego.

Wydatki zaplanowane na 2027 r. umożliwiają zarówno realizację podstawowych zadań państwa i przyjętych zobowiązań, jak i finansowanie przedsięwzięć służących wzmacnianiu jego potencjału rozwojowego. Uwzględniono środki na obowiązujące świadczenia społeczne i inne prawnie zdeterminowane wydatki oraz na realizację podstawowych zadań państwa, w tym w szczególności na wzrost wynagrodzeń pracowników państwowej sfery budżetowej i nauczycieli o wskaźnik 3%. Jednocześnie istotne środki kierowane są na zadania, których znaczenie wykracza poza bieżący rok i które będą wpływać na bezpieczeństwo, możliwości rozwojowe oraz jakość życia obywateli.

Projekt budżetu na rok 2027 koncentruje środki na obszarach, które w obecnych warunkach wymagają szczególnego zaangażowania państwa – przede wszystkim **na wzmacnianiu bezpieczeństwa, ochronie zdrowia oraz realizacji strategicznych inwestycji rozwojowych i infrastrukturalnych**. Istotnym elementem tych działań pozostaje również **bezpieczeństwo energetyczne oraz wzmacnianie potencjału i konkurencyjności polskiej gospodarki**.

W planowanych wydatkach dla roku 2027 uwzględniono środki na realizację obowiązujących programów i świadczeń, które mają szczególne znaczenie dla gospodarstw domowych, w tym programy: „Rodzina 800+" w kwocie **60,8 mld zł**, „Aktywny Rodzic" w kwocie **7 mld zł**, „Dobry start" w kwocie **1,4 mld zł**, „Za życiem" w kwocie **0,3 mld zł**, świadczenie wspierające dla osób z niepełnosprawnościami w kwocie **12,6 mld zł**, a także dodatkowe roczne świadczenia pieniężne dla emerytów i rencistów, tj. 13. i 14. emerytury – w łącznej kwocie **32,1 mld zł**. Zapewniono finansowanie procedury in-vitro w kwocie **0,6 mld zł**.

Uwzględniono również finansowanie renty wdowiej, której wymiar od 1 stycznia 2027 r. wzrośnie z 15% do 25% drugiego świadczenia, zgodnie z przyjętym harmonogramem. Zabezpieczono także środki na waloryzację świadczeń emerytalno-rentowych w kwocie około **19 mld zł**.

[11] Wyjaśnienie Ministra Finansów do opinii Rady Fiskalnej o Wieloletnich założeniach makroekonomicznych na lata 2026-2030.

Zapewniono również środki na wzrost wynagrodzeń pracowników państwowej sfery budżetowej oraz nauczycieli o wskaźnik 3%, co służy utrzymaniu odpowiedniego poziomu wynagrodzeń osób realizujących podstawowe zadania państwa i zapewniających funkcjonowanie kluczowych usług publicznych. Łączny koszt podwyżek wynagrodzeń wraz z pochodnymi r/r to ok. **7,8 mld zł.**

Na realizację zadań w obszarze **mieszkalnictwa** planuje się przeznaczyć w roku 2027 środki w wysokości **5,8 mld zł**.

Ponadto, w ramach mechanizmu Funduszu Modernizacyjnego Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej na rok 2027 zaplanował wydatki w wysokości ponad 7 mld zł, między innymi z przeznaczeniem na Program Priorytetowy „Czyste powietrze".

Priorytety wydatkowe państwa w roku 2027

1. Bezpieczeństwo państwa i ochrona ludności

Szczególne miejsce w strukturze nakładów publicznych na 2027 r. zajmuje bezpieczeństwo państwa – rozumiane szeroko jako zdolność do ochrony jego terytorium, ludności i infrastruktury oraz zapewnienia ciągłości funkcjonowania państwa w sytuacjach zagrożenia.

Działania w tym strategicznym obszarze są konsekwentnie wzmacniane od kilku lat, a skala zaangażowania środków na obronność, ochronę ludności i obronę cywilną oraz bezpieczeństwo wewnętrzne corocznie wzrasta.

Na 2027 rok łącznie na wydatki obronne zaplanowano 198,1 mld zł, (4,51% planowanego Produktu Krajowego Brutto w roku 2027 określonego w Wieloletnich założeniach makroekonomicznych na lata 2026-2030). Powyższe środki obejmują **wydatki budżetu państwa zaplanowane w wysokości 131,7 mld zł** (3,0% PKB) oraz **środki Funduszu Wsparcia Sił Zbrojnych (FWSZ) w wysokości 66,4 mld zł** (kwota uwzględnia pomniejszenie z tytułu transferów budżetowych oraz spłaty kapitału zaciągniętych kredytów i pożyczek).

Część wydatków na obronę narodową w 2027 r. finansowana jest w ramach programu SAFE co oznacza, że znaczna część zakupów sprzętu wojskowego zwolniona jest z podatku VAT – nabywany jest w cenach netto. Przekłada się to na fakt, że za zaplanowaną na 2027 r. podobną - co do nominału - pulę środków jak w poprzednim roku na obronę narodową, można zrealizować większy ilościowo zakres nabywanego sprzętu wojskowego. Ponadto zapewniono dodatkowe finansowanie zadań obronnych w ramach Funduszu Inwestycji Kapitałowych oraz Funduszu Bezpieczeństwa i Obronności, który zasilony jest środkami z KPO.

Wydatki obronne przeznacza się głównie na realizację celów określonych w Programie Rozwoju Sił Zbrojnych, tj. w szczególności na modernizację sprzętu wojskowego Sił Zbrojnych, na inwestycje realizowane w ramach programu „Narodowy Program Odstraszania i Obrony – Tarcza Wschód", zadania wynikające z Programu Ochrony Ludności i Obrony Cywilnej oraz na realizację projektów badawczych i celowych w dziedzinie obronności.

W ramach tego obszaru finansowane jest również bezpieczeństwo wewnętrzne państwa, czyli wydatki ponoszone głównie na funkcjonowanie służb mundurowych, tj. Policji, Straży Granicznej, Państwowej Straży Pożarnej, Służby Ochrony Państwa a także służb specjalnych, w łącznej kwocie **57,7 mld zł**. Zaplanowane wydatki w tym zakresie obejmują przede

wszystkim bieżące finansowanie formacji mundurowych, w tym uposażenia funkcjonariuszy, ale także zwiększenie ich potencjału, unowocześnienie infrastruktury, sprzętu i wyposażenia oraz wzmocnienie etatowe realizowane m.in. w ramach Programu modernizacji Policji, Straży Granicznej, Państwowej Straży Pożarnej i Służby Ochrony Państwa w latach 2026–2029. Środki w tym zakresie przeznacza się również na zaopatrzenie emerytalno-rentowe dla byłych funkcjonariuszy oraz ich rodzin.

W zakresie zadań inwestycyjnych oraz zakupu sprzętu specjalistycznego środki będą pochodzić także z państwowych funduszy celowych, w tym Funduszu Wsparcia Policji, Funduszu Wsparcia Straży Granicznej, Fundusz Wsparcia Państwowej Straży Pożarnej, zgodnie z kwotami ujętymi w planach finansowych tych jednostek.

2. System zdrowia i bezpieczeństwo zdrowotne obywateli

W 2027 roku konsekwentnie będzie następował istotny wzrost nakładów na finansowanie ochrony zdrowia stanowiąc jeden z najistotniejszych obszarów zaangażowania środków publicznych. Zgodnie z przepisami ustawy o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych Rada Ministrów przekazując projekt ustawy budżetowej jest zobowiązana do zapewnienia co najmniej 7% PKB (n-2) na finansowanie zadań związanych z opieką zdrowotną, co oznacza 273,9 mld zł na ten cel. **Na 2027 rok ostatecznie zaplanowano 274,1 mld zł**, co daje wzrost o **26,3 mld zł** w stosunku do roku 2026. W ramach tych środków zabezpieczono istotnie wyższą **dotację podmiotową dla Narodowego Funduszu Zdrowia w wysokości 41,5 mld zł** (więcej o 15,5 mld zł niż w roku 2026). W 2027 roku, dzięki zaplanowanym środkom możliwe będzie przede wszystkim dalsze finansowanie świadczeń zdrowotnych. Ponadto planowana jest kontynuacja realizowania istotnych projektów w ochronie zdrowia usprawniających funkcjonowanie systemu, takich jak system e-zdrowia (P1) obejmujący m.in. e-receptę, e-skierowanie, umożliwiający gromadzenie, przetwarzanie i udostępnianie zasobów cyfrowych o zdarzeniach medycznych pacjentów oraz indeksów elektronicznej dokumentacji medycznej. Planowane jest także wdrażanie i rozwój nowych instrumentów tj. Centralnej Elektronicznej Rejestracji i e-kolejki, które mają na celu poprawę sprawności i efektywności udzielania świadczeń zdrowotnych.

Równocześnie kluczowe jest efektywne wykorzystanie środków ze składek i z budżetu państwa poprzez systemowe rozwiązania, które uniemożliwią nadużycia w ochronie zdrowia.

W ramach środków publicznych przewidziano środki w kwocie 3,2 mld zł, w szczególności na programy wieloletnie wsparcia finansowego inwestycji w infrastrukturę w ochronie zdrowia oraz na programy polityki zdrowotnej, w tym programy wieloletnie pn.: Narodowa Strategia Onkologiczna na lata 2020-2030, Narodowy Program Chorób Układu Krążenia na lata 2022–2032 oraz Narodowy Program Transplantacyjny.

W Funduszu Medycznym, będącym państwowym funduszem celowym, zaplanowano w 2027 roku wydatki w kwocie 8,3 mld zł.

3. Bezpieczeństwo energetyczne i transformacja energetyczna

W obszarze energetyki kluczowe znaczenie ma zapewnienie stabilnych, bezpiecznych i możliwie odpornych na zakłócenia dostaw energii, przy jednoczesnym ograniczaniu kosztów jej wytwarzania i dostarczania dla gospodarstw domowych i przedsiębiorstw. Jednocześnie

istotnym wyzwaniem jest transformacja energetyczna, czyli proces przebudowy systemu gospodarczego polegający na odchodzeniu od paliw kopalnych na rzecz czystych źródeł energii. Proces ten polega na stopniowym ograniczaniu udziału konwencjonalnych źródeł w produkcji energii ogółem, wspieraniu budowy nowoczesnej nisko- i zeroemisyjnej infrastruktury energetycznej, a także na zmniejszaniu zużycia energii i mądrzejszym zarządzaniu jej zasobami w domach, miastach i przemyśle. Wymaga to również konsekwentnego inwestowania w modernizację i rozwój sieci energetycznych, zwiększania zdolności wytwórczych, dywersyfikacji źródeł energii oraz rozwoju infrastruktury umożliwiającej bezpieczne magazynowanie i przesył energii.

Środki publiczne w tym obszarze będą kierowane przede wszystkim na przedsięwzięcia związane z zapewnieniem bezpieczeństwa dostaw energii oraz z transformacją energetyczną. W projekcie budżetu państwa na 2027 rok zabezpieczono 6,1 mld zł na realizację zadań państwa w sektorze górnictwa węgla kamiennego oraz na transformację sektora elektroenergetycznego i branży górnictwa węgla brunatnego. W celu zapewnienia bezpieczeństwa paliwowego państwa oraz stabilnego funkcjonowania krajowego rynku paliwowego zaplanowano wydatki Funduszu Zapasów Interwencyjnych w kwocie 2,8 mld zł na utrzymywania odpowiednich mechanizmów reagowania na sytuacje kryzysowe, w tym zakłócenia dostaw ropy naftowej i produktów naftowych wynikające z napięć geopolitycznych oraz konfliktów międzynarodowych. Na dokapitalizowanie projektu budowy pierwszej elektrowni jądrowej zabezpieczono środki w wysokości 8 mld zł. Ponadto na wsparcie rozwoju energetyki jądrowej w Polsce zaplanowano w budżecie na 2027 rok 51,9 mln zł na kontynuację „Programu polskiej energetyki jądrowej" oraz „Programu modernizacji badawczego reaktora „MARIA" umożliwiającego jego eksploatację po 2027 r.". Natomiast na wsparcie zmniejszenia zużycia energii w budynkach i obniżenia rachunków, czyli kluczowych działań w zakresie efektywności energetycznej i termomodernizacji, zaplanowano w ramach utworzonego w BGK Funduszu Termomodernizacji i Remontów wydatki w kwocie 339 mln zł.

Ponadto, w wydatkach Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej zabezpieczono 7,2 mld zł w ramach Funduszu Modernizacyjnego na programy związane z transformacją energetyczną, tj. m.in. „Czyste powietrze", „Magazyny energii elektrycznej i związana z nimi infrastruktura dla poprawy stabilności polskiej sieci elektroenergetycznej", „Wsparcie budowy lub rozbudowy ogólnodostępnej stacji ładowania dla transportu ciężkiego", „Budowa/rozbudowa sieci elektroenergetycznych na potrzeby ogólnodostępnych stacji ładowania dużych mocy", „Dofinansowanie przydomowych magazynów energii".

Celem wsparcia państwa w tym obszarze jest stworzenie systemu energetycznego, który zapewni bezpieczeństwo dostaw, będzie odporny na zmiany zapotrzebowania oraz sytuacje kryzysowe, a jednocześnie zagwarantuje gospodarstwom domowym i przedsiębiorstwom dostęp do czystej energii po konkurencyjnych i przewidywalnych cenach.

4. Strategiczne inwestycje infrastrukturalne

Istotną część wydatków państwa stanowią inwestycje, których realizacja wykracza poza jeden rok budżetowy i wymaga wieloletniego zaangażowania środków publicznych. **Ich znaczenie nie ogranicza się przy tym do realizacji pojedynczych przedsięwzięć – tworzą one trwałe warunki dla sprawnego funkcjonowania państwa, rozwoju gospodarczego oraz zwiększania jego odporności i bezpieczeństwa.**

Planowane nakłady w samym **obszarze dróg i kolei** wyniosą w 2027 r. **76,8 mld zł** (bez środków na realizację budowy Centralnego Portu Komunikacyjnego), w tym z budżetu państwa **26,7 mld zł**.

Na **zadania drogowe** w 2027 r. przeznacza się środki publiczne m.in. na programy wieloletnie:

- Rządowy Program Budowy Dróg Krajowych do 2030 r. (z perspektywą do 2033 r.) -16,4 mld zł,
- Program Budowy 100 Obwodnic na lata 2020-2030 - 1,7 mld zł,
- Wzmocnienie Krajowej Sieci Drogowej do 2030 roku - 7,5 mld zł, w tym z budżetu państwa 4,2 mld zł.

Ponadto, na dofinansowanie inwestycji na drogach samorządowych przeznacza się 5,2 mld zł, m.in. na zadania powiatowe i gminne 3,0 mld zł, na zadania obronne 1,3 mld zł oraz na zadania „obwodnicowe" 0,5 mld zł.

W ramach zadań drogowych realizowana będzie, m.in. kluczowa dla funkcjonowania portu w Gdyni, a także mobilności Sił Zbrojnych RP oraz bezpieczeństwa gospodarczego i obronnego państwa, budowa drogi krajowej nr 7 („Droga Czerwona"). Koszt tego zadania szacowany jest obecnie na ok. 4,5 mld zł.

Na **zadania kolejowe** ze środków publicznych w 2027 r. przeznacza się środki m.in. na programy wieloletnie:

- Krajowy Program Kolejowy do 2030 roku (z perspektywą do roku 2032) – 17,1 mld zł, w tym z budżetu państwa 7,3 mld zł,
- Rządowy program wsparcia zadań zarządców infrastruktury kolejowej, w tym w zakresie utrzymania i remontów, do 2028 roku - 10,4 mld zł, w tym z budżetu państwa 8,9 mld zł.

Wśród zadań kolejowych o znaczeniu kluczowym, służących poprawie parametrów technicznych i przepustowości strategicznych ciągów kolejowych, zwiększeniu bezpieczeństwa i niezawodności transportu oraz poprawie możliwości przewozu osób i ładunków, w tym obsługi portów morskich, można wymienić m.in. modernizację linii kolejowych nr 401 Szczecin–Świnoujście, 273 Wrocław–Szczecin, 131 Chorzów Batory–Tczew, 9 Warszawa–Gdańsk oraz 201 Nowa Wieś Wielka–Gdynia.

Z Funduszu Kolejowego, umiejscowionego w BGK, w roku 2027 realizowane będą m.in. inwestycje kolejowe, wydatki bieżące PKP PLK S.A. oraz zakup, modernizacja oraz naprawy pojazdów kolejowych przeznaczonych do przewozów pasażerskich przez samorządy województw - w kwocie 2,9 mld zł.

Ponadto w roku 2027 zaplanowano środki na krajowe pasażerskie przewozy kolejowe (rekompensatę z tytułu świadczenia usług w zakresie publicznego transportu zbiorowego w transporcie kolejowym w międzywojewódzkich lub międzynarodowych przewozach pasażerskich oraz dopłatę do utraconych przychodów z tytułu stosowania ustawowych uprawnień do ulgowych przejazdów w publicznym transporcie zbiorowym kolejowym) w kwocie 4,1 mld zł.

Planowane nakłady w **obszarze gospodarki morskiej** wyniosą w 2027 roku **3,7 mld zł**. Wydatki z budżetu państwa zostały zaplanowane w wysokości **2,5 mld zł**, w tym **1,1 mld zł** na realizację

programów wieloletnich. W 2027 roku realizowane będą 4 programy wieloletnie, w tym dotyczące rozbudowy infrastruktury portowej wraz z niezbędną infrastrukturą dostępową.

W Porcie Zewnętrznym w Świnoujściu inwestycje realizowane są w ramach programu wieloletniego „Budowa i rozbudowa infrastruktury dostępowej do portu w Świnoujściu w latach 2023–2029", którego łączne koszty w latach 2023–2029 wynoszą 10,3 mld zł, w tym 7,5 mld zł ze środków budżetu państwa. Na 2027 r. w budżecie państwa zaplanowano na ten cel 0,3 mld zł. Program obejmuje m.in. budowę falochronu dla nowego Portu Zewnętrznego oraz nowego toru podejściowego.

W Gdańsku realizowany jest program wieloletni „Budowa falochronu osłonowego w Porcie Gdańsk", którego łączne koszty w latach 2023–2027 wynoszą 0,8 mld zł. Na 2027 r. z budżetu państwa zaplanowano 0,2 mld zł. Inwestycja obejmuje budowę falochronu wraz z infrastrukturą towarzyszącą, w tym torem wodnym, obrotnicą i oznakowaniem nawigacyjnym, zapewniającą funkcjonowanie terminalu FSRU w Zatoce Gdańskiej.

Dodatkowo inwestycje w **infrastrukturę drogową, kolejową i hydrotechniczną** realizowane będą w ramach programu wieloletniego pn. "Program wspierania inwestycji infrastrukturalnych w związku z realizacją kluczowych inwestycji w zakresie strategicznej infrastruktury energetycznej, w tym elektrowni jądrowej, w województwie pomorskim". Na zadania te w 2027 roku zaplanowano 1,8 mld zł.

5. Wzmacnianie potencjału i konkurencyjności polskiej gospodarki

Wzmacnianie konkurencyjności polskiej gospodarki wymaga kierowania środków publicznych przede wszystkim tam, gdzie mogą one zwiększać produktywność, zdolność przedsiębiorstw do inwestowania i wdrażania nowych technologii oraz ich możliwości konkurowania na rynkach krajowych i zagranicznych. Szczególne znaczenie ma wspieranie inwestycji, innowacyjności, rozwoju nowych technologii oraz przedsięwzięć zwiększających zdolność przedsiębiorstw do tworzenia produktów i usług o wyższej wartości dodanej.

Wsparcie powinno być kierowane na przedsięwzięcia, które zwiększają zdolność polskich przedsiębiorstw do rozwoju, podnoszą produktywność pracy, wspierają innowacyjność i pozwalają skuteczniej konkurować w warunkach zmieniającej się gospodarki światowej.

Celem jest zatem nie samo zwiększanie skali publicznego wsparcia, lecz takie wykorzystanie dostępnych instrumentów, aby przekładały się one na trwały wzrost produktywności, inwestycji i konkurencyjności polskiej gospodarki, a w konsekwencji na wzrost jej potencjału i poziomu życia obywateli.

Poniżej opisano najważniejsze instrumenty ujęte w projekcie ustawy budżetowej na rok 2027.

W ramach programu wieloletniego pn. "Program wspierania inwestycji o istotnym znaczeniu dla gospodarki polskiej na lata 2011-2030" - którego całkowite koszty wynoszą 3,5 mld zł – w roku 2027 przewidziano środki w wysokości 286,6 mln zł na zadania związane ze wzrostem innowacyjności oraz konkurencyjności polskiej gospodarki przez wspieranie nowych inwestycji realizowanych przez polskie i zagraniczne firmy, spełniające kryteria określone Programem. Wspierane są inwestycje określone w sektorach kwalifikowanych jako sektory wysokiej

technologii (hi-tech). Sektory te generują najwyższą wartość dodaną, najsilniej przyczyniają się do rozwoju gospodarki oraz wzmacniają jej przewagę konkurencyjną.

Istotnym elementem wspierania konkurencyjności polskiej gospodarki są również działania ukierunkowane na rozwój nowoczesnego przemysłu oraz technologii związanych z transformacją energetyczną. Na realizację projektów inwestycyjnych o znaczeniu strategicznym dla przejścia na gospodarkę o zerowej emisji netto w 2027 r. zaplanowano środki w wysokości 500,0 mln zł. Środki te zostaną przeznaczone na sfinansowanie pomocy publicznej udzielanej w formie dotacji przedsiębiorcom realizującym strategiczne projekty inwestycyjne, wspierające rozwój nowoczesnych technologii oraz wzrost zdolności produkcyjnych w sektorach istotnych z punktu widzenia rozwoju gospodarki.

Ważnym obszarem wzmacniania potencjału rozwojowego Polski jest również rozwój sektora kosmicznego. Na sfinansowanie udziału Polski w Europejskiej Agencji Kosmicznej (ESA) oraz działań realizowanych w ramach współpracy z ESA w 2027 r. przewidziano środki w łącznej wysokości 892,3 mln zł. Działania te wspiera Polska Agencja Kosmiczna, której wydatki planowane na 2027 r. wyniosą 126,6 mln zł. Agencja wspiera m.in. rozwój krajowego sektora kosmicznego oraz działalność badawczo-rozwojową i innowacyjną, w ramach działań określonych w Polskiej Strategii Kosmicznej.

Istotną rolę we wzmacnianiu potencjału i konkurencyjności polskiej gospodarki odgrywa również Polska Agencja Rozwoju Przedsiębiorczości, której wydatki planowane na 2027 r. wyniosą 620,1 mln zł. Zadaniem Agencji jest wspieranie rozwoju małych i średnich przedsiębiorstw, eksportu, rozwoju regionalnego, wykorzystania nowych technik i technologii, potencjału adaptacyjnego przedsiębiorstw oraz rozwoju zasobów ludzkich, co przyczynia się do wzrostu innowacyjności i konkurencyjności krajowej gospodarki.

Instrumentem wspierającym rozwój kluczowych sektorów gospodarki jest również Fundusz Inwestycji Kapitałowych, który w 2027 r. będzie wspierał m.in. spółki z branży zbrojeniowej poprzez nabywanie lub obejmowanie akcji przez Skarb Państwa. Należy zauważyć, iż podstawowym źródłem finansowania zadań Funduszu są wpłaty w wysokości 30% dywidend z akcji należących do Skarbu Państwa, a zatem Skarb Państwa dokonuje częściowego refinansowania środków pochodzących z zysku wypracowanego przez spółki Skarbu Państwa. Na 2027 r. zaplanowano wydatki Funduszu w kwocie 3,6 mld zł.

Istotnym instrumentem wspierającym konkurencyjność krajowego przemysłu w sektorach energochłonnych jest Fundusz Rekompensat Pośrednich Kosztów Emisji. W 2027 r. na wypłatę rekompensat zaplanowano środki w wysokości 3,6 mld zł. Środki Funduszu przeznacza się na wypłaty rekompensat z tytułu przenoszenia kosztów zakupu uprawnień do emisji na ceny energii elektrycznej zużywanej do wytwarzania produktów w sektorach lub podsektorach energochłonnych.

Utrzymaniu potencjału gospodarczego przedsiębiorstw służy również pomoc finansowa udzielana przez Agencję Rozwoju Przemysłu S.A. na realizację zadań przewidzianych w ustawie o udzielaniu pomocy publicznej w celu ratowania lub restrukturyzacji przedsiębiorców. Na ten cel w 2027 r. zaplanowano środki w wysokości 60,0 mln zł. Wsparcie kierowane jest do przedsiębiorców znajdujących się w trudnej sytuacji ekonomicznej i ma na celu przywrócenie ich zdolności do dalszego funkcjonowania i konkurowania na rynku, przy jednoczesnym zachowaniu potencjału produkcyjnego oraz miejsc pracy.

W ramach utworzonego w BGK Finansowego Instrumentu Współpracy Rozwojowej, którego głównym wpływem są środki z budżetu państwa (109,7 mln zł), w 2027 r. kwotę 102,7 mln zł przeznacza się na finansowanie lub współfinansowanie współpracy rozwojowej, w tym wydatki na: inwestycje kapitałowe, granty oraz pomoc techniczną (m.in. dla samorządów i spółek komunalnych w Ukrainie, na wdrażanie działań w zakresie efektywności energetycznej w Mołdawii), dopłatę do odsetek od kredytów (zarówno w Ukrainie jak i dla Rządu Mołdawii) czy na działania w zakresie wsparcia rehabilitacji weteranów w Ukrainie.

Z zaplanowanych wydatków Instrumentu wskazanych w tej pozycji kwota 37,1 mln zł ma charakter bezzwrotny, a kwota 65,6 mln zł ma charakter zwrotny (z tytułu inwestycji kapitałowych).

Wydatki budżetu państwa szczegółowo omówiono w Rozdziale IV.

Rozdział I
Ocena sytuacji makroekonomicznej Polski i kierunki polityki fiskalnej

1. Ocena sytuacji makroekonomicznej Polski

Otoczenie zewnętrzne

W 2025 r. PKB w Unii Europejskiej – głównym rynku eksportowym Polski – zwiększył się o 1,4%. Stanowiło to poprawę względem 2024 r., gdy wzrost ten wyniósł 1,2%[12]. Na początku bieżącego roku gospodarki europejskie pozostawały w stosunkowo dobrej kondycji. Sprzyjały temu stabilny rynek pracy i wygasająca presja inflacyjna, choć nadal istotnym wyzwaniem pozostawały niska konkurencyjność oraz stan finansów publicznych. Sytuację istotnie zaburzył konflikt na Bliskim Wschodzie, który wywołał jeden z największych w ostatnich latach szoków w globalnych dostawach energii.

W bieżącym roku tempo wzrostu unijnej gospodarki ma wyhamować: według prognozy Komisji Europejskiej (KE) z maja br. (*European Economic Forecast, Spring 2026*), wzrost PKB w UE w 2026 r. wyniesie 1,1%, a w 2027 r. 1,4%. W porównaniu do poprzedniej rundy prognostycznej KE zrewidowała prognozę wzrostu PKB na 2026 r. w dół o 0,3 pkt proc., przy jednoczesnej rewizji prognozy inflacji w górę do 3,1% w 2026 r., tj. o 1 pkt proc. Jako główne przyczyny osłabienia wzrostu gospodarczego wskazano szok energetyczny, wynikające z niego odbicie inflacji i erozję realnych dochodów gospodarstw domowych, zaostrzenie warunków finansowania oraz podwyższoną niepewność wpływającą na inwestycje.

Produkt Krajowy Brutto

W I półroczu kontynuowany był wzrost aktywności ekonomicznej w krajowej gospodarce. PKB zwiększył się odpowiednio o 0,6 i 0,9% (kw./kw.) w I oraz II kw. Roczne tempo zmian w II kw. wyniosło 3,7%[13], wobec 3,5% w I kw. – co oznacza, że Polska wciąż pozostaje jedną z najszybciej rosnących dużych gospodarek UE. W warunkach niskiej dynamiki aktywności na rynkach eksportowych, głównym czynnikiem wzrostu gospodarczego w Polsce pozostał popyt krajowy. Struktura wzrostu popytu krajowego była zrównoważona, ponieważ utrzymującemu się wzrostowi konsumpcji prywatnej towarzyszyła wyższa aktywność inwestycyjna.

Krótkookresowe perspektywy gospodarki obarczone są niepewnością dotyczącą zarówno dalszego przebiegu konfliktu na Bliskim Wschodzie jak i tempa ewentualnej normalizacji dostaw surowców energetycznych, a w efekcie kształtowania się cen energii i inflacji. Dodatkowym źródłem niepewności pozostaje wojna w Ukrainie oraz kształt przyszłych światowych relacji handlowych. Większość prognoz publikowanych w trakcie tego roku wskazuje, że wzrost PKB Polski w 2026 r. wyniesie około 3,5%.

Scenariusz makroekonomiczny prezentowany w niniejszym uzasadnieniu przewiduje, że w 2026 r. wzrost realnego PKB w Polsce wyniesie 3,6%, tyle samo co w roku poprzednim.

---

[12] Eurostat. Gross domestic product (GDP) and main components (output, expenditure and income) - annual data. (stan na 24.08.2026 r.)

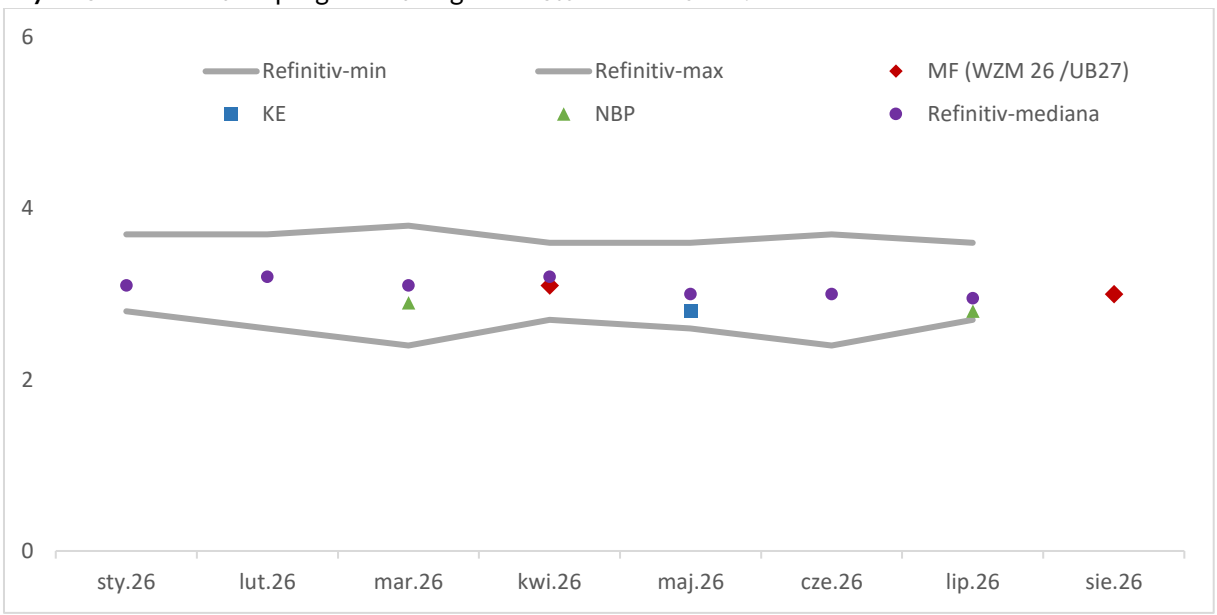
[13] Szybki szacunek PKB za II kw. 2026 r. opublikowany przez GUS 13.08.2026 r. Dynamika realnego PKB wyrównanego sezonowo.

Największym motorem wzrostu pozostanie spożycie prywatne (wzrost 3,0%), wspierane przez rosnące wynagrodzenia oraz świadczenia z ubezpieczeń społecznych. Szczególnie istotnym czynnikiem napędzającym gospodarkę w bieżącym roku będą także inwestycje, których wzrost wyniesie 6,4%. Wyraźny wzrost nastąpi zarówno w obrębie inwestycji publicznych, jak i inwestycji sektora prywatnego. Istotną rolę odegra dalszy wzrost napływu środków finansowych w ramach KPO, umożliwiający realizację licznych projektów infrastrukturalnych oraz modernizacyjnych, zarówno w sektorze publicznym, jak i prywatnym. Dodatkowym impulsem będzie kontynuacja znaczących wydatków na inwestycje publiczne. W bieżącym roku polska gospodarka będzie rozwijać się powyżej wzrostu potencjalnego. Prezentowana prognoza jest zbliżona do lipcowego konsensusu rynkowego (*Refinitiv*, VII'26), który przewiduje wzrost PKB w wysokości 3,5%, prognozy Komisji Europejskiej (3,5%, *European Economic Forecast*, *Spring 2026*) oraz prognozy NBP (3,7%, *Raport o inflacji*, VII'26).

W 2027 r. wzrost realnego PKB wyniesie 3,0%. Za różnicę względem roku poprzedniego odpowiada wygasanie bardzo silnego impulsu inwestycyjnego po stronie inwestycji publicznych, przy utrzymaniu się wysokiej dynamiki inwestycji prywatnych.

Przewidywany na 2027 r. wzrost PKB mieści się w przedziale prognoz rynkowych. Jest równy ich medianie (3,0%, *Refinitiv*, VII'26) oraz nieznacznie wyższy od prognozy KE (2,8%, *European Economic Forecast*, *Spring 2026*) i prognozy NBP (2,8%, Raport o inflacji, VII'26). Wykres 1 przedstawia porównanie prognoz wzrostu PKB w 2027 r. przygotowanych przez Ministerstwo Finansów (MF) z dostępnymi w poszczególnych miesiącach prognozami analityków rynkowych i wybranych instytucji prognostycznych.

Wykres 1. Porównanie prognoz realnego wzrostu PKB w 2027 r.

Źródło: opracowanie własne.

Analiza podstawowych składników zagregowanego popytu

Największym składnikiem zagregowanego popytu jest spożycie prywatne, które w 2025 r. w ujęciu realnym wzrosło o 3,7% przy wzroście o 2,9% rok wcześniej. W 2026 r. spożycie prywatne wzrośnie o 3,0%. Zachowaniu w br. wysokiej dynamiki konsumpcji będzie sprzyjać wzrost wynagrodzeń, utrzymanie form wsparcia socjalnego, takich jak programy „Rodzina 800+" i „Aktywny Rodzic", a także kontynuacja wypłacanej od połowy ubiegłego roku renty wdowiej, która poprawia sytuację materialną seniorów. W 2027 r. dynamika spożycia prywatnego utrzyma się na nieznacznie niższym poziomie 2,9%.

Tempo wzrostu spożycia publicznego utrzyma się na poziomie zbliżonym do tempa wzrostu PKB i wyniesie 3,5% w 2026 r. i 3,0% w 2027 r. W bieżącym roku scenariusz uwzględnia wzrost wynagrodzeń w państwowej sferze budżetowej zgodnie z ustawą budżetową, tj. o 3,0%. Analogiczne założenie dotyczące waloryzacji tych wynagrodzeń, tj. o 3,0%, przyjęto również na kolejny rok. Dynamikę spożycia publicznego będzie dodatkowo wspierać zwiększanie wydatków na ochronę zdrowia. W rezultacie prognozowanych zmian spożycia prywatnego i publicznego, spożycie ogółem zwiększy się w 2026 r. o 3,2%, a w 2027 r. o 2,9%.

W 2026 r. inwestycje ogółem wzrosną o 6,4%, na co będą wpływać m.in. realizacja projektów inwestycyjnych finansowanych z KPO (w 2026 r. przypada największa, spośród lat działania programu, alokacja środków dla Polski), wydatkowanie środków z unijnej perspektywy finansowej na lata 2021-2027, prognozowana wartość dostaw sprzętu militarnego oraz budowa kluczowych infrastrukturalnych inwestycji publicznych i prywatnych, takich jak Port Polska czy Polska Elektrownia Jądrowa. Prognozuje się, że w 2027 r. realny wzrost inwestycji ogółem wyniesie 4,2%. Jest on niższy niż w roku poprzednim ze względu na spadek dynamiki inwestycji publicznych, przy utrzymaniu się tempa wzrostu inwestycji prywatnych. Mniejsza dynamika inwestycji publicznych wynika m.in. z zakończenia wydatkowania w tym roku środków z KPO, kończącej się obecnej perspektywy finansowej UE, a także wygaszania Rządowego Funduszu Polski Ład: Programu Inwestycji Strategicznych. Wysoka dynamika inwestycji prywatnych w latach 2026-2027 będzie wspierana przez niższy koszt kapitału. Zakłada się, że wpływ zmiany zapasów na wzrost PKB w latach 2026-2027 będzie neutralny.

W bieżącym roku, w warunkach osłabionej przez szok energetyczny koniunktury w strefie euro, eksport wzrośnie o 3,9%, po wzroście o 5,5% w 2025 r. W 2027 r. wolumen polskiego eksportu wzrośnie o 4,4%. Dynamika importu będzie determinowana zmianami rozpatrywanego łącznie popytu krajowego (w tym m.in. importochłonnych inwestycji militarnych) i eksportu. Tempo wzrostu popytu krajowego w latach 2026-2027 wyniesie odpowiednio 3,7% oraz 3,1%. Przewiduje się, że import wzrośnie o 4,3% w 2026 r. i o 4,7% w 2027 r. W rezultacie w obu latach dynamika importu przewyższy dynamikę eksportu, a wkład eksportu netto we wzrost PKB pozostanie nieznacznie ujemny i wyniesie po -0,1 pkt proc.

Bilans płatniczy

W 2026 r. i 2027 r., w kategoriach nominalnych spodziewana jest wyższa dynamika importu towarów i usług w porównaniu z dynamiką eksportu. W konsekwencji przewiduje się, że wynik na rachunku obrotów bieżących ulegnie zmniejszeniu do -1,3% PKB w 2026 r. i -1,5% PKB w 2027 r. W obydwu latach kontynuowany powinien być również napływ kapitału

długookresowego, tj. inwestycji bezpośrednich nierezydentów oraz europejskich funduszy strukturalnych klasyfikowanych na rachunku kapitałowym.

Rynek pracy

W pierwszej połowie bieżącego roku bezrobocie w Polsce utrzymywało się na niskich poziomach. Stopa bezrobocia rejestrowanego w końcu lipca 2026 r. wyniosła 5,8%[14].

Zgodnie z prezentowanym scenariuszem makroekonomicznym, w bieżącym roku przeciętne zatrudnienie w gospodarce narodowej ulegnie obniżeniu o 0,3%. Natomiast stopa bezrobocia rejestrowanego na koniec roku wyniesie 6,0%, rosnąc o 0,3 pkt proc. względem końca 2025 r. W przyszłym roku, przeciętne zatrudnienie w gospodarce narodowej wzrośnie o 0,1%, a stopa bezrobocia rejestrowanego na koniec 2027 r. pozostanie na poziomie 6,0%.

Zharmonizowana stopa bezrobocia w czerwcu 2026 r. wyniosła 3,1%, co stanowiło jeden z najniższych wyników wśród wszystkich państw Unii Europejskiej[15]. Według prognozy Komisji Europejskiej z maja br. przeciętna zharmonizowana stopa bezrobocia w Polsce w latach 2026-2027 będzie utrzymywać się na najniższym, obok Malty, poziomie.

Wzrost przeciętnego wynagrodzenia w gospodarce narodowej w bieżącym roku wyniesie nominalnie 6,4%. W ujęciu realnym oznacza to wzrost o 3,3%. Głównymi czynnikami stojącymi za wzrostem wynagrodzeń są rosnąca wydajność pracy oraz sytuacja na rynku pracy, gdzie pracownicy nadal posiadają silną pozycję negocjacyjną. W 2027 r. prognozowana jest kontynuacja dobrej koniunktury, co przełoży się na dalszy wzrost wynagrodzeń. Przewiduje się, że przeciętne wynagrodzenie w gospodarce narodowej wzrośnie o 5,9% w ujęciu nominalnym oraz o 3,0% w ujęciu realnym.

Ceny

Scenariusz zakłada wzrost wskaźnika cen towarów i usług konsumpcyjnych w 2026 r. średnio o 3,0%. Uwzględnia on decyzję Urzędu Regulacji Energetyki, który 10 lutego br. zatwierdził nową taryfę na sprzedaż gazu, obowiązującą od 25 lutego 2026 r. do 30 czerwca 2026 r. i przedłużoną do 31 grudnia 2026 r. W jej efekcie ceny gazu ziemnego w tym okresie spadły o 3,4%. Scenariusz ten uwzględnia aktualną taryfę na sprzedaż gazu oraz czasowe obowiązywanie pakietu „Ceny Paliw Niżej".

Ceny ropy naftowej w prognozie zostały przyjęte na podstawie średniej ceny kontraktów *futures* z dwóch ostatnich tygodni lipca 2026 r. W związku z tym, prognozuje się spadek cen ropy Brent w 2027 r. w stosunku do 2026 r. o ok. 13%. Nie powrócą one jednak do poziomu sprzed wybuchu konfliktu na Bliskim Wschodzie w lutym bieżącego roku.

W 2027 r. inflacja konsumencka utrzyma trend spadkowy i wyniesie średnio 2,8%. Głównym czynnikiem wpływającym na spadek inflacji w ujęciu średniorocznym będzie normalizacja sytuacji na rynkach surowców energetycznych. Niepewność prognoz w zakresie cen energii pozostaje jednak wysoka i zależna od sytuacji geopolitycznej. Prognoza inflacji na 2027 r. jest

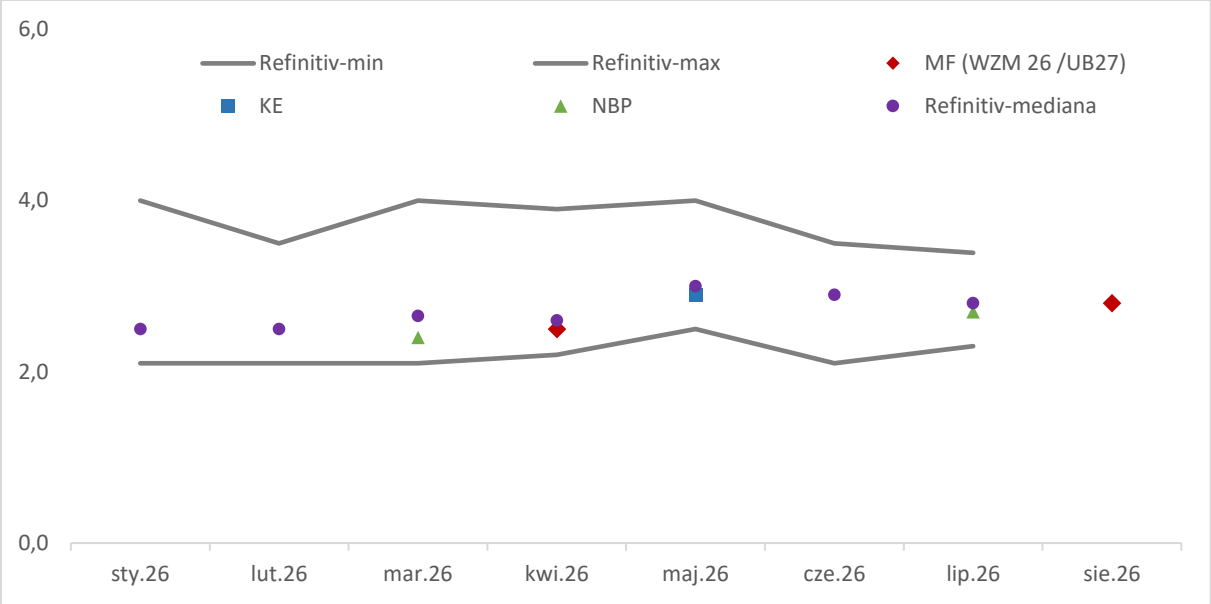
[14] GUS. *Informacja o liczbie bezrobotnych zarejestrowanych oraz stopa bezrobocia według statystycznego podziału kraju (rewizja NUTS 2016) oraz administracyjnego podziału terytorialnego kraju (TERYT) Stan w końcu lipca 2026 r.*

[15] Eurostat, Unemployment - LFS adjusted series Unemployment by sex and age - monthly data, seasonally adjusted (stan na 25.08.2026 r.)

równa medianie rynkowej (2,8%, *Refinitiv*, VII'26), niższa od prognozy KE (2,9%, *European Economic Forecast*, *Spring 2026*), ale wyższa od prognozy NBP (2,7%, *Raport o inflacji*, VII'26).

Wykres 2 przedstawia porównanie prognoz inflacji przygotowanych przez Ministerstwo Finansów z dostępnymi w poszczególnych miesiącach prognozami analityków rynkowych i wybranych instytucji prognostycznych.

Wykres 2. Porównanie prognoz inflacji (CPI)* na 2027 r.

Źródło: opracowanie własne.
* Prognoza Komisji Europejskiej dotyczy wskaźnika HICP.

Deflator PKB obniży się z 2,9% w 2025 r. do 2,5% w 2026 r, a następnie wzrośnie do 2,8% w 2027 r. Na spadek w 2026 r. wpływa niższa dynamika cen spożycia prywatnego oraz publicznego niż w roku poprzednim. Deflator eksportu będzie niższy niż deflator PKB ze względu na słabą koniunkturę u głównych partnerów handlowych. W 2027 r. deflatory składowych popytu krajowego będą notować wartości zbliżone do deflatora PKB, a jego wzrost będzie wynikać ze wzrostu deflatora inwestycji oraz eksportu.

Stopy procentowe i kurs walutowy

Prezentowany scenariusz stóp procentowych NBP opiera się na oczekiwaniach rynkowych z końca lipca 2026 r. (mediana ankiety Refinitiv, VII 2026). Zgodnie z tymi oczekiwaniami stopa referencyjna NBP utrzyma się na poziomie zbliżonym do 3,75% w całym horyzoncie prognozy.

Na potrzeby prognozy makroekonomicznej przyjęto założenie techniczne dotyczące stabilizacji kursów walutowych od III kw. 2026 r. do IV kw. 2030 r., czyli końca horyzontu prognozy. Przyjęto kurs euro w złotych (EUR/PLN) w wysokości 4,33, a kurs dolara amerykańskiego w złotych (USD/PLN) na poziomie 3,79, co odpowiada średnim kursom walutowym z dwóch tygodni od 17.07.2026 r. do 30.07.2026 r.

Lata 2028-2030

W 2028 r. tempo wzrostu PKB wyniesie 2,6%, spadając poniżej tempa wzrostu potencjalnego. Prognozowany wzrost wynika głównie z dynamiki spożycia prywatnego i inwestycji sektora prywatnego. W latach 2029-2030 zakładane działania w celu spełnienia reguł ostrożnościowych wynikających z ustawy o finansach publicznych spowodują spowolnienie dynamiki wzrostu gospodarczego. W rezultacie tempo wzrostu PKB obniży się do 2,1% w 2029 r. i 2,0% w 2030 r.

Tempo wzrostu cen konsumpcyjnych będzie się trwale utrzymywać w dopuszczalnym paśmie odchyleń od celu inflacyjnego Narodowego Banku Polskiego. Średnioroczna inflacja wyniesie 2,5% w 2028 r., 2,6% w 2029 r. oraz 2,5% w 2030 r. Osłabienie popytu w gospodarce w dalszych latach prognozy powinno sprzyjać dalszemu obniżaniu się dynamiki cen. Prezentowany scenariusz nie uwzględnia ewentualnych skutków przedstawionego w dniu 17 lipca br. przez Komisję Europejską projektu *dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady zmieniającej dyrektywę 2003/87/WE oraz decyzję (UE) 2015/1814 w zakresie zwiększania konkurencyjności i efektywnej kosztowo dekarbonizacji (ETS2)*. Projekt dyrektywy będzie dopiero przedmiotem prac grup roboczych Rady UE i Parlamentu Europejskiego, które uzgodnią finalny kształt dokumentu. Jednocześnie, Rada Ministrów będzie prowadzić dyskusję na temat rozwiązań krajowych, związanych z wdrożeniem dyrektywy.

Przeciętne zatrudnienie w gospodarce narodowej będzie obniżało się rok do roku o 0,1% w 2028 r., o 0,3% w 2029 r. oraz o 0,1% w 2030 r. Bezrobocie rejestrowane będzie utrzymywało się na poziomie 6,0% aż do 2030 r., na koniec którego wyniesie 6,1%. Niewielki spadek zatrudnienia i wzrost bezrobocia będą spójne z trendem rosnącej stopy bezrobocia NAWRU[16], odzwierciedlającej czynniki demograficzne i osłabienie koniunktury pod koniec horyzontu prognozy. Realne tempo wzrostu przeciętnego wynagrodzenia w gospodarce narodowej w latach 2028-2029 wyniesie kolejno 3,0% oraz 2,4%. W 2028 r. dynamika wynagrodzeń będzie nieznacznie przewyższać tempo wzrostu wydajności pracy, natomiast w 2029 r. oba wskaźniki będą kształtować się na zbliżonym poziomie. W 2030 r. tempo wzrostu przeciętnego wynagrodzenia w gospodarce narodowej obniży się i wyniesie 1,8% w ujęciu realnym. Deficyt na rachunku obrotów bieżących w latach 2028-2030 ustabilizuje się w przedziale 1,2-1,4% PKB, co będzie wynikało m.in. z kształtowania się salda obrotów towarowych. Rachunku bieżącego nie będą już wspierały wypłaty z części grantowej KPO, ale do beneficjentów zaczną być przekazywane środki w ramach nowej perspektywy finansowej UE.

[16] ang. Non-Accelerating Wage Rate of Unemployment – teoretyczna stopa bezrobocia zakładająca, że gospodarka jest w równowadze.

Tablica 1. Podstawowe wskaźniki makroekonomiczne w latach 2025 – 2030.

Wyszczególnienie	jedn.	2025	2026	2027	2028	2029	2030
Procesy realne							
PKB	rok poprzedni = 100	103,6	103,6	103,0	102,6	102,1	102,0
Eksport	rok poprzedni = 100	105,5	103,9	104,4	103,7	103,5	103,4
Import	rok poprzedni = 100	106,8	104,3	104,7	103,6	103,7	103,6
Popyt krajowy	rok poprzedni = 100	104,2	103,7	103,1	102,5	102,2	102,1
Spożycie	rok poprzedni = 100	104,1	103,2	102,9	102,2	101,9	101,8
- prywatne	rok poprzedni = 100	103,7	103,0	102,9	102,7	102,5	102,4
- publiczne	rok poprzedni = 100	105,3	103,5	103,0	101,0	100,4	100,2
Akumulacja	rok poprzedni = 100	104,8	106,3	103,9	103,7	103,2	103,3
- nakłady brutto na środki trwałe	rok poprzedni = 100	104,4	106,4	104,2	103,6	103,3	103,0
PKB w cenach bieżących	mld PLN	3 912,7	4 154,8	4 400,3	4 629,7	4 853,7	5 074,5
Ceny							
Ceny towarów i usług konsumpcyjnych (średniorocznie)	rok poprzedni = 100	103,6	103,0	102,8	102,5	102,6	102,5
Ceny produkcji sprzedanej przemysłu (średniorocznie)	rok poprzedni = 100	98,4	102,8	102,5	102,5	102,6	102,3
Deflator PKB	rok poprzedni = 100	102,9	102,5	102,8	102,5	102,7	102,5
Wynagrodzenia							
Przeciętne wynagrodzenie brutto w gospodarce narodowej	PLN	8 904	9 473	10 033	10 596	11 132	11 615
- w sektorze przedsiębiorstw	PLN	8 935	9 476	10 009	10 565	11 133	11 666
Przeciętne wynagrodzenie brutto w gospodarce narodowej	rok poprzedni = 100	109,1	106,4	105,9	105,6	105,1	104,3
- w sektorze przedsiębiorstw	rok poprzedni = 100	108,1	106,1	105,6	105,6	105,4	104,8
Rynek pracy							
Przeciętne zatrudnienie w gospodarce narodowej	tys. etatów	11 041	11 013	11 027	11 015	10 977	10 960
- w sektorze przedsiębiorstw	tys. etatów	6 446	6 397	6 408	6 414	6 372	6 355
Przeciętne zatrudnienie w gospodarce narodowej	rok poprzedni = 100	100,0	99,7	100,1	99,9	99,7	99,9
- w sektorze przedsiębiorstw	rok poprzedni = 100	99,1	99,2	100,2	100,1	99,4	99,7
Liczba zarejestrowanych bezrobotnych (koniec okresu)	tys. osób	888	929	927	925	937	944
Stopa bezrobocia rejestrowanego (koniec okresu)	%	5,7	6,0	6,0	6,0	6,0	6,1
Kurs walutowy*							
EUR/PLN (średnio w okresie)	PLN	4,24	4,28	4,33	4,33	4,33	4,33
Stopy procentowe**							
Stopa referencyjna NBP (średnio w okresie)	%, nominalnie	5,10	3,79	3,69	3,69	3,75	3,75
Bilans płatniczy na bazie transakcji							
Saldo obrotów bieżących	% PKB	-0,9	-1,3	-1,5	-1,4	-1,2	-1,4

* Założenie techniczne dotyczące stabilizacji kursów walutowych w horyzoncie prognozy na poziomie średnich z okresu od 17.07.2026 r. do 30.07.2026 r.

** Założenie oparte na oczekiwaniach analityków rynkowych z końca lipca 2026 r.

Czynniki ryzyka dla przyjętego scenariusza makroekonomicznego

Tabela 1. Sumaryczny bilans ryzyk dla przyjętego scenariusza makroekonomicznego.

Ryzyko	**Kierunek wpływu**	**Potencjalne skutki dla Polski**
Niższy wzrost gospodarczy w strefie euro	Negatywny	Słabszy popyt zewnętrzny, niższe tempo wzrostu PKB.
Konflikt na Bliskim Wschodzie	Mieszany	W przypadku ponownej eskalacji wyższa inflacja i słabsza aktywność gospodarcza spowodowana wyższymi cenami surowców, problemami w transporcie, oraz niepewnością geopolityczną. Niższa presja inflacyjna oraz wyższa aktywność gospodarcza w przypadku szybkiego wygaszenia konfliktu.
System ETS 2	Negatywny	Wzrost cen paliw i energii po objęciu transportu drogowego i budownictwa systemem ETS2, zależny od cen uprawnień, finalnego kształtu dyrektywy i krajowych rozwiązań wdrożeniowych
Polityka monetarna EBC i FED	Mieszany	Potencjalnie lepsze warunki kredytowe, możliwa dalsza niepewność w finansowaniu; wpływ zależny od inflacji i sytuacji geopolitycznej.
Wojna w Ukrainie	Mieszany	Ograniczenie inwestycji w regionie CEE, wzrost cen energii i żywności, dalsza presja inflacyjna w przypadku eskalacji. Niższa presja inflacyjna oraz wyższa aktywność gospodarcza w przypadku szybkiego wygaszenia konfliktu
Wahania kursów EUR/PLN i USD/PLN	Mieszany	Wyższe koszty obsługi zadłużenia zagranicznego, zagrożenie dla konkurencyjności eksportu oraz kosztów importu.
Częściowe lub opóźnione wykorzystanie środków z UE	Negatywny	Mniej dynamiczny wzrost inwestycji, niższe tempo wzrostu PKB.
Zmiany demograficzne i migracje	Mieszany	Zwiększenie podaży pracy dzięki migracji z Ukrainy, niepewność co do jej trwałości.
Weta prezydenckie ustaw proponowanych przez RM	Negatywny	Brak wejścia w życie procedowanych projektów ustaw zwiększających dochody budżetowe może negatywnie wpłynąć na realizację działań w celu spełnienia procedur ostrożnościowych wynikających z ustawy o finansach publicznych, co może przyczynić się do spowolnienia dynamiki wzrostu gospodarczego

Źródło: Opracowanie własne.

Pierwszym czynnikiem ryzyka dla przyjętego scenariusza makroekonomicznego jest koniunktura w otoczeniu zewnętrznym polskiej gospodarki. Prezentowana prognoza zakłada, że wzrost gospodarczy w UE będzie zgodny ze scenariuszem makroekonomicznym opublikowanym przez Komisję Europejską w maju 2026 r. KE podkreśla jednak, że utrzymuje się podwyższony poziom niepewności co do perspektyw wzrostu unijnej gospodarki, wynikający z niepewnej ścieżki cen surowców energetycznych oraz polityki handlowej partnerów handlowych oraz innych ryzyk geopolitycznych, technologicznych i klimatycznych.

Znaczącym źródłem niepewności dla przyjętego scenariusza jest także dalszy przebieg konfliktu na Bliskim Wschodzie, oddziałujący na polską gospodarkę poprzez szereg kanałów transmisji, zarówno kosztowych, jak i popytowych. Ewentualna ponowna eskalacja prowadziłaby do dalszych zakłóceń w funkcjonowaniu światowych rynków surowców oraz szlaków handlowych, skutkując wzrostem cen ropy naftowej, gazu ziemnego i energii, a tym samym wzrostem presji inflacyjnej ograniczającej realne dochody gospodarstw domowych. Warto podkreślić, że dotychczasowa, relatywnie umiarkowana reakcja światowych cen ropy była w dużej mierze wynikiem uwalniania zapasów, których poziom zbliżył się jednak

w związku z tym do minimów. Ogranicza to bufor amortyzujący ewentualne przyszłe zaburzenia podażowe. Z drugiej strony trwałe porozumienie pokojowe sprzyjałoby obniżeniu cen surowców oraz poprawie koniunktury w gospodarce światowej oraz w Polsce.

Kolejnym czynnikiem ryzyka jest wynikające z przepisów unijnych wejście w życie w 2028 r. systemu ETS2, obejmującego transport drogowy i budownictwo. Związany z nim wzrost cen paliw i nośników energii oddziaływałby w kierunku wyższej inflacji oraz niższej dynamiki realnych dochodów i spożycia prywatnego, przy czym skala tego wpływu jest obecnie trudna do oszacowania ze względu na niepewność co do cen uprawnień, finalnego kształtu dyrektywy a także krajowych rozwiązań wdrożeniowych i osłonowych. W związku z dużą niepewnością związaną z datą wdrożenia tego systemu, jak również z późniejszym kształtowaniem się cen odpowiednich uprawnień, system ETS2 zaklasyfikowano jako czynnik ryzyka (podobnie jak w Raporcie o Inflacji NBP z lipca br.).

Podobnie jak w poprzednich latach, czynnikiem ryzyka dla przyjętej prognozy jest również dalszy przebieg wojny w Ukrainie. W przypadku przedłużającego się i zaostrzającego się konfliktu, możliwy jest odpływ inwestorów zagranicznych z regionu Europy Środkowo-Wschodniej oraz wzrost niepewności wśród konsumentów i przedsiębiorstw wpływający negatywnie na krajową konsumpcję i inwestycje. Eskalacja konfliktu prawdopodobnie doprowadziłaby też do wzrostu cen surowców na rynkach światowych powyżej cen przyjętych w prognozie, a tym samym do wyższej inflacji. W szczególności dotyczy to cen surowców energetycznych, oraz niektórych produktów rolnych. W przeciwnym kierunku oddziaływałoby wygaszenie konfliktu, przyczyniając się do obniżenia premii za ryzyko w regionie oraz poprawy nastrojów konsumentów i inwestorów. Ponadto popyt zewnętrzny związany z odbudową Ukrainy mógłby oddziaływać w kierunku wyższej dynamiki eksportu.

Ze względu na wygaszanie programu KPO ryzykiem dla przedstawionej prognozy pozostaje niepełne wykorzystanie dostępnych środków. Materializacja tego ryzyka mogłaby skutkować niższą od prognozowanej dynamiką inwestycji, co negatywnie wpłynęłoby na wzrost gospodarczy.

Znaczącym czynnikiem ryzyka jest wielkość podaży pracy w horyzoncie prognozy. Scenariusz zakłada umiarkowany spadek podaży pracy w latach 2029-2030 z uwagi na zmiany demograficzne. Na wielkość podaży pracy w poprzednich latach w znacznym stopniu oddziaływały migracje, zwłaszcza z Ukrainy, wynikające najpierw z powodów ekonomicznych, a od 2022 r. głównie z przesłanek związanych z bezpieczeństwem. Istnieje duża niepewność dotycząca skali tych migracji w kolejnych latach. Przyjęty scenariusz makroekonomiczny bazuje na tegorocznej aktualizacji prognozy demograficznej Eurostatu[17].

W Polsce przebywa około 950,3 tys. obywateli Ukrainy, którym nadano specjalny status cudzoziemca UKR[18]. Ich integracja z krajowym rynkiem pracy przebiega bardzo dobrze – w połowie 2025 r. 75% uchodźców pracowało[19]. Sprzyjają temu podobieństwo języka i kultury oraz sieć kontaktów tworzonych przez imigrantów ekonomicznych, pracujących w Polsce jeszcze przed rosyjską agresją na Ukrainę, a także uproszczenie procedury zatrudniania ukraińskich obywateli. Nieznana jest jednak liczba osób, dla których Polska jest

[17] Eurostat. (2026). Population projections at national level (2025-2100) - EUROPOP2025 (stan na 31.07.2026)
[18] Źródło: dane.gov.pl (stan na 11.08.2026 r.).
[19] NBP (2025), „Sytuacja życiowa i ekonomiczna migrantów z Ukrainy w Polsce w 2025 r. Raport z badania ankietowego".

docelowym miejscem zamieszkania, ani liczba tych, którzy mają zamiar wrócić do Ukrainy w razie zakończenia wojny.

Ostatnim istotnym czynnikiem ryzyka dla przyjętego scenariusza makroekonomicznego są ewentualne weta Prezydenta RP wobec rządowych projektów ustaw zwiększających dochody budżetowe. Brak wejścia w życie procedowanych projektów mógłby obniżyć dochody sektora instytucji rządowych i samorządowych, pogarszając poziom długu publicznego. W konsekwencji może utrudnić to spełnienie procedur ostrożnościowych wynikających z ustawy o finansach publicznych, co wymusi silniejsze dostosowania fiskalne w kolejnych latach, hamując tym samym dynamikę wzrostu gospodarczego.

Analiza wrażliwości

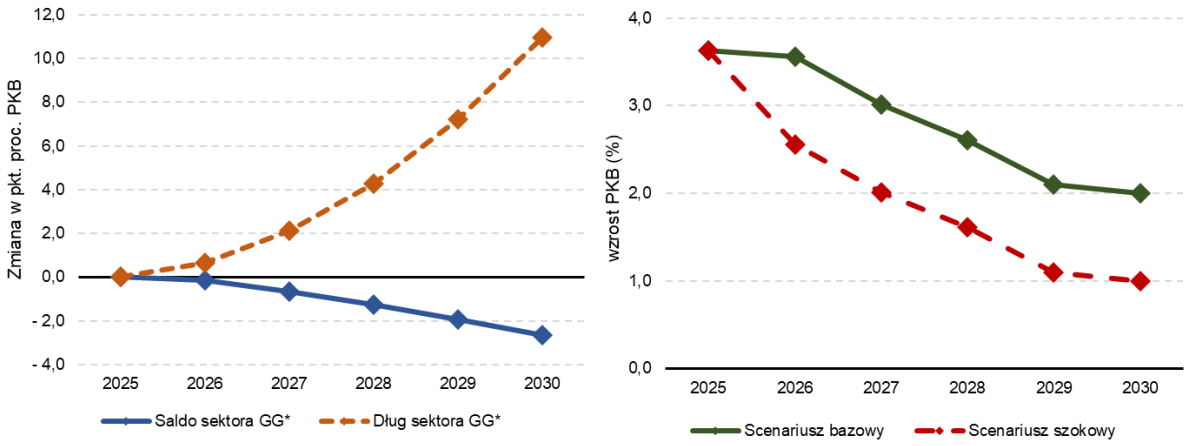
Poniżej przedstawiono wrażliwość wyniku i długu sektora instytucji rządowych i samorządowych w latach 2026-2030 na niższe tempo wzrostu gospodarczego w kraju oraz wzrost stopy procentowej (odchylenia od scenariusza bazowego)[20]. Analizy dokonano w oparciu o rozwijany w Ministerstwie Finansów ekonometryczny model polskiej gospodarki przystosowany do analiz makro-fiskalnych (model NEMPF[21]). Wyniki symulacji bazują na elastycznościach oszacowanych dla przyjętych postaci równań behawioralnych na podstawie danych historycznych.

Skala odchylenia państwowego długu publicznego w reakcji na niższe tempo wzrostu PKB jest analogiczna do reakcji długu sektora instytucji rządowych i samorządowych (GG).

[20] Analiza wrażliwości jest realizacją przepisów ustawy o finansach publicznych (art. 142 ust. 2c).

[21] https://www.gov.pl/web/finanse/no-10-2024-r-chmura-r-kelm-p-keblowski-i-sobiech-pellegrini-m-wesolowska-sz-fabianski-nowy-ekonometryczny-model-finansow-publicznych-nempf (dostęp: 20.08.2025).

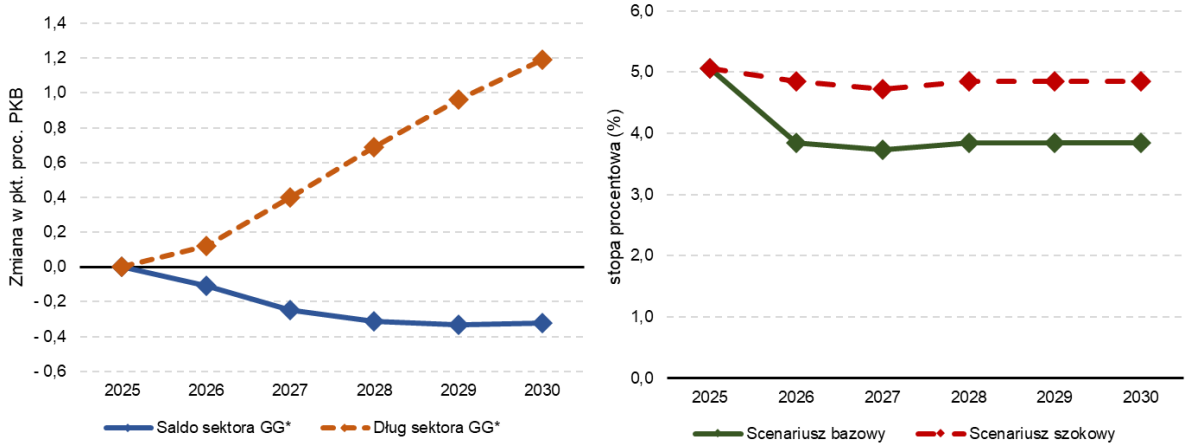
Wykres 3. Reakcja wyniku i długu sektora instytucji rządowych i samorządowych (lewy wykres) na pogorszenie koniunktury (prawy wykres).

Źródło: Ministerstwo Finansów.
*Sektor instytucji rządowych i samorządowych.

Impuls pogorszenia koniunktury wprowadzony jest poprzez spadek popytu z zagranicy na produkty wytwarzane na rodzimym rynku. Spadek popytu zagranicznego zdefiniowano tak, aby wzrost PKB w pierwszym roku scenariusza szokowego zmniejszył się dokładnie o 1 pkt proc. i w całym horyzoncie analizy podtrzymany był na poziomie średnio o 1 pkt proc. niższym niż w scenariuszu bazowym. Bezpośrednim efektem spadku popytu z zagranicy jest spadek wolumenu eksportu. Ze względu na importochłonność eksportu, spadkowi eksportu towarzyszy również spadek importu. Spadek popytu na polskie towary i usługi powoduje z kolei spadek popytu wewnętrznego, co powoduje pogorszenie sytuacji na rynku pracy, przekładając się na niższe dochody gospodarstw domowych oraz wydatki konsumpcyjne. Spadek popytu wpływa również na spowolnienie aktywności inwestycyjnej, która w mniejszym stopniu wspiera wzrost PKB w horyzoncie prognozy. Niższy wzrost gospodarczy prowadzi również do spadku dochodów sektora instytucji rządowych i samorządowych, co ostatecznie prowadzi do pogorszenia wyniku sektora. W konsekwencji w scenariuszu szokowym dług sektora instytucji rządowych i samorządowych w 2030 r. jest w relacji do PKB wyraźnie wyższy niż w scenariuszu bazowym. Zmiana relacji długu do PKB w kolejnych okresach jest pochodną skumulowanej zmiany wyniku sektora instytucji rządowych i samorządowych oraz niższego mianownika w tej relacji.

Wykres 4. Reakcja wyniku i długu sektora instytucji rządowych i samorządowych (lewy wykres) na wzrost krótkookresowej stopy procentowej (prawy wykres).

Źródło: Ministerstwo Finansów.
*Sektor instytucji rządowych i samorządowych.

Impuls stopy procentowej został zdefiniowany jako skokowy wzrost nominalnej krótkookresowej stopy procentowej o 1 pkt. proc. w stosunku do scenariusza bazowego w całym horyzoncie objętym analizą. Podwyżka krótkookresowych stóp procentowych pociąga za sobą wzrost stóp długookresowych i prowadzi do zwiększenia kosztu pozyskiwania kapitału, co skutkuje ograniczeniem poziomu inwestycji względem scenariusza bazowego oraz zwiększeniem kosztów finansowania długu. Na skutek przesunięcia konsumpcji w czasie w ramach międzyokresowej substytucji oraz zaostrzenia warunków udzielania kredytów zmniejsza się też poziom spożycia prywatnego. W rezultacie impuls interpretowany jako wzrost restrykcyjności polityki monetarnej prowadzi do obniżenia poziomu PKB w horyzoncie prognozy. Wraz z rosnącymi kosztami obsługi długu oraz relatywnie niższym poziomem PKB, wynik sektora instytucji rządowych i samorządowych w relacji do PKB pogarsza się. Rośnie też relacja długu sektora GG do PKB względem scenariusza bazowego.

2. Kierunki polityki budżetowej w 2027 r.

Zgodnie z nowymi zasadami zarządzania gospodarczego UE, państwa członkowskie powinny co 4 lata – po raz pierwszy na jesieni 2024 r. – przedłożyć UE średniookresowe plany budżetowo-strukturalne, w których należy przedstawić ścieżkę ograniczenia deficytu. W dniu 8 października 2024 r. Rada Ministrów przyjęła *Średniookresowy plan budżetowo-strukturalny na lata 2025-2028* (dalej jako *Plan*), który następnie został przekazany do Komisji Europejskiej i Rady UE.

Równocześnie, wskutek wysokiego deficytu sektora instytucji rządowych i samorządowych w 2023 r. Polska w lipcu 2024 r. została objęta procedurą nadmiernego deficytu (EDP). W dniu 21 stycznia 2025 r. Rada UE przyjęła rekomendacje dla Polski, wyznaczając 2028 rok jako termin zlikwidowania nadmiernego deficytu[22] oraz zalecając przestrzeganie tempa wzrostu wydatków netto przedstawionego w *Planie*.

[22] Zalecenie Rady mające na celu likwidację nadmiernego deficytu w Polsce

Ścieżka wydatków w rekomendacji Rady UE

%	2024	2025	2026	2027	2028
Roczne tempo wzrostu wydatków pierwotnych netto finansowanych ze środków krajowych	12,5	6,3	4,4	4,0	3,5
Skumulowane tempo wzrostu wydatków pierwotnych netto finansowanych ze środków krajowych	12,5	19,6	24,9	29,9	34,4

W lipcu 2025 r. Rada UE uruchomiła dla Polski krajową klauzulę wyjścia (NEC) na lata 2025-2028[23], która ma umożliwić przejście do wyższych wydatków na obronność przy zapewnieniu stabilności zadłużenia. Aktywowanie klauzuli umożliwia odejście od rekomendowanej przez Radę UE ścieżki wydatków do wysokości przyrostu wydatków na obronność w stosunku do sytuacji przed wojną w Ukrainie (czyli w 2021 r.), jednak nie więcej niż 1,5% PKB rocznie.

Pomimo uruchomienia krajowej klauzuli wyjścia, unijny nadzór budżetowy nadal funkcjonuje a jego zasady obowiązują. Komisja Europejska monitoruje realizację zaleconej ścieżki dwa razy w ciągu roku (wiosną oraz jesienią w latach 2025-2029) na podstawie danych historycznych. Komisja nie ocenia wysokości deficytu sektora instytucji rządowych i samorządowych w latach 2025-2028. Kluczowa jest zgodność z rekomendowanym przez Radę UE tempem wzrostu wydatków netto. W sytuacji gdy deficyt sektora będzie pozostawał powyżej 3% PKB w roku korekty nadmiernego deficytu (rok 2028, zgodnie z rekomendacją EDP), pomimo, że państwo podjęło skuteczne działania dla jego redukcji, Komisja zarekomenduje Radzie UE przyjęcie zrewidowanego zalecenia, które przedłużyłoby termin korekty nadmiernego deficytu[24].

W dniu 28 kwietnia 2026 r. Rada Ministrów przyjęła *Sprawozdanie z wdrażania „Średniookresowego planu budżetowo-strukturalnego na lata 2025–2028"*[25], gdzie przedstawiono m.in. najnowsze informacje z postępów we wdrażaniu zalecenia Rady. Przewiduje się, że w latach 2024–2026 z uwagi na zwiększone wydatki obronne, tempo wzrostu wydatków netto sektora instytucji rządowych i samorządowych w ujęciu rocznym (za wyjątkiem 2026 r.), jak i skumulowanym, będzie wyższe od tempa zaleconego przez Radę. Jednocześnie, uwzględniając elastyczność przyznaną w ramach krajowej klauzuli wyjścia zapewniona zostanie spójność z zaleceniami Rady (brak odchylenia od zaleconego tempa wzrostu wydatków na rachunku kontrolnym w latach 2024-2026).

W czerwcu 2026 r. Komisja Europejska opublikowała tzw. pakiet wiosenny, w którym przedstawiła m.in. ocenę przestrzegania zaleconej ścieżki wydatków w 2025 r., zarówno w ujęciu rocznym, jak i skumulowanym (dla lat 2024-2025). Wiążąca ocena 2026 r. będzie mieć miejsce wiosną 2027 r. Komisja oceniła, że w 2025 r. tempo wzrostu wydatków w Polsce, zarówno w ujęciu rocznym i skumulowanym mieściło się w elastyczności wynikającej z krajowej klauzuli wyjścia, uwzględniając wzrost wydatków na obronę. Natomiast w 2026 r., według

[23] *Zalecenie Rady zezwalające Polsce na odchylenie od maksymalnych stóp wzrostu wydatków netto ustalonych przez Radę na podstawie rozporządzenia (UE) 2024/1263*

[24] Por. *Wytyczne nt. wdrażania Paktu Stabilności i Wzrostu (Kodeks postępowania)*, przyjęte przez Radę UE w grudniu 2025 r.

[25] Sprawozdanie z wdrażania „Średniookresowego planu budżetowo-strukturalnego na lata 2025-2028" – kwiecień 2026.

prognozy KE, tempo wzrostów wydatków netto będzie poniżej tempa zaleconego przez Radę UE. Jednocześnie w ujęciu skumulowanym, tj. za lata 2024-2026, tempo wzrostu wydatków będzie mieściło się w elastyczności przyznanej Polsce w ramach NEC. Komisja oceniła, że polska polityka budżetowa jest zgodna z wyznaczoną przez Radę ścieżką wydatków netto[26]. Tym samym Komisja utrzymała zawieszenie EDP w przypadku Polski[27].

Kolejne szacunki spełniania zaleconej ścieżki wydatkowej Polska przedstawi w październiku 2026 r. w *Informacji o działaniach podjętych przez Polskę w celu realizacji rekomendacji Rady w ramach procedury nadmiernego deficytu* a następnie wiosną 2027 r. w kolejnym *Sprawozdaniu*. Wstępna ocena wskazuje, że przy wykorzystaniu elastyczności wynikającej z uruchomienia krajowej klauzuli wyjścia, scenariusz makroekonomiczny opracowany na potrzeby projektu ustawy budżetowej na 2027 r. jest spójny z zaleconą przez Radę UE ścieżką.

3. Stabilizująca reguła wydatkowa

Projekt ustawy budżetowej na rok 2027 został przygotowany z zastosowaniem SRW[28], która stanowi główny czynnik determinujący wysokość wydatków budżetu państwa (ok. 90% wydatków sektora instytucji rządowych i samorządowych) oraz wyznacza limit wydatków organów i jednostek nią objętych. Reguła ta została wprowadzona do polskiego porządku prawnego ustawą z dnia 8 listopada 2013 r. o zmianie ustawy o finansach publicznych oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. poz. 1646), a w latach późniejszych były wprowadzane w niej zmiany, w szczególności dostosowujące do sytuacji nadzwyczajnych (np. pandemia COVID-19) oraz rozszerzające odsetek wydatków publicznych, które są nią objęte.

W styczniu 2025 r. Rada UE wydała zalecenia mające na celu likwidację nadmiernego deficytu w Polsce, zalecając przestrzeganie tempa wzrostu wydatków netto przedstawionego w Średniookresowym planie budżetowo-strukturalnym na lata 2025-2028. Dnia 8 lipca 2025 r. zostały wydane zalecenia Rady UE dotyczące krajowej klauzuli wyjścia (NEC). W związku z powyższym w 2027 r., wysokość korekty K_n w SRW, obliczonej zgodnie z art. 112ab ust. 1 ustawy o finansach publicznych, odpowiada dostosowaniu zgodnemu ze ścieżką wydatków netto zatwierdzoną przez Radę UE z uwzględnieniem elastyczności wynikającej z zastosowania NEC.

Zakresem SRW objęte są wydatki:

- organów władzy publicznej, w tym organów administracji rządowej, organów kontroli państwowej i ochrony prawa oraz sądów i trybunałów,
- jednostek samorządu terytorialnego i ich związków,
- związków metropolitalnych,
- jednostek budżetowych,

[26] Wiosenny pakiet KE – czerwiec 2026.

[27] Zawieszenie EDP oznacza, że na ten moment nie będą podejmowane dalsze kroki w ramach EDP, ale procedura pozostaje otwarta (tzn. deficyt nie został trwale obniżony poniżej 3% PKB). Kraje, których EDP jest zawieszone pozostają zobowiązane do przestrzegania rekomendacji Rady, a Komisja ponownie oceni sytuację jesienią bieżącego roku.

[28] SRW określona jest w art. 112aa-112dc ustawy o finansach publicznych.

- agencji wykonawczych,
- instytucji gospodarki budżetowej,
- państwowych funduszy celowych,
- Zakładu Ubezpieczeń Społecznych i zarządzanych przez niego funduszy oraz Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego i funduszy zarządzanych przez Prezesa Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego,
- Narodowego Funduszu Zdrowia,
- Bankowego Funduszu Gwarancyjnego,
- państwowych osób prawnych, o których mowa w art. 9 pkt 14 ustawy o finansach publicznych,
- funduszy utworzonych, powierzonych lub przekazanych Bankowi Gospodarstwa Krajowego.

SRW przewiduje wyłączenia transakcyjne (przedmiotowe). W SRW nie uwzględnia się m.in. (art. 112aa ust. 2 ustawy o finansach publicznych):

- wydatków budżetu środków europejskich,
- wydatków na realizację programów finansowanych z udziałem środków, o których mowa w art. 5 ust. 3 pkt 1 i 3–6 ustawy o finansach publicznych,
- wydatków finansowanych ze środków, o których mowa w art. 5 ust. 3 pkt 2 ustawy o finansach publicznych,
- wydatków na realizację planu rozwojowego, o którym mowa w art. 5 pkt 7aa ustawy o zasadach prowadzenia polityki rozwoju w zakresie objętym finansowaniem ze środków, o których mowa w art. 5 ust. 3 pkt 5d ustawy o finansach publicznych,
- przepływów finansowych między organami i jednostkami objętymi SRW z tytułu dotacji i subwencji,
- przepływów finansowych między funduszami zarządzanymi przez Zakład Ubezpieczeń Społecznych oraz Prezesa Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego,
- wydatków na spłaty wartości nominalnych instrumentów dłużnych, w szczególności kredytów, pożyczek oraz dłużnych papierów wartościowych.

SRW objęte są natomiast skarbowe papiery wartościowe (wg wartości nominalnej) przekazane nieodpłatnie przez organy i jednostki objęte SRW podmiotom zaliczanym do sektora instytucji rządowych i samorządowych.

Kwota planowanych wydatków SRW na rok 2027, obliczona zgodnie z art. 112aa, z uwzględnieniem art. 112ab ustawy o finansach publicznych wynosi 2.155.330.796 tys. zł. Kwota ta została ustalona w oparciu o:

1) kwotę wydatków za rok 2026 określoną w projekcie ustawy budżetowej na rok 2026 przedłożonym Sejmowi, skorygowaną zgodnie z aktualizacją prognoz deflatora produktu krajowego brutto oraz wartości produktu krajowego brutto w cenach stałych (WYD^{*}_{2026})

obliczoną zgodnie z art. 112aa ust. 1 ustawy o finansach publicznych, równą 2.020.801.339 tys. zł,

2) wskaźnik średniookresowej dynamiki wartości produktu krajowego brutto w cenach stałych WPKB2027 wynoszący 1,0314 obliczony na podstawie ogłoszonej przez Prezesa Głównego Urzędu Statystycznego łącznej dynamiki wartości produktu krajowego brutto w cenach stałych za lata 2020–2025, skorygowanej w sposób określony w art. 112d ust. 6 ustawy o finansach publicznych, oraz rocznej dynamiki wartości produktu krajowego brutto w cenach stałych w roku 2026 i w roku 2027 prognozowanej w uzasadnieniu do projektu ustawy budżetowej na rok 2027,

3) prognozowany w uzasadnieniu do projektu ustawy budżetowej na rok 2027 deflator produktu krajowego brutto w roku 2027 na poziomie 1,028,

4) wielkość korekty kwoty wydatków K2027, o której mowa w art. 112aa ust. 1 ustawy o finansach publicznych, której wysokość, zgodnie z art. 112ab ust. 1 ustawy o finansach publicznych, odpowiada dostosowaniu zgodnemu ze ścieżką wydatków netto zatwierdzoną przez Radę UE z uwzględnieniem elastyczności wynikającej z krajowej klauzuli wyjścia, w łącznej wysokości -16.252.147 tys. zł,

5) prognozowaną na rok 2027 wartość ogółem działań dyskrecjonalnych, o której mowa w art. 112aa ust. 1 ustawy o finansach publicznych, wynoszącą 28.969.316 tys. zł.

Zgodnie z art. 112aa ust. 1 ustawy o finansach publicznych w kwocie wydatków wyznaczonej przez SRW uwzględnia się prognozowaną wartość ogółem działań dyskrecjonalnych, o których mowa w rozporządzeniu Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2024/1263 z dnia 29 kwietnia 2024 r. w sprawie skutecznej koordynacji polityk gospodarczych i w sprawie wielostronnego nadzoru budżetowego oraz uchylającym rozporządzenie Rady (WE) nr 1466/97 (Dz. Urz. UE L 2024/1263 z 30.04.2024), mających wpływ na dochody organów i jednostek objętych SRW, z tytułu podatków lub składek według ESA2010, planowanych lub przyjętych na rok budżetowy, jeżeli wartość każdego z tych działań w okresie 12 kolejnych miesięcy począwszy od miesiąca rozpoczęcia stosowania działania dyskrecjonalnego przekracza 0,03% wartości produktu krajowego brutto prognozowanej w uzasadnieniu projektu ustawy budżetowej na rok budżetowy przedłożonego Sejmowi. W przypadku planowanej w roku budżetowym rezygnacji z działań dyskrecjonalnych dokonanych w latach poprzednich, w prognozowanej wartości ogółem działań dyskrecjonalnych w tym roku uwzględnia się wpływ na kwotę WYD_n dokonanych działań dyskrecjonalnych, który wystąpiłby w przypadku braku rezygnacji z tych działań w roku budżetowym, z tym że w przypadku dokonywania w roku budżetowym aktualizacji wartości działań dyskrecjonalnych uwzględnionych w latach poprzednich nie ma zastosowania warunek przekroczenia przez każde z nich 0,03% wartości produktu krajowego brutto prognozowanej w uzasadnieniu projektu ustawy budżetowej na rok n przedłożonego Sejmowi, przy czym rok n nie jest wcześniejszy niż rok 2025.

W związku z tym działania dyskrecjonalne uwzględnione w kwocie wydatków SRW w roku 2027 obejmują:

1) zmiany w parametrach skali podatkowej, zmniejszenie limitu na ryczałcie, podwyższenie stawki CIT z 19% do 22% dla podatników, u których wartość przychodu uzyskana w roku podatkowym poprzedzającym dany rok podatkowy przekroczyła równowartość 50 mln euro, a także podwyższenie stawki daniny solidarnościowej o 1 pkt proc.

wynikające z projektu ustawy o zmianie ustawy o podatku dochodowym od osób fizycznych, ustawy o podatku dochodowym od osób prawnych oraz ustawy o zryczałtowanym podatku dochodowym od niektórych przychodów osiąganych przez osoby fizyczne (UD458) skorygowane o skutki utrzymania niektórych parametrów skali podatkowej, w łącznej wysokości 14.437.245 tys. zł;

2) indeksację od dnia 1 stycznia 2027 roku stawek podatku akcyzowego na alkohol etylowy, piwo, wino, napoje fermentowane oraz wyroby pośrednie, wyroby tytoniowe, susz tytoniowy i wyroby nowatorskie w ramach ustawy z dnia 29 października 2021 r. o zmianie ustawy o podatku akcyzowym oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. poz. 2313), opodatkowanie podatkiem akcyzowym urządzeń do waporyzacji oraz objęcia ich obowiązkiem oznaczania znakami akcyzy i wprowadzenia rocznej ważności znaków akcyzy na płyn do papierosów elektronicznych, na takich samych zasadach jak w przypadku znaków akcyzy na papierosy, tytoń do palenia oraz wyroby nowatorskie w ramach ustawy z dnia 20 lutego 2025 r. o zmianie ustawy o podatku akcyzowym, ustawy o zdrowiu publicznym oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. poz. 340), urealnienie dotychczasowej akcyzowej mapy drogowej poprzez podwyższenie stawek akcyzy na wyroby tytoniowe i ich substytuty oraz objęcie zakresem tej mapy w latach 2025-2027 płynu do e-papierosów w ramach ustawy z dnia 18 października 2024 r. o zmianie ustawy o podatku akcyzowym (Dz. U. poz. 1681) oraz aktualizację - z uwagi na weto Prezydenta RP - uwzględnionych w kwocie wydatków na rok 2026 skutków urealnienia dotychczasowej akcyzowej mapy drogowej poprzez podwyższenie stawek na napoje alkoholowe na rok 2027 w ramach projektu ustawy o zmianie ustawy o podatku akcyzowym oraz ustawy o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych (UD418), o łącznym skutku 5.904.383 tys. zł;

3) zmiana wysokości opłaty przedkoncesyjnej i opłaty koncesyjnej dla przedsiębiorstw energetycznych w ramach projektu ustawy o zmianie ustawy - Prawo energetyczne (UD457), w wysokości 3.564.000 tys. zł;

4) podwyższenie stawki CIT dla przedsiębiorstw z branży energetycznej w ramach projektu ustawy o udzielaniu wsparcia na obniżenie cen energii dla przemysłu energochłonnego (UD459) w wysokości 2.830.000 tys. zł;

5) działania w zakresie podatków ukierunkowane na zmianę zachowań konsumentów sprzyjające celom społecznym i zdrowotnym obejmujące: aktualizację uwzględnionych w kwocie wydatków na rok 2026 skutków aktualizacji stawek opłaty od środków spożywczych (tzw. opłaty cukrowej) oraz objęcia opłatą suplementów diety w opakowaniach o objętości powyżej 200 ml, koncentratów innych niż syropy oraz napojów zawierających co najmniej 20% soku oraz do 5g cukrów, które jednocześnie zawierają substancje słodzące lub kofeinę lub taurynę w ramach projektu ustawy o zmianie ustawy o zdrowiu publicznym (UD417) jak również wprowadzenie opłaty za zezwolenie na obrót hurtowy napojami alkoholowymi oraz za zezwolenie na wyprzedaż posiadanych zapasów napojów alkoholowych, w części dotyczącej opłaty za napoje alkoholowe w opakowaniach jednostkowych o ilości nominalnej napoju nieprzekraczającej 300 ml w ramach projektu ustawy o zmianie niektórych ustaw w celu zapewnienia przychodów Narodowemu Funduszowi Zdrowia (UD416), a także podwyższenie stawki VAT na określone napoje bezalkoholowe, w których udział masowy soku owocowego,

warzywnego lub owocowo-warzywnego wynosi nie mniej niż 20%, w tym piwo bezalkoholowe i napoje energetyczne w ramach projektu ustawy o zmianie ustawy o podatku od towarów i usług (UD327), w łącznej wysokości 2.652.093 tys. zł

6) wprowadzenie systemu tzw. globalnego podatku minimalnego (GloBE) w ramach ustawy z dnia 6 listopada 2024 r. o opodatkowaniu wyrównawczym jednostek składowych grup międzynarodowych i krajowych (Dz. U. poz. 1685) w wysokości 2.415.000 tys. zł;

7) aktualizację uwzględnionych w kwocie wydatków na rok 2026 skutków rosnących dochodów podatników w sytuacji braku zmian skali podatkowej w wysokości 1.740.923 tys. zł;

8) wprowadzenie podatku rekompensującego (tzw. podatku cyfrowego) w ramach projektu ustawy o podatku rekompensującym od niektórych usług (UD385) w wysokości 1.716.000 tys. zł;

9) wprowadzenie podatku od nadzwyczajnych zysków w ramach ustawy z dnia 18 września 2026 r. o podatku od nadzwyczajnych zysków osiągniętych w okresie od marca 2026 r. do marca 2027 r. ze zbycia paliw ciekłych (UD 470, Druk sejmowy nr 3100)[29] w wysokości 1.400.000 tys. zł;

10) wprowadzenie obligatoryjnego e-fakturowania przy użyciu Krajowego Systemu e-Faktur (KSeF) w ramach ustawy z dnia 16 czerwca 2023 r. o zmianie ustawy o podatku od towarów i usług oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. 2023 poz. 1598) wraz z aktualizacją uwzględnionych w kwocie wydatków na rok 2026 skutków zwiększenia efektywności egzekucji należności podatkowych z tego tytułu, w łącznej wysokości 20.958 tys. zł;

11) obniżenie stawki VAT do 8% na niektóre paliwa w ramach rozporządzeń Ministra Finansów i Gospodarki z dnia 28 marca, 27 kwietnia, 13 maja, 27 maja, 12 czerwca i 13 sierpnia 2026 r. zmieniających rozporządzenie w sprawie obniżonych stawek podatku od towarów i usług oraz obniżenie stawek podatku akcyzowego na niektóre paliwa silnikowe wprowadzone ustawą z dnia 27 marca 2026 r. o zmianie ustawy o podatku akcyzowym (Dz. U. 2026 poz. 414), a także rozporządzeniem Ministra Finansów i Gospodarki z dnia 28 marca 2026 r. w sprawie obniżenia stawek podatku akcyzowego na niektóre paliwa silnikowe oraz rozporządzenia zmieniające: z dnia 13 kwietnia, 27 kwietnia, 13 maja i 27 maja 2026 r. z jednoczesnym skutkiem wycofania tych działań, w łącznej wysokości 0 zł[30];

12) wycofanie uwzględnionych w kwocie wydatków na rok 2026 skutków objęcia systemem SENT przewozu betonu gotowego do wylania do wszystkich podmiotów w ramach projektu ustawy o zmianie ustawy o systemie monitorowania drogowego i kolejowego przewozu towarów oraz obrotu paliwami opałowymi oraz niektórych innych ustaw (UD109) oraz przewozu odzieży i obuwia w ramach Rozporządzenia Ministra Finansów i Gospodarki z dnia 18 czerwca 2026 r. zmieniającego rozporządzenie w sprawie towarów, których przewóz jest objęty systemem monitorowania drogowego i kolejowego przewozu

[29] Uchwalona na posiedzeniu Sejmu nr 65 dnia 18.09.2026

[30] W związku z brakiem wpisu do wykazu prac legislacyjnych Rady Ministrów w SRW nie uwzględniono skutków planowanego ponownego wprowadzenia pakietu CPN w okresie październik – listopad br. Należy jednak zaznaczyć, że szacowany skutek tego rozwiązania dla kwoty SRW na 2027 r. wynosi 0 zł.

towarów oraz obrotu paliwami opałowymi (Dz. U. poz. 813), z uwagi na weto Prezydenta RP, w wysokości -1.396.944 tys. zł;

13) zmiany stawki CIT w odniesieniu do podatników będących bankami, instytucjami kredytowymi oraz spółdzielczymi kasami oszczędnościowo-kredytowymi i stawki podatku od niektórych instytucji finansowych w ramach ustawy z dnia 6 listopada 2025 r. o zmianie ustawy o podatku dochodowym od osób prawnych i ustawy o podatku od niektórych instytucji finansowych (Dz. U. poz. 1658), w wysokości -1.900.000 tys. zł;

14) zwolnienie z podatku VAT zakupów w ramach instrumentu SAFE zgodnie z rozporządzeniem Rady (UE) 2025/1106 z dnia 27 maja 2025 r. ustanawiającym instrument na rzecz Zwiększania Bezpieczeństwa Europy (”instrument SAFE”) poprzez Wzmocnienie Europejskiego Przemysłu Obronnego, w wysokości -4.414.343 tys. zł.

Szacunkowe kwoty wydatków SRW na lata 2028-2030 wynoszą odpowiednio: 2.246.671 mln zł, 2.362.070 mln zł, 2.463.749 mln zł.

Przy wyznaczeniu korekty K_n na lata 2029-2030 ma zastosowanie art. 112aa ust. 4 ustawy o finansach publicznych, ponieważ ścieżka wydatków netto zatwierdzona przez Radę UE obejmuje lata 2025-2028 i nie wyznaczono kolejnej. Korekta K_n w latach 2029-2030 jest więc równa dostosowaniu fiskalnemu wynoszącemu -0,5% prognozowanego w uzasadnieniu projektu ustawy budżetowej produktu krajowego brutto.

Limit wydatków, o którym mowa w art. 112aa ust. 3 ustawy o finansach publicznych, w roku 2027 wynosi 1.793.357.952 tys. zł. Wysokość limitu wydatków została ustalona w oparciu o:

1) kwotę planowanych wydatków SRW;
2) prognozowane na 2027 rok skonsolidowane wydatki jednostek samorządu terytorialnego i ich związków oraz związków metropolitalnych z uwzględnieniem m.in. realizacji budżetów jednostek samorządu terytorialnego i ich związków w ostatnich latach oraz przewidywanego wykonania roku 2026;
3) planowane, skonsolidowane wydatki organów i jednostek, o których mowa w art. 139 ust. 2 ustawy o finansach publicznych;
4) planowane, skonsolidowane wydatki Bankowego Funduszu Gwarancyjnego określone w planie finansowym Funduszu;
5) wartość klauzuli obronnej, o której mowa w art. 112aa ust. 4a ustawy o finansach publicznych i która w 2027 roku wynosi 35.458.058 tys. zł.

Analiza wrażliwości

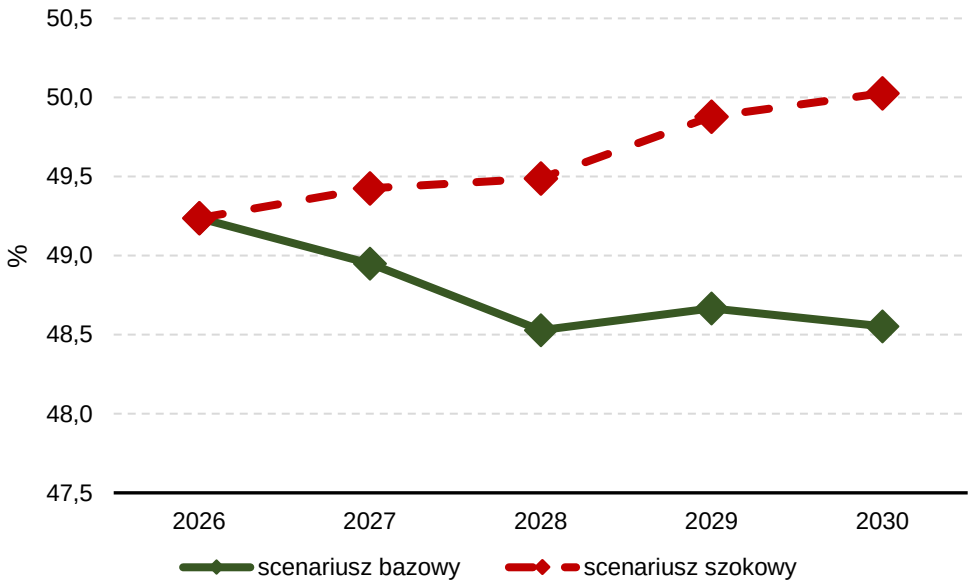
Zgodnie z art. 142 ust. 1 pkt. 2c ustawy o finansach publicznych, uzasadnienie do projektu ustawy budżetowej powinno zawierać analizę wrażliwości m.in. w zakresie poziomu kwoty wydatków, o której mowa w art. 112aa ust. 1 ustawy o finansach publicznych, przy różnych założeniach dotyczących wzrostu gospodarczego.

Poniższy wykres przedstawia analizę wrażliwości kwoty wydatków w latach 2027-2030 na spowolnienie wzrostu gospodarczego w Polsce. Przyjęto, że w alternatywnym (szokowym) scenariuszu nominalne tempo wzrostu PKB – w efekcie redukcji realnego tempa wzrostu PKB

– obniża się trwale o 1 pkt proc. w stosunku do scenariusza bazowego. Redukcję tę osiągnięto poprzez techniczne założenie, że jej źródłem są wszystkie składowe PKB proporcjonalnie do swojego udziału w PKB.

Wyniki symulacji wskazują, że w scenariuszu szokowym relacja wydatków podmiotów objętych SRW do PKB byłaby w latach 2027-30 wyższa niż w scenariuszu bazowym, ze względu na wolniejszy wzrost PKB od uwzględnianego w formule SRW 8-letniego indykatora wzrostu i niższą korektę kwoty wydatków, co wzmacnia antycykliczne właściwości SRW. Z uwagi na statyczny charakter symulacji poniższe wyniki należy interpretować z ostrożnością.

Wykres 5. Reakcja poziomu kwoty wydatków (w %PKB) na trwały spadek tempa wzrostu PKB

Źródło: Ministerstwo Finansów.

4. Sektor finansów publicznych

4.1. Wynik sektora instytucji rządowych i samorządowych

Deficyt sektora instytucji rządowych i samorządowych jest liczony według zasad Europejskiego Systemu Rachunków Narodowych i Regionalnych[31] (ESA2010) oraz wytycznych zawartych w Podręczniku deficytu i długu sektora instytucji rządowych i samorządowych (MGDD)[32].

Zgodnie z definicją określoną w par. 2.111 rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 549/2013 z dnia 21 maja 2013 r. *w sprawie europejskiego systemu rachunków narodowych i regionalnych w Unii Europejskiej* sektor instytucji rządowych i samorządowych składa się z jednostek instytucjonalnych będących producentami nierynkowymi, których produkcja globalna przeznaczona jest na spożycie indywidualne i ogólnospołeczne, finansowanych

[31] *European System of Integrated Economic Accounts* wprowadzony w życie rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 549/2013 z dnia 21 maja 2013 roku

[32] *Manual on Government Deficit and Debt (MGDD), edycja 2022*

z obowiązkowych płatności dokonywanych przez jednostki należące do pozostałych sektorów, a także z jednostek instytucjonalnych, których podstawową działalnością jest redystrybucja dochodu i bogactwa narodowego.

Cechą charakterystyczną przy klasyfikacji sektorowej wg metodyki ESA2010 jest to, że przy klasyfikacji uwzględnia się przede wszystkim kryteria ekonomicznie i instytucjonalne (ESA2010; 2.34), kryteria formalnoprawne mają mniejsze znaczenie, a zatem definicja wg ESA2010 jest definicją funkcjonalną, stąd klasyfikacja sektorowa każdej jednostki poprzedzona musi być szczegółową analizą. Analizie poddaje się, w szczególności sposób organizacji i kontroli jednostki, a także zasady ekonomiczne jakimi kieruje się jednostka prowadząc działalność. Konsekwencją takiego podejścia jest płynny zakres tego sektora - możliwa reklasyfikacja w wyniku zmian w zakresie spełnienia przez jednostkę kryterium prawnego lub ekonomicznego.

Warto podkreślić także, że statystyki wg metodyki unijnej (ESA2010) bazują na metodyce powszechnie stosowanej w rachunkowości, tj. memoriale (rejestracja transakcji odbywa się w momencie, kiedy transakcja ma miejsce, a nie w momencie płatności/przepływu środków pieniężnych). Różnice te znalazły odzwierciedlenie m.in. w stabilizującej regule wydatkowej (SRW)[33] w postaci tzw. klauzuli obronnej[34], która pozwala na szczególne traktowanie wydatków związanych ze zwiększaniem potencjału obronnego, poprzez jej dodanie w algorytmie ustalania limitu wydatków SRW. W efekcie różnica między wydatkami kasowymi na cele obronne wszystkich istotnych (z uwagi na poziom wydatków) podmiotów, objętych limitem wydatków SRW a wydatkami tych jednostek ustalonymi zgodnie z zasadami opracowywania danych na potrzeby tzw. notyfikacji fiskalnej (wydatki na obronę wg klasyfikacji COFOG, zakres transakcji i moment ujęcia wg metodyki unijnej ESA2010) zwiększa lub zmniejsza limit SRW.

Wynik sektora instytucji rządowych i samorządowych prognozowany na rok 2027 będzie przede wszystkim wypadkową przestrzegania zaleconej ścieżki wydatków wynikającej z procedury EDP oraz uruchomienia krajowej klauzuli wyjścia.

Do projektu ustawy budżetowej na rok 2027 została zastosowana stabilizująca reguła wydatkowa (SRW), która określa maksymalny dopuszczalny poziom większości wydatków jednostek sektora instytucji rządowych i samorządowych. Reguła ta obejmuje wydatki budżetu państwa, jednostek samorządu terytorialnego oraz ich związków, związku metropolitalnego, agencji wykonawczych, instytucji gospodarki budżetowej, państwowych funduszy celowych, Zakładu Ubezpieczeń Społecznych i zarządzanych przez niego funduszy, Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego i funduszy zarządzanych przez Prezesa Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego, Narodowego Funduszu Zdrowia, Bankowego Funduszu Gwarancyjnego, państwowych osób prawnych, o których mowa w art. 9 pkt 14 ustawy *o finansach publicznych*, a także funduszy utworzonych, powierzonych lub przekazanych Bankowi Gospodarstwa Krajowego na podstawie odrębnych ustaw. Zastosowana w SRW korekta poziomu wydatków jednostek nią objętych uwzględnia zalecenia Rady UE wydane na podstawie *Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej*.

[33] SRW co do zasady jest oparta na podejściu kasowym.

[34] Klauzula obronna została określona w art. 112aa ust. 4a ustawy o finansach publicznych.

Wynik sektora instytucji rządowych i samorządowych jest determinowany zarówno wynikiem jednostek zaliczanych do sektora finansów publicznych (art. 9 ustawy *o finansach publicznych*), jak i tych jednostek, które spełniają kryteria zaliczenia je do sektora według metodyki unijnej, a które nie są częścią sektora finansów publicznych w rozumieniu ustawy *o finansach publicznych*. W szczególności, wynik ten uwzględnia wynik funduszy utworzonych, powierzonych lub przekazanych Bankowi Gospodarstwa Krajowego (BGK) na podstawie odrębnych ustaw, takich jak Krajowy Fundusz Drogowy, Fundusz Przeciwdziałania COVID-19, Funduszu Pomocy czy Fundusz Wsparcia Sił Zbrojnych.

Mając na uwadze ramy instytucjonalne determinujące ścieżkę wydatków, w szczególności zestaw krajowych i unijnych reguł budżetowych oraz uwarunkowania makroekonomiczne prognozuje się, że w 2027 r. deficyt sektora instytucji rządowych i samorządowych ukształtuje się powyżej wartości referencyjnej dla deficytu nominalnego sektora instytucji rządowych i samorządowych (3% PKB) określonego w *Traktacie o funkcjonowaniu Unii Europejskiej* (TFUE) i wyniesie 7,1% PKB.

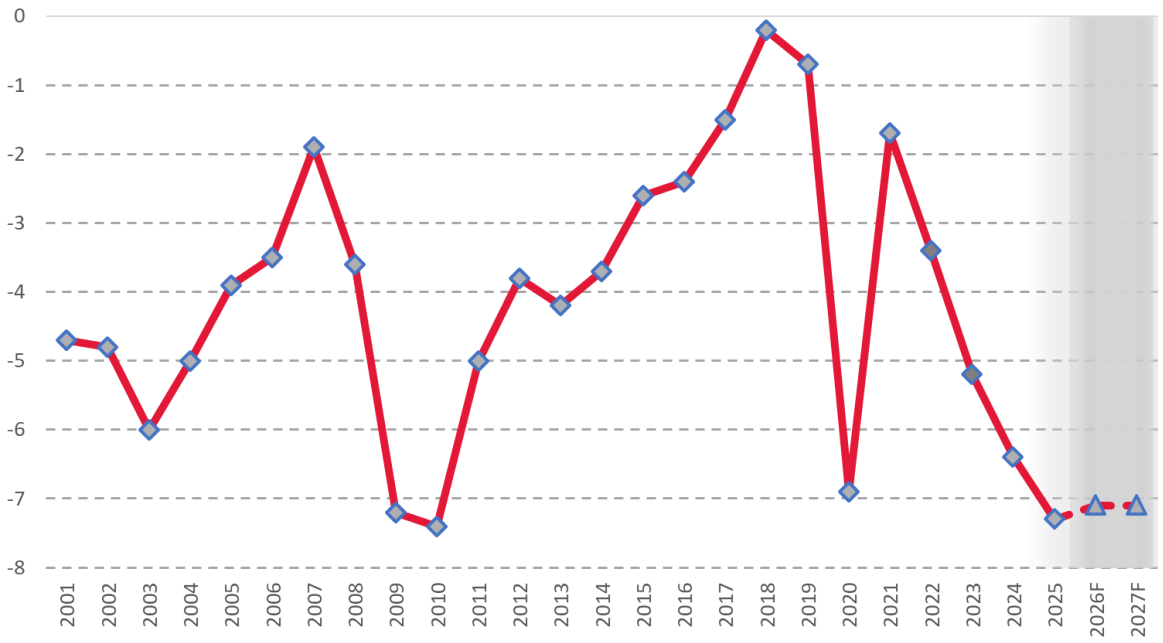
Na prognozowany deficyt sektora instytucji rządowych i samorządowych w 2027 r. największy wpływ będzie miał deficyt budżetu państwa (gdzie górny limit wydatków ustalany jest na podstawie SRW), co jest zgodne z zapoczątkowaną od projektu budżetu na 2024 rok kierunkową zmianą w podejściu do konstrukcji budżetu jako planu finansowego państwa, finansującego jego zadania.

W roku 2027, podobnie jak w latach wcześniejszych, priorytetowo traktowane będą wydatki na obronność. Na finansowanie potrzeb obronnych Rzeczypospolitej Polskiej z budżetu państwa przeznaczone będą środki w wysokości nie niższej niż 3% PKB oraz dodatkowe nakłady z Funduszu Wsparcia Sił Zbrojnych, finansowane także w ramach programu SAFE.

Rok 2027 będzie także kolejnym rokiem wzrostu nakładów na opiekę zdrowotną. Zgodnie z ustawą *o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych* wskaźnik minimalnych nakładów na finansowanie ochrony zdrowia (%PKB) ulegnie w 2027 r. podwyższeniu z 6,8% w 2026 r. do docelowego poziomu 7,0%.

Prognoza deficytu sektora instytucji rządowych i samorządowych, oprócz uwzględnienia różnic metodycznych dostosowujących do metodyki unijnej (ESA 2010), uwzględnia także prognozowaną różnicę pomiędzy planowanymi na limitach wydatkach/kosztach uwzględnianych w planach finansowych jednostek sektora instytucji rządowych i samorządowych a ich rzeczywistą realizacją.

Wykres 6. Wynik sektora instytucji rządowych i samorządowych (w % PKB)

Źródło: Eurostat (2001-25), prognoza MF (2026-27)

KE prognozuje (maj 2026 r.)[35], że deficyt sektora instytucji rządowych i samorządowych dla Polski (ESA2010) w 2027 r. wyniesie 6,3% PKB. Prognoza Komisji oparta jest na standardowym podejściu *no-policy change*, czyli uwzględnia jedynie działania wynikające z obowiązujących lub uchwalonych i oczekujących na wejście w życie przepisów prawnych lub programów czy innych instrumentów rządowych, a także z projektów przepisów prawnych, projektów programów i innych instrumentów rządowych, nad którymi prace są zaawansowane w stopniu pozwalającym uznać, że nie ulegną one zmianom na etapach kolejnych (np. projekty ustaw skierowane do podpisu Prezydenta RP, uchwały Rady Ministrów rekomendowane do przyjęcia przez Radę Ministrów itp.). Z uwagi na powyższe prognoza powyższa nie uwzględnia dostępnych obecnie danych o bieżącej sytuacji makroekonomicznej oraz szeregu decyzji budżetowych.

4.2. Dług publiczny

W tabeli znajdują się prognozy poziomu długu publicznego i jego relacji do PKB na koniec 2026 r. i 2027 r. w dwóch ujęciach:

[35] https://economy-finance.ec.europa.eu/economic-surveillance-eu-member-states/country-pages-including-country-reports/poland/economic-forecast-poland_en
Deficyt sektora instytucji rządowych i samorządowych w Polsce w wysokości 6,3% PKB w 2027 r. prognozuje także OECD (prognoza z czerwca 2026 r.) (za: https://www.oecd.org/en/publications/oecd-economic-outlook-volume-2026-issue-1_2d1956f0-en/full-report/poland_b5ae251e.html)

- według limitów, tj. przy założeniu pełnego wykonania limitu deficytu zapisanego w ustawie budżetowej na rok 2026 i projekcie ustawy budżetowej na rok 2027,
- przewidywane, tj. przy uwzględnieniu w latach 2026-2027 prognozowanej różnicy pomiędzy deficytem budżetu państwa według limitów a jego rzeczywistą realizacją.

Wyszczególnienie	2025	według limitów		przewidywane	
		2026	2027	2026	2027
Państwowy dług publiczny					
mld zł	1.913,5	2.312,5	2.509,9	2.299,6	2.459,0
% PKB	48,9	55,7	57,0	55,3	55,9
Kwota, o której mowa w art. 38a pkt 3 ustawy o finansach publicznych*					
mld zł	1 .783,2	2.168,7	2.459,5	2.155,2	2.408,7
% PKB	45,6	52,2	55,9	51,9	54,7
Dług Skarbu Państwa					
mld zł	1.951,9	2.354,8	2.571,6	2.341,9	2.520,7
% PKB	49,9	56,7	58,4	56,4	57,3
Dług sektora instytucji rządowych i samorządowych (definicja UE)					
mld zł	2.335,1	2.821,5	3.098,4	2.808,6	3.047,5
% PKB	59,7	67,9	70,4	67,6	69,3

*) Kwota ustalona w wyniku przeliczenia kwoty państwowego długu publicznego na walutę polską z zastosowaniem dla zobowiązań wyrażonych w walutach obcych średniej arytmetycznej średnich kursów każdej z walut obcych ogłaszanych przez Narodowy Bank Polski i obowiązujących w dni robocze roku budżetowego i pomniejszona o kwotę wolnych środków służących finansowaniu potrzeb pożyczkowych budżetu państwa w kolejnym roku budżetowym.

Przy przyjętych założeniach, w ujęciu uwzględniającym pełne wykorzystanie limitu deficytu zapisanego w ustawie budżetowej na rok 2026 oraz w projekcie ustawy budżetowej na rok 2027, przewidywana relacja kwoty państwowego długu publicznego do PKB wyniesie 55,7% w 2026 r., a następnie wzrośnie do 57,0% w 2027 r. Natomiast relacja kwoty, o której mowa w art. 38a pkt 3 ustawy o finansach publicznych wyniesie 52,2% w 2026 r. i 55,9% w 2027 r.

Przy uwzględnieniu w latach 2026-2027 prognozowanej różnicy pomiędzy deficytem budżetu państwa według limitów a jego rzeczywistą realizacją, relacja kwoty państwowego długu publicznego oraz kwoty, o której mowa w art. 38a pkt 3 ustawy o finansach publicznych do PKB na koniec 2027 r. wyniesie odpowiednio 55,9% i 54,7%, co oznacza, że w ujęciu przewidywanym próg ostrożnościowy 55% PKB określony w ustawie o finansach publicznych nie zostanie przekroczony.

Projektowane zmiany systemowe w podatkach, których efekty uwzględnione są projekcie ustawy budżetowej ograniczają ryzyko przekroczenia przez państwowy dług publiczny określonych w ustawach poziomów. O ich ewentualnym przekroczeniu decydować będą wartości wykonane.

Zgodnie z prognozą, przewidywana relacja do PKB długu sektora instytucji rządowych i samorządowych (według definicji UE) wyniesie:

- według limitów: 67,9% na koniec 2026 r. i 70,4% na koniec 2027 r.,
- przewidywana: 67,6% na koniec 2026 r. i 69,3% na koniec 2027 r.

Kształtowanie się długu publicznego w latach 2026-2027 będzie głównie rezultatem finansowania potrzeb pożyczkowych netto budżetu państwa oraz nakładów na obronność.

Rozdział II
Przewidywane wykonanie budżetu państwa w 2026 r.

W ustawie budżetowej na rok 2026 z dnia 9 stycznia 2026 r. zaplanowano:

1) w zakresie środków budżetu państwa:
   - łączną kwotę podatkowych i niepodatkowych dochodów w wysokości 647.200.000 tys. zł,
   - łączną kwotę wydatków w wysokości 918.940.000 tys. zł,
   - deficyt budżetu państwa na dzień 31 grudnia 2026 r. na kwotę nie większą niż 271.740.000 tys. zł,
2) w zakresie budżetu środków europejskich:
   - łączną kwotę dochodów w wysokości 137.906.803 tys. zł,
   - łączną kwotę wydatków w wysokości 174.111.511 tys. zł,
   - wynik budżetu środków europejskich w wysokości minus 36.204.708 tys. zł.

Dochody, wydatki, deficyt

Zaktualizowana prognoza wskazuje, że dochody budżetu państwa w 2026 r. będą wyższe od zgromadzonych w 2025 r. o ok. 32,5 mld zł. Przewiduje się, że największy wzrost w stosunku do 2025 r. wystąpi w podatku CIT o 16,7 mld zł tj. 26,3% oraz w podatku VAT, gdzie wzrost wyniesie 8,4 mld zł w stosunku do wykonania w 2025 roku. W okresie styczeń-lipiec 2026 r. wykonanie dochodów z podatku akcyzowego wyniosło ok. 52,3 mld zł i było wyższe o ok. 0,8 mld zł (tj. 1,7%) w stosunku do wykonania w okresie styczeń-lipiec 2025 r.

Szacuje się, że dochody budżetu państwa w 2026 r. będą niższe niż założone w ustawie budżetowej na 2026 r. o około 20,1 mld zł, tj. 3,1%. Największe odchylenia w stosunku do prognozy dotyczą podatku VAT (11,5 mld zł), ze względu na: niższą niż planowano realizację dochodów z VAT w 2025, który był podstawą do prognozy dochodów na 2026 rok, wdrożenie programu CPN (Ceny Paliw Niżej), wprowadzenie od 1 lutego 2026 roku skróconego podstawowego terminu zwrotu VAT z 60 dni do 40 dni oraz uwzględnienie zwolnienia z VAT w ramach programu SAFE.

Odchylenie w zakresie podatku akcyzowego w stosunku do prognozy zawartej w ustawie budżetowej wyniosło 10,2 mld zł ze względu na: wyższe przewidywane wykonanie w roku 2025 (które było podstawą do prognozy zawartej w ustawie budżetowej na rok 2026) w porównaniu z rzeczywistym jego wykonaniem, zawetowaniem podwyżki na 2026 r. o 15% akcyzy na wyroby alkoholowe, pakiet CPN obniżający stawki akcyzy na benzynę silnikową i olej napędowy oraz obserwowany malejący trend w spożyciu wyrobów akcyzowych.

Spadek wpływów z PIT o 1,8 mld zł w stosunku do planu zawartego w ustawie budżetowej na 2026 rok, nastąpił na skutek spadku prognozy zaliczek na skali podatkowej oraz na podatku liniowym, m.in. ze względu na spadek prognozowanego tempa wzrostu nominalnego PKB na 2026 r. z 6,6% do 6,2%.

W zakresie podatku CIT zakłada się wykonanie dochodów na poziomie kwoty z ustawy budżetowej na 2026 r., tj. 80,4 mld zł. Wyższe niż pierwotnie planowano w ustawie budżetowej na 2026 rok o 4,8 mld zł będą dochody z podatku od wydobycia niektórych kopalin ze względu na wyższe niż prognozowano ceny miedzi.

W 2026 przewidywane wykonanie w zakresie dochodów niepodatkowych będzie niższe niż plan zawarty w ustawie budżetowej na 2026 rok o 5,3 mld zł, głównie ze względu na niższe dochody państwowych jednostek budżetowych, w tym w szczególności niższe wpływy z aukcji CO2, ze względu na niższy wolumen transakcji oraz niższe niż planowane dywidendy i wpłaty z zysku.

Negatywnie na wykonanie dochodów budżetu państwa w 2026 r. oddziałuje zablokowanie przez Prezydenta RP wejścia w życie ustaw, które skutkowałyby zwiększeniem dochodów.

Wypełniając postanowienia ustawy budżetowej na dany rok Minister Finansów działa na podstawie m.in. ustawy o finansach publicznych. Systematyczna weryfikacja wydatków budżetowych, która wpisuje się w politykę oszczędnego i celowego gospodarowania środkami publicznymi (art. 44 ustawy o finansach publicznych nakazuje realizację wydatków publicznych w sposób celowy i oszczędny, z założeniem uzyskania najlepszych efektów z danych nakładów) umożliwia identyfikację tzw. naturalnych oszczędności w realizacji wydatków budżetowych. W ostatnich 3 latach niewykonanie wydatków zgodnie z pierwotnym przeznaczeniem wynosiło średnio 4,7% (w 2025 r. 5,6%, w 2024 r. 3,7%, oraz w 2023 r. 4,9%).

Skala oszczędności w danym roku z reguły jest znana w ostatnim kwartale roku budżetowego. Na obecnym etapie realizacji budżetu, mając na względzie przede wszystkim stabilną sytuację na rynku pracy i tym samym stabilną kondycję finansową Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (jednym z istotnych parametrów, który pozwala na obiektywną ocenę utrzymania zdolności funduszu do wypłaty świadczeń, jest wskaźnik pokrycia wydatków wpływami ze składek i ich pochodnych który obecnie oscyluje około 82,2%) szacuje się, że w skali całego 2026 roku wydatki będą istotnie niższe od zakładanych w ustawie budżetowej na rok 2026 z dnia 9 stycznia 2026 r.

Mając na uwadze powyższe, prognozuje się, że deficyt budżetu państwa nie przekroczy wartości określonej w ustawie budżetowej na rok 2026 z dnia 9 stycznia 2026 r., tj. 271,7 mld zł.

Finansowanie

Przewiduje się, że w 2026 r. potrzeby pożyczkowe netto budżetu państwa wyniosą 320.636,3 mln zł wobec kwoty 422.873,2 mln zł przyjętej w ustawie budżetowej. Planuje się, że finansowanie krajowe potrzeb pożyczkowych netto ukształtuje się na poziomie 314.071,6 mln zł, a finansowanie zagraniczne na poziomie 6.564,7 mln zł.

Szczegółowe omówienie potrzeb pożyczkowych zostało przedstawione w rozdziale X.

Rozdział III
Dochody budżetu państwa

1. Warunki realizacji dochodów budżetu państwa w 2026 r.

Na poziom głównych dochodów podatkowych największy wpływ ma kształtowanie się makroekonomicznej bazy podatkowej mierzonej w wartościach nominalnych. W 2026 r. spodziewany jest wzrost PKB w ujęciu nominalnym w wysokości 6,2% wobec wzrostu o 6,6% w 2025 r. Przewidywane w 2026 r. tempo wzrostu spożycia prywatnego w ujęciu nominalnym wyniesie 5,9% wobec wzrostu o 7,7% w 2025 r.

W porównaniu do scenariusza makroekonomicznego na podstawie którego sporządzono prognozy do ustawy budżetowej na 2026 r. przewiduje się, że w 2026 r. warunki w ujęciu realnym będą mniej korzystne. Realny wzrost PKB będzie kształtował się na poziomie zbliżonym do przewidywanego w UB2026, jednakże jego struktura będzie nieco mniej korzystna z punktu widzenia procesu gromadzenia dochodów podatkowych.

W ujęciu nominalnym przewiduje się, że w 2026 r. wzrost PKB będzie niższy od przewidywanego na etapie konstrukcji ustawy budżetowej na 2026 r. o ok. 0,4 pkt proc. W 2026 r. spodziewane jest również niższe niż pierwotnie planowano na etapie ustawy budżetowej, nominalne tempo wzrostu spożycia prywatnego – o 0,5 pkt proc.

Poziom dochodów podatkowych w 2026 r. jest determinowany również przez efekty zmian systemowych.

W 2026 r. obserwujemy czynniki, które niekorzystnie wpływają na poziom dochodów budżetu państwa z podatku VAT. Planowane wykonanie dochodów budżetu państwa z podatku VAT w 2026 r., będące podstawą prognozy na 2027 r., jest niższe w porównaniu z prognozą z ustawy budżetowej na 2026 r. o ok. 11,5 mld zł.

Podstawą do prognozy w 2026 r. było planowane wykonanie dochodów w 2025 r. wyższe o ok. 3,4 mld zł w porównaniu z rzeczywistym wykonaniem w poprzednim roku, co powoduje obniżenie aktualnego planowanego wykonania 2026 r. w stosunku do prognozy zawartej w ustawie budżetowej na bieżący rok.

Negatywnie na dochody z podatku VAT w 2026 r. wpływa również zrealizowanie w okresach od 31 marca do 30 czerwca oraz od 17 sierpnia do 31 sierpnia 2026 r. tzw. programu CPN („Ceny Paliwa Niżej”), czyli czasowego obniżenia stawki VAT z 23% do 8% dla dostaw, wewnątrzwspólnotowego, nabycia i importu:

- benzyn silnikowych (CN 2710 12 45 lub 2710 12 49) oraz wyrobów powstałych ze zmieszania tych benzyn z biokomponentami, spełniających wymagania jakościowe określone w odrębnych przepisach;
- olejów napędowych (CN 2710 19 42, 2710 19 44 i 2710 20 11) oraz wyrobów powstałych ze zmieszania tych olejów z biokomponentami, spełniających wymagania jakościowe określone w odrębnych przepisach;

- biokomponentów stanowiących samoistne paliwa, spełniających wymagania jakościowe określone w odrębnych przepisach, przeznaczonych do napędu silników spalinowych – bez względu na kod CN.

Ubytek dochodów budżetu państwa z tytułu podatku VAT został oszacowany dla powyższego działania na kwotę ok. 3,4 mld zł.

Dodatkowo w prognozie dochodów z VAT w 2026 r. uwzględniono ponowne wprowadzenie pakietu CPN w okresie październik – listopad br. w związku z ponownym przyjęciu przez Rząd projektu ustawy o podatku od nadzwyczajnych zysków osiągniętych w okresie od marca do grudnia 2026 r. ze zbycia paliw ciekłych (druk sejmowy nr 3100). Szacowany skutek tego rozwiązania dla dochodów z VAT oszacowano na ok. 2,0 mld zł.

Kolejną zmianą ujemnie wpływającą na gromadzenie dochodów w podatku od towarów i usług w 2026 r. ma wprowadzone od 1 lutego 2026 r. skrócenie podstawowego terminu zwrotu VAT z 60 dni do 40 dni. Szacunkowy jednorazowy negatywny efekt przesunięcia strumienia zwrotów w 2026 r. na dochody z VAT został oszacowany na około -2,7 mld zł.

Dodatkowo czynnikiem mającym negatywny wpływ na kształtowanie się dochodów od podatku VAT w 2026 r. ma zwolnienie z VAT zakupów w ramach programu SAFE – według szacunków Ministerstwa Obrony Narodowej ubytek dochodów budżetu państwa został oszacowany dla powyższego działania na kwotę ok. 4,5 mld zł.

Należy również wspomnieć o negatywnym dla dochodów z VAT skutku weta Prezydenta do przyjętej przez Parlament ustawy zakładającej wprowadzenie systemu SENT w obrocie betonem mające na celu uszczelnienie systemu VAT. Ustawa ta przewidywała dochody w wysokości 0,9 mld zł.

W podatku akcyzowym na dochody w 2026 r. wpływa podwyższenie o 5% stawki akcyzy na alkohol etylowy, piwo, wino, napoje fermentowane (z wyłączeniem cydru i perry o mocy do 5%) i wyroby pośrednie. O 20% podwyższono stawkę kwotową na papierosy, o 20% stawkę kwotową na wyroby nowatorskie, o 30% stawkę kwotową na tytoń do palenia, o 20% stawkę na cygara i cygaretki, o 50% stawkę na płyn do papierosów elektronicznych oraz o 38% stawkę na susz tytoniowy. Dodatkowo opodatkowano podatkiem akcyzowym saszetki nikotynowe, inne wyroby nikotynowe, zestawy części do urządzeń do waporyzacji, płyn do papierosów elektronicznych zawarty w jednym jednorazowym papierosie elektronicznym.

Prognoza wykonania dochodów budżetu państwa z podatku akcyzowego w 2026 r., będąca podstawą prognozy na 2027 r., jest niższa w porównaniu z planem z ustawy budżetowej na 2026 r. o ok. 8,8 mld zł. Jedną z przyczyn jest fakt, że podstawą do prognozy w 2026 r. było planowane wykonanie wyższe o ok. 2,5 mld zł w porównaniu z rzeczywistym wykonaniem w 2025 r.

W prognozie do ustawy budżetowej na 2026 r. uwzględniono również uchwaloną przez Parlament podwyżkę akcyzy na wyroby alkoholowe o 15%, która została zawetowana przez Prezydenta. Skutek tej zmiany szacowano na ok. 1,5 mld zł dodatkowych dochodów w podatku akcyzowym, które nie zostały zrealizowane.

Kolejną zmianą ujemnie wpływającą na gromadzenia dochodów w podatku akcyzowym w 2026 r. był pakiet paliwowy CPN („Ceny Paliwa Niżej)”[36], obowiązujący w okresie od 31 marca do 15 czerwca, w ramach którego obniżono stawki akcyzy na olej napędowy z poziomu 1160 zł do 880 zł za 1000 l (obniżka o 24%) oraz na benzynę silnikową z poziomu 1529 zł do poziomu 1239 zł za 1000 l (obniżka o 19%). Rozwiązanie to było odpowiedzią na rosnące ceny paliw po wybuchu konfliktu na Bliskim Wschodzie, a jego funkcjonowanie miało ujemny wpływ na poziom dochodów budżetu z podatku akcyzowego od paliw silnikowych, szacowany na ok. 1,8 mld zł.

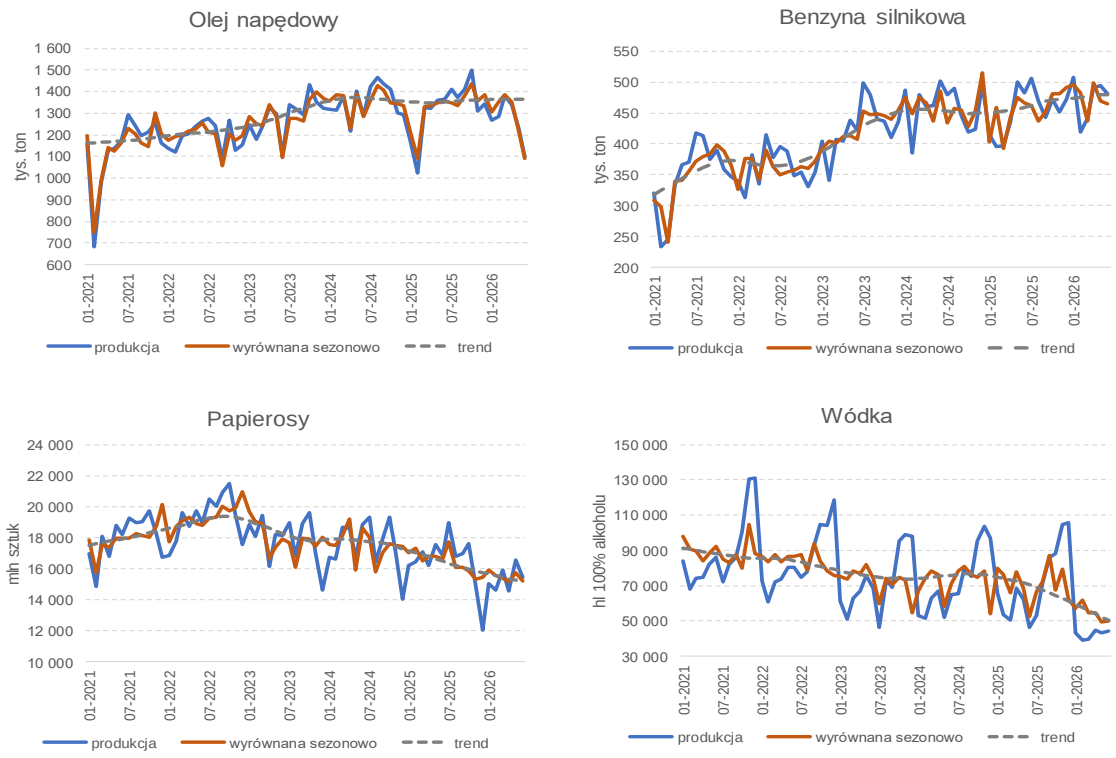
Dodatkowo w prognozie dochodów na 2026 r. z podatku akcyzowego uwzględniono ponowne wprowadzenie pakietu CPN w okresie październik – listopad br. w związku z ponownym przyjęciu przez Rząd projektu ustawy o podatku od nadzwyczajnych zysków osiągniętych w okresie od marca do grudnia 2026 r. ze zbycia paliw ciekłych. Szacowany skutek tego rozwiązania to obniżenie wpływów z akcyzy w 2026 r. o ok. 1,4 mld zł.

Ponadto w obszarze wyrobów akcyzowych, od których wpływy z podatku mają największy udział w dochodach z akcyzy ogółem obserwowany jest niekorzystny trend w produkcji tych wyrobów. Trend malejący jest przede wszystkim widoczny w przypadku alkoholu. Zgodnie z badaniem Postawy wobec alkoholu Centrum Badania Opinii Społecznej (CBOS)[37] aktualnie, w porównaniu z 2019 r., o 8 pkt. proc. mniej Polaków deklaruje, że zdarza im się spożywać alkohol. Znacząco – o 7 pkt. proc. - wzrósł w porównaniu z 2019 r. odsetek abstynentów i obecnie wynosi 23%. Ponadto badani wskazują na spadek popularności wódki (13% respondentów w 2026 r. przy 32% wskazań dla wina i 30% dla piwa). Wykresy poniżej przedstawiają dekompozycję sezonowo - trendową szeregów czasowych produkcji wytworzonej przemysłu dla oleju napędowego, benzyny silnikowej, papierosów i wódki.

[36] Rozporządzenie Ministra Finansów i Gospodarki z dnia 28 marca 2026 r. w sprawie obniżenia stawek podatku akcyzowego na niektóre paliwa silnikowe (Dz.U 2026 poz. 416).

[37] *Postawy wobec alkoholu*, Komunikat z badań Nr 81/2026, Centrum Badania Opinii Społecznej, lipiec 2026 r.; https://www.cbos.pl/PL/publikacje/raporty_tekst.php?id=7247

Wykres 7. Dekompozycja sezonowo - trendowa szeregów czasowych produkcji wytworzonej przemysłu dla oleju napędowego, benzyny silnikowej, papierosów, wódki w okresie styczeń 2021 – czerwiec 2026

Źródło: opracowanie MF na podstawie danych GUS.

Na dochody budżetu państwa z podatku dochodowego od osób fizycznych w 2026 r. wpływa przede wszystkim otoczenie makroekonomiczne, w tym m.in. fundusz wynagrodzeń w gospodarce narodowej, fundusz emerytur i rent oraz nominalny PKB. Zasadniczy wpływ na wykonanie dochodów budżetu państwa z PIT w 2026 r. ma również wzrost wysokości udziałów JST z tytułu udziału w dochodach z PIT. Podczas gdy w 2025 r. JST otrzymały 174,1 mld zł, w 2026 r. planowana kwota udziałów wynosi 193,8 mld zł., co stanowi wzrost o ok. 19,8 mld zł (11,4%) r/r.

Prognozowane na 2026 r. dochody budżetu państwa z PIT są niższe o 1,8 mld zł w stosunku do prognozowanych w ustawie budżetowej na 2026 r. Kwota ta stanowi 0,8% zaplanowanych całkowitych (BP oraz JST) wpływów z PIT, jednak ze względu na to, że udziały JST w dochodach z PIT są z góry ustalone, to całość odchylenia od prognozy przypada na budżet państwa.

Przewiduje się wykonanie dochodów z podatku CIT na poziomie prognozy z ustawy budżetowej na 2026 r., pomimo niższego o 2,3 mld zł wykonania dochodów z CIT w 2025 r. w stosunku prognozy z ustawy budżetowej na 2025 r. W 2026 r. pozytywnie na wykonanie dochodów z CIT wpłynęło wyższe o 4 mld zł r/r saldo rozliczenia rocznego za 2025 r. oraz zakończenie w 2026 r. okresu deflacji produkcji sprzedanej przemysłu, które miało miejsce w ciągu ostatnich 3 lat.

Negatywnie na dochody z podatku CIT wpłynęło weto Prezydenta do przyjętej przez Parlament ustawy zakładającej uszczelnienie przepisów w obszarze działalności fundacji rodzinnych (CIT), które miało skutkować wyższymi dochodami w tym podatku w wysokości ok. 0,2 mld zł.

Jednocześnie w 2026 r. należy zwrócić uwagę na pozytywne względem planu wykonanie dochodów z tytułu podatku od wydobycia niektórych kopalin, których wykonanie po lipcu 2026 r. przekroczyło plan na cały 2026 r. Prognoza wykonania dochodów z ww. podatku na 2026 r. wynosi 8 mld zł, tj. 4,8 mld zł więcej niż pierwotnie prognozowano w ustawie na 2026 r. Sytuacja ta bezpośrednio wynika z utrzymujących się wysokich cen miedzi i srebra.

Pozytywnie na poziom dochodów w 2026 r. będzie oddziaływać wprowadzenie podatku od nadzwyczajnych zysków (druk sejmowy nr 3100). Podatek od nadwyżki przychodów osiągniętych w 2026 r. w związku ze zbyciem paliw ciekłych dotyczy przedsiębiorców prowadzących w okresie od 1 marca 2026 do 31 marca 2027 roku na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej samodzielnie lub za pośrednictwem innego podmiotu, działalność w zakresie wytwarzania paliw ciekłych, a także przedsiębiorców dokonujących zbycia na podstawie koncesji na obrót paliwami ciekłymi z zagranicą paliw pochodzących z importu i lub wewnątrzwspólnotowego nabycia.

Podstawę obliczenia tego podatku stanowi nadwyżka osiągniętych przez podatnika przychodów ponad kwotę przychodów, jaka zostałaby osiągnięta przez tego podatnika przy zastosowaniu marży referencyjnej (przychody hipotetyczne). Marża referencyjna stanowi historyczną marżę danego podatnika z roku 2025, rozumianą jako procentowy udział zysku ze sprzedaży paliw ciekłych w przychodach z ich sprzedaży w tym roku (średnia marża sprzedaży, ŚMS), powiększoną o 20%.

Dochody z tego podatku w 2026 r. oszacowano na 3,8 mld zł.

2. Dochody budżetu państwa w 2027 r.

Poziom dochodów budżetu państwa w 2027 r. będzie determinowany sytuacją makroekonomiczną, planowanymi zmianami systemowymi oraz działaniami mającymi na celu wzmocnienie strony dochodowej poprzez polepszenie szeroko rozumianej ściągalności podatkowej i zmniejszenie szarej strefy.

W przyjętym scenariuszu makroekonomicznym w 2027 r. warunki gromadzenia dochodów będą mniej korzystne niż w 2026 r. Realne tempo wzrostu PKB jest przewidywane na poziomie 3,0%, tj. o 0,6 pkt. proc. niższym niż w 2026 r. W ujęciu nominalnym tempo wzrostu PKB w 2027 r. jest prognozowane na poziomie 5,9%, tj. o 0,3 pkt. procentowego mniej niż w 2026 r. Spożycie prywatne prognozowane jest w ujęciu nominalnym w 2027 r. na 5,8% wzrostu wobec wzrostu o 5,9% w 2026 r.

Wskaźnikami makroekonomicznymi, które w głównym stopniu determinują prognozę dochodów na 2027 r. są:

- wzrost PKB (w ujęciu realnym o 3,0%, nominalnym o 5,9%),
- średnioroczny wzrost cen towarów i usług konsumpcyjnych (2,8%),

- wzrost przeciętnego rocznego funduszu wynagrodzeń w gospodarce narodowej (nominalnie o 6,1%),
- wzrost spożycia prywatnego (w ujęciu nominalnym o 5,8%).

Na 2027 r. prognozuje się wzrost dochodów budżetu państwa w kwocie 69,3 mld zł, z tego dochody podatkowe wzrosną o 58,8 mld zł, natomiast dochody niepodatkowe oraz dochody z UE wzrosną o 10,6 mld zł.

Prognozuje się, że w 2027 r. dochody podatkowe budżetu państwa wzrosną o 10,4% r/r w ujęciu nominalnym. Największy wzrost dochodów w ujęciu kwotowym spodziewany jest w podatku VAT oraz CIT.

W zakresie dochodów budżetu państwa z podatku PIT w 2027 r. istotne znaczenie, oprócz środowiska makroekonomicznego, będą miały założone zmiany w systemie podatkowym w zakresie skali podatkowej oraz ryczałtu od przychodów ewidencjonowanych.

Zgodnie z projektem zmian w systemie podatku dochodowym od osób fizycznych w prognozie dochodów z PIT uwzględniono efekt podwyższenia progu podatkowego w ramach skali podatkowej, do którego obowiązuje stawka PIT w wysokości 12%, ze 120 tys. zł do 130 tys. zł, oraz wprowadzenia pośredniej stawki PIT w wysokości 24% dla podstawy opodatkowania w przedziale od 130 tys. zł do 150 tys. zł. Próg podatkowy, powyżej którego obowiązuje krańcowa stawka w wysokości 32%, zostanie zgodnie z projektem podwyższony ze 120 tys. zł do 150 tys. zł. Szacunkowy skutek fiskalny powyższej zmiany na całkowite wpływy z PIT w 2027 r. wynosi -9,1 mld zł w ujęciu kasowym.

Założono również zmianę limitu przychodów uprawniający podatników prowadzących działalność gospodarczą do rozliczania się przy pomocy ryczałtu od przychodów ewidencjonowanych. Według projektu limit zostanie zmniejszony z obecnych 2 milionów euro do 250 tys. euro, czyli do wysokości, w jakiej obowiązywał do końca 2020 r. Powyższa zmiana będzie skutkowała wzrostem całkowitych wpływów z PIT w 2027 r. o 3,3 mld zł.

Wpływ na dochody podatkowe będzie miała również reforma wprowadzająca nowy instrument oszczędnościowo-inwestycyjny OKI, który będzie stanowił alternatywę dla obecnie obowiązującego sposobu opodatkowania dochodów z aktywów finansowych (tzw. podatek Belki). W 2027 r. powyższa zmiana wpłynie jednak wyłącznie na wysokość zaliczek odprowadzanych przez płatników m.in. od odsetek ze środków zgromadzonych na lokatach i kontach oszczędnościowych oraz od odsetek z obligacji. Szacunkowy skutek fiskalny powyższej zmiany na wpływy z PIT w 2027 r. wynosi -0,5 mld zł.

Wysokość dochodów JST z tytułu udziału w dochodach z PIT w 2027 r. wyniesie 206,7 mld zł, co stanowi wzrost o 12,9 mld zł (6,6%) w ujęciu rok do roku. Kwota ta uwzględnia również udziały związków metropolitalnych, w tym związku metropolitalnego w województwie pomorskim.

W podatku CIT w prognozie uwzględniono projektowane podwyższenie podstawowej stawki CIT z 19% do 22% dla największych podatników CIT (przychody z poprzedniego roku powyżej 50 mln euro – z wyłączeniem banków, które już obecnie objęte są wyższa stawką CIT) oraz podatkowych grup kapitałowych (PGK) oraz plan podwyższenia stawki podatku dla branży energetycznej.

W prognozie dochodów z podatku VAT, przewiduje się efekt zakładanej podwyższeniu stawki VAT na napoje bezalkoholowe z 5% do 23% (sprzedawane w obrocie handlowym) oraz z 8% do 23% (sprzedawane w ramach usługi gastronomicznej).

Efektem procedowanych projektów ustaw zwiększających dochody budżetowe będzie poprawa wyniku sektora finansów publicznych, w tym również ograniczenie ryzyka przekroczenia w przyszłości przez państwowy dług publiczny określonych w ustawach poziomów.

Prognoza dochodów uwzględnia również realizację działań KAS ukierunkowanych na ograniczenie szarej strefy oraz automatyzację części rutynowych i najprostszych, a przy tym z uwagi na ich liczbę – pracochłonnych – czynności. Pozwoli to na zwiększenie efektywności Krajowej Administracji Skarbowej zarówno w obszarze poboru podatków, jak i w obszarach zwalczania przestępczości ekonomicznej i kontroli podatkowej oraz celno-skarbowej.

Na poziom dochodów w 2027 r. będzie również pozytywnie oddziaływać wprowadzenie już w 2026 r. podatku od nadzwyczajnych zysków (druk sejmowy nr 3100). Wpłaty realizowane w 2027 r. dotyczą zaliczek realizowanych w 2027 r. za okres do 31 marca 2027 r. W roku 2027 nastąpi również rozliczenie tego podatku w zeznaniu podatkowym.

Dochody budżetu państwa w latach 2025-2027 prezentuje poniższa tablica:

Wyszczególnienie	Jedn.	2025	PW2026	2027 Prognoza
1	*2*	*3*	*4*	*5*
Dochody budżetu państwa	**tys. zł**	**594.524.380**	**627.069.806**	**696.400.000**
Dynamika nominalna	%	95,4	105,5	111,1
Dynamika realna	%	92,1	102,4	108,0
W relacji do PKB	%	15,2	15,1	15,8

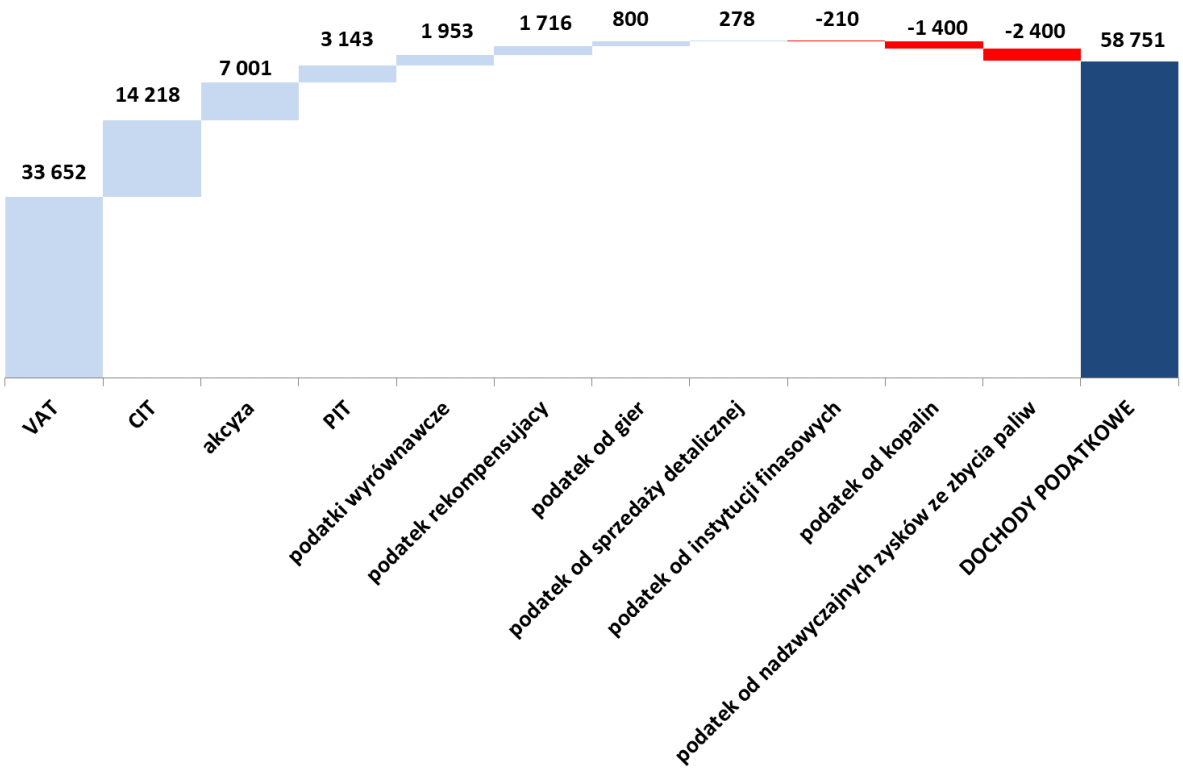
3. Dochody podatkowe

Dochody podatkowe budżetu państwa w latach 2025-2027 prezentuje poniższa tablica:

Wyszczególnienie	Jedn.	2025	PW2026	2027 Prognoza
1	*2*	*3*	*4*	*5*
Dochody podatkowe	**tys. zł**	**529.224.948**	**565.086.257**	**623.837.062**
z tego:				
Podatek od towarów i usług		321.646.382	330.048.410	363.700.000
Podatek akcyzowy		92.519.250	93.100.000	100.100.500
Podatek od gier		6.193.261	6.500.000	7.300.000
Podatek dochodowy od osób prawnych		63.686.738	80.423.109	94.641.448
Podatek dochodowy od osób fizycznych		28.752.115	30.245.932	33.389.424
Podatek od wydobycia niektórych kopalin		4.750.532	8.000.000	6.600.000
Podatek od niektórych instytucji finansowych		7.040.501	7.600.000	7.390.000
Podatek od sprzedaży detalicznej		4.636.158	4.906.806	5.184.690
Podatki wyrównawcze			462.000	2.415.000
Podatek rekompensacyjny				1.716.000
Podatek od nadzwyczajnych zysków ze zbycia paliw			3.800.000	1.400.000
Podatki zniesione		11		
Dynamika nominalna dochodów podatkowych	%	95,2	106,8	110,4
Dynamika realna dochodów podatkowych	%	91,9	103,7	107,4
W relacji do PKB	%	13,5	13,6	14,2

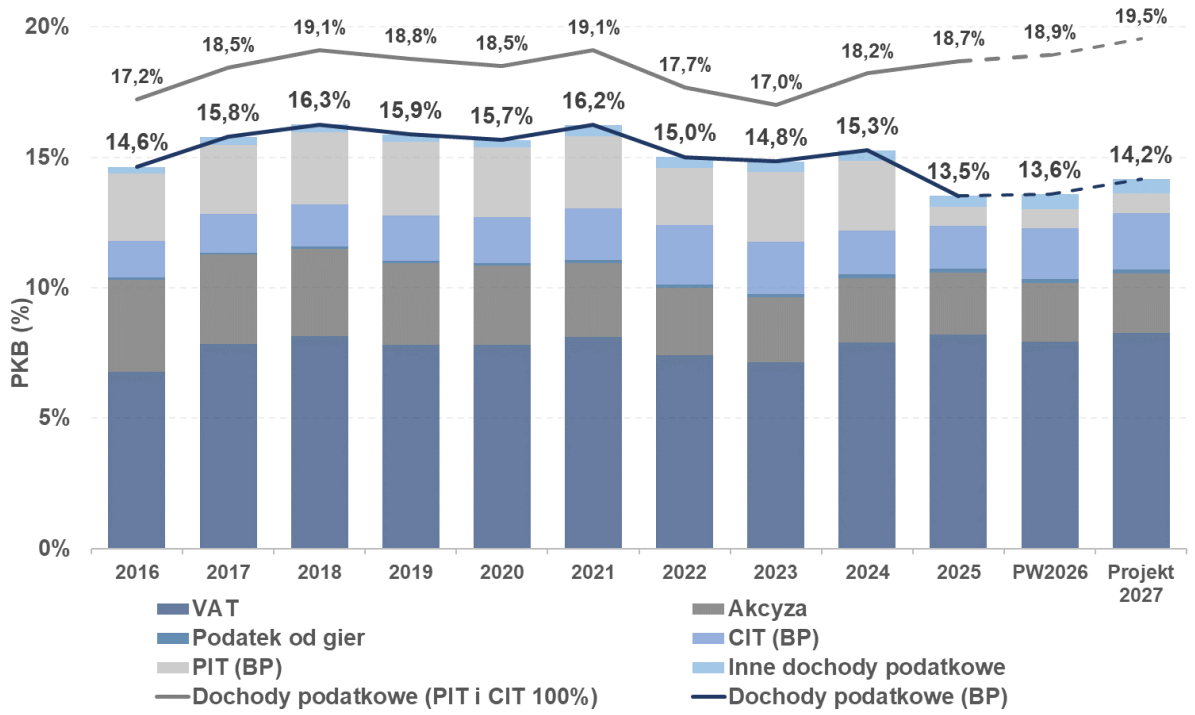
Prognozowany wzrost dochodów podatkowych w 2027 r. w porównaniu do prognozowanego wykonania w 2026 r. w podziale na poszczególne podatki prezentuje poniższy wykres.

Wykres 8. Główne źródła zmian w poziomie dochodów podatkowych budżetu państwa w 2027 r. w porównaniu do 2026 r. (w mln zł)

Na kolejnym wykresie zaprezentowano dochody podatkowe budżetu państwa w dwóch ujęciach, tj. z uwzględnieniem udziałów jednostek samorządu terytorialnego przekazywanych z całkowitych wpływów z tego podatku oraz bez tych udziałów.

Wykres 9. Dochody podatkowe budżetu państwa (BP) oraz dochody podatkowe z uwzględnieniem udziałów JST (PIT i CIT 100%) w relacji do PKB (%) w latach 2016-2025 oraz prognozy na lata 2026-2027

Źródło: dane GUS, MF

Dochody podatkowe budżetu państwa w 2027 r. wzrosną o ok. 58,8 mld zł, tj. 10,4%. W relacji do PKB oznacza to wzrost o 0,6 pp. Za ten wzrost w największej mierze odpowiada wzrost dochodów z podatku VAT o 33,7 mld zł, tj. 10,2% r/r, co jest zrozumiałe zważywszy na to, że dochody z VAT stanowią największą część dochodów podatkowych. W przypadku podatku CIT wzrosty o 14,2 mld zł, tj. 17,7% r/r wynikają przede wszystkim z planowanych działań systemowych w postaci zwiększenia stawki z 19% na 22% dla podmiotów z obrotami powyżej 50 mln EUR oraz czasowo zwiększoną stawką CIT dla przedsiębiorstw branży energetycznej w celu wspierania przedsiębiorstw energochłonnych.

3.1. Podatek od towarów i usług

Na poziom dochodów w 2027 r. mogą mieć wpływ skutki zmian wprowadzonych we wcześniejszym okresie, m.in.:

- Krajowy System e-Faktur,
- tzw. pakiet VAT e-commerce,
- wprowadzenie kas online i kas mających postać oprogramowania,
- podwyższenie limitu zwolnienia podmiotowego z obecnych 200.000 zł do 240.000 zł.

Na dochody z VAT w 2027 r. pozytyw wpływ będzie miało przyjęcie ustawy o zmianie ustawy o podatku od towarów i usług (UD327). Istotą tego projektu jest nowelizacja ustawy o VAT[38] polegająca na podwyższeniu stawki VAT na zawierające w swoim składzie min. 20% soku owocowego, warzywnego lub owocowo-warzywnego:

- napoje bezalkoholowe, w tym piwo bezalkoholowe, o objętościowej mocy alkoholu przekraczającej 0,0%,
- piwo bezalkoholowe o objętościowej mocy alkoholu 0,0%,
- inne niż piwo napoje bezalkoholowe powstałe w procesie dealkoholizacji lub zatrzymania fermentacji alkoholowej, o objętościowej mocy alkoholu 0,0%, (np. wino czy cydr),
- napoje z dodatkiem kofeiny lub tauryny z 5% do 23% (sprzedawane w obrocie handlowym) oraz z 8% do 23% (sprzedawane w ramach usługi gastronomicznej)[39].

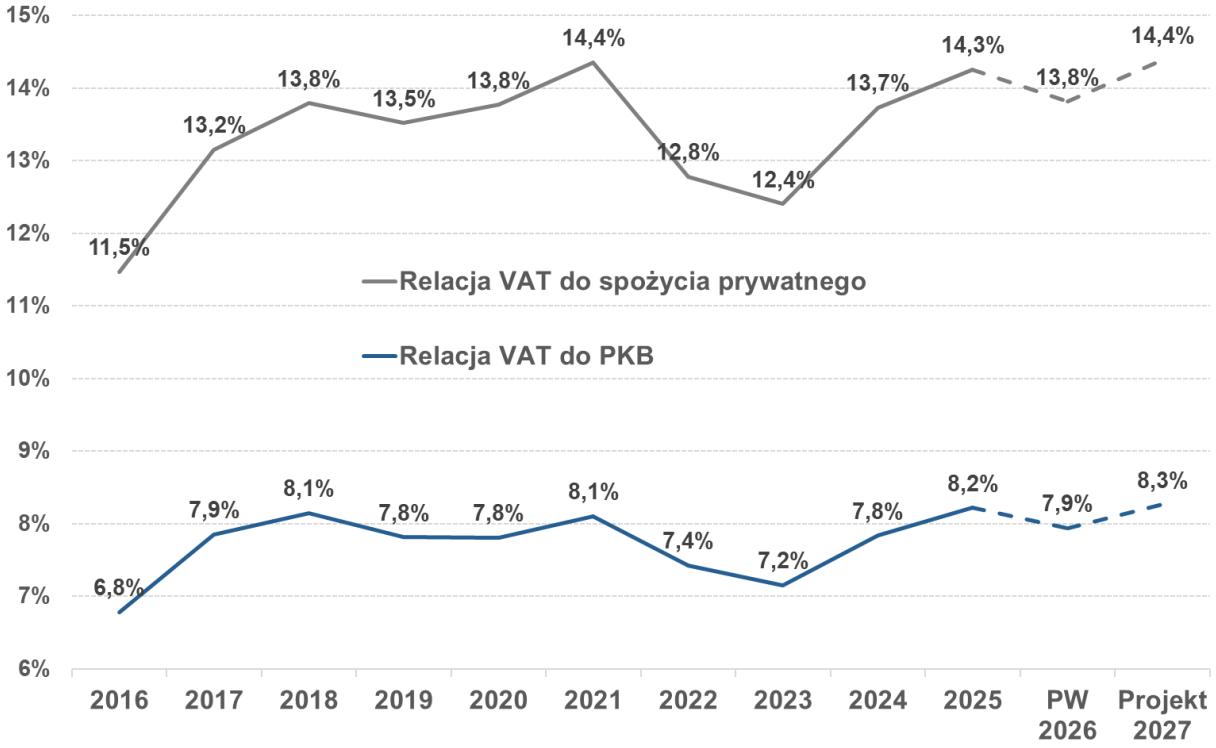
Projekt ustawy przewiduje, że zawarte w niej regulacje wejdą w życie z dniem 1 stycznia 2027 r. Przewidywany skutek wejścia w życie zmian dla budżetu państwa w 2027 r. wynosi ok. 1,3 mld zł.

W prognozie uwzględniono również efekty instrumentu SAFE, zgodnie z rozporządzeniem Rady (UE) 2025/1106 z dnia 27 maja 2025 r. ustanawiającym instrument na rzecz Zwiększania Bezpieczeństwa Europy (”instrument SAFE”) poprzez Wzmocnienie Europejskiego Przemysłu Obronnego. Dostawy, wewnątrzwspólnotowe nabycia i import produktów związanych z obronnością lub innych produktów do celów obronnych dokonywane w ramach umów wynikających z zamówień wspieranych ze środków instrumentu SAFE są zwolnione z podatku od wartości dodanej (VAT) mającego zastosowanie na mocy dyrektywy 2006/112/WE. Zwolnienie z podatku VAT w ramach instrumentu SAFE obniży dochody z VAT w 2027 r. o ok. 4,4 mld zł.

[38] Ustawa z dnia 11 marca 2004 r. o podatku od towarów i usług (Dz. U. z 2025 r. poz. 775, z późn. zm.).

[39] Zmiana brzmienia pkt 2) w poz. 17 załącznika nr 10 do ustawy z dnia 11 marca 2004 r. o podatku od towarów i usług (Dz. U. z 2025 r. poz. 775 z późn. zm.).

Wykres 10. Relacja dochodów z podatku od towarów i usług do PKB oraz do spożycia prywatnego (%) w latach 2016-2025 oraz prognozy na lata 2026-2027

Na wykresie nr 10 przedstawiono procentowy udział dochodów z podatku VAT w PKB oraz spożyciu prywatnym. Począwszy od 2024 r. obserwujemy stopniowy wzrost udziału wpływów z VAT w relacji do PKB, jak również do spożycia prywatnego. Według prognoz relacje te w 2026 r. ulegną nieznacznemu zmniejszeniu. Nieznaczny spadek relacji dochodów z VAT do PKB po części wynika ze zmiany struktury PKB w ujęciu nominalnym i nieznacznym spadkiem udziału spożycia prywatnego w PKB. Jednocześnie w 2026 r. negatywnie na dochody z VAT oddziałuje nieplanowane wprowadzenie pakietu CPN. Prognoza wykonania na 2026 r. uwzględnia również pierwsze efekty obowiązywania zwolnienia VAT w ramach programu SAFE. Dodatkowo na poziom dochodów z VAT negatywny wpływ w 2026 r. miały zmiany w zakresie skrócenia terminu zwrotów VAT. Od 2024 r. obserwujemy zwiększenie udziału inwestycji w PKB zarówno publicznych, jak i prywatnych.

3.2. Podatek akcyzowy

Ponieważ podatek akcyzowy zależy od ilości sprzedanych towarów, to głównymi indykatorami bazy podatkowej podatku akcyzowego są dynamiki produktu krajowego brutto oraz spożycia prywatnego w ujęciu realnym. W prognozie dochodów z akcyzy uwzględniono również zmiany legislacyjne już wprowadzone do porządku prawnego oraz planowane.

W 2027 r. na poziom dochodów budżetu państwa będzie oddziaływała wprowadzona jeszcze w 2022 r. tzw. mapa drogowa akcyzy, jej aktualizacja, która weszła w życie z dniem 1 marca 2025 r. oraz jej uzupełnienie od 1 kwietnia 2025 r. o nowe wyroby akcyzowe. Mechanizmem mapy drogowej objęte zostały, w perspektywie do roku 2027, wyroby akcyzowe będące

używkami, tj. alkohol etylowy, piwo, wino, napoje fermentowane, wyroby pośrednie, papierosy, cygara i cygaretki, tytoń do palenia oraz wyroby nowatorskie, płyn do papierosów elektronicznych, a także saszetki nikotynowe oraz inne wyroby nikotynowe.

W 2027 r. w ramach ww. mapy drogowej w stosunku do stawek obowiązujących w 2026 r. zostanie podwyższona:

- stawka akcyzy na alkohol etylowy, piwo, wino, napoje fermentowane (z wyłączeniem cydru i perry o mocy do 5%) i wyroby pośrednie o 5%,
- część kwotowa stawki akcyzy na papierosy i wyroby nowatorskie o 15%,
- część kwotowa stawki akcyzy na tytoń do palenia o 22%,
- stawka akcyzy na cygara i cygaretki o 15%,
- stawka akcyzy na susz tytoniowy o 22%,
- stawka akcyzy na płyn do papierosów elektronicznych, saszetki nikotynowe oraz inne wyroby nikotynowe o 25%.

Dodatkowo w 2027 r. na poziom dochodów budżetu państwa w dalszym ciągu będą oddziaływały zmiany ustawy o podatku akcyzowym dotyczące opodatkowania akcyzą nowych kategorii wyrobów w 2025 r. tj. saszetek nikotynowych, innych wyrobów nikotynowych, urządzeń do waporyzacji oraz zestawów części do urządzeń do waporyzacji, a także wprowadzające podwyższoną akcyzę dla płynu do papierosów elektronicznych zawartego w jednorazowych papierosach elektronicznych.

Na poziom dochodów w 2027 r. będą miały dodatkowo wpływ zmiany wynikające z prowadzonych procesów legislacyjnych następujących ustaw:

- projekt ustawy o zmianie ustawy o podatku akcyzowym (UD363) – m.in. w zakresie podwyższenia stawek na płyn do papierosów elektronicznych, na urządzenia do waporyzacji oraz zestawy części do urządzeń do waporyzacji (0,4 mld zł łącznie akcyza i VAT),
- projekt ustawy o zmianie ustawy o podatku akcyzowym oraz ustawy o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych (UD418) – w zakresie podwyższenia stawek na napoje alkoholowe (1,8 mld zł łącznie akcyza i VAT, ok. 1,4 mld zł w akcyzie; projekt przewiduje przekazanie w 2027 r. kwoty 1,4 mld zł oszacowanych wpływów z podatku akcyzowego jako dotacji podmiotowej dla NFZ).

Wprowadzenie projektowanych zmian będzie skutkować aktualizacją stawek akcyzy na wskazane wyroby akcyzowe.

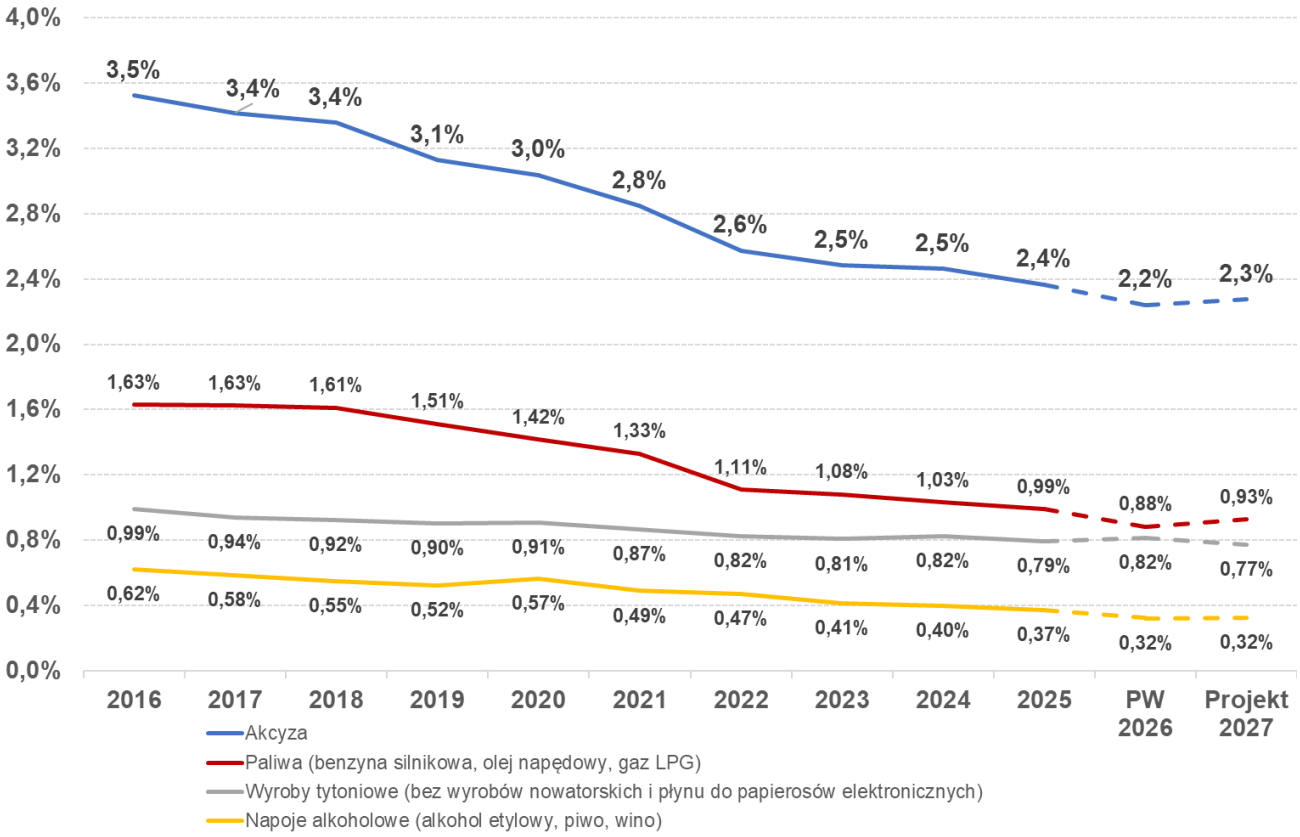
Dochody budżetu państwa z podatku akcyzowego od poszczególnych grup wyrobów akcyzowych w latach 2025-2027 prezentuje poniższa tablica:

	Wykonanie 2025	PW 2026	Prognoza 2027	PW 2026 dynamika r/r	Prognoza 2027 dynamika r/r
	tys. zł			%	
1	2	3	4	5(3/2)	6(4/3)
Podatek akcyzowy ogółem	**92.519.250**	**93.100.000**	**100.100.500**	**100,6**	**107,5**
w tym					
Wyroby energetyczne i energia elektryczna	40.029.986	38.063.000	42.227.000	95,1	110,9
Wyroby tytoniowe, płyn do papierosów elektronicznych, wyroby nowatorskie, inne wyroby	33.426.164	37.295.000	39.018.000	111,6	104,6
Napoje alkoholowe	14.629.003	13.407.000	14.278.000	91,6	106,5
Samochody osobowe	4.249.445	4.135.000	4.047.000	97,3	97,9

Uwaga: przedstawione wartości składowych mogą nie sumować się do agregatów ze względu na zastosowanie zaokrągleń.

Kolejny wykres przedstawia relację dochodów z podatku akcyzowego do PKB w latach 2016-2025 oraz prognozy na kolejne dwa lata, tj. 2026-2027. Udział dochodów budżetu państwa z podatku akcyzowego w produkcie krajowym brutto spadł w latach 2016-2025 o ok. 1 pkt proc. W latach 2022-2025 średni udział był względnie stabilny i wyniósł 2,5%. Na kolejne lata prognozowane są spadki udziałów.

Wykres 11. Relacja dochodów z podatku akcyzowego ogółem i od wybranych grup wyrobów akcyzowych do PKB (%) w latach 2016-2025 oraz prognozy na lata 2026-2027

Relacja do PKB dochodów budżetu państwa z podatku akcyzowego od wskazanych grup wyrobów akcyzowych spada od 2016 r. Spadek dochodów z akcyzy od paliw silnikowych wynika częściowo z szybszego wzrostu produktu krajowego brutto w porównaniu ze wzrostem zużycia paliw. Jednocześnie spadki udziału akcyzy od tych wyrobów związane są z obniżkami wysokości stawek akcyz na paliwa i jednoczesnymi wzrostami wysokości opłaty paliwowej na te wyroby. W latach 2020-2021 obowiązywało czasowe obniżenie stawek akcyzy dla paliw napędowych z jednoczesną podwyżką opłaty paliwowej o tę samą kwotę (na mocy przepisów ustawy z dnia 16 maja 2019 r. o Funduszu rozwoju przewozów autobusowych o charakterze użyteczności publicznej (Dz. U. poz. 1123)). W 2022 r. obowiązywała natomiast tarcza antyinflacyjna obniżająca stawki akcyzy na benzynę silnikową i olej napędowy do minimum UE.

W odniesieniu do wyrobów tytoniowych i napojów alkoholowych spadek udziału dochodów do PKB wynika przede wszystkim ze spadkowych trendów spożycia tych wyrobów (patrz wykres 7).

3.3. Podatek od gier

Prognozowana wysokość dochodów z podatku od gier w 2027 r. uwzględnia założenie dalszego wzrostu poszczególnych segmentów rynku gier hazardowych, niezakłóconego czynnikami zewnętrznymi, a co za tym idzie wyższych niż w roku ubiegłym wpływów z tytułu podatku od gier.

3.4. Podatek dochodowy od osób prawnych

Na prognozowany poziom dochodów sektora finansów publicznych z tytułu podatku dochodowego od osób prawnych (podatku CIT) w 2027 r. oprócz czynników makroekonomicznych będą miały również wpływ elementy systemu podatkowego, do których zaliczyć należy preferencje podatkowe oraz możliwość opłacania zaliczek na podatek dochodowy w różnej formie, w tym w formie uproszczonej. Ponadto istotny wpływ będzie miał wprowadzony system JPK oraz KSeF.

Konsekwencją stosowania uproszczonej formy opłacania zaliczek w trakcie roku jest wynik rozliczenia dokonywanego po zakończeniu roku podatkowego. Na dochody budżetowe w roku 2027 będzie więc miało wpływ również rozliczenie podatku za 2026 r., w tym w szczególności wysokość kwoty do zapłaty stanowiącej różnicę pomiędzy kwotą podatku należnego za 2026 r., a kwotą zapłaconych w trakcie roku zaliczek. W prognozie założono wzrost kwoty do zapłaty z rozliczenia rocznego za 2026 r. wynikający z wysokich zysków firm paliwowych.

Nie bez znaczenia pozostają też coraz częściej wykorzystywane przez podatników preferencje podatkowe. Do tych, które w istotnym stopniu oddziałują na dochody należy wymienić ulgę na działalność badawczo-rozwojową (tzw. ulgę B+R). W rozliczeniu podatku za 2025 r. z ulgi tej skorzystało 2 585 podatników podatku CIT, a kwota odliczeń z tego tytułu wyniosła 12,5 mld zł.

Ponadto obserwuje się wzrost zainteresowania uproszczoną formą opodatkowania przychodów spółek, tzw. estońskim CITem. Według stanu na 31 maja 2026 r. tę formę opodatkowania wybrało 23,1 tys. podatników[40], co krótkookresowo negatywnie wpływa na dochody z CIT.

W 2026 r. oraz kolejnych latach na poziom dochodów z tytułu podatku CIT będzie miało wpływ podwyższenie stawki CIT dla podatników z sektora bankowego z 19% do 30% w 2026 r., do 26% w 2027 r. i docelowo od 2028 r. do 23%. Zmiany wprowadzone od 1 stycznia 2026 r. ustawą z dnia 6 listopada 2025 r. o zmianie ustawy o podatku dochodowym od osób prawnych i ustawy o podatku od niektórych instytucji finansowych (Dz. U. poz. 1658).

Na wysokość dochodów podatkowych będą miały też wpływ projektowane zmiany systemowe:

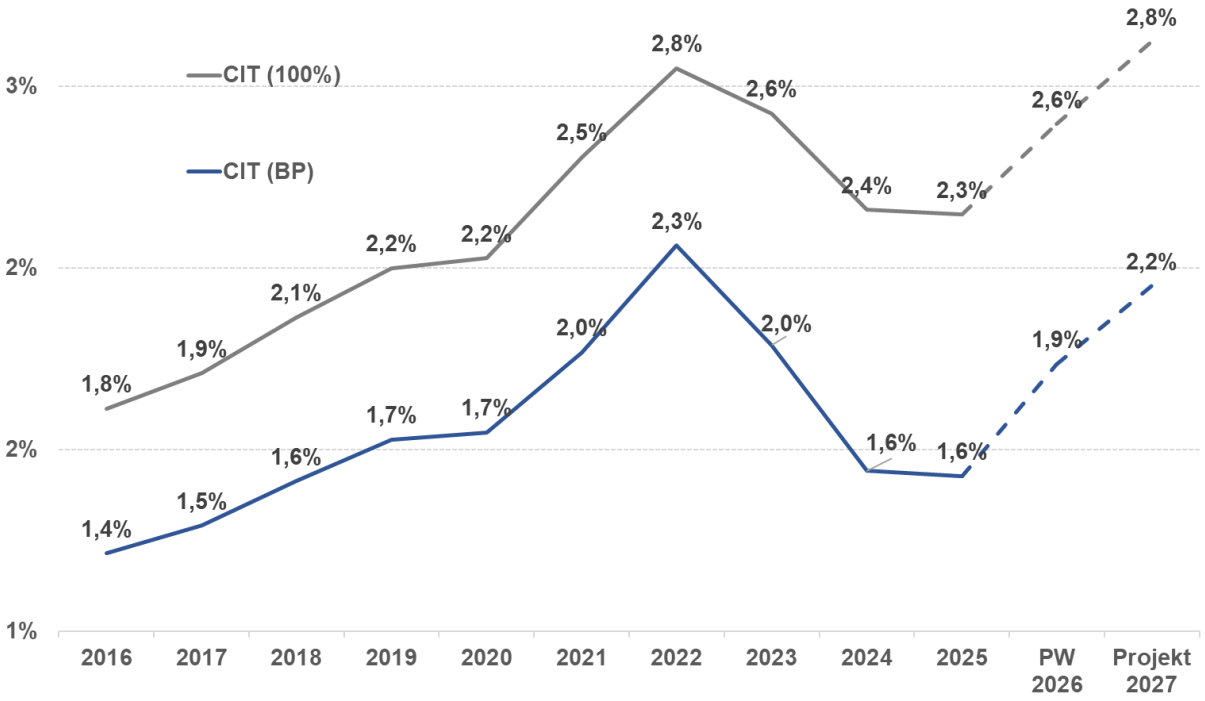
- rozszerzenia zakresu zwolnienia przedmiotowego dla organizacji pozarządowych (NGO),
- ograniczenie zakresu podmiotowego zwolnienia z CIT fundacji rodzinnych, a tym samym poszerzenie podstawy opodatkowania podatkiem CIT na zasadach ogólnych (stawka 19%)
- podwyższenie podstawowej stawki CIT z 19% do 22% dla największych podatników CIT (przychody z poprzedniego roku powyżej 50 mln euro – z wyłączeniem banków, które już obecnie objęte są wyższa stawką CIT) oraz podatkowych grup kapitałowych (PGK),
- podwyższenie stawki podatku dla branży energetycznej.

Łączny efekt wymienionych powyżej zmian systemowych wyniesie ok. 9,4 mld zł.

Kolejny wykres przedstawia relacje dochodów z podatku CIT do PKB w latach 2016-2025 oraz prognozy na kolejne dwa lata, tj. 2026-2027.

[40] https://dane.gov.pl/pl/dataset/3779,estonski-cit/resource/2277597/table?page=1&per_page=20&q=&sort= .

Wykres 12. Relacja dochodów z podatku CIT - budżetu państwa (BP) oraz całkowitych dochodów (100%) do PKB (%) w latach 2016-2025 oraz prognozy na lata 2026-2027

Na wykresie widoczny jest efekt wysokiej inflacji cen produkcji sprzedanej przemysłu w latach 2021-2023 oraz realnego spadku wynagrodzeń o 2,1% w 2022 r. Procesy te bezpośrednio przełożyły się na zyski przedsiębiorstw, które w 2021 r. wzrosły o 56,4% a w 2022 r. o 17%. Nadzwyczajne zyski przedsiębiorstw w latach 2021-2022 znalazły swoje odzwierciedlenie we wzroście CIT (100%) o 27,9% (w części przynależnej budżetowi państwa o 33,9%) w 2022 r. i o 5,2% (w części przynależnej budżetowi państwa spadek o 3,2%) w 2023 r.

Począwszy od lipca 2023 r. ceny produkcji sprzedanej przemysłu, w szczególności surowców energetycznych, zaczęły spadać. Na to nałożyła się odbudowa realnych wynagrodzeń, które w 2024 r. wzrosły o 9,7% r/r. Nominalnie wzrost ten był jeszcze większy i wyniósł 13,6% r/r (przeciętne wynagrodzenie w gospodarce narodowej). Te dwa procesy przyczyniły się do spadku wyników przedsiębiorstw w 2024 r. Dla przedsiębiorstw niefinansowych spadek sięgnął 15,6% r/r, co znalazło odzwierciedlenie w dochodach z CIT w 2024 r. oraz częściowo w 2025 r. (poprzez efekt rozliczenia rocznego).

Wzrost w latach 2026-2027 odzwierciedla przede wszystkim podwyższenie stawek podatku dla banków od 2026 r. i planowane podwyżki dla dużych podatników i branży energetycznej.

3.5. Podatek dochodowy od osób fizycznych

W poniższej tabeli zaprezentowano dochody podatkowe z poszczególnych kategorii PIT w roku 2025 wraz z prognozami na lata 2026-2027.

	wykonanie 2025	PW2026	UB2027	PW2026 dynamika r/r	UB2027 dynamika r/r
	tys. zł			*%*	
1	*2*	*3*	*4*	*5(3/2)*	*6(4/3)*
Skala podatkowa	126.751.747	142.551.282	150.003.718	112,5%	105,2%
Podatek liniowy	30.070.202	31.663.786	45.754.993	105,3%	144,5%
Ryczałt od przychodów ewidencjonowanych	28.452.923	31.567.326	25.756.830	110,9%	81,6%
Ryczałt od przychodów z odsetek oraz pozostałe ryczałty	13.859.266	13.813.724	13.780.759	99,7%	99,8%
Podatek od dochodów ze zbycia papierów wartościowych	3.617.657	4.412.999	4.717.530	122,0%	106,9%
Pozostałe	67.681	70.598	70.598	104,3%	100,0%
Całkowite wpływy (PIT 100%)	**202.819.477**	**224.079.715**	**240.084.427**	**110,5%**	**107,1%**
Udziały przekazane JST (razem ze zw. metropolitalnymi)	**174.067.361**	**193.833.783**	**206.695.003**	**111,4%**	**106,6%**
Dochody z PIT (PIT BP)	**28.752.115**	**30.245.932**	**33.389.424**	**105,2%**	**110,4%**

Uwaga: przedstawione wartości składowych mogą nie sumować się do agregatów ze względu na zastosowanie zaokrągleń.

Największą część wpływów z podatku dochodowego od osób fizycznych stanowią wpływy ze skali podatkowej. Głównymi determinantami dochodów podatkowych z tego tytułu są fundusz wynagrodzeń w gospodarce narodowej oraz fundusz rent i emerytur. Na etapie prognozy przyjęto nominalną dynamikę funduszu wynagrodzeń na 2027 r. na poziomie 106,1% r/r, natomiast funduszu rent i emerytur na poziomie 106,4% r/r.

W 2027 r. założono zmianę parametrów skali podatkowej. Według projektu próg podatkowy, do którego obowiązuje stawka PIT w wysokości 12%, zostanie podwyższony ze 120 tys. zł do 130 tys. zł. Wprowadzona zostanie również pośrednia stawka PIT w wysokości 24% dla podstawy opodatkowania w przedziale od 130 tys. zł do 150 tys. zł rocznie. Próg podatkowy, powyżej którego obowiązuje krańcowa stawka w wysokości 32%, zostanie zatem podwyższony ze 120 tys. zł do 150 tys. zł. Szacunkowy skutek fiskalny powyższej zmiany na całkowite wpływy z PIT w ujęciu kasowym w 2027 r. wynosi -9,1 mld zł (-10,2 mld zł w ujęciu memoriałowym). Pomimo powyższej zmiany, prognozuje się wzrost wpływów ze skali podatkowej w tym okresie o 5,2%, co wynika ze wzrostu prognozowanych dochodów podatników oraz braku zmian w pozostałych parametrach skali podatkowej.

Kolejne istotne kategorie wpływów z podatku dochodowego od osób fizycznych stanowią dochody z podatku rozliczanego według liniowej 19% stawki (tzw. podatek liniowy), płaconego od dochodów podatników prowadzących pozarolniczą działalność gospodarczą, oraz z ryczałtu od przychodów ewidencjonowanych. Prognoza wpływów z obu tych kategorii jest uzależniona od nominalnej dynamiki PKB, przyjętej na poziomie 105,9% r/r.

Zasadniczy wpływ z obu powyższych kategorii w 2027 r. będzie miała jednak reforma, która zakłada zmianę limitu przychodów uprawniający do rozliczenia przychodów z działalności gospodarczej przy użyciu ryczałtu od przychodów ewidencjonowanych. Według projektu limit ten zostanie zmniejszony z obecnych 2 milionów euro do 250 tys. euro, czyli do wysokości, w jakiej obowiązywał do końca 2020 r. Podatnicy osiągający przychody powyżej nowego limitu nie będą mogli korzystać z uproszczonej formy rozliczenia ryczałtem. Przy prognozowaniu wpływów z PIT założono, że zmienią oni formę rozliczenia na podatek liniowy. W związku z tym wpływy z podatku liniowego będą wyższe o ok. 11,7 mld zł, natomiast wpływy z ryczałtu będą niższe o ok. 8,3 mld zł.

Na wpływy PIT składają się również m.in. podatek od dochodów uzyskanych z odpłatnego zbycia papierów wartościowych, ryczałt od przychodów z odsetek oraz pozostałe ryczałty. Na kształtowanie się dochodów podatkowych z tych kategorii mają wpływ m.in. inflacja, stopy procentowe, PKB.

Wpływ na kształtowanie się wpływów z ryczałtu od przychodów z odsetek oraz z pozostałych ryczałtów będzie miała również reforma wprowadzająca nowy instrument oszczędnościowo-inwestycyjny OKI, który będzie stanowił alternatywę dla obecnie obowiązującego sposobu opodatkowania dochodów z aktywów finansowych. Środki finansowe przeniesione przez podatników na rachunki OKI będą opodatkowane ryczałtowo podatkiem od nadwyżki ponad sumę zgromadzonych aktywów powyżej 100 tys. zł. Stawka podatku będzie równa stopie referencyjnej NBP przemnożonej przez stawkę 19%. W 2027 r. wprowadzenie OKI zmniejszy wpływy podatkowe z zaliczek odprowadzanych przez płatników o ok. 0,5 mld zł, a w kolejnych latach również z podatku wpłacanego w rocznym rozliczeniu podatku od dochodów z odpłatnego zbycia papierów wartościowych. Dla tej kategorii PIT wprowadzenie OKI będzie w 2027 r. neutralne ze względu na brak systemu zaliczkowego rozliczania podatku. Pierwsze wpływy z podatku OKI również pojawią się dopiero po 2027 r. ze względu na system rozliczenia po zakończeniu roku podatkowego.

Zasadnicze znaczenie dla dochodów budżetu państwa z podatku dochodowego od osób fizycznych będzie miał także wzrost dochodów JST z tytułu udziału w dochodach z PIT. W 2027 r. wysokość udziałów wyniesie 206,7 mld zł, co stanowi wzrost o 12,9 mld zł (6,6%) w ujęciu rok do roku. Kwota zaplanowana na 2027 r. wynika m.in. z wartości dochodów oraz przychodów zadeklarowanych przez podatników w rozliczeniu rocznym PIT za 2025 r. oraz z prognozowanego tempa wzrostu funduszu wynagrodzeń w gospodarce narodowej w okresie 2025-2027. Kwota ta uwzględnia również udziały związków metropolitalnych, w tym związku metropolitalnego w województwie pomorskim.

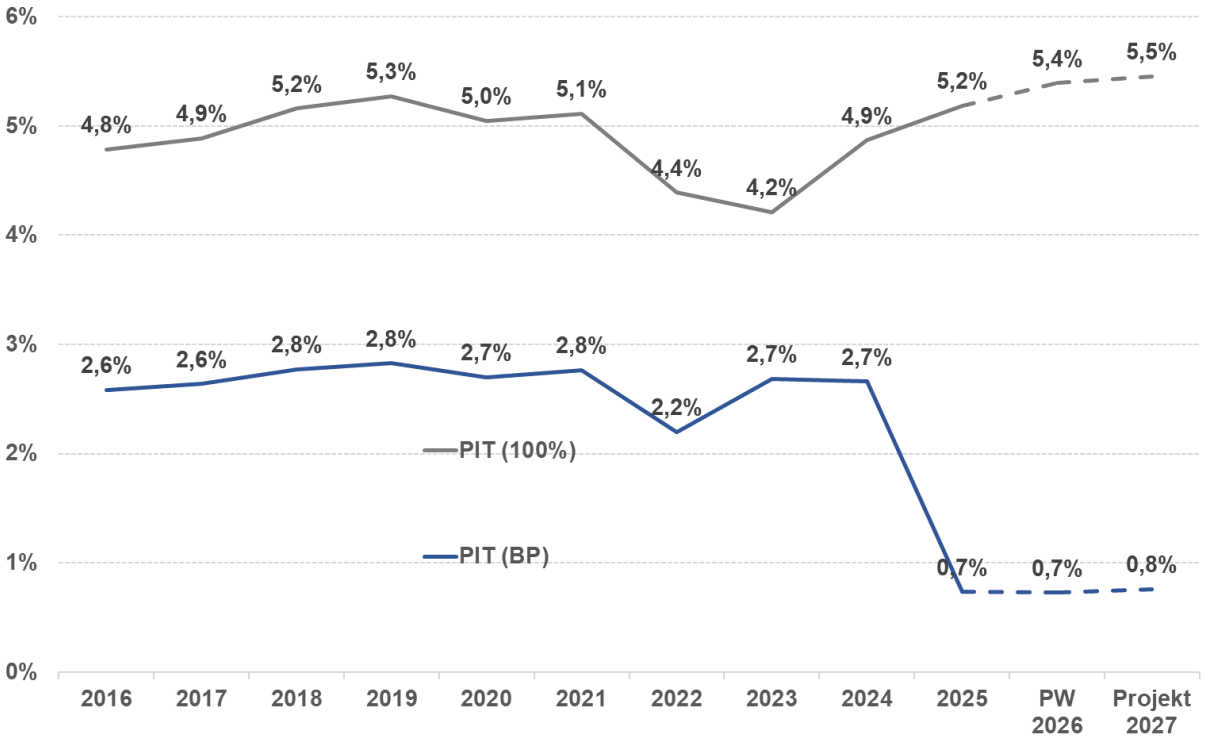
Skutki fiskalne najważniejszych zmian systemowych dla dochodów budżetu państwa z PIT na 2027 r. szacuje się na:

- zmiana parametrów skali podatkowej: -9 144 mln zł;
- obniżenie limitu przychodów na ryczałcie do 250 tys. euro: +3 348 mln zł;

- wprowadzenie OKI: -503 mln zł;
- działania uszczelniające KAS: +525 mln zł;
- pozostałe zmiany systemowe: +28 mln zł.

Prognozuje się, że całkowite wpływy z PIT dla sektora finansów publicznych (budżetu państwa razem z jednostkami samorządu terytorialnego) w 2027 r. wyniosą 240,1 mld zł i będą wyższe o 16,0 mld zł (7,1%) r/r.

Wykres 13. Relacja dochodów z podatku PIT - budżetu państwa (BP) oraz całkowitych dochodów (100%) do PKB (%) w latach 2016-2025 oraz prognozy na lata 2026-2027

Na powyższym wykresie zaprezentowano kształtowanie się wpływów z PIT w stosunku do PKB w latach 2016-2027. Do 2019 r. całkowite wpływy z PIT (BP + JST) cechowały się tendencją rosnącą, osiągając w tym roku poziom 5,3% PKB. W kolejnych dwóch latach nastąpił nieznaczny spadek o ok. 0,2-0,3% PKB, co było skutkiem m.in. obniżenia podstawowej stawki PIT na skali podatkowej z 18% do 17% oraz wprowadzenia tzw. ulgi dla młodych. Największy spadek nastąpił jednak w 2022 r., kiedy to miały miejsce reformy Polski Ład oraz Niskie Podatki. Na skutek powyższych zmian stosunek całkowitych wpływów z PIT do PKB spadł do 4,4% w 2022 r. oraz do 4,2% w 2023 r. (w tym roku miały miejsce jednorazowo podwyższone zwroty podatku dokonywane przez urzędy skarbowe podczas rozliczenia dochodów za rok poprzedni). W kolejnych nastąpił wzrost wpływów z PIT w stosunku do PKB do 4,9% w 2024 r. i 5,2% w 2025 r. Na 2026 r. prognozuje się dalszy wzrost do 5,4%. Wzrost ten wynikał przede wszystkim z efektów reform wprowadzonych w 2022 r., które zwiększyły progresywność podatku dochodowego rozliczanego przez większość podatników za pomocą skali podatkowej. Wraz z dynamicznym wzrostem nominalnych wynagrodzeń oraz świadczeń emerytalno-rentowych prowadziło to do podwyższenia efektywnej stawki PIT na skali podatkowej. Ze

względu na zmiany w parametrach skali podatkowej w 2027 r., na ten rok prognozowany wzrost stosunku całkowitych wpływów z PIT do PKB jest nieznaczny i stosunek ten wyniesie ok. 5,5%.

Stosunek dochodów budżetu państwa z PIT do PKB w latach 2015-2025 kształtował się na w zakresie 2,2-2,8% i cechował się podobną zmiennością do stosunku całkowitych wpływów. W latach 2025-2027 następuje jednak spadek do 0,7-0,8% PKB, będący skutkiem reformy dochodów JST.

3.6. Podatek od wydobycia niektórych kopalin

Dochody budżetu państwa z tytułu podatku od wydobycia niektórych kopalin w 2027 r. prognozowane są na poziomie 6.600.000 tys. zł.

Prognoza wpływów budżetowych z podatku od wydobycia niektórych kopalin uwzględnia następujące czynniki wpływające na wysokość zrealizowanych dochodów: wolumen wydobycia w kraju, notowania miedzi i srebra na giełdach referencyjnych w Londynie, ceny ropy naftowej ustalane przez Organizację Krajów Eksportujących Ropę Naftową (OPEC), notowania gazu ziemnego na Towarowej Giełdzie Energii S.A. oraz kurs walutowy dolara amerykańskiego.

Prognoza uwzględnia również zmiany wprowadzone z dniem 1 stycznia 2026 r. do ustawy o podatku od wydobycia niektórych kopalin m.in. odnośnie modyfikacji wzorów stosowanych do obliczania podatku od wydobycia niektórych kopalin w zakresie miedzi oraz srebra w latach 2026-2028.

3.7. Podatek od niektórych instytucji finansowych

Dochody budżetu państwa na 2027 r. prognozowane są na poziomie 7.390.000 tys. zł wobec przewidywanego wykonania za 2026 r. w wysokości ok. 7.600.000 tys. zł. Prognoza została opracowana na podstawie analizy danych historycznych w tym zakresie.

Ponadto prognozowana wysokość dochodów z tytułu tego podatku na 2027 r. uwzględnia obniżenie stawki podatku od niektórych instytucji finansowych w 2027 r. o 10%, a od 2028 r. o 20% wprowadzone z ustawą z dnia 6 listopada 2025 r. o zmianie ustawy o podatku dochodowym od osób prawnych i ustawy o podatku od niektórych instytucji finansowych (Dz. U. poz. 1658).

3.8. Podatek od sprzedaży detalicznej

Prognoza została sporządzona na podstawie średniej z wykonania podatku od sprzedaży detalicznej w okresie czerwiec 2025 r. – maj 2026 r. (wykonanie z 2025 r. zostało doprowadzone do warunków 2026 r. za pomocą wskaźników makroekonomicznych: CPI i spożycia realnego).

3.9. Podatki wyrównawcze

Z dniem 1 stycznia 2025 r. weszła w życie ustawa z dnia 6 listopada 2024 r. o opodatkowaniu wyrównawczym jednostek składowych grup międzynarodowych i krajowych (Dz.U. poz. 1685) („Ustawa GloBE") wprowadzająca system tzw. globalnego podatku minimalnego. Jest to

rozwiązanie, w którym największe przedsiębiorstwa międzynarodowe i krajowe podlegają każdego roku sprawdzeniu, czy spełniają wymóg minimalnego efektywnego poziomu opodatkowania: 15%. Jeśli efektywny poziom opodatkowania dochodu dla danej grupy międzynarodowej, w określonej jurysdykcji, będzie wynosił poniżej 15% (tzw. efektywna stawka 15%), na taką grupę zostanie nałożony odpowiedni podatek wyrównawczy.

Przepisy Ustawy GloBE dotyczą jednostek składowych grup międzynarodowych lub grup krajowych, których minimalny przychód grupowy wynosi co najmniej 750 mln euro. Próg ten odnosi się do kwoty osiągniętych przez daną grupę rocznych przychodów wykazanych w skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym sporządzanym przez jednostkę dominującą najwyższego szczebla takiej grupy. Aby dana grupa była objęta przepisami ustawy, warunek ten musi być spełniony w 2 z 4 ostatnich lat poprzedzających dany rok podatkowy.

Celem wprowadzenia systemu globalnego podatku minimalnego jest zapobieganie przenoszeniu zysków do jurysdykcji o niskich stawkach podatkowych.

3.10. Podatek rekompensujący

Projekt ustawy o podatku rekompensującym od niektórych usług (UD385) przewiduje, że podatnikiem będzie podmiot lub skonsolidowana grupa do celów rachunkowości finansowej generująca ponad miliard euro globalnego obrotu oraz 25 milionów złotych w Polsce. Opodatkowaniem ww. podatkiem (stawką 3%) będą podlegały przychody z usług opartych na cyfrowych interfejsach, m.in.: personalizowana reklama, internetowe pośrednictwo handlowe oraz komercyjny handel danymi użytkowników.

3.11. Podatek od nadzwyczajnych zysków ze zbycia paliw

W 2027 r. dochody budżetu państwa zasili podatek od nadwyżki przychodów osiągniętych w 2026 r. w związku ze zbyciem paliw ciekłych, który dotyczy przedsiębiorców prowadzących w okresie od 1 marca 2026 do 31 marca 2027 roku na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej samodzielnie lub za pośrednictwem innego podmiotu, działalność w zakresie wytwarzania paliw ciekłych, a także przedsiębiorcy dokonujący zbycia na podstawie koncesji na obrót paliwami ciekłymi z zagranica paliw pochodzących z importu i lub wewnątrzwspólnotowego nabycia (druk sejmowy nr 3100).

Podstawę obliczenia tego podatku stanowi nadwyżka osiągniętych przez podatnika przychodów ponad kwotę przychodów, jaka zostałaby osiągnięta przez tego podatnika przy zastosowaniu marży referencyjnej (przychody hipotetyczne). Marża referencyjna stanowi historyczną marżę danego podatnika z roku 2025, rozumianą jako procentowy udział zysku ze sprzedaży paliw ciekłych w przychodach z ich sprzedaży w tym roku (średnia marża sprzedaży, ŚMS), powiększoną o 20%.

Wpływy z tego podatku są planowane już w 2026 r. Planowane w 2027 r. dochody z tego tytułu dotyczą zaliczek realizowanych w 2027 r. W roku 2027 nastąpi też rozliczenie tego podatku w zeznaniu podatkowym.

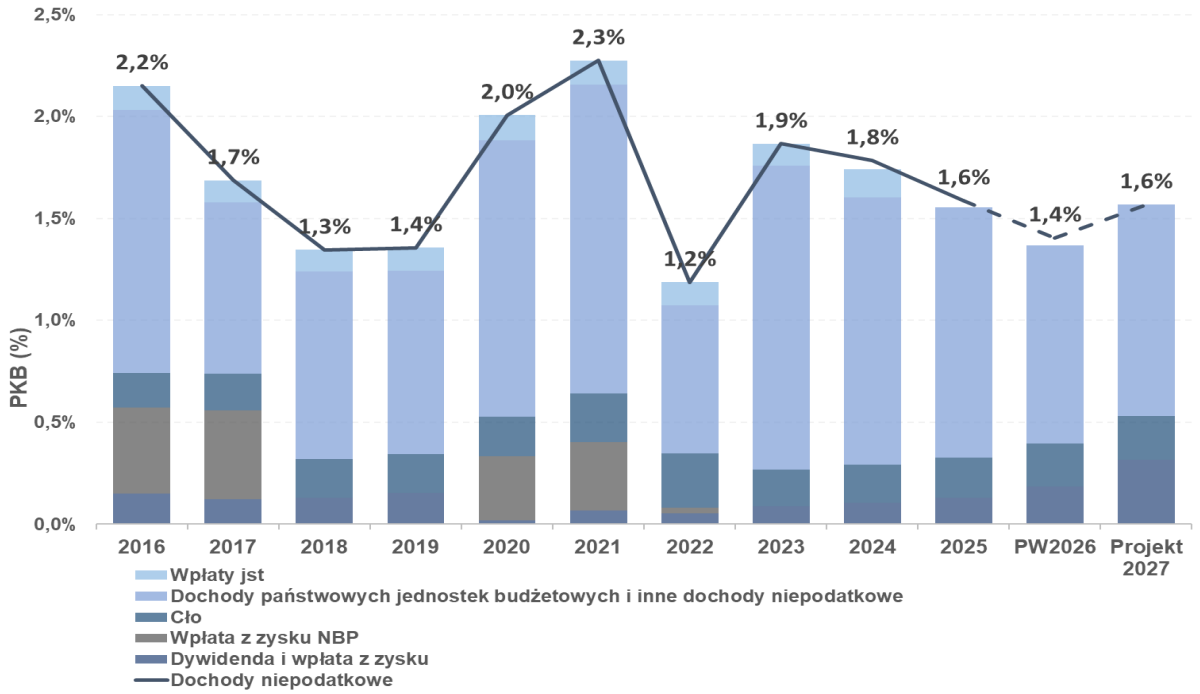
4. Dochody niepodatkowe

Dochody niepodatkowe w latach 2025-2027 przedstawia poniższa tablica:

Wyszczególnienie	Jedn.	2025	PW2026	2027 Prognoza
1	2	3	4	5
Dochody niepodatkowe	**tys. zł**	**62.080.624**	**58.349.028**	**69.295.271**
z tego:				
Dywidendy i wpłaty z zysku		6.385.239	9.085.000	13.900.409
Cło		7.735.007	8.783.000	9.425.000
Dochody państwowych jednostek budżetowych i inne dochody niepodatkowe		47.960.379	40.480.100	45.969.862
Dynamika nominalna dochodów niepodatkowych	%	95,6	94,0	118,8
Dynamika realna dochodów niepodatkowych	%	92,3	91,3	115,5
W relacji do PKB	%	1,6	1,4	1,6

Kolejny wykres przedstawia relację dochodów niepodatkowych do PKB w latach 2016-2025 oraz prognozy na kolejne dwa lata, tj. 2026-2027.

Wykres 14. Dochody niepodatkowe w relacji do PKB (%) w latach 2016-2025 oraz prognozy na lata 2026-2027

Źródło: dane GUS, MF.

4.1. Dywidendy i wpłaty z zysku

Dochodem budżetu państwa z dywidend jest 70% dywidendy od udziałów Skarbu Państwa w spółkach, pozostałe 30% stanowi przychód Funduszu Inwestycji Kapitałowych, zgodnie z ustawą z dnia 16 grudnia 2016 r. o zasadach zarządzania mieniem państwowym (Dz.U. 2026 poz. 373).

Plan dochodów z dywidend na 2027 r. wynosi 13.899,209 tys. zł i jest wyższy o ok. 76,0% od planu na 2026 r., tj. o 6.003.065 tys. zł, a także wyższy od przewidywanego wykonania 2026 r. o ok. 83,3% tj. o 6 314.481 tys. zł. Plan ten, w porównaniu z wykonaniem 2025 r., jest wyższy o ok. 173,4% tj. o 8.815.164 tys. zł.

Prognoza dochodów oparta została o szacunki wpływów z tytułu dywidend wybranych spółek z udziałem Skarbu Państwa przy zastosowaniu metod ekonomiczno-statystycznych oraz na podstawie przyjętych założeń dotyczących kształtowania się zmiennych ekonomicznych. Uzyskanie zakładanych wielkości uzależnione jednak będzie ostatecznie od wyników finansowych spółek, realizowanych przez nie inwestycji oraz ogólnej sytuacji rynkowej, jak również wydawanych corocznie przez Komisję Nadzoru Finansowego zaleceń dla spółek.

Dochody budżetu państwa z tytułu wpłat z zysku przedsiębiorstw państwowych pobierane są na podstawie ustawy z dnia 31 stycznia 1989 r. o gospodarce finansowej przedsiębiorstw państwowych.

Aktualnie w Polsce jest 14 przedsiębiorstw państwowych, w tym 8 aktywnych[41]. Mając na uwadze takie uwarunkowania, dochody z tytułu wpłat z zysku w budżecie państwa na 2027 r. zaplanowano w wysokości 1 200 tys. zł, tj. na poziomie planu na 2026 r. i 0,7% więcej od wykonania 2025 r. (8 tys. zł).

4.2. Cło

Prognozowany w 2027 r. wzrost dochodów z cła wynika z przyjętych, zgodnych z projekcją makroekonomiczną, następujących wskaźników, które determinują dochody z cła:

- import spoza obszaru krajów Unii Europejskiej –206.789 mln euro,
- stawkę celną na poziomie 1,08%,
- średni kurs złotego – 4,22 PLN/EUR.

4.3. Wpłata z zysku NBP

W 2025 r. wynik finansowy Narodowego Banku Polskiego był ujemny i wyniósł -35.740,5 mln zł. Z uwagi na odnotowaną stratę NBP nie dokonał w 2026 r. wpłaty z zysku do budżetu państwa. Jest to zgodne z prognozą z ustawy budżetowej na rok 2026.

W 2027 r. także nie przewiduje się dochodów budżetu państwa z tytułu wpłaty z zysku NBP. Prognoza została przygotowana w oparciu o plan finansowy Narodowego Banku Polskiego na

[41] https://dane.gov.pl/pl/dataset/1101,wykaz-przedsiebiorstw-panstwowych/resource/1841170/table

rok 2026 zatwierdzony uchwałą nr 11/2025 Rady Polityki Pieniężnej z dnia 2 grudnia 2025 r. (Dz. Urz. NBP poz. 27).

Należy jednak zaznaczyć, że wykonanie planowanego wyniku finansowego NBP obciążone jest dużą niepewnością. Wynika to z probabilistycznego charakteru procesów kształtujących ten wynik, nakładającego ograniczenia występujące na etapie budowy planu, np. w zakresie przyjętych wartości kursu złotego do walut obcych, czy operacji wykonywanych w ramach inwestowania rezerw walutowych oraz prowadzenia polityki pieniężnej. Ponadto poziom wyniku finansowego NBP uzależniony jest od wielu czynników będących poza bezpośrednim wpływem NBP.

4.4. Dochody państwowych jednostek budżetowych i inne dochody niepodatkowe

W prognozie dochodów na 2027 r. z tytułu dochodów państwowych jednostek budżetowych i innych dochodów niepodatkowych najważniejsze dochody uzyskiwane są w następujących działach:

- Wymiar sprawiedliwości, w którym gromadzone są głównie dochody z:
  - kosztów sądowych oraz innych opłat uiszczanych na rzecz Skarbu Państwa z tytułu postępowania sądowego i prokuratorskiego,
  - wpływów z tytułu grzywien, mandatów i innych kar pieniężnych od osób fizycznych,
  - wpływów z usług,
  - wpływów z tytułu konfiskaty mienia i przepadku przedmiotów na rzecz Skarbu Państwa.
- Obsługa długu Skarbu Państwa, którego głównymi dochodami są:
  - dochody krajowe, na które składają się głównie wpływy ze sprzedaży, zamiany i przedterminowego wykupu obligacji skarbowych, odsetki od środków na rachunkach bankowych (depozyt Pekao S.A. i PKO BP S.A.), odsetki od środków na rachunku sum depozytowych CSA (Credit Support Annex), odsetki od środków i pożyczek KPO, odsetki od pożyczek udzielonych z budżetu państwa na rzecz: jednostek samorządu terytorialnego, KUKE S.A. oraz jednostek samorządu terytorialnego dotyczących prefinansowaniaw zakresie wspólnej polityki rolnej,
  - dochody zagraniczne z tytułu odsetek i opłat od udzielonych przez Polskę kredytów i pożyczek zagranicznych, rachunków specjalnych oraz odsetki od środków na rachunku sum depozytowych CSA.
- Gospodarka mieszkaniowa, w którym największym źródłem dochodów są dochody z tytułu gospodarowania przez starostów zasobem nieruchomościami Skarbu Państwa,
- Administracja publiczna, w którym ujęte są dochody uzyskiwane głównie z wpływów z tytułu grzywien i innych kar pieniężnych od osób prawnych i innych jednostek organizacyjnych, opłat paszportowych oraz pozostałych opłat konsularnych, wpływów z różnych opłat oraz wpływów z opłat za koncesje i licencje, w tym przewidywane dochody wynikające z opłaty przedkoncesyjnej i koncesyjnej, zgodnie z projektem ustawy o zmianie ustawy – Prawo energetyczne.

- Transport i łączność, w którym źródłem dochodów są głównie wpływy z tytułu:
  - pobieranych przez Urząd Komunikacji Elektronicznej dochodów, w tym: opłat za częstotliwości oraz rocznej opłaty telekomunikacyjnej,
  - pobieranych przez Generalną Dyrekcję Dróg Krajowych i Autostrad kar i odszkodowań wynikających z zawartych umów na wykonywanie robót drogowych i usług oraz zabezpieczenie mienia,
  - różnych dochodów realizowanych przez Prezesa Urzędu Lotnictwa Cywilnego, obejmujących wpłatę lotniczą w związku z wykonywaniem zadań państwowej władzy nadzorującej nad służbami żeglugi powietrznej, a także dochodów realizowanych przez GDDKiA obejmujących m.in. wpływy z tytułu udostępnienia informacji publicznej, wpływy za media, wynagrodzenie dla płatnika składek ZUS, zwroty wydatków z tytułu oświetlenia dróg krajowych od gmin,
- Gospodarka komunalna i ochrona środowiska, źródłem planowanych dochodów są głównie wpływy z tytułu:
  - wpływów z handlu uprawnieniami do emisji gazów cieplarnianych w ramach Europejskiego Systemu Handlu Emisjami (EU ETS),
  - wpłat z Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej,
  - wpływów z opłaty recyklingowej,
  - opłat za zezwolenia, akredytacje oraz opłat ewidencyjnych, w tym opłat za częstotliwości,
  - wpływów z Państwowego Gospodarstwa Wodnego Wody Polskie,
  - nakładanych w ramach działalności Inspekcji Ochrony Środowiska grzywien i innych kar pieniężnych od osób prawnych i innych jednostek organizacyjnych oraz od osób fizycznych,
  - pozostałych dochodów Inspekcji Ochrony Środowiska, w tym z opłat i kar za substancje zubożające warstwę ozonową,
  - najmu i dzierżawy składników majątkowych Skarbu Państwa oraz innych umów o podobnym charakterze, a także z pozostałych dochodów realizowanych w ramach działalności Generalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska i dyrekcji regionalnych.

Również niepodatkowym dochodem budżetu państwa jest m.in. opłata od środków spożywczych, wprowadzona ustawą z dnia 14 lutego 2020 r. o zmianie niektórych ustaw w związku z promocją prozdrowotnych wyborów konsumentów (Dz. U. poz. 1492), która obowiązuje od dnia 1 stycznia 2021 r.

Zgodnie z art. 12c ustawy z dnia 11 września 2015 r. o zdrowiu publicznym (Dz. U. z 2026 r. poz.149, z późn. zm.) opłata od środków spożywczych oraz dodatkowa opłata (sankcyjna) stanowią w 96,5% przychód Narodowego Funduszu Zdrowia.

Pozostała część przychodu, tj. 3,5% stanowi dochód budżetu państwa w części, której dysponentem jest minister właściwy do spraw finansów publicznych.

Kwota wpływów z opłaty od środków spożywczych uzyskana w 2025 r. została przyjęta jako podstawa do sporządzenia prognozy dochodów budżetu państwa z tego tytułu.

W prognozie sporządzonej na rok 2027 należy również uwzględnić wzrost wpływów z opłaty cukrowej o 45,63 mln zł w związku z procedowanym projektem ustawy o zmianie ustawy o zdrowiu publicznym (UD417). Uwzględniając powyższe, oszacowano, że dochody z tytułu opłaty od środków spożywczych w 2027 r. wyniosą 99,24 mln zł.

4.4.1. Dochody z tytułu realizacji zadań zleconych

W ramach łącznej kwoty dochodów państwowych jednostek budżetowych i innych dochodów niepodatkowych, ujętych w projekcie ustawy budżetowej na rok 2027, zaplanowane zostały również wpływy związane z realizacją przez jednostki samorządu terytorialnego zadań zleconych z zakresu administracji rządowej.

W 2027 r. planowane jest wypracowanie przedmiotowych wpływów przez wojewodów, między innymi w następujących działach:

855 – Rodzina, dochody dotyczą przede wszystkim ściągniętych należności od dłużników alimentacyjnych;

852 – Pomoc społeczna, dochody dotyczą przede wszystkim odpłatności za pobyt osób z zaburzeniami psychicznymi w ośrodkach wsparcia oraz odpłatności za specjalistyczne usługi opiekuńcze;

853 – Pozostałe zadania w zakresie polityki społecznej, dochody stanowią wpływy głównie z tytułu opłaty za wydanie karty parkingowej przez przewodniczącego powiatowego zespołu do spraw orzekania o niepełnosprawności;

754 – Bezpieczeństwo publiczne i ochrona przeciwpożarowa, dochody dotyczą realizowanych przez komendy powiatowe Państwowej Straży Pożarnej wpływów głównie z tytułu najmu i dzierżawy składników majątkowych Skarbu Państwa;

750 – Administracja publiczna, dochody dotyczą przede wszystkim opłat za udostępnienie danych osobowych z gminnych zbiorów meldunkowych;

630 – Turystyka, dochody dotyczą przede wszystkim opłat związanych z zaszeregowaniem obiektów hotelarskich do określonego rodzaju i kategorii oraz opłat za przeprowadzone egzaminy językowe dla pilotów wycieczek i przewodników turystycznych;

900 – Gospodarka komunalna i ochrona środowiska, dochody dotyczą realizacji zadań w zakresie gospodarki odpadami oraz wpływów z opłat i kar za korzystanie ze środowiska;

710 – Działalność usługowa, w tym wpływy z tytułu grzywien nakładanych przez organy nadzoru budowlanego;

700 – Gospodarka mieszkaniowa, wpływy z tytułu gospodarowania przez starostów zasobem nieruchomościami Skarbu Państwa;

010 – Rolnictwo i łowiectwo, w tym m.in. wpłat z tytułu odpłatnego nabycia prawa do własności oraz prawa użytkowania wieczystego nieruchomości (w tym ze sprzedaży

nieruchomości rolnych) oraz dochodów z tytułu odstrzelonej zwierzyny łownej w ramach odstrzałów redukcyjnych;

100 – Górnictwo i kopalnictwo, wpływy z tytułu wynagrodzenia za ustanowienie użytkowania górniczego, zgodnie ustawą z dnia 9 czerwca 2011 r. Prawo geologiczne i górnicze;

600 – Transport i łączność, wpływy realizowane są przede wszystkim z tytułu opłat za wydanie zaświadczeń ADR lub ich wtórników.

Szczegółowy opis dochodów zawartych w pozycji „Dochody państwowych jednostek budżetowych i inne dochody niepodatkowe" przedstawiony jest w opisie stosownych części budżetowych.

5. Środki z Unii Europejskiej i innych źródeł niepodlegające zwrotowi

W projekcie ustawy budżetowej na rok 2027 ujęto środki europejskie i środki, o których mowa w art. 5 ust.3 pkt 5 lit. a ustawy o finansach publicznych na realizację projektów pomocy technicznej, a także środki pozostałych programów finansowanych z udziałem środków Unii Europejskiej, nieujętych w budżecie środków europejskich w wysokości 3.267.667 tys. zł.

Na prognozę takiej kwoty środków z UE i innych źródeł niepodlegających zwrotowi składają się wpływy z:

- realizacji programu Pomoc Techniczna dla Funduszy Europejskich 2021-2027 oraz innych programów w ramach perspektywy finansowej UE 2021-2027, w tym przede wszystkim w zakresie projektów pomocy technicznej, w wysokości 2.395.876 tys. zł,
- programów realizowanych z udziałem środków otrzymanych od państw członkowskich Europejskiego Porozumienia o Wolnym Handlu (EFTA) w wysokości 50.757 tys. zł,
- pozostałych programów finansowanych z udziałem środków UE w wysokości 533.411 tys. zł,
- wspólnej polityki rolnej w wysokości 287.623 tys. zł.

Wyszczególnienie	2025	2026 PW	2027 Projekt
	w tys. zł		
DOCHODY OGÓŁEM	**594 524 380**	**627 069 806**	**696 400 000**
1. Dochody podatkowe	529 224 948	565 086 257	623 837 062
1.1. Podatek od towarów i usług	321 646 382	330 048 410	363 700 000
1.2. Podatek akcyzowy	92 519 250	93 100 000	100 100 500
1.3. Podatek od gier	6 193 261	6 500 000	7 300 000
1.4. Podatek dochodowy od osób prawnych	63 686 738	80 423 109	94 641 448
1.5. Podatek dochodowy od osób fizycznych	28 752 115	30 245 932	33 389 424
1.6. Podatek od wydobycia niektórych kopalin	4 750 532	8 000 000	6 600 000
1.7. Podatek od niektórych instytucji finansowych	7 040 501	7 600 000	7 390 000
1.8. Podatek od sprzedaży detalicznej	4 636 158	4 906 806	5 184 690
1.9. Podatek wyrównawczy		462 000	2 415 000
1.10. Podatki zniesione	11		
1.11. Podatek rekompensujący i podatek od nadzwyczajnych zysków ze zbycia paliw			
z tego:		3 800 000	3 116 000
1.11.1. Podatek rekompensujący			1 716 000
1.11.2. Podatek od nadzwyczajnych zysków ze zbycia paliw		3 800 000	1 400 000
2. Dochody niepodatkowe	62 080 624	58 349 282	69 295 271
2.1. Dywidendy i wpłaty z zysku	6 385 239	9 085 928	13 900 409
2.2. Cło	7 735 007	8 783 000	9 425 000
2.3. Dochody państwowych jednostek budżetowych i inne dochody niepodatkowe	47 960 379	40 480 354	45 969 862
3. Środki z Unii Europejskiej i innych źródeł niepodlegające zwrotowi	3 218 807	3 634 267	3 267 667

Rozdział IV
Wydatki budżetu państwa

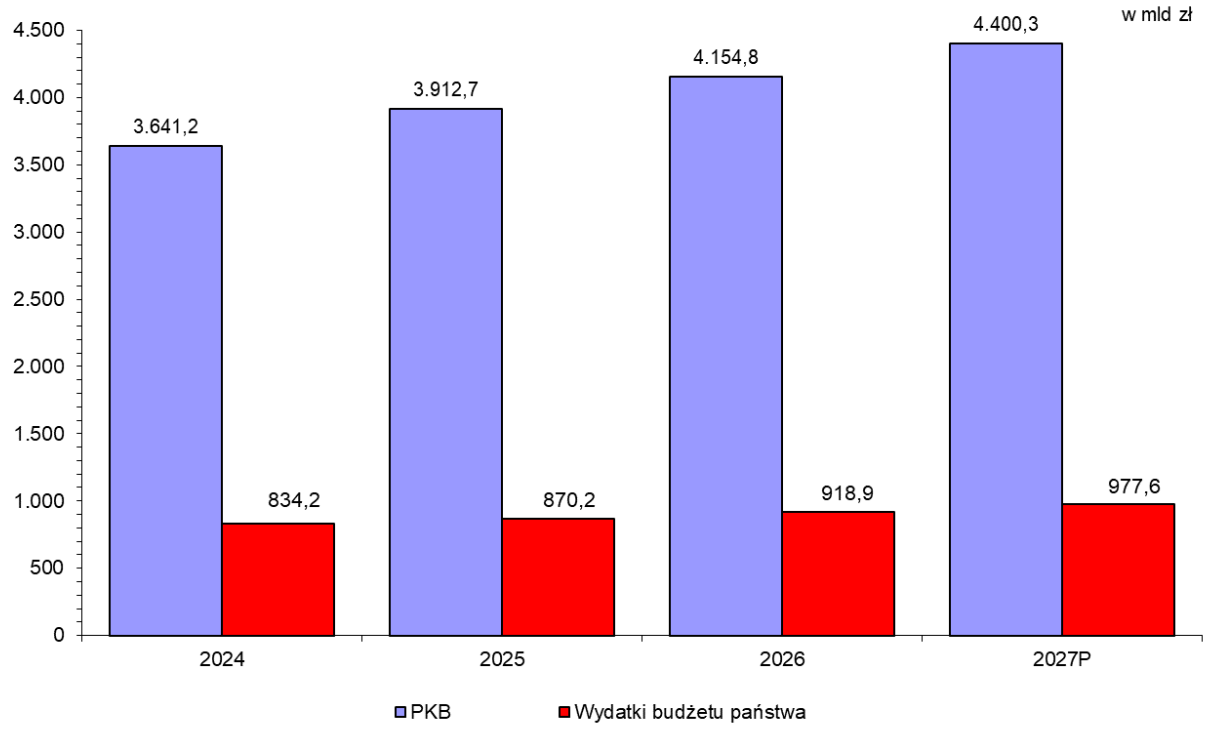
1. Wydatki budżetu państwa w 2027 r.

1.1. Informacje ogólne

Projekt ustawy budżetowej na rok 2027 został przygotowany z zastosowaniem stabilizującej reguły wydatkowej (SRW), dla której podstawą prawną jest art. 112aa ustawy o finansach publicznych.

Ustalony w projekcie ustawy budżetowej limit wydatków budżetu państwa, o którym mowa w art. 52 ustawy o finansach publicznych na rok 2027 wynosi 977.600.000 tys. zł i jest wyższy od zaplanowanego w ustawie budżetowej na 2026 r. o 58.660.000 tys. zł, tj. o 6,4%.

Udział wydatków budżetu państwa w PKB w 2027 r. wyniesie 22,2% wobec 22,1% w roku 2026, co oznacza wzrost o 0,1 punktu procentowego przy jednoczesnym nominalnym wzroście wydatków oraz wzroście PKB. Udział wydatków budżetu państwa w PKB w latach 2024-2027 wynosi odpowiednio: 22,9%, 22,2% , 22,1% oraz 22,2%.

2024 i 2025 - wykonanie ustawy budżetowej
2026 - ustawa budżetowa (plan)
2027P - projekt ustawy budżetowej
Prezentowane kwoty wydatków na lata 2024 - 2027 nie obejmują wydatków zawartych w budżecie środków europejskich.

W ramach wydatków budżetu państwa realizowane są obszary wydatkowe, których podział określany jest poprzez działy klasyfikacji budżetowej takie jak np. obrona narodowa, ochrona zdrowia, rodzina, szkolnictwo wyższe i nauka, transport i łączność czy pomoc społeczna. Jednakże wydatki budżetu państwa to tylko jedno z możliwych źródeł finansowania zadań realizowanych przez państwo. Inne źródła finansowania mogą stanowić wydatki budżetu środków europejskich, środki ujęte w ramach planów finansowych jednostek sektora finansów publicznych: agencji wykonawczych, jednostek gospodarki budżetowej, państwowych funduszy celowych, osób prawnych o których mowa w art. 9 pkt 8 i 14 ustawy o finansach publicznych, a także fundusze zarządzane przez BGK.

W tej części uzasadnienia prezentowane są jedynie wydatki finansowane z budżetu państwa bez uwzględnienia innych źródeł finansowania na realizację przedmiotowych zadań.

W ramach wydatków budżetu państwa w 2027 r. zabezpieczono środki m.in. na:

- finansowanie obrony narodowej – w wydatkach budżetu państwa zapewniono na ten cel kwotę w wysokości 131,7 mld zł,
- finansowanie ochrony zdrowia - w wydatkach budżetu państwa zaplanowano środki w wysokości 73,0 mld zł, w tym dotacja podmiotowa dla Narodowego Funduszu Zdrowia 41,5 mld zł,
- finansowanie z budżetu państwa Programu „Rodzina 800+", który obejmuje wszystkie dzieci do 18. roku życia bez kryterium dochodowego, w tym dzieci umieszczone w instytucjonalnej pieczy zastępczej. Na realizację ww. programu zostanie przeznaczone ok. 60,8 mld zł,
- realizację programu „Aktywny rodzic" zabezpieczono 7,0 mld zł,
- wypłatę świadczenia wspierającego (przysługuje one osobom, które otrzymały decyzję ustalającą poziom potrzeby wsparcia na poziomie od 70 do 100 punktów) łącznie z budżetu państwa w wysokości 12,6 mld zł,
- sfinansowanie wypłaty dodatkowego rocznego świadczenia pieniężnego dla emerytów i rencistów (tzw. 13. emerytury) oraz kolejnego dodatkowego rocznego świadczenia pieniężnego dla emerytów i rencistów (tzw. 14. emerytury), które ukierunkowane jest na dalszą poprawę sytuacji finansowej emerytów i rencistów, w szczególności najuboższych świadczeniobiorców w budżecie państwa zabezpieczono ok. 32,1 mld zł,
- podwyżkę wynagrodzeń o 3% dla nauczycieli i pracowników państwowej sfery budżetowej - łączny koszt podwyżek wynagrodzeń wraz z pochodnymi r/r to około 7,8 mld zł,
- finansowanie zadań drogowych i kolejowych, w tym realizowanych w ramach programów wieloletnich, w kwocie 26,7 mld zł,
- funkcjonowanie zapewniających bezpieczeństwo publiczne struktur mundurowych (Policja, Straż Graniczna, Państwowa Straż Pożarna, Służba Ochrony Państwa, służby specjalne) w wysokości 36,5 mld zł (razem z wydatkami na zaopatrzenie emerytalno-rentowe funkcjonariuszy oraz ich rodzin – 57,7 mld zł),
- obsługę długu Skarbu Państwa w kwocie 107,0 mld zł,

- płatność polskiej składki członkowskiej do budżetu ogólnego UE w wysokości 47,6 mld zł,
- subwencje ogólne i dotacje dla jednostek samorządu terytorialnego w kwocie łącznie 96,7 mld zł,
- wydatki na szkolnictwo wyższe i naukę z budżetu państwa w wysokości 43,7 mld zł,
- górnictwo węgla kamiennego i finasowanie świadczeń osłonowych w górnictwie, w wysokości 6,0 mld zł,
- finansowanie zadań w obszarze mieszkalnictwa na poziomie 5,8 mld zł.

Opis wydatków zaplanowanych na realizację zadań publicznych wraz z celami oraz wartościami mierników przedstawia budżet w układnie zadaniowym.

1.2. Współfinansowanie projektów z UE

W projekcie ustawy budżetowej na rok 2027 zaplanowano wydatki na realizację projektów z udziałem środków Unii Europejskiej w budżecie środków europejskich oraz w budżecie państwa. Wydatki ujęte w budżecie państwa stanowią uzupełnienie wydatków z budżetu środków europejskich. Wydatki budżetu państwa zostały ujęte w kwocie 16.384.262 tys. zł w poszczególnych częściach budżetowych oraz w rezerwie celowej z przeznaczeniem na:

- współfinansowanie projektów realizowanych z udziałem środków europejskich,
- finansowanie projektów pomocy technicznej,
- finansowanie i współfinansowanie projektów z udziałem innych środków pochodzących z budżetu Unii Europejskiej nieujętych w budżecie środków europejskich, przede wszystkim na realizację projektów w ramach Funduszy Europejskich na Migracje, Granice i Bezpieczeństwo na lata 2021-2027,
- finansowanie wspólnej polityki rolnej,
- finansowanie rozliczeń programów i projektów finansowanych z udziałem środków z UE.

Tym samym przez wydatki na współfinansowanie projektów UE rozumie się wydatki na realizację programów finansowanych z udziałem środków, o których mowa w art. 5 ust. 1 pkt 2 ustawy o finansach publicznych, nieujęte w budżecie środków europejskich.

W poszczególnych częściach budżetowych zaplanowano kwotę 9.913.271 tys. zł na wydatki przeznaczone na projekty finansowane z:

1) Programów Perspektywy Finansowej Unii Europejskiej 2021-2027 – 6.351.166 tys. zł, w tym na:
   - 16 Programów Regionalnych 2021-2027 – 2.413.154 tys. zł,
   - Fundusze Europejskie dla Nowoczesnej Gospodarki 2021-2027 – 151.092 tys. zł,
   - Fundusze Europejskie dla Polski Wschodniej 2021-2027 – 127.610 tys. zł,
   - Fundusze Europejskie dla Rozwoju Społecznego 2021-2027 – 851.879 tys. zł,
   - Fundusze Europejskie dla Rybactwa na lata 2021-2027 – 194.145 tys. zł,

- Fundusze Europejskie na Infrastrukturę, Klimat, Środowisko 2021-2027 – 1.367.837 tys. zł,
- Fundusze Europejskie na Pomoc Żywnościową 2021-2027 – 33.805 tys. zł,
- Fundusze Europejskie na Rozwój Cyfrowy 2021-2027 – 316.736 tys. zł,
- Programów Interreg 2021-2027 – 57.398 tys. zł,
- Pomoc Techniczną dla Funduszy Europejskich na lata 2021-2027 – 613.140 tys. zł,
- Instrument Łącząc Europę (CEF) w sektorze Transport 2021-2027 – 224.370 tys. zł,

2) Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko 2014-2020 – 10.503 tys. zł z przeznaczeniem dla Centrum Unijnych Projektów Transportowych na rozliczenie projektów realizowanych przez PKP PLK S.A.,
3) Wspólnej polityki rolnej – 2.868.122 tys. zł,
4) Norweskiego Mechanizmu Finansowego 2021-2028, Mechanizmu Finansowego EOG 2021-2028 oraz Szwajcarsko-Polskiego Programu Współpracy II – 222.636 tys. zł,
5) pozostałych programów finansowanych ze środków pochodzących z budżetu Unii Europejskiej nieujętych w budżecie środków europejskich - 460 844 tys. zł, w tym na Fundusze Europejskie na Migracje, Granice i Bezpieczeństwo na lata 2021-2027 – 187.406 tys. zł.

Pozostała część wydatków na realizację projektów unijnych, w tym na wynagrodzenia, została zaplanowana w rezerwie celowej budżetu państwa poz. 8 – „Rezerwa na realizację projektów współfinansowanych z udziałem środków pochodzących z budżetu UE oraz ze środków pomocy bezzwrotnej, rozliczenia programów i projektów finansowanych z udziałem tych środków, a także rozliczenia z budżetem ogólnym Unii Europejskiej”
– w kwocie 6.470.991 tys. zł.

Zaplanowanie rezerwy wynika z faktu, że na etapie opracowywania projektu ustawy budżetowej nie można dokonać podziału wszystkich wydatków na poszczególne podziałki klasyfikacji budżetowej. Ponadto rezerwa poz. 8 obejmuje również wydatki na umowy, których podpisanie jest dopiero planowane. Jednocześnie należy zauważyć, że stopień realizacji poszczególnych projektów kształtuje się różnie w poszczególnych częściach budżetowych, więc trudno przewidzieć, który dysponent wykorzysta w pełni środki ujęte w ramach własnej części, a w których przypadkach realizacja projektów z różnych przyczyn będzie przebiegała z opóźnieniem, co ostatecznie będzie miało wpływ na różny poziom wykorzystania środków w ramach części danego dysponenta. Ponadto, różny stopień zaawansowania realizacji programów nie pozwala w pełni określić wszystkich potrzeb dysponentów.

Umieszczenie części wydatków w rezerwie celowej pozwoli na sprawniejszą i bardziej elastyczną realizację projektów finansowanych w ramach poszczególnych programów, a tym samym przyczyni się do lepszej absorpcji środków unijnych.

1.3. Dotacje dla jednostek samorządu terytorialnego

Zgodnie z ustawą o dochodach jednostek samorządu terytorialnego oraz ustawami ustrojowymi jednostki samorządu terytorialnego mogą otrzymywać dotacje na dofinansowanie zadań własnych, finansowanie zadań z zakresu administracji rządowej oraz innych zadań zleconych ustawami, a także dotacje na realizację zadań na podstawie porozumień z organami administracji rządowej.

Na rok 2027 dla jednostek samorządu terytorialnego na finansowanie zadań z zakresu administracji rządowej, na dofinansowanie ich zadań własnych oraz zadań realizowanych na podstawie porozumień zaplanowano dotacje w wysokości **41.243.307 tys. zł**, z tego na zadania bieżące zaplanowano 37.696.780 tys. zł, a zadania inwestycyjne 3.546.527 tys. zł.

W powyższej kwocie dotacji dla jednostek samorządu terytorialnego nie są ujęte dotacje zaplanowane w rezerwach celowych.

Dotacje dla jednostek samorządu terytorialnego przekazywane są przez ministrów, wojewodów oraz innych dysponentów części budżetowych.

Dotacje według części budżetowych przedstawia poniższe zestawienie.

Części	Kwota dotacji ogółem **Plan 2026**	Kwota dotacji ogółem **Plan 2027**	z tego dotacje na realizację zadań:		Różnica **Plan 2027 - Plan 2026**
			bieżących	majątkowych	
	w tys. zł				
1	*2*	*3*	*4*	*5*	*6*
Dotacje ogółem	**35.059.308**	**41.243.307**	**37.696.780**	**3.546.527**	***6.183.999***
Krajowe Biuro Wyborcze	7.650	7.650	7.650		*0*
Kancelaria Prezesa Rady Ministrów	3.000	1.500	1.500		*-1.500*
Gospodarka	1.036	713	713		*-323*
Obrona narodowa	72.495	72.495	39.495	33.000	*0*
Oświata i wychowanie	51.120	23.920	23.920		*-27.200*
Rolnictwo	542	542	542		*0*
Sprawy wewnętrzne	27.381	31.127	31.127		*3.746*
Wyznania religijne oraz mniejszości narodowe i etniczne	200	150	150		*-50*
Zabezpieczenie społeczne	2.400	900	900		*-1.500*
Sprawy zagraniczne	300	60	60		*-240*
Województwa	34.893.184	41.104.250	37.590.723	3.513.527	*6.211.066*

Jak wynika z powyższego zestawienia 99,7% dotacji dla jednostek samorządu terytorialnego zaplanowane jest w budżetach wojewodów. Natomiast dotacje w pozostałych 10 częściach stanowią 0,3% łącznej kwoty dotacji dla jednostek samorządu terytorialnego. Należy podkreślić, że w trakcie wykonywania budżetu poziom dotacji dla jednostek samorządu terytorialnego ulega zwiększeniu, głównie ze środków ujętych w rezerwach celowych. Dotyczy to m.in. rezerw celowych na zadania określone w ustawach o: pomocy społecznej, świadczeniach rodzinnych, pomocy osobom uprawnionym do alimentów, ustaleniu i wypłacie

zasiłków dla opiekunów, wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, a także na dofinansowanie zadań z zakresu gospodarki odpadami, realizację Oświęcimskiego strategicznego programu rządowego oraz na dofinansowanie zadań własnych jednostek samorządu terytorialnego.

Dotacje dla jednostek samorządu terytorialnego według działów przedstawia zestawienie.

Wyszczególnienie		Kwota dotacji ogółem **Plan 2026**	Kwota dotacji ogółem **Plan 2027**	z tego dotacje na realizację zadań:		Różnica **Plan 2027 - Plan 2026**
				bieżących	majątkowych	
		w tys. zł				
1		*2*	*3*	*4*	*5*	*6*
	Dotacje ogółem	**35.059.308**	**41.243.307**	**37.696.780**	**3.546.527**	***6.183.999***
010	Rolnictwo i łowiectwo	42.326	41.531	41.531		*-795*
020	Leśnictwo	4.808	5.926	5.926		*1.118*
050	Rybołówstwo i rybactwo	475	492	492		*17*
100	Górnictwo i kopalnictwo	8.572	9.317	9.317		*745*
150	Przetwórstwo przemysłowe	1.036	713	713		*-323*
600	Transport i łączność	856.528	856.967	856.967		*439*
630	Turystyka	5.394	5.576	5.576		*182*
700	Gospodarka mieszkaniowa	290.245	288.303	287.227	1.076	*-1.942*
710	Działalność usługowa	659.894	767.688	765.026	2.662	*107.794*
750	Administracja publiczna	776.047	795.040	795.040		*18.993*
751	Urzędy naczelnych organów władzy państwowej, kontroli i ochrony prawa oraz sądownictwa	7.650	7.650	7.650		*0*
752	Obrona narodowa	4.032.938	3.947.027	808.440	3.138.587	*-85.911*
754	Bezpieczeństwo publiczne i ochrona przeciwpożarowa	4.535.121	5.688.073	5.284.351	403.722	*1.152.952*
755	Wymiar sprawiedliwości	112.301	115.216	115.216		*2.915*
758	Różne rozliczenia	124.945	133.454	133.454		*8.509*
801	Oświata i wychowanie	179.383	618.230	618.230		*438.847*
851	Ochrona zdrowia	1.236.834	1.064.556	1.064.256	300	*-172.278*
852	Pomoc społeczna	6.775.160	6.720.800	6.720.620	180	*-54.360*
853	Pozostałe zadania w zakresie polityki społecznej	286.093	406.405	406.405		*120.312*
855	Rodzina	15.084.732	19.731.420	19.731.420		*4.646.688*
900	Gospodarka komunalna i ochrona środowiska	16.445	16.488	16.488		*43*
921	Kultura i ochrona dziedzictwa narodowego	523	535	535		*12*
925	Ogrody botaniczne i zoologiczne oraz naturalne obszary i obiekty chronionej przyrody	21.858	21.900	21.900		*42*

Dotacje dla jednostek samorządu terytorialnego przekazywane będą w ramach wydatków na zadania klasyfikowane w 23 działach. Najwyższe kwoty dotacji przeznaczane są na zadania: rodziny, pomocy społecznej, bezpieczeństwa publicznego i ochrony przeciwpożarowej, obrony narodowej, ochrony zdrowia, transportu i łączności, administracji publicznej oraz działalności usługowej. Dotacje przekazywane na zadania w tych działach wynoszą łącznie 39.571.571 tys. zł, co stanowi 95,9% łącznej kwoty dotacji przekazywanych do jednostek samorządu terytorialnego.

Kwota dotacji zaplanowanych do przekazania dla jednostek samorządu terytorialnego w 2027 roku jest większa per saldo o **6.183.999 tys. zł** w stosunku do planu na rok 2026.

Największe zwiększenia wysokości dotacji planowanych w projekcie ustawy budżetowej na rok 2027 w stosunku do planu na rok 2026 wynikają głównie z:

- zaplanowania wyższych, o **4.646.688 tys. zł** dotacji w dziale **855 Rodzina**, głównie z tytułu zwiększenia wydatków na realizację świadczeń rodzinnych, w tym na realizację świadczenia pielęgnacyjnego w związku z coroczną waloryzacją oraz zmianami wprowadzonymi w tym świadczeniu ustawą z dnia 7 lipca 2023 r. o świadczeniu wspierającym, świadczeń z funduszu alimentacyjnego i zasiłków dla opiekunów oraz na koszty ich obsługi, a także na opłacenie składki na ubezpieczenia emerytalne i rentowe z ubezpieczenia społecznego za osoby pobierające świadczenie pielęgnacyjne i zasiłek dla opiekunów,
- zaplanowania wyższych, o **1.152.952 tys. zł** dotacji w dziale **754 Bezpieczeństwo publiczne i ochrona przeciwpożarowa**, głównie z tytułu realizacji przez komendy powiatowe/miejskie Państwowej Straży Pożarnej Programu modernizacji Policji, Straży Granicznej, Państwowej Straży Pożarnej i Służby Ochrony Państwa w latach 2026-2029, wypłaty świadczenia mieszkaniowego strażakom i zryczałtowanego zwrotu kosztów dojazdu do miejscowości, w której funkcjonariusz pełni służbę, przyznania dodatkowych środków na funkcjonowanie Państwowej Straży Pożarnej oraz wzrostu wynagrodzeń o 3%,
- zaplanowania wyższych, o **438.847 tys. zł** dotacji w dziale **801 Oświata i wychowanie**, w związku z ujęciem w budżetach wojewodów części środków na dotacje celowe na wyposażenie szkół w podręczniki, materiały edukacyjne lub materiały ćwiczeniowe oraz na sfinansowanie kosztu zakupów podręczników, materiałów edukacyjnych lub materiałów ćwiczeniowych, które w 2026 r. są ujęte w rezerwie celowej budżetu państwa,
- zaplanowania wyższych, o **120.312 tys. zł** dotacji w dziale **853 Pozostałe zadania w zakresie polityki społecznej**, głównie z tytułu realizacji zadań wynikających z ustawy z dnia 23 stycznia 2026 r. o wygaszeniu rozwiązań wynikających z ustawy o pomocy obywatelom Ukrainy w związku z konfliktem zbrojnym na terytorium tego państwa oraz o zmianie niektórych innych ustaw - obiekty zbiorowego zakwaterowania oraz punkty recepcyjne,
- zaplanowania wyższych, o **107.794 tys. zł** dotacji w dziale **710 Działalność usługowa**, głównie z tytułu ujęcia w budżetach wojewodów części środków na sfinansowanie realizowanych przez powiaty/miasta na prawach powiatu zadań zleconych z zakresu administracji rządowej na podstawie ustawy z dnia 17 maja 1989 r. Prawo geodezyjne i

kartograficzne, które w 2026 r. są ujęte w rezerwie celowej budżetu państwa oraz z tytułu zwiększenia środków na utworzenie nowych etatów dla Powiatowych Inspektoratów Nadzoru Budowlanego.

Największe zmniejszenia wysokości dotacji planowanych w projekcie ustawy budżetowej na rok 2027 w stosunku do planu na rok 2026 wynikają głównie z zaplanowania niższych, o **172.278 tys. zł** dotacji w dziale **851 Ochrona zdrowia**, głównie z tytułu planowanego zakończenia w roku 2026 dofinansowania ze środków budżetu państwa programu wieloletniego pn. Budowa Nowego Szpitala Onkologicznego we Wrocławiu.

Strukturę dotacji według ich rodzajów przedstawia poniższe zestawienie.

Wyszczególnienie	Kwota dotacji ogółem **Plan 2026**	Kwota dotacji ogółem **Plan 2027**	z tego na zadania:		Różnica **Plan 2027 - Plan 2026**
			bieżące	majątkowe	
	w tys. zł				
1	*2*	*3*	*4*	*5*	*6*
Dotacje na zadania	**35.059.308**	**41.243.307**	**37.696.780**	**3.546.527**	***6.183.999***
- z zakresu administracji rządowej	26.427.606	33.744.441	31.347.697	2.396.744	*7.316.835*
- własne *	8.442.451	7.295.649	6.146.358	1.149.291	*-1.146.802*
- realizowane na podstawie porozumień	189.251	203.217	202.725	492	*13.966*

*) kwota uwzględnia wydatki zaplanowane w *§ 390 Dotacja z budżetu państwa dla gmin uzdrowiskowych*

Najwyższą kwotę stanowiącą 81,8% łącznej kwoty dotacji przekazywanych do jednostek samorządu terytorialnego, stanowią dotacje na realizację zadań z zakresu administracji rządowej oraz innych zadań zleconych ustawami.

Dotacje dla jednostek samorządu terytorialnego kierowane są do gmin, powiatów i samorządów województw. Wielkość dotacji dla jednostek samorządu terytorialnego przedstawia poniższe zestawienie.

Nazwa jednostki samorządu terytorialnego	Kwota dotacji ogółem **Plan 2026**	Kwota dotacji ogółem **Plan 2027**	z tego na zadania:		Różnica **Plan 2027 - Plan 2026**
			bieżące	majątkowe	
	w tys. zł				
1	*2*	*3*	*4*	*5*	*6*
Ogółem	**35.059.308**	**41.243.307**	**37.696.780**	**3.546.527**	***6.183.999***
- Gminy *	23.266.284	27.868.376	26.019.596	1.848.780	*4.602.092*
- Powiaty	9.348.105	11.088.143	9.481.537	1.606.606	*1.740.038*
- Samorządy województw	2.444.919	2.286.788	2.195.647	91.141	*-158.131*

*) kwota uwzględnia wydatki zaplanowane w *§ 390 Dotacja z budżetu państwa dla gmin uzdrowiskowych*

Dotacje w wysokości **27.868.376 tys. zł**, tj. 67,6% łącznej kwoty dotacji dla jednostek samorządu terytorialnego kierowane są do gmin, z tego na zadania: z zakresu administracji rządowej – 22.858.765 tys. zł, własne – 4.963.912 tys. zł, realizowane na podstawie porozumień – 45.699 tys. zł.

Dla powiatów zaplanowano z budżetu państwa dotacje w wysokości **11.088.143 tys. zł**, co stanowi 26,9% łącznej kwoty dotacji zaplanowanych dla jednostek samorządu terytorialnego, z tego na zadania: z zakresu administracji rządowej – 8.796.714 tys. zł, własne – 2.209.273 tys. zł, realizowane na podstawie porozumień – 82.156 tys. zł.

Dotacje przewidziane do przekazania dla samorządów województw wynoszą **2.286.788 tys. zł**, co stanowi 5,5% dotacji zaplanowanych dla jednostek samorządu terytorialnego, z tego na zadania: z zakresu administracji rządowej – 2.088.962 tys. zł, własne – 122.464 tys. zł realizowane na podstawie porozumień – 75.362 tys. zł.

1.4. Wynagrodzenia w państwowych jednostkach budżetowych

Wynagrodzenia w państwowych jednostkach budżetowych zostały ustalone bez rezerw celowych w wysokości 96.473.323 tys. zł* (bez składek na ubezpieczenia społeczne i Fundusz Pracy oraz Fundusz Solidarnościowy) i w porównaniu do ustawy budżetowej na rok 2026 (bez rezerw celowych – 91.763.066 tys. zł) wzrosły per saldo o kwotę 4.710.257 tys. zł, co stanowi ok. 105,1%, z tego dla:

1) pracowników objętych przepisami ustawy z dnia 23 grudnia 1999 r. o kształtowaniu wynagrodzeń w państwowej sferze budżetowej oraz o zmianie niektórych ustaw (Dz. U. z 2024 r. poz. 1356) zostały ustalone bez rezerw celowych w wysokości 82.800.112 tys. zł i w porównaniu do ustawy budżetowej na rok 2026 (bez rezerw celowych – 78.985.488 tys. zł) wzrosły per saldo o kwotę 3.814.624 tys. zł, co stanowi ok. 104,8%.

   Podział wynagrodzeń - ujętych w załączniku nr 6 do projektu ustawy budżetowej na rok 2027 „Wynagrodzenia w państwowych jednostkach budżetowych" – na grupy pracownicze, przedstawia poniższa tabela.

* Kwoty obejmują także środki na wypłatę dodatkowego wynagrodzenia rocznego, dodatkowego uposażenia żołnierzy i nagrody rocznej funkcjonariuszy jak również środki na realizację programów finansowanych z budżetu Unii Europejskiej oraz z pomocy udzielanej przez państwa członkowskie Europejskiego Porozumienia o Wolnym Handlu (EFTA).

Grupy pracownicze	Ustawa budżetowa na rok 2026	Projekt ustawy budżetowej na rok 2027	Różnica (3-2)	Wskaźnik (3/2)
	w tys. zł			
1	*2*	*3*	*4*	*5*
Ogółem	**78 985 488**	**82 800 112**	**3 814 624**	**104,8**
Osoby nieobjęte mnożnikowymi systemami wynagrodzeń	14 179 535	14 705 042	525 507	103,7
Członkowie korpusu służby cywilnej	18 566 022	19 292 990	726 968	103,9
Osoby zajmujące kierownicze stanowiska państwowe	65 883	67 837	1 954	103,0
Etatowi członkowie SKO	101 667	104 614	2 947	102,9
Funkcjonariusze służby celno - skarbowej	1 792 843	1 855 504	62 661	103,5
Żołnierze zawodowi i funkcjonariusze	39 738 941	42 006 975	2 268 034	105,7
Sędziowie delegowani do Ministerstwa Sprawiedliwości lub innej jednostki organizacyjnej podległej Ministrowi Sprawiedliwości albo przez niego nadzorowanej, prokuratorzy oraz asesorzy prokuratorscy	2 418 541	2 554 560	136 019	105,6
Pracownicy Rządowego Centrum Legislacji	36 374	38 411	2 037	105,6
Eksperci, asesorzy i aplikanci eksperccy Urzędu Patentowego Rzeczypospolitej Polskiej	33 873	34 460	587	101,7
Etatowi członkowie Kolegiów Regionalnych Izb Obrachunkowych	38 858	40 024	1 166	103,0
Członkowie Krajowej Izby Odwoławczej przy Prezesie Urzędu Zamówień Publicznych	13 609	14 053	444	103,3
Członkowie służby zagranicznej niebędący członkami korpusu służby cywilnej	136 342	142 154	5 812	104,3
Nauczyciele zatrudnieni w szkołach i placówkach prowadzonych przez organy administracji rządowej	1 863 000	1 943 488	80 488	104,3

Zmiana poziomu wynagrodzeń dla ww. grup pracowniczych w porównaniu do roku 2026, wynika m.in. z następujących tytułów:

a) wzrostu funduszu wynagrodzeń osobowych pracowników oraz funduszu uposażeń funkcjonariuszy i żołnierzy, w tym w związku z przyjęciem średniorocznego wskaźnika wzrostu wynagrodzeń na poziomie 103,0%,

b) podwyżek wynagrodzeń prokuratorów i asesorów prokuratorskich, których podstawę wynagrodzenia stanowi kwota przeciętnego wynagrodzenia w drugim kwartale 2026 r. ogłoszona komunikatem Prezesa Głównego Urzędu Statystycznego, tj. o 5,54 %,

c) skutków przechodzących związanych z rozdysponowaniem rezerw celowych z roku 2026,

d) wzrostu dodatkowego wynagrodzenia rocznego, dodatkowego uposażenia żołnierzy oraz nagrody rocznej funkcjonariuszy w kwocie 284.927 tys. zł,

e) podwyższenia wynagrodzeń dla nauczycieli zatrudnionych w Szkołach Polskich za granicą w kwocie 1.941 tys. zł,

f) wzrostu wynagrodzeń na zwiększenie zatrudnienia o:

- 7.565 etatów żołnierzy zawodowych w kwocie 872.724 tys. zł,
- 65 etatów funkcjonariuszy Służby Kontrwywiadu Wojskowego w związku z koniecznością zapewnienia odpowiednich zasobów kadrowych, niezbędnych do prawidłowej i efektywnej realizacji ustawowych zadań w zakresie ochrony kontrwywiadowczej Sił Zbrojnych RP w kwocie 8.276 tys. zł,
- 25 etatów z przeznaczeniem na utworzenie służby StratCom odpowiedzialnej za całodobową komunikację strategiczno-kryzysową w kwocie 3.364 tys. zł,

- 9 etatów na realizację zadań wynikających z ustawy z dnia 15 maja 2026 r. o zmianie ustawy o systemie teleinformatycznym do obsługi niektórych umów oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. z 2026 r. poz. 734) w kwocie 1.444 tys. zł,
- ok. 9 etatów w Szkołach Polskich za granicą w związku ze wzrostem liczby uczniów i koniecznością utworzenia nowych oddziałów oraz zwiększenia tygodniowej liczby godzin dydaktycznych w kwocie 1.517 tys. zł,
- 4 etaty członków korpusu służby cywilnej, planowanych do zatrudnienia w Departamencie Cyberbezpieczeństwa Ministerstwa Obrony Narodowej, z tytułu zmiany ustawy o krajowym systemie cyberbezpieczeństwa oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. poz. 252) w kwocie 679 tys. zł,
- 13 etatów od września 2027 r. w grupie nauczycieli skierowanych do pracy w Szkołach Europejskich w związku ze wzrostem liczby polskich dzieci uczęszczających do tych szkół w kwocie 600 tys. zł,

g) zmniejszenia o 62 etaty pracowników cywilnych z tytułu wejścia w życie ustawy z dnia 29 maja 2026 r. o utworzeniu Wojskowej Akademii Medycznej (Dz.U. poz. 821) skutkującej przeniesieniem ww. limitów zatrudnienia bazowego pracowników do uczelni wojskowych w kwocie 5.099 tys. zł,

2) podmiotów, o których mowa w art. 139 ust. 2 ustawy o finansach publicznych tj. m.in. Kancelarii Sejmu, Kancelarii Senatu, Kancelarii Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej, Najwyższej Izby Kontroli, Sądu Najwyższego, Naczelnego Sądu Administracyjnego wraz z wojewódzkimi sądami administracyjnymi, Krajowej Rady Sądownictwa, sądownictwa powszechnego, Rzecznika Praw Obywatelskich, Rzecznika Praw Dziecka, Instytutu Pamięci Narodowej - Komisji Ścigania Zbrodni przeciwko Narodowi Polskiemu, Krajowego Biura Wyborczego, Państwowej Inspekcji Pracy zostały ustalone bez rezerw celowych w wysokości 13.673.211 tys. zł i w porównaniu do ustawy budżetowej na rok 2026 (bez rezerw celowych – 12.777.578 tys. zł) wzrosły per saldo o kwotę 895.633 tys. zł, co stanowi ok. 107,0%.

   Szczegółowy podział wynagrodzeń – na poszczególne jednostki - przedstawia poniższa tabela.

Część	Nazwa jednostki	Ustawa budżetowa na rok 2026	Projekt ustawy budżetowej na rok 2027	Różnica (4-3)	Wskaźnik (4/3)
		w tys. zł			
1	*2*	*3*	*4*	*5*	*6*
Ogółem		**12 777 578**	**13 673 211**	**895 633**	**107,0**
01	Kancelaria Prezydenta RP	88 874	95 915	7 041	107,9
02	Kancelaria Sejmu	387 976	455 841	67 865	117,5
03	Kancelaria Senatu	90 960	105 250	14 290	115,7
04	Sąd Najwyższy	164 493	181 556	17 063	110,4
05	Naczelny Sąd Administracyjny	656 530	703 809	47 279	107,2
06	Trybunał Konstytucyjny	35 608		-35 608	
07	Najwyższa Izba Kontroli	339 485	359 726	20 241	106,0
08	Rzecznik Praw Obywatelskich	52 922	62 776	9 854	118,6
09	Krajowa Rada Radiofonii i Telewizji	22 577	27 019	4 442	119,7
10	Urząd Ochrony Danych Osobowych	46 404	55 216	8 812	119,0
11	Krajowe Biuro Wyborcze	64 683	73 308	8 625	113,3
12	Państwowa Inspekcja Pracy	420 920	501 656	80 736	119,2
13	Instytut Pamięci Narodowej - Komisja Ścigania Zbrodni przeciwko Narodowi Polskiemu	332 549	358 633	26 084	107,8
14	Rzecznik Praw Dziecka	23 843	28 546	4 703	119,7
15	Sądy Powszechne	10 039 615	10 646 075	606 460	106,0
52	Krajowa Rada Sądownictwa	10 139	11 397	1 258	112,4
91	Biuro Rady Fiskalnej		6 488	6 488	

*W przypadku Trybunału Konstytucyjnego Minister Finansów nie otrzymał skutecznie aktu planistycznego podlegającego włączeniu do projektu ustawy budżetowej na rok 2027.

Zmiana poziomu wynagrodzeń dla ww. jednostek w porównaniu do roku 2026, wynika m.in. z następujących tytułów:

a) wzrostu funduszu wynagrodzeń osobowych pracowników oraz funduszu uposażeń funkcjonariuszy i żołnierzy, w tym w związku z przyjęciem średniorocznego wskaźnika wzrostu wynagrodzeń na poziomie 103,0%,

b) wzrostu wynagrodzeń sędziów oraz wynagrodzeń pracowników do nich relacjonowanych, których podstawę wynagrodzenia stanowi kwota przeciętnego wynagrodzenia w drugim kwartale 2026 r. ogłoszona komunikatem Prezesa Głównego Urzędu Statystycznego, tj. o 5,54%,

c) wzrostu dodatkowego wynagrodzenia rocznego, dodatkowego uposażenia żołnierzy oraz nagrody rocznej funkcjonariuszy w kwocie 56.006 tys. zł,

d) dodatkowego wzrostu funduszu wynagrodzeń m. in. pracowników Sądu Najwyższego, Urzędu Ochrony Danych Osobowych oraz sądownictwa administracyjnego,

e) wzrostu wynagrodzeń na zwiększenie zatrudnienia, w tym m. in. o:
   - 900 etatów w sądach powszechnych w kwocie 114.761 tys. zł,
   - 60 etatów w Naczelnym Sądzie Administracyjnym w kwocie 9.881 tys. zł,
   - 27 etatów w Krajowej Radzie Radiofonii i Telewizji w kwocie 3.779 tys. zł,
   - 17 etatów w Sądzie Najwyższym w kwocie 3.254 tys. zł,
   - 16 etatów w Urzędzie Ochrony Danych Osobowych w kwocie 2.808 tys. zł,

- 174 etaty w Państwowej Inspekcji Pracy w związku z realizacją zadań wynikających z ustawy z dnia 11 marca 2026 r. o zmianie ustawy o Państwowej Inspekcji Pracy oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. z 2026 r. poz. 473) oraz w związku z realizacją nowych zadań przewidzianych w projektowanej ustawie o wzmocnieniu stosowania prawa do jednakowego wynagrodzenia mężczyzn i kobiet za jednakową pracę lub za pracę o jednakowej wartości,
- 68 etatów w Kancelarii Sejmu, głównie w związku z koniecznością realizacji obowiązków nałożonych ustawą z dnia 23 stycznia 2026 r. o zmianie ustawy o krajowym systemie cyberbezpieczeństwa oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. poz. 252) oraz z rozwoju struktury organizacyjnej w związku z realizacją nowych projektów i wdrażaniem nowoczesnych technologii,
- 25 etatów w Biurze Rzecznika Praw Dziecka na zatrudnienie pracowników do najbardziej obciążonych liczbą zadań jednostek organizacyjnych Biura w związku z rosnącą liczbą spraw,
- 25 etatów w Biurze Rzecznika Praw Obywatelskich w związku z zapewnieniem realizacji obowiązków wynikających z ustawy z dnia 23 stycznia 2026 r. o zmianie ustawy o krajowym systemie cyberbezpieczeństwa oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. poz. 252), rozpoczęciem prac przygotowawczych nad utworzeniem nowego Biura Terenowego Rzecznika Praw Obywatelskich, planowanym na rok 2027 wdrożeniem systemu klasy ERP oraz w związku z projektem ustawy z 26 marca 2026 r. o zmianie ustawy o pomocy społecznej oraz niektórych innych ustaw, która doprecyzowuje oraz rozszerza zadania Rzecznika wykonywane w ramach mechanizmu monitorowania wdrażania Konwencji o prawach osób niepełnosprawnych, sporządzonej w Nowym Jorku dnia 13 grudnia 2006 r. (Dz.U. z 2012 r. poz. 1169),
- 5 etatów w Kancelarii Senatu w związku z realizacją nowych obowiązków wynikających z ustawy z dnia 23 stycznia 2026 r. o zmianie ustawy o krajowym systemie cyberbezpieczeństwa oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. poz. 252).

1.5. Wydatki na obsługę długu Skarbu Państwa

W ustawie budżetowej na 2027 r. na wydatki z tytułu obsługi długu Skarbu Państwa zaplanowano kwotę 107.000.000 tys. zł, tj. o 18,9% wyższą niż w ustawie budżetowej na rok 2026. Planowane wydatki obejmują obsługę zadłużenia, należności i innych operacji finansowych Skarbu Państwa na rynku krajowym i na rynkach zagranicznych.

Wyszczególnienie	UB 2026	Projekt budżetu na 2027 r.	3/2
	w tys. zł		*%*
1	*2*	*3*	*4*
Obsługa długu Skarbu Państwa – cz. 79 bp	**90.000.000**	**107.000.000**	**118,9**
Obsługa zadłużenia, należności i innych operacji finansowych Skarbu Państwa na rynku krajowym	76.435.979	89.918.780	117,6

Wyszczególnienie	UB 2026	Projekt budżetu na 2027 r.	3/2
	w tys. zł		*%*
1	*2*	*3*	*4*
Obsługa zadłużenia, należności i innych operacji finansowych Skarbu Państwa na rynkach zagranicznych	13.564.021	17.081.220	125,9
Rozliczenia z tytułu poręczeń i gwarancji udzielonych przez Skarb Państwa	0	0	

1. **Na wydatki z tytułu obsługi zadłużenia, należności i innych operacji finansowych Skarbu Państwa na rynku krajowym** zaplanowano kwotę 89.918.780 tys. zł, tj. o 17,6% wyższą niż w ustawie budżetowej na rok 2026. Na wydatki te składają się:
   a) odsetki i dyskonto od skarbowych papierów wartościowych oraz innych instrumentów finansowych na rynku krajowym w łącznej wysokości 83.750.498 tys. zł, w tym:
      - dyskonto od wykupywanych w 2027 r. bonów skarbowych w wysokości 1.081.655 tys. zł,
      - dyskonto i odsetki od obligacji rynkowych z uwzględnieniem transakcji swap w wysokości 72.346.209 tys. zł. Wydatki te obejmują obsługę obligacji:
        – stałoprocentowych w wysokości 53.432.544 tys. zł,
        – zmiennoprocentowych w wysokości 18.032.045 tys. zł,
        – indeksowanych w wysokości 881.620 tys. zł;
      - odsetki i dyskonto od obligacji oszczędnościowych w wysokości 10.322.634 tys. zł. Wydatki te obejmują obsługę obligacji oszczędnościowych:
        – trzymiesięcznych o oprocentowaniu stałym OTS w wysokości 12.977 tys. zł,
        – rocznych o zmiennej stopie procentowej ROR w wysokości 1.071.557 tys. zł,
        – dwuletnich o oprocentowaniu stałym DOR w wysokości 358.996 tys. zł,
        – trzyletnich o oprocentowaniu stałym TOS w wysokości 6.218.772 tys. zł,
        – czteroletnich indeksowanych COI w wysokości 1.930.599 tys. zł,
        – emerytalnych dziesięcioletnich EDO w wysokości 660.315 tys. zł,
        – rodzinnych sześcioletnich ROS w wysokości 61.587 tys. zł,
        – rodzinnych dziesięcioletnich ROD w wysokości 7.831 tys. zł;
   b) odsetki od środków przyjmowanych w depozyt lub zarządzanie przez Ministra Finansów w wysokości 5.730.901 tys. zł,
   c) odsetki od zabezpieczeń gotówkowych związanych z transakcjami CSA w wysokości 9.960 tys. zł,
   d) koszty emisji skarbowych papierów wartościowych na rynku krajowym oraz inne opłaty i prowizje w wysokości 427.421 tys. zł. Obejmują one głównie wynagrodzenie agentów emisji obligacji detalicznych (PKO BP i Pekao S.A.), opłaty i wynagrodzenie agenta (BGK) związane z przyjmowaniem środków przez Ministra Finansów w depozyt lub

zarządzenie, a także depozytów sądowych i prokuratorskich oraz opłaty za usługi rozliczeniowo-depozytowe KDPW i prawne.

2. **Na wydatki z tytułu obsługi zadłużenia, należności i innych operacji finansowych Skarbu Państwa na rynkach zagranicznych** zaplanowano kwotę 17.081.220 tys. zł, tj. o 25,9% wyższą niż w ustawie budżetowej na 2026 r. Na wydatki te składają się:

   a) odsetki i dyskonto od obligacji skarbowych wyemitowanych na międzynarodowych rynkach finansowych po uwzględnieniu przepływów związanych z instrumentami pochodnymi w wysokości 11.231.460 tys. zł. Płatności dotyczą obligacji emitowanych w euro, dolarze, franku szwajcarskim oraz jenie japońskim.

   b) odsetki i opłaty od kredytów w wysokości 1.329.352 tys. zł, będą realizowane na rzecz:

      - Europejskiego Banku Inwestycyjnego w wysokości 462.937 tys. zł. Dotyczą one głównie kredytów na: infrastrukturę drogową, modernizację sieci kolejowych oraz na projekty związane z nauką i szkolnictwem wyższym, projekty z obszaru gospodarki morskiej, medycyny i zdrowia, a także związane ze współfinansowaniem wkładu z budżetu państwa do wybranych programów/priorytetów przewidzianych do realizacji przy pomocy funduszy z UE w ramach wieloletnich ram finansowych i Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich (PROW) na lata 2007-2013 i 2014-2020,

      - Banku Światowego w wysokości 692.935 tys. zł. Na kwotę tę składają się odsetki i opłaty od zaciągniętych kredytów, głównie na usuwanie skutków powodzi i ochronę przeciwpowodziową dorzeczy Odry i Wisły oraz wsparcie reform strukturalnych polskiej gospodarki,

      - Banku Rozwoju Rady Europy w wysokości 173.480 tys. zł. Na kwotę tę składają się odsetki od zaciągniętych kredytów, głównie na projekty usuwania skutków powodzi i ochronę przeciwpowodziową dorzeczy Odry i Wisły.

   c) odsetki od pożyczek z Unii Europejskiej w wysokości 4.331.250 tys. zł,

   d) odsetki od zabezpieczeń gotówkowych związanych z transakcjami CSA w wysokości 75.456 tys. zł,

   e) koszty emisji skarbowych papierów wartościowych na rynkach zagranicznych oraz inne opłaty i prowizje w wysokości 113.702 tys. zł. Koszty w tej pozycji dotyczą głównie wydatków związanych z przygotowaniem emisji obligacji na międzynarodowych rynkach finansowych, opłat za ratingi, prowizji dla BGK i NBP z tytułu zawartych umów agencyjnych, kosztów administracyjnych od pożyczek z Unii Europejskiej oraz innych kosztów za promocje, prospekty, a także usługi prawne i bankowe.

3. **Rozliczeń z tytułu poręczeń i gwarancji krajowych udzielonych przez Skarb Państwa** w 2027 r. nie zaplanowano.

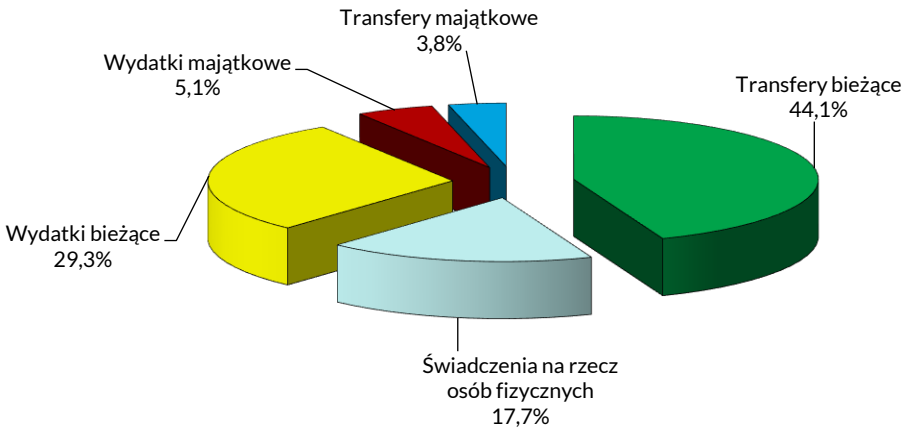
2. Wydatki budżetu państwa w podziale na grupy

29 kwietnia 2026 r. weszło w życie Rozporządzenie Ministra Finansów i Gospodarki z dnia 20 kwietnia 2026 r. w sprawie szczegółowej klasyfikacji dochodów, wydatków, przychodów i rozchodów oraz środków pochodzących ze źródeł zagranicznych, które wprowadziło m.in. stosowany od planowania budżetu państwa na rok 2027 nowy podział grup wydatków budżetu państwa. W obecnej klasyfikacji wydatki budżetu państwa dzielą się na:

- transfery bieżące,
- świadczenia na rzecz osób fizycznych,
- wydatki bieżące,
- wydatki majątkowe,
- transfery majątkowe.

Poniżej przedstawiony został udział poszczególnych grup wydatków w całkowitych wydatkach budżetu państwa (w tys. zł):

2027 r.	***Wydatki budżetu państwa***	w tym: ***Współfinansowanie projektów z UE***	***%***
1 Transfery bieżące	431.016.732	9.140.004	44,1
2 Świadczenia na rzecz osób fizycznych	172.549.009	5.007	17,7
3 Wydatki bieżące	286.782.535	2.344.932	29,3
4 Wydatki majątkowe	50.104.628	1.636.147	5,1
5 Transfery majątkowe	37.147.096	3.258.172	3,8
Wydatki budżetu państwa ogółem	**977.600.000**	**16.384.262**	**100,0**

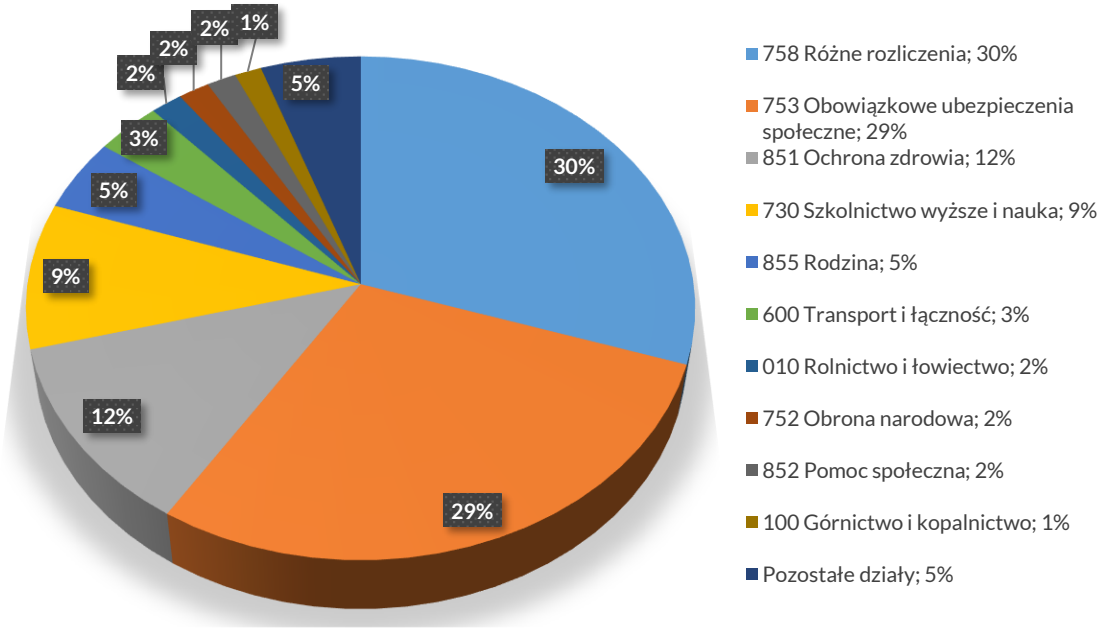
2.1. Transfery bieżące

Zgodnie z art. 124 ust. 3 ustawy o finansach publicznych transfery bieżące obejmują:

1) przepływy finansowe niestanowiące zapłaty za dostarczone towary i usługi przekazywane innym podmiotom, w tym subwencje, dotacje oraz inne przepływy finansowe, które wywołują skutki ekonomiczne odpowiadające dotacjom i subwencjom, przeznaczone na finansowanie wydatków bieżących;

2) zasoby własne Unii Europejskiej.

W projekcie ustawy budżetowej na rok 2027 wydatki w grupie transfery bieżące zostały zaplanowane w łącznej wysokości 431.016.732 tys. zł, w tym współfinansowanie projektów UE w kwocie 9.140.004 tys. zł.

Poniżej omówione zostały najistotniejsze – w ujęciu kwotowym – zadania realizowane w tej grupie wydatków ze środków budżetu państwa w ramach działów klasyfikacji budżetowej tj.:

– **758 Różne rozliczenia na transfery zaplanowano 129.601.661 tys. zł, w szczególności na:**

- **dofinasowanie zadań jednostek samorządu terytorialnego** realizowane w ramach części 82 – Subwencje ogólne dla jednostek samorządu terytorialnego w wysokości 55.492.428 tys. zł, tj. na poziomie wyższym o 5,2% niż zaplanowano na 2026 r. (52.736.586 tys. zł).

  Subwencja ogólna na 2027 r., w wysokości 53 158 578 tys. zł, została wyliczona według zasad określonych w ustawie z dnia 1 października 2024 r. o dochodach jednostek samorządu terytorialnego, która zmieniła system finansowania jednostek samorządu terytorialnego, wprowadzając do porządku prawnego regulacje zapewniające stabilny system finansowania jednostek samorządu terytorialnego

oraz zwiększające dochody jednostek samorządu terytorialnego w sposób systemowy.

Stosownie do przyjętych rozwiązań, głównym źródłem dochodów jednostek samorządu terytorialnego są dochody z tytułu udziału w podatkach dochodowych, natomiast subwencja ogólna z budżetu państwa ma charakter uzupełniający.

Zgodnie z obecnymi rozwiązaniami jednostkom samorządu terytorialnego naliczane są potrzeby finansowe (ustalone jako suma potrzeb: wyrównawczych, oświatowych, rozwojowych, ekologicznych i uzupełniających). Finansowanie naliczonych potrzeb finansowych następuje poprzez zwiększone dochody z tytułu udziału w podatku dochodowym od osób fizycznych i podatku dochodowym od osób prawnych. Subwencję ogólną będą otrzymywały jednostki samorządu terytorialnego, dla których kwota zwiększenia dochodów podatkowych będzie niższa od kwoty potrzeb finansowych.

Ponadto, zgodnie z ustawą o dochodach jednostek samorządu terytorialnego, w roku 2027, w ramach części 82 – Subwencje ogólne dla jednostek samorządu terytorialnego, zaplanowane są środki rezerwy na uzupełnienie dochodów jednostek samorządu terytorialnego, w wysokości 2 333 850 tys. zł.

- **płatność polskiej składki członkowskiej do budżetu ogólnego UE**, której wysokość na 2027 r. została skalkulowana w łącznej kwocie 47.572.445 tys. zł, z tego w części 84 –Zasoby własne UE ujęto 45.572.445 tys. zł oraz 2.000.000 tys. zł w rezerwie celowej.

  Kalkulacja została oparta na projekcie budżetu UE, opracowanym przez Komisję Europejską na podstawie Decyzji w sprawie systemu zasobów własnych Unii Europejskiej nr 2020/2053 z 14 grudnia 2020 r. Uwzględnia ona również coroczne rozliczenia wpłat należnych i wpłacanych z tytułu VAT i DNB za lata poprzednie. Część środków w wysokości 2.000.000 tys. zł zostało ujęte w rezerwie celowej (poz. 8) na podstawie analizy czynników wpływających na ostateczną wysokość składki (tj. dużej niepewności co do rzeczywistych potrzeb budżetu UE w 2027 r., wahań wpłat z tytułu opłat celnych oraz ostatecznej kwoty rozliczeń wpłaty z tytułu masy odpadów opakowaniowych z tworzyw sztucznych niepoddanych recyklingowi za lata poprzednie).

  Wzrost składki Polski w 2027 r. w porównaniu do składki zaplanowanej na 2026 r. (wynoszącej 41.585.044 tys. zł, z uwzględnieniem środków ujętych w rezerwie celowej), jest wynikiem przede wszystkim istotnego podwyższenia wydatków budżetu UE w związku z planowanym przyśpieszaniem realizacji polityki spójności. Wynika również z podwyższenia prognoz poboru opłat celnych na granicach zewnętrznych UE oraz szybszego rozwoju Polski na tle innych państw UE.

  W ramach części 84 – Zasoby własne Unii Europejskiej w wysokości 45.572.445 tys. zł ujęto:

  - wpłatę obliczoną na podstawie Dochodu Narodowego Brutto (DNB) – 29.746.078 tys. zł,

- wpłatę obliczoną zgodnie z metodologią wynikającą z przepisów Unii Europejskiej, na podstawie podatku od towarów i usług – 5.603.408 tys. zł,
- wpłatę z tytułu udziału w opłatach celnych – 6.463.403 tys. zł,
- wpłatę z tytułu finansowania obniżki wkładów opartych na DNB – 2.057.016 tys. zł,
- wpłatę obliczoną na podstawie masy odpadów opakowaniowych z tworzyw sztucznych niepoddanych recyklingowi – 1.702.540 tys. zł.

- realizację zadań w ramach rezerw celowych zaplanowano w grupie transferów bieżących wydatki w łącznej wysokości 26.019.875 tys. zł, z przeznaczeniem głównie na:
  - dofinansowanie realizacji niektórych zadań kontynuowanych (poz. 44);
  - utrzymanie rezultatów niektórych projektów zrealizowanych przy udziale środków UE a także na wsparcie potencjału realizacji zadań publicznych (poz. 49);
  - zmiany systemowe i niektóre zmiany organizacyjne, w tym nowe zadania (poz. 56);

  Rezerwy te stanowią kompilację środków na zadania o zbliżonym celu, zgrupowane w zależności od tego czy jest to kontynuacja zadań czy też są to nowe zadania co do których proces parlamentarny jeszcze się nie zakończył.
  - realizację projektów współfinansowanych ze środków pochodzących z budżetu Unii Europejskiej oraz ze środków pomocy bezzwrotnej, rozliczenia programów i projektów finansowanych z udziałem tych środków, a także rozliczenia z budżetem ogólnym Unii Europejskiej (poz. 8);
  - dofinansowanie zadań w obszarze rolnictwa, w tym na pomoc dla poszkodowanych w związku z wystąpieniem niekorzystnych zjawisk atmosferycznych (poz. 18);
  - dopłaty do paliwa rolniczego (poz. 7);
  - realizację programów, o których mowa w ustawie z dnia 26 kwietnia 2024 r. o zmianie ustawy o pomocy społecznej oraz niektórych innych ustaw (poz. 30);
  - uzupełnienie środków Rządowego Funduszu Rozwoju Dróg oraz Funduszu Rozwoju Przewozów Autobusowych o charakterze użyteczności publicznej (poz. 5);
  - wpłatę do Funduszu Pomocy (poz. 53);
- realizację 16 programów regionalnych w ramach perspektywy finansowej 2021-2027 w części 34 – Rozwój regionalny w wysokości 1.874.147 tys. zł. W ramach tych programów ponoszone są wydatki na rozwój województw poprzez inwestycje, m.in. w działalność badawczo-rozwojową przedsiębiorstw, wsparcie MŚP, e-usługi publiczne, klastry, ochronę terenów cennych ze względu na przyrodę, retencję wody, gospodarkę wodno-ściekową i gospodarkę odpadową, regionalną infrastrukturę transportową i tabor, infrastrukturę w zakresie kultury i turystyki, aktywizację zawodową, podnoszenie kwalifikacji, usługi świadczone w środowisku lokalnym, integrację społeczną, wsparcie podmiotów ekonomii społecznej.

– **753 Obowiązkowe ubezpieczenia społeczne w kwocie 124.543.702 tys. zł, w szczególności na:**

- dotację uzupełniającą z budżetu państwa do Funduszu Ubezpieczeń Społecznych w kwocie 91.670.263 tys. zł na wypłatę świadczeń gwarantowanych przez państwo (emerytury, renty, pozostałe świadczenia), tj. o 917.710 tys. zł więcej rok do roku. Wzrost dotacji w stosunku do roku 2026 wynika m.in. z planowanej waloryzacji emerytur i rent oraz podwyżki od 1 stycznia 2027 r. tzw. renty wdowiej dzięki wzrostowi z 15% do 25% wysokości drugiego świadczenia przyznawanego wdowie lub wdowcowi wypłacanego z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych. Zgodnie z ustawą z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych wypłacalność świadczeń z ubezpieczeń społecznych gwarantowana jest przez państwo,
- dotację uzupełniającą z budżetu państwa do Funduszu Emerytalno-Rentowego w kwocie 30.516.068 tys. zł na wypłatę świadczeń gwarantowanych przez państwo (emerytury i renty rolnicze, pozostałe świadczenia), tj. o 2.960.785 tys. zł więcej rok do roku. Wzrost dotacji w stosunku do roku 2026 wynika m.in. z planowanej waloryzacji emerytur i rent rolniczych oraz podwyżki od 1 stycznia 2027 r. tzw. renty wdowiej dzięki wzrostowi z 15% do 25% wysokości drugiego świadczenia przyznawanego wdowie lub wdowcowi wypłacanego z Funduszu Emerytalno-Rentowego. Zgodnie z ustawą z dnia 20 grudnia 1990 r. o ubezpieczeniu społecznym rolników państwo gwarantuje wypłatę świadczeń finansowanych z Funduszu Emerytalno-Rentowego,
- dotację uzupełniającą z budżetu państwa do Funduszu Emerytur Pomostowych w kwocie 2.130.836 tys. zł na wypłatę świadczeń (emerytury pomostowe), tj. o 242.913 tys. zł mniej rok do roku. Kwota dotacji uwzględnia m.in. planowaną waloryzację emerytur pomostowych oraz podwyżkę od 1 stycznia 2027 r. tzw. renty wdowiej dzięki wzrostowi z 15% do 25% wysokości drugiego świadczenia przyznawanego wdowie lub wdowcowi wypłacanego z Funduszu Emerytur Pomostowych. Zgodnie z ustawą z dnia 19 grudnia 2008 r. o emeryturach pomostowych wypłata emerytur pomostowych jest gwarantowana przez państwo.

– **851 Ochrona zdrowia w kwocie 51.381.346 tys. zł, w szczególności na:**

- dotację podmiotową dla Narodowego Funduszu Zdrowia w kwocie 41.500.000 tys. zł,
- oraz finansowanie staży i specjalizacji medycznych w kwocie 1.056.239 tys. zł.

– **730 Szkolnictwo wyższe i nauka w kwocie 40.337.884 tys. zł, w szczególności na:**

- subwencje dla jednostek systemu szkolnictwa wyższego i nauki (przede wszystkim uczelnie, instytuty naukowe Polskiej Akademii Nauk, instytuty badawcze) na utrzymanie i rozwój potencjału dydaktycznego i badawczego – 31.858.097 tys. zł,
- dotacje podmiotowe dla jednostek systemu szkolnictwa wyższego i nauki na pomoc materialną dla studentów -1.875.056 tys. zł,

- dotacje dla Narodowego Centrum Nauki – agencji wykonawczej powołanej do wspierania działalności naukowej w zakresie badań podstawowych – 2.152.831 tys. zł,
- dotacje (w tym na współfinansowanie projektów UE) dla Narodowego Centrum Badań i Rozwoju – agencji wykonawczej powołanej do realizacji zadań z zakresu polityki naukowej państwa – 1.140.571 tys. zł;

– **855 Rodzina w kwocie 20.061.157 tys. zł, w szczególności na:**

- wypłaty świadczeń rodzinnych (zasiłek rodzinny, dodatki do tego zasiłku, zasiłek pielęgnacyjny, specjalny zasiłek opiekuńczy, świadczenie pielęgnacyjne, świadczenie rodzicielskie), świadczeń z funduszu alimentacyjnego i zasiłków dla opiekunów oraz na koszty ich obsługi, a także na opłacenie składki na ubezpieczenia emerytalne i rentowe z ubezpieczenia społecznego za osoby pobierające świadczenie pielęgnacyjne i zasiłek dla opiekunów – 18.662.430 tys. zł, tj. o 4.437.695 tys. zł więcej niż w ustawie budżetowej na rok 2026;

– **600 Transport i łączność w kwocie 14.944.039 tys. zł, w szczególności na:**

- realizację programu wieloletniego pn. Rządowy program wsparcia zadań zarządców infrastruktury kolejowej, w tym w zakresie utrzymania i remontów, do 2028 roku, realizowanego przez PKP PLK S.A. oraz innych zarządców – 8.901.600 tys. zł, tj. na poziomie wyższym o 24,2% niż zaplanowano na 2026 r. (7.168.500 tys. zł); wzrost wydatków na 2027 r. wynika ze zwiększonego zapotrzebowania na środki przeznaczone na realizację zadań objętych programem,
- krajowe pasażerskie przewozy kolejowe (rekompensatę z tytułu świadczenia usług w zakresie publicznego transportu zbiorowego w transporcie kolejowym w międzywojewódzkich lub międzynarodowych przewozach pasażerskich oraz dopłatę do utraconych przychodów z tytułu stosowania ustawowych uprawnień do ulgowych przejazdów w publicznym transporcie zbiorowym kolejowym) – 4.093.751 tys. zł, tj. na poziomie wyższym o 9,7% niż zaplanowano na 2026 r. (3.733.255 tys. zł); wzrost wydatków na 2027 r. wynika m.in. ze zwiększonych nakładów na dofinansowanie międzywojewódzkich i międzynarodowych przewozów kolejowych,
- dotację celową przeznaczoną dla operatora wyznaczonego – Poczty Polskiej S.A. na sfinansowanie kosztu netto wynikającego z tytułu realizacji obowiązku świadczenia usług powszechnych – 960.000 tys. zł. Zabezpieczone środki odpowiadają maksymalnemu limitowi wydatków budżetu państwa przewidzianemu na finansowanie kosztu netto w 2027 r., zgodnie z art. 5 ust. 1 pkt 6 ustawy z dnia 15 września 2022 r. o zmianie ustawy – Prawo pocztowe. Wydatki na ten cel, w porównaniu do kwoty ujętej w ustawie budżetowej na rok 2026 w wysokości 651.000 tys. zł wzrosły o 309.000 tys. zł, tj. o 47,5%;
- zadania zlecone z zakresu administracji rządowej w kwocie 856.967 tys. zł, tj. głównie na finansowanie zadań w zakresie krajowych pasażerskich przewozów

autobusowych (849.687 tys. zł) oraz na zadania wynikające z ustawy z dnia 19 sierpnia 2011 r. o przewozie towarów niebezpiecznych (ADR oraz inne zadania marszałków - 4.553 tys. zł). Wydatki na ten cel zostały zaplanowane na poziomie zbliżonym do roku 2026.

– **010 Rolnictwo i łowiectwo w kwocie 7.283.430 tys. zł, w szczególności na:**

- dotację dla Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa – 5.418.813 tys. zł, w tym na współfinansowanie projektów UE w kwocie 2.528.571 tys. zł, tj. wzrost o 567.268 tys. zł w stosunku do roku 2026 , w związku ze wzrostem środków na współfinansowanie projektów UE,
- dopłaty do ubezpieczeń upraw rolnych i zwierząt gospodarskich w wysokości 629.000 tys. zł; wydatki na ten cel zostały zaplanowane na poziomie roku 2026,
- dotację dla Wojewódzkich Ośrodków Doradztwa Rolniczego – 432.542 tys. zł, w tym na współfinansowanie projektów UE w kwocie 36.982 tys. zł, tj. więcej o 8.631 tys. zł niż zaplanowano w 2026 r., co wynika ze wzrostu wynagrodzeń o 3%,
- dotację celową dla instytutów nadzorowanych przez Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi – 241.974 tys. zł, tj. więcej o 19.716 tys. zł niż zaplanowano na 2026 r., m.in. w związku ze zwiększonymi kosztami realizacji zadań zlecanych przez MRiRW oraz w związku z zaplanowanym wzrostem wynagrodzeń o 3%.

– **752 Obrona narodowa w kwocie 7.125.260 tys. zł, w szczególności na:**

- dotację celową dla Agencji Mienia Wojskowego przeznaczoną przede wszystkim na realizację prawa żołnierzy do zakwaterowania, głównie z tytułu wypłaty odprawy mieszkaniowej i świadczenia mieszkaniowego – 3.274.043 tys. zł,
- dotację podmiotową dla Agencji Mienia Wojskowego na dofinansowanie działalności bieżącej Agencji – 138.107 tys. zł,
- dotację podmiotową dla Zakładu Inwestycji Organizacji Traktatu Północnoatlantyckiego na finansowanie krajowych kosztów administracyjnych związanych z realizacją Programu Inwestycyjnego NATO w Dziedzinie Bezpieczeństwa – NSIP (NSIP: NATO Security Investment Programme) – 24.814 tys. zł
- dotację podmiotową na realizację zadań uczelni wojskowych - 1.422.438 tys. zł,
- składki do organizacji międzynarodowych, w tym na rzecz NATO, Europejskiego Instrumentu na Rzecz Pokoju i Europejskiej Agencji Kosmicznej – 766.586 tys. zł,
- badania naukowe i prace rozwojowe w dziedzinie obronności kraju prowadzone przez Narodowe Centrum Badań i Rozwoju – 250.000 tys. zł,
- dotację celową na finansowanie lub dofinansowanie zadań zleconych do realizacji pozostałym jednostkom niezaliczanym do sektora finansów publicznych przeznaczoną na zadania wynikające z Planu zabezpieczenia potrzeb Sił Zbrojnych realizowanych przez przedsiębiorców – 250.000 tys. zł,

- realizację zadań dotyczących kwalifikacji wojskowej – 70.011 tys. zł,
- dotację celową z budżetu państwa na realizację własnych zadań bieżących powiatów przeznaczoną dla organów prowadzących szkoły realizujące programy o profilu wojskowym – 37.495 tys. zł,
- realizację zadań o charakterze obronnym wynikających z Programu Ochrony Ludności i Obrony Cywilnej w związku z realizacją ustawy z dnia 5 grudnia 2024 r. o ochronie ludności i obronie cywilnej – 750.047 tys. zł,
- realizację zadań ujętych w Programie pozamilitarnych przygotowań obronnych Rzeczypospolitej Polskiej w latach 2025 – 2039 – 2.775 tys. zł.

– **852 Pomoc społeczna w kwocie 6.729.489 tys. zł, w szczególności na:**

- wypłatę zasiłków stałych oraz gwarantowanej z budżetu państwa części zasiłków okresowych – 2.095.797 tys. zł,
- działalność ośrodków wsparcia dla osób z zaburzeniami psychicznymi, w tym środowiskowych domów samopomocy dla osób z zaburzeniami psychicznymi – 1.480.179 tys. zł,
- dofinansowanie utrzymania w domach pomocy społecznej osób przyjętych na zasadach sprzed 1 stycznia 2004 r. oraz osób, które zostały przyjęte do domów ze skierowaniami wydanymi przed tym dniem – 1.397.151 tys. zł,
- działalność ośrodków pomocy społecznej oraz centrów usług społecznych – 848.437 tys. zł,
- pomoc w zakresie dożywiania – 350.000 tys. zł.

– **100 Górnictwo i kopalnictwo w kwocie 6.135.605 tys. zł, w szczególności na:**

- realizację zadań wynikających z ustawy z dnia 7 września 2007 r. o funkcjonowaniu górnictwa węgla kamiennego, w tym: dopłat do redukcji zdolności produkcyjnych przedsiębiorstw górniczych w ramach Nowego Systemu Wsparcia, działań wykonywanych po zakończeniu likwidacji kopalń, naprawiania szkód górniczych, wypłat rent wyrównawczych, restrukturyzacji zatrudnienia – 5.992.492 tys. zł, co stanowi 109 % wydatków planowanych na 2026 r. Wzrost wydatków wynika przede wszystkim z realizacji programu transformacji sektora i konieczności finansowania związanych z nim zobowiązań, w szczególności świadczeń osłonowych, takich jak urlopy górnicze i urlopy dla pracowników zakładów przeróbki mechanicznej węgla, które są wypłacane w formie comiesięcznych świadczeń.

– **754 Bezpieczeństwo publiczne i ochrona przeciwpożarowa w kwocie 5.454.773 tys. zł, w szczególności na:**

- dotacje celowe na realizację zadań bieżących z zakresu administracji rządowej dla komend powiatowych Państwowej Straży Pożarnej, głównie w zakresie:
  - uposażeń i wynagrodzeń oraz składek od nich naliczanych,
  - równoważników pieniężnych i ekwiwalentów dla funkcjonariuszy służb,

– zakupu towarów i usług

w łącznej wysokości 5.257.870 tys. zł.

– **750 Administracja publiczna w kwocie 3.621.193 tys. zł, w szczególności na:**

  - transfery bieżące zaplanowane w cz. 45 – Sprawy zagraniczne, w łącznej wysokości 1.038.572 tys. zł, są to przede wszystkim wydatki na składki do organizacji międzynarodowych w wysokości 833 093 tys. zł, tj. na poziomie ustawy budżetowej na 2026 rok, w tym składki, w których uczestnictwo związane jest z członkostwem w Unii Europejskiej.

– **921 Kultura i ochrona dziedzictwa narodowego w kwocie 3.522.467 tys. zł, w szczególności na:**

  - transfery bieżące zaplanowane w cz. 24 – Kultura i ochrona dziedzictwa narodowego w łącznej wysokości 3.189.332 tys. zł, w tym na współfinansowanie projektów UE w kwocie 36.322 tys. zł. Wydatki zaplanowano głównie na dotacje podmiotowe dla państwowych i współprowadzonych samorządowych instytucji kultury, które Minister Kultury i Dziedzictwa Narodowego współprowadzi z jednostkami samorządu terytorialnego oraz dwóch osób prawnych czyli Centrum Dialogu im. Juliusza Mieroszewskiego i Polskiego Instytutu Sztuki Filmowej, jak również dotacje dla Instytutu Solidarności i Męstwa im. Witolda Pileckiego oraz Fundacji – Zakład Narodowy im. Ossolińskich. Dotacje podmiotowe zaplanowane są na dofinansowanie działalności bieżącej instytucji kultury takich jak np. muzea, teatry, filharmonie, galerie, centra kultury i sztuki itp. w zakresie realizowanych zadań statutowych, w tym na utrzymanie (koszty wynagrodzeń osobowych stanowią średnio 70% dotacji podmiotowej) i remonty obiektów. Dotacje celowe dla państwowych i współprowadzonych samorządowych instytucji kultury zaplanowane są na realizację wskazanych zadań i programów. Ponadto zaplanowano dotacje celowe na finansowanie zadań z zakresu ochrony i opieki nad zabytkami przy obiektach zabytkowych wpisanych do rejestru zabytków oraz na zadania objęte mecenatem państwa z zakresu kultury i ochrony dziedzictwa narodowego, realizowane w ramach Programów Ministra.

– **700 Gospodarka mieszkaniowa w kwocie 2.382.229 tys. zł, w szczególności na:**

  - realizację zobowiązań w zakresie zadań w obszarze mieszkalnictwa w wysokości 2.075.451 tys. zł, wynikających głównie z:
    – dopłat do kredytu w programie Bezpieczny Kredyt 2%,
    – refundacji premii gwarancyjnych oraz premii za systematyczne oszczędzanie,
    – dopłat do czynszu w programie „Mieszkanie na Start”,
    – dopłat do kredytu w programie „Rodzinny Kredyt Mieszkaniowy” oraz
    – wypłat premii w programie „Konto Mieszkaniowe”;

– **900 Gospodarka komunalna i ochrona środowiska w kwocie 1.172.098 tys. zł, w szczególności na:**

- finansowanie dotacyjne w obszarze gospodarki wodnej w wysokości 1.044.094 tys. zł z przeznaczeniem na:
  - dotację podmiotową w kwocie 493.635 tys. zł, o 300.000 tys. zł, tj. 37,8% mniej niż na rok 2026, na dofinansowanie działalności bieżącej Państwowego Gospodarstwa Wodnego Wody Polskie – zmniejszenie dotacji wynika z większego zaangażowania środków własnych z przychodów z działalności,
  - dotację celową w kwocie 350.000 tys. zł, na poziomie roku 2026, na Program realizacji zadań związanych z utrzymaniem wód oraz pozostałego mienia Skarbu Państwa związanego z gospodarką wodną oraz Program Kształtowania Zasobów Wodnych realizowany przez Państwowe Gospodarstwo Wodne Wody Polskie,
  - na dotację podmiotową w kwocie 172.104 tys. zł, o 4.064 tys. zł, tj. o 2,4% więcej niż w roku 2026 dla Instytutu Meteorologii i Gospodarki Wodnej - PIB pełniącego zgodnie z ustawą Prawo wodne funkcję służby hydrologiczno-meteorologicznej (PSHM) oraz służby do spraw bezpieczeństwa budowli piętrzących (PSdsBBP) – wzrost zgodny z limitem ustawowym.

– **801 Oświata i wychowanie w kwocie 1.161.468 tys. zł, w szczególności na:**

- dotacje celowe dla jednostek samorządu terytorialnego na wyposażenie szkół podstawowych w podręczniki, materiały edukacyjne lub materiały ćwiczeniowe w łącznej wysokości 462.216 tys. zł,
- dotację dla Instytutu Rozwoju Języka Polskiego im. św. M. M. Kolbego, programy i przedsięwzięcia ustanawiane przez ministra właściwego do spraw oświaty i wychowania, zadania dotyczące wspomagania oświaty polonijnej, realizację modułu edukacyjnego na rzecz społeczności romskiej w Polsce w łącznej wysokości 315.250 tys. zł, w tym na współfinansowanie projektów UE w kwocie 42.489 tys. zł,
- dotacje dla niepublicznych szkół artystycznych oraz dla publicznych szkół artystycznych prowadzonych przez osobę prawną inną niż jednostka samorządu terytorialnego lub przez osobę fizyczną w łącznej wysokości 215.650 tys. zł;

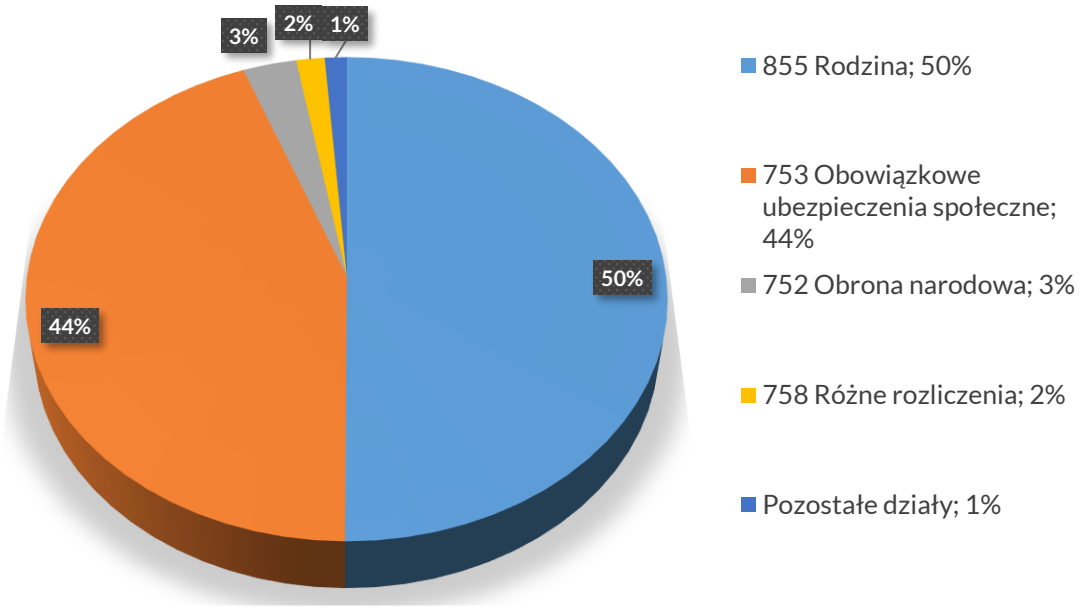
– **500 Handel w kwocie 1.093.286 tys. zł, w szczególności na:**

- dotacje dla Rządowej Agencji Rezerw Strategicznych w kwocie 1.013.786 tys. zł, z przeznaczeniem na realizację zadań ustawowych, w tym przede wszystkim na budowę, utrzymywanie i odtwarzanie rezerw strategicznych oraz kontynuację pomocy Ukrainie, a także na bieżącą działalność Agencji. Kwota dotacji dla RARS jest na poziomie zbliżonym do roku poprzedniego.

2.2. Świadczenia na rzecz osób fizycznych

Zgodnie z art. 124 ust. 4 ustawy o finansach publicznych świadczenia na rzecz osób fizycznych obejmują wydatki kierowane bezpośrednio lub pośrednio do osób fizycznych na podstawie odrębnych przepisów, niebędące wynagrodzeniem za świadczoną pracę.

W projekcie ustawy budżetowej na rok 2027 wydatki dotyczące świadczeń na rzecz osób fizycznych zostały zaplanowane w łącznej wysokości 172.549.009 tys. zł, w tym wydatki na współfinansowanie projektów UE w kwocie 5.007 tys. zł.

Poniżej omówione zostały najistotniejsze – w ujęciu kwotowym – zadania realizowane w tej grupie wydatków ze środków budżetu państwa w ramach działów klasyfikacji budżetowej tj.:

– **855 Rodzina w kwocie 86.414.996 tys. zł, w szczególności na:**

- wypłatę świadczenia wychowawczego w ramach Programu „800+”, który obejmuje wszystkie dzieci do 18. roku życia bez kryterium dochodowego, w tym dzieci umieszczone w instytucjonalnej pieczy zastępczej - 60.695.593 tys. zł tj. mniej o 929.140 tys. zł niż w ustawie budżetowej na rok 2026,
- wypłatę świadczenia wspierającego wraz z opłaceniem składek na ubezpieczenia społecznego oraz ubezpieczenie zdrowotne na podstawie ustawy z dnia 7 lipca 2023 r. o świadczeniu wspierającym, której celem jest udzielenie osobom niepełnosprawnym z największymi trudnościami w samodzielnym funkcjonowaniu pomocy służącej częściowemu pokryciu wydatków związanych z zaspokojeniem szczególnych potrzeb życiowych tych osób – 12.470.018 tys. zł tj. więcej o 4.048.565 tys. zł niż w ustawie budżetowej na rok 2026,
- finansowanie składek na ubezpieczenia społeczne, w tym za osoby przebywające na urlopach wychowawczych i macierzyńskich– 4.786.084 tys. zł tj. więcej o 3.818 tys. zł niż w ustawie budżetowej na rok 2026,

- wypłatę świadczeń „aktywny rodzic" – 7.012.925 tys. zł tj. więcej o 1.036.829 tys. zł niż w ustawie budżetowej na rok 2026. Program „Aktywny rodzic" jest systemową strategią wspierania rodziców w skutecznym łączeniu ról rodzinnych z aktywnością zawodową. Stanowi on kompleksowe podejście do wspierania rodziców dzieci w tzw. wieku żłobkowym, zapewniając im różnorodne formy pomocy w zależności od ich potrzeb i sytuacji życiowej. Celem przedmiotowych świadczeń jest ułatwienie rodzicom dziecka i innym osobom wypełniającym funkcje rodzicielskie pogodzenie zadań związanych z rodzicielstwem z aktywizacją zawodową. W ramach Programu „Aktywny rodzic" wyróżnia się trzy świadczenia wspierające rodziców w aktywności zawodowej oraz w wychowaniu dziecka, tj.:
  - świadczenie „aktywni rodzice w pracy",
  - świadczenie „aktywnie w żłobku",
  - świadczenie „aktywnie w domu";
- wypłatę świadczenia „Dobry start", tj. 300 zł jednorazowego wsparcia dla wszystkich uczniów rozpoczynających rok szkolny – 1.397.915 tys. zł, tj. więcej o 44.768 tys. zł niż w ustawie budżetowej na rok 2026.

– **753 Obowiązkowe ubezpieczenia społeczne w kwocie 76.231.462 tys. zł, w szczególności na:**

- wypłatę dodatkowego rocznego świadczenia pieniężnego (tzw. 13. emerytury) oraz kolejnego dodatkowego rocznego świadczenia pieniężnego (tzw. 14. emerytury) w łącznej kwocie 32.081.408 tys. zł. Przedmiotowe świadczenia skierowane są do większości emerytów i rencistów, stanowiąc wsparcie finansowe, szczególnie znaczące dla osób pobierających niskie świadczenia emerytalno-rentowe. Przedmiotowe świadczenia są wypłacane obok emerytur i rent w systemie powszechnym, rolników, służb mundurowych, emerytur pomostowych, świadczeń i zasiłków przedemerytalnych, rent socjalnych, nauczycielskich świadczeń kompensacyjnych, rodzicielskich świadczeń uzupełniających, świadczenia pieniężnego przysługującego cywilnym niewidomym ofiarom działań wojennych oraz rent inwalidów wojennych i wojskowych.

  13. emerytura wypłacana jest dla wszystkich emerytów i rencistów w wysokości najniższej emerytury, obowiązującej od dnia 1 marca roku, w którym wypłacane jest dodatkowe roczne świadczenie pieniężne. Świadczenie to przysługuje osobom, które w dniu 31 marca roku, w którym wypłacane jest dodatkowe roczne świadczenie pieniężne, mają prawo do podstawowego świadczenia emerytalno-rentowego. Dodatkowe roczne świadczenie pieniężne wypłacane jest z urzędu wraz ze świadczeniem podstawowym co do zasady w terminie wypłaty świadczeń przypadającym w kwietniu.

  14. emerytura wypłacana jest w pełnej wysokości, tj. w wysokości najniższej emerytury, obowiązującej od dnia 1 marca roku, w którym wypłacane jest kolejne dodatkowe roczne świadczenie pieniężne, dla tych emerytów i rencistów, których wysokość świadczenia podstawowego przed dokonaniem odliczeń, potrąceń i zmniejszeń nie przekracza kwoty 2900 zł. Dla pozostałych uprawnionych

pobierających wyższe podstawowe świadczenie emerytalno-rentowe działa zasada „złotówka za złotówkę". Oznacza to w praktyce, że kwota 14. emerytury ulega zmniejszeniu o tyle, o ile podstawowe świadczenie emerytalno-rentowe przekracza kwotę 2900 zł. Kolejne dodatkowe roczne świadczenie pieniężne wypłacane jest z urzędu w terminie wypłaty świadczeń podstawowych przypadającym w miesiącu wskazanym w rozporządzeniu Rady Ministrów albo w innym terminie w tym miesiącu, jeżeli nie jest możliwa wypłata dodatkowego świadczenia wraz ze świadczeniem podstawowym;

- świadczenia zlecone do wypłaty ZUS i KRUS (inne niż 13. i 14. emerytura) na mocy przepisów różnych ustaw, innych niż ustawa o ubezpieczeniu społecznym rolników i ustaw regulujących sprawy powszechnych (pracowniczych) ubezpieczeń społecznych, tj. świadczeń które nie mają co do zasady charakteru ubezpieczeniowego. Wśród nich wskazać należy m.in.: świadczenia rentowe inwalidów wojennych, wojskowych i osób represjonowanych, świadczenia emerytalno-rentowe kombatantów, ryczałty energetyczne, dodatki kombatanckie, rodzicielskie świadczenia uzupełniające, nauczycielskie świadczenia kompensacyjne, świadczenia pieniężne dla deportowanych, świadczenia pieniężne dla żołnierzy-górników, deputaty węglowe czy też świadczenia pieniężne z tytułu pełnienia funkcji sołtysa. W 2027 r. łącznie zaplanowano na ten cel kwotę 4.246.929 tys. zł;
- świadczenia (inne niż 13. i 14. emerytura) w cz. 42 – Sprawy wewnętrzne w kwocie 20.724.704 tys. zł na wypłatę głównie emerytur i rent dla byłych funkcjonariuszy Policji, Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego, Agencji Wywiadu, Centralnego Biura Antykorupcyjnego, Straży Granicznej, Straży Marszałkowskiej, Służby Ochrony Państwa, Państwowej Straży Pożarnej, Służby Celno-Skarbowej oraz ich rodzin, z uwzględnieniem waloryzacji świadczeń od 1 marca 2027 r.,
- świadczenia (inne niż 13. i 14. emerytura) w części 29 – Obrona narodowa w kwocie 13.191.544 tys. zł na wypłaty głównie emerytur i rent dla byłych żołnierzy zawodowych i funkcjonariuszy oraz członków ich rodzin z uwzględnieniem waloryzacji świadczeń od 1 marca 2027 r.,
- wypłatę uposażeń sędziów w stanie spoczynku w części 15 – Sądy powszechne zaplanowano kwotę 1.276.633 tys. zł. Przy ustalaniu planu na 2027 r. uwzględniono wzrost podstawy naliczania tych świadczeń o 5,54%, odpowiadający wzrostowi przeciętnego wynagrodzenia w drugim kwartale 2026 r. w porównaniu z drugim kwartałem 2025 r., zgodnie z Komunikatem Prezesa Głównego Urzędu Statystycznego z dnia 10 sierpnia 2026 r.,
- świadczenia (inne niż 13. i 14. emerytura) w cz. 37 – Sprawiedliwość w kwocie 3.502.610 tys. zł na wypłatę głównie emerytur i rent dla byłych funkcjonariuszy Służby Więziennej oraz członków ich rodzin z uwzględnieniem waloryzacji świadczeń od 1 marca 2027 r.

– **752 Obrona narodowa w kwocie 5.107.998 tys. zł, w szczególności na:**

- wydatki osobowe oraz pozostałe należności wypłacane żołnierzom niebędącym żołnierzami zawodowymi – 3.163.617 tys. zł,

- wydatki osobowe niezaliczone do uposażeń wypłacane żołnierzom zawodowym i funkcjonariuszom – 1.307.732 tys. zł,
- uposażenia i świadczenia pieniężne wypłacane przez okres roku żołnierzom i funkcjonariuszom zwolnionym ze służby – 598.113 tys. zł.

– **758 Różne rozliczenia w kwocie 2.703.708 tys. zł w ramach rezerwy celowej, z przeznaczeniem na:**

- uzupełnienie środków na wypłatę i waloryzację świadczeń z zakresu rodziny i zabezpieczenia społecznego oraz na wypłatę świadczeń, o których mowa w ustawie o Policji, ustawie o Państwowej Straży Pożarnej, ustawie o Straży Granicznej oraz ustawie o Służbie Ochrony Państwa (poz. 35).

2.3. Wydatki bieżące

Zgodnie z art. 124 ust. 5 ustawy o finansach publicznych wydatki bieżące obejmują

1) daniny publiczne;
2) uposażenia i wynagrodzenia oraz składki od nich naliczane;
3) zakupy towarów i usług;
4) inne wydatki związane z funkcjonowaniem jednostek i realizacją ich statutowych zadań;
5) wydatki na obsługę długu Skarbu Państwa.

W projekcie ustawy budżetowej na rok 2027 wydatki bieżące zostały zaplanowane w łącznej wysokości 286.782.535 tys. zł, w tym wydatki na współfinansowanie projektów UE w kwocie 2.344.932 tys. zł.

Poniżej omówione zostały najistotniejsze – w ujęciu kwotowym – zadania realizowane w tej grupie wydatków ze środków budżetu państwa (omówienie wydatków na obsługę długu publicznego zostały przedstawione w punkcie 1.5. niniejszego rozdziału) w ramach działów klasyfikacji budżetowej tj.:

– **752 Obrona narodowa w kwocie 54.088.277 tys. zł, w szczególności na:**

- wydatki osobowe, tj. uposażenia żołnierzy zawodowych i funkcjonariuszy oraz świadczenia pieniężne relacjonowane do uposażeń, wynagrodzenia sędziów wojskowych, a także wynagrodzenia pracowników cywilnych i nauczycieli wraz z pochodnymi resortu obrony narodowej - 27.355.178 tys. zł,
- wynagrodzenia osobowe sędziów wojskowych, sędziów i prokuratorów oraz asesorów, pracowników jednostek organizacyjnych prokuratury powszechnej właściwych w sprawach wojskowych – 152.606 tys. zł,
- równoważniki pieniężne oraz pozostałe należności żołnierzy zawodowych i funkcjonariuszy o charakterze wynagrodzeniowym – 3.196.942 tys. zł,
- wydatki na utrzymanie sprzętu wojskowego i funkcjonowanie jednostek wojskowych – 16.170.039 tys. zł,
- wydatki na utrzymanie i konserwację nieruchomości – 6.077.024 tys. zł,

- zadania związane z przeprowadzeniem kwalifikacji wojskowej – 624.158 tys. zł,
- wydatki bieżące o charakterze obronnym wynikające z Programu Ochrony Ludności i Obrony Cywilnej w związku z realizacją ustawy z dnia 5 grudnia 2024 r. o ochronie ludności i obronie cywilnej – 356.190 tys. zł,
- zadania obronne ujęte w Programie pozamilitarnych przygotowań obronnych Rzeczypospolitej Polskiej w latach 2025 – 2039 – 32.528 tys. zł.

– **755 Wymiar sprawiedliwości w kwocie 27.643.033 tys. zł, w szczególności na:**

- zapewnienie ciągłości i prawidłowego funkcjonowania jednostek realizujących zadania z zakresu wymiaru sprawiedliwości, w tym na:
  - funkcjonowanie i realizację zadań sądów powszechnych,
  - funkcjonowanie i realizację zadań powszechnych jednostek organizacyjnych prokuratury,
  - wykonywanie zadań Służby Więziennej.

Wydatki w tym dziale planowane są m.in. w:

- *cz. 15 – Sądy powszechne* - obejmują wydatki na wynagrodzenia, składki na ubezpieczenia społeczne i Fundusz Pracy oraz wydatki na bieżące funkcjonowanie sądów powszechnych, tj.:
  - wydatki na wynagrodzenia – kwota 10.644.237 tys. zł (w tym współfinansowanie projektów UE 416 tys. zł), z tego wynagrodzenia sędziów (3.789.990 tys. zł), wynagrodzenia osobowe pracowników, w tym asystentów sędziego (4.735.510 tys. zł, w tym współfinansowanie projektów UE 416 tys. zł), wynagrodzenia asesorów i referendarzy sądowych (1.157.930 tys. zł) oraz wynagrodzenia sądowych kuratorów zawodowych i specjalistów opiniodawczych zespołów sądowych specjalistów (960.807 tys. zł);
  - składki na ubezpieczenia społeczne i Fundusz Pracy – kwota 1.347.931 tys. zł, w tym współfinansowanie projektów UE 83 tys. zł;
  - wydatki na bieżące funkcjonowanie sądów powszechnych– kwota 4.925.387 tys. zł, w tym współfinansowanie projektów UE 1.669 tys. zł, w szczególności na:
    - różne wydatki związane z funkcjonowaniem sądów powszechnych – 2.852.219 tys. zł, w tym współfinansowanie projektów UE – 1.669 tys. zł;
    - koszty postępowań sądowych – 1.381.059 tys. zł;
- *cz. 37 – Sprawiedliwość –* obejmują wydatki na wynagrodzenia, składki na ubezpieczenia społeczne i Fundusz Pracy oraz wydatki na bieżące funkcjonowanie, tj.:
  - wydatki na wynagrodzenia i uposażenia funkcjonariuszy - kwota 4.020.399 tys. zł, w tym współfinansowanie projektów UE 1 207 tys. zł, z tego uposażenia funkcjonariuszy (3.395.731 tys. zł), wynagrodzenia osobowe pracowników (375.758 tys. zł, w tym współfinansowanie projektów UE

1.207 tys. zł), wynagrodzenia sędziów (618 tys. zł) oraz wynagrodzenia osadzonych (248.292 tys. zł);

- składki na ubezpieczenia społeczne i Fundusz Pracy – kwota 148.498 tys. zł, w tym współfinansowanie projektów UE 260 tys. zł;
- wydatki na bieżące funkcjonowanie - kwota 1.792.715 tys. zł, w tym współfinansowanie projektów UE 9.927 tys. zł, w szczególności na:
  - różne wydatki związane z funkcjonowaniem – 1.736.573 tys. zł;
  - wynagrodzenia bezosobowe – 30.423 tys. zł.

- *cz. 88 – Powszechne jednostki organizacyjne prokuratury* - obejmują wydatki na wynagrodzenia, składki na ubezpieczenia społeczne i Fundusz Pracy oraz wydatki na bieżące funkcjonowanie powszechnych jednostek organizacyjnych prokuratury, tj.:
  - wydatki na wynagrodzenia - kwota 3.519.186 tys. zł, z tego wynagrodzenia osobowe pracowników i asystentów prokuratora (1.001.724 tys. zł), wynagrodzenia prokuratorów i asesorów (2.517.462 tys. zł);
  - składki na ubezpieczenia społeczne i Fundusz Pracy – kwota 229.975 tys. zł;
  - wydatki na bieżące funkcjonowanie Powszechnych jednostek organizacyjnych prokuratury - kwota 964.562 tys. zł, w szczególności:
    - różne wydatki związane z funkcjonowaniem – 422.310 tys. zł;
    - koszty postępowań prokuratorskich – 380.380 tys. zł;
    - wynagrodzenia bezosobowe – 99.980 tys. zł;
    - pożyczki na zaspokojenie potrzeb mieszkaniowych prokuratorów – 7.713 tys. zł.

- **754 Bezpieczeństwo publiczne i ochrona przeciwpożarowa w kwocie 27.620.688 tys. zł, w szczególności na:**
  - funkcjonowanie Policji, Straży Granicznej, Państwowej Straży Pożarnej oraz Służby Ochrony Państwa, głównie w zakresie:
    - uposażeń i wynagrodzeń oraz składek od nich naliczanych,
    - równoważników pieniężnych i ekwiwalentów dla funkcjonariuszy służb,
    - zakupu towarów i usług,

    w łącznej wysokości 25.104.450 tys. zł, w tym wydatki na współfinansowanie projektów UE w kwocie 54.021 tys. zł, w ramach części 42 – Sprawy wewnętrzne;
  - funkcjonowanie Centralnego Biura Antykorupcyjnego, Agencji Bezpieczeństwa wewnętrznego i Agencji Wywiadu- 2.132.165 tys. zł.

- **750 Administracja publiczna w kwocie 26.205.728 tys. zł, w szczególności:**
  - *cz. 19 – Budżet, finanse publiczne i instytucje finansowe* - finansowanie wydatków bieżących resortu finansów w łącznej wysokości 14.506.191 tys. zł (tj. o 2,57 %

wyższej niż w ustawie budżetowej na rok 2026), w tym wydatki na współfinansowanie projektów UE w kwocie 103.592 tys. zł. Wydatki te obejmują finansowanie zadań:

- jednostek organizacyjnych Krajowej Administracji Skarbowej, a także organów podatkowych, kontrolnych i egzekucyjnych KAS m.in. w zakresie poboru podatków, ceł i innych niepodatkowych należności budżetowych oraz wykrywania i zwalczania ustawowo wymienionych przestępstw prowadzących do uszczuplenia dochodów budżetu państwa, a także wydawania interpretacji indywidualnych przepisów prawa podatkowego, prowadzenia spraw dotyczących wiążących informacji: akcyzowych, o pochodzeniu, stawkowych i taryfowych – 12.775.099 tys. zł (w tym wydatki na współfinansowanie projektów UE 50.812 tys. zł).
- Centrum Informatyki Resortu Finansów w zakresie głównie: zarządzania ochroną systemów teleinformatycznych i infrastruktury krytycznej resortu finansów, zabezpieczenia cyfrowych danych finansowych państwa przed cyberatakami i nieuprawnionym dostępem, zarządzania sytuacjami kryzysowymi, wdrażania systemów odtworzeniowych, zapewnienia ciągłości działania infrastruktury IT resortu finansów, zapewnienia wydajności usług dla podatników – 613.191 tys. zł (w tym wydatki na współfinansowanie projektów UE 2.442 tys. zł)
- Ministerstwa Finansów jako urzędu obsługującego ministra właściwego ds. budżetu państwa, finansów publicznych oraz instytucji finansowych, min. W zakresie opracowywania, wykonywania i kontrolowania realizacji budżetu państwa, zarządzania finansami publicznymi, zadań związanych z funkcjonowaniem rynku finansowego, zarządzania długiem, poprawą jakości świadczonych usług publicznych przy wykorzystaniu nowych technologii, zadań związanych z systemem finansowania samorządu terytorialnego, sfery budżetowej i bezpieczeństwa państwa – 1.117.901 tys. zł (w tym wydatki na współfinansowanie projektów UE 50.338 tys. zł).

- *w cz. 85 – Województwa,* w której wydatki bieżące zostały zaplanowane w łącznej wysokości 2.219.399 tys. zł, z tego środki krajowe w kwocie 2.145.881 tys. zł oraz wydatki na współfinansowanie projektów UE w kwocie 73 518 tys. zł, tj. o 5,4% wyższej niż w ustawie budżetowej na rok 2026.

  Wydatki bieżące obejmują wydatki na wynagrodzenia, składki na ubezpieczenia społeczne związane z zatrudnieniem, składki na Fundusz Pracy oraz Fundusz Solidarnościowy, a także wydatki związane z bieżącą działalnością urzędów wojewódzkich oraz Centrów Powiadamiania Ratunkowego.

  1) Wydatki na wynagrodzenia zostały zaplanowane w kwocie 1.581.171 tys. zł (w tym współfinansowanie projektów UE – 58.302 tys. zł), co stanowi wzrost o 4,6% w stosunku do ustawy budżetowej na 2026 rok, z tego m. in. dla:

     – członków korpusu służby cywilnej – 1.217.837 tys. zł (w tym współfinansowanie projektów UE – 35.444 tys. zł);

– osób nieobjętych mnożnikowymi systemami wynagrodzeń – 353.371 tys. zł (w tym współfinansowanie projektów UE – 22.858 tys. zł).

Przyczyną wzrostu wydatków na wynagrodzenia jest zastosowanie średniorocznego wskaźnika wzrostu wynagrodzeń w państwowej sferze budżetowej w wysokości 103%, przeniesienie wydatków z innych działów w ramach części 85 – Województwa oraz naliczenie dodatkowego wynagrodzenia rocznego zgodnie z obowiązującymi przepisami.

2) Składki na ubezpieczenia społeczne związane z zatrudnieniem, składki na Fundusz Pracy oraz Fundusz Solidarnościowy – 298.145 tys. zł, w tym współfinansowane projektów UE – 11.392 tys. zł;

3) Wydatki na bieżące funkcjonowanie urzędów wojewódzkich oraz Centrów Powiadamiania Ratunkowego –340.083 tys. zł, w tym współfinansowanie projektów UE 3 824 tys. zł, w szczególności: zakup usług, materiałów i wyposażenia, energii, odpisy na fundusz świadczeń socjalnych, zakup usług remontowych, wpłaty na PPK, podatek od nieruchomości, podróże służbowe krajowe i zagraniczne, szkolenia, wynagrodzenia bezosobowe.

- *w cz. 45 – Sprawy zagraniczne,* w której wydatki bieżące zostały zaplanowane w łącznej wysokości 1.525.638 tys. zł (w całości środki krajowe), tj. o 34,54% niższej niż w ustawie budżetowej na rok 2026.

  Wydatki bieżące obejmują wydatki na wynagrodzenia, składki na ubezpieczenia społeczne związane z zatrudnieniem, składki na Fundusz Pracy oraz Fundusz Solidarnościowy, a także wydatki związane z bieżącą działalnością Ministerstwa Spraw Zagranicznych oraz placówek zagranicznych.

  Przyczyną spadku wydatków bieżących jest przeniesienie - zgodnie z rozporządzeniem Ministra Finansów i Gospodarki z dnia 20 kwietnia 2026 r. w sprawie szczegółowej klasyfikacji dochodów, wydatków, przychodów i rozchodów oraz środków pochodzących ze źródeł zagranicznych - wydatków na składki do organizacji międzynarodowych do grupy wydatków „Transfery bieżące".

  1) Wydatki na wynagrodzenia zostały zaplanowane w kwocie 727.981 tys. zł, co stanowi wzrost o 5,0% w stosunku do ustawy budżetowej na 2026 rok, z tego m. in. dla:

     – członków korpusu służby cywilnej – 384.923 tys. zł;

     – pracowników zatrudnionych w placówkach zagranicznych na podstawie umów o pracę zawartych na podstawie prawa miejscowego – 138.182 tys. zł;

     – członków służby zagranicznej niebędących członkami korpusu służby cywilnej – 136.606 tys. zł.

     Przyczyną wzrostu wydatków na wynagrodzenia jest zastosowanie średniorocznego wskaźnika wzrostu wynagrodzeń w państwowej sferze budżetowej w wysokości 103% oraz naliczenie dodatkowego wynagrodzenia rocznego zgodnie z obowiązującymi przepisami.

2) Składki na ubezpieczenia społeczne związane z zatrudnieniem, składki na Fundusz Pracy oraz Fundusz Solidarnościowy – 105.177 tys. zł;

3) Wydatki na bieżące funkcjonowanie Ministerstwa Spraw Zagranicznych oraz placówek zagranicznych – 692 480 tys. zł, w szczególności: zakup usług, materiałów i wyposażenia, energii, podróże służbowe krajowe i zagraniczne, zakup usług remontowych, wynagrodzenia bezosobowe, szkolenia.

– **851 Ochrona zdrowia w kwocie 13.513.191 tys. zł, w szczególności na:**

- cz. 46 – Zdrowie, w której wydatki bieżące zostały zaplanowane w łącznej wysokości 6.672.636 tys. zł, z tego środki krajowe w kwocie 6.640.783 tys. zł oraz wydatki na współfinansowanie projektów UE w kwocie 31.853 tys. zł z przeznaczeniem m.in. na:
  - finansowanie specjalizacji lekarzy i lekarzy dentystów w kwocie 5.343.504 tys. zł,
  - działalność Centrum e-Zdrowia w kwocie 303.152 tys. zł,
  - lecznictwo psychiatryczne w kwocie 222.337 tys. zł,
  - Inspekcję Sanitarną w kwocie 135.780 tys. zł,
- cz. 85 – Województwa w łącznej kwocie w wysokości 4.328.309 tys. zł, z tego środki krajowe w kwocie 4.327.621 tys. zł, oraz wydatki na współfinansowanie projektów UE w kwocie 688 tys. zł, z przeznaczeniem m.in. na:
  - Inspekcję Sanitarną w kwocie 3.838.738 tys. zł,
  - Dyspozytornie Medyczne w kwocie 293.739 tys. zł.
- Rezerwę celową - Środki na zadania w obszarze zdrowia w kwocie 2.445.847 tys. zł (cała rezerwa zdrowotna wynosi 3.431.019 tys. zł) z przeznaczeniem m.in. na:
  - podwyżki wynagrodzeń w związku z ustawą z dnia 8 czerwca 2017 r. o sposobie ustalania najniższego wynagrodzenia zasadniczego niektórych pracowników zatrudnionych w podmiotach leczniczych,
  - uzupełnienie środków na sfinansowania staży podyplomowych oraz rezydentur lekarzy i lekarzy dentystów,
  - skutki wynikające z procedowanych i nowelizowanych aktów prawnych,
  - zapewnienie finansowania, wydanego przez Ministra Finansów i Gospodarki, realizacji przedsięwzięcia pn.: Rozwój systemu P1 oraz zapewnienie ciągłości działania systemów utrzymywanych przez Centrum e-Zdrowia, w tym systemów wytworzonych w ramach projektów P1, P2 i P4.

– **758 Różne rozliczenia w kwocie 7.947.212 tys. zł, w tym w ramach rezerw celowych zaplanowano kwotę 7.533.062 tys. zł, z przeznaczeniem w szczególności na:**

- dofinansowanie realizacji niektórych zadań kontynuowanych (poz. 44),
- zmiany systemowe i niektóre zmiany organizacyjne, w tym nowe zadania (poz. 56),
- zobowiązania wymagalne skarbu państwa (poz. 16),

- zwalczanie chorób zakaźnych zwierząt (w tym finansowanie programów zwalczania), badania monitoringowe pozostałości chemicznych i biologicznych w tkankach zwierząt, produktach pochodzenia zwierzęcego i paszach, finansowanie zadań zleconych przez Komisję Europejską oraz dofinansowanie kosztów realizacji zadań Inspekcji Weterynaryjnej, w tym na wypłatę wynagrodzeń dla lekarzy wyznaczonych na podstawie art. 16 ustawy o Inspekcji Weterynaryjnej (poz. 12),
- realizację projektów współfinansowanych ze środków pochodzących z budżetu Unii Europejskiej oraz ze środków pomocy bezzwrotnej, rozliczenia programów i projektów finansowanych z udziałem tych środków, a także rozliczenia z budżetem ogólnym Unii Europejskiej (poz. 8),
- uzupełnienie środków na wypłatę i waloryzację świadczeń z zakresu rodziny i zabezpieczenia społecznego oraz na wypłatę świadczeń, o których mowa w ustawie o Policji, ustawie o Państwowej Straży Pożarnej, ustawie o Straży Granicznej oraz ustawie o Służbie Ochrony Państwa (poz. 35),
- utrzymanie rezultatów niektórych projektów zrealizowanych przy udziale środków z UE, w tym systemy informatyczne, a także środki na wsparcie potencjału realizacji zadań publicznych (poz. 49);

– **600 Transport i łączność w kwocie 5.304.926 tys. zł, w szczególności na:**

- zadania z zakresu zarządzania siecią dróg krajowych przez Generalnego Dyrektora Dróg Krajowych i Autostrad, w tym utrzymanie stanu technicznego istniejącej infrastruktury drogowej, realizowane w ramach Programu Wzmocnienia Krajowej Sieci Drogowej do 2030 roku – 3.738.105 tys. zł, tj. na poziomie niższym o 4,1 % niż zaplanowano na 2026 r. (3.893.678 tys. zł); spadek wydatków na 2027 r. wynika z zapotrzebowania na środki finansowe na realizację programu w ramach wydatków bieżących,
- bieżącą działalność Głównego Inspektoratu Transportu Drogowego oraz wojewódzkich inspektoratów transportu drogowego – 521.140 tys. zł, tj. na poziomie wyższym o 7,8% niż zaplanowano na 2026 r. (483.217 tys. zł); wzrost wydatków wynika m.in. z włączenia do limitu dysponenta skutków przechodzących decyzji Ministra Finansów i Gospodarki z 2026 r. oraz uwzględnienia wzrostu wynagrodzeń o 3,0 %, a także zwiększenia wydatków rzeczowych,
- zadania z zakresu gospodarki morskiej, m.in. utrzymanie i działalność statutową urzędów morskich, Morskiej Służby Poszukiwania i Ratownictwa (SAR) oraz wydatki ponoszone w ramach realizowanych programów wieloletnich – 468.755 tys. zł, tj. na poziomie wyższym o 5,6 % niż zaplanowano na 2026 r. (444.059 tys. zł); wzrost wydatków wynika głównie z włączenia do limitu dysponenta skutków przechodzących decyzji Ministra Finansów i Gospodarki z 2026 r. oraz uwzględnienia wzrostu wynagrodzeń o 3,0 %,
- bieżące utrzymanie przejść granicznych – 227.166 tys. zł. Wydatki na ten cel zostały zaplanowane na poziomie zbliżonym do roku 2026,
- działalność Urzędu Komunikacji Elektronicznej – 157.886 tys. zł tj. na poziomie wyższym o 16,4 % niż zaplanowano na 2026 r. (135.613 tys. zł); wzrost wydatków

wynika m.in. z uwzględnienia wzrostu wynagrodzeń o 3,0 % oraz zwiększenia wydatków na bieżące utrzymanie jednostki.

– **751 Urzędy naczelnych organów władzy państwowej, kontroli i ochrony prawa oraz sądownictwa w kwocie 4.830.567 tys. zł, w szczególności na:**

- działalność organów, o których mowa w art. 139 ust. 2 ustawy o finansach publicznych, zgodnie z którym Minister Finansów włącza do projektu ustawy budżetowej dochody i wydatki Kancelarii Sejmu, Kancelarii Senatu, Kancelarii Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej, Trybunału Konstytucyjnego, Najwyższej Izby Kontroli, Sądu Najwyższego, Naczelnego Sądu Administracyjnego wraz z wojewódzkimi sądami administracyjnymi, Krajowej Rady Sądownictwa, sądownictwa powszechnego, Rzecznika Praw Obywatelskich, Rzecznika Praw Dziecka, Krajowej Rady Radiofonii i Telewizji, Prezesa Urzędu Ochrony Danych Osobowych, Instytutu Pamięci Narodowej - Komisji Ścigania Zbrodni przeciwko Narodowi Polskiemu, Krajowego Biura Wyborczego, Państwowej Inspekcji Pracy i Biura Rady Fiskalnej.

  Dochody i wydatki Trybunału Konstytucyjnego nie zostały przekazane w procedurze wynikającej z ustawy o organizacji i trybie postępowania przed Trybunałem Konstytucyjnym. Zgodnie z art. 6 ust. 2 pkt 9 tej ustawy do kompetencji Zgromadzenia Ogólnego TK należy uchwalanie projektu dochodów i wydatków Trybunału. Natomiast zgodnie z art. 14 ust. 1 projekt dochodów i wydatków Trybunału, o którym mowa w art. 6 ust. 2 pkt 9 (a więc uchwalony przez Zgromadzenie Ogólne TK) minister właściwy do spraw finansów publicznych włącza do projektu budżetu państwa. Minister Finansów nie otrzymał skutecznie aktu planistycznego podlegającego włączeniu do projektu ustawy budżetowej. Brak jest zatem projektu dochodów i wydatków Trybunału, o którym mowa w art. 6 ust. 2 pkt 9 ustawy o organizacji i trybie postępowania przed Trybunałem Konstytucyjnym. W konsekwencji powyższego zarówno w projekcie ustawy jak i w uzasadnieniu do niej nie są ujęte, w zakresie roku 2027, dochody i wydatki Trybunału Konstytucyjnego.

  Wydatki bieżące w tym dziale zostały zaplanowane w łącznej wysokości 4.830.567 tys. zł, z tego środki krajowe w kwocie 4.830.483 tys. zł oraz wydatki na współfinansowanie projektów UE w kwocie 84 tys. zł, tj. o 17,2% wyższej niż w ustawie budżetowej na rok 2026.

  Głównymi przyczynami wzrostu wydatków w stosunku do roku 2026 są:

  – wzrost wynagrodzeń i uposażeń, wzrost dodatkowego wynagrodzenia rocznego, dodatkowego uposażenia żołnierzy oraz nagrody rocznej funkcjonariuszy, w tym wzrost wydatków o 5,54% na wynagrodzenia sędziów i prokuratorów, wynagrodzenia pracowników do nich relacjonowanych, oraz na uposażenia sędziów i prokuratorów w stanie spoczynku, których podstawę wynagrodzenia stanowi kwota przeciętnego wynagrodzenia w drugim kwartale 2025 ogłoszona komunikatem Prezesa Głównego Urzędu Statystycznego,

- planowany wzrost zatrudnienia m.in. w Państwowej Inspekcji Pracy, Kancelarii Sejmu, Biurze Rzecznika Praw Obywatelskich, Biurze Rzecznika Praw Dziecka, Naczelnym Sądzie Administracyjnym,
- wzrost wydatków na bieżące funkcjonowanie jednostek.

Wydatki w tym dziale planowane są m.in. w częściach:

- *w cz. 02 – Kancelaria Sejmu*

  Wydatki bieżące obejmują wydatki na wynagrodzenia, składki na ubezpieczenia społeczne i Fundusz Pracy oraz wydatki na bieżące funkcjonowanie Kancelarii Sejmu, tj.:
  - wydatki na wynagrodzenia i uposażenia funkcjonariuszy - kwota 455.383 tys. zł, w tym współfinansowanie projektów UE 69 tys. zł, z tego głównie wynagrodzenia osobowe pracowników (312.820 tys. zł) oraz uposażenia posłów (96.375 tys. zł);
  - składki na ubezpieczenia społeczne i Fundusz Pracy – kwota 78.180 tys. zł, w tym współfinansowanie projektów UE 14 tys. zł;
  - wydatki na bieżące na funkcjonowanie Kancelarii Sejmu – kwota 439.266 tys. zł, w tym współfinansowanie projektów UE 1 tys. zł, w szczególności:
    - różne wydatki związane z funkcjonowaniem Kancelarii Sejmu – 201.331 tys. zł, w tym współfinansowanie projektów UE – 1 tys. zł;
    - funkcjonowanie biur poselskich – 183.838 tys. zł;
    - inne wydatki na rzecz osób fizycznych – 27.653 tys. zł;
    - usługi restauratorsko-konserwatorskie dotyczące obiektów zabytkowych będących w użytkowaniu jednostek sektora finansów publicznych – 26.443 tys. zł.
- *w cz. 05 – Naczelny Sąd Administracyjny*

  Wydatki bieżące obejmują wydatki na wynagrodzenia, składki na ubezpieczenia społeczne i Fundusz Pracy oraz wydatki na bieżące funkcjonowanie, tj.:
  - wydatki na wynagrodzenia - kwota 703.809 tys. zł, z tego wynagrodzenia sędziów (328.464 tys. zł), wynagrodzenia osobowe pracowników, w tym asystentów sędziego (299.617 tys. zł) oraz wynagrodzenia asesorów i referendarzy sądowych (75.728 tys. zł);
  - składki na ubezpieczenia społeczne i Fundusz Pracy – kwota 72.268 tys. zł;
  - wydatki na bieżące na funkcjonowanie Naczelnego Sądu Administracyjnego – kwota 133.161 tys. zł, w szczególności:
    - różne wydatki związane z funkcjonowaniem Naczelnego Sądu Administracyjnego – 115.912 tys. zł;
    - koszty postępowań sądowych – 11.005 tys. zł;
    - pożyczki na zaspokojenie potrzeb mieszkaniowych sędziów – 6.244 tys. zł.

- *w cz. 07 – Najwyższa Izba Kontroli*

  Wydatki bieżące obejmują wydatki na wynagrodzenia, składki na ubezpieczenia społeczne i Fundusz Pracy oraz wydatki na bieżące funkcjonowanie Najwyższej Izby Kontroli, tj.:
  - wydatki na wynagrodzenia - kwota 359.726 tys. zł, z tego głównie wynagrodzenia osobowe pracowników (358.383 tys. zł);
  - składki na ubezpieczenia społeczne i Fundusz Pracy – kwota 64.354 tys. zł;
  - wydatki na bieżące na funkcjonowanie Najwyższej Izby Kontroli – kwota 77.776 tys. zł, w szczególności:
    - różne wydatki związane z funkcjonowaniem Najwyższej Izby Kontroli – 56.327 tys. zł;
    - wpłaty na PPK finansowane przez podmiot zatrudniający – 9.919 tys. zł;
    - odpisy na fundusz świadczeń socjalnych – 6.030 tys. zł;
    - podróże służbowe krajowe – 5.500 tys. zł.

- *w cz. 12 –Państwowa Inspekcja Pracy*

  Wydatki bieżące obejmują wydatki na wynagrodzenia, składki na ubezpieczenia społeczne i Fundusz Pracy oraz wydatki na bieżące funkcjonowanie Państwowej Inspekcji Pracy, tj.:
  - wydatki na wynagrodzenia - kwota 501.656 tys. zł, z tego głównie wynagrodzenia osobowe pracowników (500.836 tys. zł);
  - składki na ubezpieczenia społeczne i Fundusz Pracy – kwota 95.314 tys. zł;
  - wydatki na bieżące na funkcjonowanie Państwowej Inspekcji Pracy – kwota 132.895 tys. zł, w szczególności:
    - różne wydatki związane z funkcjonowaniem Państwowej Inspekcji Pracy – 104.160 tys. zł;
    - wpłaty na PPK finansowane przez podmiot zatrudniający – 12.040 tys. zł;
    - odpisy na fundusz świadczeń socjalnych – 10.559 tys. zł;
    - podróże służbowe krajowe – 6.136 tys. zł.
- *w cz. 13 – Instytut Pamięci Narodowej – Komisja Ścigania Zbrodni przeciwko Narodowi Polskiemu*

  Wydatki bieżące obejmują wydatki na wynagrodzenia, składki na ubezpieczenia społeczne i Fundusz Pracy oraz wydatki na bieżące funkcjonowanie Instytutu, tj.:
  - wydatki na wynagrodzenia - kwota 346.315 tys. zł, z tego głównie wynagrodzenia osobowe pracowników (280.387 tys. zł) oraz wynagrodzenia sędziów (65.928 tys. zł);
  - składki na ubezpieczenia społeczne i Fundusz Pracy – kwota 52.457 tys. zł;
  - wydatki na bieżące na funkcjonowanie Instytutu – kwota 133.335 tys. zł.

- *w cz. 91 – Biuro Rady Fiskalnej*

  Budżet Rady Fiskalnej w tej części zaplanowany został w projekcie ustawy budżetowej po raz pierwszy. Wysokość wydatków w tej grupie ekonomicznej ustalono na poziomie 11.342 tys. zł, obejmują one wydatki na wynagrodzenia, składki na ubezpieczenia społeczne i Fundusz Pracy oraz wydatki na bieżące funkcjonowanie Biura Rady Fiskalnej.

  Zaplanowany przez Biuro Rady Fiskalnej plan wydatków na 2027 r. w kwocie ogółem 11.477 tys. zł przekracza maksymalny limit wydatków z budżetu państwa określony w art. 54 ust. 1 pkt 3 ustawy o Radzie Fiskalnej.

– **801 Oświata i wychowanie w kwocie 4.062.341 tys. zł, w szczególności na:**

  - wydatki bieżące realizowane w cz. 24 – Kultura i ochrona dziedzictwa narodowego w łącznej wysokości 1.966.264 tys. zł, w tym na współfinansowanie projektów UE w kwocie 2.589 tys. zł, głównie na działalność szkół artystycznych prowadzonych przez Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego,
  - wydatki bieżące realizowane w cz. 32 – Rolnictwo w łącznej wysokości 773.607 tys. zł, w tym na współfinansowanie projektów UE w kwocie 3.944 tys. zł, głównie na działalność szkół rolniczych prowadzonych przez Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi,
  - wydatki bieżące realizowane w cz. 30 – Oświata i wychowanie w łącznej wysokości 597.974 tys. zł, w tym na współfinansowanie projektów UE w kwocie 24.286 tys. zł, głównie na działalność szkół polskich za granicą, bieżące utrzymanie jednostek podległych Ministrowi Edukacji oraz system egzaminów zewnętrznych,
  - wydatki bieżące realizowane w cz. 85 – Województwa w łącznej wysokości 364.802 tys. zł, w tym na współfinansowanie projektów UE w kwocie 558 tys. zł, głównie na działalność bieżącą kuratorów oświaty;

– **010 Rolnictwo i łowiectwo w kwocie 2.559.885 tys. zł, w szczególności na:**

  - bieżącą działalność Wojewódzkich i Powiatowych Inspektoriatów Weterynarii, a także Głównego Lekarza Weterynarii – 1.572.961 tys. zł, więcej o 55.849 tys. zł w porównaniu do roku 2026, co wynika m.in ze wzrostu funduszu wynagrodzeń o 3% średnioroczny wskaźnik wzrostu wynagrodzeń,
  - zadania Państwowej Inspekcji Ochrony Roślin i Nasiennictwa – 361.841 tys. zł, w tym na współfinansowanie projektów UE w kwocie 1.395 tys. zł, tj. wzrost o 10.144 tys. zł w stosunku do roku 2026, co wynika m.in. ze wzrostu wynagrodzeń o 3% oraz wzrostu środków na wydatki bieżące,
  - bieżącą działalność Inspekcji Jakości Handlowej Artykułów Rolno-Spożywczych – 161.883 tys. zł, co wynika ze wzrostu wynagrodzeń o 3%;

– **730 Szkolnictwo wyższe i nauka w kwocie 1.020.388 tys. zł, w szczególności na:**

  - programy i przedsięwzięcia ministra właściwego do spraw szkolnictwa wyższego i nauki - 500.587 tys. zł;
  - projekty realizowane w ramach programów międzynarodowych współfinansowanych z zagranicznych środków finansowych niepodlegających

zwrotowi, działania wspomagające uczestnictwo w programach UE i działania związane z wykorzystaniem strategicznej infrastruktury badawczej zlokalizowanej za granicą, wkład krajowy na rzecz udziału we wspólnym międzynarodowym programie lub przedsięwzięciu (Program: Premia na Horyzoncie, Wsparcie udziału w Inicjatywie EIT - KIC) oraz współfinansowanie projektów UE – 392.189 tys. zł.

2.4. Wydatki majątkowe

Zgodnie z art. 124 ust. 6 ustawy o finansach publicznych wydatki majątkowe obejmują:

1) nakłady na niefinansowe aktywa trwałe (wydatki inwestycyjne), do których zalicza się wydatki na:

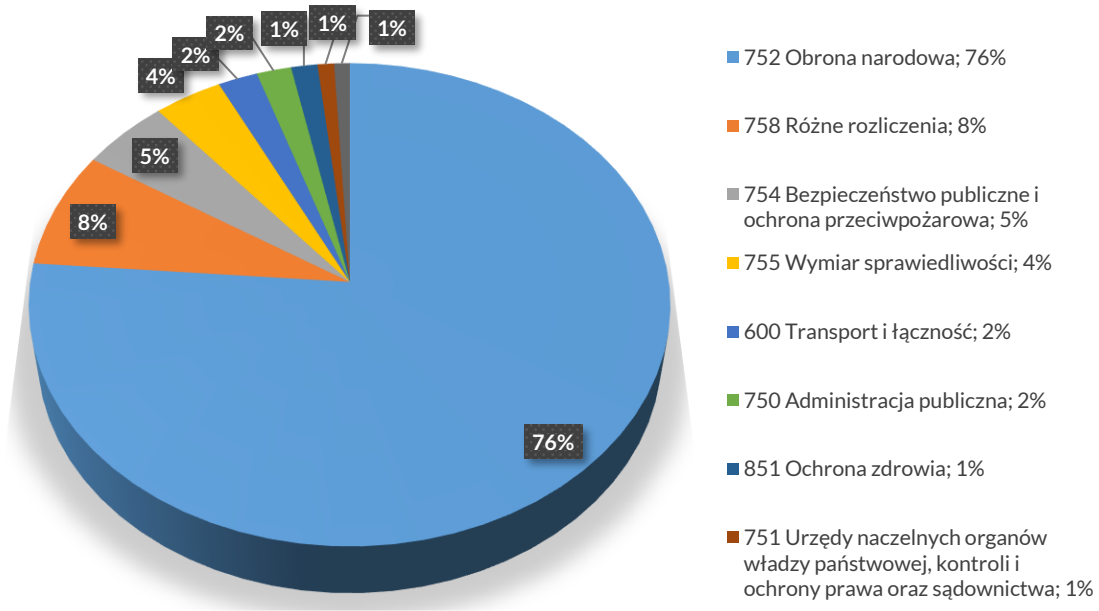
   a) nabycie lub wytworzenie aktywów trwałych,

   b) ulepszenie istniejących środków trwałych,

   c) pierwsze wyposażenie obiektów budowlanych;

2) wydatki na zakup i objęcie akcji i udziałów oraz wniesienie wkładów do spółek prawa handlowego.

W projekcie ustawy budżetowej na rok 2027 wydatki majątkowe zostały zaplanowane w łącznej wysokości 50.104.628 tys. zł, w tym współfinansowanie projektów UE w kwocie 1.636.147 tys. zł.

Poniżej omówione zostały najistotniejsze – w ujęciu kwotowym – zadania realizowane w tej grupie wydatków ze środków budżetu państwa w ramach działów klasyfikacji budżetowej:

– **752 Obrona narodowa w kwocie 38.201.020 tys. zł, w szczególności na:**

- zakup uzbrojenia i sprzętu wojskowego, w ramach Planu modernizacji technicznej Sił Zbrojnych, inwestycje budowlane na potrzeby wojska, m.in. na obiekty sztabowe,

koszarowe i szkoleniowe oraz infrastrukturę techniczną dla potrzeb sprzętu wojskowego, a także bazy, składnice i stacje materiałów pędnych i smarów – 35.929.000 tys. zł,

- wydatki majątkowe o charakterze obronnym wynikające z Programu Ochrony Ludności i Obrony Cywilnej w związku z realizacją ustawy z dnia 5 grudnia 2024 r. o ochronie ludności i obronie cywilnej – 1.635.043 tys. zł,
- realizację zadań inwestycyjnych ujętych w Programie pozamilitarnych przygotowań obronnych Rzeczypospolitej Polskiej w latach 2025 - 2039, przewidzianych do realizacji w 2027 roku – 623 tys. zł.

– **758 Różne rozliczenia w kwocie 3.882.789 tys. zł, w tym w ramach rezerw celowych zaplanowano kwotę 3.628.305 tys. zł, z przeznaczeniem w szczególności na:**

- realizację projektów współfinansowanych ze środków pochodzących z budżetu Unii Europejskiej oraz ze środków pomocy bezzwrotnej, rozliczenia programów i projektów finansowanych z udziałem tych środków, a także rozliczenia z budżetem ogólnym Unii Europejskiej (poz. 8);
- dofinansowanie realizacji niektórych zadań kontynuowanych (poz. 44);
- realizację „Programu wspierania inwestycji infrastrukturalnych w związku z realizacją kluczowych inwestycji w zakresie strategicznej infrastruktury energetycznej, w tym elektrowni jądrowej, w województwie pomorskim" (poz. 62);
- na zadania związane z poborem dochodów budżetu państwa, w tym na ich odbudowę oraz na zadania związane z funkcjonowaniem systemu finansów publicznych (poz. 40);
- realizację programu wieloletniego pn. Budowa i rozbudowa infrastruktury dostępowej do portu w Świnoujściu w latach 2023-2029 (poz. 60);
- finansowanie zwrotu części wydatków wykonanych w ramach funduszu sołeckiego (poz. 9);
- budowę, modernizację i wyposażenie przejść granicznych (poz. 22);
- rezerwę na zmiany systemowe i niektóre zmiany organizacyjne, w tym nowe zadania (poz. 56);

– **754 Bezpieczeństwo publiczne i ochrona przeciwpożarowa w kwocie 2.444.735 tys. zł, w szczególności na:**

- realizację „Programu modernizacji Policji, Straży Granicznej, Państwowej Straży Pożarnej i Służby Ochrony Państwa w latach 2026-2029", w tym inwestycje budowlane, sprzęt transportowy, sprzęt uzbrojenia i techniki specjalnej oraz sprzęt informatyki i łączności. W roku 2026 środki na ww. cel zabezpieczone są w rezerwie celowej;
- realizację przez Policję pozostałych zadań inwestycyjnych obejmujących budowę, rozbudowę i modernizację siedzib komend powiatowych i rejonowych oraz zakup sprzętu transportowego, jednostek pływających i taboru lotniczego, a także sprzętu elektronicznego i łączności;

- realizację przez Państwową Straż Pożarną pozostałych zadań inwestycyjnych obejmujących budowę, rozbudowę i modernizację obiektów Państwowej Straży Pożarnej;

– **755 Wymiar sprawiedliwości w kwocie 1.897.892 tys. zł, w szczególności na:**

- realizację przez jednostki sądownictwa powszechnego zadań inwestycyjnych mających na celu zapewnienie właściwych warunków pracy, usprawnienie postępowań sądowych, zapewnienie powszechnego elektronicznego dostępu do informacji oraz rozbudowę i utrzymanie sprawności funkcjonujących systemów informatycznych, a także rozwój nowoczesnej bazy lokalowej dla jednostek borykających się z deficytem powierzchni biurowej lub brakiem odpowiednich warunków pracy,

  Na ww. zadanie w roku 2027 planuje się przeznaczyć środki w kwocie 1.418.159 tys. zł, wobec kwoty 1.135.204 tys. zł zaplanowanej w ustawie budżetowej na rok 2026. Wzrost wydatków majątkowych dotyczy jednostek sądownictwa powszechnego, tj. jednostek, o których mowa w art. 139 ust. 2 ustawy o finansach publicznych;

– **750 Administracja publiczna w kwocie 1.098.367 tys. zł, w szczególności na:**

- finansowanie wydatków majątkowych resortu finansów w łącznej wysokości 338.598 tys. zł (w tym wydatki na współfinansowanie projektów UE w kwocie 44.990 tys. zł), wobec kwoty 246.607 tys. zł (w tym współfinansowanie 58.905 tys. zł) zaplanowanej w ustawie budżetowej na rok 2026. Wydatki te obejmują finansowanie zadań majątkowych, głównie jednostek organizacyjnych Krajowej Administracji Skarbowej, a także organów podatkowych, kontrolnych i egzekucyjnych KAS oraz Centrum Informatyki Resortu Finansów.
- budowę, modernizację i rozwój infrastruktury systemów, rejestrów i ewidencji państwowych.

  Na ww. zadanie w roku 2027 planuje się przeznaczyć środki w kwocie 216.375 tys. zł, wobec kwoty 100.253 tys. zł zaplanowanej w ustawie budżetowej na rok 2026. Wzrost wydatków majątkowych wynika z przyjętych przez Ministra Cyfryzacji priorytetów w zakresie w zakresie utrzymania właściwego poziomu funkcjonowania systemów i rejestrów państwowych.
- inwestycje budowlane, zakupy inwestycyjne i wyposażenie na potrzeby placówek zagranicznych oraz działalności Ministerstwa Sprawa Zagranicznych.

– **600 Transport i łączność w kwocie 960.816 tys. zł, w szczególności na:**

- realizację, w ramach środków krajowych, zadań inwestycyjnych urzędów morskich, w tym w ramach programu wieloletniego pn. Budowa falochronu osłonowego w Porcie Gdańsk – 413.604 tys. zł, tj. na poziomie 59,8 % roku 2026 (691.175 tys. zł); spadek wydatków na 2027 r. wynika głównie z uwzględnienia w rezerwie celowej, a nie w części budżetowej dysponenta, wydatków na program wieloletni pn. Budowa i rozbudowa infrastruktury dostępowej do portu

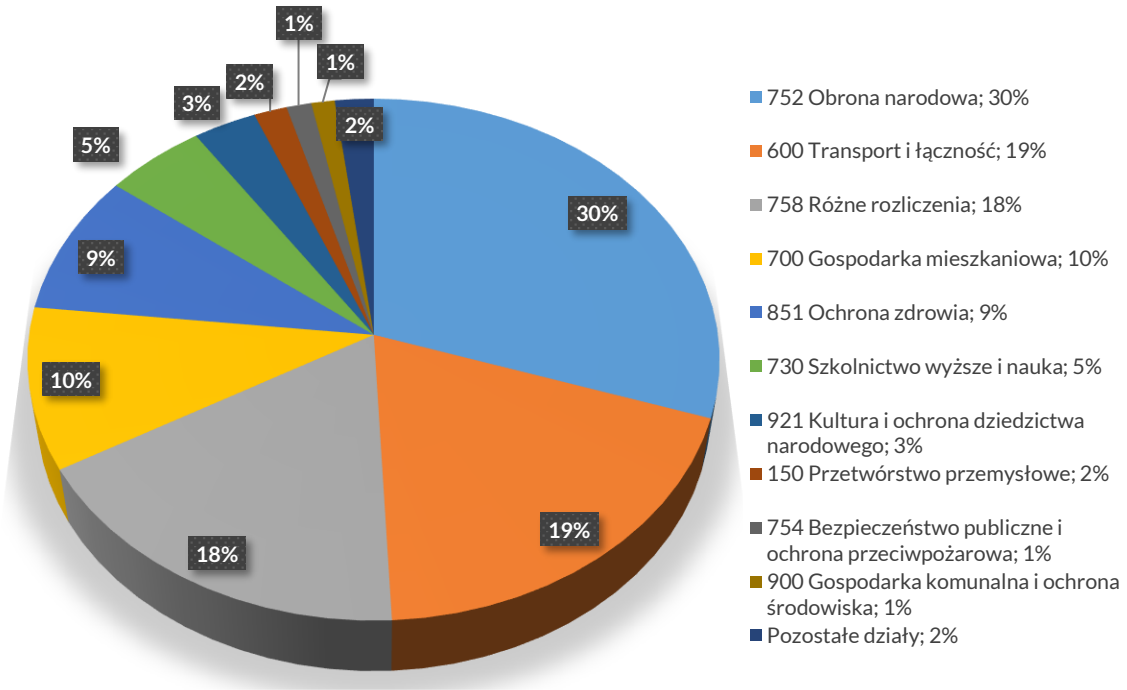
w Świnoujściu w latach 2023-2029 oraz zakończenia w 2026 r. realizacji programu wieloletniego pn. Budowa drogi wodnej łączącej Zalew Wiślany z Zatoką Gdańską,

- realizację Programu Wzmocnienia Krajowej Sieci Drogowej do 2030 roku – 331.000tys. zł, tj. na poziomie 66,2% roku 2026 (500.000 tys. zł); spadek wydatków wynika z przeniesienia finansowania części wydatków z budżetu państwa na Krajowy Fundusz Drogowy,
- realizację zadań na potrzeby przejść granicznych - 36.353 tys. zł. Dodatkowo środki zaplanowane w budżetach Wojewodów na zadania inwestycyjne na potrzeby przejść granicznych uzupełniane są w trakcie roku budżetowego środkami rezerwy celowej poz. 22 - Budowa, modernizacja i wyposażenie przejść granicznych.

2.5. Transfery majątkowe

Zgodnie z art. 124 ust. 7 ustawy o finansach publicznych transfery majątkowe obejmują przepływy finansowe niestanowiące zapłaty za dostarczone towary i usługi przekazywane innym podmiotom, w tym subwencje, dotacje oraz inne przepływy finansowe, które wywołują skutki ekonomiczne odpowiadające dotacjom i subwencjom przeznaczonym na finansowanie wydatków majątkowych.

W projekcie ustawy budżetowej na rok 2027 wydatki dotyczące transferów majątkowych zostały zaplanowane w łącznej wysokości 37.147.096 tys. zł, w tym wydatki na współfinansowanie projektów UE w kwocie 3.258.172 tys. zł.

Poniżej omówione zostały najistotniejsze – w ujęciu kwotowym – zadania realizowane w tej grupie wydatków ze środków budżetu państwa w ramach działów klasyfikacji budżetowej:

– **752 Obrona narodowa w kwocie 11.172.196 tys. zł, w szczególności na:**

- wpłatę na Fundusz Wsparcia Sił Zbrojnych, zgodnie z postanowieniami art. 41 ust. 4 pkt 11 ustawy z dnia 11 marca 2022 r. o obronie Ojczyzny – 6.516.343 tys. zł,
- wpłatę na Rządowy Fundusz Rozwoju Dróg, zgodnie z postanowieniami art. 5 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 23 października 2018 r. o Rządowym Funduszu Rozwoju Dróg – 500.000 tys. zł,
- realizację zadań o charakterze obronnym wynikających z Programu Ochrony Ludności i Obrony Cywilnej w związku z realizacją ustawy z dnia 5 grudnia 2024 r. o ochronie ludności i obronie cywilnej – 3.127.770 tys. zł,
- dotację celową dla Agencji Mienia Wojskowego na dofinansowanie kosztów realizacji inwestycji budowlanych, w tym inwestycji mieszkaniowych, inwestycji na rzecz wojsk sojuszniczych oraz realizację Programu Tarcza Wschód – 517.008 tys. zł,
- dotację celową dla Zakładu Inwestycji Organizacji Traktatu Północnoatlantyckiego na inwestycje i zakupy inwestycyjne, w tym wydatki inwestycyjne realizowane w ramach Programu Inwestycyjnego NATO w Dziedzinie Bezpieczeństwa – NSIP (NSIP: NATO Security Investment Programme) – 374.848 tys. zł. Program ten stworzono w celu zapewnienia wspólnego finansowania projektów inwestycyjnych w krajach członkowskich NATO,
- wspieranie jednostek samorządu terytorialnego w zakresie budowy i rozwoju infrastruktury strzeleckiej „Strzelnica w powiecie" oraz dofinansowania zadań związanych z budową i remontami pomników upamiętniających tradycję, chwałę i sławę oręża polskiego – 33.000 tys. zł,
- realizację zadań obronnych ujętych w *Programie pozamilitarnych przygotowań obronnych Rzeczypospolitej Polskiej w latach 2025 – 2039* – 23.240 tys. zł.

– **758 Różne rozliczenia w kwocie 7.119.015 tys. zł, w tym w ramach rezerw celowych zaplanowano kwotę 6.618.879 tys. zł, z przeznaczeniem w szczególności na:**

- realizację projektów współfinansowanych ze środków pochodzących z budżetu Unii Europejskiej oraz ze środków pomocy bezzwrotnej, rozliczenia programów i projektów finansowanych z udziałem tych środków, a także rozliczenia z budżetem ogólnym Unii Europejskiej (poz. 8);
- realizację „Programu wspierania inwestycji infrastrukturalnych w związku z realizacją kluczowych inwestycji w zakresie strategicznej infrastruktury energetycznej, w tym elektrowni jądrowej, w województwie pomorskim" (poz. 62);
- uzupełnienie środków dla Rządowego Funduszu Rozwoju Dróg i Funduszu rozwoju przewozów autobusowych o charakterze użyteczności publicznej (poz. 5);
- przeciwdziałanie i usuwanie skutków klęsk żywiołowych (poz. 4);
- dofinansowanie realizacji niektórych zadań kontynuowanych (poz. 44);
- dofinansowanie zadań własnych jednostek samorządu terytorialnego (poz. 45),
- realizację projektów inwestycyjnych o znaczeniu strategicznym dla przejścia na gospodarkę o zerowej emisji netto (poz. 61);

- utrzymanie rezultatów niektórych projektów zrealizowanych przy udziale środków z UE, w tym systemy informatyczne, a także środki na wsparcie potencjału realizacji zadań publicznych (poz. 49);
- realizację programu wieloletniego pn. Budowa statków dla uczelni morskich w latach 2025-2029 (poz. 57);

– **600 Transport i łączność w kwocie 6.492.395 tys. zł, w szczególności na:**

- realizację programu wieloletniego pn. Krajowy Program Kolejowy do 2030 roku (z perspektywą do roku 2032) – 5.917.569 tys. zł, tj. na poziomie wyższym o 181,8 % niż zaplanowano na 2026 r. (2.100.000 tys. zł); wzrost wydatków na 2027 r. wynika ze zwiększonego zapotrzebowania na środki na zadania objęte programem,
- na budowę i przebudowę dworców kolejowych – 50.000 tys. zł, tj. na niezmienionym poziomie w stosunku do 2026 r.;

– **700 Gospodarka mieszkaniowa w kwocie 3.712.795 tys. zł, w szczególności na:**

- realizację przedsięwzięć mieszkaniowych realizowanych jako wsparcie budownictwa socjalnego i komunalnego (BSK), w celu wsparcia gmin w zaspakajaniu potrzeb mieszkaniowych lokalnej społeczności;
- realizację przedsięwzięć termomodernizacyjnych i remontowych, w celu poprawy stanu technicznego budynków mieszkalnych oraz oszczędność energii cieplnej wykorzystywanej na cele komunalno-bytowe;

– **851 Ochrona zdrowia w kwocie 3.246.428 tys. zł, w szczególności na:**

- Programy wieloletnie wsparcia finansowego inwestycji w infrastrukturę w ochronie zdrowia.

  Na ww. Programy w roku 2027 planuje się przeznaczyć środki w łącznej kwocie 583.029 tys. zł, wobec kwoty 1.257.604 tys. zł zaplanowanej w ustawie budżetowej na rok 2026. Spadek transferów majątkowych w tym zakresie wynika z planowanego zakończenia w roku bieżącym kilku z realizowanych programów wieloletnich,
- Programy polityki zdrowotnej, w tym programy wieloletnie pn.: Narodowa Strategia Onkologiczna na lata 2020-2030, Narodowy Program Chorób Układu Krążenia na lata 2022–2032 oraz Narodowy Program Transplantacyjny;

– **730 Szkolnictwo wyższe i nauka w kwocie 1.910.362 tys. zł, w szczególności na:**

- dotacje celowe na zadania inwestycyjne związane z działalnością dydaktyczną i badawczą, na potrzeby uczelni prowadzonych przez ministra właściwego do spraw szkolnictwa wyższego i nauki, uczelni artystycznych, Politechniki Morskiej w Szczecinie i Uniwersytetu Morskiego w Gdyni oraz uczelni medycznych, w tym program wieloletni pn. Rozbudowa wraz z modernizacją Pomorskiego Uniwersytetu Medycznego w Szczecinie i Uniwersyteckiego Szpitala Klinicznego Nr 1 w Szczecinie w zakresie kliniczno-dydaktycznym i medycznych wdrożeń innowacyjnych,

- na zadania inwestycyjne związane z działalnością dydaktyczną i badawczą w roku 2027 planuje się przeznaczyć środki w kwocie 1.158.987 tys. zł, wobec kwoty 1.352.227 tys. zł zaplanowanej w ustawie budżetowej na rok 2026. Spadek transferów majątkowych w tym zakresie wynika z zabezpieczenia na rok 2026 środków na realizację programu wieloletniego pn. Budowa statków dla uczelni morskich w latach 2025-2029 w rezerwie celowej,
- dotacje celowe na finansowanie lub dofinansowania zadań inwestycyjnych na potrzeby domów studenckich i akademików,
- dotacje celowe na realizację zadań inwestycyjnych uczelni służb państwowych realizowanych w ramach Programu modernizacji Policji, Straży Granicznej, Państwowej Straży Pożarnej i Służby Ochrony Państwa w latach 2026-2029.

  W roku 2026 środki na ww. cel zabezpieczone są w rezerwie celowej.

– **921 Kultura i ochrona dziedzictwa narodowego w kwocie 1.204.254 tys. zł, w szczególności na:**

- dotacje dla instytucji kultury, dla których Minister Kultury i Dziedzictwa Narodowego jest organizatorem (lub współorganizatorem), a także dotacje celowe na wydatki inwestycyjne samorządowych instytucji kultury i organizacji pozarządowych w ramach Programów Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego, w tym programów wieloletnich pn.: Budowa siedziby Europejskiego Centrum Filmowego CAMERIMAGE oraz Budowa Muzeum Westerplatte i Wojny 1939 – Oddziału Muzeum II Wojny Światowej w Gdańsku.

Rozdział V
Programy wieloletnie

W rozdziale zaprezentowano omówienie programów wieloletnich w układzie zadaniowym, które będą realizowane w 2027 roku. Zestawienie programów wieloletnich w formie tabelarycznej, zgodnie z art. 122 ust. 1 ustawy o finansach publicznych, zamieszczone zostało w załączniku nr 10 do projektu ustawy budżetowej, opracowanym w szczegółowości określonej w art. 122 ust. 2. Dla każdego z ujętych w nim programów wieloletnich wskazano podstawę prawną oraz określono: jednostkę organizacyjną realizującą program lub koordynującą jego wykonanie, cel programu, okres jego realizacji, łączne nakłady (w tym z budżetu państwa) na realizację programu, wysokość wydatków budżetowych w roku budżetowym oraz w dwóch kolejnych latach budżetowych, a także mierniki określające stopień realizacji celu.

Cele i mierniki dla programów wieloletnich określają koordynatorzy tych programów, z uwzględnieniem celów i mierników wskazanych w dokumentach ustanawiających program.

W uzasadnieniu, zamieszczonym poniżej, zawarto dodatkowo omówienie dotyczące działań/prac przewidzianych do wykonania, w szczególności w 2027 r., w ramach realizacji każdego z opisanych programów. Omówienie to – przygotowane przez koordynatorów poszczególnych programów wieloletnich – stanowi opisowe uzupełnienie informacji o planowanych wartościach mierników tych programów, prezentowanych w załączniku nr 10 do projektu ustawy budżetowej na rok 2027. Takie rozwiązanie ma szczególne znaczenie, m.in. w sytuacjach, kiedy potrzebne jest szczegółowe, dodatkowe opisanie/komentarz dla działań przewidzianych na dany rok realizacji programu wieloletniego (np. z uwagi na stan zaawansowania realizacji harmonogramu danego programu).

W 2027 r. realizowanych będzie 36 programów wieloletnich (w ustawie budżetowej na rok 2026 rok zawarto 46 programów wieloletnich), na które zaplanowano łączne wydatki z budżetu państwa w wysokości 26.032.144 tys. zł. Stanowi to 118,2% kwoty zaplanowanej na finansowanie programów wieloletnich w ustawie budżetowej na rok 2026. W roku 2027 programy wieloletnie będą realizowane w ramach poszczególnych części budżetowych – 23.072.777 tys. zł, natomiast kwotę 2.959.367 tys. zł zaplanowano w ramach rezerw celowych.

Programy, na których realizację w 2027 r. zostaną przeznaczone największe nakłady z budżetu państwa, to programy w zakresie dróg i kolei:

1) *„Rządowy program wsparcia zadań zarządców infrastruktury kolejowej, w tym w zakresie utrzymania i remontów, do 2028 roku”*, 8.901.600 tys. zł, co stanowi 34,2% łącznych nakładów z budżetu państwa przeznaczonych na realizację programów wieloletnich,
2) *„Krajowy Program Kolejowy do 2030 roku (z perspektywą do roku 2032)”*, 7.304.001 tys. zł, co stanowi 28,1% łącznych nakładów z budżetu państwa przeznaczonych na realizację programów wieloletnich,
3) *„Program Wzmocnienia Krajowej Sieci Drogowej do 2030 roku”*, 4.150.000 tys. zł, co stanowi 15,9% łącznych nakładów z budżetu państwa przeznaczonych na realizację programów wieloletnich

oraz

„Program wspierania inwestycji infrastrukturalnych w związku z realizacją kluczowych inwestycji w zakresie strategicznej infrastruktury energetycznej, w tym elektrowni jądrowej, w województwie pomorskim”, 1.804.720 tys. zł, co stanowi 6,9% łącznych nakładów z budżetu państwa przeznaczonych na realizację programów wieloletnich.

Minister Infrastruktury, w 2027 roku, będzie realizował dziewięć programów wieloletnich, na które zaplanowano 22.802.611 tys. zł, co stanowi 87,6% łącznych nakładów z budżetu państwa przeznaczonych na realizację programów wieloletnich.

Minister Zdrowia, w 2027 roku, będzie realizował osiem programów wieloletnich, na które zaplanowano 1.554.924 tys. zł, co stanowi 6,0% łącznych nakładów z budżetu państwa przeznaczonych na realizację programów wieloletnich.

Minister Funduszy i Polityki Regionalnej, w 2027 roku, będzie realizował trzy programy wieloletnie (we współpracy z Wojewodami), na które zaplanowano 344.254 tys. zł, co stanowi 1,3% łącznych nakładów z budżetu państwa przeznaczonych na realizację programów wieloletnich.

Minister Finansów i Gospodarki, w 2027 roku, będzie realizował trzy programy wieloletnie, na które zaplanowano 298.668 tys. zł, co stanowi 1,1% łącznych nakładów z budżetu państwa przeznaczonych na realizację programów wieloletnich.

Minister Kultury i Dziedzictwa Narodowego, w 2027 roku, będzie realizował dwa programy wieloletnie, na które zaplanowano łącznie 148.325 tys. zł, co stanowi 0,6% łącznych nakładów z budżetu państwa przeznaczonych na realizację programów wieloletnich.

Pełnomocnik Rządu do spraw Polityki Senioralnej, w 2027 roku, będzie realizował jeden program wieloletni, na który zaplanowano 120.000 tys. zł., co stanowi 0,5% łącznych nakładów z budżetu państwa przeznaczonych na realizację programów wieloletnich.

Minister Spraw Wewnętrznych i Administracji, w 2027 roku, będzie odpowiadał za jeden program wieloletni (realizowany przez Wojewodę Małopolskiego), na który zaplanowano łącznie 23.659 tys. zł, co stanowi 0,1% łącznych nakładów z budżetu państwa przeznaczonych na realizację programów wieloletnich.

Minister Rolnictwa i Rozwoju Wsi, w 2027 roku, będzie realizował jeden program wieloletni, na który zaplanowano 22.846 tys. zł, co stanowi 0,1% łącznych nakładów z budżetu państwa przeznaczonych na realizację programów wieloletnich.

Minister Cyfryzacji, w 2027 roku, będzie realizował jeden program wieloletni, na który zaplanowano 9.000 tys. zł, co stanowi 0,03% łącznych nakładów z budżetu państwa przeznaczonych na realizację programów wieloletnich.

Minister Energii, w 2027 roku, będzie realizował jeden program wieloletni, na który zaplanowano 6.668 tys. zł, co stanowi 0,03% łącznych nakładów z budżetu państwa przeznaczonych na realizację programów wieloletnich.

Minister Klimatu i Środowiska, w 2027 roku, będzie realizował jeden program wieloletni, na który zaplanowano 40 tys. zł.

Pięć programów wieloletnich będzie realizowanych w ramach odpowiedzialności więcej niż jednego organu administracji rządowej:

1) *„Wieloletni rządowy program „Posiłek w szkole i w domu" na lata 2024-2028"* realizowany przez Ministra Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej, Ministra Edukacji oraz Wojewodów, na który zaplanowano 550.000 tys. zł, co stanowi 2,1% łącznych nakładów z budżetu państwa przeznaczonych na realizację programów wieloletnich,

2) *„Rządowy Program Poprawy Bezpieczeństwa i Warunków Pracy - VII etap, okres realizacji: lata 2026-2028"* realizowany przez Ministra Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej oraz Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego, na który zaplanowano 54.500 tys. zł, co stanowi 0,2% łącznych nakładów z budżetu państwa przeznaczonych na realizację programów wieloletnich,

3) *„Program polskiej energetyki jądrowej"*, realizowany przez Ministra Energii oraz Państwową Agencję Atomistyki, na który zaplanowano 45.249 tys. zł, co stanowi 0,2% łącznych nakładów z budżetu państwa przeznaczonych na realizację programów wieloletnich,

4) *„Program wspierania inwestycji jednostek samorządu terytorialnego w związku z realizacją kluczowych inwestycji w zakresie strategicznej infrastruktury energetycznej w województwie pomorskim"*, realizowany przez Ministra Energii, Ministra Funduszy i Polityki Regionalnej oraz Wojewodę Pomorskiego, na który zaplanowano 40.000 tys. zł, co stanowi 0,2% łącznych nakładów z budżetu państwa przeznaczonych na realizację programów wieloletnich,

5) *„Program integracji społecznej i obywatelskiej Romów w Polsce na lata 2021-2030"*, realizowany przez Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji, we współpracy z Wojewodami oraz Ministra Edukacji, na który zaplanowano 11.400 tys. zł, co stanowi 0,04% łącznych nakładów z budżetu państwa przeznaczonych na realizację programów wieloletnich.

1. Program wieloletni na rzecz Osób Starszych „AKTYWNI SENIORZY – ASY" na lata 2026-2030

„Program wieloletni na rzecz Osób Starszych „AKTYWNI SENIORZY – ASY" na lata 2026-2030" realizowany będzie w 2027 r. w ramach funkcji **13. Zabezpieczenie społeczne i wspieranie rodziny**, zadania 13.1.W *Pomoc i integracja społeczna*, podzadania 13.1.4.W *Wspieranie aktywnego starzenia się*, działania 13.1.4.1.W (o tej samej nazwie).

Program został ustanowiony uchwałą Nr 176 Rady Ministrów z dnia 12 grudnia 2025 r.

Wykonawcą Programu jest Pełnomocnik Rządu do spraw Polityki Senioralnej.

Celem strategicznym Programu jest poprawa jakości i poziomu życia osób starszych przez ich aktywne uczestnictwo w życiu społecznym i edukację.

W ramach celu strategicznego Programu określonych zostało 7 celów szczegółowych:

1) rozwój warunków do aktywnego starzenia się społeczeństwa i zdrowego stylu życia osób starszych, jak również wspieranie dobrostanu psychicznego osób starszych,
2) rozwój lokalnych stacjonarnych form wsparcia dziennego,
3) zwiększenie oferty działań w zakresie aktywności edukacyjnej osób starszych,
4) zwiększenie liczby działań wewnątrzpokoleniowych,
5) zwiększenie samoorganizacji środowiska osób starszych w życiu publicznym i przeciwdziałanie osamotnieniu osób starszych,
6) rozwój wolontariatu wśród osób starszych,
7) zwiększenie innowacyjnych rozwiązań na rzecz osób starszych w ujęciu ogólnopolskim, ze szczególnym uwzględnieniem realizacji powyższych celów na obszarach wiejskich.

W Programie przewidziano 5 priorytetowych obszarów działań:

Priorytet I. Rozwój strategicznych koncepcji w zakresie polityki senioralnej,

Priorytet II. Edukacja osób starszych,

Priorytet III. Partycypacja społeczna osób starszych,

Priorytet IV. Integracja wewnątrzpokoleniowa,

Priorytet V. Rozwój dziennych form wsparcia.

Ostatecznymi beneficjentami dofinansowanych projektów są osoby starsze, czyli osoby w wieku 60 i więcej lat, przy czym realizacja Programu oddziałuje również na opiekunów osób starszych.

Pośrednimi beneficjentami Programu są w szczególności: jednostki samorządu terytorialnego, organizacje pozarządowe, o których mowa w art. 3 ust. 2 i 3 ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie, administracja rządowa, w tym wojewodowie. W przypadku działań na obszarach wiejskich dopuszcza się, jako pośrednich beneficjentów, jednostki doradztwa rolniczego.

Całkowite koszty Programu w latach 2026-2030 wynoszą 610.000 tys. zł, natomiast wydatki

budżetowe w 2027 r. zaplanowano w kwocie 120.000 tys. zł.

Cel	Jednostka koordynująca/realizująca	Miernik	2027 plan
Poprawa jakości i poziomu życia osób starszych przez ich aktywne uczestnictwo w życiu społecznym i edukację	Kancelaria Prezesa Rady Ministrów, Wojewodowie	Liczba zrealizowanych zadań publicznych dofinansowanych w ramach Programu	1.296

W 2027 roku, w ramach Programu, planowane jest ogłoszenie konkursów w zakresie wszystkich, tj. pięciu, priorytetów Programu, a także utworzenie i wyposażenie Dziennych Domów i Klubów „Aktywny Senior". Dodatkowo zapewnione zostanie funkcjonowanie oraz monitoring już istniejących ośrodków wsparcia. Planowane jest także dofinansowanie inicjatyw z zakresu wsparcia osób starszych.

2. Program wspierania inwestycji o istotnym znaczeniu dla gospodarki polskiej na lata 2011-2030

Program wieloletni pn. „Program wspierania inwestycji o istotnym znaczeniu dla gospodarki polskiej na lata 2011-2030" realizowany będzie w 2027 r. w ramach funkcji 6. Polityka gospodarcza kraju, zadania 6.1.W Wsparcie konkurencyjności i innowacyjności gospodarki, podzadania 6.1.4.Wsparcie projektów inwestycyjnych, działania 6.1.4.1. (o tej samej nazwie).

Program został ustanowiony uchwałą Nr 122/2011 Rady Ministrów z dnia 5 lipca 2011 r., z późn.zm.

Podmiotem odpowiedzialnym za realizację Programu jest minister właściwy do spraw gospodarki.

Program ukierunkowany jest na zapewnienie wzrostu innowacyjności oraz konkurencyjności polskiej gospodarki przez wspieranie nowych inwestycji realizowanych przez polskie i zagraniczne firmy, spełniające kryteria określone Programem. Wspierane są inwestycje określone w sektorach kwalifikowanych jako sektory wysokiej technologii (hi-tech). Sektory te generują najwyższą wartość dodaną, najsilniej przyczyniają się do rozwoju gospodarki oraz wzmacniają jej przewagę konkurencyjną.

Realizacji celu głównego służą następujące cele szczegółowe:

1) zwiększanie udziału innowacyjnych inwestycji stosujących nowoczesne technologie,
2) tworzenie wysokopłatnych miejsc pracy,
3) zwiększenie udziału polskich firm w Programie,
4) stymulacja innowacyjności w polskich MŚP,
5) wyrównywanie międzyregionalnej luki rozwojowej,
6) rozwój współpracy z podmiotami tworzącymi system szkolnictwa wyższego i nauki lub szkołami ponadpodstawowymi.

Całkowite koszty Programu w latach 2011-2030 wynoszą 3.483.400 tys. zł, natomiast wydatki budżetowe w 2027 r. zaplanowano w kwocie 286.600 tys. zł.

Cel	Jednostka koordynująca/realizująca	Miernik	2027 plan
Wzrost innowacyjności oraz konkurencyjności polskiej gospodarki, poprzez wspieranie dotacjami z budżetu państwa, nowych inwestycji realizowanych przez polskie i zagraniczne firmy, spełniające kryteria określone Programem	Ministerstwo Rozwoju i Technologii	Liczba nowych miejsc pracy utworzonych w danym roku dzięki systemowi wsparcia inwestorów	600

Planowana jest kontynuacja działań wspierających przedsięwzięcia inwestycyjne, ukierunkowane na wzrost innowacyjności oraz konkurencyjności polskiej gospodarki, które w 2027 roku mają skutkować utworzeniem 600 nowych miejsc pracy. W związku z realizacją tych inwestycji przedsiębiorcy poniosą koszty w wysokości 2 mld. zł.

3. Program rządowy – Udział Polski w części COSME Programu na rzecz rynku wewnętrznego, konkurencyjności przedsiębiorstw, w tym małych i średnich przedsiębiorstw, dziedziny roślin, zwierząt, żywności i paszy, oraz statystyk europejskich (Programu na rzecz jednolitego rynku) w latach 2022-2028

Program wieloletni pn. *„Program rządowy – Udział Polski w części COSME Programu na rzecz rynku wewnętrznego, konkurencyjności przedsiębiorstw, w tym małych i średnich przedsiębiorstw, dziedziny roślin, zwierząt, żywności i paszy, oraz statystyk europejskich (Programu na rzecz jednolitego rynku) w latach 2022-2028”* realizowany będzie w 2027 r. w ramach funkcji **6. Polityka gospodarcza kraju**, zadania 6.1.W *Wsparcie konkurencyjności i innowacyjności gospodarki*, podzadania 6.1.2.W *Tworzenie warunków do zwiększania innowacyjności przedsiębiorstw*, działania 6.1.2.1. *Wspieranie współpracy w systemie innowacji.*

Program został ustanowiony uchwałą Nr 161 Rady Ministrów z dnia 7 grudnia 2021 r.

Nadzór nad realizacją Programu przez Polską Agencję Rozwoju Przedsiębiorczości (PARP) sprawuje minister właściwy do spraw gospodarki.

Celem Programu na rzecz jednolitego rynku jest poprawa funkcjonowania rynku wewnętrznego przez wzmocnienie zarządzania rynkiem wewnętrznym, wspieranie konkurencyjności przedsiębiorstw, w szczególności mikro, małych i średnich przedsiębiorstw, ulepszenie na poziomie strategicznym i operacyjnym w obszarze normalizacji, zapewnienie jednolitego, wysokiego poziomu ochrony konsumentów w całej Unii Europejskiej, jak również wspieranie działań na rzecz zdrowia ludzi, ochrony zdrowia zwierząt i roślin oraz dobrostanu zwierząt. Program służy także ustanowieniu ram dla finansowania europejskich statystyk, stanowiących podstawę do opracowywania, monitorowania i oceny wszystkich polityk UE.

Całkowite koszty Programu w latach 2022-2028 wynoszą 178.640 tys. zł, natomiast wydatki budżetowe w 2027 r. zaplanowano w kwocie 10.868 tys. zł.

Cel	Jednostka koordynująca/realizująca	Miernik	2027 plan
Zapewnienie udziału polskich podmiotów w części COSME Programu na rzecz jednolitego rynku oraz wykorzystanie dla poprawy konkurencyjności przedsiębiorstw instrumentów finansowych oferowanych w ramach programów unijnych	Ministerstwo Rozwoju i Technologii, Polska Agencja Rozwoju Przedsiębiorczości	Ogólna liczba odbiorców działań realizowanych przez instytucje wspierane w ramach Programu wieloletniego	8.400

W ramach Programu zostały zawarte umowy ramowe z PARP, które określają warunki realizacji zadań w latach 2022-2028. Natomiast wskaźniki realizacji zadania na dany rok są ustalane w rocznych umowach wykonawczych.

Realizacja Programu pozwoli na zapewnienie ciągłości funkcjonowania polskich ośrodków Europejskiej Sieci Przedsiębiorczości (EEN) (finansowanie w części nieobjętej finansowaniem unijnym), a także punktu kontaktowego do spraw instrumentów finansowych oferowanych w ramach inicjatyw i programów UE (KPK). Podmioty te świadczą usługi umożliwiające

przedsiębiorcom dostęp do narzędzi wspierających rozwój, poprawę konkurencyjności, zwiększenie inwestycji, innowacyjności i cyfryzacji.

4. Program Oczyszczania Kraju z Azbestu na lata 2009-2032

Program wieloletni pn. *„Program Oczyszczania Kraju z Azbestu na lata 2009-2032”* realizowany będzie w 2027 r. w ramach funkcji **12. Środowisko**, zadania 12.1.W *System ochrony środowiska i informacji o środowisku*, podzadania 12.1.6.W *Gospodarka odpadami*, działania 12.1.6.2. *Przedsięwzięcia w zakresie gospodarowania odpadami*.

Program został ustanowiony uchwałą Nr 122/2009 Rady Ministrów z dnia 14 lipca 2009 r., z późn. zm.

Program realizuje minister właściwy do spraw gospodarki.

Do głównych efektów realizacji Programu należą: usunięcie i unieszkodliwienie wyrobów zawierających azbest, minimalizacja negatywnych skutków zdrowotnych spowodowanych obecnością azbestu na terytorium kraju oraz likwidacja szkodliwego oddziaływania azbestu na środowisko.

W ramach Programu realizowane są następujące działania:

- edukacyjno-informacyjne, skierowane do dzieci i młodzieży, administracji rządowej i samorządowej oraz innych organizacji i służb zaangażowanych w realizację Programu,
- w zakresie usuwania wyrobów zawierających azbest z obiektów budowlanych, oczyszczania terenów nieruchomości, obiektów użyteczności publicznej, miejsc publicznych, w tym wsparcia inwentaryzacji wyrobów zawierających azbest,
- w zakresie monitoringu realizacji Programu, obejmujące finansowanie utrzymania i rozwoju technologicznego systemu Baza Azbestowa, który jest narzędziem informatycznym, wykorzystywanym do przekazywania, przez zobowiązane do tego organy administracji publicznej, informacji o ilości, rodzaju i miejscach występowania wyrobów zawierających azbest (www.bazaazbestowa.gov.pl),
- działania w zakresie oceny narażenia i ochrony zdrowia, koordynowane przez Ministra Zdrowia, we współpracy z Instytutem Medycyny Pracy w Łodzi i Ośrodkiem Referencyjnym Badań i Oceny Ryzyka Zdrowotnego związanych z Azbestem.

Całkowite koszty Programu w latach 2009-2032 wynoszą 40.400.000 tys. zł, natomiast wydatki budżetowe w 2027 r. zaplanowano w kwocie 1.200 tys. zł.

Cel	Jednostka koordynująca/realizująca	Miernik	2027 plan
Wycofanie azbestu i wyrobów zawierających azbest stosowanych na terytorium Polski	Ministerstwo Rozwoju i Technologii	Poziom aktualizacji danych w bazie azbestowej (w %)	90

W ramach realizacji Programu, w 2027 roku, planuje się, m.in.:

1) utrzymanie i rozwój Bazy Azbestowej,
2) wsparcie finansowe dla jednostek samorządu terytorialnego dotyczące działań edukacyjno-informacyjnych o zasięgu regionalnym lub lokalnym.

Działania te mają na celu przyspieszenie tempa usuwania wyrobów zawierających azbest oraz podniesienie świadomości mieszkańców, co do konieczności usuwania wyrobów zawierających azbest, w szczególności przy uwzględnieniu wymogów wynikających z planowanego wejścia w życie (w 2026 r.) przepisów nowej ustawy o wyrobach zawierających azbest – związanej z obowiązkiem wdrożenia przepisów UE do polskiego prawa.

W 2027 roku przewiduje się zatem dostosowanie istniejących rozwiązań do wymogów wynikających ze zmiany przepisów, w szczególności w odniesieniu do Bazy Azbestowej. Projekt ustawy zakłada, m.in. ustalenie nadrzędnej zasady usuwania wyrobów zawierających azbest oraz wskazanie przypadków, w których wyroby zawierające azbest mogą pozostać jedynie zabezpieczone w sposób uniemożliwiający emisję azbestu, a także aktualizację przepisów dotyczących inwentaryzacji wyrobów zawierających azbest.

5. Utrzymanie morskich dróg wodnych w rejonie ujścia Odry w latach 2019-2028

Program wieloletni pn. *„Utrzymanie morskich dróg wodnych w rejonie ujścia Odry w latach 2019-2028”* realizowany będzie w 2027 r. w ramach funkcji **19. Transport i infrastruktura transportowa**, zadania 19.3. *Transport morski i żegluga śródlądowa*, podzadania 19.3.5. *Rozwój infrastruktury dostępowej od strony morza*, działania 19.3.5.1. *Pogłębienie i utrzymanie torów wodnych i podejściowych*, oraz działania 19.3.5.2. *Modernizacja, przebudowa oraz rozbudowa infrastruktury zapewniającej dostęp do portów*.

Program został ustanowiony uchwałą Nr 204/2017 Rady Ministrów z dnia 12 grudnia 2017 r.

Nadzór nad realizacją Programu przez Dyrektora Urzędu Morskiego w Szczecinie sprawuje minister właściwy do spraw gospodarki morskiej.

Celem Programu jest trwałe utrzymanie bezpiecznego dostępu od strony morza do portów położonych w rejonie ujścia Odry, w szczególności w Świnoujściu i Szczecinie.
Dla niezakłóconego funkcjonowania portów niezbędne jest ciągłe pogłębianie torów wodnych, w celu utrzymania niepogorszonych głównych parametrów toru, tj. gwarantowanej w przepisach prawa głębokości i szerokości. Działania realizowane w Programie obejmują również modernizację i utrzymanie pól refulacyjnych, służących do odkładu urobku z prac pogłębiarskich.

W celu zapewnienia bezpiecznej i niezakłóconej żeglugi konieczne jest także zapewnienie bezawaryjnego działania systemów bezpieczeństwa takich jak system VTS (pol. służba kontroli ruchu statków), system monitorowania kontroli i synchronizacji świateł nawigacyjnych znaków stałych i pływających, stałe i pływające oznakowanie nawigacyjne oraz łączność światłowodowa Świnoujście-Szczecin.

Całkowite koszty Programu w latach 2019-2028 wynoszą 237.967 tys. zł, natomiast wydatki budżetowe w 2027 r. zaplanowano w kwocie 27.670 tys. zł.

Cel	Jednostka koordynująca/realizująca	Miernik	2027 plan
Trwałe utrzymanie bezpiecznego dostępu od strony morza do portów położonych w rejonie ujścia Odry	Ministerstwo Infrastruktury, Urząd Morski w Szczecinie	Kubatura urobku pochodząca z wybudowanych, przebudowanych oraz wyremontowanych torów wodnych w ciągu roku (w m^3)	350.000
		Długość umocnionych brzegów oraz pól refulacyjnych (w mb.)	2.000
		Długość wybudowanej i przebudowanej oraz wyremontowanej infrastruktury portowej zapewniającej dostęp do portów od strony morza (w mb.)	200

W ramach realizacji Programu, w 2027 roku, planowane są prace podczyszczeniowe na torach wodnych, prace utrzymaniowe na polach refulacyjnych, remonty infrastruktury portowej oraz zapewniającej dostęp do portów o podstawowym znaczeniu.

6. Budowa falochronu osłonowego w Porcie Gdańsk

Program wieloletni pn. „*Budowa falochronu osłonowego w Porcie Gdańsk*" realizowany będzie w 2027 r. w ramach funkcji **19. Transport i infrastruktura transportowa**, zadania 19.3. *Transport morski i żegluga śródlądowa*, podzadania 19.3.5. *Rozwój infrastruktury dostępowej od strony morza*, działania 19.3.5.2. *Modernizacja, przebudowa oraz rozbudowa infrastruktury zapewniającej dostęp do portów.*

Program został ustanowiony uchwałą Nr 47/2023 Rady Ministrów z dnia 13 kwietnia 2023 r., z późn. zm.

Nadzór nad realizacją Programu przez Urząd Morski w Gdyni sprawuje minister właściwy do spraw gospodarki morskiej.

Celem Programu jest budowa infrastruktury umożliwiającej funkcjonowanie inwestycji polegającej na budowie jednostki regazyfikacyjnej skroplonego gazu ziemnego w Zatoce Gdańskiej wraz z infrastrukturą niezbędną do jej obsługi (terminal FSRU). Inwestycja polegać będzie na budowie infrastruktury zapewniającej dostęp do portu zewnętrznego, w postaci falochronu osłonowego i obiektów towarzyszących. Wybudowany zostanie nowy falochron o długości około 1.000 m. Budowa obejmować będzie również roboty pogłębiarskie (w tym budowę obrotnicy oraz nowego toru podejściowego i dostosowanie parametrów toru istniejącego) oraz oznakowanie nawigacyjne. W wyniku realizacji Programu powstanie powiększony osłonięty akwen, stanowiący port zewnętrzny w Gdańsku.

Całkowite koszty Programu w latach 2023-2027 wynoszą 798.996 tys. zł, natomiast wydatki budżetowe w 2027 r. zaplanowano w kwocie 195.015 tys. zł.

Cel	Jednostka koordynująca/realizująca	Miernik	2027 plan
Budowa infrastruktury (w tym falochronu, toru wodnego, obrotnicy oraz oznakowania nawigacyjnego związanego z tą infrastrukturą) zapewniającej funkcjonowanie inwestycji polegającej na budowie jednostki regazyfikacyjnej skroplonego gazu ziemnego w Zatoce Gdańskiej wraz z infrastrukturą niezbędną do jej obsługi (terminal FSRU)	Ministerstwo Infrastruktury, Urząd Morski w Gdyni	Ilość wybudowanych falochronów osłonowych (szt.)	1
		Ilość wybudowanych torów wodnych (szt.)	1
		Ilość wybudowanych systemów oznakowania nawigacyjnego (komplet)	1

W ramach Programu, w 2027 roku, planuje się kontynuację i zakończenie realizacji umów na: roboty budowlane, usługę w zakresie koordynacji, wsparcia technicznego i merytorycznego, usługę menadżerską oraz nadzór inwestorski branży hydrotechnicznej i koordynację inspektorów pozostałych branż.

7. Budowa siedziby Europejskiego Centrum Filmowego CAMERIMAGE

Program wieloletni pn. *„Budowa siedziby Europejskiego Centrum Filmowego CAMERIMAGE”* realizowany będzie w 2027 r. w ramach funkcji **9. Kultura i dziedzictwo narodowe**, zadania 9.2.W *Działalność artystyczna, upowszechniająca, promująca kulturę i dialog międzykulturowy*, podzadania 9.2.1.W (o tej samej nazwie), działania 9.2.1.7. *Wspieranie i promowanie działalności audiowizualnej, w tym kinematografii*.

Program został ustanowiony uchwałą Nr 133/2020 Rady Ministrów z dnia 28 września 2020 r., z późn. zm.

Nadzór nad realizacją Programu przez Europejskie Centrum Filmowe CAMERIMAGE (ECFC) sprawuje minister właściwy do spraw kultury i ochrony dziedzictwa narodowego.

Celem Programu jest stworzenie nowoczesnego budynku, w którym swoje miejsce będzie miała europejska instytucja filmowa, mająca współtworzyć Festiwal CAMERIMAGE oraz promować polski rynek filmowy.

Cel ten realizowany jest przez osiągnięcie celów szczegółowych:

- wzniesienie nowoczesnego budynku ECFC dostosowanego do obsługi osób niepełnosprawnych,
- stworzenie nowoczesnego centrum festiwalowo-kongresowego,
- stworzenie nowoczesnej przestrzeni kinowej i ekspozycyjnej,
- zapewnienie przestrzeni magazynowej.

ECFC jest państwową instytucją kultury, której celem jest w szczególności prowadzenie działalności o charakterze wystawienniczym, kulturalnym, naukowym i edukacyjnym z zakresu sztuki autorów zdjęć filmowych, a także edukacji w dziedzinie dorobku polskiej i światowej kultury audiowizualnej. Przedmiotem działania ECFC jest m.in. współorganizacja i rozwój Międzynarodowego Festiwalu Sztuki Autorów Zdjęć Filmowych CAMERIMAGE.

Realizacja Programu ma na celu zwiększenie organizacyjnych możliwości Festiwalu CAMERIMAGE. Siedziba ECFC stanowić będzie uzupełnienie oferty kulturalnej Polski, związanej z działalnością filmową i przyczyni się do promocji Polski oraz promocji polskiego rynku filmowego, wzmocni polski potencjał filmowy, umożliwiając organizowanie premier filmowych i działań o charakterze konferencyjno-edukacyjnym z wystawami i warsztatami sprzętu filmowego, wspierając produkcje audiowizualne i konsolidację podmiotów prowadzących działalność filmową, co uatrakcyjni polski rynek filmowy i przyciągnie filmowców z całego świata.

Zgodnie z założeniem ECFC, dzięki pozyskaniu stałej siedziby, stanie się inicjatorem i koordynatorem międzynarodowych koprodukcji filmowych, w pierwszej kolejności, o polskiej i europejskiej historii.

Całkowite koszty Programu w latach 2020-2028 wynoszą 600.000 tys. zł, natomiast wydatki budżetowe w 2027 r. zaplanowano w kwocie 85.000 tys. zł.

Celem określonym dla Programu jest wzmacnianie polskiego potencjału filmowego, który wpisuje się w kreowaną przez Rząd Rzeczypospolitej Polskiej politykę audiowizualną

sprzyjającą rozwojowi tego sektora, wsparcie produkcji audiowizualnych i konsolidacji podmiotów prowadzących działalność filmową, uatrakcyjnienie polskiego rynku i przyciągnięcie filmowców z całego świata. Dla Programu określono miernik dotyczący powierzchni użytkowej wybudowanego I Etapu – Studio filmowe (5.125,02 m^2) oraz miernik dotyczący powierzchni użytkowej wybudowanego II Etapu - Centrum Festiwalowe (12.874,98 m^2).

W roku 2027 kontynuowana będzie inwestycja w ramach I Etapu Programu, który stanowi budowę „Studia filmowego", będącego głównym elementem inwestycji. Studio filmowe będzie przestrzenią przeznaczoną dla produkcji filmowej oraz uzupełnieniem infrastruktury edukacyjnej ECFC, umożliwiając organizowanie warsztatów i szkoleń z zakresu sztuki filmowej. Studio będzie dysponowało: halą zdjęciową z systemem ekranów LED, profesjonalnie wyposażonymi pomieszczeniami do montażu i postprodukcji, studiami nagrań dźwiękowych, studiami efektów specjalnych oraz salami kolaudacyjnymi. W obiekcie będą znajdowały się również garderoby i inne pomieszczenia wspierające proces produkcji filmowej, przestrzeń gastronomiczna oraz biura dla administracji i członków ekip, realizujących w ECFC swoje projekty.

Na koniec roku 2027 planowane jest zakończenie robót budowlanych, dostawa, montaż i uruchomienie ekranu wirtualnej rzeczywistości oraz rozpoczęcie odbiorów, a także pierwsze prace przygotowujące budynek do rozpoczęcia pełnego funkcjonowania siedziby w roku 2028.

W ramach II Etapu inwestycji, stanowiącego budowę zespołu budynków Centrum Festiwalowego (CAMERIMAGE CENTER), prowadzone jest postępowanie o udzielenie zamówienia publicznego na wykonanie robót budowlanych w formule dialogu konkurencyjnego. Trwa pierwszy etap tego postępowania – składanie wniosków o dopuszczenie do udziału w dialogu konkurencyjnym (w terminie do końca 2026 roku).

8. Budowa Muzeum Westerplatte i Wojny 1939 – Oddziału Muzeum II Wojny Światowej w Gdańsku

Program wieloletni pn. *„Budowa Muzeum Westerplatte i Wojny 1939 – Oddziału Muzeum II Wojny Światowej w Gdańsku”* realizowany będzie w 2027 r. w ramach funkcji **9. Kultura i dziedzictwo narodowe**, zadania 9.1.W *Ochrona i popularyzacja dziedzictwa i tożsamości narodowej w kraju i za granicą*, podzadania 9.1.1.W *Ochrona materialnego dziedzictwa kulturowego i miejsc pamięci narodowej w kraju i za granicą*, działania 9.1.1.4.W *Ochrona zabytków wpisanych do rejestru i nadzór konserwatorski*.

Program został ustanowiony uchwałą Nr 230/2023 Rady Ministrów z dnia 24 października 2023 r., z późn. zm.

Nadzór nad realizacją Programu przez Muzeum II Wojny Światowej w Gdańsku sprawuje minister właściwy do spraw kultury i ochrony dziedzictwa narodowego.

Celem głównym Programu jest rewitalizacja oraz waloryzacja Pola Bitwy na Westerplatte, częściowa odbudowa reliktów dawnej Wojskowej Składnicy Tranzytowej oraz budowa Muzeum Westerplatte i Wojny 1939 – Oddziału Muzeum II Wojny Światowej w Gdańsku, w którym zostanie zrealizowana wystawa opowiadająca historię Westerplatte oraz Wojny Obronnej 1939 roku.

Cel główny Programu będzie realizowany przez osiągnięcie szeregu celów szczegółowych, m.in.: waloryzację wybranych reliktów po dawnej Wojskowej Składnicy Tranzytowej, budowę kubaturowego budynku Muzeum Westerplatte i Wojny 1939 – Oddziału Muzeum II Wojny Światowej w Gdańsku, stworzenie nowoczesnej wystawy stałej, przygotowanie przestrzeni na organizowanie wystaw, gromadzenie, opracowywanie i udostępnianie muzealiów związanych z głównym przesłaniem Muzeum Westerplatte i Wojny 1939 w Gdańsku – Oddziału Muzeum II Wojny Światowej w Gdańsku.

Całkowite koszty Programu w latach 2023-2030 wynoszą 304.564 tys. zł, natomiast wydatki budżetowe w 2027 r. zaplanowano w kwocie 63.325 tys. zł.

Cel	Jednostka koordynująca/realizująca	Miernik	2027 plan
Rewitalizacja oraz waloryzacja Pola Bitwy na Westerplatte, częściowa odbudowa reliktów dawnej Wojskowej Składnicy Tranzytowej oraz budowa Muzeum Westerplatte i Wojny 1939 - Oddziału Muzeum II Wojny Światowej w Gdańsku, w którym zostanie zrealizowana wystawa opowiadająca historię Westerplatte oraz Wojny Obronnej 1939 roku	Ministerstwo Kultury i Dziedzictwa Narodowego, Muzeum II Wojny Światowej w Gdańsku	Powierzchnia wybudowanych/ odtworzonych budynków netto (w m²)	666,56

W ramach realizacji Programu, w 2027 roku, przewiduje się kontynuowanie badań archeologicznych oraz obsługę projektu. Planowane jest wykonanie:

- eksploracji archeologicznej reliktów budynku Nowych Koszar, związanej z realizacją prac plenerowych,
- nadzoru archeologicznego nad realizacją inwestycji,
- nadzoru inwestorskiego przy realizacji prac budowlanych,
- prac przygotowawczych związanych z postępowaniem przetargowym w zakresie budowy wystawy stałej.

9. Program Rozwoju Talentów Informatycznych na lata 2019-2029

Program wieloletni pn. „*Program Rozwoju Talentów Informatycznych na lata 2019-2029*", realizowany będzie w 2027 r. w ramach funkcji **16. Sprawy obywatelskie**, zadania 16.5.W *Informatyzacja działalności i budowa społeczeństwa informacyjnego*, podzadania 16.5.2. *Wspieranie rozwoju społeczeństwa informacyjnego*, działania 16.5.2.2. *Inicjatywy i projekty w zakresie społeczeństwa informacyjnego*.

Program został ustanowiony uchwałą Nr 43 Rady Ministrów z dnia 28 maja 2019 r., z późn. zm.

Wykonawcą Programu jest minister właściwy do spraw informatyzacji.

Celem Programu jest zaktywizowanie młodzieży ze szkół ponadpodstawowych oraz uczelni pod kątem rozwoju najbardziej zaawansowanych umiejętności informatycznych, jakimi są algorytmiczne rozwiązywanie problemów i programowanie oraz projektowanie gier komputerowych, przez zapewnienie wsparcia metodycznego i merytorycznego. Wspierane są działania ministra właściwego do spraw oświaty i wychowania w wyżej wymienionym zakresie.

Oczekuje się, że dodatkowym długofalowym celem Programu będzie wzmocnienie grupy specjalistów ICT na rynku pracy, zdolnych rozwiązywać złożone problemy informatyczne, z pomocą zaawansowanej wiedzy oraz umiejętności algorytmiczno-programistycznych i precyzyjnego modelowania matematycznego, jak również specjalistów branży gamingowej, którzy będą w stanie konkurować na światowym rynku gier komputerowych. Program przyczyni się także do wzmocnienia wizerunku Polski jako kraju talentów informatycznych, w którym warto inwestować w rozwój zaawansowanego technologicznie oprogramowania.

Całkowite koszty Programu w latach 2019-2029 wynoszą 82.800 tys. zł, natomiast wydatki budżetowe w 2027 r. zaplanowano w kwocie 9.000 tys. zł.

Cel	Jednostka koordynująca/ realizująca	Miernik	2027 plan
Zaktywizowanie młodzieży ze szkół ponadpodstawowych oraz uczelni pod kątem rozwoju najbardziej zaawansowanych umiejętności informatycznych, jakimi są algorytmiczne rozwiązywanie problemów i programowanie oraz projektowanie gier komputerowych, przez zapewnienie wsparcia metodycznego i merytorycznego	Ministerstwo Cyfryzacji	Liczba uczniów, którzy podnieśli zaawansowane kompetencje cyfrowe w wyniku uczestnictwa w Programie	550
		Liczba studentów, którzy podnieśli zaawansowane kompetencje cyfrowe w wyniku uczestnictwa w Programie	850
		Liczba nauczycieli/wykładowców, którzy podnieśli zaawansowane kompetencje metodyczne i merytoryczne w wyniku uczestnictwa w Programie	225

Program realizowany jest w następujących ścieżkach:

- „Mistrzostwa w Algorytmice i Programowaniu”,
- „Mistrzostwa w Projektowaniu Gier Komputerowych”.

Wsparciem Programu objęci są uczniowie szkół ponadpodstawowych, studenci oraz nauczyciele i wykładowcy akademiccy. W roku 2027 planuje się ogłoszenie następujących, otwartych konkursów na realizację zadań publicznych:

- Mistrzostwa w Algorytmice i Programowaniu – Uczniowie,
- Mistrzostwa w Algorytmice i Programowaniu – Studenci,
- Mistrzostwa w Projektowaniu Gier Komputerowych – Uczniowie,
- Mistrzostwa w Projektowaniu Gier Komputerowych – Studenci.

W ramach każdego z wymienionych zadań zostaną zrealizowane całościowe i kompleksowe programy wsparcia zarówno młodzieży jak i nauczycieli. Harmonogram realizacji Mistrzostw uwzględnia harmonogram roku szkolnego – wsparcie zapewnione będzie od września/października 2027 roku do czerwca 2028 roku.

10. Rządowy Program Poprawy Bezpieczeństwa i Warunków Pracy – VII etap, okres realizacji: lata 2026-2028

Program wieloletni pn. *„Rządowy Program Poprawy Bezpieczeństwa i Warunków Pracy – VII etap, okres realizacji: lata 2026-2028”* realizowany będzie w 2027 r. w ramach funkcji **10. Szkolnictwo wyższe i nauka,** zadania 10.2. *Badania naukowe służące praktycznym zastosowaniom*, podzadania 10.2.1. *Wspieranie badań aplikacyjnych, prac rozwojowych oraz komercjalizacji wyników B+R*, działania 10.2.1.2. *Finansowanie badań aplikacyjnych* oraz funkcji **14. Rynek pracy**, zadania 14.2. *Budowa nowoczesnych stosunków i warunków pracy*, podzadania 14.2.1. *Tworzenie ram prawnych stosunków i warunków pracy oraz współpraca międzynarodowa*, działania 14.2.1.2. *Promocja i poprawa bezpieczeństwa i warunków pracy.*

Program został ustanowiony uchwałą Nr 124 Rady Ministrów z dnia 24 września 2025 r.

Nadzór nad realizacją Programu i wdrażaniem jego wyników powierzono ministrowi właściwemu do spraw pracy we współpracy z ministrem właściwym do spraw szkolnictwa wyższego i nauki. Głównym wykonawcą i koordynatorem Programu jest Centralny Instytut Ochrony Pracy – Państwowy Instytut Badawczy.

Celem głównym Programu jest opracowanie innowacyjnych rozwiązań ukierunkowanych na zwiększanie bezpieczeństwa pracy i poprawę dobrostanu pracowników w celu ograniczania liczby wypadków przy pracy oraz chorób zawodowych, uwzględniających rozwój technologii i zmiany na rynku pracy, przeznaczonych do wprowadzania do praktyki społeczno-gospodarczej, których wykorzystanie przyczyni się do budowy kultury bezpieczeństwa i ograniczania strat ekonomicznych i społecznych wynikających z wypadków przy pracy i chorób zawodowych.

Tematyka Programu została podzielona na dwie części i jest realizowana przez podejmowanie i wykonywanie zadań w zakresie służb państwowych (część A) oraz projektów w zakresie badań naukowych i prac rozwojowych (część B).

Całkowite koszty Programu w latach 2026-2028 wynoszą 160.000 tys. zł, natomiast wydatki budżetowe w 2027 r. zaplanowano w kwocie 54.500 tys. zł.

Cel	Jednostka koordynująca/ realizująca	Miernik	2027 plan
Opracowanie innowacyjnych rozwiązań ukierunkowanych na zwiększanie bezpieczeństwa pracy i poprawę dobrostanu pracowników w celu ograniczania liczby wypadków przy pracy oraz chorób zawodowych, uwzględniających rozwój technologii i zmiany na rynku pracy, przeznaczonych do wprowadzania do praktyki społeczno-gospodarczej, których wykorzystanie przyczyni się do budowy kultury bezpieczeństwa i ograniczania strat ekonomicznych i społecznych wynikających z wypadków przy pracy i chorób zawodowych.	Ministerstwo Nauki i Szkolnictwa Wyższego	Liczba produktów - rozwiązania opracowane w ramach programu wieloletniego w części B	139
	Ministerstwo Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej	Liczba produktów - rozwiązania opracowane w ramach programu wieloletniego w części A	174

W 2027 roku, w ramach części A Programu (zadania w zakresie służb państwowych) planuje się realizację 61 zadań, w ramach których opracowane zostanie:

- 23 produkty służące dostosowaniu prawa do wymagań dyrektyw UE i norm zharmonizowanych oraz wynikających z rozwoju wiedzy,
- 7 produktów służących ocenie zgodności parametrów środowiska pracy oraz wyrobów z wymaganiami prawa,
- 4 rozwiązania organizacyjne wspierające poprawę bezpieczeństwa i warunków pracy,
- 140 produktów służących budowaniu kultury bezpieczeństwa i podnoszeniu poziomu wiedzy.

W 2027 roku, w ramach części B Programu (projekty w zakresie badań naukowych i prac rozwojowych) planuje się realizację 37 projektów, w ramach których opracowane zostanie:

- 20 produktów służących dostosowaniu prawa do wymagań dyrektyw UE i norm zharmonizowanych oraz wynikających z rozwoju wiedzy,
- 17 produktów służących ocenie zgodności parametrów środowiska pracy oraz wyrobów z wymaganiami prawa,
- 3 rozwiązania organizacyjne wspierające poprawę bezpieczeństwa i warunków pracy,
- 4 rozwiązania techniczne wspierające poprawę bezpieczeństwa i warunków pracy,
- 95 produktów służących budowaniu kultury bezpieczeństwa i podnoszeniu poziomu wiedzy.

11. Ochrona zdrowia zwierząt i zdrowia publicznego

Program wieloletni pn. *„Ochrona zdrowia zwierząt i zdrowia publicznego”* realizowany będzie w 2027 r. w ramach funkcji **21. Polityka rolna i rybacka**, zadania 21.3.W *Ochrona zdrowia i dobrostanu zwierząt oraz zdrowia publicznego*, podzadania 21.3.1.W *Ochrona zdrowia, zwalczanie chorób zakaźnych, dobrostan zwierząt oraz bezpieczeństwo zdrowia publicznego*, działania 21.3.1.5. *Badania w zakresie ochrony zdrowia zwierząt i zdrowia publicznego*.

Program został ustanowiony uchwałą Nr 238 Rady Ministrów z dnia 7 grudnia 2023 r.

Nadzór nad realizacją Programu przez Państwowy Instytut Weterynaryjny – Państwowy Instytut Badawczy w Puławach sprawuje minister właściwy do spraw rolnictwa.

Celem głównym Programu jest stworzenie aktualnego profilu występowania zagrożeń dla zdrowia zwierząt i zdrowia publicznego wynikających z występowania istotnych chorób zakaźnych zwierząt, zoonoz i skażeń żywności pochodzenia zwierzęcego i pasz.

Program zakłada wykonanie 58 zadań badawczych, ujętych w trzech grupach tematycznych:

1) kontrola występowania substancji niedozwolonych w żywności pochodzenia zwierzęcego i substancji niepożądanych w paszach,
2) zdrowie publiczne – ocena występowania chorób odzwierzęcych,
3) ochrona zdrowia zwierząt – ocena stanu występowania chorób zakaźnych zwierząt gospodarskich i wolno żyjących

oraz panel szkoleniowy, realizowany w ramach Programu, uwzględniający bieżące informacje w zakresie: ochrony zdrowia zwierząt, bezpieczeństwa żywności pochodzenia zwierzęcego, zapewnienia konkurencyjności produkcji zwierzęcej w Polsce oraz zasad bioasekuracji.

Całkowite koszty Programu w latach 2024-2028 wynoszą 114.116 tys. zł, natomiast wydatki budżetowe w 2027 r. zaplanowano w kwocie 22.846 tys. zł.

Cel	Jednostka koordynująca/realizująca	Miernik	2027 plan
Stworzenie aktualnego profilu występowania zagrożeń dla zdrowia zwierząt i zdrowia publicznego wynikających z występowania istotnych chorób zakaźnych zwierząt, zoonoz i skażeń żywności pochodzenia zwierzęcego i pasz	Ministerstwo Rolnictwa i Rozwoju Wsi, Państwowy Instytut Weterynaryjny - Państwowy Instytut Badawczy w Puławach	Liczba zbadanych próbek w ramach poszczególnych zadań Programu	46.520

Realizacji zaplanowanego dla Programu celu związanego z zapewnieniem bezpieczeństwa weterynaryjnego i bezpieczeństwa zdrowia publicznego służyć będzie, podobnie jak w latach ubiegłych, zapewnienie aktualnych informacji dotyczących występowania w Polsce najgroźniejszych dla ludzi odzwierzęcych czynników chorobotwórczych, w także ocena bezpieczeństwa żywności pochodzenia zwierzęcego oraz podniesienie kwalifikacji pracowników Inspekcji Weterynaryjnej. Prowadzona będzie kontrola występowania substancji niedozwolonych w żywności pochodzenia zwierzęcego i substancji niepożądanych w paszach,

ocena występowania chorób odzwierzęcych oraz ocena stanu występowania chorób zakaźnych oraz szkolenia, w tym dla Inspekcji Weterynaryjnej.

12. Program Wzmocnienia Krajowej Sieci Drogowej do 2030 roku

Program wieloletni pn. *„Program Wzmocnienia Krajowej Sieci Drogowej do 2030 roku”* realizowany będzie w 2027 r. w ramach funkcji **19. Transport i infrastruktura transportowa**, zadania 19.1.W *Transport drogowy i infrastruktura drogowa*, podzadania 19.1.3. *Zarządzanie siecią dróg krajowych*, a także podzadania 19.1.4.W *Budowa, przebudowa, utrzymanie i remonty sieci dróg publicznych.*

Program został ustanowiony uchwałą Nr 198/2022 Rady Ministrów z dnia 4 października 2022 r.

Nadzór nad realizacją Programu przez Generalnego Dyrektora Dróg Krajowych i Autostrad (GDDKiA) sprawuje minister właściwy do spraw transportu.

Głównym celem realizacji Programu jest zapewnienie stabilnego finansowania dla utrzymania spójnej, nowoczesnej i bezpiecznej sieci dróg krajowych.

Celami szczegółowymi są:

- zwiększenie spójności sieci dróg krajowych dostosowanych do ruchu pojazdów o nacisku pojedynczej osi do 11,5 t,
- zapewnienie wymaganego stanu technicznego istniejącej infrastruktury,
- intensyfikacja działań zmniejszających negatywny wpływ infrastruktury drogowej na środowisko.

Całkowity koszt realizacji zadań w ramach Programu w latach 2023-2030 wynosi 58.300.000 tys. zł, natomiast wydatki budżetowe w 2027 r. zaplanowano w kwocie 4.150.000 tys. zł.

Cel	Jednostka koordynująca/realizująca	Miernik	2027 plan
Zapewnienie stabilnego finansowania dla utrzymania spójnej, nowoczesnej i bezpiecznej sieci dróg krajowych	Ministerstwo Infrastruktury, GDDKiA	Długość przebudowanych dróg krajowych w ramach Programu (w km)	61

W roku 2027 zaplanowano zrealizowanie miernika – długość przebudowanych dróg krajowych – na poziomie 61 km. Będą to kompleksowe przebudowy/rozbudowy dróg krajowych obejmujące dostosowanie do nośności 11,5 t/oś lub obowiązujących warunków technicznych wraz z realizacją innych zabiegów niezbędnych do prawidłowego funkcjonowania odcinka drogi podlegającego przebudowie/rozbudowie, w szczególności wykonania elementów poprawiających bezpieczeństwo ruchu drogowego czy środowiskowych. W ramach inwestycji realizowane będą także zadania obejmujące przebudowę/rozbudowę drogowych obiektów inżynierskich.

13. Krajowy Program Kolejowy do 2030 roku (z perspektywą do roku 2032)

Program wieloletni pn. *„Krajowy Program Kolejowy do 2030 roku (z perspektywą do roku 2032)”* realizowany będzie w 2027 r. w ramach funkcji **19. Transport i infrastruktura transportowa**, zadania 19.2. *Transport kolejowy i infrastruktura kolejowa*, podzadania 19.2.4. *Rozwój infrastruktury kolejowej*, działania 19.2.4.2. *Budowa, modernizacja i rewitalizacja linii kolejowych*.

Program został ustanowiony uchwałą Nr 162/2015 Rady Ministrów z dnia 15 września 2015 r., z późn. zm.

Nadzór nad realizacją Programu przez PKP PLK S.A. sprawuje minister właściwy do spraw transportu.

Krajowy Program Kolejowy (dalej: KPK) obejmuje wszystkie inwestycje na liniach kolejowych realizowane ze środków publicznych będących w dyspozycji ministra właściwego ds. transportu. Uwzględnia on poza projektami finansowanymi wyłącznie ze środków krajowych, również inwestycje współfinansowane ze środków Unii Europejskiej. Programem objęto zarówno prace przygotowawcze dla działań przewidzianych do realizacji w kolejnych latach, jak i projekty realizacyjne. KPK określa cele i priorytety inwestycyjne, wskazuje wysokość planowanych wydatków na poziomie poszczególnych źródeł w ujęciu rocznym oraz listę zadań (podstawowych i rezerwowych) do realizacji w perspektywie do 2032 roku.

Efektami bezpośrednimi realizacji Programu będą, m.in.:

- zwiększenie bezpieczeństwa,
- zwiększenie mobilności mieszkańców,
- skrócenie czasu przejazdu,
- powiązanie Polski z korytarzami sieci bazowej TEN-T,
- powiązanie lokalnych i regionalnych ośrodków gospodarczych z aglomeracjami, głównymi miastami z wykorzystaniem transportu kolejowego,
- wsparcie transportu intermodalnego.

Całkowite koszty realizacji zadań Programu w latach 2014-2032 wynoszą 172.618.101 tys. zł, natomiast wydatki budżetowe w 2027 r. zaplanowano w kwocie 7.304.001 tys. zł.

Cel	Jednostka koordynująca/realizująca	Miernik	2027 plan
Wzmocnienie roli transportu kolejowego w zintegrowanym systemie transportowym kraju	Ministerstwo Infrastruktury, PKP PLK S.A.	Długość przebudowanych linii kolejowych (w km toru)	576

W 2027 roku planuje się realizację inwestycji dotyczących modernizacji, rewitalizacji i budowy infrastruktury kolejowej. Realizowane będą projekty liniowe, skupiające się na kompleksowej modernizacji ciągów kolejowych o kluczowym znaczeniu makroregionalnym i międzynarodowym oraz projekty, tzw. multilokalizacyjne, polegające na realizacji zadań podnoszących standard sieci (w tym przebudowa przejazdów kolejowo-drogowych,

modernizacja obiektów inżynieryjnych (mosty, wiadukty), wdrożenie systemu ERTMS oraz modernizacja układów zasilania trakcyjnego).

14. Rządowy program wsparcia zadań zarządców infrastruktury kolejowej, w tym w zakresie utrzymania i remontów, do 2028 roku

Program wieloletni pn. *„Rządowy program wsparcia zadań zarządców infrastruktury kolejowej, w tym w zakresie utrzymania i remontów, do 2028 roku”* realizowany będzie w 2027 r. w ramach funkcji **19. Transport i infrastruktura transportowa**, zadania 19.2. *Transport kolejowy i infrastruktura kolejowa*, podzadania 19.2.3. *Wsparcie zadań zarządców infrastruktury kolejowej*, działania 19.2.3.1. (o tej samej nazwie).

Program został ustanowiony uchwałą Nr 208/2023 Rady Ministrów z dnia 7 listopada 2023 r., z późn. zm.

Wykonawcą Programu jest minister właściwy do spraw transportu.

Cel Programu obejmuje wzmocnienie roli transportu kolejowego w zintegrowanym systemie transportowym kraju przez zahamowanie, a następnie odwrócenie tendencji spadkowej udziału transportu kolejowego w przewozach i jest ukierunkowany na realizację działań w zakresie utrzymania i remontów istniejącej, modernizowanej i nowobudowanej sieci kolejowej.

Mając na uwadze powyższe przyjęto komplementarne do celu głównego Programu i służące jego osiągnięciu, następujące cele szczegółowe:

- poprawa oferty kierowanej do przewoźników kolejowych,
- zapewnienie stabilnego finansowania zadań zarządców infrastruktury, w tym utrzymania i remontów,
- zapewnienie trwałych i przewidywalnych parametrów technicznych infrastruktury kolejowej,
- poprawa bezpieczeństwa transportu kolejowego,
- zapewnienie efektywności kosztowej zarządców infrastruktury.

Celem Programu jest poprawa stanu infrastruktury kolejowej w zakresie jej charakterystyk wpływających na istotne, z punktu widzenia użytkowników (przewoźników), parametry, przede wszystkim czas przejazdu i dopuszczalne naciski osi taboru oraz uwarunkowania eksploatacyjne, m.in. w zakresie przepustowości. Program określa ramy finansowe oraz warunki realizacji zamierzeń państwa dotyczące infrastruktury kolejowej w zakresie zarządzania nią, w tym działalności utrzymaniowo-remontowej.

Proces utrzymania infrastruktury prowadzony jest, przez zarządców, na całej zarządzanej sieci kolejowej, w sposób nieprzerwany. Ważnym kierunkiem działań, w tym obszarze, jest dążenie do utrzymywania infrastruktury w stanie niepogorszonym oraz poprawy stanu w lokalizacjach ważnych dla przewoźników, z punktu widzenia prowadzenia przez nich działalności przewozowej oraz dla korzystających z infrastruktury kolejowej obywateli – w lokalizacjach niespełniających ich oczekiwań odnośnie do funkcji użytkowych.

Całkowite koszty Programu w latach 2024-2028 wynoszą 48.666.400 tys. zł, natomiast wydatki budżetowe w 2027 r. zaplanowano w kwocie 8.901.600 tys. zł.

Cel	Jednostka koordynująca/realizująca	Miernik	2027 plan
Wzmocnienie roli transportu kolejowego w transporcie ogółem	Ministerstwo Infrastruktury, PKP PLK S.A. oraz pozostali zarządcy infrastruktury kolejowej	Udział długości eksploatowanych linii kolejowych spełniających standardy do ogólnej długości eksploatowanych linii kolejowych (w %)	1) ≥90 2) 100 3) ≥95,0 4) 100 5) 100 6) 100
		Średnia prędkość kursowania pociągów (prędkość handlowa w km/h) pomniejszona o planowane postoje przewoźników, zamawiane wg rozkładu jazdy*	1) ≥96; ≥81; ≥62; ≥41 2) ≥40 3) ≥37 4) ≥36 5) ≥20 6) ≥30
		Koszty działalności, związanej z wykonywaniem zadań zarządców infrastruktury, ponoszone na 1 pockm pracy eksploatacyjnej wykonanej na zarządzanych liniach kolejowych (1zł/1pockm)**	1) ≤47,5 2) ≤50,0 3) ≤75,27 4) ≤428,70 5) ≤1.531 6) ≤57,2

Objaśnienia: 1) PKP PLK S.A.; 2) SKM w Trójmieście Sp. z o.o.; 3) Dolnośląska Służba Dróg i Kolei; 4) Euroterminal Sławków, 5) CARGOTOR sp. z o.o., 6) Pomorska Kolej Metropolitalna S.A.

** dla PKP PLK S.A. (1) dotyczy odpowiednio pociągów: ekspresowych, pośpiesznych, regionalnych i towarowych;*

*** dla Euroterminal Sławków są to koszty całkowite na 1 pockm pracy eksploatacyjnej, wykonanej na liniach kolejowych zarządzanych przez Euroterminal Sławków (zł/1pockm).*

Działania zaplanowane do wykonania, w 2027 roku, dotyczą poprawy infrastruktury kolejowej i zapewnienia trwałości jej parametrów technicznych. Proces utrzymania stanowi zespół działań, prowadzonych w oparciu o ustalone rygory techniczne, organizacyjne, prawne, gospodarcze i finansowe, mających na celu zapewnienie stanu infrastruktury kolejowej, umożliwiającego wypełnianie przypisanej jej funkcji. Przedsięwzięcia te obejmują w szczególności: obsługę techniczną, diagnostykę, naprawy planowe i związane z wystąpieniem awarii, konserwację, poprawę stanu technicznego oraz funkcjonalności infrastruktury pasażerskiej.

15. „Program Rozpoznania Geologicznego Oceanów" – PRoGeO

Program wieloletni pn. *„Program Rozpoznania Geologicznego Oceanów" – PRoGeO* realizowany będzie w 2027 r. w ramach funkcji **12. Środowisko**, zadania 12.4.W *Gospodarka zasobami i strukturami geologicznymi*, podzadania 12.4.1.W *Gospodarcze wykorzystanie zasobów i struktur geologicznych oraz badania geologiczne*, działania 12.4.1.3.W *Badania geologiczne*.

Program został ustanowiony uchwałą Nr 113 Rady Ministrów z dnia 25 lipca 2017 r., z późn. zm.

Wykonawcą Programu jest minister właściwy do spraw środowiska działający przy pomocy Głównego Geologa Kraju.

Celem Programu jest poprawa bezpieczeństwa surowcowego Polski, dzięki zwiększeniu bazy zasobowej złóż kopalin, szczególnie surowców krytycznych oraz pierwiastków ziem rzadkich, poprzez badania dna oceanicznego, znajdującego się w jurysdykcji Międzynarodowej Organizacji Dna Morskiego (MODM). Poszukiwania na Oceanie Atlantyckim są prowadzone na podstawie umowy w sprawie eksploracji siarczków polimetalicznych między Ministrem Środowiska a MODM.

Pierwszym etapem prac było wykonanie co najmniej dwóch rejsów naukowo-badawczych w obszarze polskiej koncesji na Oceanie Atlantyckim. Badania obejmowały zebranie danych batymetrycznych, geofizycznych, środowiskowych i oceanograficznych, identyfikację aktywności hydrotermalnej oraz zlokalizowanie złóż siarczków polimetalicznych i określenie ich obszarów perspektywicznych. Dane zostały zebrane podczas 2 rejsów badawczych w 2022 r. i 2023 r. i są obecnie poddawane analizom. W ramach podjętych działań, zmierzających do realizacji kolejnych etapów Programu, 31 maja 2024 r., Główny Geolog Kraju powierzył Państwowemu Instytutowi Geologicznemu – Państwowemu Instytutowi Badawczemu, który wykonuje zadania państwowej służby geologicznej, realizację zadania w zakresie geologii pn.: *„Rozpoznanie obszarów perspektywicznych złóż siarczków masywnych w obrębie Grzbietu Śródatlantyckiego"*.

Całkowite koszty Programu w latach 2017-2033 wynoszą 339.938 tys. zł, natomiast wydatki budżetowe w 2027 r. zaplanowano w kwocie 40 tys. zł.

Cel	Jednostka koordynująca/ realizująca	Miernik	2027 plan
Rozszerzenie bazy surowcowej przez przeprowadzenie badań struktur złożowych charakterystycznych dla obszarów dna oceanicznego, w ramach współpracy międzynarodowej lub w strefach będących w jurysdykcji Międzynarodowej Organizacji Dna Morskiego, co pozwoli na identyfikację i rozpoznanie głębokomorskich złóż polimetalicznych oraz ocenę ich rzeczywistego potencjału zasobowego	Ministerstwo Klimatu i Środowiska, Główny Geolog Kraju	Liczba wykonanych ekspedycji badawczych związanych z pozyskaniem danych, w tym organizacją szkoleń – miernik liczony narastająco	5

W 2027 roku, w ramach realizacji Programu, planuje się:

- prace naukowo-badawcze w obszarze Grzbietu Śródatlantyckiego – rejs geologiczny w celu szczegółowej analizy obszarów perspektywicznych na dnie oceanu,
- udział w sesjach MODM i jej organów, w szczególności podczas I i II części 32. sesji MODM – posiedzenia Rady i Zgromadzenia oraz Komisji Prawno-Technicznej, podczas których jednym z najważniejszych zagadnień będzie kontynuacja negocjacji dotyczących regulacji wydobywczych na dnie oceanicznym poza jurysdykcją krajową,
- prace przygotowawcze do przeprowadzenia szkoleń na morzu i lądzie dla osób z państw rozwijających się – planowana jest organizacja szkoleń dla 8 praktykantów wybranych przez MODM,
- wykonanie kolejnych analiz i przygotowań dotyczycących badań i przebiegu rejsów naukowo-badawczych – prace obejmą analizę dotychczasowych danych geofizycznych i środowiskowych w celu zaplanowania badań szczegółowych oraz przygotowania do – wymaganego przepisami MODM – zrzeczenia się 50% obszaru koncesji w 2028 roku,
- kontynuowanie działań na rzecz podniesienia kompetencji kadry badawczej – poprzez udział w konferencjach, warsztatach i szkoleniach rozwijających wiedzę, jak i zwiększających bezpieczeństwo podczas prac na morzu, we współpracy z wiodącymi podmiotami zagranicznymi realizującymi prace badawcze w obszarach głębokomorskich,
- kontynuowanie współpracy na poziomie krajowym oraz międzynarodowym na rzecz realizacji zadań Programu i umowy z MODM - na poziomie międzynarodowym będą to robocze rozmowy bilateralne między krajami zaangażowanymi w działalność poszukiwawczą i współpraca służb geologicznych, współpraca z sekretariatem MODM oraz udział w międzynarodowych wydarzeniach tematycznych i w corocznym spotkaniu Kontraktorów MODM, a na poziomie krajowym będą to inicjatywy obejmujące współpracę z innymi jednostkami naukowo-badawczymi, takimi jak uniwersytety, Polska Akademia Nauk i inne,
- udział w konferencjach, warsztatach i sesjach naukowych, dotyczących tematyki surowców mineralnych, obszarów głębokomorskich oraz sposobów ich wydobycia i przeróbki.

16. Program integracji społecznej i obywatelskiej Romów w Polsce na lata 2021-2030

Program wieloletni pn. *„Program integracji społecznej i obywatelskiej Romów w Polsce na lata 2021-2030”* realizowany będzie w 2027 r. w ramach funkcji **16. Sprawy obywatelskie**, zadania 16.2.W *Przeciwdziałanie dyskryminacji oraz działania na rzecz mniejszości narodowych i etnicznych*, podzadania 16.2.1.W (o tej samej nazwie), działania 16.2.1.1.W *Działania krajowe i współpraca międzynarodowa na rzecz społeczności romskiej.*

Program został przyjęty uchwałą Nr 190/2020 Rady Ministrów z dnia 21 grudnia 2020 r.

Wykonawcą Programu jest minister właściwy do spraw wyznań religijnych oraz mniejszości narodowych i etnicznych. Głównym koordynatorem Programu jest Minister Spraw Wewnętrznych i Administracji. Koordynatorem zadań edukacyjnych finansowanych z części 30 budżetu państwa jest Minister Edukacji. Poszczególni wojewodowie pełnią rolę koordynatorów regionalnych.

Celem Programu jest zwiększenie poziomu integracji społecznej i obywatelskiej Romów w Polsce. Kluczowym narzędziem poprawy poziomu integracji tej grupy jest szeroko rozumiana edukacja. Czynnikiem wspomagającym edukację jest poprawa warunków mieszkaniowych rodzin znajdujących się w najtrudniejszych warunkach lokalowych, w pierwszej kolejności zagrażających życiu lub zdrowiu. Integracja społeczna i obywatelska odbywa się również poprzez zapewnienie udziału Romów w procesach konsultacyjnych i decyzyjnych na wszystkich poziomach i promowanie podejmowanych działań, co w efekcie pozwala na zmniejszanie poziomu dystansu społecznego wobec tej grupy. Program stanowi kontynuację działań państwa polskiego, podejmowanych od 2001 roku, na rzecz tej grupy, w ramach: Pilotażowego programu rządowego na rzecz społeczności romskiej w województwie małopolskim na lata 2001-2003, Programu na rzecz społeczności romskiej w Polsce na lata 2004-2013 oraz Programu integracji społeczności romskiej w Polsce na lata 2014-2020.

Całkowity koszt realizacji zadań w ramach Programu w latach 2021-2030 wynosi 129.000 tys. zł, natomiast wydatki budżetowe w 2027 r. zaplanowano w kwocie 11.400 tys. zł.

Cel	Jednostka koordynująca/realizująca	Miernik	2027 plan
Zwiększenie integracji społeczności romskiej w Polsce poprzez działania w obszarze edukacji, poprawy sytuacji mieszkaniowej i integracji	Ministerstwo Spraw Wewnętrznych i Administracji, Ministerstwo Edukacji Narodowej, Wojewodowie	Liczba Romów uczestniczących w "Programie integracji społecznej i obywatelskiej Romów w Polsce na lata 2021-2030" w stosunku do liczby osób deklarujących przynależność do romskiej mniejszości etnicznej (w %)	50

W 2027 roku, w ramach Programu, prowadzone będą działania edukacyjne, skierowane do dzieci, uczniów i dorosłych Romów, jako element edukacji permanentnej. Działania w tym obszarze będą się skupiać, m.in. na: edukacji formalnej (szkolne koła zainteresowań, olimpiady przedmiotowe i sportowe, konkursy, przeglądy, wycieczki krajoznawcze), edukacji nieformalnej (świetlice, pikniki edukacyjne, wycieczki krajoznawcze, kolonie), edukacji historycznej (historia własnej rodziny, przygotowanie materiałów i nauczanie o Zagładzie

Romów, zadania związane z identyfikacją nieznanych miejsc pochówku romskich ofiar II wojny światowej, upamiętnianie Zagłady Romów), edukacji obywatelskiej (prawa i obowiązki obywatela, uroczystości patriotyczne związane z „małymi ojczyznami", kształtowanie postaw tolerancji, budowanie więzi ze wspólnotą państwową, edukacja związana z procesami wyborczymi), a ponadto na edukacji prozdrowotnej, edukacji na rzecz bezpieczeństwa, edukacji prozawodowej, a także rozwijaniu i upowszechnianiu metodyki pracy z uczniami dwujęzycznymi i dwukulturowymi.

Planowana jest realizacja następujących zadań systemowych:

- programu stypendialnego dla uczniów romskich szczególnie uzdolnionych,
- programu stypendialnego dla uczniów romskich szkół ponadpodstawowych,
- programu stypendialnego dla studentów romskich,
- studiów podyplomowych dotyczących społeczności romskiej wraz z systemem stypendialnym dla słuchaczy,
- programu doskonalenia AER (asystentów edukacji romskiej) i nauczycieli wspomagających edukację uczniów romskich.

Program skupia się również na poprawie warunków mieszkaniowych w przypadkach, w których problem mieszkaniowy zagraża życiu lub zdrowiu. Wsparciem będą objęte przede wszystkim rodziny pozostające w najtrudniejszych warunkach lokalowych, charakteryzujące się przy tym gotowością do integracji. Zakładanym celem realizacji tych przedsięwzięć jest bowiem także kształtowanie postaw obywatelskich, zwiększenie aktywności i samodzielności w rozwiązywaniu swoich problemów życiowych przez społeczność Romów.

Planowane jest osiągnięcie udziału ok. 8,3 tys. uczestników w działaniach Programu (tj. 50% Romów deklarujących przynależność do romskiej mniejszości etnicznej – według Narodowego Spisu Powszechnego Ludności i Mieszkań z 2021 r. liczba ta wynosi 13.303 osób).

17. Programy wsparcia finansowego inwestycji w infrastrukturę w ochronie zdrowia

W ramach funkcji **20. Zdrowie**, zadania 20.4.W *Rozwój infrastruktury systemu ochrony zdrowia*, podzadania 20.4.1.W (o tej samej nazwie), działania 20.4.1.1.W *Inwestycje budowlane w obiektach związanych z ochroną zdrowia z wyłączeniem programów polityki zdrowotnej*, w 2027 r. realizowanych będzie pięć programów wieloletnich wsparcia finansowego inwestycji w infrastrukturę w ochronie zdrowia.

Na finansowe wsparcie inwestycji w infrastrukturę w ochronie zdrowia składają się następujące Programy:

1) *„Wieloletni program inwestycji w zakresie rewitalizacji i rozbudowy Narodowego Instytutu Onkologii im. Marii Skłodowskiej-Curie – Państwowego Instytutu Badawczego – etap I”*, który został ustanowiony uchwałą Nr 95/2019 Rady Ministrów z dnia 10 września 2019 r., z późn. zm.[42],

2) *„Centralny Zintegrowany Szpital Kliniczny – centrum medycyny interwencyjnej (etap I CZSK)”*, który został ustanowiony uchwałą Nr 1/2020 Rady Ministrów z dnia 7 stycznia 2020 r., z późn. zm.,

3) *„Rozbudowa wraz z modernizacją Pomorskiego Uniwersytetu Medycznego w Szczecinie i Uniwersyteckiego Szpitala Klinicznego Nr 1 w Szczecinie w zakresie kliniczno-dydaktycznym i medycznych wdrożeń innowacyjnych”*, który został ustanowiony uchwałą Nr 58/2019 Rady Ministrów z dnia 18 czerwca 2019 r., z późn. zm.[43],

4) *„Rozbudowa i modernizacja Uniwersyteckiego Szpitala Klinicznego w Białymstoku obejmująca Uniwersyteckie Centrum Onkologii Spersonalizowanej”*, który został ustanowiony uchwałą Nr 89 Rady Ministrów z dnia 8 lipca 2025 r.,

5) *„Wieloletni program medyczny – rozbudowa i modernizacja Szpitala Uniwersyteckiego Nr 2 im. dr Jana Biziela w Bydgoszczy”*, który został ustanowiony uchwałą Nr 203/2017 Rady Ministrów z dnia 13 grudnia 2017 r., z późn. zm.

Program *„Rozbudowa wraz z modernizacją Pomorskiego Uniwersytetu Medycznego w Szczecinie i Uniwersyteckiego Szpitala Klinicznego Nr 1 w Szczecinie w zakresie kliniczno-dydaktycznym i medycznych wdrożeń innowacyjnych”* będzie realizowany także w ramach funkcji **10. Szkolnictwo wyższe i nauka**, zadania 10.1. *Zarządzanie systemem szkolnictwa wyższego i nauki*, podzadania 10.1.2. *Utrzymanie i rozwój infrastruktury szkolnictwa wyższego i nauki*, działania 10.1.2.2. *Rozwój infrastruktury związanej z kształceniem.*

Nadzór nad realizacją Programów wymienionych w pkt 1-5 sprawuje minister właściwy do spraw zdrowia.

Celem Programów jest racjonalny rozwój i modernizacja infrastruktury ochrony zdrowia, w tym przede wszystkim dostosowanie obiektów do obowiązujących standardów i przewidywanych potrzeb zdrowotnych. Programy obejmują przedsięwzięcia związane z budową, przebudową i rozbudową obiektów szpitalnych, których realizacja przyczyni się do poprawy dostępności do specjalistycznych i wysokospecjalistycznych świadczeń

[42] Finansowanie Programu ze środków budżetu państwa od roku 2020.
[43] Finansowanie Programu ze środków budżetu państwa od roku 2020.

zdrowotnych, podniesienia jakości udzielanych świadczeń, dostosowania obiektów do obsługi osób niepełnosprawnych.

Łączne całkowite koszty realizacji pięciu Programów wynoszą 3.922.089 tys. zł, natomiast wydatki budżetowe w 2027 r. zaplanowano w kwocie 684.924 tys. zł.

Jednostka koordynująca/realizująca	**Miernik**	**2027 plan**
Minister Zdrowia / poszczególne podmioty	1)-5) Udział zrealizowanego zakresu rzeczowego (w %)	1) 60 2) 100 3) 100 4) 41,39 5) 88

W 2027 roku planowana jest kontynuacja prac polegających, m.in. na: zagospodarowaniu terenu, budowie obiektów podstawowych i pomocniczych, robotach budowlanych i budowlano-instalacyjnych oraz nadzorze autorskim i inwestorskim nad nimi, a także zakupie sprzętu i wyposażenia oraz jego montażu.

W ramach Programu *„Rozbudowa wraz z modernizacją Pomorskiego Uniwersytetu Medycznego w Szczecinie i Uniwersyteckiego Szpitala Klinicznego Nr 1 w Szczecinie w zakresie kliniczno-dydaktycznym i medycznych wdrożeń innowacyjnych*" planowany jest odbiór końcowy, wyposażenie obiektu oraz oddanie go do użytkowania.

Zakończenie realizacji inwestycji w 2027 roku przewiduje się również w Programie *„Centralny Zintegrowany Szpital Kliniczny – centrum medycyny interwencyjnej (etap I CZSK)*" (w ostatnim roku realizacji Programu planowana jest kontynuacja prac w zakresie: budowy obiektów podstawowych, instalacji, zakupu sprzętu, zagospodarowania terenu i budowy obiektów pomocniczych).

18. Narodowa Strategia Onkologiczna na lata 2020-2030

Program wieloletni pn. *„Narodowa Strategia Onkologiczna na lata 2020-2030”* realizowany będzie w 2027 r. w ramach funkcji **20. Zdrowie**, zadania 20.4.W *Rozwój infrastruktury systemu ochrony zdrowia*, podzadania 20.4.1.W (o tej samej nazwie), działania 20.4.1.3. *Inwestycje budowlane oraz wymiana i modernizacja sprzętu w zakresie programów polityki zdrowotnej* oraz zadania 20.5.W *Profilaktyka, edukacja i promocja zdrowia oraz nadzór sanitarno-epidemiologiczny*, podzadania 20.5.1.W *Profilaktyka zdrowotna i promocja zdrowego trybu życia*, działania 20.5.1.4. *Profilaktyka, edukacja i promocja zdrowia w ramach programów polityki zdrowotnej*.

Program został ustanowiony uchwałą Nr 10 Rady Ministrów z dnia 4 lutego 2020 r., z późn. zm.

Nadzór nad realizacją Programu sprawuje wykonawca Programu – minister właściwy do spraw zdrowia.

Program obejmuje szereg działań w ramach 5 priorytetów Programu, tj.:

1) promocję zdrowia i profilaktykę nowotworów – główne działania to promowanie aktywnego trybu życia, zdrowego odżywiania, działań na rzecz ograniczenia palenia tytoniu, ograniczenia spożywania alkoholu, profilaktyki nowotworów złośliwych skóry (w szczególności czerniaka złośliwego), na rzecz zwiększenia zgłaszalności na badania przesiewowe oraz działania promujące karmienie piersią,
2) profilaktykę wtórną, diagnostykę oraz wykrywanie nowotworów – główne działania to badania przesiewowe w kierunku wykrywania: raka jelita grubego, raka piersi, raka szyjki macicy, opieka nad rodzinami wysokiego, dziedzicznie uwarunkowanego ryzyka zachorowania na nowotwory złośliwe oraz badania w kierunku wczesnego wykrywania raka płuca. Dokonywany będzie zarówno zakup, jak i wymiana sprzętu diagnostycznego do wczesnego wykrywania nowotworów,
3) wsparcie procesu leczenia nowotworów – główne działania to zakup i wymiana sprzętu do leczenia nowotworów, zakup endoprotez onkologicznych dla dzieci oraz zintegrowana opieka nad pacjentami onkologicznymi i ich bliskimi,
4) edukację onkologiczną – prowadzone będą działania mające na celu poprawę stanu wiedzy i umiejętności personelu medycznego oraz przedstawicieli innych zawodów medycznych w dziedzinach mających zastosowanie w ochronie zdrowia – z zakresu diagnostyki onkologicznej (ze szczególnym uwzględnieniem programów przesiewowych i postępowania terapeutycznego),
5) wspomaganie systemu rejestracji nowotworów – prowadzone będą działania na rzecz poprawy funkcjonowania obecnego systemu gromadzenia danych o chorobach nowotworowych w Polsce oraz jakości publikowanych danych.

Realizacja zadań inwestycyjnych przewidziana jest w ramach priorytetów dotyczących profilaktyki wtórnej, diagnostyki oraz wykrywania nowotworów oraz wsparcia procesu leczenia nowotworów.

Całkowite koszty Programu w latach 2020-2030 wynoszą 5.154.229 tys. zł, natomiast wydatki budżetowe w 2027 r. zaplanowano w kwocie 500.000 tys. zł.

Cel	Jednostka koordynująca/realizująca	Miernik	2027 plan
Wzrost odsetka osób przeżywających 5 lat od zakończenia terapii onkologicznej	Ministerstwo Zdrowia	Liczba świadczeniobiorców objętych koordynowaną opieką onkologiczną (w os.)	1.600.000

W 2027 roku w zakresie zadań inwestycyjnych (realizacja zadania pn. *„Modernizacja infrastruktury i doposażenie podmiotów leczniczych”*), planowane jest uzupełnienie oraz wymiana wyeksploatowanych wyrobów medycznych, służących do diagnostyki i leczenia nowotworów, a także inwestycje infrastrukturalne oraz modernizacja istniejących podmiotów leczniczych. Celem jest skuteczniejsze leczenie pacjentów onkologicznych oraz poprawa standardu diagnostyki i leczenia chorych na nowotwory, w tym utworzenie stref komfortu pacjenta.

Wsparcie, w ramach Programu, będzie służyło także przygotowaniu podmiotów leczniczych, udzielających świadczeń w ramach Krajowej Sieci Onkologicznej, do wdrożenia kompleksowej i koordynowanej opieki onkologicznej w Polsce na odpowiednim poziomie jakościowym. Realizacja zadań inwestycyjnych pozwoli na zapewnienie pacjentom onkologicznym procesu terapeutycznego o odpowiedniej jakości i poziomie bezpieczeństwa.

Ewaluacja celu „wzrost odsetka osób przeżywających 5 lat od zakończenia terapii onkologicznej” w Programie odbywa się poprzez systematyczne monitorowanie wskaźników przeżycia pacjentów onkologicznych na poziomie populacyjnym. Podstawowym miernikiem jest 5-letnia przeżywalność względna, wyliczana na podstawie danych Krajowego Rejestru Nowotworów. Ewaluacja obejmuje coroczne sprawozdania z realizacji Programu, przedstawiane przez Ministra Zdrowia, w których analizowany jest wpływ realizowanych działań na osiąganie celu strategicznego.

19. Narodowy Program Chorób Układu Krążenia na lata 2022-2032

Program wieloletni pn. *„Narodowy Program Chorób Układu Krążenia na lata 2022-2032”* realizowany będzie w 2027 r. w ramach funkcji **20. Zdrowie,** zadania 20.4.W *Rozwój infrastruktury systemu ochrony zdrowia*, podzadania 20.4.1.W (o tej samej nazwie), działania 20.4.1.3. *Inwestycje budowlane oraz wymiana i modernizacja sprzętu w zakresie programów polityki zdrowotnej* oraz zadania 20.5.W *Profilaktyka, edukacja i promocja zdrowia oraz nadzór sanitarno-epidemiologiczny*, podzadania 20.5.1.W *Profilaktyka zdrowotna i promocja zdrowego trybu życia*, działania 20.5.1.4. *Profilaktyka, edukacja i promocja zdrowia w ramach programów polityki zdrowotnej*.

Program został ustanowiony uchwałą Nr 247 Rady Ministrów z dnia 6 grudnia 2022 r., z późn. zm.

Wykonawcą Programu jest minister właściwy do spraw zdrowia.

Narodowy Program Chorób Układu Krążenia, stanowiący narodową strategię kardiologiczną, powstał w związku z aktualną oraz prognozowaną sytuacją w zakresie chorób układu krążenia i związaną z tym wysoką umieralnością.

Program koncentruje swoje działania w pięciu głównych obszarach:

- inwestycje w kadry,
- inwestycje w edukację, profilaktykę i styl życia,
- inwestycje w pacjenta,
- inwestycje w naukę i innowacje,
- inwestycje w system opieki kardiologicznej.

Program zakłada zwiększenie zaangażowania w działanie medycyny zapobiegawczej i profilaktyki zdrowotnej oraz poprawę zgłaszalności na badania przesiewowe i badania bilansowe, w tym wdrożenie zmian w funkcjonowaniu podmiotów leczniczych i współpracy w ramach procesu leczenia oraz modelu opieki nad pacjentem – zastosowanie podejścia kompleksowego, bazującego na zwiększaniu świadomości co do wpływu czynników prozdrowotnych i modyfikacji czynników ryzyka chorób układu krążenia (ChUK), jak palenie tytoniu czy niewłaściwa dieta, wraz z wyposażeniem kadr w wiedzę i umiejętności podejmowania skutecznych interwencji antytytoniowych i dietetycznych.

Całkowite koszty Programu w latach 2022-2032 wynoszą 2.724.000 tys. zł, natomiast wydatki budżetowe w 2027 r. zaplanowano w kwocie 270.000 tys. zł.

Cel	Jednostka koordynująca/realizująca	Miernik	2027 plan
Obniżenie zachorowalności i umieralności z powodu ChUK	Ministerstwo Zdrowia	Liczba pacjentów z niewydolnością serca, skierowanych do leczenia szpitalnego w ramach sieci kardiologicznej (w os.)	47.000

W 2027 roku planowana jest kontynuacja działań ukierunkowanych na poprawę jakości, dostępności i koordynacji opieki kardiologicznej. Realizowane będą inwestycje obejmujące doposażenie podmiotów wykonujących świadczenia z zakresu kardiologii dziecięcej oraz modernizację infrastruktury szpitalnej, w tym tworzenie stref pacjenta. Kontynuowane będzie wdrażanie Krajowej Sieci Kardiologicznej, w tym rozwój narzędzi wspierających koordynację opieki kardiologicznej oraz monitorowanie jakości świadczeń. Prowadzone będą również działania profilaktyczne i edukacyjne służące ograniczaniu czynników ryzyka chorób układu krążenia i zwiększaniu świadomości zdrowotnej społeczeństwa. Planowane efekty obejmują poprawę dostępności i jakości świadczeń kardiologicznych, rozwój opieki koordynowanej oraz wzmocnienie potencjału systemu ochrony zdrowia w zakresie profilaktyki, diagnostyki i leczenia chorób układu krążenia.

20. Narodowy Program Transplantacyjny

Program wieloletni pn. „*Narodowy Program Transplantacyjny*" realizowany będzie w 2027 r. w ramach funkcji **20. Zdrowie,** zadania 20.1.W *System opieki zdrowotnej i dostęp do świadczeń opieki zdrowotnej*, podzadania 20.1.4.W *Świadczenia opieki zdrowotnej finansowane ze środków publicznych*, działania 20.1.4.7. *Świadczenia opieki zdrowotnej w zakresie programów polityki zdrowotnej* oraz zadania 20.4.W *Rozwój infrastruktury systemu ochrony zdrowia*, podzadania 20.4.1.W (o tej samej nazwie), działania 20.4.1.3. *Inwestycje budowlane oraz wymiana i modernizacja sprzętu w zakresie programów polityki zdrowotnej.*

Program został ustanowiony uchwałą Nr 64/2023 Rady Ministrów z dnia 9 maja 2023 r., z późn. zm.

Wykonawcą Programu jest minister właściwy do spraw zdrowia.

Celem głównym Programu jest zwiększenie liczby pobieranych i przeszczepianych komórek, tkanek i narządów, co pozwoli przybliżyć się do wskaźników europejskich w zakresie liczby pobieranych i przeszczepianych narządów, tkanek i komórek.

Całkowite koszty Programu w latach 2023-2032 wynoszą 975.000 tys. zł, natomiast wydatki budżetowe w 2027 r. zaplanowano w kwocie 100.000 tys. zł.

Cel	Jednostka koordynująca/realizująca	Miernik	2027 plan
Rozwój medycyny transplantacyjnej	Ministerstwo Zdrowia	Liczba przeszczepień narządowych (odpowiednio dla dawców żywych i zmarłych) w przeliczeniu na 1 mln mieszkańców	64

Od 2022 roku sytuacja przeszczepiania narządów w Polsce ulega poprawie. W 2025 roku liczba przeszczepień narządowych od żywych i zmarłych dawców na 1 mln mieszkańców wyniosła 64 szt., wobec 39,45 szt. w 2022 r., 50,65 szt. w 2023 r. oraz 60,08 szt. w 2024 r.

W 2027 roku planuje się, m.in.:

- finansowanie działalności sieci koordynatorów transplantacyjnych oraz szkoleń koordynatorów transplantacyjnych,
- wprowadzenie nowych metod diagnostyki procesów immunologicznych i leczenia warunkujących powodzenie przeszczepienia,
- budowę ogólnopolskiego systemu dystrybucji pobranych tkanek do banków w celu przygotowania przeszczepów tkankowych – finansowanie koordynatorów tkankowych i zespołów pobierających,
- badania potencjalnych niepokrewnych dawców szpiku (typowanie wstępne i dotypowania),
- szkolenia osób wykonujących czynności bezpośrednio związane z pobieraniem, testowaniem, przetwarzaniem, przechowywaniem i przeszczepianiem komórek i tkanek,

- szkolenia w zakresie kluczowych zagadnień dotyczących donacji oraz medycyny transplantacyjnej,
- finansowanie procedur medycznych – nowe rodzaje przeszczepienia (przygotowanie do przeszczepienia hodowanych komórek naskórka, konserwowanych naczyń krwionośnych, świeżych i konserwowanych przeszczepów chrzęstno-kostnych i innych), pozaustrojowa perfuzja narządów,
- finansowanie częściowe procedur medycznych – program monitorowania biorców narządów, leczenie choroby przeszczep przeciw gospodarzowi,
- finansowanie działań zwiększających potencjał dotacyjny,
- przechowywanie komórek krwiotwórczych krwi pępowinowej dla biorcy niespokrewnionego,
- zakup zasobów, w tym informatycznych, umożliwiających śledzenie losów komórek i tkanek,
- zakup sprzętu i aparatury,
- akcje promocyjne i edukacyjne.

21. Program polskiej energetyki jądrowej

Program wieloletni pn. *„Program polskiej energetyki jądrowej”* realizowany będzie w 2027 r. w ramach funkcji **6. Polityka gospodarcza kraju**, zadania 6.2.W *Bezpieczeństwo gospodarcze państwa i gospodarka złożami kopalin, w tym surowcami energetycznymi*, podzadania 6.2.1.W *Rynki paliw i energii*, działania 6.2.1.6. *Działalność w zakresie rozwoju energetyki jądrowej*.

Program został ustanowiony uchwałą Nr 141 Rady Ministrów z dnia 2 października 2020 r., z późn. zm.

Koordynowanie i nadzorowanie realizacji Programu zostało powierzone ministrowi właściwemu do spraw gospodarki surowcami energetycznymi. Program realizowany jest przez ministra właściwego do spraw gospodarki surowcami energetycznymi oraz Państwową Agencję Atomistyki (PAA).

Celem Programu jest budowa oraz oddanie do eksploatacji w Polsce elektrowni jądrowych o łącznej mocy zainstalowanej od ok. 6 GWe do ok. 9 GWe w oparciu o sprawdzone, wielkoskalowe reaktory PWR. Wdrożenie energetyki jądrowej w Polsce przyczyni się znacząco do podniesienia poziomu bezpieczeństwa energetycznego państwa oraz umożliwi zastąpienie starzejących się wysokoemisyjnych bloków węglowych, pracujących w podstawie obciążenia systemu, nowymi jednostkami bezemisyjnymi. Energetyka jądrowa spowoduje w szczególności zwiększenie poziomu dywersyfikacji zarówno bazy paliwowej w elektroenergetyce, jak i kierunków dostaw nośników energii pierwotnej.

Program przewiduje następujące zadania na potrzeby energetyki jądrowej:

- tworzenie ram prawnych dla budowy i funkcjonowania energetyki jądrowej w Polsce – wdrożenie aktów prawnych (bądź zmiana obowiązujących) w celu umożliwienia budowy i funkcjonowania energetyki jądrowej oraz związanej z tym infrastruktury oraz zapewnienia najwyższego poziomu bezpieczeństwa jądrowego,
- kształcenie i szkolenie kadr dla instytucji i przedsiębiorstw związanych z energetyką jądrową – przygotowanie kadr dla polskiej energetyki jądrowej, zarówno na potrzeby przygotowania i rozwoju infrastruktury, jak również eksploatacji energetyki jądrowej,
- działania informacyjno-edukacyjne – przedstawienie społeczeństwu wiarygodnej i rzetelnej informacji na temat energetyki jądrowej oraz – przez działania edukacyjne – podniesienie w społeczeństwie wiedzy w tym zakresie,
- utworzenie odpowiedniego zaplecza naukowo-badawczego pracującego na potrzeby energetyki jądrowej, co jest niezbędne dla wieloaspektowego, pełnego wykorzystania przez Polskę szans i możliwości związanych z wprowadzeniem energetyki jądrowej,
- zapewnienie jak największego udziału polskiego przemysłu w dostawach urządzeń i realizacji usług dla energetyki jądrowej,
- wzmocnienie kadrowe i budowa kompetencji PAA,
- dostosowanie zaplecza sprzętowego i infrastrukturalnego PAA do zadań wynikających z Programu,
- stworzenie systemu wsparcia techniczno-eksperckiego dla PAA,

– wykonywanie zadań kontrolnych oraz pozostałych zadań towarzyszących realizacji zadań PAA wynikających z Programu.

Całkowite koszty Programu w latach 2020-2033 wynoszą 613.661 tys. zł, natomiast wydatki budżetowe w 2027 r. zaplanowano w kwocie 45.249 tys. zł.

Cel	Jednostka koordynująca/realizująca	Miernik	2027 plan
Zwiększenie bezpieczeństwa energetycznego kraju w wyniku dywersyfikacji struktury energii elektrycznej poprzez wprowadzenie energetyki jądrowej	Ministerstwo Energii, Państwowa Agencja Atomistyki	Stopień realizacji przygotowań do wdrożenia energetyki jądrowej (w %) (narastająco)	51

Zakładanym efektem działań realizowanych w roku 2027 jest wzrost poziomu wiedzy o energii jądrowej w społeczeństwie, utrzymanie poziomu poparcia dla rozwoju energetyki jądrowej, wzrost liczby polskich firm świadczących usługi w branży jądrowej, a także przygotowanie PAA do pełnienia roli dozoru jądrowego dla potrzeb energetyki jądrowej.

W celu osiągnięcia założonych efektów planuje się:

– promocję i wsparcie krajowych przedsiębiorstw na arenie międzynarodowej – organizację 1-2 profilowanych misji zagranicznych,
– organizację szkoleń dla nauczycieli w miastach wojewódzkich i lekcji z zakresu energii i energetyki jądrowej dla uczniów szkół podstawowych i ponadpodstawowych,
– udział w konferencjach, targach i piknikach naukowych,
– wsparcie działań na uczelniach wyższych – stworzenie odpowiednich kierunków specjalizacji i studiów podyplomowych na uczelniach technicznych,
– prowadzenie działań informacyjno-edukacyjnych (w prasie, social mediach, internecie),
– wykonywanie analiz związanych z wdrażaniem i aktualizacją Programu,
– udział pracowników PAA w specjalistycznych szkoleniach krajowych i zagranicznych,
– współpracę z krajowymi organami w systemie koordynacji kontroli i nadzoru,
– zakup, wdrożenie i utrzymanie systemów informatycznych do zarządzania projektami, dokumentami i kontrolami,
– zakup niezbędnych norm technicznych krajowych i międzynarodowych oraz udział w szkoleniach dotyczących ich zastosowania,
– rozbudowę systemu monitoringu radiacyjnego kraju wraz z programami wspomagającymi proces podejmowania decyzji w sytuacjach kryzysowych,
– wykonanie analiz i ocen niezbędnych do wydania aktów administracyjnych Prezesa PAA oraz innych organów.

22. Program modernizacji badawczego reaktora jądrowego „MARIA" umożliwiający jego eksploatację po 2027 r.

Program wieloletni pn. *„Program modernizacji badawczego reaktora jądrowego „MARIA" umożliwiający jego eksploatację po 2027 r."* realizowany będzie w 2027 r. w ramach funkcji **6. Polityka gospodarcza kraju**, zadania 6.2.W *Bezpieczeństwo gospodarcze państwa i gospodarka złożami kopalin, w tym surowcami energetycznymi*, podzadania 6.2.1.W *Rynki paliw i energii*, działania 6.2.1.6. *Działalność w zakresie rozwoju energetyki jądrowej*.

Program został przyjęty uchwałą Nr 108 Rady Ministrów z dnia 20 czerwca 2023 r., z późn. zm.

Koordynacja, nadzór i rozliczenie realizacji Programu zostało powierzone ministrowi właściwemu do spraw gospodarki surowcami energetycznymi. Wykonawcą Programu jest Narodowe Centrum Badań Jądrowych.

Celem Programu jest modernizacja badawczego reaktora jądrowego "MARIA" służąca zapewnieniu jego bezpiecznej eksploatacji po roku 2027, w perspektywie co najmniej do 2050 r.

Modernizacje realizowane są w 5 głównych obszarach tematycznych, podzielonych ze względu na ich zakres i dotyczą:

- układów zasilania energią elektryczną,
- układów sterowania i zabezpieczeń,
- układu wentylacji,
- układów dozymetrycznych,
- układu chłodzenia basenu reaktora i układu recyrkulacji oraz wtórnego układu chłodzenia,
- pozostałych obszarów obejmujących, m.in. obiekty technologiczne takie jak zbiorniki, układ awaryjnego ostrzegania.

Całkowite koszty Programu w latach 2023-2027 wynoszą 94.768 tys. zł, natomiast wydatki budżetowe w 2027 r. zaplanowano w kwocie 6.668 tys. zł.

Cel	Jednostka koordynująca/realizująca	Miernik	2027 plan
Dokonanie modernizacji badawczego reaktora jądrowego "MARIA", tak aby zapewnić wzmocnienie jego bezpiecznej eksploatacji po roku 2027 w perspektywie co najmniej do 2050 r.	Ministerstwo Energii	Relacja zadań wykonanych w porównaniu do zaplanowanych w Programie w danym roku (w %)	100

W 2027 roku, planowane są działania dotyczące:

- układu sterowania i zabezpieczeń – wymiana torów UAN, modernizacja układu zabezpieczeń reaktora oraz systemu alarmowania i archiwizacji alarmów, wykonanie prac instalacyjnych w zakresie szaf oraz okablowania strukturalnego układu sterowania

prętami, a także wykonanie i montaż napędów prętów i uruchomienie automatyki sterowania prętami,

– układów dozymetrycznych – instalacja stacji dozymetrycznych pomiarów ilościowo-jakościowych.

23. Oświęcimski strategiczny program rządowy – Etap VII 2026-2030

Program wieloletni pn. *„Oświęcimski strategiczny program rządowy – Etap VII 2026-2030”* realizowany będzie w 2027 r. w ramach funkcji **9. Kultura i dziedzictwo narodowe**, zadania 9.1.W *Ochrona i popularyzacja dziedzictwa i tożsamości narodowej w kraju i za granicą*, podzadania 9.1.1.W *Ochrona materialnego dziedzictwa kulturowego i miejsc pamięci narodowej w kraju i za granicą*, działania 9.1.1.7.W *Opieka nad miejscami pamięci narodowej oraz grobami i cmentarzami wojennymi*.

Program został przyjęty uchwałą Nr 69 Rady Ministrów z dnia 19 maja 2025 r.

Programem zarządza minister właściwy do spraw administracji publicznej, który nadzoruje jego realizację przez Wojewodę Małopolskiego. Wojewoda Małopolski koordynuje i kontroluje wykonanie zadań Programu przez beneficjentów: Województwo Małopolskie, Powiat Oświęcimski, Gminę Miasto Oświęcim, Gminę Oświęcim, Gminę Brzeszcze i Gminę Chełmek.

Priorytety Programu zakładają: uporządkowanie i zagospodarowanie terenów wokół Państwowego Muzeum Auschwitz-Birkenau, poprawę dostępności komunikacyjnej Oświęcimia, rozwój działalności edukacyjnej, poprawę atrakcyjności turystycznej miasta oraz poprawę dostępności i zagospodarowanie otoczenia obiektów byłych podobozów KL Auschwitz-Birkenau. Oczekiwanym efektem realizacji Programu jest stworzenie właściwych warunków dla lepszego udostępnienia zwiedzającym największego w Europie i na świecie miejsca pamięci masowej zagłady, wpisanego na listę Światowego Dziedzictwa UNESCO.

Całkowite koszty Programu w latach 2026-2030 wynoszą 131.499 tys. zł, natomiast wydatki budżetowe w 2027 r. zaplanowano w kwocie 23.659 tys. zł.

Cel	Jednostka koordynująca/realizująca	Miernik	2027 plan
Zapewnienie pokoju społecznego wokół byłego niemieckiego nazistowskiego obozu koncentracyjnego Auschwitz-Birkenau dla tworzenia warunków godnego upamiętnienia największego w Europie i świecie miejsca pamięci masowej zagłady, wpisanego na listę Światowego Dziedzictwa UNESCO	Ministerstwo Spraw Wewnętrznych i Administracji, Wojewoda Małopolski	Liczba wykonanych zadań Programu do końca roku (w szt. narastająco)	12

Na rok 2026 zaplanowano do realizacji 6 zadań Programu. W roku 2027 realizowanych będzie łącznie 14 zadań programowych, w tym planowane jest zakończenie 6 zadań.

W 2027 roku zaplanowano ukończenie następujących zadań programowych:

– zadanie 1.5. Przebudowa ul. Do Pomnika w Pławach (Gmina Oświęcim) – inwestycja służyć będzie zapewnieniu sprawnej i kompleksowej obsługi ruchu odwiedzających Państwowe Muzeum Auschwitz-Birkenau oraz drogi wyjazdowej i ewakuacyjnej podczas uroczystości odbywających się na terenie byłego obozu Auschwitz II-Birkenau, poprawi także bezpieczeństwo ruchu drogowego dla mieszkańców Pław,

- zadanie 1.8. Przebudowa ul. Niwy w Brzezince (Gmina Oświęcim) – inwestycja przyczyni się do zapewnienia sprawnej i kompleksowej obsługi ruchu odwiedzających Państwowe Muzeum Auschwitz-Birkenau w zakresie dostępności komunikacyjnej oraz drogi wyjazdowej i ewakuacyjnej podczas uroczystości na terenie byłego KL Birkenau w Brzezince,
- zadanie 2.2. Przebudowa skrzyżowania DW 933 w m. Oświęcim, ul. Legionów z ul. Więźniów Oświęcimia (Powiat Oświęcimski) – inwestycja ma na celu poprawę warunków bezpieczeństwa ruchu drogowego, przejezdności oraz przepustowości skrzyżowania ul. Legionów z ul. Więźniów Oświęcimia, stanowiącą bezpośredni dojazd do byłego obozu Auschwitz I,
- zadanie 5.3. Modernizacja Parku Rodzinnego w Chełmku oraz rozbudowa jego otoczenia wraz z powstaniem ścieżki edukacyjno-dydaktycznej (Gmina Chełmek) – inwestycja obejmująca tereny w otoczeniu byłego podobozu KL Auschwitz w Chełmku (Aussenkommando Chelmek) ma na celu poprawę estetyki i wizerunku miasta oraz zapewnienie edukacji pokojowej poprzez wykonanie ścieżki edukacyjnej, jak również zachowanie oraz podtrzymanie pamięci o miejscach zagłady, a także stworzenie warunków do ochrony lokalnych wartości historycznych,
- zadanie 5.4. Utworzenie Miejskiego Centrum Informacji „Pamięć i Przyszłość" w obiekcie dawnej kantyny w Chełmku – Etap I (Gmina Chełmek) – inwestycja, zakładająca modernizację oraz przystosowanie budynku dawnej kantyny w otoczeniu byłego podobozu KL Auschwitz w Chełmku (Aussenkommando Chelmek) dla potrzeb i funkcji Miejskiego Centrum Informacji „Pamięć i Przyszłość", służyć będzie zapewnieniu wszechstronnej informacji, upowszechnianiu wiedzy historycznej związanej z okresem okupacji oraz edukacji pokojowej, jak również zachowaniu oraz podtrzymaniu pamięci o miejscach zagłady, a także stworzeniu warunków do ochrony lokalnych wartości historycznych,
- zadanie 5.6. Budowa bezkolizyjnego skrzyżowania DW 780 z linią kolejową nr 93 w m. Chełmek (Województwo Małopolskie) – inwestycja przyczyni się do poprawy przepustowości oraz warunków bezpieczeństwa ruchu drogowego, a zwłaszcza niechronionych uczestników ruchu, na skrzyżowaniu stanowiącym istotny fragment trasy dojazdu do historycznych miejsc związanych z upamiętnieniem byłego podobozu KL Auschwitz w Chełmku (Aussenkommando Chelmek).

24. Program wspierania inwestycji infrastrukturalnych w związku z realizacją kluczowych inwestycji w zakresie strategicznej infrastruktury energetycznej, w tym elektrowni jądrowej, w województwie pomorskim

Program wieloletni pn. „*Program wspierania inwestycji infrastrukturalnych w związku z realizacją kluczowych inwestycji w zakresie strategicznej infrastruktury energetycznej, w tym elektrowni jądrowej, w województwie pomorskim*" realizowany będzie w 2027 r. jednocześnie w ramach funkcji **6. Polityka gospodarcza kraju**, zadania 6.2.W *Bezpieczeństwo gospodarcze państwa i gospodarka złożami kopalin, w tym surowcami energetycznymi*, podzadania 6.2.1.W *Rynki paliw i energii* oraz funkcji **19. Transport i infrastruktura transportowa**, zadania 19.1.W *Transport drogowy i infrastruktura drogowa*, podzadania 19.1.4.W *Budowa, przebudowa, utrzymanie i remonty sieci dróg publicznych* oraz zadania 19.2. *Transport kolejowy i infrastruktura kolejowa*, podzadania 19.2.4. *Rozwój infrastruktury kolejowej*.

Program został ustanowiony uchwałą Nr 103 Rady Ministrów z dnia 20 czerwca 2023 r., z późn. zm.

Wykonanie Programu nadzoruje: minister właściwy do spraw gospodarki morskiej – w zakresie, w jakim wykonawcą Programu jest Dyrektor Urzędu Morskiego w Gdyni oraz minister właściwy do spraw transportu – w zakresie, w jakim wykonawcą Programu jest Generalny Dyrektor Dróg Krajowych i Autostrad (GDDKiA) oraz spółka PKP Polskie Linie Kolejowe spółka akcyjna z siedzibą w Warszawie (PKP PLK S.A.). Wykonanie Programu koordynuje Pełnomocnik Rządu do spraw Strategicznej Infrastruktury Energetycznej.

Celem Programu jest wsparcie inwestycji infrastrukturalnych w związku z realizacją kluczowych inwestycji w zakresie strategicznej infrastruktury energetycznej, w tym elektrowni jądrowej, w województwie pomorskim.

W ramach realizacji celu głównego wspierane będą cele szczegółowe, tj.:

- budowa infrastruktury hydrotechnicznej w granicach pasa technicznego na obszarze gmin Choczewo lub Krokowa oraz na obszarach morskich Rzeczypospolitej Polskiej, w szczególności na potrzeby elektrowni jądrowej (Urząd Morski w Gdyni),
- budowa drogi krajowej zapewniającej dojazd do elektrowni jądrowej na obszarze gmin Choczewo lub Gniewino i Krokowa od najbliższej drogi ekspresowej (GDDKiA),
- budowa lub przebudowa infrastruktury kolejowej zapewniającej dojazd do gmin: Nowa Wieś Lęborska, Kartuzy, Chmielno, Sierakowice, Linia, Łęczyce, Lębork, Wicko, Łeba, Wejherowo, Choczewo, Gniewino i Krokowa, w tym linii kolejowych wraz z sieciami trakcyjnymi, stacji pasażerskich, terminali towarowych i obiektów inżynieryjnych (PKP PLK S.A.).

Całkowite koszty Programu w latach 2023-2030 wynoszą 4.761.777 tys. zł, natomiast wydatki budżetowe w 2027 r. zaplanowano w kwocie 1.804.720 tys. zł.

Celem określonym dla Programu jest wsparcie inwestycji infrastrukturalnych w związku z realizacją kluczowych inwestycji w zakresie strategicznej infrastruktury energetycznej, w tym elektrowni jądrowej, w województwie pomorskim. Zgodnie z założeniami Programu miernik dotyczący budowy infrastruktury hydrotechnicznej - konstrukcji morskiej o długości ok. 1.100 m służącej do rozładunku materiałów i elementów wyposażenia, a także

infrastruktury technicznej umożliwiającej prawidłową eksploatację konstrukcji morskiej i drogi technicznej zostanie osiągnięty w 2028 roku. Natomiast miernik dotyczący budowy drogi krajowej o długości ok. 28 km zapewniającej dojazd do elektrowni jądrowej oraz miernik dotyczący budowy lub przebudowy linii kolejowych o długości ok. 153 km zostaną osiągnięte po 2029 roku.

W ramach Programu w 2027 roku:

- Urząd Morski w Gdyni planuje kontynuowanie prac związanych z uzyskaniem decyzji o pozwoleniu na budowę, przeprowadzenie postępowania na roboty budowlane oraz rozpoczęcie realizacji robót,
- GDDKiA planuje kontynuować realizację: prac budowlanych w całym zakresie uzyskanej decyzji o zezwoleniu na realizację inwestycji drogowej (wzmocnienie podłoża gruntowego, odhumusowanie, wykopy, nasypy, warstwy konstrukcyjne drogi), prac związanych z obiektami inżynierskimi (wykonanie fundamentów, podpór, ustrojów nośnych i płyt przejściowych) oraz prac w zakresie teletechniki, elektroenergetyki, wodno-kanalizacyjnych i melioracji,
- PKP PLK S.A. planuje opracowanie dokumentacji projektowej wraz z uzyskaniem niezbędnych decyzji administracyjnych oraz prowadzenie prac budowlanych w zakresie, m.in. modernizacji nawierzchni torowej, obiektów inżynieryjnych, przejazdów kolejowo-drogowych, a także budowy nowych peronów na stacjach i przystankach osobowych oraz budynków technicznych.

25. Wieloletni rządowy program „Posiłek w szkole i w domu" na lata 2024-2028

Program wieloletni pn. *„Wieloletni rządowy program „Posiłek w szkole i w domu" na lata 2024-2028"* realizowany będzie w 2027 r. w ramach funkcji **3. Edukacja, wychowanie i opieka**, zadania 3.1.W *Oświata i wychowanie*, podzadania 3.1.7.W *Wspieranie działalności edukacyjno-wychowawczej*, działania 3.1.7.6.W *Realizacja działań edukacyjnych, w tym wychowawczych, opiekuńczych, terapeutycznych i resocjalizacyjnych wobec dzieci i młodzieży zagrożonych marginalizacją i wykluczeniem społecznym* oraz funkcji **13. Zabezpieczenie społeczne i wspieranie rodziny**, zadania 13.1.W *Pomoc i integracja społeczna*, podzadania 13.1.2.W *Wspieranie osób zagrożonych wykluczeniem społecznym*, działania 13.1.2.6.W *Pomoc państwa w zakresie dożywiania oraz pomoc żywnościowa dla najuboższych*.

Program został ustanowiony uchwałą Nr 149 Rady Ministrów z dnia 23 sierpnia 2023 r., z późn. zm.

Wykonawcami Programu są minister właściwy do spraw zabezpieczenia społecznego oraz minister właściwy do spraw oświaty i wychowania, którzy monitorują realizację Programu za pośrednictwem wojewodów.

Celem Programu jest wsparcie finansowe gmin w udzieleniu pomocy w formie posiłku, świadczenia pieniężnego w postaci zasiłku celowego na zakup posiłku lub żywności oraz świadczenia rzeczowego w postaci produktów żywnościowych. Istotnym elementem Programu jest zapewnienie dzieciom i młodzieży w wieku szkolnym zjedzenia gorącego posiłku przygotowanego w stołówce szkolnej. Ze środków przekazywanych gminom w ramach Programu dofinansowane zostaną zarówno posiłki wydawane w stołówkach, jak i te dowożone osobom dorosłym, w tym osobom niewychodzącym z domu (np. ze względu na podeszły wiek czy niepełnosprawność), niebędącym w stanie przygotować sobie codziennie gorącego posiłku.

Program ma charakter modułowy. W jego skład wchodzą trzy moduły, z których każdy ma charakter indywidualny i kierowany jest do innej grupy adresatów:

1) Moduł dla dzieci i młodzieży,
2) Moduł dla osób dorosłych,
3) Moduł organizacji stołówek oraz miejsc spożywania posiłków w szkołach.

W ramach modułu 1 i 2, ze środków Programu, przyznawana jest pomoc w formie posiłku, świadczenia pieniężnego na zakup posiłku lub żywności albo świadczenia rzeczowego w postaci produktów żywnościowych. W ramach modułu 3 Program przewiduje następujące działania: doposażenie i poprawę standardu funkcjonujących stołówek (własna kuchnia i jadalnia) lub doposażenie stołówek, które obecnie nie funkcjonują, tak aby mogły zostać uruchomione, lub stworzenie nowych stołówek, a także wsparcie w zakresie adaptacji i wyposażenia pomieszczeń przeznaczonych do spożywania posiłków, tzw. jadalni.

Całkowite koszty Programu w latach 2024-2028 wynoszą 3.886.941 tys. zł, natomiast wydatki budżetowe w 2027 r. zaplanowano w kwocie 550.000 tys. zł.

Cel	Jednostka koordynująca/realizująca	Miernik	2027 plan
Wzmocnienie opiekuńczej funkcji szkoły podstawowej poprzez tworzenie warunków umożliwiających spożywanie przez uczniów posiłku w trakcie pobytu w szkole	Ministerstwo Edukacji Narodowej, Wojewodowie	Liczba szkół publicznych, która została objęta Programem (w tys.)	0,5
Zapewnienie posiłku dzieciom, uczniom i młodzieży oraz objęcie pomocą osób dorosłych, zwłaszcza osób starszych, chorych lub niepełnosprawnych i samotnych	Ministerstwo Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej, Wojewodowie	Liczba osób objętych pomocą w ramach Programu (w mln)	0,7

Program ma charakter wieloletni i stanowi kontynuację realizowanego od 1 stycznia 2019 r. wieloletniego rządowego programu „Posiłek w szkole i w domu" na lata 2019-2023.
W 2027 roku zakłada się kontynuację realizacji celów przyjętych w założeniach Programu, tj. przede wszystkim wsparcie gmin w realizacji ich zadania własnego w zakresie dożywiania, a docelowo – wsparcie osób i rodzin w formie posiłku oraz świadczenia pieniężnego na zakup posiłku lub żywności, jak również świadczenia rzeczowego w postaci produktów żywnościowych. O pomoc w ww. formach, mogą ubiegać się osoby i rodziny znajdujące się w trudnej sytuacji życiowej, których dochód co do zasady nie przekracza 200% kryterium dochodowego. Natomiast w ramach obszaru, za który odpowiada Minister Edukacji, realizowane będą działania związane z infrastrukturą stołówek i miejsc spożywania posiłków w szkołach.

26. Rządowy program na rzecz zwiększania szans rozwojowych Ziemi Słupskiej na lata 2019-2027

Program wieloletni pn. *„Rządowy program na rzecz zwiększania szans rozwojowych Ziemi Słupskiej na lata 2019-2027”* realizowany będzie w 2027 r. w ramach funkcji **17. Kształtowanie rozwoju regionalnego kraju,** zadania 17.1.W *Wsparcie rozwoju regionalnego kraju*, podzadania 17.1.2.W *Wsparcie rozwoju w ramach programów krajowych i planu rozwojowego.*

Program został ustanowiony uchwałą Nr 117/2019 Rady Ministrów z dnia 7 października 2019 r., z późn. zm.

Realizację Programu powierzono ministrowi właściwemu do spraw rozwoju regionalnego oraz Wojewodzie Pomorskiemu.

Program ma na celu zwiększanie możliwości rozwoju Ziemi Słupskiej i podniesienie jakości życia jej mieszkańców, poprzez wsparcie finansowe zadań własnych wybranych jednostek samorządu terytorialnego z zakresu polityki rozwoju. W ramach Programu wsparcie mogą otrzymać zadania polegające na realizacji inwestycji w czterech obszarach, mających kluczowy wpływ dla rozwoju lokalnego: infrastruktura drogowa oraz inwestycje towarzyszące na rzecz mobilności i bezpieczeństwa ruchu drogowego, infrastruktura społeczna, infrastruktura czasu wolnego oraz infrastruktura turystyczna, racjonalizacja gospodarki wodno-ściekowej.

Program realizuje trzy cele szczegółowe:

- poprawa dostępności transportowej Ziemi Słupskiej oraz zwiększenie mobilności i wzrost bezpieczeństwa ruchu drogowego,
- podniesienie jakości życia mieszkańców Ziemi Słupskiej,
- wzrost atrakcyjności inwestycyjnej i turystycznej Ziemi Słupskiej.

Całkowite koszty Programu w latach 2019-2027 wynoszą 446.595 tys. zł, natomiast wydatki budżetowe w 2027 r. zaplanowano w kwocie 29.254 tys. zł.

Cel	Jednostka koordynująca/realizująca	Miernik	2027 plan
Zwiększenie możliwości rozwoju Ziemi Słupskiej i podniesienie jakości życia jej mieszkańców poprzez wsparcie finansowe zadań własnych wybranych jednostek samorządu terytorialnego z zakresu polityki rozwoju	Ministerstwo Funduszy i Polityki Regionalnej, Wojewoda Pomorski	Liczba zadań, dla których wydano pozytywną opinię ministra właściwego do spraw rozwoju regionalnego o dofinansowaniu zadania z budżetu państwa (szt. narastająco)	77

W 2027 roku planowana jest kontynuacja i zakończenie zadań rozpoczętych w 2026 roku. Zadania te dotyczą rozbudowy, przebudowy ulic, połączenia drogowego i przebudowy drogi powiatowej oraz dwóch nowych zadań wpisujących się w realizację celów Programu (zgodnie z informacjami na podstawie pozytywnie zaopiniowanych lub będących w trakcie opiniowania wniosków o dotację).

27. Rządowy program wsparcia rozwoju miasta stołecznego Warszawy na lata 2023-2030

Program wieloletni pn. *„Rządowy program wsparcia rozwoju miasta stołecznego Warszawy na lata 2023-2030”* realizowany będzie w 2027 r. w ramach funkcji **17. Kształtowanie rozwoju regionalnego kraju**, zadania 17.1.W *Wsparcie rozwoju regionalnego kraju* oraz podzadania 17.1.2.W *Wsparcie rozwoju w ramach programów krajowych i planu rozwojowego*.

Program został przyjęty uchwałą Nr 161 Rady Ministrów z dnia 5 września 2023 r.

Wykonawcami Programu są minister właściwy do spraw rozwoju regionalnego oraz Wojewoda Mazowiecki.

Program ma na celu zwiększenie możliwości rozwoju miasta stołecznego Warszawy i podniesienie jakości życia jego mieszkańców przez wsparcie finansowe zadań własnych, których zakres wpisuje się w następujące działania:

- rozwój zrównoważonego transportu publicznego,
- usprawnienie komunikacji drogowej w mieście,
- wzmocnienie potencjału miasta opartego na dziedzictwie kulturowym,
- rozwój terenów rekreacji i sportu dla mieszkańców,
- wsparcie infrastruktury usług publicznych.

Całkowite koszty Programu w latach 2023-2030 wynoszą 3.838.750 tys. zł, natomiast wydatki budżetowe w 2027 r. zaplanowano w kwocie 250.000 tys. zł.

Cel	Jednostka koordynująca/realizująca	Miernik	2027 plan
Zwiększenie możliwości rozwoju miasta stołecznego Warszawy i podniesienie jakości życia jego mieszkańców przez wsparcie finansowe zadań własnych z zakresu polityki rozwoju w działaniach wskazanych w Programie	Ministerstwo Funduszy i Polityki Regionalnej, Wojewoda Mazowiecki	Liczba zadań, dla których wydano pozytywną opinię ministra właściwego do spraw rozwoju regionalnego o dofinansowanie zadania z budżetu państwa (szt. narastająco)	22

W 2027 roku, zgodnie z informacjami na podstawie pozytywnie zaopiniowanych lub będących w trakcie opiniowania wniosków o dotację, planowana jest kontynuacja realizacji zadań rozpoczętych w roku 2026 lub w 2025, takich jak: budowa domu kultury, rozbudowa szkoły podstawowej, budowa hali sportowej, budowa pływalni czy rozbudowa ulic oraz inne nowe zadania nakierowane na realizację celów wskazanych powyżej.

Okres składania wniosków o opinię dla zadań, które będą realizowane w roku 2027, mija 30 czerwca 2027 roku. Zgodnie z założeniami, w 2027 roku, wydane zostaną opinie dla dwudziestu dwóch zadań, które zostaną objęte wsparciem w ramach Programu.

28. Rządowy program rozwoju północno-wschodnich obszarów przygranicznych na lata 2024-2030

Program wieloletni pn. *„Rządowy program rozwoju północno-wschodnich obszarów przygranicznych na lata 2024-2030”* realizowany będzie w 2027 r. w ramach funkcji **17. Kształtowanie rozwoju regionalnego kraju**, zadania 17.1.W *Wsparcie rozwoju regionalnego kraju*, podzadania 17.1.2.W *Wsparcie rozwoju w ramach programów krajowych i planu rozwojowego*, działania 17.1.2.1. *Wsparcie Polski Wschodniej*.

Program został przyjęty uchwałą Nr 182 Rady Ministrów z dnia 6 października 2023 r., z późn. zm.

Wykonawcami Programu są minister właściwy do spraw rozwoju regionalnego oraz Wojewodowie: Lubelski, Podkarpacki, Podlaski i Warmińsko-Mazurski.

Celem strategicznym Programu jest poprawa jakości życia mieszkańców północno-wschodnich obszarów przygranicznych Rzeczypospolitej Polskiej przez ograniczenie negatywnych skutków inwazji Federacji Rosyjskiej na Ukrainę oraz stworzenie trwałych podstaw umożliwiających rozwój społeczno-gospodarczy z poszanowaniem środowiska naturalnego. W ramach Programu planowana jest realizacja zadań w obszarach, które z uwagi na niekorzystną sytuację społeczno-gospodarczą wymagają interwencji.

Dążąc do realizacji celu strategicznego Programu, zakłada się prowadzenie następujących

działań:

Działanie 1. Poprawa infrastruktury drogowej oraz infrastruktury towarzyszącej

i poprawa bezpieczeństwa drogowego,

Działanie 2. Zielona i niebieska infrastruktura dla ochrony środowiska naturalnego,

Działanie 3. Stworzenie warunków do rozwoju zrównoważonej turystyki w oparciu

o endogeniczne potencjały,

Działanie 4. Działania służące poprawie stanu infrastruktury edukacyjnej, zdrowotnej

i społecznej w celu zwiększenia dostępności lub jakości usług publicznych.

W Programie zaplanowano działania tak, aby osiągnąć efekt synergii z wykorzystaniem naturalnego potencjału obszaru objętego Programem – działania będą prowadzone w ścisłej współpracy władz lokalnych, samorządów województw oraz administracji rządowej.

Przyczyni się to do zmniejszania różnic w zakresie rozwoju społeczno-gospodarczego regionów, przez rozwój potencjałów endogenicznych i do zwiększenia spójności wewnątrzregionalnej kraju.

Całkowite koszty Programu w latach 2024-2030 wynoszą 625.000 tys. zł, natomiast wydatki budżetowe w 2027 r. zaplanowano w kwocie 65.000 tys. zł.

Cel	Jednostka koordynująca/realizująca	Miernik	2027 plan
Poprawa jakości życia mieszkańców północno-wschodnich obszarów przygranicznych Rzeczypospolitej Polskiej przez ograniczenie negatywnych skutków inwazji Federacji Rosyjskiej na Ukrainę oraz stworzenie trwałych podstaw umożliwiających rozwój społeczno-gospodarczy z poszanowaniem środowiska naturalnego	Ministerstwo Funduszy i Polityki Regionalnej, Wojewodowie: Lubelski, Podkarpacki, Podlaski i Warmińsko-Mazurski	Liczba zadań, dla których wydano pozytywną opinię ministra właściwego do spraw rozwoju regionalnego o dofinansowanie zadania z budżetu państwa (szt. narastająco)	156

W 2027 roku planowane jest wykonanie, przez beneficjentów, zadań w ramach wymienionych wyżej 4 kategorii działań.

Ocenie będą podlegać wnioski JST uprawnionych do udziału w Programie, a w przypadku zgodności planowanych inwestycji z celami Programu, zawierane będą umowy dotacyjne, przede wszystkim na realizację Działania 1., tj. inwestycji w rozwój infrastruktury drogowej w regionach (dotychczas blisko 90% wszystkich wydatków w ramach Programu) oraz realizację inwestycji w ramach Działań 2-4 (polegających np. na inwestycjach w infrastrukturę podstawowej ochrony zdrowia, rozbudowę kanalizacji i systemu oczyszczania ścieków oraz infrastrukturę turystyczną wykorzystującą naturalne uwarunkowania przyrodnicze).

Zakładanym efektem realizacji zadań, w wyżej wskazanych obszarach, jest zwiększenie odporności na szoki wywołane destabilizacją polityczną, a także poprawa jakości życia mieszkańców terenów objętych wsparciem, poprzez budowę podstawowej infrastruktury oraz zwiększenie dostępu do usług edukacyjnych, zdrowotnych i społecznych.

29. Program wspierania inwestycji jednostek samorządu terytorialnego w związku z realizacją kluczowych inwestycji w zakresie strategicznej infrastruktury energetycznej w województwie pomorskim

Program wieloletni pn. *„Program wspierania inwestycji jednostek samorządu terytorialnego w związku z realizacją kluczowych inwestycji w zakresie strategicznej infrastruktury energetycznej w województwie pomorskim”* realizowany będzie w 2027 r. w ramach funkcji **17. Kształtowanie rozwoju regionalnego kraju,** zadania 17.1.W *Wsparcie rozwoju regionalnego kraju*, podzadania 17.1.2.W *Wsparcie rozwoju w ramach programów krajowych i planu rozwojowego*, działania 17.1.2.3.W *Wsparcie rozwoju w ramach planu rozwojowego*.

Program został ustanowiony uchwałą Nr 240 Rady Ministrów z dnia 8 grudnia 2023 r.

Wykonawcami Programu są minister właściwy do spraw energii, minister właściwy do spraw rozwoju regionalnego oraz Wojewoda Pomorski.

Celem Programu jest zwiększenie możliwości rozwoju województwa pomorskiego i podniesienie jakości życia jego mieszkańców, poprzez wsparcie finansowe zadań własnych wybranych jednostek samorządu terytorialnego.

W ramach realizacji celu głównego będą wspierane cele szczegółowe:

1) poprawa dostępności transportowej,
2) podniesienie jakości życia mieszkańców województwa pomorskiego,
3) wzrost atrakcyjności turystycznej województwa pomorskiego.

Program obejmuje swoim zakresem wsparcie inwestycji powiatu: lęborskiego, puckiego, słupskiego oraz wejherowskiego, a także gmin: Choczewo, Gniewino, Krokowa, Lębork, Łęczyce, Łeba, Nowa Wieś Lęborska, Słupsk (gmina wiejska), Wicko, Wejherowo (gmina wiejska) i miasta Wejherowo.

Całkowite koszty Programu w latach 2024-2028 wynoszą 312.500 tys. zł, natomiast wydatki budżetowe w 2027 r. zaplanowano w kwocie 40.000 tys. zł.

Cel	Jednostka koordynująca/realizująca	Miernik	2027 plan
Zwiększenie możliwości rozwoju województwa pomorskiego i podniesienie jakości życia jego mieszkańców, poprzez wsparcie finansowe zadań własnych wybranych jednostek samorządu terytorialnego	Ministerstwo Energii, Ministerstwo Funduszy i Polityki Regionalnej, Wojewoda Pomorski	Liczba zadań, dla których wydano pozytywną opinię ministra właściwego do spraw rozwoju regionalnego o dofinansowaniu zadania z budżetu państwa (szt. narastająco)	68

W 2027 roku planowana jest kontynuacja rozpoczętych przez gminy i powiaty inwestycji i zadań, zgodnie ze złożonymi i zatwierdzonymi przez Wojewodę Pomorskiego wnioskami, w następujących obszarach:

– inwestycje w infrastrukturę drogową, mające na celu zwiększenie poziomu bezpieczeństwa ruchu pieszego i kołowego, poprzez budowę lub przebudowę dróg gminnych

i powiatowych, skrzyżowań, skrzyżowań o ruchu okrężnym, chodników, przejść dla pieszych, wysepek dla pieszych, ścieżek rowerowych, oświetlenia ulicznego, przystanków i zatok dla autobusów, zatok postojowych, progów spowalniających, parkingów rowerowych, a także oświetlenia ulicznego, ławek i miejsc odpoczynku. Inwestycje w infrastrukturę drogową mają także ułatwić i usprawnić realizację inwestycji w zakresie strategicznej infrastruktury energetycznej, poprzez dostosowanie jakości dróg do pojazdów o dużej masie,

- inwestycje w infrastrukturę społeczną: budowa lub przebudowa i wyposażenie infrastruktury związanej z edukacją (np. szkół i przedszkoli, szkolnych obiektów sportowych, terenowych urządzeń sportowych), budowa lub przebudowa infrastruktury związanej z ochroną zdrowia (np. modernizacja placówek opieki zdrowotnej, zakup sprzętu lub wyposażenia na potrzeby świadczenia usług opieki zdrowotnej), poprawa infrastruktury związanej z bezpieczeństwem (np. modernizacja i wyposażenie jednostek straży pożarnej), budowa i wyposażenie budynków użyteczności publicznej,
- inwestycje w infrastrukturę czasu wolnego i infrastrukturę turystyczną: budowa albo przebudowa ogólnodostępnych obiektów sportowych wraz z wyposażeniem, budynków wraz z wyposażeniem na potrzeby działalności kulturalnej, turystycznej i sportowo-rekreacyjnej, wytyczanie lub odnowa szlaków turystycznych, w tym pieszych, rowerowych, konnych i kajakowych, tworzenie lub modernizacja publicznych przestrzeni rekreacyjnych (np. plaż i obszarów nadwodnych, terenów zielonych),
- ochrona środowiska naturalnego: budowa albo przebudowa sieci wodociągowych, kanalizacyjnych oraz oczyszczalni ścieków, budowa stacji uzdatniania wody, budowa albo przebudowa punktów selektywnej zbiórki odpadów komunalnych.

30. Budowa i rozbudowa infrastruktury dostępowej do portu w Świnoujściu w latach 2023-2029

Program wieloletni pn. *„Budowa i rozbudowa infrastruktury dostępowej do portu w Świnoujściu w latach 2023-2029”* realizowany będzie w 2027 r. w ramach funkcji **19. Transport i infrastruktura transportowa**, zadania 19.3. *Transport morski i żegluga śródlądowa*, podzadania 19.3.5. *Rozwój infrastruktury dostępowej od strony morza*, działania 19.3.5.2. *Modernizacja, przebudowa oraz rozbudowa infrastruktury zapewniającej dostęp do portów.*

Program został ustanowiony uchwałą Nr 77/2023 Rady Ministrów z dnia 19 maja 2023 r., z późn. zm.

Nadzór nad realizacją Programu przez Dyrektora Urzędu Morskiego w Szczecinie sprawuje minister właściwy do spraw gospodarki morskiej.

W ramach Programu planowane są do realizacji zadania polegające na przeprowadzeniu prac służących umożliwieniu transportu wodnego do Portu Zewnętrznego w Świnoujściu, budowie falochronu dla nowego portu zewnętrznego w Świnoujściu, zakupie pogłębiarki dla utrzymania torów podejściowych do Świnoujścia i toru Świnoujście-Szczecin.

Całkowite koszty Programu w latach 2023-2029 wynoszą 10.262.463 tys. zł, natomiast wydatki budżetowe w 2027 r. zaplanowano w kwocie 280.380 tys. zł.

Celem określonym dla Programu jest sukcesywne rozwijanie portu w Świnoujściu i wzmacnianie jego pozycji wśród wiodących portów morskich Morza Bałtyckiego. Miernik dotyczący długości wybudowanej i przebudowanej oraz wyremontowanej infrastruktury portowej zapewniającej dostęp do portów od strony morza (73.687 mb.) zostanie osiągnięty po zakończeniu inwestycji objętych Programem.

W latach 2023-2026 realizowane są prace przygotowawcze (dokumentacja) do rozpoczęcia inwestycji objętych Programem. Na rok 2027 planowane jest podpisanie umów na wykonanie robót zasadniczych dla zadań objętych Programem. Po ich podpisaniu, na podstawie zawartych w nich postanowień, możliwe będzie określenie planowanych wartości mierników na poszczególne lata realizacji Programu.

W ramach Programu, w 2027 roku, planuje się następujące zadania:

1) przeprowadzenie prac służących umożliwieniu transportu wodnego do Portu Zewnętrznego w Świnoujściu, które obejmą:

– odebranie dokumentacji geotechnicznej,

– oczyszczanie z obiektów niebezpiecznych obszaru planowanego pod budowę toru wodnego,

– prowadzenie postępowań przetargowych dla zadań: „prowadzenie monitoringu przyrodniczego”, „projektowanie + wykonawstwo robót”,

– złożenie wniosku o dofinansowanie projektu ze środków UE w ramach programu Fundusze Europejskie na Infrastrukturę, Klimat, Środowisko 2021-2027 (FEnIKS),

2) budowę falochronu dla nowego Portu Zewnętrznego w Świnoujściu, która obejmie rozstrzygnięcie postępowania przetargowego i podpisanie umowy na inżyniera kontraktu,

rozstrzygnięcie postępowania przetargowego dla zadania „projektowanie + budowa falochronu dla Portu Zewnętrznego w Świnoujściu”,

3) zakup pogłębiarki dla utrzymania torów podejściowych i toru Świnoujście – Szczecin: prowadzone będą prace projektowo-kosztorysowe wraz z zakupem (budową) pogłębiarki i niezbędnym zapleczem.

31. Budowa statków dla uczelni morskich w latach 2025-2029

Program wieloletni pn. *„Budowa statków dla uczelni morskich w latach 2025-2029”* realizowany będzie w 2027 r. w ramach funkcji **10. Szkolnictwo wyższe i nauka**, zadania 10.1. *Zarządzanie systemem szkolnictwa wyższego i nauki*, podzadania 10.1.2. *Utrzymanie i rozwój infrastruktury szkolnictwa wyższego i nauki*, działania 10.1.2.2. *Rozwój infrastruktury związanej z kształceniem.*

Program został ustanowiony uchwałą Nr 131 Rady Ministrów z dnia 30 września 2025 r.

Wykonawcami Programu są Politechnika Morska w Szczecinie w zakresie budowy statku szkolno-badawczego i Uniwersytet Morski w Gdyni w zakresie budowy statku szkolnego. Nadzór nad realizacją Programu sprawuje minister właściwy do spraw gospodarki morskiej.

Planowana inwestycja zakłada zaprojektowanie oraz budowę i wyposażenie dwóch statków dla nadzorowanych przez ministra właściwego do spraw gospodarki morskiej uczelni morskich:

– specjalistycznego statku szkolno-badawczego dla Politechniki Morskiej w Szczecinie,

– statku szkolnego (trzymasztowego żaglowca) dla Uniwersytetu Morskiego w Gdyni.

Budowa nowoczesnych statków dla uczelni morskich jest odpowiedzią na realne potrzeby i wyzwania społeczno-gospodarcze. Z jednej strony rośnie popyt na wykwalifikowane kadry morskie – zarówno w żegludze międzynarodowej, jak i w nowo rozwijanych sektorach krajowych takich jak offshore czy poszukiwanie metali ziem rzadkich. Z drugiej strony obecna infrastruktura szkoleniowa i badawcza wymaga unowocześnienia. Nowe statki zapewnią zaplecze do kształcenia praktycznego na najwyższym poziomie oraz do prowadzenia zaawansowanych badań na wodach morskich na całym świecie.

Oba nowo powstałe statki będą przystosowane do realizacji programów dydaktyczno-szkoleniowych studentów i kształcenia ustawicznego kadr morskich w zakresie realizacji Konwencji STCW (*International Convention on Standards of Training, Certification and Watchkeeping*).

Całkowite koszty Programu w latach 2025-2029 wynoszą 975.717 tys. zł, natomiast wydatki budżetowe w 2027 r. zaplanowano w kwocie 139.225 tys. zł.

Cel	Jednostka koordynująca/realizująca	Miernik	2027 plan
Zapewnienie nowoczesnej bazy dydaktyczno-naukowej	Ministerstwo Infrastruktury, Politechnika Morska w Szczecinie, Uniwersytet Morski w Gdyni	Poziom zaangażowania realizowanej inwestycji (w %)	14

W 2027 roku planowane jest podpisanie umów na realizację budowy dwóch statków w formacie „Zaprojektuj i zbuduj” oraz ewentualna realizacja etapu „Cięcia blach”, stanowiącego symboliczny oraz technologiczny początek fizycznej budowy kadłubów nowych jednostek w ramach Programu.

32. Zagospodarowanie Dolnej Wisły

Program wieloletni pn. *„Zagospodarowanie Dolnej Wisły”* realizowany będzie w 2027 r. w ramach funkcji **12. Środowisko**, zadania 12.5.W *Ochrona wód i gospodarowanie zasobami wodnymi*, podzadania 12.5.3.W *Ochrona przeciwpowodziowa*, działania 12.5.3.2. *Budowa i przebudowa infrastruktury przeciwpowodziowej*.

Program został ustanowiony uchwałą Nr 185/2023 Rady Ministrów z dnia 10 października 2023 r.

Nadzór nad realizacją Programu powierzono ministrowi właściwemu do spraw żeglugi śródlądowej, natomiast wykonawcą Programu jest Państwowe Gospodarstwo Wodne Wody Polskie.

Celem realizacji Programu jest zagospodarowanie Drogi Wodnej Dolnej Wisły w sposób uwzględniający cele polityki transportowej i wodnej. Realizacja Programu pozwoli na rozwój warunków do prowadzenia żeglugi śródlądowej i hydroenergetyki. Przyczyni się również do uspójnienia całego systemu transportowego poprzez eliminację wąskiego gardła – budowę stopnia wodnego w Siarzewie. Powstanie nowej infrastruktury hydrotechnicznej zwiększy poziom ochrony przeciwpowodziowej obszarów położonych wzdłuż dolnej Wisły i przyczyni się do wzrostu wykorzystania odnawialnych źródeł energii oraz zwiększy poziom retencji w ujęciu regionalnym.

Cel główny Programu zostanie zrealizowany poprzez osiągnięcie celów szczegółowych:

- wzmocnienie integracji portu morskiego Gdańsk z zapleczem lądowym,
- produkcja energii ze źródeł odnawialnych i zwiększenie poziomu bezpieczeństwa krajowego systemu energetycznego,
- poprawa funkcjonowania gospodarki wodnej w ujęciu regionalnym.

W ramach Programu zrealizowana zostanie budowa stopnia wodnego poniżej Włocławka w miejscowości Siarzewo na 706,38 km rzeki Wisły. Stopień wodny, wraz ze zbiornikiem, położony będzie w województwie kujawsko-pomorskim, na terenie gmin: Raciążek, Czernikowo, Nieszawa, Waganiec, Bobrowniki, Lubanie, Fabianki i Włocławek.

Budowla będzie progiem piętrzącym – nie będzie tamowała przepływu wody w Wiśle. Zbiornik zostanie utworzony w ramach naturalnego koryta rzecznego, z obwałowaniami zabezpieczającymi mieszkańców gmin położonych nad Wisłą.

Realizacja Programu przewiduje budowę hydroelektrowni na stopniu wodnym Siarzewo, zwiększającej wykorzystanie źródeł odnawialnych do produkcji energii elektrycznej. Inwestycja, poza produkcją odnawialnej zeroemisyjnej energii elektrycznej, będzie spełniała szereg innych funkcji, związanych przede wszystkim z racjonalnym gospodarowaniem wodami, ale także z zabezpieczeniem mocy startowych dla krajowego systemu energetycznego na wypadek awarii zasilania. Działania mają służyć zwiększeniu poziomu bezpieczeństwa i stabilizacji krajowego systemu energetycznego. Realizacja inwestycji przyczyni się do podniesienia poziomu ochrony przeciwpowodziowej jednostek osadniczych poniżej stopnia Włocławek, a także zapewnienia trwałego bezpieczeństwa stopnia Włocławek.

Całkowite koszty Programu w latach 2023-2032 wynoszą 7.551.640 tys. zł. W 2027 r. na realizację zadań objętych Programem, w związku z uchyleniem decyzji środowiskowej dla budowy stopnia wodnego Siarzewo, nie zostaną przeznaczone środki z budżetu państwa.

Celem określonym dla Programu jest zagospodarowanie Drogi Wodnej Dolnej Wisły uwzględniające cele polityki transportowej i wodnej. Miernik dotyczy budowy stopnia wodnego wraz z infrastrukturą techniczną i środowiskową – zaawansowanie prac (wyrażony procentowo).

33. Narodowa Rezerwa Amunicyjna na lata 2023-2029

Program wieloletni pn. *„Narodowa Rezerwa Amunicyjna na lata 2023-2029”* realizowany będzie w 2027 r. w ramach w ramach funkcji **11. Bezpieczeństwo zewnętrzne i nienaruszalność granic**, zadania 11.1. *Utrzymanie i rozwój zdolności operacyjnych SZ RP*.

Program został ustanowiony uchwałą nr 43 Rady Ministrów z dnia 29 marca 2023 r., z późn. zm.

Wykonawcą Programu jest Minister Aktywów Państwowych we współpracy z Ministrem Obrony Narodowej oraz Ministrem Spraw Wewnętrznych i Administracji.

Celem Programu jest rozbudowa i dywersyfikacja narodowej bazy produkcyjnej amunicji wielkokalibrowej oraz uzupełnienie jej rezerw, adekwatnie do zwiększonych potrzeb, związanych z rozbudową potencjału Sił Zbrojnych Rzeczypospolitej Polskiej.

Całkowite koszty Programu w latach 2023-2029 oraz wydatki budżetowe w 2027 r. stanowią informację niejawną w rozumieniu przepisów ustawy z dnia 5 sierpnia 2010 r. o ochronie informacji niejawnych.

Ponadto w 2027 roku realizowane będą programy wieloletnie ustanowione przez Radę Ministrów:

1) **nadzorowane przez Ministra Infrastruktury:**
   a) *„Program Budowy 100 Obwodnic na lata 2020-2030”* – ustanowiony uchwałą Nr 46/2021 Rady Ministrów z dnia 13 kwietnia 2021 r., z późn. zm., realizowany w latach 2020-2030,
   b) *„Program Uzupełniania Lokalnej i Regionalnej Infrastruktury Kolejowej – Kolej+ do 2032 roku”* – ustanowiony uchwałą Nr 151/2019 Rady Ministrów z dnia 3 grudnia 2019 r., z późn. zm., realizowany w latach 2019-2032,
   c) *„Rządowy Program Budowy Dróg Krajowych do 2030 r. (z perspektywą do 2033 r.)”* – ustanowiony uchwałą Nr 253/2022 Rady Ministrów z dnia 13 grudnia 2022 r., z późn. zm., realizowany w latach 2023-2030,
   d) *„Rządowy Program Uzupełniania Lokalnej i Regionalnej Infrastruktury Drogowej – Mosty dla Regionów”* ustanowiony uchwałą Nr 93/2018 Rady Ministrów z dnia 9 lipca 2018 r., z późn. zm., realizowany w latach 2019-2030,
2) **nadzorowany przez Pełnomocnika Rządu do spraw Centralnego Portu Komunikacyjnego:**
   a) *„Program inwestycyjny Centralny Port Komunikacyjny. Etap II 2024–2032”* – ustanowiony uchwałą Nr 201/2023 Rady Ministrów z dnia 24 października 2023 r., z późn. zm., realizowany w latach 2024-2032,
3) **nadzorowany przez Wojewodę Dolnośląskiego:**
   a) *„Budowa Nowego Szpitala Onkologicznego we Wrocławiu”* – ustanowiony uchwałą Nr 91/2020 Rady Ministrów z dnia 3 lipca 2020 r., z późn. zm., realizowany w latach 2020-2027.

W ramach powyższych programów, w roku 2027, nie planuje się wydatków z budżetu państwa.

Rozdział VI
Agencje wykonawcze, instytucje gospodarki budżetowej, państwowe fundusze celowe i państwowe osoby prawne

1. Agencje wykonawcze

Agencja wykonawcza jest państwową osobą prawną tworzoną na podstawie odrębnej ustawy w celu realizacji zadań państwa. Podstawą gospodarki finansowej agencji wykonawczej jest roczny plan finansowy. Plany finansowe agencji wykonawczych wymienione są w załączniku 11 do projektu ustawy budżetowej na rok 2027.

W projekcie ustawy budżetowej na rok 2027 zamieszczono plany finansowe następujących agencji wykonawczych nadzorowanych przez:

- Prezesa Rady Ministrów
  - Narodowy Instytut Wolności – Centrum Rozwoju Społeczeństwa Obywatelskiego,
- Ministra Finansów i Gospodarki
  - Polska Agencja Kosmiczna,
- Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego
  - Narodowe Centrum Badań i Rozwoju,
  - Narodowe Centrum Nauki,
- Ministra Obrony Narodowej
  - Agencja Mienia Wojskowego,
- Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi
  - Agencja Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa,
  - Krajowy Ośrodek Wsparcia Rolnictwa wraz z planem finansowym Zasobu Własności Rolnej Skarbu Państwa,
  - Centralny Ośrodek Badania Odmian Roślin Uprawnych,
- Ministra Funduszy i Polityki Regionalnej
  - Polska Agencja Rozwoju Przedsiębiorczości,
- Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji
  - Rządowa Agencja Rezerw Strategicznych.

W 2027 r. planuje się łączne przychody agencji wykonawczych na kwotę 18.680.540 tys. zł, w tym 12.057.074 tys. zł pochodzić będzie z dotacji z budżetu państwa, co stanowi 64,5% przychodów ogółem.

Planowane na 2027 r. przez agencje wykonawcze koszty ogółem wyniosą 18.918.423 tys. zł. Suma wyników finansowych brutto agencji wykonawczych będzie ujemna i wyniesie (-) 237.883 tys. zł.

Zaplanowane w 2027 r. kwoty przychodów, z uwzględnieniem dotacji budżetowych, kosztów oraz wyników finansowych brutto agencji wykonawczych przedstawiają się następująco:

Poniżej przedstawiono informacje dotyczące ww. jednostek:

Wyszczególnienie	Przychody	w tym:	Koszty	Wynik finansowy brutto
		dotacja z budżetu państwa		
	w tys. zł			
1	*2*	*3*	*4*	*5*
Agencja Mienia Wojskowego	4.493.666	3.879.245	4.448.917	44.749
Agencja Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa	3.464.208	3.032.275	3.472.327	-8.119
Centralny Ośrodek Badania Odmian Roślin Uprawnych	290.095	60.495	289.795	300
Krajowy Ośrodek Wsparcia Rolnictwa	825.016	12.668	763.339	61.677
Zasób Własności Rolnej Skarbu Państwa	1.751.727	0	1.507.381	244.346
Narodowe Centrum Badań i Rozwoju	1.680.809	1.414.785	1.680.809	0
Narodowe Centrum Nauki	2.282.624	2.157.631	2.334.624	-52.000
Narodowy Instytut Wolności-Centrum Rozwoju Społeczeństwa Obywatelskiego	230.425	173.644	229.475	950
Polska Agencja Kosmiczna	74.895	47.714	74.895	0
Polska Agencja Rozwoju Przedsiębiorczości	709.857	264.831	709.857	0
Rządowa Agencja Rezerw Strategicznych	2.877.218	1.013.786	3.407.004	-529.786
Razem	**18.680.540**	**12.057.074**	**18.918.423**	**-237.883**

1.1. Agencja Mienia Wojskowego

Agencja Mienia Wojskowego (AMW) funkcjonuje na podstawie ustawy z dnia 10 lipca 2015 r. o Agencji Mienia Wojskowego.

AMW realizuje zadania własne i zadania zlecone, przede wszystkim w zakresie:

- gospodarowania powierzonym i użyczonym mieniem Skarbu Państwa,
- obrotu mieniem, w tym sprzedaży lokali mieszkalnych i innych nieruchomości oraz infrastruktury, a także przejmowania i nabywania mienia,
- zbywania podmiotom mienia ruchomego przekazanego Agencji przez Ministra Obrony Narodowej,
- działalności gospodarczej wynikającej z potrzeb obronności i bezpieczeństwa państwa,

- obrotu z zagranicą towarami, technologiami i usługami o znaczeniu strategicznym dla bezpieczeństwa państwa, w tym współpracy z przedsiębiorcami w tym zakresie,
- budowy domów mieszkalnych, a także remontów budynków i lokali mieszkalnych, użytkowych i internatów oraz związanej z nimi infrastruktury, wynikających z potrzeb obronności i bezpieczeństwa państwa,
- wypłacania osobom uprawnionym świadczeń pieniężnych, na które Agencja otrzymuje dotację budżetową,
- wydawania żołnierzom zawodowym decyzji o przydziale lokali mieszkalnych znajdujących się w dyspozycji Agencji,
- budowania, ulepszania, nabywania i utrzymywania obiektów infrastruktury o przeznaczeniu wojskowym, możliwych do wykorzystania również do celów cywilnych i gospodarowanie nimi;
- wykonywania powierzonych przez Ministra Obrony Narodowej zadań w zakresie inwestycji wynikających z potrzeb Sił Zbrojnych Rzeczypospolitej Polskiej, w tym realizacji inwestycji na rzecz obronności i bezpieczeństwa państwa;
- realizacji zadań związanych z zapewnieniem zakwaterowania i wyżywienia żołnierzy wojsk obcych stacjonujących na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej,
- organizowania wspólnie z jednostkami organizacyjnymi MON przedsięwzięć związanych z promocją Sił Zbrojnych Rzeczypospolitej Polskiej, w tym pokazów lotniczych.

Na zaplanowany stan na początek roku jednostki składają się głównie środki obrotowe w wysokości 969.540 tys. zł (w tym: środki pieniężne 198.280 tys. zł, należności krótkoterminowe 71.000 tys. zł i zapasy 700.260 tys. zł) oraz zobowiązania krótkoterminowe w wysokości 140.000 tys. zł.

Planowane przychody AMW wyniosą 4.493.666 tys. zł, co stanowi wzrost o 304.738 tys. zł w stosunku do planu na rok 2026 (4.188.928 tys. zł), tj. o 7,3 %.

Na kwotę przychodów składają się:

- dotacje i subwencje z budżetu państwa w kwocie 3.879.245 tys. zł (wzrost o 262.254 tys. zł, tj. o 7,3% w stosunku do planu na rok 2026).

Środki z dotacji celowej w wysokości 3.274.130 tys. zł zostaną przeznaczone przede wszystkim na realizację prawa żołnierzy do zakwaterowania, głównie z tytułu wypłaty odprawy mieszkaniowej i świadczenia mieszkaniowego (wzrost o 11,1 %). Zwiększenie wypłat odpraw mieszkaniowych wynika ze wzrostu średniej wysokości odprawy mieszkaniowej. Zwiększenie wypłat świadczeń mieszkaniowych jest konsekwencją zwiększenia liczby żołnierzy korzystających ze świadczenia oraz wzrostu średniej stawki świadczenia.

Ponadto środki w wysokości 467.008 tys. zł przeznaczone zostaną na zadania inwestycyjne dla Sił Zbrojnych RP, w tym o szczególnym znaczeniu dla bezpieczeństwa państwa (spadek o 14,1%). Planowana kwota przeznaczona będzie, m.in. na budowę obiektów zabezpieczenia, kierowania i dowodzenia dla SZ RP oraz na zadania związane z Narodowym Programem Odstraszania i Obrony „Tarcza Wschód”.

Dotacja podmiotowa w wysokości 138.107 tys. zł przeznaczona jest na dofinasowanie działalności bieżącej Agencji.;

- przychody z prowadzonej działalności w kwocie 475.176 tys. zł (spadek o 2,4%),
- pozostałe przychody w kwocie 139.245 tys. zł (wzrost o 64,1%), co wynika głównie z uwzględnienia planowanych przychodów z tytułu: rozwiązanych odpisów aktualizujących należności z tytułu odsetek i innych operacji finansowych, rozwiązanych rezerw na pewne lub prawdopodobne straty z tytułu operacji finansowych oraz dywidend.

Koszty AMW zostały określone na kwotę 4.448.917 tys. zł i będą wyższe o 285.245 tys. zł od zaplanowanych na rok 2026 (4.163.672 tys. zł), tj. o 6,9%. Zwiększenie kosztów wynika ze wzrostu o 250.602 tys. zł kosztów realizacji zadań (wzrost o 7,4%), na które zaplanowano łącznie środki w wysokości 3.635.825 tys. zł. Wzrost ten wynika głównie ze zwiększenia środków na odprawy mieszkaniowe i świadczenia mieszkaniowe.

Koszty funkcjonowania AMW rosną o 34.643 tys. zł głównie z tytułu zwiększenia kwoty wynagrodzeń i uposażeń. Na wynagrodzenia i uposażenia przewidziano kwotę 184.572 tys. zł (wzrost o 9.162 tys. zł, tj. o 5,2%). Na zmianę poziomu wynagrodzeń wpłynęło uwzględnienie średniorocznego wskaźnika wzrostu wynagrodzeń w państwowej sferze budżetowej w wysokości 3,0% oraz skutków wzrostu zatrudnienia o 15 etatów przeznaczonych do obsługi systemu ochrony informacji niejawnych w związku z planowanym skomunikowaniem Biura Prezesa AMW oraz jedenastu Oddziałów Regionalnych AMW do wybranych sieci teleinformatycznych resortu obrony narodowej.

Środki na wydatki majątkowe wyniosą 200.885 tys. zł, z tego:

- 50.000 tys. zł – środki dotacyjne z budżetu resortu obrony narodowej przeznaczone na inwestycje budowlane (internatowe i mieszkaniowe);
- 150.885 tys. zł – środki własne Agencji przeznaczone m.in. na: realizację inwestycji budowlanych, na realizację zadań z zakresu ulepszenia zasobu internatowego oraz zasobu niemieszkaniowego, na zakupy środków trwałych do zasobu mieszkaniowego i internatowego oraz zakupy środków trwałych i wartości niematerialnych i prawnych.

Planowany na rok 2027 wynik finansowy brutto wyniesie 44.749 tys. zł i w stosunku do roku 2026 (gdzie zaplanowano 25.256 tys. zł) będzie wyższy o 19.493 tys. zł (77,2%).

Na zaplanowany stan jednostki na koniec roku składają się głównie środki obrotowe w wysokości 1.791.095 tys. zł (w tym zapasy 1.600.000 tys. zł, należności krótkoterminowe 78.000 tys. zł i środki pieniężne 113.095 tys. zł) oraz zobowiązania krótkoterminowe 135.000 tys. zł.

Planuje się, że wolne środki finansowe przekazane w depozyt u Ministra Finansów wyniosą 85.976 tys. zł.

1.2. Agencja Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa

Agencja Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa (ARiMR) jest akredytowaną agencją płatniczą oraz agencją wykonawczą, której celem jest wspieranie rozwoju rolnictwa i obszarów wiejskich. Agencja działa na podstawie ustawy z dnia 9 maja 2008 r. o Agencji Restrukturyzacji

i Modernizacji Rolnictwa. Do jej zadań należy m.in. realizacja pomocy krajowej skierowanej do producentów rolnych, przedsiębiorców, mieszkańców wsi oraz przekazywanie wsparcia w ramach finansowania z budżetu środków europejskich i współfinansowania z budżetu państwa.

Przychody Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa zaplanowano w 2027 r. w wysokości 3.464.208 tys. zł (w tym 3.032.275 tys. zł z dotacji z budżetu państwa) i będą wyższe o 46.192 tys. zł od zaplanowanych na rok 2026 (3.418.016 tys. zł), tj. o 1,4%. Zwiększenie planowanych przychodów wynika m.in. ze zwiększenia dotacji z budżetu państwa ogółem o 21.866 tys. zł

Koszty Agencji zostały określone na kwotę 3.472.327 tys. zł i będą wyższe o 129.799 tys. zł w porównaniu do roku 2026 (3.342.528 tys. zł), tj. o 3,9%. Wynika to głównie ze wzrostu kosztów funkcjonowania, w tym głównie kosztów amortyzacji o 109.049 tys. zł (34,9 %) oraz wynagrodzeń z pochodnymi o 48.283 tys. zł (w związku z systemowym zwiększeniem funduszu wynagrodzeń o 3,0% oraz w związku ze zwiększeniem o 5 liczby etatów na realizację ustawy o Krajowym Rejestrze Oznakowanych Psów i Kotów).

W ramach kosztów realizacji zadań, które zostały określone na kwotę 697.497 tys. zł, Agencja finansuje m.in.:

- ponoszone przez producentów rolnych koszty zbioru, transportu i unieszkodliwiania padłych zwierząt gospodarskich z gatunku bydło, owce, kozy, świnie lub konie,
- dopłaty do oprocentowania kredytów bankowych i częściową spłatę kapitału kredytów,
- dopłaty do oprocentowania kredytów bankowych udzielanych na sfinansowanie kosztów wznowienia produkcji oraz odtworzenia środków trwałych w przypadku wystąpienia szkód,
- pomoc dla podmiotów prowadzących działalność nadzorowaną w zakresie utrzymywania pszczół,
- dopłaty krajowe do materiału siewnego,
- dopłaty do oprocentowania bankowych kredytów płynnościowych udzielonych producentowi rolnemu,
- pomoc finansową dla kół gospodyń wiejskich.

Środki na wydatki majątkowe zostały zaplanowane w kwocie 300.000 tys. zł i zmniejszają się w stosunku do ustawy budżetowej na 2026 r. o kwotę 52.524 tys. zł (tj. o 14,9 %) i będą przeznaczone m.in. na budowę i rozbudowę systemów informatycznych. Wynik finansowy brutto i netto w 2027 r. został zaplanowany ujemny w kwocie (-) 8.119 tys. zł, co oznacza pogorszenie względem roku 2026 o 83.607 tys. zł. Wynika to z niższych od planowanych przychodów m.in. z powodu zakończenia w 2026 r. realizacji przedsięwzięcia Portal Rolnika współfinansowanego ze środków KPO oraz ze wzrostu zobowiązań w zakresie wynagrodzeń i pochodnych.

Na zaplanowany stan na początek i na koniec roku Agencji składają się głównie środki obrotowe w wysokości 218.326 tys. zł, w tym należności krótkoterminowe 75.761 tys. zł, należności długoterminowe 134.112 tys. zł i zobowiązania w wysokości 445.310 tys. zł.

1.3. Centralny Ośrodek Badania Odmian Roślin Uprawnych

Centralny Ośrodek Badania Odmian Roślin Uprawnych (COBORU) działa na podstawie przepisów ustawy z dnia 25 listopada 2010 r. o Centralnym Ośrodku Badania Odmian Roślin Uprawnych. COBORU realizuje zadania związane z prowadzeniem badań urzędowych, w zakresie badania i rejestracji odmian roślin, porejestrowego doświadczalnictwa odmianowego oraz ochrony prawnej odmian roślin.

Na zaplanowany stan na początek roku składają się głównie środki obrotowe w wysokości 54.000 tys. zł (w tym środki pieniężne zaplanowane na kwotę 5.760 tys. zł, należności krótkoterminowe w wysokości 21.000 tys. zł, zapasy w wysokości 22.000 tys. zł) i zobowiązania w wysokości 40.000 tys. zł.

Planowane przychody COBORU w 2027 r. wyniosą 290.095 tys. zł (w tym z prowadzonej działalności 78.600 zł, z dotacji z budżetu państwa 60.495 tys. zł oraz z pozostałych przychodów 151.000 tys. zł) i będą niższe o 25.430 tys. zł w stosunku do planu na rok 2026 tj. o 8,1 %. Spadek przychodów wynika przede wszystkim z zakończenia realizacji zadań finansowanych w ramach Krajowego Planu Odbudowy (KPO). Wzrasta natomiast wysokość dotacji celowej o 1.573 tys. zł i podmiotowej o 697 tys. zł.

W 2027 r. koszty COBORU zostały zaplanowane w wysokości 289.795 tys. zł i będą niższe o 25.430 tys. zł w stosunku do planu na rok 2026 tj. o 8,1 %. Na planowane koszty składają się głównie koszty funkcjonowania (145.608 tys. zł) i koszty realizacji zadań (136.367 tys. zł). Ponadto w ramach kosztów zaplanowano wzrost wskaźnika funduszu wynagrodzeń o 3,0%. Spadek kosztów ogółem wynika przede wszystkim z zakończenia realizacji zadań finansowanych w ramach Krajowego Planu Odbudowy (KPO).

Środki na wydatki majątkowe zostały zaplanowane w wysokości 80.683 tys. zł i będą niższe o 27.700 tys. zł w stosunku do planu na rok 2026, tj. o 25,6%. Środki na wydatki majątkowe zostały zaplanowane m.in. na zakup sprzętu rolniczego, laboratoryjnego, informatycznego, ogrodniczego, specjalistycznego, zakup samochodów osobowych i dostawczych, raty leasingu, budowę, przebudowę, modernizację obiektów budowlanych. Zmniejszenie wydatków majątkowych wynika z zakończenia realizacji zadań finansowanych w ramach Krajowego Planu Odbudowy (KPO).

Na podstawie zaplanowanych przychodów i kosztów wynik brutto został określony w wysokości 300 tys. zł.

Na zaplanowany stan na koniec roku składają się głównie środki obrotowe w wysokości 56.000 tys. zł (w tym środki pieniężne zaplanowane na kwotę 5.784 tys. zł, należności krótkoterminowe w wysokości 22.000 tys. zł, zapasy w wysokości 22.000 tys. zł) i zobowiązania w wysokości 40.000 tys. zł.

Planuje się, że wolne środki finansowe w kwocie 5.784 tys. zł zostaną przekazane w depozyt u Ministra Finansów.

1.4. Krajowy Ośrodek Wsparcia Rolnictwa

Krajowy Ośrodek Wsparcia Rolnictwa (KOWR) działa na podstawie przepisów ustawy z dnia 10 lutego 2017 r. o Krajowym Ośrodku Wsparcia Rolnictwa.

Na zaplanowany stan na początek roku 2027 składają się środki obrotowe w wysokości – 10.346 tys. zł (w tym: środki pieniężne 10.179 tys. zł, należności krótkoterminowe 157 tys. zł, zapasy – 10 tys. zł), należności długoterminowe – 123 tys. zł, zobowiązania – 26.617 tys. zł.

Planowane przychody KOWR w 2027 r. wyniosą 825.016 tys. zł i będą wyższe o 28.520 tys. zł, tj. o 3,6% w stosunku do ustawy budżetowej na rok 2026. Główne źródło przychodów stanowić będą środki otrzymane z Zasobu Własności Rolnej Skarbu Państwa (ZWRSP) przeznaczone na funkcjonowanie KOWR tj. 794.622 tys. zł. Wzrost przychodów dotyczy głównie wyższego poziomu przekazanych środków na koszty funkcjonowania KOWR, a także wyższych przychodów operacyjnych.

Zaplanowana dotacja celowa z budżetu państwa w kwocie 12.668 tys. zł z przeznaczeniem na finansowanie projektów z udziałem środków UE będzie wyższa w stosunku do roku 2026 o 1.782 tys. zł, tj. o 16,4%. Zwiększenie to dotyczy pomocy technicznej Funduszy Europejskich Pomoc Żywnościowa 2021-2027.

W 2027 r. koszty KOWR zostały zaplanowane w wysokości 763.339 tys. zł i będą wyższe o 18.832 tys. zł, tj. o 2,5% w stosunku do ustawy budżetowej na rok 2026 (744.507 tys. zł). Na planowane koszty składają się głównie koszty funkcjonowania w wysokości 627.617 tys. zł i koszty realizacji zadań 122.722 tys. zł. Wzrost kosztów dotyczy głównie wzrostu wynagrodzeń i pochodnych od wynagrodzeń, w związku z systemowym zwiększeniem funduszu wynagrodzeń o 3,0% , a także w związku z obsługą programu Europejskiego na Pomoc Żywnościową 2021-2027. Wzrost kosztów dotyczy również środków przeznaczonych na usługi obce oraz amortyzację. Koszty realizacji zadań będą przeznaczone m.in. na wsparcie rozwoju współpracy handlowej sektora rolno-spożywczego z zagranicą oraz restrukturyzacje zadłużenia podmiotów prowadzących gospodarstwa rolne.

W 2027 r. wydatki majątkowe zostały zaplanowane w wysokości 107.993 tys. zł i będą wyższe o 13.223 tys. zł, tj. 14,0%. Środki zostaną przeznaczone m.in. na: zakup oprogramowania i infrastruktury informatycznej, utrzymanie i rozwój infrastruktury technicznej, inwestycje związane z zakupem/budową siedzib Centrali, Oddziałów Terenowych i Sekcji Zamiejscowych oraz zakup samochodów. Zwiększenie planowanych wydatków majątkowych w porównaniu z rokiem 2026 wynika przede wszystkim z planowanej realizacji projektu zakupu i wdrożenia oprogramowania, przeznaczonego do kompleksowego zarządzania kluczowymi procesami biznesowymi KOWR, w szczególności w obszarach finansów, kadr i płac.

Na podstawie zaplanowanych przychodów i kosztów wynik brutto został określony w wysokości 61.677 tys. zł.

Na zaplanowany stan na koniec roku 2027 składają się środki obrotowe w wysokości 21.210 tys. zł (w tym: środki pieniężne 20.853 tys. zł, należności krótkoterminowe 157 tys. zł, zapasy 200 tys. zł), należności długoterminowe 57 tys. zł, zobowiązania 28.385 tys. zł.

Wolne środki finansowe przekazane w depozyt u Ministra Finansów wyniosą 20.853 tys. zł.

1.4. Zasób Własności Rolnej Skarbu Państwa

Zasób Własności Rolnej Skarbu Państwa (ZWRSP) działa na podstawie przepisów ustawy z dnia 19 października 1991 r. o gospodarowaniu nieruchomościami rolnymi Skarbu Państwa.

ZWRSP stanowi mienie Skarbu Państwa powierzone Krajowemu Ośrodkowi Wsparcia Rolnictwa.

Stan środków na początek okresu wyniesie 51.181 tys. zł, zaś na koniec okresu 143.740 tys. zł.

Planowane przychody ZWRSP w 2027 r. wyniosą 1.751.727 tys. zł i będą wyższe o 94.006 tys. zł, tj. o 5,7% w porównaniu do ustawy budżetowej na rok 2026 (1.657.721 tys. zł). Ich źródłem będą głównie przychody z odpłatnego korzystania z mienia Zasobu oraz przychody ze sprzedaży mienia Zasobu. Wyższe przychody z odpłatnego korzystania są rezultatem przyjęcia wyższego planowanego średniego czynszu za dzierżawę gruntów w roku 2027 w stosunku do średniego czynszu przyjętego do planu na 2026 r., zaś wyższe przychody ze sprzedaży mienia wynikają z przyjęcia do planu na 2026 r. wyższych planowanych cen ze sprzedaży gruntów rolnych (w przetargach i bez przetargów) oraz gruntów nierolnych.

W 2027 r. koszty ZWRSP zostały zaplanowane w wysokości 1.507.381 tys. zł i będą niższe o 140.770 tys. zł, tj. o 8,5% w porównaniu do ustawy budżetowej na rok 2026 (1.648.151 tys. zł). Spadek kosztów związany jest głównie ze zmniejszeniem środków przeznaczonych na zasilenie Funduszu Rekompensacyjnego (o kwotę 11.150 tys. zł, tj. o 9,6% w stosunku do ustawy budżetowej na 2026 r.) oraz niższymi kosztami związanymi z gospodarowaniem mieniem Zasobu, w tym usług obcych i podatków i opłat. Na planowane koszty ogółem składają się głównie środki na koszty funkcjonowania KOWR, koszty gospodarowania mieniem Zasobu oraz koszty zasilenia Funduszu Rekompensacyjnego.

W 2027 r. środki na wydatki majątkowe zostały zaplanowane w wysokości 71.666 tys. zł i związane są w szczególności z zakupem gruntów na postawie ustawy o kształtowaniu ustroju rolnego.

Wolne środki finansowe przekazane w depozyt Ministrowi Finansów wyniosą 143.740 tys. zł.

1.5. Narodowe Centrum Badań i Rozwoju

Narodowe Centrum Badań i Rozwoju (NCBiR) funkcjonuje na podstawie ustawy z dnia 30 kwietnia 2010 r. o Narodowym Centrum Badań i Rozwoju jako agencja wykonawcza powołana do realizacji zadań z zakresu polityki naukowej państwa.

W ramach realizowanych zadań Centrum wspiera tworzenie nowoczesnych rozwiązań i technologii poprzez finansowanie projektów badawczych. NCBiR uczestniczy również we wdrażaniu programów operacyjnych.

Przychody NCBiR w 2027 r. zaplanowano w łącznej wysokości 1.680.809 tys. zł, co w stosunku do planu na 2026 r. oznacza wzrost o 95.987 tys. zł (6,1%). Głównym źródłem przychodów będą dotacje otrzymywane z budżetu państwa w kwocie 1.414.785 tys. zł z przeznaczeniem na realizację zadań oraz pokrycie kosztów funkcjonowania jednostki. Wzrost kwoty przychodów wynika przede wszystkim ze zwiększenia środków funduszy strukturalnych.

Zaplanowane na 2027 r. koszty NCBiR zostały określone na kwotę 1.680.809 tys. zł, co w stosunku do planu na 2026 r. oznacza wzrost o 95.987 tys. zł (6,1%). W ramach ww. kwoty na realizację zadań zaplanowano 1.467.568 tys. zł. Przewidywane nakłady na realizację zadań będą wyższe o 84.085 tys. zł, głównie z powodu dostosowania wysokości środków w ramach funduszy strukturalnych do fazy realizacji programów. Natomiast na pokrycie kosztów

funkcjonowania jednostki zaplanowano 213.241 tys. zł, w tym na wynagrodzenia 83.229 tys. zł, tj. o 5.328 tys. zł (o 6,0%) mniej w stosunku do ustawy budżetowej na 2026 r.

Środki na wydatki majątkowe zaplanowane w wysokości 3.000 tys. zł przeznaczone zostaną na utrzymanie i rozwój infrastruktury teleinformatycznej i bezpieczeństwa oraz zakup lub aktualizację oprogramowania niezbędnego do realizacji zadań NCBiR.

Na podstawie planowanych przychodów i kosztów NCBiR zakłada się zrównoważony wynik brutto.

Planuje się, że wolne środki finansowe przekazane w depozyt u Ministra Finansów wyniosą 14.000 tys. zł.

1.6. Narodowe Centrum Nauki

Narodowe Centrum Nauki (NCN) funkcjonuje na podstawie ustawy z dnia 30 kwietnia 2010 r. o Narodowym Centrum Nauki jako agencja wykonawcza powołana do wspierania działalności naukowej w zakresie badań podstawowych.

Do głównych zadań Centrum należy finansowanie badań podstawowych, nadzór nad realizacją umów grantowych oraz upowszechnianie w środowisku naukowym informacji o ogłaszanych konkursach. Ponadto NCN prowadzi współpracę międzynarodową w ramach finansowania badań naukowych, inspiruje i monitoruje finansowanie badań podstawowych ze środków pochodzących spoza budżetu państwa oraz wykonuje inne zadania zlecone przez ministra właściwego do spraw szkolnictwa wyższego i nauki.

Stan środków pieniężnych na początek 2027 r. zaplanowano w kwocie 77.166 tys. zł, na co składają się w głównej mierze odsetki od skarbowych papierów wartościowych oraz fundusze pochodzące z Komisji Europejskiej pozyskane w ramach współpracy międzynarodowej.

Przychody NCN w 2027 r. zaplanowano w wysokości 2.282.624 tys. zł, co w stosunku do planu na rok 2026, oznacza wzrost o kwotę 478.363 tys. zł, tj. o 26,5%. Głównym źródłem przychodów będą dotacje z budżetu państwa w kwocie 2.157.631 tys. zł przeznaczone na realizację zadań oraz pokrycie kosztów funkcjonowania jednostki. Wzrost przychodów związany jest ze zwiększeniem dotacji celowej z budżetu na realizację zadań, planowanym wykupem skarbowych papierów wartościowych oraz pozyskaniem przez NCN wyższych środków w ramach współpracy międzynarodowej.

Zaplanowane na 2027 r. koszty Narodowego Centrum Nauki zostały określone na kwotę 2.334.624 tys. zł, co oznacza wzrost w stosunku do planu finansowego na rok 2026 o kwotę 552.373 tys. zł, tj. o 31,0%. W ramach ww. kwoty środki planowane na realizację zadań wynoszą 2.249.765 tys. zł, zaś na funkcjonowanie jednostki 84.859 tys. zł. Zwiększona, w porównaniu z planem na rok 2026, kwota kosztów związana jest przede wszystkim ze wzrostem środków planowanych na realizację zadań o 545.683 tys. zł. Wzrost kosztów wynagrodzeń jest konsekwencją przyznania środków na 3,0% podwyżki oraz zwiększenia wynagrodzeń finansowanych w ramach programów międzynarodowych.

Środki na wydatki majątkowe, zaplanowane w wysokości 1.000 tys. zł, przeznaczone zostaną na zakup sprzętu IT, doposażenie wyposażenia siedziby NCN, rozbudowę systemów związanych z obsługą i zarządzaniem budynkiem oraz sfinansowanie systemu audiowizualnego na potrzeby organizacji hybrydowych paneli ekspertów.

Na podstawie planowanych przychodów i kosztów NCN zakłada ujemny wynik finansowy brutto w wysokości (-)52.000 tys. zł, który jest wynikiem operacji związanych ze skarbowymi papierami wartościowymi.

Przewidywany stan środków pieniężnych na koniec roku wyniesie 91.826 tys. zł i dotyczy odsetek od skarbowych papierów wartościowych oraz funduszy pozyskiwanych przez NCN ze źródeł europejskich.

Planuje się, że wolne środki finansowe przekazane w depozyt u Ministra Finansów wyniosą 80.000 tys. zł.

1.7. Narodowy Instytut Wolności-Centrum Rozwoju Społeczeństwa Obywatelskiego

Narodowy Instytut Wolności – Centrum Rozwoju Społeczeństwa Obywatelskiego (NIW-CRSO) został utworzony na podstawie ustawy z dnia 15 września 2017 r. o Narodowym Instytucie Wolności – Centrum Rozwoju Społeczeństwa Obywatelskiego. NIW-CRSO realizuje zadania na rzecz wspierania rozwoju wspólnoty obywatelskiej i społeczeństwa obywatelskiego w Rzeczypospolitej Polskiej m. in. poprzez wzmacnianie potencjału organizacji pozarządowych oraz innych zorganizowanych form społeczeństwa obywatelskiego, wspieranie zaangażowania obywateli, organizacji pozarządowych oraz innych zorganizowanych form społeczeństwa obywatelskiego w życie publiczne, procesy kształtowania polityk publicznych i podejmowania decyzji.

Planowany stan środków obrotowych na początek roku wynosi 5.391 tys. zł i zwiększył się w stosunku do planu na 2026 r. o 56,2%. Zwiększenie wynika z szacowanych zobowiązań beneficjentów programów względem NIW-CRSO z tytułu zwrotu dotacji wydatkowanej niezgodnie z przeznaczeniem, pobranej nienależnie lub w nadmiernej wysokości, a także środków pieniężnych w kwocie 724 tys. zł otrzymanych w 2026 r. z przeznaczeniem na projekt unijny „CERV Action Plan-PL" na lata 2026-2028.

Planowane przychody NIW-CRSO wyniosą 230.425 tys. zł i będą niższe o 14.543 tys. zł od planu na rok 2026 (244.968 tys. zł) tj. o 5,9%. Źródłem przychodów będą przede wszystkim dotacje otrzymane z budżetu państwa w kwocie 173.644 tys. zł, środki od innych jednostek sektora finansów publicznych w kwocie 52.118 tys. zł (z Funduszu Wspierania Rozwoju Społeczeństwa Obywatelskiego) oraz środki otrzymane z Unii Europejskiej na projekt unijny „CERV Action Plan-PL" w kwocie 513 tys. zł. Odnotowany spadek przychodów w stosunku do analogicznego okresu roku ubiegłego wynika ze zmniejszenia dotacji z budżetu państwa o kwotę 13 991 tys. zł.

Koszty NIW-CRSO zostały określone na kwotę 229.475 tys. zł i będą niższe o 14.893 tys. zł od zaplanowanych na rok 2026 (244.368 tys. zł), tj. o 6,1%. W ramach kosztów będzie finansowane funkcjonowanie jednostki oraz realizacja rządowych programów wspierania rozwoju społeczeństwa obywatelskiego, m in.:

- Program Fundusz Inicjatyw Obywatelskich NOWEFIO,
- Program Rozwoju Organizacji Obywatelskich,
- Program Wsparcia Rozwoju Organizacji Harcerskich i Skautowych,
- Program Fundusz Młodzieżowy,

- Program Wspierania Rozwoju Uniwersytetów Ludowych,
- Korpus Solidarności,
- Program Wspierania Rozwoju Międzynarodowych Domów Spotkań,
- Program Wspierania Organizacji Poradniczych,
- projekt unijny „CERV Action Plan-PL".

W projekcie planu finansowego na rok 2027 zaplanowano środki w wysokości 18.879 tys. zł (dotacja podmiotowa) na pokrycie bieżących kosztów funkcjonowania NIW-CRSO. W stosunku do planu roku poprzedniego według ustawy budżetowej wysokość dotacji podmiotowej została zwiększona o kwotę 1.992 tys. zł. Zwiększenie to związane jest ze wzrostem funduszu wynagrodzeń o 3% wraz z pochodnymi oraz zabezpieczeniem środków na 2 dodatkowe etaty.

Środki na wydatki majątkowe planowane na 2027 rok zostały oszacowane w kwocie 1.273 tys. zł i będą niższe w stosunku do planu na 2026 r. o 47,3%. Zaplanowane środki zostaną przeznaczone między innymi na rozwój i modernizację systemów informatycznych oraz systemów zabezpieczających bazy danych. Dodatkowo umożliwią wdrożenie niezbędnych narzędzi i technologii, które znacząco podniosą efektywność realizacji powierzonych zadań.

Na podstawie planowanych przychodów i kosztów Instytut zakłada dodatni wynik finansowy brutto w wysokości 950 tys. zł.

Planowany stan środków obrotowych na koniec roku wyniesie 5.808 tys. zł i zwiększy się w stosunku do roku 2026 o 59%. Wzrost wynika z szacowanych zobowiązań beneficjentów programów względem NIW-CRSO z tytułu zwrotu dotacji wydatkowanej niezgodnie z przeznaczeniem, pobranej nienależnie lub w nadmiernej wysokości oraz środków pieniężnych z przeznaczeniem na projekt unijny „CERV Action Plan-PL" na 2028 rok.

NIW-CRSO nie planuje przekazania środków w depozyt u Ministra Finansów.

1.8. Polska Agencja Kosmiczna

Polska Agencja Kosmiczna (PAK) powstała na mocy ustawy z dnia 26 września 2014 r. o Polskiej Agencji Kosmicznej i realizuje zadania w zakresie badań i rozwoju techniki kosmicznej, w tym inżynierii satelitarnej oraz ich zastosowania dla celów użytkowych, gospodarczych, obronnych, bezpieczeństwa państwa oraz naukowych.

Do zadań Agencji należy m.in. inicjowanie, przygotowywanie oraz wdrażanie założeń, głównych kierunków badań i programów rozwoju w dziedzinie badania i użytkowania przestrzeni kosmicznej, zapewnienie spójności polskiej polityki kosmicznej realizowanej w ramach programów Unii Europejskiej, reprezentowanie polskiego interesu gospodarczego i naukowego w dziedzinie badania i użytkowania przestrzeni kosmicznej na arenie międzynarodowej oraz prowadzenie rejestru obiektów wypuszczonych w przestrzeń kosmiczną.

W stanie na początek roku zaplanowano środki obrotowe w wysokości 20.199 tys. zł (w tym: środki pieniężne 19.976 tys. zł, należności krótkoterminowe 221 tys. zł i zapasy 2 tys. zł) oraz zobowiązania 19.682 tys. zł.

Planowane przychody Agencji w 2027 r. wyniosą 74.895 tys. zł i będą wyższe o 20.388 tys. zł tj. 37,4% w stosunku do planu na rok 2026 (54.507 tys. zł). Wyższe przychody Agencji są wynikiem wyższej kwoty przychodów odpowiadającej równowartości odpisów amortyzacyjnych dokonanych od wartości początkowej składników majątkowych sfinansowanych ze środków pieniężnych otrzymanych w formie dotacji lub otrzymanych nieodpłatnie (wzrost o 6.820 tys. zł).

Zwiększenie przychodów dotyczy również pozycji pozostałe przychody i obejmuje m.in. przychody z tytułu odsetek od skarbowych papierów wartościowych otrzymanych nieodpłatnie w 2025 r. w wysokości 3.151 tys. zł oraz planowanych przychodów z tytułu sprzedaży ww. skarbowych papierów wartościowych w wysokości 1.258 tys. zł.

Źródłem przychodów będą przede wszystkim dotacje otrzymane z budżetu państwa w kwocie 47.714 tys. zł, przeznaczone na realizację zadań oraz na pokrycie kosztów funkcjonowania jednostki, a także środki z Unii Europejskiej w kwocie 5.921 tys. zł na pokrycie zobowiązań z tytułu realizacji projektów finansowanych ze środków Unii Europejskiej.

Planowane koszty Agencji w 2027 r. wyniosą 74.895 tys. zł i będą wyższe o 20.388 tys. zł, tj. 37,4% w stosunku do planu na rok 2026 (54.507 tys. zł). Zwiększenie kosztów związane jest głównie ze zwiększeniem kwot w pozycjach usługi obce oraz amortyzacja. Zwiększenie środków na usługi obce związane jest z udziałem Agencji w 78. Międzynarodowym Kongresie Astronautycznym IAC 2027.

Ponadto, Agencja uwzględniła wzrost wynagrodzeń o 3,0% w ramach waloryzacji wynagrodzeń w państwowej sferze budżetowej wraz z pochodnymi.

Planowana kwota środków na wydatki majątkowe w roku 2027 wyniesie 67.986 tys. zł i będzie wyższa o 52.380 tys. zł, tj. 335,6% w stosunku do planu na 2026 rok (15.606 tys. zł). Zwiększenie środków na wydatki majątkowe wynika z realizacji zadania polegającego na budowie Centrum Operacji Satelitarnych, na realizację którego Agencja otrzymała nieodpłatnie skarbowe papiery wartościowe w 2025 r.

W stanie na koniec roku zaplanowano środki obrotowe w wysokości 20.199 tys. zł (w tym: środki pieniężne w wysokości 19.977 tys. zł, należności krótkoterminowe 220 tys. zł i zapasy 2 tys. zł) oraz zobowiązania 19.682 tys. zł.

Planuje się, że wolne środki finansowe przekazane w depozyt u Ministra Finansów wyniosą 5 tys. zł.

1.9. Polska Agencja Rozwoju Przedsiębiorczości

Polska Agencja Rozwoju Przedsiębiorczości (PARP) funkcjonuje na podstawie ustawy z dnia 9 listopada 2000 r. o utworzeniu Polskiej Agencji Rozwoju Przedsiębiorczości. Zadaniem PARP jest działanie na rzecz przedsiębiorczości poprzez wspieranie: rozwoju małych i średnich przedsiębiorstw, eksportu, rozwoju regionalnego, wykorzystania nowych technik i technologii, wykorzystania potencjału adaptacyjnego przedsiębiorstw oraz rozwoju zasobów ludzkich.

W stanie na początek roku zaplanowano środki obrotowe w wysokości 882.787 tys. zł, w tym: środki pieniężne 73.440 tys. zł, należności krótkoterminowe 804.814 tys. zł oraz należności długoterminowe 6.867 tys. zł i zobowiązania 73.756 tys. zł.

Planowane przychody Agencji w 2027 r. wyniosą 709.857 tys. zł i będą wyższe o 85.818 tys. zł, tj. o 13,8%, w stosunku do planu na 2026 r. Wzrost ten wynika głównie z wyższych środków otrzymanych z Unii Europejskiej na realizację projektów Fundusze Europejskie dla Nowoczesnej Gospodarki (FENG), Fundusze Europejskie dla Rozwoju Społecznego (FERS), Norweski Mechanizm Finansowy (NMF) oraz projektów międzynarodowych. Planowane dotacje i subwencje z budżetu państwa w 2027 r. wyniosą 264.831 tys. zł i będą niższe o 253.143 tys. zł, tj. o 48,9% w stosunku do planu na rok 2026 (517.974 tys. zł). Spadek ten wynika przede wszystkim ze zmiany sposobu prezentacji dotacji celowych, których źródłem finansowania jest budżet środków europejskich.

Planowane koszty Agencji w 2027 r. wyniosą 709.857 tys. zł i będą wyższe o 85.818 tys. zł, tj. o 13,8% w stosunku do planu na 2026 rok. Wynika to przede wszystkim ze:

- zwiększenia kosztów realizacji zadań ustawowych w ramach, których Agencja udziela wsparcia innym podmiotom o 88.557 tys. zł, tj. o 40,8%. PARP planuje ponieść koszty na realizację projektów niekonkurencyjnych FERS, FENG. Najwyższe koszty związane będą z Instrumentem Finansowym FENG w ramach działania Fundusz Transformacji Cyfrowej i Przyjaznej dla Środowiska i wypłatą pożyczek. Dodatkowo zaplanowano w tej pozycji koszty z tytułu rozliczenia przekazanych środków na realizację zadań w ramach Funduszy Europejskich dla Polski Wschodniej (FEPW), Krajowego Planu Odbudowy i Zwiększania Odporności (KPO) oraz Norweskiego Mechanizmu Finansowego,
- zwiększenia pozostałych kosztów o 5.856 tys. zł, tj. o 6,6%, wynikających z odpisów aktualizujących należności oraz odsetek od beneficjentów.

Jednocześnie Agencja planuje zmniejszyć koszty funkcjonowania o 17.381 tys. zł, tj. o 6,9% w stosunku do roku 2026, które wynikają głównie z niższych środków zaplanowanych na usługi obce.

Ponadto, Agencja uwzględniła wyższe koszty funduszu wynagrodzeń w związku z planowanym wzrostem funduszu wynagrodzeń o 3,0% w ramach waloryzacji wynagrodzeń w państwowej sferze budżetowej wraz z pochodnymi oraz zaplanowanymi dodatkowymi etatami do realizacji zadań powierzonych Agencji.

Środki na wydatki majątkowe zostały zaplanowane w wysokości 3.405 tys. zł i zwiększają się w stosunku do ustawy budżetowej na 2026 r. o kwotę 2.125 tys. zł (tj. o 166,0%). Konieczność zwiększenia nakładów inwestycyjnych związana jest z zapewnieniem bezpieczeństwa informatycznego. Środki będą przeznaczone m.in. na rozbudowę i modernizację infrastruktury informatycznej, rozbudowę oprogramowania oraz zakup środków trwałych, w tym zakup komputerów oraz nabycie wartości niematerialnych i prawnych, w tym zakup licencji i oprogramowania.

W stanie na koniec roku zaplanowano środki obrotowe w wysokości 827.217 tys. zł, w tym: środki pieniężne w wysokości 73.440 tys. zł, należności krótkoterminowe 749.244 tys. zł oraz należności długoterminowe 249.561 tys. zł i zobowiązania 248.390 tys. zł.

Wzrost poziomu zobowiązań na koniec roku wynika z umowy na finansowanie projektu: Instrument Finansowy (Fundusz Pożyczkowy). Wkład finansowy na realizację projektu stanowi dla PARP zobowiązanie do rozliczenia w czasie i na warunkach określonych w ww. umowie.

Planuje się, że wolne środki finansowe przekazane w depozyt u Ministra Finansów wyniosą 8.800 tys. zł.

1.10. Rządowa Agencja Rezerw Strategicznych

Rządowa Agencja Rezerw Strategicznych (RARS) została utworzona na mocy przepisów ustawy z dnia 17 grudnia 2020 r. o rezerwach strategicznych. Agencja realizuje zadania w zakresie zapewnienia strategicznych rezerw produktów żywnościowych, medycznych, technicznych, surowców i produktów naftowych oraz zapasów paliw nie tylko w czasie pokoju, ale przede wszystkim na wypadek konfliktu zbrojnego, zagrożenia zdrowia publicznego, klęski żywiołowej lub innej sytuacji kryzysowej.

W stanie na początek roku zaplanowano środki obrotowe w wysokości 6.286.284 tys. zł, w tym: zapasy 5.090.027 tys. zł, środki pieniężne 1.194.551 tys. zł, należności krótkoterminowe 1.706 tys. zł oraz zobowiązania w wysokości 53.855 tys. zł. Na zmniejszenie stanu na początek roku w stosunku do roku 2026 ma wpływ głównie zmiana poziomu należności krótkoterminowych oraz zmiana poziomu zapasów, m. in. z uwagi na mniejsze niż zakładano zakupy towarów do rezerw strategicznych w latach poprzednich.

Planowane przychody RARS wyniosą 2.877.218 tys. zł i będą niższe o 131.207 tys. zł, tj. o 4,4% od zaplanowanych na rok 2026 (3.008.425 tys. zł). Na zmniejszenie tej pozycji mają wpływ głównie niższe przychody z tytułu sprzedaży towarów (dotyczą sprzedaży rezerw strategicznych w ramach likwidacji oraz wymiany/zamiany) oraz niższe przychody z tytułu sprzedaży usług (niższe przychody ze sprzedaży usług biletowych – gaz ziemny, usług świadczonych na rzecz PFRON i wynajmu okresowo wolnych powierzchni magazynowych).

Natomiast dotacje otrzymane z budżetu państwa wyniosą 1.013.786 tys. zł i będą niższe o 31.948 tys. zł, tj. o 3,1% od zaplanowanych na rok 2026 (1.045.734 tys. zł). Agencja planuje otrzymać dotację:

- podmiotową – 182.687 tys. zł – przeznaczoną na dofinansowanie bieżącej działalności RARS, w tym zarządzanie realizacją zadań ustawowych,
- celową – 831.099 tys. zł – przeznaczoną na sfinansowanie przez Agencję wydatków związanych z realizacją zadań ustawowych.

Koszty RARS zostały określone na kwotę 3.407.004 tys. zł i będą niższe o 285.660 tys. zł, tj. o 7,7% od zaplanowanych na rok 2026 (3.692.664 tys. zł). Niższa kwota tej pozycji wynika głównie z niższych kosztów realizacji zadań, w tym dotyczących:

- wartości ewidencyjnej planowanych do likwidacji surowców poza projektowanym Rządowym Programem Rezerw Strategicznych na lata 2027-2031(zwanego RPRS) – surowce będą sprzedawane częściowo w 2026 r. i w 2027 r., więc w kosztach wartość ewidencyjna towarów została zaplanowana proporcjonalnie do planowanej sprzedaży. Natomiast w planie na 2026 r. uwzględniono 100% wartości towarów
- kontynuacji działań związanych z pomocą Ukrainie.

Wyżej wymienione koszty, podobnie jak w roku 2026 obejmują w szczególności:

- utrzymywanie rezerw strategicznych (w ramach nowego Programu RPRS), w tym ich przechowywanie w magazynach obcych, dokonywanie wymiany/zamiany oraz przeprowadzanie konserwacji,
- utrzymywanie rezerw na podstawie umów o pozostawaniu w gotowości do świadczenia usług,
- utrzymywanie rezerw na podstawie odpłatnej umowy będących własnością przedsiębiorców,
- usługi transportowe i logistyczne,
- utrzymywanie oraz koszty likwidacji surowców zakupionych poza nowym Programem RPRS,
- wartość ewidencyjną towarów planowanych do sprzedaży, likwidacji/utylizacji rezerw medycznych oraz udostępnienia,
- zakup materiałów i usług na realizację zadań,
- realizację zadań w ramach kontynuacji projektów UE (ze środków UE),
- działania finansowane z darowizn pieniężnych na rzecz pomocy Ukrainie oraz uchodźców,
- działania na rzecz pomocy Ukrainie finansowane z dotacji celowej (w tym koszty związane z prowadzeniem hubu logistycznego oraz remontami czołgów ukraińskich),
- koszty związane z prowadzeniem wypożyczalni sprzętu rehabilitacyjnego na rzecz PFRON.

Koszty funkcjonowania Agencji zostały określone na kwotę 239.752 tys. zł i będą wyższe o kwotę 10.512 tys. zł, tj. o 4,6% w stosunku do planu na 2026 rok (229.240 tys. zł). Na zwiększenie tej pozycji mają wpływ głównie zwiększone koszty wynagrodzeń wraz z pochodnymi o 3,0%. Jednocześnie zwiększone będą koszty usług teleinformatycznych, w tym wynikających z planowanego wdrożenia w 2026 r. systemu bezpiecznej komunikacji w wybranych składnicach RARS opartej w części na technologii 5G oraz system informatycznego udostępniania danych o rezerwach strategicznych. Ponadto zwiększą się koszty wynajmu powierzchni magazynowej z uwagi na wahania kursowe (koszty najmu regulowane w euro) a także przeprowadzone zostaną obowiązkowe przeglądy budynków.

Wynagrodzenia osobowe w Rządowej Agencji Rezerw Strategicznych wyniosą 93.751 tys. zł i wzrosną w stosunku do planu na rok 2026 (91.020 tys. zł) o kwotę 2.731 tys. zł, tj. o 3,0%.

Na podstawie zaplanowanych przychodów i kosztów wynik brutto będzie ujemny i wyniesie (-) 529.786 tys. zł.

Poprawa wyniku finansowego względem roku 2026, w którym prognozowano wynik finansowy na poziomie minus 684.239 tys. zł, jest konsekwencją niższych kosztów oraz wyższych przychodów operacyjnych z tytułu rozwiązania odpisów.

Środki na wydatki majątkowe zostały zaplanowane w wysokości 77.438 tys. zł i zwiększają się w stosunku do ustawy budżetowej na 2026 r. (44.100 tys. zł) o kwotę 33.338 tys. zł (tj. o 75,6%) i będą przeznaczone m.in. na budowę nowej składnicy, modernizacje budynków oraz instalacji

w Składnicach oraz adaptację RARS do obowiązków wynikających z wdrożenia nowelizacji ustawy „Krajowy System Cyberbezpieczeństwa" a także zakup sprzętu IT.

W stanie na koniec roku zaplanowano środki obrotowe w wysokości 5.609.010 tys. zł, w tym: zapasy 4.798.974 tys. zł, środki pieniężne 808.463 tys. zł, należności krótkoterminowe 1.573 tys. zł oraz zobowiązania w wysokości 56.018 tys. zł.

RARS nie planuje przekazania środków w depozyt u Ministra Finansów.

2. Instytucje gospodarki budżetowej

Instytucja gospodarki budżetowej jest jednostką sektora finansów publicznych, utworzoną w celu realizacji zadań publicznych, która wykonuje odpłatnie wyodrębnione zadania oraz pokrywa koszty swojej działalności oraz zobowiązania z uzyskiwanych przychodów. Podstawą gospodarki finansowej agencji wykonawczej jest roczny plan finansowy. Instytucje gospodarki budżetowej wymienione są w załączniku 12 do projektu ustawy budżetowej na rok 2027.

W przedłożonym projekcie zamieszczono plany finansowe następujących instytucji gospodarki budżetowej utworzonych przez:

- Szefa Kancelarii Prezydenta RP
  - Centrum Obsługi Kancelarii Prezydenta RP,
- Dyrektora Sądu Apelacyjnego w Krakowie
  - Centrum Zakupów dla Sądownictwa Instytucja Gospodarki Budżetowej,
- Szefa Kancelarii Prezesa Rady Ministrów
  - Centrum Obsługi Administracji Rządowej,
- Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji
  - Centralny Ośrodek Informatyki (obecnie podlega Ministrowi Cyfryzacji),
  - Centrum Usług Logistycznych,
- Ministra Sportu i Turystyki
  - Centralny Ośrodek Sportu,
- Ministra Obrony Narodowej
  - Zakład Inwestycji Organizacji Traktatu Północnoatlantyckiego,
- Ministra Zdrowia
  - Profilaktyczny Dom Zdrowia w Juracie.

W 2027 r. planuje się łączne **przychody** instytucji gospodarki budżetowej na kwotę 2.285.473 tys. zł, w tym 470.514 tys. zł pochodzić będzie z dotacji budżetu państwa, co stanowi 20,6% przychodów ogółem. Planowane przez instytucje gospodarki budżetowej **koszty** ogółem na 2027 r. wyniosą 2.319.690 tys. zł, natomiast wynik finansowy brutto ogółem będzie ujemny i wyniesie -34.217 tys. zł.

Zaplanowane na 2027 r. kwoty przychodów, z uwzględnieniem dotacji budżetowych, kosztów oraz wyników finansowych brutto instytucji gospodarki budżetowych przedstawiają się następująco:

Poniżej przedstawiono informacje dotyczące ww. jednostek:

Wyszczególnienie	Przychody	w tym:	Koszty	Wynik finansowy brutto
		dotacja z budżetu państwa		
	w tys. zł			
1	*2*	*3*	*4*	*5*
Centralny Ośrodek Informatyki	915.414	876	915.314	100
Centralny Ośrodek Sportu	333.824	69.976	363.135	-29.311
Centrum Obsługi Administracji Rządowej	105.578	0	112.431	-6.853
Centrum Obsługi Kancelarii Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej	123.078	0	122.184	894
Centrum Usług Logistycznych	84.022	0	83.235	787
Centrum Zakupów Dla Sądownictwa Instytucja Gospodarki Budżetowej	15.253	0	15.127	126
Profilaktyczny Dom Zdrowia w Juracie	3.355	0	3.335	20
Zakład Inwestycji Organizacji Traktatu Północnoatlantyckiego	704.949	399.662	704.929	20
Razem	**2.285.473**	**470.514**	**2.319.690**	**-34.217**

2.1. Centralny Ośrodek Informatyki

Centralny Ośrodek Informatyki – Instytucja Gospodarki Budżetowej (COI - IGB) został utworzony na mocy zarządzenia nr 48 Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 26 listopada 2010 r. w sprawie utworzenia i nadania statutu instytucji gospodarki budżetowej pod nazwą „Centralny Ośrodek Informatyki". COI został powołany w 2010 r. przez Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji w wyniku połączenia Terenowych Banków Danych i Wojewódzkich Ośrodków Informatyki. Organem wykonującym funkcje organu założycielskiego COI - IGB jest minister właściwy do spraw informatyzacji.

COI - IGB realizuje zadania w zakresie e-usług, informatyzacji, telekomunikacji i teleinformatyki oraz zarządzania informacją.

Przedmiotem podstawowej działalności COI - IGB jest m.in.:

- odpłatne wykonywanie na rzecz Ministra usług w zakresie utrzymania i rozwoju: m.in. aplikacji mObywatel, platformy obywatel.gov.pl, systemu elektronicznej Platformy

Usług Administracji Publicznej ePUAP, Scentralizowanego Systemu Dostępu do Informacji Publicznej oraz strony głównej Biuletynu Informacji Publicznej,

- budowa, rozwój, utrzymanie, serwis i eksploatacja systemów informatycznych i teleinformatycznych prowadzonych przez Ministra Cyfryzacji,
- odpłatne wykonywanie na rzecz Ministra usług z obszaru identyfikacji elektronicznej, w szczególności w zakresie obsługi profilu zaufanego ePUAP,
- odpłatne wykonywanie na rzecz Ministra Cyfryzacji usług, pozwalających na sprawną realizację zadań publicznych wynikających z ustawy z dnia 20 czerwca 1997 r. – Prawo o ruchu drogowym, w zakresie prowadzenia centralnej ewidencji pojazdów oraz centralnej ewidencji kierowców tj. m.in. udostępnianie danych z CEP i CEK oraz prowadzenie ewidencji lub rejestrów państwowych, w szczególności wchodzących w skład Systemu Rejestrów Państwowych: Powszechnego Elektronicznego Systemu Ewidencji Ludności, Rejestru Dowodów Osobistych, Rejestru Stanu Cywilnego oraz innych, a także Centralnej Ewidencji Wydanych i Unieważnionych Dokumentów Paszportowych.

Na zaplanowany stan na początek roku jednostki składają się środki obrotowe w wysokości 237.297 tys. zł (w tym środki pieniężne zaplanowane na kwotę 208.200 tys. zł, należności krótkoterminowe w wysokości 28.997 tys. zł i zapasy w wysokości 100 tys. zł) oraz zobowiązania w wysokości 51.808 tys. zł.

Przychody jednostki w 2027 roku zaplanowano w wysokości 915.414 tys. zł, co stanowi wzrost o 96.687 tys. zł (11,8%) w stosunku do planu na rok 2026.

Na kwotę przychodów składają się przychody z prowadzonej działalności w kwocie 912.537 tys. zł a także dotacje w wysokości 876 tys. zł oraz pozostałe przychody, w tym odsetki zaplanowane w kwocie 2.001 tys. zł. Wzrost przychodów związany jest głównie ze wzrostem przychodów z prowadzonej działalności o 95.468 tys. zł, tj. o 11,7%.

Koszty jednostki zaplanowano w wysokości 915.314 tys. zł, co stanowi wzrost o 96.687 tys. zł tj. o 11,8% w stosunku do planu na rok 2026. Głównym składnikiem kosztów tj. w 41,6% są wynagrodzenia, pozostałe koszty w 25,7% oraz w 21,1% koszty usług obcych.

W planie na 2027 rok ujęto wzrost wynagrodzeń ogółem wraz z pochodnymi i wydatkami relacjonowanymi do wynagrodzeń o 3%. Ujęto również wzrosty wynikające z podpisanych i planowanych do podpisania umów dotyczących budowy i rozwoju rozwiązań informatycznych z Ministerstwem Cyfryzacji (MC), finansowanych przez MC ze środków UE. Wzrost kosztów w tym zakresie dotyczy planowanych kosztów rozbudowy infrastruktury oraz zakupów usług na rzecz Ministra Cyfryzacji, warunkujących możliwość budowy nowych rozwiązań informatycznych (odsprzedaż) oraz zatrudnienia na czas trwania projektów nowych specjalistów do realizacji zadań (wzrost o 52 etaty).

Koszty usług obcych w wysokości 193.499 tys. zł uwzględniają przede wszystkim koszty usług zewnętrznych koniecznych do zapewnienia prawidłowego i ciągłego działania utrzymywanych systemów oraz budowy nowych rozwiązań informatycznych, koszty subskrypcji, domen, certyfikatów, wsparcia i serwisu infrastruktury i oprogramowania, usług telekomunikacyjnych.

Pozostałe koszty w wysokości 235.454 tys. zł obejmują zakup do odsprzedaży na rzecz MC m.in. w zakresie infrastruktury, licencji i oprogramowania do projektów prowadzonych i planowanych do realizacji przez MC.

Środki na wydatki majątkowe planuje się w wysokości 32.890 tys. zł, tj. niższe o 155 tys. zł (0,5%) w stosunku roku 2026 i będą one przeznaczone m.in. na zakup środków trwałych oraz wartości niematerialnych i prawnych, niezbędnych do prawidłowej i terminowej realizacji usług na rzecz Ministra Cyfryzacji oraz innych zadań statutowych COI – IGB.

Wzrost kosztów jest proporcjonalny do prognozowanego wzrostu przychodów z realizacji zadań – w związku z czym wynik finansowy brutto COI - IGB nie ulegnie zmianie w stosunku do roku 2026 i wyniesie 100 tys. zł.

Na zaplanowany stan na koniec roku składają się środki obrotowe w wysokości 226.380 tys. zł (w tym środki pieniężne zaplanowane na kwotę 197.283 tys. zł i należności krótkoterminowe w wysokości 28.997 tys. zł) oraz zobowiązania w wysokości 51.808 tys. zł.

Planuje się, że wolne środki finansowe przekazane w depozyt u Ministra Finansów wyniosą 197.282 tys. zł.

2.2. Centralny Ośrodek Sportu

Centralny Ośrodek Sportu (COS) funkcjonuje od 1 stycznia 2011 r. jako instytucja gospodarki budżetowej. COS utworzony został na podstawie zarządzenia Ministra Sportu i Turystyki. Jednostka realizuje zadania publiczne w zakresie kultury fizycznej poprzez tworzenie warunków organizacyjnych, ekonomicznych i technicznych dla szkolenia sportowego prowadzonego przez polskie związki sportowe i inne podmioty działające w zakresie kultury fizycznej, w tym zapewnienie zaplecza materialno-technicznego dla potrzeb szkolenia.

Na zaplanowany stan na początek roku jednostki składają się środki obrotowe w wysokości 84.149 tys. zł (w tym głównie: środki pieniężne zaplanowane na kwotę 28.549 tys. zł i należności krótkoterminowe w kwocie 55.000 tys. zł) oraz zobowiązania w wysokości 82.500 tys. zł, w tym zobowiązania z tytułu zaciągniętego kredytu w rachunku bieżącym w kwocie 15.000 tys. zł. Należności związane są z należną kwotą zwrotu podatku VAT oraz należnościami od odbiorców usług świadczonych przez COS. Niższy stan środków obrotowych o 12.671 tys. zł w porównaniu do roku 2026 (96.820 tys. zł.) wynika, per saldo, z niższego o 17.540 tys. zł stanu należności krótkoterminowych.

Przychody Centralnego Ośrodka Sportu zaplanowano na 2027 r. w wysokości 333.824 tys. zł, co stanowi wzrost o 16.870 tys. zł, tj. o 5,3% w stosunku do planu na rok 2026 (316.954 tys. zł). Na kwotę przychodów składają się głównie przychody z prowadzonej działalności w wysokości 134.479 tys. zł, stanowiące 40,3% przychodów. Obejmują one głównie przychody z tytułu najmu i dzierżawy obiektów sportowych, organizacji konferencji, usług w zakresie odnowy biologicznej, rehabilitacji i promocji zdrowia. Wzrost przychodów z prowadzonej działalności o 8.400 tys. zł, tj. 6,7% związany jest ze stałym rozwojem bazy sportowo – noclegowej.

Środki od innych jednostek sektora finansów publicznych – Fundusz Rozwoju Kultury Fizycznej w wysokości 72.148 tys. zł, stanowią 21,6% przychodów jednostki. Będą one przeznaczone na budowę, przebudowę i rozbudowę posiadanych przez COS obiektów sportowych

o szczególnym znaczeniu dla sportu oraz dostosowanie tych obiektów do nowych potrzeb i przepisów.

Dotacje z budżetu państwa w wysokości 69.976 tys. zł, stanowią 21% przychodów jednostki i będą wyższe o 17,9% w stosunku do roku 2026 oraz zostaną przeznaczone na działalność bieżącą obiektów sportowych. Równowartości odpisów amortyzacyjnych wyniesie 52.515 tys. zł i będzie wyższa o 4.965 tys. zł. od poziomu roku 2026 - dotyczy ona odpisów dokonanych od wartości początkowej środków trwałych sfinansowanych ze środków Funduszu Rozwoju Kultury Fizycznej.

Koszty jednostki zaplanowano w wysokości 363.135 tys. zł, co stanowi wzrost o 10.450 tys. zł w stosunku do planu na rok 2026 (352.685 tys. zł), tj. 3%. Zwiększenie wynika ze wzrostu cen towarów i usług oraz wzrostu wynagrodzeń w sferze budżetowej. Największą pozycją kosztów stanowiącą 21,1% całości kosztów, są koszty wynagrodzeń osobowych, które wyniosą 76.497 tys. zł i będą wyższe w stosunku do planowanych na 2026 rok o 4,9%. Wzrost ten głównie związany jest ze wzrostem wynagrodzeń w sferze budżetowej o 3%, który wynosi 2.187 tys. zł oraz uwzględnia skutki finansowe zwiększenia dodatkowego wynagrodzenia rocznego w wysokości 316 tys. zł.

Koszty amortyzacji wyniosą 66.075 tys. zł i będą wyższe o 7,9% w stosunku do roku 2026. Zwiększenie kosztów w tym zakresie wynika z planowanego w 2027 r. oddania do użytkowania nowych oraz zmodernizowanych obiektów sportowych i noclegowych. Koszty materiałów i energii będą wyższe o 7.114 tys. zł, tj. 12,2%, a koszty usług obcych będą wyższe o 3.769 tys. zł tj. 10,4% składają się one m.in. z usługi ochrony, sprzątania jak również usług remontowych.

Środki na wydatki majątkowe zaplanowano w wysokości 82.685 tys. zł (wyższej o 0,2% jak w roku 2026), w tym środki z Funduszu Rozwoju Kultury Fizycznej w kwocie 72.148 tys. zł. Będą one przeznaczone na budowę, przebudowę i rozbudowę posiadanych przez COS obiektów sportowych o szczególnym znaczeniu dla sportu oraz dostosowanie tych obiektów do nowych potrzeb i przepisów.

Planowany na rok 2027 wynik finansowy brutto będzie ujemny i wyniesie – 29.311 tys. zł, w roku 2026 również zaplanowano ujemny wynik, tj. – 35.731 tys. zł. Bezpośredni wpływ na poziom wyniku finansowego ma amortyzacja od majątku przekazanego po zlikwidowanym państwowym zakładzie budżetowym.

Na zaplanowany stan jednostki na koniec roku składają się środki obrotowe w wysokości 78.118 tys. zł (w tym głównie: środki pieniężne zaplanowane na kwotę 26.036 tys. zł i należności krótkoterminowe w kwocie 51.480 tys. zł) oraz zobowiązania w wysokości 67.500 tys. zł. Niższy stan środków obrotowych o 1.963 tys. zł w porównaniu do roku 2026 (80.081 tys. zł.) wynika, per saldo, z niższego stanu należności krótkoterminowych o 3.520 tys. zł.

Planuje się, że wolne środki finansowe przekazane w depozyt u Ministra Finansów wyniosą 26.036 tys. zł.

2.3. Centrum Obsługi Administracji Rządowej

Centrum Obsługi Administracji Rządowej (COAR) w roku 2027 będzie wykonywać zadania na rzecz Kancelarii Prezesa Rady Ministrów (KPRM) oraz innych odbiorców zewnętrznych,

podnosząc systematycznie jakość świadczonych usług przy jednoczesnym dążeniu do efektywnego wykorzystania środków.

COAR zapewnia obsługę informatyczną i teletechniczną Kancelarii Prezesa Rady Ministrów, prowadzi remonty obiektów budowlanych, maszyn i urządzeń oraz inwestycji w obiektach KPRM, ponadto zapewnia świadczenie obsługi transportowej, audiowizualnej, fotograficznej i poligraficznej, świadczy usługi konferencyjne i gastronomiczne dla rządu i administracji rządowej, administruje i gospodaruje przydzielonymi składnikami majątkowymi, zapewnia prowadzenie centralnych i wspólnych zamówień publicznych, prowadzi rządowe centrum szkoleniowo-konferencyjne.

Na zaplanowany stan na początek roku jednostki składają się głównie środki obrotowe w wysokości 31.223 tys. zł (w tym środki pieniężne zaplanowane na kwotę 25.112 tys. zł) i zobowiązania w wysokości 5.629 tys. zł.

Przychody jednostki w 2027 r. zaplanowano w wysokości 105.578 tys. zł, co stanowi wzrost o 2.050 tys. zł w stosunku do planu wg ustawy budżetowej na 2026 rok (103.528 tys. zł) tj. o 2%. Na kwotę przychodów składają się przychody z prowadzonej działalności w wysokości 92.680 tys. zł oraz pozostałe przychody w wysokości 12.898 tys. zł. Wzrost przychodów z prowadzonej działalności o 4.172 tys. zł, tj. o 4,7% wynika m.in. z wyższych przychodów z umów ryczałtowych z KPRM oraz usług hotelarskich, a także wyższych przychodów Centralnego Zamawiającego. Niższy poziom pozostałych przychodów o 2.122 tys. zł, tj. o 14,1% wynika m.in. z niższych środków pieniężnych na rachunkach bankowych oraz spadku oprocentowania depozytów.

Koszty jednostki zaplanowano w wysokości 112.431 tys. zł co stanowi wzrost o 3.143 tys. zł w stosunku do planu wg ustawy budżetowej na rok 2026 (109.288 tys. zł) tj. o 2,9%. Wzrost kosztów wynika głównie ze wzrostu kosztów wynagrodzeń osobowych o 2.294 tys. zł, tj. o 5,3% w stosunku do ustawy na 2026 r. (wzrost funduszu wynagrodzeń o 3 % oraz wzrost liczby etatów o 5 na skutek pozyskania nowych kompetencji z branży budowlanej). Ponadto, wzrost kosztów wynika m. in z wyższych kosztów amortyzacji o 1.417 tys. zł, tj. o 23,4% w stosunku do planu na rok 2026, w związku ze zwiększeniem odpisów amortyzacyjnych od aktywów trwałych. Jednocześnie wydatki na materiały i energię będą niższe o 2.762 tys. zł, tj. 10,3% co wynika przede wszystkim z niższych środków na pokrycie kosztów energii.

Środki na wydatki majątkowe w wysokości 7.179 tys. zł, tj. na poziomie niższym o 2.097 tys. zł w stosunku do planu na 2026 r. zostaną przeznaczone m.in. na modernizację systemów informatycznych, wymianę sieci ciepłowniczej i projekt sieci wodociągowej oraz projekt przebudowy oczyszczalni ścieków i hydroforni wraz ze stacją uzdatniania wody.

Planowany wynik finansowy brutto będzie ujemny i wyniesie – 6.853 tys. zł. Pogorszenie wyniku o 1.093 tys. zł w stosunku do planu na rok 2026 wynika głównie ze wzrostu kosztów amortyzacji z tytułu realizowanych inwestycji i zakupów inwestycyjnych w roku bieżącym oraz kosztów stałych utrzymania nieruchomości centrum, które na przestrzeni okresu sprawozdawczego nie korelują wprost proporcjonalnie ze wzrostem przychodów jednostki.

Na zaplanowany stan na koniec roku składają się głównie środki obrotowe w wysokości 22.835 tys. zł (w tym środki pieniężne zaplanowane na kwotę 16.324 tys. zł) i zobowiązania w wysokości 5.629 tys. zł. Planuje się, że wolne środki finansowe przekazane w depozyt u Ministra Finansów wyniosą 16.298 tys. zł.

2.4. Centrum Obsługi Kancelarii Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej

Centrum Obsługi Kancelarii Prezydenta RP (CO KPRP) w ramach prowadzonej działalności realizuje zadania publiczne na rzecz Prezydenta RP oraz Kancelarii Prezydenta RP, w szczególności w zakresie obsługi gospodarczej, techniczno-remontowej, inwestycyjnej, porządkowej, teleinformatycznej, kancelaryjnej, usług wydawniczych i poligraficznych oraz obsługi recepcyjnej, transportowej, hotelarskiej, gastronomicznej, szkoleniowej, wizerunkowej, rekreacyjnej, gospodarki materiałowej i zaopatrzenia.

Na zaplanowany stan na początek roku jednostki składają się głównie środki obrotowe w wysokości 16.110 tys. zł (w tym środki pieniężne zaplanowane na kwotę 13.257 tys. zł) i zobowiązania w wysokości 11.353 tys. zł.

Przychody jednostki w 2027 r. zaplanowano w wysokości 123.078 tys. zł, co stanowi wzrost o 20.447 tys. zł w stosunku do planu na rok 2026 (102.631 tys. zł), tj. o 19,9%. Wzrost wynika ze wzrostu przychodów z tytułu świadczenia usług na rzecz Kancelarii Prezydenta RP.

Koszty jednostki zaplanowano w wysokości 122.184 tys. zł co stanowi wzrost o 20.356 tys. zł w stosunku do planu na rok 2026 (101.828 tys. zł), tj. o 20,0%. Wzrost kosztów wynika głównie ze wzrostu wydatków na usługi obce o 9.567 tys. zł (tj. o 29,5%) związany z realizacją zadań inwestycyjno-remontowych, a także kosztów napraw wykonywanych w ramach bieżących konserwacji, w tym na obiektach zabytkowych, przez co konieczne jest stosowanie materiałów i metod prowadzenia robót uzgodnionych z właściwym konserwatorem zabytków. Jednocześnie wydatki na materiały i energię wzrosną o 8.063 tys. zł (tj. o 45,5%) w szczególności w zakresie energii elektrycznej, gazu, oleju opałowego oraz materiałów eksploatacyjnych i paliw.

Ponadto, zaplanowano wzrost wydatków na wynagrodzenia osobowe o 1.527 tys. zł, tj. o 4,1% planu na rok 2026 (37.154 tys. zł). Na planowany wzrost wynagrodzeń osobowych składają się: wzrost wynagrodzeń osobowych o 3% (tj. 1.115 tys. zł) oraz zabezpieczenie środków w związku ze zmianą przepisów Kodeksu Pracy dotyczących ustalania stażu pracy w wysokości 412 tys. zł.

Środki na wydatki majątkowe w wysokości 2.500 tys. zł (wyższe o 1.500 tys. zł niż planowano w roku 2026) zostaną przeznaczone na wymianę zużytego taboru samochodowego niezbędnego do zapewnienia obsługi administrowanych obiektów oraz na rozbudowę funkcjonujących systemów teleinformatycznych, w tym systemu telefonii VoIP (telefonii internetowej).

Na podstawie planowanych przychodów i kosztów CO KPRP zakłada się, że wynik finansowy brutto wyniesie 894 tys. zł i będzie wyższy niż w roku 2026 o 91 tys. zł, tj. o 11,3%.

Na zaplanowany stan jednostki na koniec roku składają się głównie środki obrotowe w wysokości 16.588 tys. zł (w tym środki pieniężne zaplanowane na kwotę 13.735 tys. zł) i zobowiązania w wysokości 12.853 tys. zł.

Planuje się, że wolne środki finansowe przekazane w depozyt u Ministra Finansów wyniosą 11.800 tys. zł.

2.5. Centrum Usług Logistycznych

Centrum Usług Logistycznych (CUL) zostało utworzone na podstawie zarządzenia Nr 41 Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 9 listopada 2010 r.

CUL jest jednostką stanowiącą logistyczne i techniczne wsparcie dla działań Policji oraz pozostałych jednostek resortu spraw wewnętrznych i administracji. Instytucja realizuje zadania polegające m.in. na: organizacji i obsłudze szkoleń, w tym z zakresu bezpieczeństwa, zakwaterowaniu osób, zabezpieczeniu funkcjonowania lotniska Warszawa-Babice dla potrzeb lotnictwa służb porządku publicznego, lotnictwa cywilnego oraz utrzymywania gotowości lotniska do realizacji zadań dodatkowych.

Na zaplanowany stan na początek roku jednostki składają się środki obrotowe w wysokości 6.427 tys. zł, w tym środki pieniężne 4.127 tys. zł, należności krótkoterminowe 2.000 tys. zł, a planowany stan zobowiązań wyniesie 3.810 tys. zł.

W 2027 r. przychody zaplanowano na poziomie 84.022 tys. zł, z tego 98,8% stanowią przychody z prowadzonej działalności w wysokości 83.000 tys. zł, oraz 1,2% stanowią pozostałe przychody w wysokości 1.022 tys. zł, w tym odsetki od środków przekazanych w depozyt u Ministra Finansów w wysokości 530 tys. zł.

Przychody ogółem CUL zostały zaplanowane na poziomie analogicznym do planu z ustawy budżetowej na 2026 r.

Koszty funkcjonowania w 2027 r. zaplanowano w wysokości 83.235 tys. zł. Największą pozycję kosztów, tj. 44,6% stanowią koszty wynagrodzeń wraz z pochodnymi w wysokości 37.144 tys. zł. Wynagrodzenia osobowe wyniosą 21.292 tys. zł i będą wyższe o 3% w stosunku do planowanych na rok 2026. CUL zaplanował na 2027 r. zatrudnienie na poziomie 280 osób w przeliczeniu na pełne etaty, tj. na poziomie analogicznym jak planowano na 2026 rok.

Kolejną pozycję kosztów stanowiącą 31% kosztów funkcjonowania, są koszty materiałów i energii w wysokości 25.797 tys. zł. Koszty te spadły względem roku poprzedniego o kwotę 1.000 tys. zł, tj. o 3,7%. Koszty zakupu usług obcych i remontowych stanowiących 14,8% kosztów wyniosą 12.310 tys. zł, i zaplanowane zostały na poziomie roku 2026.

Na poziomie roku 2026 również zostały zaplanowane inne pozycje kosztów, tj. podatki i opłaty w wysokości 3.319 tys. zł, koszty amortyzacji w wysokości 2.600 tys. zł, oraz pozostałe koszty funkcjonowania wynoszące 1.878 tys. zł.

Ponadto w 2027 r. planuje się przeznaczyć środki finansowe w wysokości 3.500 tys. zł na wydatki majątkowe, tj. w analogicznej wysokości jak na 2026 r. Dotyczą one przede wszystkim inwestycji – wzorem roku poprzedniego - mających na celu poprawę standardu obiektów CUL, ale również koniecznych do spełnienia przez te obiekty wymagań w zakresie prawa budowalnego oraz przepisów ochrony przeciwpożarowej.

Ujęte w projekcie planu na 2027 r. przychody pozostaną na poziomie roku 2026, a koszty będą niższe o 203 tys. zł (0,2%) w porównaniu do planu na 2026 r. W związku z powyższym wynik finansowy brutto wyniesie 787 tys. zł, i będzie na poziomie 134,8% planowanego na rok 2026.

Przewidywany stan środków obrotowych na koniec roku wyniesie 5.647 tys. zł, w tym wolne środki pieniężne przekazane w depozyt u Ministra Finansów wyniosą 2.847 tys. zł, należności krótkoterminowe 2.500 tys. zł, a planowany stan zobowiązań wyniesie 3.400 tys. zł.

2.6. Centrum Zakupów Dla Sądownictwa Instytucja Gospodarki Budżetowej

Centrum Zakupów dla Sądownictwa Instytucja Gospodarki Budżetowej zostało utworzone zarządzeniem Dyrektora Sądu Apelacyjnego w Krakowie z dnia 11 stycznia 2012 roku. Organem wykonującym funkcje organu założycielskiego Instytucji jest dyrektor Sądu Apelacyjnego w Krakowie. Instytucja działa na podstawie statutu nadanego w drodze zarządzenia Dyrektora Sądu Apelacyjnego w Krakowie. Centrum Zakupów dla Sądownictwa IGB realizuje:

- prowadzenie centralnych zamówień publicznych dla jednostek sądownictwa powszechnego i dokonywanie centralnych zakupów w kategoriach wyposażenia i materiałów oraz usług dla tych jednostek;
- prowadzenie działalności szkoleniowo – wypoczynkowej.

Na zaplanowany stan na początek roku jednostki składają się głównie środki obrotowe w wysokości 8.712 tys. zł (w tym środki pieniężne zaplanowane na kwotę 8.462 tys. zł), należności długoterminowe w wysokości 225 tys. zł i zobowiązania w wysokości 1.000 tys. zł.

Przychody jednostki w 2027 roku zaplanowano w wysokości 15.253 tys. zł, co stanowi wzrost o 1.498 tys. zł w stosunku do planu na rok 2026 (13.755 tys. zł), tj. o 10,9%.

Powyższy wzrost wynika ze zwiększenia planowanych przychodów ze sprzedaży wyrobów, towarów i usług, związanych w szczególności z rozszerzeniem zakresu oraz zwiększeniem liczby obsługiwanych centralnych procesów zakupowych.

Na kwotę przychodów składają się przede wszystkim:

- przychody z prowadzonej działalności, z tego sprzedaż wyrobów, towarów i usług w kwocie 14.853 tys. zł;
- pozostałe przychody operacyjne w kwocie 280 tys. zł oraz odsetki od depozytów u Ministra Finansów w kwocie 120 tys. zł.

Koszty jednostki zaplanowano w wysokości 15.127 tys. zł co stanowi wzrost o 1.498 tys. zł w stosunku do planu na rok 2026 (13.629 tys. zł) tj. o 11,0%. Wzrost kosztów wynika głównie ze wzrostu wynagrodzeń osobowych o 8,2% (w tym zwiększenie zatrudnienia), wzrostu kosztów usług obcych o 23,7% oraz wydatków na materiały i energię o 18,4%. Zwiększenie zatrudnienia jest niezbędne dla zapewnienia ciągłości obsługi dotychczasowych i nowych procesów zakupowych, w szczególności w obszarze informatyzacji i cyberbezpieczeństwa. Pozwoli również wzmocnić zasoby kadrowe w obszarach wymagających specjalistycznej wiedzy oraz zapewnić sprawną realizację zadań administracyjno-organizacyjnych.

Wzrost w kategorii usługi obce oraz materiały i energia wynika z konieczności wynajmu dodatkowej powierzchni biurowej, a także organizacji dodatkowych stanowisk pracy wyposażenia meblowego i sprzętu IT. Wzrost wynagrodzeń osobowych w stosunku do planu na rok 2026 jest konsekwencją uwzględnienia przyjętego średniorocznego wskaźnika wzrostu wynagrodzeń w państwowej sferze budżetowej na 2027 rok. Wzrost funduszu wynagrodzeń uwzględnia również środki przeznaczone na zwiększenie zatrudnienia.

Ponadto w 2027 r. planuje się przeznaczyć środki finansowe w wysokości 420 tys. zł na wydatki majątkowe, co stanowi wzrost o 300 tys. zł w stosunku do planu na rok 2026 (120 tys. zł).

Zwiększenie nakładów wynika z planowanej termomodernizacji oraz wymiany poszycia dachu na budynku ośrodka wypoczynkowego „Chata" w Zakopanem.

Planuje się, że wynik finansowy brutto wyniesie 126 tys. zł i będzie na takim samym poziomie jak planowany na 2026 r. Wysokość zaplanowanych przychodów pozwoli na sfinansowanie kosztów bieżącego funkcjonowania oraz osiągnięcie dodatniego wyniku finansowego, który będzie przeznaczony na zwiększenie funduszu zapasowego na finansowanie inwestycji w latach kolejnych.

Na zaplanowany stan jednostki na koniec roku składają się głównie środki obrotowe w wysokości 8.833 tys. zł (w tym środki pieniężne na kwotę 8.483 tys. zł), należności długoterminowe w wysokości 225 tys. zł i zobowiązania w wysokości 2.000 tys. zł.

Planuje się, że wolne środki finansowe przekazane w depozyt u Ministra Finansów wyniosą 8.483 tys. zł.

2.7. Profilaktyczny Dom Zdrowia w Juracie

Profilaktyczny Dom Zdrowia w Juracie (PDZwJ) został utworzony na mocy zarządzenia Ministra Zdrowia z dnia 30 grudnia 2010 r. w sprawie utworzenia instytucji gospodarki budżetowej pod nazwą „Profilaktyczny Dom Zdrowia w Juracie".

Organem wykonującym funkcje organu założycielskiego instytucji jest Minister Zdrowia. Statutową działalnością instytucji jest rehabilitacja połączona z pobytem – turnusy (częściowo refundowane ze środków z Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych i Narodowego Funduszu Zdrowia).

Na planowany stan na początek roku jednostki składają się środki pieniężne w wysokości 800 tys. zł i zobowiązania w wysokości 100 tys. zł.

Przychody jednostki w 2027 r. zaplanowano w wysokości 3.355 tys. zł, co stanowi wzrost o 95 tys. zł w stosunku do planu na rok 2026 (3.260 tys. zł), tj. o 2,9%.

Na kwotę przychodów składają się w 97% przychody z prowadzonej działalności, w tym między innymi:

- przychody z organizacji turnusów rehabilitacyjnych,
- przychody z wynajmu gościom komercyjnym pokoi hotelowych wraz z wyżywieniem (bez rehabilitacji).

Działalność instytucji jest sezonowa, większość przychodów jest osiągana w miesiącach letnich.

Koszty jednostki zaplanowano w wysokości 3.335 tys. zł co stanowi wzrost o 95 tys. zł w stosunku do planu na rok 2026 (3.240 tys. zł), tj. o 2,9%.

Wynagrodzenia i uposażenia stanowią 38,4% całości kosztów PDZwJ. Wynagrodzenia osobowe wyniosą 610 tys. zł i będą wyższe niż planowane na rok 2026 o 60 tys. zł, tj. 10,9%. Powyższy wzrost wynagrodzeń osobowych wynika głównie ze zmiany struktury zatrudnienia w jednostce, która związana jest z wykonaniem zalecenia pokontrolnego Najwyższej Izby Kontroli, a także z charakteru jednostki funkcjonującej w ochronie zdrowia i wzrostu wynagrodzeń pracowników medycznych. Wynagrodzenia bezosobowe zaplanowano na

poziomie 670 tys. zł, tj. o 20 tys. więcej niż w roku 2026 (650 tys. zł). Wynagrodzenia nie są finansowane ze środków budżetu państwa .

Ponadto koszty wzrosną w stosunku do lat ubiegłych m.in. w pozycji „ubezpieczenie społeczne" o kwotę 15 tys. zł w porównaniu do roku 2026 jako konsekwencja wzrostu płac oraz w pozycji „opłaty na rzecz budżetów jednostek samorządu terytorialnego" o kwotę 10 tys. zł w porównaniu do roku 2026 z powodu corocznego wzrostu stawek na podatek od nieruchomości.

Koszty materiałów i energii wyniosą 540 tys. zł, tj. 16,2% kosztów, a koszty usług obcych wyniosą 400 tys. zł, tj. 12,0% kosztów. Koszty materiałów i energii obniżono w stosunku do planu na 2026 r. o 10 tys. zł.

Na poziomie roku 2026 pozostawiono koszt usług obcych i amortyzację. Planuje się, że wynik finansowy brutto jednostki w 2027 roku wyniesie 20 tys. zł, tj. na poziomie analogicznym jak w roku 2026.

Na zaplanowany stan jednostki na koniec roku składają się środki pieniężne w wysokości 800 tys. zł oraz zobowiązania w wysokości 100 tys. zł.

Wolne środki finansowe przekazane w depozyt u Ministra Finansów wyniosą 800 tys. zł.

2.8. Zakład Inwestycji Organizacji Traktatu Północnoatlantyckiego

Zakład Inwestycji Organizacji Traktatu Północnoatlantyckiego (ZIOTP) realizuje zobowiązania strony polskiej wynikające z członkostwa w Organizacji Traktatu Północnoatlantyckiego w zakresie udziału Rzeczypospolitej Polskiej w Programie Inwestycji Organizacji Traktatu Północnoatlantyckiego w Dziedzinie Bezpieczeństwa (NSIP: NATO Security Investment Programme). Program ten stworzono w celu zapewnienia wspólnego finansowania projektów inwestycyjnych w krajach członkowskich NATO. Obejmuje on wyłącznie zadania zgrupowane w pakietach inwestycyjnych, których wykonanie zapewnia osiągnięcie podstawowych zdolności operacyjnych. Pakiety realizowane w ramach Programu NSIP obejmują następujące kategorie infrastruktury wojskowej: lotniska, bazy morskie, systemy łączności, stanowiska dowodzenia obroną powietrzną, radary dalekiego zasięgu obrony powietrznej, instalacje paliwowe.

Na zaplanowany stan na początek roku jednostki składają się głównie środki obrotowe w wysokości 1.564.280 tys. zł (w tym: środki pieniężne 308.143 tys. zł i zapasy 1.255.937 tys. zł obejmujące wartość „półproduktów i produktów w toku", czyli wartość realizowanych inwestycji NSIP) oraz zobowiązania krótkoterminowe wobec kontrahentów w wysokości 300 tys. zł.

Przychody ZIOTP zaplanowano w wysokości 704.949 tys. zł, co stanowi wzrost o 226.029 tys. zł w stosunku do planu na rok 2026 (478.920 tys. zł), tj. o 47,2%.

Na kwotę przychodów składają się przede wszystkim:

- dotacje i subwencje z budżetu państwa w kwocie 399.662 tys. zł, tj. wyższej o 32.223 tys. zł niż w roku 2026 (8,8%). Środki z dotacji celowej w wysokości 374.848 tys. zł zostaną przeznaczone na wydatki inwestycyjne w ramach NSIP oraz płatność składki do budżetu NSIP (wysokość środków wynika z „Planu inwestycji NSIP w latach 2025-

2039” z dnia 11 czerwca 2026 r.). Natomiast dotacja podmiotowa w wysokości 24.814 tys. zł przeznaczona jest na finansowanie udziału narodowego w ramach krajowych wydatków administracyjnych;

- pozostałe przychody w kwocie 302.785 tys. zł, tj. wyższej o 197.363 tys. zł (187,2%). Wzrost pozostałych przychodów wynika przede wszystkim ze wzrostu środków otrzymywanych z NATO na inwestycje w ramach programu NSIP.

Koszty jednostki zaplanowano w wysokości 704.929 tys. zł, co stanowi wzrost o 226.059 tys. zł, tj. o 47,2% w stosunku do planu na rok 2026 (478.870 tys. zł). Natomiast koszty funkcjonowania ZIOTP, stanowiące 3,9% kosztów ogółem, zaplanowano w wysokości 27.296 tys. zł. Główną pozycję tych kosztów stanowią wynagrodzenia i uposażenia wynoszące 19.374 tys. zł wzrastające o 547 tys. zł, w związku z planowanym wzrostem wynagrodzeń osobowych o 3%.

Koszty usług obcych wyniosą 1.147 tys. zł i będą niższe o 3,7% w stosunku do roku 2026 oraz zostaną przeznaczone na: usługi remontowe, konserwację pomieszczeń oraz sprzętu powszechnego użytku, na zakup usług dotyczących obsługi prawnej, specjalistycznych ekspertyz, tłumaczeń, usług telekomunikacyjnych, usług zdrowotnych.

Koszty materiałów i energii wyniosą 955 tys. zł i będą wyższe o 10,9% w stosunku do roku 2026. Amortyzacja wyniesie 220 tys. zł i będzie niższa o 12% jak w roku 2026 jest związana z odpisami amortyzacyjnymi od posiadanych i nowo zakupionych środków trwałych tj. samochodów, zestawów komputerowych, mebli.

Pozostałe koszty wyniosą 677.633 tys. zł i będą wyższe 225.469 tys. zł, tj. o 49,9% w stosunku do roku 2026, co jest związane z wyższymi wydatkami inwestycyjnymi finansowanymi ze środków NATO na realizację inwestycji NSIP.

Środki na wydatki majątkowe wyniosą 678.083 tys. zł i obejmują środki z dotacji celowej na inwestycje, w ramach funduszu NSIP z NATO oraz środków własnych instytucji gospodarki budżetowej, z przeznaczeniem na zakupy inwestycyjne.

Planowany na rok 2027 wynik finansowy brutto ZIOTP wyniesie 20 tys. zł i w stosunku do roku 2026 (gdzie zaplanowano 50 tys. zł) będzie niższy o 60,0%.

Na zaplanowany stan jednostki na koniec roku składają się głównie środki obrotowe w wysokości 1.945.130 tys. zł (w tym: środki pieniężne 308.463 tys. zł i zapasy 1.636.647 tys. zł stanowiące wartość „półproduktów i produktów w toku”, czyli wartość realizowanych inwestycji NSIP) oraz zobowiązania krótkoterminowe wobec kontrahentów w wysokości 300 tys. zł.

Planuje się, że wolne środki finansowe przekazane w depozyt u Ministra Finansów wyniosą 308.630 tys. zł.

3. Państwowe fundusze celowe

Państwowe fundusze celowe zaliczane są do sektora finansów publicznych na podstawie art. 9 pkt. 7 ustawy o finansach publicznych. Każdy państwowy fundusz celowy tworzony jest na podstawie odrębnej ustawy. Państwowy Fundusz Celowy nie posiada osobowości prawnej,

stanowi wyodrębniony rachunek bankowy, którym dysponuje minister wskazany w ustawie tworzącej Fundusz albo inny organ wskazany w tej ustawie.

Przychody państwowego funduszu celowego pochodzą ze środków publicznych, a koszty są ponoszone na realizację wyodrębnionych zadań państwowych. Podstawą gospodarki finansowej państwowego funduszu celowego jest roczny plan finansowy. W planie finansowym państwowego funduszu celowego wyodrębnia się zadania finansowane ze środków funduszu.

Łączne przychody Funduszy prezentowanych w projekcie ustawy budżetowej na rok 2027 w załączniku nr 13 Plany finansowe państwowych funduszy celowych zaplanowano w wysokości 644.890.371 tys. zł, w tym dotacje z budżetu państwa w łącznej kwocie 124.873.148 tys. zł. Natomiast planowane łączne koszty realizacji zadań Funduszy wyniosą 636.885.440 tys. zł.

Zestawienie poszczególnych Funduszy zaplanowanych w projekcie ustawy budżetowej na 2027 r. przedstawia tabela:

Lp.	**Wyszczególnienie**	**Dysponent Funduszu / Organ Nadzorujący Dysponenta Funduszu**	**Przychody**	**w tym:**	**Koszty realizacji zadań**
				dotacja z budżetu państwa	
			w tys. zł		
1	*2*	*3*	*4*	*5*	*6*
	Razem		**644.890.371**	**124.873.148**	**636.885.440**
1	Fundusz Administracyjny	Kasa Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego	1.254.532		1.278.221
2	Fundusz Aktywizacji Zawodowej Skazanych oraz Rozwoju Przywięziennych Zakładów Pracy	Ministerstwo Sprawiedliwości	374.347		495.000
3	Fundusz - Centralna Ewidencja Pojazdów i Kierowców	Ministerstwo Cyfryzacji	188.001		179.685
4	Fundusz Cyberbezpieczeństwa	Ministerstwo Cyfryzacji	411.361	351.511	420.340
5	Fundusz Dostępności	Ministerstwo Funduszy i Polityki Regionalnej	72.557	25.777	72.557
6	Fundusz Edukacji Finansowej	Ministerstwo Finansów	54.767		67.001
7	Fundusz Emerytalno - Rentowy	Kasa Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego	33.752.156	30.516.068	33.525.655

Lp.	Wyszczególnienie	Dysponent Funduszu / Organ Nadzorujący Dysponenta Funduszu	Przychody	w tym:	Koszty realizacji zadań
				dotacja z budżetu państwa	
			w tys. zł		
1	*2*	*3*	*4*	*5*	*6*
8	Fundusz Emerytur Pomostowych	Zakład Ubezpieczeń Społecznych	2.763.056	2.130.836	2.860.720
9	Fundusz Gospodarki Zasobem Geodezyjnym i Kartograficznym	Ministerstwo Rozwoju i Technologii	2.072		3.965
10	Fundusz Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych	Ministerstwo Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej	1.166.300		177.490
11	Fundusz Inwestycji Kapitałowych	Ministerstwo Aktywów Państwowych	7.210.401		3.595.117
12	Fundusz Kompensacyjny Badań Klinicznych	Biuro Rzecznika Praw Pacjenta	21.261		2.400
13	Fundusz Kompensacyjny Szczepień Ochronnych	Biuro Rzecznika Praw Pacjenta	6.330		799
14	Fundusz Kompensacyjny Zdarzeń Medycznych	Biuro Rzecznika Praw Pacjenta	73.687		49.795
15	Fundusz Medyczny	Ministerstwo Zdrowia	6.860.915		8.308.132
16	Fundusz Modernizacji Bezpieczeństwa Publicznego i Ochrony Ludności	Ministerstwo Spraw Wewnętrznych i Administracji	563		1.200
17	Fundusz Pomocy Pokrzywdzonym oraz Pomocy Postpenitencjarnej	Ministerstwo Sprawiedliwości	411.663		379.060
18	Fundusz Pracy	Ministerstwo Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej	12.940.768		10.239.081
19	Fundusz Prewencji i Rehabilitacji	Kasa Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego	69.808	14.553	69.260
20	Fundusz Promocji Kultury	Ministerstwo Kultury i Dziedzictwa Narodowego	410.900		461.012

Lp.	Wyszczególnienie	Dysponent Funduszu / Organ Nadzorujący Dysponenta Funduszu	Przychody	w tym:	Koszty realizacji zadań
				dotacja z budżetu państwa	
			w tys. zł		
1	*2*	*3*	*4*	*5*	*6*
21	Fundusz Rekompensacyjny	Ministerstwo Spraw Wewnętrznych i Administracji	194.850		153.000
22	Fundusz Rekompensat Pośrednich Kosztów Emisji	Ministerstwo Rozwoju i Technologii	3.302.960		3.567.170
23	Fundusz Reprywatyzacji	Ministerstwo Finansów	1.273.156		459.100
24	Fundusz Rozwiązywania Problemów Hazardowych	Ministerstwo Zdrowia	46.011		41.000
25	Fundusz Rozwoju Kultury Fizycznej	Ministerstwo Sportu i Turystyki	1.684.492		1.805.060
26	Fundusz Rozwoju Przewozów Autobusowych o Charakterze Użyteczności Publicznej	Ministerstwo Infrastruktury	1.016.656		1.070.005
27	Fundusz Rozwoju Regionalnego	Ministerstwo Funduszy i Polityki Regionalnej	44.000		21.000
28	Fundusz Solidarnościowy	Ministerstwo Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej	19.027.000		17.334.106
29	Fundusz Szerokopasmowy	Ministerstwo Cyfryzacji	208.699		159.866
30	Fundusz Ubezpieczeń Społecznych	Zakład Ubezpieczeń Społecznych	539.038.937	91.670.263	537.228.401
31	Fundusz Wsparcia Państwowej Straży Pożarnej	Ministerstwo Spraw Wewnętrznych i Administracji	100.086		102.029
32	Fundusz Wsparcia Policji	Ministerstwo Spraw Wewnętrznych i Administracji	92.904		92.904
33	Fundusz Wsparcia Straży Granicznej	Ministerstwo Spraw Wewnętrznych i Administracji	2.128		2.128
34	Fundusz Wspierania Rozwoju Społeczeństwa Obywatelskiego	Kancelaria Prezesa Rady Ministrów	84.380		52.393

Lp.	Wyszczególnienie	Dysponent Funduszu / Organ Nadzorujący Dysponenta Funduszu	Przychody	w tym:	Koszty realizacji zadań
				dotacja z budżetu państwa	
			w tys. zł		
1	*2*	*3*	*4*	*5*	*6*
35	Fundusz Wypłaty Różnicy Ceny	Ministerstwo Energii	45.000		
36	Fundusz Zajęć Sportowych dla Uczniów	Ministerstwo Sportu i Turystyki	22.800		22.820
37	Fundusz Zapasów Interwencyjnych	Ministerstwo Spraw Wewnętrznych i Administracji	1.525.075		2.299.248
38	Narodowy Fundusz Ochrony Zabytków	Ministerstwo Kultury i Dziedzictwa Narodowego	880		1.622
39	Państwowy Fundusz Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych	Ministerstwo Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej	9.134.912	164.140	10.287.098

Poniżej przedstawiono informacje dotyczące ww. funduszy:

3.1. Fundusz Administracyjny

Fundusz Administracyjny działa na podstawie ustawy z dnia 20 grudnia 1990 r. o ubezpieczeniu społecznym rolników i przeznaczony jest na finansowanie kosztów obsługi ubezpieczenia społecznego rolników i kosztów obsługi zadań w zakresie ubezpieczenia zdrowotnego.

Dysponentem Funduszu jest Prezes Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego.

Zaplanowano ujemny stan Funduszu na początek 2027 r. na kwotę -86.612 tys. zł, która obejmuje: środki pieniężne w kwocie 23.404 tys. zł, należności w kwocie 2.625 tys. zł, zobowiązania w kwocie 102.769 tys. zł oraz pozostałe środki obrotowe w kwocie 1.075 tys. zł.

Łączne **przychody** Funduszu w 2027 r. wyniosą 1.254.532 tys. zł, tj. o 1,9% więcej (o 23.748 tys. zł) w porównaniu do planu na rok 2026 (1.230.784 tys. zł).

Podstawowym przychodem Funduszu jest odpis z Funduszu Emerytalno-Rentowego, który w roku 2027 stanowi ponad 84,6% przychodów ogółem. Na przychody Funduszu w 2027 r. składają się:

- odpis z Funduszu Emerytalno-Rentowego w wysokości 1.061.446 tys. zł, wyższy o 2,2% (o 22.503 tys. zł) w porównaniu do planu na 2026 r. (1.038.943 tys. zł);
- odpis z Funduszu Składkowego w wysokości 101.603 tys. zł, wyższy o 1% (o 974 tys. zł) w porównaniu do planu na 2026 r. (100.629 tys. zł) oraz

- pozostałe przychody w wysokości 91.483 tys. zł, wyższe o 0,3% (o 271 tys. zł) w porównaniu do planu na 2026 r. (91.212 tys. zł).

Koszty ogółem Funduszu w 2027 r. zaplanowano w wysokości 1.278.221 tys. zł, tj. o 1,9% więcej (o 24.410 tys. zł) w porównaniu do planu na rok 2026 (1.253.811 tys. zł).

Większość kosztów ogółem w 2027 r. stanowić będą koszty własne Funduszu w wysokości 1.213.705 tys. zł (więcej o 1,8% w porównaniu do planu na rok 2026, tj. kwoty 1.191.713 tys. zł), przeznaczone w szczególności na:

- wypłaty wynagrodzeń (wraz z pochodnymi) dla pracowników Kasy, w tym wynagrodzenia osobowe zaplanowano w kwocie 650.939 tys. zł, tj. o 3,0% więcej niż na rok 2026 (631.981 tys. zł), tj. zgodnie z przyjętym wzrostem wynagrodzeń planowanym na rok 2027 w sferze budżetowej,
- zakup materiałów i wyposażenia, zakup energii, zakup usług remontowych, zakup usług pozostałych (w tym usługi informatyczne), zakładowy fundusz świadczeń socjalnych oraz różne opłaty i składki,
- koszty przekazywania świadczeń (opłaty pocztowe, wydatki na usługi bankowe).

Stan Funduszu na koniec 2027 r. zaplanowano ujemny, na kwotę -110.301 tys. zł, która obejmuje: środki pieniężne w kwocie 221 tys. zł, należności w kwocie 4.131 tys. zł, zobowiązania w kwocie 108.366 tys. zł oraz pozostałe środki obrotowe w kwocie 1.000 tys. zł.

3.2. Fundusz Aktywizacji Zawodowej Skazanych oraz Rozwoju Przywięziennych Zakładów Pracy

Fundusz Aktywizacji Zawodowej Skazanych oraz Rozwoju Przywięziennych Zakładów Pracy działa na podstawie ustawy z dnia 28 sierpnia 1997 r. o zatrudnianiu osób pozbawionych wolności oraz rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 12 czerwca 2024 r. w sprawie Funduszu Aktywizacji Zawodowej Skazanych oraz Rozwoju Przywięziennych Zakładów Pracy.

Dysponentem Funduszu Aktywizacji Zawodowej Skazanych oraz Rozwoju Przywięziennych Zakładów Pracy jest Dyrektor Generalny Służby Więziennej.

Celem Funduszu jest finansowanie działań w zakresie resocjalizacji oraz wykonywania kary pozbawienia wolności, w szczególności:

- ochrona i tworzenie miejsc pracy dla skazanych,
- tworzenie i utrzymywanie infrastruktury związanej z realizacją ustawowych zadań Służby Więziennej,
- modernizacja przywięziennych zakładów pracy i ich produkcji,
- organizowanie nauki zawodu i doskonalenia zawodowego dla osób pozbawionych wolności,
- wypłata ryczałtu w wysokości 35% wartości wynagrodzeń osadzonych, przysługującego podmiotom zatrudniającym osoby pozbawione wolności,
- udzielanie pożyczek i dotacji dla podmiotów zatrudniających osoby pozbawione wolności.

Planuje się, że stan Funduszu na początek roku wyniesie 243.505 tys. zł, z tego środki pieniężne 241.505 tys. zł, a należności 2.000 tys. zł.

Planowane **przychody** Funduszu w 2027 r. wyniosą 374.347 tys. zł, co stanowi wzrost o 7.647 tys. zł w stosunku do planu na rok 2026 (366.700 tys. zł), tj. 2,1% (uwzględniono planowany wzrost minimalnego wynagrodzenia za pracę). Podstawowym źródłem przychodów Funduszu Aktywizacji są środki pieniężne pochodzące z potrącenia określonego w art. 125 § 1 ustawy z dnia 6 czerwca 1997 r. – Kodeks karny wykonawczy, czyli potrącenia z wynagrodzeń przysługujących osobom pozbawionym wolności w wysokości 51%. Ponadto uwzględniono również wpływy na rzecz Funduszu, określone w art. 110b Kkw, tj. zryczałtowaną miesięczną opłatę za użytkowanie przez skazanych dodatkowego sprzętu elektronicznego lub elektrycznego.

Na kwotę przychodów składają się przede wszystkim wpłaty z tytułu potrąceń z wynagrodzeń skazanych w wysokości 362.647 tys. zł, a także wpłaty z tytułu zryczałtowanej opłaty za sprzęt i wpłaty od przywięziennych zakładów pracy w wysokości 8.400 tys. zł.

Koszty Funduszu w 2027 r. wyniosą 495.000 tys. zł i będą wyższe o 70.000 tys. zł od zaplanowanych na rok 2026 (425.000 tys. zł), tj. o 16,5%.

Środki Funduszu zostaną przeznaczone na:

- dotacje inwestycyjne w wysokości 260.000 tys. zł,
- wypłatę ryczałtu z tytułu zwiększonych kosztów wynagrodzenia w wysokości 205.000 tys. zł,
- dotacje na realizację zadań bieżących w wysokości 30.000 tys. zł.

Powyższe kwoty trafią do podmiotów zatrudniających osoby pozbawione wolności. Na dotacje inwestycyjne zaplanowano kwotę 260.000 tys. zł, czyli więcej o 40.000 tys. zł od zaplanowanych na rok 2026 (220.000 tys. zł), tj. o 18,2%. Powyższe wynika m.in. z podpisanych dotychczas umów/porozumień dotacji w ramach zadań inwestycyjnych oraz wniosków, które są w trakcie procedowania, a także konieczności przeniesienia części kosztów zaangażowanych w 2026 r. z uwagi na finansowanie zadań inwestycyjnych, których ukończenie w bieżącym roku nie będzie możliwe.

Stan Funduszu na koniec roku zaplanowano w wysokości 122.852 tys. zł, z tego środki pieniężne w wysokości 120.852 tys. zł oraz należności w wysokości 2.000 tys. zł.

Wolne środki finansowe przekazane w zarządzanie Ministrowi Finansów wyniosą 120.852 tys. zł.

3.3. Fundusz - Centralna Ewidencja Pojazdów i Kierowców

Fundusz – Centralna Ewidencja Pojazdów i Kierowców został utworzony na mocy ustawy z dnia 20 czerwca 1997 r. – Prawo o ruchu drogowym.

Fundusz gromadzi i aktualizuje dane zawierające informacje o pojazdach zarejestrowanych w Polsce i kierowcach posiadających polskie prawo jazdy.

Dysponentem Funduszu jest minister do spraw informatyzacji.

Środki Funduszu przeznacza się na finansowanie wydatków związanych z rozwojem i funkcjonowaniem Centralnej Ewidencji Pojazdów i Kierowców.

Planuje się, że stan Funduszu na początek roku wyniesie 230.361 tys. zł, który w całości stanowić będą środki pieniężne.

Planowane **przychody** Funduszu w 2027 r. wyniosą 188.001 tys. zł i pozostają w tej samej wysokości w jakiej zostały zaplanowane w ustawie budżetowej na rok 2026.

Na kwotę przychodów składają się:

- opłaty ewidencyjne od zawartej umowy ubezpieczenia OC posiadaczy pojazdów mechanicznych – 162.000 tys. zł,
- opłaty pobierane za udostępnienie danych lub informacji z centralnej ewidencji pojazdów i centralnej ewidencji kierowców – 17.000 tys. zł,
- wpływy z tytułu kosztów egzekucyjnych, opłaty komorniczej i kosztów upomnień – 1 tys. zł,
- odsetki z tytułu przekazania wolnych środków w zarządzanie Ministrowi Finansów – 9.000 tys. zł.

Koszty realizacji zadań Funduszu wyniosą w 2027 r. 179.685 tys. zł i pozostają zaplanowane w tej samej wysokości w jakiej zostały zaplanowane w ustawie budżetowej na rok 2026.

Środki Funduszu zostaną przeznaczone m.in. na:

- zakup usług związanych z utrzymaniem, serwisowaniem, eksploatacją, rozwojem i modernizacją CEPiK, w szczególności CEK 2.0, wykonywaniem czynności materialno-technicznych dotyczących przygotowywania odpowiedzi na wnioski i zapytania kierowane do CEK i CEP, najem powierzchni biurowo-technicznej serwerowni, wykonywaniem ekspertyz, analiz i opinii z zakresu działania SI CEPiK, obsługę pocztową krajową i zagraniczną, realizację zadań dotyczących utrzymania systemów i prac administracyjno-usługowych z zakresu systemów i dostarczenia usług zewnętrznych wynikających z umowy na realizację przez COI niektórych zadań Ministra Cyfryzacji,
- zakupy inwestycyjne dotyczące m.in. budowy, modernizacji i rozwoju CEPiK, zakup sprzętu zapewniającego poprawność działania ewidencji w ramach świadczonych usług zewnętrznych wynikających z umowy na realizację przez Centralny Ośrodek Informatyki niektórych zadań Ministra Cyfryzacji,
- wynagrodzenia bezosobowe z pochodnymi, wynikające z przewidzianych do zawarcia umów zlecenia i o dzieło, z przeznaczeniem na zatrudnienie wysokiej klasy konsultantów m.in. do opracowania koncepcji, raportów i opinii dotyczących systemów, w tym funkcjonowania SI CEPiK.

Stan Funduszu na koniec roku 2027 wyniesie 238.677 tys. zł, który w całości stanowić będą środki pieniężne.

Wolne środki finansowe przekazane w zarządzanie Ministrowi Finansów wyniosą 238.677 tys. zł.

3.4. Fundusz Cyberbezpieczeństwa

Fundusz Cyberbezpieczeństwa został utworzony na mocy ustawy z dnia 2 grudnia 2021 r. o szczególnych zasadach wynagradzania osób realizujących zadania z zakresu cyberbezpieczeństwa. Celem Funduszu jest wsparcie działań zmierzających do zapewnienia bezpieczeństwa systemów teleinformatycznych przed cyberzagrożeniami.

Dysponentem Funduszu jest minister do spraw informatyzacji.

Środki Funduszu przeznacza się zgodnie z art. 2 ust. 5 ww. ustawy na świadczenie teleinformatyczne oraz koszty z nim związane.

Planuje się, że stan Funduszu na początek roku wyniesie 12.607 tys. zł, który w całości stanowić będą środki pieniężne.

Planowane **przychody** Funduszu w 2027 r. wyniosą 411.361 tys. zł, co stanowi wzrost o 48.711 tys. zł w stosunku do planu na rok 2026 (362.650 tys. zł) tj. o 13,4%.

Powyższy wzrost wynika głównie ze zwiększenia środków przekazanych do Funduszu w ramach dotacji z budżetu państwa do wysokości 351.511 tys. zł, w stosunku do planu na rok 2026 (250.000 tys. zł), tj. o 101.511 tys. zł więcej oraz ze zmniejszenia środków z Funduszu Szerokopasmowego do wysokości 45.000 tys. zł, w stosunku do planu na rok 2026 (100.000 tys. zł), tj. o 55.000 tys. zł.

Na kwotę przychodów składają się:

- dotacja z budżetu państwa przekazana na podstawie art. 2 ust. 4 pkt 3 ustawy o szczególnych zasadach wynagradzania osób realizujących zadania z zakresu cyberbezpieczeństwa w wysokości (351.511 tys. zł),
- środki przekazane na podstawie art. 2 ust. 6 ww. ustawy przez Dyrektora Naukowej i Akademickiej Sieci Komputerowej – Państwowego Instytutu Badawczego w wysokości 10.000 tys. zł,
- środki przekazane na podstawie art. 2 ust. 8 ww. ustawy ze środków Funduszu Szerokopasmowego, o którym mowa w art. 16a ustawy o wspieraniu rozwoju usług i sieci telekomunikacyjnych w wysokości 45.000 tys. zł,
- wpływy z kar pieniężnych, o których mowa w art. 73-73c ustawy o krajowym systemie Cyberbezpieczeństwa – 3.500 tys. zł,
- wpływy z kar pieniężnych, o których mowa w art. 33 ustawy o krajowym systemie certyfikacji cyberbezpieczeństwa – 150 tys. zł,
- wpływy z kar pieniężnych, o których mowa w art. 101 ustawy o ochronie danych osobowych – 100 tys. zł,
- wpływy z kar pieniężnych, o których mowa w art. 6zzr ust. 1 ustawy o zarządzaniu kryzysowym – 100 tys. zł,
- odsetki – 1.000 tys. zł.

Koszty realizacji zadań Funduszu wyniosą w 2027 r. 420.340 tys. zł, co stanowi wzrost o 55.690 tys. zł w stosunku do planu na rok 2026 (364.650 tys. zł), tj. o 15,3% .

Powyższy wzrost kosztów wynika przede wszystkim z dokonanych w 2026 r. zmian legislacyjnych, które zwiększyły poziom finansowania Funduszu ze środków budżetu państwa, tj. nowelizacją ustawy o szczególnych zasadach wynagradzania osób realizujących zadania z zakresu cyberbezpieczeństwa.

Środki Funduszu zostaną przekazane podmiotom określonym w art. 5 ww. ustawy, tj. organom administracji rządowej, jednostkom budżetowym oraz jednostkom niezaliczanym do sektora finansów publicznych na finansowanie świadczenia teleinformatycznego.

Stan Funduszu na koniec roku 2027 wyniesie 3.628 tys. zł, który w całości stanowić będą środki pieniężne.

Wolne środki finansowe przekazane w zarządzanie Ministrowi Finansów wyniosą 3.628 tys. zł.

3.5. Fundusz Dostępności

Fundusz Dostępności został powołany na mocy ustawy z dnia 19 lipca 2019 r. o zapewnianiu dostępności osobom ze szczególnymi potrzebami.

Dysponentem Funduszu jest minister właściwy do spraw rozwoju regionalnego.

Stan Funduszu na początek 2027 r. zaplanowano w wysokości 1.950 tys. zł i obejmuje w całości środki pieniężne.

Planowane **przychody** Funduszu w 2027 r. wyniosą 72.557 tys. zł i będą wyższe o 4.969 tys. zł od zaplanowanych na rok 2026 (67.588 tys. zł) tj. o 7,4%. Wyżej wymieniony wzrost wynika z planowanej wyższej dotacji z budżetu państwa dla państwowego funduszu celowego w kwocie 24.500 tys. zł, tj. o 5.500 tys. zł wyższej od poziomu zaplanowanego w ustawie budżetowej na 2026 r.

Główne źródła przychodów Funduszu:

- dotacje z budżetu państwa zaplanowane w wysokości 25.777 tys. zł, z tego dotacja dla państwowego funduszu celowego oraz dotacja celowa na współfinansowanie projektu w obszarze dostępności dla przedsiębiorców, realizowanego w ramach programu Fundusze Europejskie dla Rozwoju Społecznego 2021-2027,
- środki otrzymane z Unii Europejskiej w wysokości 6.030 tys. zł w ramach programu Fundusze Europejskie dla Rozwoju Społecznego 2021-2027 na projekt w obszarze dostępności dla przedsiębiorców,
- środki z Funduszu Solidarnościowego w wysokości 40.000 tys. zł.

W 2027 r. **koszty** Funduszu zaplanowano w kwocie 72.557 tys. zł i w całości obejmują środki przekazywane BGK na realizację ustawowych zadań Funduszu dotyczących wsparcia działań w zakresie zapewniania dostępności osobom ze szczególnymi potrzebami lub jej poprawy. W porównaniu do planowanych wydatków ujętych w ustawie budżetowej na 2026 r., w 2027 r. koszty Funduszu rosną o 4.969 tys. zł, tj. o 7,4%.

Wyższe koszty Funduszu w 2027 r. w stosunku do planowanych na rok 2026 wynikają przede wszystkim z przyznania wyższego limitu dotacji z budżetu państwa zasilającej Fundusz Dostępności.

Stan Funduszu na koniec roku wyniesie 1.950 tys. zł i obejmuje w całości środki pieniężne, które zostaną przekazane w zarządzanie Ministrowi Finansów.

3.6. Fundusz Edukacji Finansowej

Fundusz Edukacji Finansowej został powołany na mocy ustawy z dnia 1 grudnia 2022 r. o zmianie ustawy o rozpatrywaniu reklamacji przez podmioty rynku finansowego i o Rzeczniku Finansowym oraz niektórych innych ustaw, dalej: „ustawa zmieniająca", która weszła w życie 1 stycznia 2023 r. Fundusz został utworzony w celu efektywnego wsparcia zmian w podejściu do edukacji finansowej w Polsce, czego pożądanym długofalowym efektem będzie zapewnienie obywatelom niezbędnych kompetencji finansowych, które przyczynią się do poprawy ich ogólnej świadomości finansowej. Środki zgromadzone na rachunku Funduszu mają przede wszystkim przeznaczane być na finansowanie i dofinansowanie działań oraz inicjatyw z zakresu szerokorozumianej edukacji finansowej. Zgodnie z art. 43f ust. 2 ustawy z dnia 5 sierpnia 2015 r. o rozpatrywaniu reklamacji przez podmioty rynku finansowego, o Rzeczniku Finansowym i o Funduszu Edukacji Finansowej dalej: „ustawa", dysponentem Funduszu jest minister właściwy do spraw instytucji finansowych.

Na rachunku Funduszu gromadzone są przede wszystkim środki pochodzące z wpływów z kar pieniężnych wskazanych w art. 43g pkt. 1-4 ustawy, a także odsetki od wolnych środków finansowych Funduszu przekazywanych w zarządzanie terminowe. Środki zgromadzone w Funduszu przeznacza się na finansowanie lub dofinansowanie edukacji finansowej, w szczególności na:

- opracowanie i realizację strategii edukacji finansowej,
- organizację kampanii edukacyjnych, informacyjnych lub promocyjnych, mających na celu zwiększenie kompetencji finansowych społeczeństwa,
- opracowanie i realizację programów edukacyjnych oraz wydawanie publikacji popularyzujących wiedzę w zakresie finansów, rynku finansowego, zagrożeń na nim występujących oraz działających na nim podmiotów,
- opracowanie innych dokumentów i tworzenie narzędzi z zakresu edukacji finansowej,
- wspieranie projektów edukacyjnych i promocyjnych w zakresie finansów i rynku finansowego,
- przeprowadzanie badań w zakresie kompetencji finansowych społeczeństwa i edukacji finansowej.

Dysponent Funduszu udziela dotacji celowej na realizację wskazanych powyżej działań podmiotom wybranym w trybie ogłoszonych przez niego otwartych konkursów ofert lub poprzez nabór wniosków w ramach programów. Oprócz działań z zakresu edukacji finansowej środki pieniężne gromadzone na rachunku Funduszu mogą być przeznaczane na zwrot środków z tytułu zmniejszonych lub uchylonych kar pieniężnych, które stanowią przychody Funduszu, spłatę zaciągniętych pożyczek oraz koszty obsługi bankowej Funduszu.

Planowany stan Funduszu na początek 2027 r. wynosi 260.081 tys. zł i dotyczy w całości środków pieniężnych.

Na rok 2027 **przychody** Funduszu zostały zaplanowane w wysokości 54.767 tys. zł i będą niższe o 94.644 tys. zł od planu na rok 2026 (149.411 tys. zł), tj. o 63,3%, z tego:

- kary pieniężne, zaplanowane w oparciu o szacunkowe dane stanowią 48.524 tys. zł,
- prognozowane odsetki bankowe od środków Funduszu przekazywanych w zarządzanie terminowe stanowią 6.243 tys. zł.

Zmniejszenie zaplanowanych przychodów, w tym kar pieniężnych w 2027 r. w stosunku do 2026 r. wynika z oszacowania przez organy nakładające kary pieniężne niższych wpływów do Funduszu Edukacji Finansowej z tytułu kar pieniężnych, o których mowa w art. 43g pkt. 1-4 ustawy.

Natomiast **koszty** realizacji zadań realizowanych na podstawie ustawy zaplanowano w wysokości 67.001 tys. zł, tj. na poziomie roku 2026. Kwota 50.000 tys. zł przeznaczona jest na dotacje celowe na realizację ww. działań z zakresu edukacji finansowej i została przyjęta zgodnie z limitem wydatków Funduszu Edukacji Finansowej, o którym mowa w art. 39 ust. 1 pkt 5 ustawy zmieniającej.

Pozostałe środki w wysokości 17.001 tys. zł, stanowiące koszty własne Funduszu, zaplanowano na:

- zwrot środków z tytułu zmniejszonych lub uchylonych kar pieniężnych w wysokości 17.000 tys. zł, tj. na poziomie roku 2026 (17.000 tys. zł).

Ww. środki zaprognozowano na podstawie szacunkowych danych otrzymanych od organów, nakładających kary pieniężne, o których mowa w art. 43g pkt 1-4 ustawy oraz na podstawie analizy dotychczasowych zwrotów środków w latach ubiegłych i I połowie 2026 r. Zgodnie z art. 43i ust. 1 ustawy, jeżeli w wyniku zmiany albo uchylenia decyzji kary pieniężne, o których mowa w art. 43g pkt 1-4 ustawy, zostały zmniejszone albo uchylone, dysponent Funduszu niezwłocznie przekazuje na rachunek organu, który nałożył te kary, środki z przeznaczeniem na zwrot środków z tytułu zmniejszonych albo uchylonych kar pieniężnych, o których mowa w art. 43g pkt 1-4 ustawy. Zwrot środków z tytułu zmniejszonych lub uchylonych kar pieniężnych stanowi koszt Funduszu i jego wyodrębnione zadanie.

- koszty obsługi bankowej Funduszu w wysokości 1 tys. zł., na poziomie środków planowanych w 2026 r.

Przewidywany stan Funduszu na koniec 2027 r. wyniesie 247.847 tys. zł, z czego całą kwotę stanowić będą środki pieniężne.

Planuje się, że wolne środki finansowe przekazane w zarządzanie Ministrowi Finansów wyniosą 247.847 tys. zł.

3.7. Fundusz Emerytalno - Rentowy

Fundusz Emerytalno-Rentowy, funkcjonujący na podstawie przepisów ustawy z dnia 20 grudnia 1990 r. o ubezpieczeniu społecznym rolników, zabezpiecza ubezpieczenia społeczne dla rolników.

Dysponentem Funduszu jest Prezes Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego.

Głównym zadaniem Funduszu jest finansowanie gwarantowanych przez państwo świadczeń wypłacanych rolnikom z zakresu ubezpieczenia emerytalno-rentowego, a także finansowanie emerytur i rent z innego ubezpieczenia społecznego wypłacanych łącznie ze świadczeniami z ubezpieczenia emerytalno-rentowego wraz z dodatkami, ubezpieczeń zdrowotnych rolników i ich domowników oraz refundacji określonych kosztów Funduszowi Ubezpieczeń Społecznych, jeżeli przepisy emerytalne przewidują taką refundację.

Stan Funduszu na początek 2027 r. zaplanowano ujemny na kwotę - 313.711 tys. zł, która obejmuje: należności w kwocie 129.397 tys. zł oraz zobowiązania w kwocie 443.108 tys. zł.

Łączne **przychody** Funduszu (z refundacją kosztów wypłaty świadczeń zbiegowych i innych transferów) na rok 2027 zostały zaplanowane na kwotę 33.752.156 tys. zł, tj. wzrost o 3.017.356 tys. zł, tj. o 9,8%, w porównaniu do planu na rok 2026 (30.734.800 tys. zł).

Fundusz finansowany jest przede wszystkim z dotacji budżetowej, bowiem składka płacona przez rolników na ubezpieczenie emerytalno-rentowe pokrywa tylko nieznaczną część wydatków. W roku 2027 do Funduszu zaplanowano dotację z budżetu państwa w wysokości 30.516.068 tys. zł, co oznacza wzrost o 10,7% (o 2.960.785 tys. zł) w stosunku do planu na 2026 r. (27.555.283 tys. zł).

Przychody ze składek na ubezpieczenie emerytalno-rentowe (przypis) wyniosą 2.185.062 tys. zł, tj. więcej o 5,4% (o kwotę 112.886 tys. zł) w stosunku do planu na rok 2026 (2.072.176 tys. zł).

Do planu przyjęto liczbę ubezpieczonych na poziomie 916 tys. osób (stan na koniec 2027 r.).

Wskaźnik ściągalności z tytułu składek na 2027 r. szacuje się na poziomie 99%.

Po stronie przychodów i kosztów ujęto transfer środków na świadczenia zbiegowe (938.801 tys. zł), który przeznaczony jest na sfinansowanie emerytur i rent z innego ubezpieczenia społecznego, wypłacanych łącznie ze świadczeniami z ubezpieczenia emerytalno-rentowego, wraz z dodatkami oraz refundację określonych kosztów FUS.

Koszty Funduszu (ze świadczeniami zbiegowymi i innymi transferami) na rok 2027 zostały zaplanowane w kwocie 33.525.655 tys. zł, tj. wzrost o 7,4% (o kwotę 2.299.315 tys. zł) w stosunku do planu na rok 2026 (31.226.340 tys. zł).

Wypłaty emerytur i rent rolniczych w kwocie 28.125.202 tys. zł rosną r/r o 8,7% (tj. o 2.261.467 tys. zł) w stosunku do planu na rok 2026 (25.863.735 tys. zł), co wynika w głównej mierze z waloryzacji przedmiotowych świadczeń oraz wzrostu wypłaty renty wdowiej, gdzie udział drugiego wypłaconego świadczenia wzrośnie z 15% do 25%, zgodnie z ustawą z dnia 26 lipca 2024 r. o zmianie ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych oraz niektórych innych ustaw.

Waloryzacja emerytur i rent nastąpi, zgodnie z obowiązującymi przepisami, od 1 marca 2027 r. wskaźnikiem cen towarów i usług konsumpcyjnych w poprzednim roku kalendarzowym powiększonym o 20% realnego wzrostu przeciętnego wynagrodzenia w poprzednim roku kalendarzowym. Wskaźnik cen towarów i usług konsumpcyjnych dla celów ustalenia wskaźnika waloryzacji stanowi średnioroczny wskaźnik cen towarów i usług konsumpcyjnych dla gospodarstw domowych emerytów i rencistów albo średnioroczny wskaźnik cen towarów i usług konsumpcyjnych ogółem, w zależności od tego, którego wartość jest wyższa.

Dodatkowo przy konstrukcji planu finansowego Funduszu na rok 2027 przyjęto, że odpis na Fundusz Administracyjny wyniesie 1.061.446 tys. zł.

Stan Funduszu na koniec 2027 r. zaplanowano ujemny w kwocie -87.210 tys. zł, która obejmuje: środki pieniężne w kwocie 200.972 tys. zł, należności w kwocie 178.214 tys. zł oraz zobowiązania w kwocie 466.396 tys. zł.

3.8. Fundusz Emerytur Pomostowych

Fundusz Emerytur Pomostowych został utworzony na podstawie ustawy z dnia 19 grudnia 2008 r. o emeryturach pomostowych w celu finansowania emerytur pomostowych. Emerytura pomostowa jest świadczeniem przejściowym, wypłacanym do momentu uzyskania prawa do emerytury z powszechnego systemu dla osób, które wykonywały prace w szczególnych warunkach lub o szczególnym charakterze.

Dysponentem Funduszu jest Zakład Ubezpieczeń Społecznych.

Stan Funduszu na początek 2027 r. zaplanowano na kwotę 128.085 tys. zł, która obejmuje środki pieniężne w kwocie 150.000 tys. zł, należności w kwocie 21.246 tys. zł oraz zobowiązania w kwocie 43.161 tys. zł.

Przychody Funduszu stanowi głównie dotacja z budżetu państwa oraz wpływy ze składek finansowanych przez płatników w wysokości 1,5% podstawy wymiaru.

Przychody na rok 2027 zaplanowano w wysokości 2.763.056 tys. zł, tj. 6,6% mniej (o 193.929 tys. zł) w porównaniu do planu zawartego w ustawie budżetowej na rok 2026 (2.956.985 tys. zł), z tego:

- dotacja z budżetu państwa w kwocie 2.130.836 tys. zł (w 2026 r. 2.373.749 tys. zł),
- składki w kwocie 619.796 tys. zł, które będą wyższe o 8,3% niż w roku 2026,
- pozostałe przychody w kwocie 12.424 tys. zł.

Koszty Funduszu na 2027 r. zaplanowane zostały w wysokości 2.860.720 tys. zł, tj. o 3,2% mniej niż w planie na rok 2026, gdzie planowane koszty wyniosły 2.956.199 tys. zł. Największą pozycję kosztów stanowią emerytury pomostowe, które na 2027 r. zostały zaplanowane w kwocie 2.852.166 tys. zł, w stosunku do planu na rok 2026 koszt ten będzie niższy o 95.305 tys. zł, tj. o 3,2%.

Odpis na działalność Zakładu Ubezpieczeń Społecznych został zaplanowany w kwocie 5.122 tys. zł, tj. na poziomie roku 2026.

Przewiduje się, iż przeciętna liczba osób pobierających emerytury pomostowe wyniesie w 2027 r. 39,1 tys. osób. Do planu na 2026 r. zakładano 41,4 tys. osób.

Stan Funduszu na koniec 2027 r. zaplanowano na kwotę 30.421 tys. zł, która obejmuje: środki pieniężne w kwocie 50.000 tys. zł, należności w kwocie 24.430 tys. zł oraz zobowiązania w kwocie 44.009 tys. zł. W stosunku do roku 2026 stan na koniec roku będzie niższy o 95.381 tys. zł, głównie ze względu na spadek środków pieniężnych o 100.000 tys. zł, tj. o 66,7%.

3.9. Fundusz Gospodarki Zasobem Geodezyjnym i Kartograficznym

Fundusz Gospodarki Zasobem Geodezyjnym i Kartograficznym, został utworzony na mocy ustawy z dnia 17 maja 1989 r. Prawo geodezyjne i kartograficzne i jest państwowym funduszem celowym w rozumieniu ustawy o finansach publicznych.

Środkami Funduszu dysponuje Główny Geodeta Kraju. Środki Funduszu przeznacza się na dofinansowanie zadań związanych z aktualizacją i utrzymywaniem państwowego zasobu geodezyjnego i kartograficznego.

Na planowany w wysokości 18.537 tys. zł stan Funduszu na początek roku 2027 składają się: środki pieniężne w wysokości 18.487 tys. zł, należności w wysokości 150 tys. zł oraz zobowiązania w wysokości 100 tys. zł. Stan Funduszu w porównaniu do planu na rok 2026 (19.020 tys. zł) będzie niższy o 483 tys. zł w związku z planowanym niższym stanem środków pieniężnych.

Planowane **przychody** Funduszu w 2027 r. wyniosą 2.072 tys. zł, co stanowi spadek o 96 tys. zł w stosunku do planu na rok 2026 (2.168 tys. zł) tj. o 4,4%.

Koszty Funduszu wyniosą 3.965 tys. zł i pozostaną na niezmienionym poziomie w stosunku do planu na rok 2026. Koszty te zostaną sfinansowane częściowo ze środków pieniężnych z roku poprzedniego.

Środki Funduszu zostaną przeznaczone głównie na zakup usług pozostałych w kwocie 2.732 tys. zł, które stanowią 117,2% planu na rok 2026 (2.332 tys. zł) oraz wynagrodzenia bezosobowe w wysokości 879 tys. zł, które stanowią 100% planu na rok 2026. Wydatki inwestycyjne zaplanowano natomiast w wysokości 250 tys. zł, i zostały zmniejszone w stosunku do planu na 2026 r. o 400 tys. zł na rzecz wydatków związanych z rozwojem oprogramowania. Zmiana ta wynika z rosnących kosztów utrzymania posiadanej infrastruktury.

Na planowany w wysokości 16.644 tys. zł stan Funduszu na koniec roku składają się: środki pieniężne w wysokości 16.594 tys. zł, należności w wysokości 150 tys. zł oraz zobowiązania w wysokości 100 tys. zł. Stan Funduszu na koniec roku w porównaniu do planu na rok 2026 (17.223 tys. zł) będzie niższy o 579 tys. zł w związku z planowanym niższym stanem środków pieniężnych.

Planowane wolne środki finansowe przekazane w zarządzanie Ministrowi Finansów wyniosą 16.594 tys. zł.

3.10. Fundusz Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych

Fundusz Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych działa na podstawie ustawy z dnia 13 lipca 2006 r. o ochronie roszczeń pracowniczych w razie niewypłacalności pracodawcy.

Dysponentem Funduszu jest minister właściwy do spraw pracy.

Ze środków Funduszu realizowane są głównie wydatki na zaspokajanie podstawowych roszczeń pracowniczych przysługujących w ramach powszechnie obowiązującego prawa pracy. Wypłacane świadczenia z tytułu zaspokajania podstawowych roszczeń pracowniczych powiększają należności Funduszu i podlegają zwrotowi z majątku niewypłacalnego

pracodawcy. Dysponent Funduszu może określić warunki zwrotu należności, w szczególności odstąpić w całości lub w części od dochodzenia zwrotu należności, jeżeli ich zwrot jest w całości lub w znacznej części niemożliwy. Dysponent Funduszu może również umarzać należności na zasadach określonych w ustawie.

Planuje się, że stan Funduszu na początek roku wyniesie 6.217.510 tys. zł i będzie wyższy od planu na 2026 r. o 842.800 tys. zł, tj. o 15,7%. Wyższy stan Funduszu na początek roku wynika głównie z wyższych planowanych środków pieniężnych o 757.991 tys. zł - głównie z tytułu planowanych w 2026 r. wyższych przychodów od kosztów.

Stan Funduszu na początek roku obejmuje: środki pieniężne w wysokości 4.987.393 tys. zł, należności w wysokości 1.358.277 tys. zł, zobowiązania w wysokości 128.160 tys. zł.

Przychody Funduszu w 2027 r. zaplanowano w wysokości 1.166.300 tys. zł i będą one wyższe od planu na 2026 r. (1.105.000 tys. zł) o 61.300 tys., tj. o 5,5%. Powyższy wzrost wynika głównie z wyższych przychodów z tytułu składek od pracodawców o 55.000 tys. zł.

Na przychody składają się: składki od pracodawców (0,10% podstawy wymiaru), pozostałe przychody, w tym z tytułu odsetek.

Koszty realizacji zadań Funduszu w 2027 r. zaplanowano w wysokości 177.490 tys. zł i będą niższe od planu na 2026 r. (183.550 tys. zł) o 6.060 tys. zł, tj. o 3,3%. Powyższy spadek wynika, per saldo, głównie z niższych planowanych kosztów zadań przeciwdziałania COVID-19 i ich rozliczania o 6.760 tys. zł,

Środki Funduszu zostaną przeznaczone głównie na: umorzenia nieściągalnych należności z tytułu wypłaconych świadczeń, koszty zadań przeciwdziałania COVID-19 i ich rozliczania, różne przelewy (refundacja wydatków poniesionych przez marszałków województw na obsługę Funduszu), wpłaty do budżetu państwa (refundacja wydatków poniesionych przez ministra właściwego do spraw pracy na obsługę Funduszu), koszty inwestycyjne (głównie wymiana wyeksploatowanych urządzeń).

Stan Funduszu na koniec roku zaplanowano w wysokości 7.206.320 tys. zł i będzie wyższy od planu na 2026 r. o 910.160 tys. zł, tj. o 14,5%. Wyższy stan Funduszu na koniec roku wynika głównie z wyższych planowanych środków pieniężnych o 781.251 tys. zł – głównie z tytułu planowanych w 2027 r. wyższych przychodów od kosztów.

Stan Funduszu na koniec roku obejmuje: środki pieniężne w wysokości 5.921.203 tys. zł, należności w wysokości 1.413.277 tys. zł, zobowiązania w wysokości 128.160 tys. zł.

Transfery na rzecz ludności mieszczące się w należnościach wyniosą 168.000 tys. zł i będą wyższe od planu na 2026 r. (110.900 tys. zł) o 57.100 tys. zł tj. o 51,5%.

Planuje się, że wolne środki finansowe przekazane w zarządzanie Ministrowi Finansów wyniosą 5.049.160 tys. zł.

3.11. Fundusz Inwestycji Kapitałowych

Fundusz Inwestycji Kapitałowych funkcjonuje na podstawie ustawy z dnia 16 grudnia 2016 r. o zasadach zarządzania mieniem państwowym.

Dysponentem Funduszu jest Minister Aktywów Państwowych.

Planowany stan Funduszu na początek 2027 r. wynosi 8.494.348 tys. zł i obejmuje w całości środki pieniężne.

Wzrost stanu Funduszu na początek roku, w stosunku do planu z ustawy budżetowej na 2026 r., o 6.010.634 tys. zł wynika głównie ze znacznie większych niż zaplanowano przychodów Funduszu zrealizowanych na koniec 2025 r., wyższych planowanych przychodów oraz planowanej sprzedaży skarbowych papierów wartościowych w 2026 r.

Planowane **przychody** Funduszu w 2027r. wyniosą 7.210.401 tys. zł i będą wyższe o 1.942.431 tys. zł od zaplanowanych w ustawie budżetowej na rok 2026 (5.267.970 tys. zł).

Na przychody Funduszu w 2027 r. składają się:

- wpłaty z zysku spółek, o których mowa w art. 1 ustawy z dnia 1 grudnia 1995 r. o wpłatach z zysku przez jednoosobowe spółki Skarbu Państwa – 969.544 tys. zł,
- środki w wysokości 30% każdej wypłaconej dywidendy, a także zaliczki na poczet przewidywanej dywidendy, z akcji należących do Skarbu Państwa – 5.956.804 tys. zł,
- odsetki od wolnych środków Funduszu – 284.053 tys. zł.

Wzrost przychodów w stosunku do planu na 2026 r. wynika głównie z zakładanych większych wpływów na rachunek Funduszu z tytułu wpłat z zysku jednoosobowych spółek Skarbu Państwa oraz 30% odpisów z dywidend wypłacanych przez spółki z udziałem Skarbu Państwa.

W 2027 r. planowane są **koszty** Funduszu w wysokości 3.595.117 tys. zł i będą wyższe o 2.394.816 tys. zł od zaplanowanych w ustawie budżetowej na 2026 r. (1.200.301 tys. zł).

Na koszty Funduszu w 2027 r. składają się:

- zakup lub objęcie akcji przez Skarb Państwa – 3.594.816 tys. zł,
- pokrycie kosztów nabycia lub objęcia akcji, w tym usług świadczonych przez doradców w związku z ich nabywaniem lub obejmowaniem przez Skarb Państwa reprezentowany przez Ministra Aktywów Państwowych - 300 tys. zł,
- pokrycie kosztów związanych z obsługą bankową Funduszu, w tym na wynagrodzenie dla BGK - 1 tys. zł.

Kwota zaplanowana na zakup lub objęcie akcji została oszacowana na podstawie zapotrzebowania zgłaszanego przez spółki, w tym także z sektora obronnego. Należy zwrócić uwagę, że w ostatnich latach nastąpiło zwiększenie zainteresowania spółek pozyskaniem finansowania ze środków Funduszu – w 2024 r. zawarto 4 umowy inwestycyjne, podczas gdy w 2025 r. – 13.

Stan Funduszu na koniec 2027 r. zaplanowano w kwocie 12.109.632 tys. zł, którą stanowić będą środki pieniężne.

Wolne środki finansowe przekazane w zarządzanie lub depozyt u Ministra Finansów w 2027 r. wyniosą 12.109.632 tys. zł.

3.12. Fundusz Kompensacyjny Badań Klinicznych

Fundusz Kompensacyjny Badań Klinicznych został utworzony na podstawie ustawy z dnia 9 marca 2023 r. o badaniach klinicznych produktów leczniczych stosowanych u ludzi.

Celem Funduszu jest wypłacanie świadczeń kompensacyjnych w przypadku uszkodzenia ciała lub rozstroju zdrowia albo śmierci uczestnika badania klinicznego w wyniku udziału w badaniu klinicznym.

Dysponentem Funduszu jest Rzecznik Praw Pacjenta.

Ze środków Funduszu finansowane są:

- wypłaty świadczeń kompensacyjnych,
- zwroty opłat za złożenie wniosku o przyznanie świadczenia kompensacyjnego lub złożenie odwołania,
- odsetki za nieterminowe wypłaty świadczeń kompensacyjnych,
- koszty bezpośrednio związane z bieżącym funkcjonowaniem Funduszu,
- koszty związane z prowadzeniem postępowań w sprawie świadczeń kompensacyjnych oraz obsługi i funkcjonowania Zespołu do spraw Świadczeń z Funduszu Kompensacyjnego Badań Klinicznych i Komisji Odwoławczej do spraw Świadczeń z Funduszu Kompensacyjnego Badań Klinicznych.

Stan Funduszu na początek roku wyniesie 68.437 tys. zł i będzie wyższy od planu na 2026 r. o 28.604 tys. zł, tj. o 71,8%. Stan Funduszu na początek roku dotyczy w całości środków pieniężnych.

Przychody Funduszu w 2027 r. zaplanowano w wysokości 21.261 tys. zł i będą wyższe od planu na 2026 r. (16.701 tys. zł) o 4.560 tys. zł, tj. o 27,3%. Powyższy wzrost wynika głównie z wyższych przychodów z tytułu opłat za złożenie wniosku o wydanie pozwolenia na badanie kliniczne lub jego istotną zmianę, wnoszonych na rachunek bankowy Agencji Badań Medycznych, niewykorzystanych w danym roku budżetowym (wzrost z 3.961 tys. zł do 8.521 tys. zł). Kwota w wysokości 8.521 tys. zł to niewykorzystane środki z ww. opłat, dzięki którym Fundusz zapewni szybką ścieżkę rekompensat dla osób, które doznały szkody (uszczerbku na zdrowiu) w związku z udziałem w badaniu klinicznym.

Koszty realizacji zadań Funduszu w roku 2027 zaplanowano w wysokości 2.400 tys. zł i będą wyższe od planu na rok 2026 (2.399 tys. zł) o 1 tys. zł. Powyższy wzrost wynika z wyższych wydatków na pokrycie kosztów dojazdu członków Komisji Odwoławczej zajmującej się rozpoznaniem odwołania od decyzji wydanej przez Rzecznika Praw Pacjenta. Wynagrodzenia bezosobowe zaplanowano na poziomie 200 tys. zł, tj. na poziomie roku poprzedniego. Pozycja wynagrodzenia bezosobowe uwzględnia wynagrodzenia członków Zespołu do spraw Świadczeń z Funduszu Kompensacyjnego Badań Klinicznych, który wydaje opinie w toku tych postępowań, a także członków Komisji Odwoławczej do spraw Świadczeń z Funduszu Kompensacyjnego Badań Klinicznych. Koszty inwestycyjne w wysokości 60 tys. zł zaplanowano na zakup sprzętu informatycznego, w tym na komputery i serwery.

Stan Funduszu na koniec roku zaplanowano w wysokości 87.298 tys. zł i będzie wyższy od planu na 2026 r. (54.135 tys. zł) o 33.163 tys. zł, tj. o 61,3%. Stan Funduszu na koniec roku dotyczy w całości środków pieniężnych.

Wolne środki finansowe przekazane w zarządzanie Ministrowi Finansów zaplanowano w kwocie 87.298 tys. zł.

3.13. Fundusz Kompensacyjny Szczepień Ochronnych

Fundusz Kompensacyjny Szczepień Ochronnych został utworzony na podstawie ustawy z dnia 17 grudnia 2021 r. o zmianie ustawy o zapobieganiu oraz zwalczaniu zakażeń i chorób zakaźnych u ludzi oraz niektórych innych ustaw.

Celem Funduszu jest wypłata świadczeń kompensacyjnych w związku z zaistniałymi działaniami niepożądanymi spowodowanymi przez podanie szczepionki lub szczepionek.

Dysponentem Funduszu jest Rzecznik Praw Pacjenta.

Środki Funduszu przeznacza się na:

- wypłaty świadczeń kompensacyjnych dla osób, u których po podaniu szczepionki wystąpiły działania niepożądane, w wyniku których osoby te wymagały hospitalizacji przez okres nie krótszy niż 14 dni albo wystąpił wstrząs anafilaktyczny powodujący konieczność obserwacji w szpitalnym oddziale ratunkowym lub izbie przyjęć albo hospitalizacji przez okres krótszy niż 14 dni,
- zwroty opłat za złożenie wniosku o przyznanie świadczenia kompensacyjnego,
- koszty związane z prowadzeniem postępowań w sprawie przyznania świadczenia kompensacyjnego,
- koszty bezpośrednio związane z bieżącym funkcjonowaniem Funduszu lub realizacją zadań, o których mowa w tiret 1-3.

Planuje się, że stan Funduszu na początek roku wyniesie 30.709 tys. zł i będzie wyższy od planu na 2026 r. o 11.620 tys. zł, tj. o 60,9%. Stan Funduszu na początek roku dotyczy w całości środków pieniężnych.

Przychody Funduszu w 2027 r. zaplanowano w wysokości 6.330 tys. zł i będą niższe od planu na 2026 r. (6.845 tys. zł) o 515 tys. zł, tj. o 7,5%. Powyższy spadek wynika głównie z przewidywanych niższych wpłat pochodzących od podmiotów, które zawarły ze Skarbem Państwa umowę na realizację dostaw szczepionek do przeprowadzania szczepień ochronnych (2026 r. – 6.000 tys. zł, 2027 r. - 5.500 tys. zł).

Na kwotę przychodów składają się:

- wpłaty pochodzące od podmiotów, które zawarły ze Skarbem Państwa umowę na realizację dostaw szczepionek do przeprowadzania szczepień ochronnych w wysokości 5.500 tys. zł,
- odsetki w kwocie 800 tys. zł,
- opłaty za złożenie wniosku o przyznanie świadczenia kompensacyjnego w wysokości 30 tys. zł.

Koszty realizacji zadań Funduszu w 2027 r. zaplanowano w wysokości 799 tys. zł i będą niższe od planu na 2026 r. (1.035 tys. zł) o 236 tys. zł, tj. o 22,8%. Powyższy spadek wynika głównie z przewidywanej niższej wysokości wypłacanych świadczeń z Funduszu, co pozostaje w bezpośrednim związku z malejącym zainteresowaniem przedmiotowym Funduszem (2026 r. – 800 tys. zł, 2027 r. – 600 tys. zł). Koszty będą przeznaczone na wypłatę świadczeń kompensacyjnych w kwocie 600 tys. zł, koszty własne w kwocie 159 tys. zł oraz koszty

inwestycyjne w kwocie 40 tys. zł. Koszty inwestycyjne planowane są na zakup nakładki w EZD do rozpatrywania wniosków.

W ramach kosztów własnych wynagrodzenia bezosobowe zaplanowano w kwocie 40 tys. zł, tj. o 40 tys. zł mniej niż w 2026 r. (80 tys. zł). Pozycja wynagrodzenia bezosobowe uwzględnia wynagrodzenia członków Zespołu do spraw Świadczeń z Funduszu Kompensacyjnego Szczepień Ochronnych.

Stan Funduszu na koniec roku zaplanowano w wysokości 36.240 tys. zł i będzie wyższy od planu na 2026 r. o 11.341 tys. zł, tj. o 45,5%. Stan Funduszu na koniec roku obejmuje wyłącznie środki pieniężne.

Wolne środki finansowe przekazane w zarządzanie Ministrowi Finansów zaplanowano w kwocie 36.240 tys. zł.

3.14. Fundusz Kompensacyjny Zdarzeń Medycznych

Fundusz Kompensacyjny Zdarzeń Medycznych został utworzony na podstawie ustawy z dnia 16 czerwca 2023 r. o zmianie ustawy o prawach pacjenta i Rzeczniku Praw Pacjenta oraz niektórych innych ustaw.

Celem Funduszu jest wypłacanie świadczeń kompensacyjnych w przypadku wystąpienia zdarzeń medycznych zaistniałych w trakcie udzielania, lub w efekcie udzielenia bądź zaniechania udzielenia świadczeń opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych.

Dysponentem Funduszu jest Rzecznik Praw Pacjenta.

Ze środków Funduszu są finansowane:

- wypłaty świadczeń kompensacyjnych,
- zwroty opłat za złożenie wniosku o przyznanie świadczenia kompensacyjnego lub złożenie odwołania,
- odsetki za nieterminowe wypłaty świadczeń kompensacyjnych,
- koszty bezpośrednio związane z bieżącym funkcjonowaniem Funduszu,
- koszty związane z prowadzeniem postępowań oraz funkcjonowaniem Zespołu i Komisji Odwoławczej.

Planuje się, że stan Funduszu na początek roku wyniesie 4.021 tys. zł i dotyczyć będzie w całości środków pieniężnych.

Przychody Funduszu w 2027 r. zaplanowano w wysokości 73.687 tys. zł, i będą wyższe od planu na 2026 r. (47.332 tys. zł) o 26.355 tys. zł, tj. o 55,7%. Głównym źródłem przychodów będzie odpis z planowanych należnych przychodów NFZ z tytułu składek na ubezpieczenie zdrowotne w kwocie 68.687 tys. zł i będzie wyższy o 24.205 tys. zł, tj. o 54,4% w stosunku do planu na rok 2026 (44.482 tys. zł). Wzrost odpisu wynika z ustawowej regulacji wysokości odpisu przekazywanego przez Narodowy Fundusz Zdrowia do Funduszu, która to wysokość ustalana jest przede wszystkim w relacji do planowanych rosnących przychodów NFZ.

Koszty realizacji zadań Funduszu w 2027 r. zaplanowano w wysokości 49.795 tys. zł i będą wyższe od planu na 2026 r. (47.332 tys. zł) o 2.463 tys. zł, tj. o 5,2%. Wzrost kosztów wynika

m.in. z wyższych wypłat świadczeń kompensacyjnych w związku z planowaną większą liczbą wpływających wniosków. Koszty będą przeznaczone na wypłatę świadczeń kompensacyjnych w kwocie 45.000 tys. zł oraz koszty własne w kwocie 4.675 tys. zł, w tym koszty z tytułu wynagrodzeń bezosobowych dla członków Zespołu do spraw Świadczeń z Funduszu Kompensacyjnego Zdarzeń Medycznych i Komisji Odwoławczej do spraw Świadczeń z Funduszu Kompensacyjnego Zdarzeń Medycznych w wysokości 3.700 tys. zł.

W 2027 r. w ramach kosztów własnych zaplanowano wydatki z tytułu zakupu usług w kwocie 900 tys. zł. Oznacza to wzrost o 623 tys. zł, tj. o 224,9% w stosunku do planu na 2026 r. (277 tys. zł). Przyczyną wzrostu jest m.in. zmiana przesyłania korespondencji poprzez e-Doręczenia oraz konieczność zakupu podpisów elektronicznych. Ponadto w ramach kosztów własnych zaplanowano koszty postępowań sądowych w kwocie 30 tys. zł. Oznacza to wzrost o 20 tys. zł, tj. o 200% w porównaniu do poprzedniego roku (10 tys. zł). Wzrost wynika ze wzrostu liczby składanych wniosków, a tym samym odwołań od decyzji Rzecznika Praw Pacjenta do Komisji Odwoławczej. Rośnie również liczba skarg wnoszonych do Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Warszawie na decyzje Komisji Odwoławczej.

Koszty inwestycyjne zaplanowano w wysokości 120 tys. zł. W roku poprzednim nie były planowane. Środki te dotyczą zakupu sprzętu informatycznego, w tym komputerów i serwerów.

Stan Funduszu na koniec roku zaplanowano w wysokości 27.913 tys. zł i będzie wyższy od planu na 2026 r. o 23.892 tys. zł, tj. o 594,2%. Stan Funduszu na koniec roku obejmuje wyłącznie środki pieniężne.

Wolne środki finansowe przekazane w zarządzanie Ministrowi Finansów zaplanowano w kwocie 27.913 tys. zł.

3.15. Fundusz Medyczny

Fundusz Medyczny został utworzony na podstawie ustawy z dnia 7 października 2020 r. o Funduszu Medycznym.

Celem Funduszu jest wsparcie działań zmierzających do poprawy zdrowia i jakości życia w Rzeczypospolitej Polskiej.

Dysponentem Funduszu jest Minister Zdrowia.

Środki Funduszu przeznacza się na:

- zadania finansowane w ramach subfunduszu infrastruktury strategicznej, w tym dofinansowanie zadania polegającego na budowie, przebudowie, modernizacji lub doposażeniu infrastruktury strategicznej,
- zadania finansowane w ramach subfunduszu modernizacji podmiotów leczniczych, w tym:
    - dofinansowanie zadania polegającego na budowie, modernizacji, przebudowie lub doposażeniu podmiotów leczniczych,
    - dofinansowanie zadania polegającego na budowie, modernizacji, przebudowie lub doposażeniu centrów zdrowia 75+, o których mowa w ustawie z dnia 17 sierpnia 2023 r. o szczególnej opiece geriatrycznej,

- zadania finansowane w ramach subfunduszu rozwoju profilaktyki, w tym dofinansowanie zadania polegającego na zwiększaniu skuteczności programów zdrowotnych lub programów polityki zdrowotnej w ramach subfunduszu rozwoju profilaktyki,
- zadania finansowane w ramach subfunduszu terapeutyczno-innowacyjnego, w tym:
    - finansowanie leków w ramach ratunkowego dostępu do technologii lekowych, o którym mowa w ustawie z 27 sierpnia 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych,
    - finansowanie technologii lekowej o wysokiej wartości klinicznej, o której mowa w art. 2 pkt 24a ustawy z 12 maja 2011 r. o refundacji leków, środków spożywczych specjalnego przeznaczenia żywieniowego oraz wyrobów medycznych lub technologii lekowej o wysokim poziomie innowacyjności, o której mowa w art. 2 pkt 24b tej ustawy,
    - finansowanie świadczeń opieki zdrowotnej udzielanych osobom do ukończenia 18. roku życia,
    - finansowanie świadczeń opieki zdrowotnej udzielanych świadczeniobiorcom poza granicami kraju,
    - finansowanie szczepionek zalecanych w ramach Programu Szczepień Ochronnych, o którym mowa w art. 17 ust. 11 ustawy z dnia 5 grudnia 2008 r. o zapobieganiu oraz zwalczaniu zakażeń i chorób zakaźnych u ludzi,
    - dofinasowanie zadania polegającego na wsparciu rozwoju innowacyjnych rozwiązań służących do udzielania świadczeń opieki zdrowotnej,
    - finansowanie świadczeń opieki zdrowotnej udzielanych osobom do ukończenia 18. roku życia, związanych z diagnostyką genetyczną, zakwalifikowanych jako świadczenia gwarantowane z zakresów, o których mowa w art. 15 ust. 2 pkt 2 i 3 ustawy z dnia 27 sierpnia 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych,
- zadania w ramach subfunduszu chorób rzadkich u dzieci, w tym finansowanie kosztów świadczeń opieki zdrowotnej udzielanych osobom do ukończenia 18. roku życia w zakresie leczenia chorób rzadkich produktami leczniczymi terapii zaawansowanej, podawanymi jednorazowo w leczeniu szpitalnym, nieobjętych finansowaniem na podstawie art. 15 ust. 2 ustawy z dnia 27 sierpnia 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych,
- zadania w ramach subfunduszu infrastruktury na potrzeby obronne państwa, w tym wsparcie podmiotów leczniczych w przygotowaniu do udzielania świadczeń opieki zdrowotnej na potrzeby obronności i bezpieczeństwa państwa w sytuacjach kryzysowych, w szczególności w przypadku wystąpienia stanu wojennego, stanu wyjątkowego albo stanu wojny.

Planuje się, że stan Funduszu na początek roku wyniesie 3.182.661 tys. zł i dotyczy w całości środków pieniężnych.

Przychody Funduszu w 2027 r. zaplanowano w wysokości 6.860.915 tys. zł i będą wyższe od planu na 2026 r. (4.300.093 tys. zł) o 2.560.822 tys. zł, tj. o 59,6%. Powyższy wzrost wynika głównie z wyższych, niż w 2026 r., przychodów z tytułu wpłaty z budżetu państwa, która stanowi główne źródło przychodów Funduszu. Wpłata z budżetu państwa dokonana przez ministra właściwego do spraw zdrowia w roku 2027 r. wyniesie 6.800.000 tys. zł i będzie wyższa od wpłaty w roku 2026 (4.000.000 tys. zł) o 2.800.000 tys. zł, tj. o 70%. Zwiększona kwota dotacji zaplanowana do przekazania z budżetu państwa do Funduszu w 2027 r. wynika z art. 3 ust. 4 ustawy z dnia 21 listopada 2025 r. o zmianie ustawy o Funduszu Medycznym oraz ustawy o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych.

Koszty realizacji zadań Funduszu w 2027 r. zaplanowano w wysokości 8.308.132 tys. zł i będą wyższe od planu na 2026 r. (6.098.773 tys. zł) o 2.209.359 tys. zł, tj. o 36,2%. Powyższy wzrost wynika przede wszystkim z wyższych kosztów:

- planowanych dotacji inwestycyjnych przeznaczonych na wsparcie szpitali pediatrycznych, podmiotów leczniczych udzielających świadczeń zdrowotnych w zakresie opieki psychiatrycznej i leczenia uzależnień, a także szpitali onkologicznych,
- subfunduszu modernizacji podmiotów leczniczych przeznaczonych m.in. na wsparcie budowy/modernizacji lądowisk przy szpitalnych oddziałach ratunkowych.

Ponadto po raz pierwszy zaplanowano środki na zadania finansowane z subfunduszu infrastruktury na potrzeby obronne państwa.

Koszty inwestycyjne zaplanowano w wysokości 5.769.139 tys. zł i będą wyższe od planu na 2026 r. o 2.666.728 tys. zł, tj. o 86%.

Stan Funduszu na koniec 2027 r. zaplanowano w wysokości 1.735.444 tys. zł i będzie niższy od planu na 2026 r. (6.649.810 tys. zł) o 4.914.366 tys. zł, tj. o 73,9%. Niższy stan Funduszu na koniec roku wynika głównie z wyższych wypłat dotacji inwestycyjnych. Stan Funduszu na koniec roku dotyczy w całości środków pieniężnych.

Wolne środki finansowe przekazane w zarządzanie Ministrowi Finansów zaplanowano w kwocie 1.735.444 tys. zł.

3.16. Fundusz Modernizacji Bezpieczeństwa Publicznego i Ochrony Ludności

Fundusz Modernizacji Bezpieczeństwa Publicznego został utworzony na podstawie art. 31c ustawy z dnia 30 maja 1996 r. o gospodarowaniu niektórymi składnikami mienia Skarbu Państwa oraz o Agencji Mienia Wojskowego. Fundusz zmienił nazwę na Fundusz Modernizacji Bezpieczeństwa Publicznego i Ochrony Ludności i funkcjonuje na podstawie ustawy z dnia 10 lipca 2015 r. o Agencji Mienia Wojskowego oraz ustawy z dnia 5 grudnia 2024 r. o ochronie ludności i obronie cywilnej.

Dysponentem Funduszu jest minister właściwy do spraw wewnętrznych.

Przychodami Funduszu są:

- wpłaty w wysokości 93% wartości nadwyżki przychodów nad kosztami uzyskanej przez Agencję Mienia Wojskowego z gospodarowania mieniem Skarbu Państwa przekazanej do Agencji przez jednostki podległe Ministrowi Spraw Wewnętrznych i Administracji,

- środki, o których mowa w art. 5 ust. 1 pkt 2 ustawy o finansach publicznych, które za zgodą Komisji Europejskiej mogą zostać przeznaczone na wsparcie realizacji zadań, o których mowa w art. 152 ust. 2 ustawy o ochronie ludności i obronie cywilnej,
- środki pieniężne pochodzące z grzywien nakładanych w drodze mandatu karnego, o których mowa w art. 23 ust. 6 ustawy z dnia 24 sierpnia 1991 r. o Państwowej Straży Pożarnej,
- odsetki od wolnych środków przekazanych w zarządzanie zgodnie z przepisami ustawy o finansach publicznych,
- inne przychody, w tym wpłaty, o których mowa w art. 157 ww. ustawy o ochronie ludności i obronie cywilnej, darowizny, spadki i zapisy.

Uzyskane środki przeznacza się na realizację zadań inwestycyjnych oraz na modernizację uzbrojenia i wyposażenia organów i jednostek podległych ministrowi właściwemu do spraw wewnętrznych lub przez niego nadzorowanych, w szczególności Policji i Straży Granicznej oraz na uzupełnienie finansowania zadań ochrony ludności i obrony cywilnej, o których mowa w art. 152 ust. 2 ww. ustawy o ochronie ludności i obronie cywilnej.

Planowany stan Funduszu na początek 2027 r. wyniesie 6.287 tys. zł i dotyczy w całości środków pieniężnych.

Przychody Funduszu na 2027 r. zaplanowano w wysokości 563 tys. zł, co stanowi wzrost o 353 tys. zł, tj. 168,1% planu na rok 2026 (210 tys. zł). Ich źródłem będą odsetki od środków przekazanych w zarządzanie Ministrowi Finansów (163 tys. zł) oraz prognozowane wpływy z tytułu art. 157 ustawy o ochronie ludności i obronie cywilnej (400 tys. zł). Wzrost przychodów w stosunku do roku 2026 wynika z planowanych wyższych odsetek bankowych oraz przewidywanych wyższych wpłat spółek z udziałem Skarbu Państwa dokonywanych na podstawie przepisów ustawy o ochronie ludności i obronie cywilnej. Spółki z udziałem jednostek samorządu terytorialnego i spółki z udziałem państwowych osób prawnych mogą przeznaczać corocznie na wpłatę do Funduszu, do 0,3% zysków netto za rok poprzedni w rozumieniu ustawy z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości lub międzynarodowego standardu rachunkowości stosowanego przez daną spółkę.

W roku 2027 Agencja Mienia Wojskowego nie przewiduje osiągnięcia zysku z gospodarowania mieniem przejętym z resortu spraw wewnętrznych i administracji pozwalającego na uzyskanie środków finansowych możliwych do przekazania w ramach funduszu celowego.

Koszty zostały zaplanowane w wysokości 1.200 tys. zł i będą niższe od planu na rok 2026 (4.611 tys. zł) o 3.411 tys. zł, tj. o 74%. Zostaną one przeznaczone przez Wyższą Szkołę Straży Granicznej na dofinansowanie kosztów realizacji inwestycji pt. „Centrum Dialogu Międzykulturowego".

Inwestycja finansowana jest ze środków Funduszu Azylu, Migracji i Integracji na lata 2021-2027, ze środków Funduszu Modernizacji Bezpieczeństwa Publicznego i Ochrony Ludności oraz z przychodów własnych Uczelni.

Niższe koszty ww. Funduszu względem 2026 r. wynikają z zaplanowania realizacji wyłącznie przedmiotowej inwestycji w ramach wydatków na inwestycje i zakupy inwestycyjne.

Stan Funduszu na koniec roku wyniesie 5.650 tys. zł i dotyczy w całości środków pieniężnych.

Wolne środki finansowe przekazane w zarządzanie Ministrowi Finansów wyniosą 5.650 tys. zł.

3.17. Fundusz Pomocy Pokrzywdzonym oraz Pomocy Postpenitencjarnej

Fundusz Pomocy Pokrzywdzonym oraz Pomocy Postpenitencjarnej funkcjonuje na podstawie ustawy z dnia 6 czerwca 1997 r. – Kodeks karny wykonawczy oraz rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 13 września 2017 r. w sprawie Funduszu Pomocy Pokrzywdzonym oraz Pomocy Postpenitencjarnej – Funduszu Sprawiedliwości.

Celem Funduszu jest pomoc pokrzywdzonym i świadkom przestępstw, przeciwdziałanie przestępczości oraz pomoc postpenitencjarna.

Dysponentem Funduszu jest Minister Sprawiedliwości.

W ramach Funduszu realizowane są następujące zadania:

- udzielanie przez zawodowych kuratorów sądowych oraz Służbę Więzienną pomocy osobom pozbawionym wolności, zwalnianym z zakładów karnych i aresztów śledczych oraz osobom im najbliższym,
- udzielanie pomocy osobom pokrzywdzonym przestępstwem oraz osobom im najbliższym, w tym pomocy medycznej, psychologicznej, rehabilitacyjnej, prawnej oraz materialnej,
- działalność podejmowaną lub powierzaną przez Dysponenta Funduszu, mającą na celu wsparcie i rozwój systemu pomocy dla osób pokrzywdzonych przestępstwem i świadków oraz pomocy postpenitencjarnej, a także przeciwdziałanie przyczynom przestępczości.

Planuje się, że stan Funduszu na początek roku wyniesie 915.008 tys. zł, z tego środki pieniężne 504.424 tys. zł, należności 252.000 tys. zł, zobowiązania 416 tys. zł oraz pozostałe środki obrotowe 159.000 tys. zł.

Planowane **przychody** Funduszu w 2027 r. wyniosą 411.663 tys. zł, co stanowi wzrost o 25.254 tys. zł w stosunku do planu na rok 2026 (386.409 tys. zł), tj. o 6,5%.

Powyższy wzrost wynika przede wszystkim z wyższych wpływów z tytułu odsetek, potrąceń z wynagrodzeń skazanych oraz orzeczonych przez sądy nawiązek i świadczeń pieniężnych.

Wyższy poziom planowanych odsetek wynika z przewidywanego utrzymania środków Funduszu w zarządzaniu Ministra Finansów. Wzrost wpływów z tytułu nawiązek i świadczeń pieniężnych oraz potrąceń z wynagrodzeń skazanych przyjęto na podstawie prognozowanego poziomu realizacji tych należności, z uwzględnieniem dotychczasowych wpływów oraz przewidywanego wykonania planu w 2026 r.

Na kwotę przychodów składają się m.in. wpłaty z tytułu:

- orzeczonych przez sądy nawiązek oraz świadczeń pieniężnych w wysokości 343.294 tys. zł,
- potrąceń z wynagrodzeń skazanych w wysokości 46.753 tys. zł,
- innych przychodów w wysokości 849 tys. zł,
- innych zwiększeń w wysokości 373 tys. zł.

Koszty Funduszu w 2027 r. wyniosą 379.060 tys. zł i będą wyższe o 9.570 tys. zł od zaplanowanych na rok 2026 (369.490 tys. zł), tj. o 2,6%.

Środki Funduszu zostaną przeznaczone na:

- dotacje na realizację zadań bieżących związanych ze zmniejszeniem lub zapobieganiem negatywnym skutkom pokrzywdzenia przestępstwami oraz przeciwdziałanie przestępczości, a także na pomoc postpenitencjarną realizowaną przez jednostki spoza sektora finansów publicznych – 268.280 tys. zł,
- świadczenia wypłacane przez kuratorów sądowych oraz Służbę Więzienną w ramach pomocy postpenitencjarnej – 20.381 tys. zł,
- pozostałe świadczenia społeczne – 6.420 tys. zł,
- koszty własne, na które składają się m.in. wynagrodzenia bezosobowe wraz z pochodnymi osób zaangażowanych w realizację i obsługę zadań Funduszu, utrzymanie systemu informatycznego do obsługi wniosków, przeprowadzanie akcji edukacyjnych, badań i analiz efektywności systemu pomocy pokrzywdzonym, upowszechnianie wiedzy na temat praw osób pokrzywdzonych oraz działania promocyjne Funduszu – 29.725 tys. zł,
- pozostałe koszty, w tym umorzenia i odpisy z tytułu nawiązek i świadczeń pieniężnych oraz odpisy aktualizujące należności – 54.254 tys. zł.

Stan Funduszu na koniec roku zaplanowano w wysokości 947.611 tys. zł, z czego 537.027 tys. zł stanowią środki pieniężne, należności 252.000 tys. zł, zobowiązania 416 tys. zł, a pozostałe środki obrotowe 159.000 tys. zł.

Wolne środki finansowe przekazane w zarządzanie Ministrowi Finansów wyniosą 537.027 tys. zł.

3.18. Fundusz Pracy

Fundusz Pracy działa na podstawie ustawy z dnia 20 marca 2025 r. o rynku pracy i służbach zatrudnienia.

Dysponentem Funduszu jest minister właściwy do spraw pracy.

Podstawowym zadaniem Funduszu jest aktywizacja zawodowa bezrobotnych oraz łagodzenie skutków bezrobocia.

Planuje się, że stan Funduszu na początek roku wyniesie 29.282.090 tys. zł i będzie wyższy od planu na 2026 r. o 3.751.713 tys. zł, tj. o 14,7%. Wyższy stan Funduszu na początek roku wynika, per saldo, głównie z wyższych planowanych środków pieniężnych o 5.389.190 tys. zł – głównie z tytułu wyższego przewidywanego wykonania w 2026 r. przychodów od kosztów o 2.791.537 tys. zł. Stan Funduszu obejmuje:

- środki pieniężne w wysokości 18.107.398 tys. zł,
- należności w wysokości 11.234.692 tys. zł, w tym głównie pożyczki udzielone do Funduszu Solidarnościowego: w 2019 r. na realizację świadczenia uzupełniającego dla osób niezdolnych do samodzielnej egzystencji (2.700.000 tys. zł); w 2020 r. na realizację renty socjalnej (4.000.000 tys. zł); w 2023 r. na realizację zadań, o których mowa

w art. 6b ustawy o Funduszu Solidarnościowym, m.in. na realizację kolejnego dodatkowego rocznego świadczenia pieniężnego dla emerytów i rencistów (4.400.000 tys. zł),

- zobowiązania w wysokości 60.000 tys. zł.

Przychody Funduszu w 2027 r. zaplanowano w wysokości 12.940.768 tys. zł i będą wyższe od planu na 2026 r. (12.359.665 tys. zł) o 581.103 tys. zł, tj. o 4,7%. Powyższy wzrost wynika głównie z planowanych wyższych przychodów z tytułu składki wnoszonej na Fundusz o 500.000 tys. zł.

Na przychody składają się: składki wnoszone przez pracodawców za zatrudnionych pracowników oraz przez osoby prowadzące pozarolniczą działalność gospodarczą (1,0% podstawy wymiaru), środki otrzymane z Unii Europejskiej, pozostałe przychody, w tym z tytułu odsetek.

Koszty realizacji zadań Funduszu zaplanowano w 2027 r. w wysokości 10.239.081 tys. zł i będą wyższe od planu na 2026 r. (10.109.564 tys. zł) o 129.517 tys. zł, tj. o 1,3%. Powyższy wzrost wynika, per saldo głównie z tytułu wzrostu refundacji wynagrodzeń pracowników młodocianych o 278.979 tys. zł.

Środki Funduszu zostaną przeznaczone głównie na:

- zasiłki dla bezrobotnych i składki na ubezpieczenia społeczne od zasiłków (przyjęto, że wypłaconych zostanie średniomiesięcznie ok. 126,9 tys. zasiłków, a przeciętna wysokość zasiłku wyniesie 1.554,3 zł (łącznie ze składkami na ubezpieczenia społeczne 1.979,9 zł), zasiłki i świadczenia przedemerytalne, dodatki aktywizacyjne, świadczenia integracyjne, Pracownicze Plany Kapitałowe,
- formy pomocy i aktywność zawodową, głównie na: formy pomocy, programy aktywizacyjne, dofinansowanie pracodawcom kosztów kształcenia młodocianych pracowników i praktyk absolwenckich, Krajowy Fundusz Szkoleniowy, wspieranie rodziców w opiece nad dziećmi, refundację wynagrodzeń młodocianych pracowników,
- dofinansowanie wynagrodzeń pracowników wojewódzkich i powiatowych urzędów pracy, dodatki motywacyjne dla pracowników wojewódzkich i powiatowych urzędów pracy oraz Ochotniczych Hufców Pracy.

Koszty inwestycyjne zostały zaplanowane w wysokości 1.224 tys. zł i zostaną przeznaczone głównie na prawa autorskie oraz koszty inwestycyjne w ramach programów pilotażowych.

Stan Funduszu na koniec roku zaplanowano w wysokości 31.983.777 tys. zł i będzie wyższy od planu na 2026 r. o 4.203.299 tys. zł, tj. o 15,1%. Wyższy stan Funduszu na koniec roku wynika z per saldo, z wyższych planowanych środków pieniężnych o 5.840.776 tys. zł – głównie z tytułu wyższych środków pieniężnych na początek roku 2027. Stan Funduszu na koniec roku obejmuje:

- środki pieniężne w wysokości 22.417.585 tys. zł,
- należności w wysokości 9.636.192 tys. zł, w tym głównie pożyczki udzielone do Funduszu Solidarnościowego: w 2019 r. na realizację świadczenia uzupełniającego dla osób niezdolnych do samodzielnej egzystencji (2.300.000 tys. zł) – zmniejszenie w porównaniu do planu na 2026 r. wynika z planowanej spłaty pożyczki w kwocie

400.000 tys. zł; w 2020 r. na realizację renty socjalnej (4.000.000 tys. zł); w 2023 r. na realizację zadań, o których mowa w art. 6b ustawy o Funduszu Solidarnościowym, m.in. na realizację kolejnego dodatkowego rocznego świadczenia pieniężnego dla emerytów i rencistów (3.200.000 tys. zł) – zmniejszenie w porównaniu do planu na 2026 r. wynika z planowanych spłat pożyczek w łącznej kwocie 1.200.000 tys. zł,

- zobowiązania w wysokości 70.000 tys. zł.

Planuje się, że wolne środki finansowe przekazane w zarządzanie Ministrowi Finansów wyniosą 21.350.000 tys. zł.

3.19. Fundusz Prewencji i Rehabilitacji

Fundusz Prewencji i Rehabilitacji działa na podstawie ustawy z dnia 20 grudnia 1990 r. o ubezpieczeniu społecznym rolników i przeznaczony jest na finansowanie kosztów rzeczowych Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego związanych z zapobieganiem wypadkom przy pracy rolniczej i rolniczym chorobom zawodowym oraz działań na rzecz pomocy ubezpieczonym osobom uprawnionym do świadczeń z ubezpieczenia, wykazującym całkowitą niezdolność do pracy w gospodarstwie rolnym, ale rokującym jej odzyskanie w wyniku leczenia i rehabilitacji leczniczej.

Dysponentem Funduszu jest Prezes Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego.

Stan Funduszu na początek 2027 r. zaplanowano na kwotę 2.429 tys. zł, w tym środki pieniężne w wysokości 2.435 tys. zł.

Przychody Funduszu w 2027 r. zaplanowano w kwocie 69.808 tys. zł, tj. więcej o 1% (o kwotę 692 tys. zł) w porównaniu do planu na rok 2026 (69.116 tys. zł). Podstawowym przychodem, który stanowi 78,8% wszystkich przychodów Funduszu, jest odpis z Funduszu Składkowego, który w 2027 r. wyniesie 55.035 tys. zł, tj. o 527 tys. zł więcej niż w planie na 2026 r. (54.508 tys. zł).

W roku 2027 do Funduszu zaplanowano dotację z budżetu państwa w wysokości 14.553 tys. zł, tj. na poziomie o 1,4% wyższym (o 200 tys. zł) niż w planie na rok 2026 (14.353 tys. zł).

Koszty Funduszu w 2027 r. zaplanowano w wysokości 69.260 tys. zł. tj. pozostały na poziomie planu na rok 2026. Największy udział w kosztach ogółem stanowić będą koszty własne Funduszu w wysokości 65.760 tys. zł, które pozostały na poziomie planu na rok 2026. Zostaną one przeznaczone przede wszystkim na sfinansowanie rehabilitacji leczniczej rolników oraz turnusów rehabilitacyjnych dzieci rolników w okresie wakacji.

Ponadto w planie finansowym ujęte zostały także koszty inwestycyjne w wysokości 3.500 tys. zł, co stanowi poziom planu na rok 2026. Dotacje inwestycyjne zostały zaplanowane zgodnie z zapotrzebowaniem Centrów Rehabilitacji Rolników KRUS.

Stan Funduszu na koniec 2027 r. zaplanowano na kwotę 2.977 tys. zł, która obejmuje: środki pieniężne w kwocie 2.983 tys. zł.

3.20. Fundusz Promocji Kultury

Fundusz Promocji Kultury został utworzony na mocy ustawy z dnia 19 listopada 2009 r. o grach hazardowych.

Celem Funduszu jest dofinansowywanie zadań związanych z promowaniem lub wspieraniem: ogólnopolskich i międzynarodowych przedsięwzięć artystycznych (w tym o charakterze edukacyjnym), twórczości literackiej i czasopiśmiennictwa, działań na rzecz kultury języka polskiego i rozwoju czytelnictwa, czasopism kulturalnych i literatury niskonakładowej, działań na rzecz ochrony polskiego dziedzictwa narodowego, twórców i artystów (w tym w formie pomocy socjalnej), zadań realizowanych w ramach projektów z zakresu kultury i ochrony dziedzictwa narodowego (w tym projektów inwestycyjnych oraz projektów współfinansowanych z funduszy europejskich i międzynarodowych), a także zadań realizowanych przez Polski Instytut Sztuki Filmowej i wypłata wynagrodzeń z tytułu wypożyczeń bibliotecznych.

Dysponentem Funduszu jest minister właściwy do spraw kultury i ochrony dziedzictwa narodowego.

Planuje się, że stan Funduszu na początek 2027 r. wyniesie 114.289 tys. zł, z tego: środki pieniężne w wysokości 113.468 tys. zł oraz należności w wysokości 821 tys. zł.

Planowane **przychody** Funduszu w 2027 r. wyniosą 410.900 tys. zł, co stanowi wzrost o 38.200 tys. zł w stosunku do planu na rok 2026 (372.700 tys. zł), tj. o 10,2%. Powyższy wzrost wynika głównie z wyższych przychodów z dopłat do gier hazardowych w porównaniu do planu na rok 2026 i jest zgodny z prognozą otrzymaną od Totalizatora Sportowego Sp. z o.o.

Na kwotę przychodów składają się m.in.:

- 20% wpływów z tytułu dopłat do stawek w grach hazardowych objętych monopolem państwa w kwocie 401.400 tys. zł,
- wpływy z pozostałych odsetek w kwocie 4.000 tys. zł,
- wpływy ze zwrotów dotacji oraz płatności bieżących i inwestycyjnych w kwocie 5.000 tys. zł.

Koszty Funduszu wyniosą w 2027 r. 461.012 tys. zł i będą wyższe o 50.000 tys. zł od zaplanowanych na rok 2026 (411.012 tys. zł), tj. o 12,2%. Wzrost ten wynika m.in. z konieczności realizacji dofinansowań w nowych wskazanych do sfinansowania ze środków Funduszu programach Ministra, w tym Bliska Kultura oraz programy z zakresu wparcia rozwoju sektorów kreatywnych i promocji kultury za granicą (w tym Sezonu kulturalnego Polska-Francja).

Środki Funduszu zostaną przeznaczone głównie na promowanie lub wspieranie:

- ogólnopolskich i międzynarodowych przedsięwzięć artystycznych, w tym o charakterze edukacyjnym – 230.616 tys. zł,
- twórczości literackiej i czasopiśmiennictwa oraz działań na rzecz kultury języka polskiego i rozwoju czytelnictwa, wspieranie czasopism kulturalnych i literatury niskonakładowej – 45.000 tys. zł,
- działań na rzecz ochrony polskiego dziedzictwa narodowego – 103.000 tys. zł,
- zadań realizowanych w ramach projektów, w tym projektów inwestycyjnych oraz projektów współfinansowanych z funduszy europejskich i międzynarodowych, z zakresu kultury i ochrony dziedzictwa narodowego – 40.000 tys. zł,

- twórców i artystów, w tym w formie pomocy socjalnej – 10.000 tys. zł

oraz na zadania realizowane przez Polski Instytut Sztuki Filmowej – 21.000 tys. zł i realizację wypłat wynagrodzeń z tytułu wypożyczeń bibliotecznych – 11.384 tys. zł.

Koszty inwestycyjne wyniosą 140.000 tys. zł i będą wyższe o 27.000 tys. zł od zaplanowanych na rok 2026 (113.000 tys. zł). Środki przeznaczone będą na dotacje inwestycyjne tj. na dofinansowania w trybie konkursowym programów ministra, w ramach których beneficjentami będą zarówno jednostki zaliczane jak i niezaliczane do sektora finansów publicznych.

Stan Funduszu na koniec roku zaplanowano w wysokości 64.177 tys. zł i dotyczy środków pieniężnych w wysokości 63.600 tys. zł oraz należności w kwocie 577 tys. zł.

Wolne środki finansowe przekazane w zarządzanie Ministrowi Finansów wyniosą 63.600 tys. zł.

3.21. Fundusz Rekompensacyjny

Fundusz Rekompensacyjny działa na podstawie ustawy z dnia 8 lipca 2005 r. o realizacji prawa do rekompensaty z tytułu pozostawienia nieruchomości poza granicami Rzeczypospolitej Polskiej. Przeznaczony jest na finansowanie wypłat świadczeń pieniężnych z tytułu rekompensat za mienie pozostawione poza obecnymi granicami Rzeczypospolitej Polskiej oraz na obsługę wypłat z tytułu tych świadczeń.

Stan Funduszu na początek 2027 r. zaplanowano na kwotę 1.579.002 tys. zł, która obejmuje: środki pieniężne w wysokości 1.555.330 tys. zł, należności w wysokości 25.677 tys. zł i zobowiązania w wysokości 2.005 tys. zł.

Planowane **przychody** Funduszu w 2027 r. wyniosą 194.850 tys. zł i będą niższe o 21.150 tys. zł od zaplanowanych w ustawie budżetowej na rok 2026 (216.000 tys. zł), tj. o 9,8%. Ich źródłem będą środki z Zasobu Własności Rolnej Skarbu Państwa przekazywane do Ministerstwa Spraw Wewnętrznych i Administracji w formie zaliczek kwartalnych w terminie 30 dni po zakończeniu kwartału w wysokości 104.850 tys. zł oraz odsetki od wolnych środków przekazanych w zarządzanie Ministrowi Finansów w wysokości 90.000 tys. zł. Niższe przychody Funduszu w 2027 r. będą konsekwencją zmiany rozporządzenia Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi w sprawie szczegółowych zasad gospodarki finansowej Zasobu Własności Rolnej Skarbu Państwa, w którym nastąpiła zmiana sposobu naliczenia rocznego zobowiązania ZWSRP na 2027 r. z tytułu wpłat na zasilenie Funduszu Rekompensacyjnego.

Koszty Funduszu, które w 2027 r. zaplanowano w kwocie 153.000 tys. zł, będą niższe o 156.000 tys. zł od zaplanowanych w ustawie budżetowej na rok 2026 (309.000 tys. zł), tj. o 50,5%. Na powyższą kwotę składają się:

- wypłaty rekompensat dla osób uprawnionych z tytułu pozostawienia nieruchomości poza obecnymi granicami Rzeczypospolitej Polskiej w kwocie 150.000 tys. zł,
- wypłata prowizji zmiennej i stałej dla BGK z tytułu powierzenia bankowi wypłaty rekompensat i zapłata wynagrodzenia za usługę wsparcia technicznego aplikacji Systemu Informatycznego Rejestrów (SIR) w kwocie 3.000 tys. zł.

Niższe koszty Funduszu w 2027 r. będą konsekwencją przewidywanej niższej wypłaty rekompensat dla osób uprawnionych.

Stan Funduszu na koniec 2027 r. zaplanowano na kwotę 1.620.852 tys. zł, która obejmuje: środki pieniężne w wysokości 1.596.140 tys. zł, należności w wysokości 25.717 tys. zł i zobowiązania w wysokości 1.005 tys. zł.

Wolne środki finansowe przekazane w zarządzanie Ministrowi Finansów wyniosą 1.596.140 tys. zł.

3.22. Fundusz Rekompensat Pośrednich Kosztów Emisji

Fundusz Rekompensat Pośrednich Kosztów Emisji został powołany na mocy ustawy z dnia 19 lipca 2019 r. o systemie rekompensat dla sektorów i podsektorów energochłonnych.

Dysponentem Funduszu jest minister właściwy do spraw gospodarki.

Stan Funduszu na początek 2027 r. zaplanowano na kwotę 6.859.416 tys. zł i obejmuje w całości środki pieniężne.

Planowane **przychody** Funduszu w 2027 r. wyniosą 3.302.960 tys. zł i będą niższe o 2.112.550 tys. zł od ujętych w ustawie budżetowej na rok 2026 (5.415.510 tys. zł), tj. o 39%. Spadek przychodów jest wynikiem niższych przychodów z tytułu wpływów ze sprzedaży uprawnień do emisji, o których mowa w art. 49 ust. 2c ustawy z dnia 12 czerwca 2015 r. o systemie handlu uprawnieniami do emisji gazów cieplarnianych, co wynika z cen rynkowych ww. uprawnień, oraz niższych odsetek od wolnych środków Funduszu.

W 2027 r. **koszty** Funduszu zaplanowano w kwocie 3.567.170 tys. zł, co oznacza, że poziom tej pozycji planu finansowego nie uległ zmianie w stosunku do poziomu określonego w ustawie budżetowej na 2026 r.

Koszty Funduszu obejmują głównie wydatki na wypłatę rekompensat z tytułu przenoszenia kosztów zakupu uprawnień do emisji na ceny energii elektrycznej zużywanej do wytwarzania produktów w sektorach i podsektorach energochłonnych w wysokości 3.567.067 tys. zł.

Stan Funduszu na koniec 2027 r. zaplanowano na kwotę 6.595.206 tys. zł, która obejmuje w całości środki pieniężne, które będą przekazane w depozyt u Ministra Finansów.

3.23. Fundusz Reprywatyzacji

Podstawą prawną działania Funduszu Reprywatyzacji jest art. 56 ust. 1 ustawy z dnia 30 sierpnia 1996 r. o komercjalizacji i niektórych uprawnieniach pracowników.

Dysponentem Funduszu jest minister właściwy do spraw finansów publicznych.

Stan Funduszu na początek 2027 r. zaplanowano na kwotę 7.635.992 tys. zł, z tego: środki pieniężne 4.436.725 tys. zł, należności 275.000 tys. zł i skarbowe papiery wartościowe 2.924.267 tys. zł.

Na rok 2027 **przychody** Funduszu zostały zaplanowane w wysokości 1.273.156 tys. zł, wyższe o 878.043 tys. zł, tj. o 222,2% w stosunku do planu na rok 2026 (395.113 tys. zł), natomiast **koszty** realizacji zadań Funduszu zaplanowano w kwocie 459.100 tys. zł, będą one na tym samym poziomie co zaplanowane w ustawie budżetowej na rok 2026.

Zwiększenie planowanych przychodów w stosunku do planu na 2026 r. wynika z planowanych przez Ministra Aktywów Państwowych na 2027 r. przychodów o których mowa w art. 56 ust. 1 ustawy o komercjalizacji i niektórych uprawnieniach pracowników.

Na rachunku Funduszu gromadzone są środki pochodzące ze sprzedaży 5% akcji należących do Skarbu Państwa w każdej ze spółek powstałych w wyniku komercjalizacji, środki z tytułu świadczeń należnych Skarbowi Państwa, o których mowa w art. 31 ust. 1, art. 31a oraz art. 39 ust. 3 ustawy z dnia 9 marca 2017 r. o szczególnych zasadach usuwania skutków prawnych decyzji reprywatyzacyjnych dotyczących nieruchomości warszawskich, wydanych z naruszeniem prawa, a także odsetki od udzielonych pożyczek, odsetki od środków zgromadzonych na rachunku Funduszu oraz wpływy z tytułu posiadania lub zbycia akcji nabytych ze środków Funduszu.

Środki przeznaczane są na:

- wypłatę odszkodowań wynikających z prawomocnych wyroków i ugód sądowych oraz ostatecznych decyzji administracyjnych, wydanych w związku z nacjonalizacją mienia w wysokości 300.000 tys. zł,
- wypłatę odszkodowań przyznanych na podstawie uznania za nieważne orzeczeń wydanych wobec osób represjonowanych za działalność na rzecz niepodległego bytu Państwa Polskiego w wysokości 10.000 tys. zł,
- wypłatę odszkodowań lub zadośćuczynień, o których mowa w art. 33 ustawy z dnia 9 marca 2017 r. o szczególnych zasadach usuwania skutków prawnych decyzji reprywatyzacyjnych dotyczących nieruchomości warszawskich, wydanych z naruszeniem prawa w wysokości 1.500 tys. zł,
- realizację porozumień zawieranych przez ministra właściwego do spraw finansów publicznych oraz jednostki samorządu terytorialnego w sprawie dotacji celowych na rzecz jednostek samorządu terytorialnego przeznaczonych na dofinansowanie zaspokajania przez te jednostki roszczeń byłych właścicieli mienia przejętego przez Skarb Państwa, w szczególności przez wydanie rzeczy lub wypłatę świadczeń wynikających z prawomocnych wyroków i ugód sądowych oraz ostatecznych decyzji administracyjnych wydanych w związku z nacjonalizacją mienia w wysokości 80.000 tys. zł,
- pokrycie kosztów postępowania sądowego i egzekucyjnego, w tym wynagrodzeń biegłych sądowych za sporządzanie ekspertyz, których koszty w wyroku ponosi pozwany – Skarb Państwa oraz pokrycie kosztów zastępstwa procesowego w sprawach prowadzonych poza granicami kraju łącznie w wysokości 7.000 tys. zł, z tego: 3.000 tys. zł w § 649 i 4.000 tys. zł w § 676,
- pokrycie kosztów wynagrodzeń wypłacanych na podstawie umów cywilnoprawnych w zakresie specjalistycznych opinii i analiz, w ramach realizacji celów w wysokości 100 tys. zł,
- udzielanie przez Skarb Państwa reprezentowany przez ministra właściwego do spraw aktywów państwowych pożyczek na rzecz spółek z udziałem Skarbu Państwa lub państwowej osoby prawnej, w których ponad połowa akcji lub udziałów należy do Skarbu Państwa lub innych państwowych osób prawnych oraz na rzecz

przedsiębiorców, w stosunku do których osoby, o których mowa wyżej są przedsiębiorcami dominującymi (jest to zadanie fakultatywne uzależnione od zgłoszonych potrzeb pożyczkowych na dany rok - na 2027 r. nie planuje się kosztów na ten cel),

- odsetki w wysokości 60.000 tys. zł,
- wydatki bieżące w wysokości 500 tys. zł.

Planuje się, że stan Funduszu na koniec 2027 r. wyniesie 8.450.048 tys. zł, z tego: środki pieniężne 5.436.921 tys. zł, należności 247.500 tys. zł i skarbowe papiery wartościowe 2.765.627 tys. zł.

Wolne środki finansowe przekazane w zarządzanie Ministrowi Finansów wyniosą 5.436.921 tys. zł.

3.24. Fundusz Rozwiązywania Problemów Hazardowych

Fundusz Rozwiązywania Problemów Hazardowych został utworzony na podstawie art. 88 ustawy z dnia 19 listopada 2009 r. o grach hazardowych.

Dysponentem Funduszu jest Minister Zdrowia.

Środki Funduszu przeznacza się na następujące zadania:

- prowadzenie działalności informacyjno-edukacyjnej i opracowywanie specjalistycznych ekspertyz, raportów, sprawozdań dotyczących problematyki uzależnień od hazardu lub innych uzależnień niestanowiących uzależnienia od substancji psychoaktywnych,
- opracowywanie i wdrażanie nowych metod profilaktyki i rozwiązywania problemów wynikających z uzależnień od hazardu lub innych uzależnień niestanowiących uzależnienia od substancji psychoaktywnych,
- udzielanie finansowej pomocy instytucjom i stowarzyszeniom realizującym zadania związane z rozwiązywaniem problemów wynikających z uzależnień od hazardu lub innych uzależnień niestanowiących uzależnienia od substancji psychoaktywnych, w tym sporządzanie oceny rozpowszechnienia i zagrożeń patologicznym hazardem,
- prowadzenie działań ukierunkowanych na podnoszenie jakości programów profilaktycznych i terapeutycznych, a także zwiększanie kompetencji zawodowych osób zajmujących się leczeniem w celu zwiększenia skuteczności oraz dostępności leczenia uzależnień od hazardu lub innych uzależnień niestanowiących uzależnienia od substancji psychoaktywnych dla osób uzależnionych i ich bliskich,
- zadania określone w przepisach o zdrowiu publicznym, tj. profilaktykę uzależnień oraz profilaktykę zdrowia psychicznego.

Planuje się, że stan Funduszu na początek 2027 r. wyniesie 26.187 tys. zł, w tym środki pieniężne w kwocie 26.014 tys. zł i należności w wysokości 173 tys. zł.

Planowane **przychody** Funduszu w 2027 r. wyniosą 46.011 tys. zł, co stanowi wzrost o 2.081 tys. zł, tj. o 4,7% w stosunku do planu na rok 2026 (43.930 tys. zł). Powyższy wzrost wynika z wyższych wpływów z dopłat do stawek w grach losowych stanowiących monopol Państwa.

Koszty Funduszu wyniosą w 2027 r. 41.000 tys. zł, tj. analogiczny poziom jak w planie na 2026 r. Całość kosztów w 2027 r. stanowią koszty dotacji na realizację zadań bieżących.

Stan Funduszu na koniec roku zaplanowano w wysokości 31.198 tys. zł i dotyczy w całości środków pieniężnych.

Wolne środki finansowe przekazane w zarządzanie Ministrowi Finansów wyniosą 31.198 tys. zł.

3.25. Fundusz Rozwoju Kultury Fizycznej

Fundusz Rozwoju Kultury Fizycznej został utworzony na mocy ustawy z dnia 19 listopada 2009 r. o grach hazardowych. Środkami Funduszu dysponuje minister właściwy do spraw kultury fizycznej.

Środki Funduszu w 2027 r. zostaną przeznaczone na:

- przebudowę, remonty i dofinansowanie inwestycji obiektów sportowych,
- rozwijanie sportu wśród dzieci i młodzieży,
- rozwijanie sportu wśród osób niepełnosprawnych,
- rozwój turystyki społecznej sprzyjającej aktywności fizycznej społeczeństwa,
- zapobieganie skutkom klęski żywiołowej lub ich usunięcie w turystyce.

Planowany stan Funduszu na początek 2027 r. wynosi 1.025.469 tys. zł i dotyczy: środków pieniężnych w wysokości 1.009.111 tys. zł oraz należności w wysokości 16.358 tys. zł. Stan Funduszu będzie wyższy od planu na rok 2026 o 200.135 tys. zł. Wyższy stan wynika, głównie z wyższego stanu środków pieniężnych o 190.337 tys. zł.

Planowane **przychody** Funduszu w 2027 r. wyniosą 1.684.492 tys. zł, co stanowi wzrost o 135.343 tys. zł w stosunku do planu na rok 2026 (1.549.149 tys. zł), tj. o 8,7%. Zwiększenie wynika głównie ze wzrostu prognoz Totalizatora Sportowego w zakresie wpłat z dopłat do stawek w grach losowych.

Na kwotę przychodów składają się:

- wpływy z dopłat do stawek w grach losowych w wysokości 1.505.296 tys. zł,
- wpływy związane z promocją prozdrowotnych wyborów konsumentów w wysokości 117.000 tys. zł,
- odsetki w wysokości 62.196 tys. zł.

Koszty Funduszu w 2027 r. wyniosą 1.805.060 tys. zł, co stanowi 98,8% planu na rok 2026 (1.827.060 tys. zł).

Środki Funduszu zostaną przeznaczone przede wszystkim na dotacje na realizację zadań bieżących oraz dotacje inwestycyjne.

Wydatki inwestycyjne wyniosą w 2027 r. 930.000 tys. zł, i będą niższe o 26.000 tys. zł od zaplanowanych na rok 2026 (956.000 tys. zł), tj. o 2,7%. Środki przeznaczone będą na rozwój bazy obiektów sportowych służących potrzebom polskiego sportu wyczynowego dla zapewnienia odpowiednich warunków szkolenia i treningu sportowców, przygotowania kadry

narodowej oraz organizacji zawodów. Natomiast dotacje na realizację zadań bieżących wyniosą 875.000 tys. zł. Środki te zostaną przeznaczone przede wszystkim na realizację zadań wspierających rozwój sportu wśród dzieci i młodzieży, w tym na finansowanie programów takich jak Program Klub, Program Aktywne Wakacje oraz Program Aktywny Student.

Stan Funduszu na koniec roku zaplanowano w kwocie 904.901 tys. zł, w tym: środki pieniężne w wysokości 888.543 tys. zł oraz należności w wysokości 16.358 tys. zł. Stan Funduszu będzie wyższy od planowanego na 2026 r. o 357.478 tys. zł. Wzrost wynika głównie z wyższych planowanych środków pieniężnych o 347.680 tys. zł.

Planowane wolne środki finansowe przekazane w zarządzanie Ministrowi Finansów wyniosą 888.543 tys. zł.

3.26. Fundusz Rozwoju Przewozów Autobusowych o Charakterze Użyteczności Publicznej

Fundusz rozwoju przewozów autobusowych o charakterze użyteczności publicznej został utworzony w 2019 r. na podstawie ustawy z dnia 16 maja 2019 r. o Funduszu rozwoju przewozów autobusowych o charakterze użyteczności publicznej (dalej: ustawy o FRPA).

Dysponentem Funduszu jest minister właściwy do spraw transportu.

Celem Funduszu jest zapewnienie dostępności autobusowego publicznego transportu zbiorowego, przeciwdziałając wykluczeniu transportowemu mieszkańców niewielkich miejscowości. Dofinansowanie ze środków Funduszu otrzymują organizatorzy publicznego transportu zbiorowego jako wsparcie dla realizacji zadań własnych jednostek samorządu terytorialnego w powyższym zakresie. Ustawa z 16 czerwca 2023 r. o zmianie ustawy o publicznym transporcie zbiorowym oraz niektórych innych ustaw m. in. utrzymuje dopłaty w wysokości 3 zł do wozokilometra oraz wprowadza możliwość zawierania umów wieloletnich.

Planuje się, że stan Funduszu na początek roku wyniesie 188.445 tys. zł i dotyczy w całości środków pieniężnych.

W 2027 r. planowane **przychody** Funduszu wynoszą 1.016.656 tys. zł i będą wyższe o 43.467 tys. zł w stosunku do planu na rok 2026 (973.189 tys. zł), tj. o 4,5%. Na zwiększone przychody składają się głównie większe wpływy z tytułu kar, grzywien i mandatów od osób fizycznych oraz wpływy z opłaty paliwowej w związku ze wzrostem cen paliw.

Na kwotę przychodów składają się:

- wpływy z tytułu opłaty emisyjnej 120.837 tys. zł,
- wpływy z tytułu opłaty paliwowej 436.100 tys. zł,
- wpływy z tytułu opłaty zastępczej 66.581 tys. zł,
- wpływy z opłat za zezwolenia, akredytacje oraz opłaty ewidencyjne 2.200 tys. zł
- przychody z opłat i zezwoleń oraz kar pieniężnych i grzywien pobieranych przez Głównego Inspektora Transportu Drogowego (GITD) i Wojewódzkich Inspektorów Transportu Drogowego (WITD) 225.938 tys. zł,
- wpłaty z budżetu państwa z części budżetu, której dysponentem jest minister właściwy do spraw transportu 165.000 tys. zł.

Koszty realizacji zadań Funduszu w 2027 r. zaplanowano w wysokości 1.070.005 tys. zł.

W 2027 r. środki Funduszu będą przekazane jednostkom samorządu terytorialnego na dofinansowanie przewozów autobusowych o charakterze użyteczności publicznej w kwocie nieprzekraczającej 1.070.000 tys. zł rocznie, z tego:

- środki na realizację zadań bieżących przekazane innym podmiotom w wysokości 1.016.500 tys. zł;
- środki o których mowa w art. 8 ust. 1a ustawy o FRPA w kwocie 53.500 tys. zł.

Koszty usług bankowych BGK planowane są w wysokości 5 tys. zł.

Planuje się, że stan Funduszu na koniec roku wyniesie 135.096 tys. zł, z czego w całości są to środki pieniężne.

3.27. Fundusz Rozwoju Regionalnego

Fundusz Rozwoju Regionalnego został utworzony w 2022 r. na mocy ustawy z dnia 6 grudnia 2006 r. o zasadach prowadzenia polityki rozwoju w brzmieniu zmienionym ustawą z dnia 28 kwietnia 2022 r. o zasadach realizacji zadań finansowanych ze środków europejskich w perspektywie finansowej 2021-2027.

Dysponentem Funduszu jest minister właściwy do spraw rozwoju regionalnego.

Stan Funduszu na początek 2027 r. zaplanowano w wysokości 224.347 tys. zł i dotyczy w całości środków pieniężnych.

Planowane **przychody** Funduszu w 2027 r. wyniosą 44.000 tys. zł i będą niższe o 17.000 tys. zł od zaplanowanych na rok 2026 (61.000 tys. zł), tj. o 27,9%. Wyżej wymieniony spadek wynika z planowanych niższych odsetek od środków, o których mowa w art. 189 ust. 3 oraz w art. 207 ust. 1 ustawy o finansach publicznych. Niższe przychody z tego tytułu wynikają ze szczególnego charakteru tych odsetek, naliczanych w przypadku zaistnienia określonych przepisami nieprawidłowości, oraz uwzględniają trend zniżkowy realizacji tych przychodów w poprzednich latach.

Główne źródła przychodów Funduszu:

- odsetki od środków, o których mowa w art. 189 ust. 3 oraz w art. 207 ust. 1 ustawy o finansach publicznych w kwocie 38.000 tys. zł,
- odsetki od lokowanych wolnych środków Funduszu w kwocie 6.000 tys. zł.

W 2027 r. **koszty** Funduszu zaplanowano w kwocie 21.000 tys. zł, tj. na poziomie 2026 r. Środki te zostaną przeznaczone na koszty własne Funduszu, które dotyczą finansowania zadań polegających na wsparciu działań w zakresie organizacji lub promocji inicjatyw służących wzmacnianiu lub promowaniu społeczno-gospodarczego, regionalnego i przestrzennego rozwoju kraju oraz koszty inwestycyjne, w ramach których planowane są dotacje inwestycyjne dla jednostek samorządu terytorialnego i ich związków na wdrażanie projektów lub inwestycji wynikających z kluczowych dokumentów strategicznych w obszarze krajowej polityki regionalnej lub polityki miejskiej.

Stan Funduszu na koniec roku wyniesie 247.347 tys. zł i obejmuje w całości środki pieniężne, które zostaną przekazane w zarządzanie Ministrowi Finansów.

3.28. Fundusz Solidarnościowy

Fundusz Solidarnościowy działa na podstawie ustawy z dnia 23 października 2018 r. o Funduszu Solidarnościowym.

Dysponentem Funduszu jest minister właściwy do spraw zabezpieczenia społecznego.

Środki Funduszu przeznaczane są na wsparcie społeczne, zawodowe, zdrowotne oraz finansowe osób niepełnosprawnych, jak również wsparcie finansowe rencistów.

Planuje się, że stan Funduszu na początek roku 2027 będzie ujemny i wyniesie -16.663.737 tys. zł i będzie wyższy od planu na 2026 r. o 1.305.880 tys. zł, tj. o 7,3%. Wyższy stan Funduszu na początek roku wynika, per saldo, z niższych zobowiązań o 2.350.000 tys. zł – w związku z planowaną w 2026 r. spłatą kolejnych rat zaciągniętych pożyczek.

Stan Funduszu na początek roku obejmuje:

- środki pieniężne w wysokości 10.190.531 tys. zł,
- zobowiązania w wysokości 26.854.268 tys. zł, z tego: pożyczka zaciągnięta w 2019 r. z Funduszu Pracy na realizację świadczenia uzupełniającego dla osób niezdolnych do samodzielnej egzystencji (2.700.000 tys. zł), pożyczka zaciągnięta w 2020 r. z Funduszu Pracy na realizację renty socjalnej (4.000.000 tys. zł), pożyczka zaciągnięta w 2020 r. z Funduszu Rezerwy Demograficznej na realizację dodatkowego rocznego świadczenia pieniężnego dla emerytów i rencistów (10.754.268 tys. zł), pożyczka zaciągnięta w 2023 r. z Funduszu Rezerwy Demograficznej na realizację dodatkowego rocznego świadczenia pieniężnego dla emerytów i rencistów (5.000.000 tys. zł), pożyczki zaciągnięte w 2023 r. z Funduszu Pracy na realizację zadań, o których mowa w art. 6b ustawy o Funduszu Solidarnościowym, m.in. na realizację kolejnego dodatkowego rocznego świadczenia pieniężnego dla emerytów i rencistów (4.400.000 tys. zł).

Przychody Funduszu w 2027 r. zaplanowano w wysokości 19.027.000 tys. zł i będą wyższe od planu na 2026 r. (18.374.637 tys. zł) o 652.363 tys. zł, tj. o 3,6%. Powyższy wzrost wynika, per saldo, z wyższych przychodów z tytułu składki wnoszonej na Fundusz o 725.000 tys. zł.

Na przychody składają się głównie: składki wnoszone przez pracodawców za zatrudnionych pracowników oraz przez osoby prowadzące pozarolniczą działalność gospodarczą (1,45% podstawy wymiaru) oraz danina solidarnościowa.

Koszty realizacji zadań Funduszu w 2027 r., zaplanowano w wysokości 17.334.106 tys. zł i będą na poziomie planu na 2026 r.

Środki Funduszu zostaną przeznaczone głównie na: rentę socjalną i zasiłek pogrzebowy, który przysługuje w razie śmierci osoby pobierającej rentę socjalną, dodatek dopełniający, świadczenie uzupełniające dla osób niezdolnych do samodzielnej egzystencji, programy rządowe i resortowe, w tym obejmujące realizację zadań własnych jednostek samorządu terytorialnego w zakresie wsparcia osób niepełnosprawnych, odpis na Fundusz Dostępności.

W ramach środków przeznaczonych na programy resortowe planuje się koszty inwestycyjne w wysokości 40.139 tys. zł, tj. o 34.861 tys. zł mniej niż w planie na 2026 r. - z przeznaczeniem na program pn. „Centra opiekuńczo-mieszkalne”.

Stan Funduszu na koniec roku zaplanowano ujemny w wysokości -14.970.843 tys. zł i będzie wyższy od planu na 2026 r. o 1.958.243 tys. zł, tj. o 11,6%. Wyższy stan Funduszu na koniec roku wynika, per saldo, z niższych zobowiązań o 2.350.000 tys. zł – w związku z planowaną w 2027 r. spłatą kolejnych rat zaciągniętych pożyczek.

Stan Funduszu na koniec roku obejmuje:

- środki pieniężne w wysokości 9.533.425 tys. zł,
- zobowiązania w wysokości 24.504.268 tys. zł, z tego: pożyczka zaciągnięta w 2019 r. z Funduszu Pracy na realizację świadczenia uzupełniającego dla osób niezdolnych do samodzielnej egzystencji (2.300.000 tys. zł), pożyczka zaciągnięta w 2020 r. z Funduszu Pracy na realizację renty socjalnej (4.000.000 tys. zł), pożyczka zaciągnięta w 2020 r. z Funduszu Rezerwy Demograficznej na realizację dodatkowego rocznego świadczenia pieniężnego dla emerytów i rencistów (10.004.268 tys. zł), pożyczka zaciągnięta w 2023 r. z Funduszu Rezerwy Demograficznej na realizację dodatkowego rocznego świadczenia pieniężnego dla emerytów i rencistów (5.000.000 tys. zł), pożyczki zaciągnięte w 2023 r. z Funduszu Pracy na realizację zadań, o których mowa w art. 6b ustawy o Funduszu Solidarnościowym, m.in. na realizację kolejnego dodatkowego rocznego świadczenia pieniężnego dla emerytów i rencistów (3.200.000 tys. zł).

Zmniejszenie planowanego stanu zobowiązań w porównaniu do planu na 2026 r. wynika z planowanych spłat pożyczek zaciągniętych z Funduszu Pracy na: realizację świadczenia uzupełniającego dla osób niezdolnych do samodzielnej egzystencji w kwocie 400.000 tys. zł i na realizację zadań, o których mowa w art. 6b ustawy o Funduszu Solidarnościowym, w kwocie 1.200.000 tys. zł oraz z planowanej spłaty pożyczki zaciągniętej z Funduszu Rezerwy Demograficznej w 2020 r. na realizację dodatkowego rocznego świadczenia pieniężnego dla emerytów i rencistów w kwocie 750.000 tys. zł.

Wolne środki finansowe przekazane w zarządzanie Ministrowi Finansów zaplanowano w kwocie 9.533.425 tys. zł.

3.29. Fundusz Szerokopasmowy

Fundusz Szerokopasmowy został utworzony na mocy ustawy z dnia 7 maja 2010 r. o wspieraniu rozwoju usług i sieci telekomunikacyjnych.

Celem Funduszu jest wspieranie podaży i popytu na usługi szerokopasmowego dostępu do szybkiego Internetu.

Dysponentem Funduszu jest minister do spraw informatyzacji.

Środki Funduszu przeznacza się na:

- działania wspierające rozwój szybkich sieci telekomunikacyjnych poprzez dofinansowanie lub udzielanie pożyczek na budowę lub przebudowę tych sieci oraz wykonywanie przyłączy telekomunikacyjnych do lokalizacji użytkownika końcowego,
- działania mające na celu pobudzenie popytu użytkowników końcowych na usługi związane z szerokopasmowym dostępem do Internetu poprzez dofinansowanie zakupu usług telekomunikacyjnych, zakupu urządzeń multimedialnych oraz organizacji szkoleń rozwijających kompetencje cyfrowe lub udziału w tych szkoleniach,

- koszty utrzymania i uruchomienia Systemu Informacyjnego o Dostępie do Usług Stacjonarnego Internetu Szerokopasmowego,
- dofinansowanie lub finansowanie funkcjonowania Koordynatora Szerokopasmowego,
- finansowanie lub dofinansowanie zadań operatora Ogólnopolskiej Sieci Edukacyjnej,
- wsparcie działania Funduszu Cyberbezpieczeństwa,
- finansowanie lub dofinansowanie świadczeń opieki zdrowotnej w zakresie profilaktyki i leczenia dzieci i młodzieży uzależnionych od technologii cyfrowych,
- koszty związane z obsługą Funduszu.

Na podstawie art. 16a ust. 4a ww. ustawy środki Funduszu mogą stanowić przychód Funduszu Cyberbezpieczeństwa, o którym mowa w art. 2 ustawy z dnia 2 grudnia 2021 r. o szczególnych zasadach wynagradzania osób realizujących zadania z zakresu cyberbezpieczeństwa.

Planuje się, że stan Funduszu na początek roku wyniesie 7.471 tys. zł, który w całości stanowić będą środki pieniężne.

Planowane **przychody** Funduszu w 2027 r. wyniosą 208.699 tys. zł, co stanowi wzrost o 57.760 tys. zł w stosunku do planu na rok 2026 (150.939 tys. zł), tj. 38,3%. Powyższy wzrost wynika z wyższych przychodów z opłat, o których mowa w przepisach ustawy - Prawo komunikacji elektronicznej, stanowiących przychód Funduszu – tj. wyższej wysokości opłat za prawo do korzystania z zasobów numeracji oraz z prawa do dysponowania częstotliwością. Ponadto, planuje się przychód ze środków z doładowań pre-paid, przekazanych przez Prezesa UKE, które wynikają z nowelizacji ww. ustawy.

Na kwotę przychodów składają się:

- opłaty za prawo do wykorzystywania numeracji w wysokości 103.766 tys. zł,
- opłaty za prawo do dysponowania częstotliwością w wysokości 75.687 tys. zł,
- wpływy z kar pieniężnych w wysokości 772 tys. zł,
- środki z doładowań w wysokości 26.551 tys. zł,
- inne w wysokości 1.923 tys. zł.

Koszty realizacji zadań Funduszu wyniosą w 2027 r. 159.866 tys. zł i pozostają zaplanowane w tej samej wysokości w jakiej zostały zaplanowane w ustawie budżetowej na rok 2026.

Środki Funduszu zostaną przeznaczone m.in. na:

- udzielenie Instytutowi Łączności – Państwowemu Instytutowi Badawczemu dotacji celowej w wysokości 2.500 tys. zł na utrzymanie i rozwój Systemu Informacyjnego o Dostępie do Usług Stacjonarnego Internetu Szerokopasmowego (kontynuacja dotacji celowych udzielanych w 2026 r. i latach poprzednich),
- wpłatę na Fundusz Cyberbezpieczeństwa w kwocie 45.000 tys. zł,
- dofinansowanie Ogólnopolskiej Sieci Edukacyjnej w wysokości 85.815 tys. zł, z przeznaczeniem na dotację na realizację zadań bieżących oraz na dotację inwestycyjną z przeznaczeniem m.in. na przedłużenie wsparcia sprzętowego

i oprogramowania oraz odtworzenie urządzeń firewall z ochroną antywirusową dla szkół,

- wpłatę do Narodowego Funduszu Zdrowia w kwocie 26.551 tys. zł, z przeznaczeniem na profilaktykę uzależnień dzieci i młodzieży od nowoczesnych technologii.

Stan Funduszu na koniec roku 2027 wyniesie 56.304 tys. zł, który w całości stanowić będą środki pieniężne.

Wolne środki finansowe przekazane w zarządzanie Ministrowi Finansów wyniosą 56.304 tys. zł.

3.30. Fundusz Ubezpieczeń Społecznych

Fundusz Ubezpieczeń Społecznych (FUS) został utworzony ustawą z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych. Dysponentem jego środków jest Zakład Ubezpieczeń Społecznych. Zadaniem Funduszu Ubezpieczeń Społecznych jest zapewnienie finansowania wydatków związanych z powszechnymi obowiązkowymi ubezpieczeniami społecznymi (emerytalnym, rentowym, chorobowym i wypadkowym).

Stan Funduszu na początek 2027 r. zaplanowano na kwotę 15.344.410 tys. zł, która obejmuje: środki pieniężne w kwocie 4.500.000 tys. zł, należności w kwocie 25.399.765 tys. zł oraz zobowiązania w kwocie 14.555.355 tys. zł.

Głównym źródłem przychodów Funduszu w 2027 r. będą wpływy ze składek na ubezpieczenia społeczne. Ponadto na przychody Funduszu składają się m.in. takie tytuły jak: dotacja z budżetu państwa, wpłaty z OFE oraz inne przychody.

Łączne **przychody** Funduszu zostały zaplanowane w 2027 r. na kwotę 539.038.937 tys. zł, co oznacza wzrost o 30.188.845 tys. zł, tj. o 5,9%, w stosunku do planu na rok 2026 (508.850.092 tys. zł).

Przychody Funduszu ze składek na ubezpieczenia społeczne (przypis) zaplanowano w kwocie 428.847.438 tys. zł (w tym 4.979.762 tys. zł to kwota z tytułu części składki na ubezpieczenie emerytalne, która jest odprowadzana przez Zakład Ubezpieczeń Społecznych do Funduszu Rezerwy Demograficznej), co oznacza wzrost o 25.392.316 tys. zł, tj. o 6,3%, w stosunku do planu na rok 2026 (403.455.122 tys. zł).

Planuje się, iż przychody obejmujące wpłaty z OFE wyniosą 15.360.550 tys. zł (na rok 2026 planowane były w kwocie 11.700.087 tys. zł), a pozostałe przychody (przypis) Funduszu wyniosą łącznie 3.160.666 tys. zł (na rok 2026 planowane były w kwocie 2.942.290 tys. zł).

Ponadto przyjęto następujące założenia:

- od 1 marca 2027 r. nastąpi waloryzacja emerytur i rent. Świadczenia będą waloryzowane wskaźnikiem cen towarów i usług konsumpcyjnych w poprzednim roku kalendarzowym powiększonym o 20% realnego wzrostu przeciętnego wynagrodzenia w poprzednim roku kalendarzowym. Wskaźnik cen towarów i usług konsumpcyjnych dla celów ustalenia wskaźnika waloryzacji stanowi średnioroczny wskaźnik cen towarów i usług konsumpcyjnych dla gospodarstw domowych emerytów i rencistów albo średnioroczny wskaźnik cen towarów i usług konsumpcyjnych ogółem, w zależności od tego, którego wartość jest wyższa,

- wskaźnik ściągalności składek ukształtuje się na poziomie 99,0%,
- odpis na działalność Zakładu Ubezpieczeń Społecznych w 2027 r. wyniesie 6.694.799tys. zł,
- niedobór FUS na wypłaty świadczeń będzie sfinansowany dotacją z budżetu państwa.

W granicach określonych w ustawie budżetowej Fundusz może otrzymywać z budżetu państwa dotacje i nieoprocentowane pożyczki z przeznaczeniem na uzupełnienie środków na wypłaty świadczeń gwarantowanych przez państwo, jeżeli przychody przekazywane na rachunek bankowy FUS nie zapewniają pełnej i terminowej wypłaty świadczeń finansowanych z przychodów Funduszu.

Niedobór środków na wypłaty świadczeń gwarantowanych przez państwo zostanie w 2027 r. sfinansowany dotacją z budżetu państwa – podobnie jak w latach ubiegłych nie przewidziano w planie Funduszu pożyczki z budżetu na ten cel.

W 2027 r. nie przewiduje się wykorzystania środków Funduszu Rezerwy Demograficznej na uzupełnienie niedoboru funduszu emerytalnego wynikającego z przyczyn demograficznych.

Biorąc pod uwagę planowane w 2027 r. przychody Funduszu ze składek, wpłaty z OFE, pozostałe przychody oraz przewidywany koszt świadczeń oraz koszty bieżące Funduszu, w roku 2027 dotacja z budżetu państwa została zaplanowana w wysokości 91.670.263 tys. zł (w planie na rok 2026 było to 90.752.553 tys. zł).

Koszty Funduszu w 2027 r. oszacowano na kwotę 537.228.401 tys. zł, co oznacza wzrost o 32.219.941 tys. zł, tj. o 6,4%, w stosunku do planu na rok 2026 (505.008.460 tys. zł).

Podstawową pozycję kosztów Funduszu w kwocie 521.806.779 tys. zł (tj. 97,1% ogółu kosztów) stanowią wypłaty świadczeń na rzecz ludności (emerytury, renty, dodatki do emerytur i rent: pielęgnacyjne, dla sierot zupełnych i za tajne nauczanie, zasiłki: chorobowe, macierzyńskie, pogrzebowe itd.). W stosunku do ustawy budżetowej na rok 2026 transfery na rzecz ludności rosną o 33.071.973 tys. zł, tj. o 6,8%, co jest w głównej mierze rezultatem prognozowanej waloryzacji świadczeń emerytalno-rentowych, podwyżki od 1 stycznia 2027 r. tzw. renty wdowiej dzięki wzrostowi z 15% do 25% wysokości wypłaty drugiego świadczenia przyznawanego wdowie lub wdowcowi, a także wzrostu podstawy wymiaru pozostałych świadczeń pieniężnych finansowanych z Funduszu wynikającego z prognozowanego wzrostu wynagrodzeń.

W ramach Funduszu wyodrębnione są cztery fundusze, w podziale na które dokonywana jest wypłata świadczeń i realizacja innych wydatków:

- fundusz emerytalny, z którego finansowane są wypłaty emerytur, emerytury kapitałowe, środki gwarantowane oraz jednorazowe wypłaty ustalane ze składek zewidencjonowanych na subkoncie – 382.045.769 tys. zł,
- fundusz rentowy, z którego finansowane są wypłaty rent z tytułu niezdolności do pracy, rent szkoleniowych, rent rodzinnych, dodatków do rent rodzinnych dla sierot zupełnych, dodatków pielęgnacyjnych i zasiłków pogrzebowych, wypłaty emerytur przyznanych z urzędu zamiast renty z tytułu niezdolności do pracy oraz finansowane są zadania w zakresie prewencji rentowej – 89.828.207 tys. zł,

- fundusz chorobowy, z którego finansowane są świadczenia z tytułu niezdolności do pracy spowodowanej chorobą lub macierzyństwem – 43.662.695 tys. zł,
- fundusz wypadkowy, z którego finansowane są świadczenia z tytułu wypadków przy pracy i chorób zawodowych wraz z prewencją wypadkową – 6.907.443 tys. zł.

Stan Funduszu na koniec 2027 r. zaplanowano na kwotę 17.154.946 tys. zł, która obejmuje: środki pieniężne w kwocie 3.552.547 tys. zł, należności w kwocie 26.675.598 tys. zł oraz zobowiązania w kwocie 13.073.199 tys. zł.

Przyjęto, iż na koniec roku Fundusz nie będzie posiadał zobowiązań z tytułu pożyczek z budżetu państwa. Prognozowane zobowiązania Funduszu na koniec 2027 r. dotyczyć będą głównie podatku dochodowego i składek na ubezpieczenie zdrowotne od wypłaconych świadczeń, a także rezerw i rozrachunków z tytułu składek na ubezpieczenia społeczne, a prognozowane należności Funduszu dotyczyć będą głównie składek na ubezpieczenia społeczne oraz ich pochodnych po pomniejszeniu o dokonane odpisy aktualizujące.

3.31. Fundusz Wsparcia Państwowej Straży Pożarnej

Fundusz Wsparcia Państwowej Straży Pożarnej został utworzony na podstawie art. 19e ustawy z dnia 24 sierpnia 1991 r. o Państwowej Straży Pożarnej. Środkami Funduszu dysponują:

- Komendant Główny Państwowej Straży Pożarnej – w zakresie funduszu centralnego,
- komendanci wojewódzcy Państwowej Straży Pożarnej - w zakresie funduszy wojewódzkich obejmujących komendy wojewódzkie Państwowej Straży Pożarnej oraz nadzorowane komendy powiatowe (miejskie) Państwowej Straży Pożarnej,
- komendanci szkół Państwowej Straży Pożarnej – w zakresie funduszy szkół Państwowej Straży Pożarnej.

Zadaniem Funduszu jest współfinansowanie wydatków bieżących i inwestycyjnych jednostek organizacyjnych Państwowej Straży Pożarnej.

Planowany stan Funduszu na początek 2027 r. wyniesie 13.474 tys. zł (środki pieniężne).

Przychody Funduszu w 2027 r. zaplanowano w wysokości 100.086 tys. zł, co stanowi wzrost o 24 tys. zł w stosunku do planu na rok 2026 (100.062 tys. zł).

Na przychody Funduszu składają się wpłaty od:

- powiatów – 44.286 tys. zł,
- gmin – 30.730 tys. zł,
- samorządów województw – 8.946 tys. zł,
- Wojewódzkich Funduszy Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej – 3.460 tys. zł,
- Państwowego Gospodarstwa Leśnego Lasy Państwowe – 186 tys. zł,

a także wpływy z usług szkoleniowych – 2.606 tys. zł i z tytułu opracowania zewnętrznego planu operacyjno-ratowniczego – 22 tys. zł oraz zapasy i darowizny – 8.606 tys. zł, wpływy

z opłat za egzaminy – 500 tys. zł, a także odsetki od środków przekazanych Ministrowi Finansów w zarządzanie – 744 tys. zł.

Wzrost przychodów Funduszu w 2027 r. w stosunku do planu na rok 2026 wynika przede wszystkim z przewidywanych przez dysponentów Funduszu umów i porozumień z jednostkami samorządu terytorialnego mających na celu pozyskanie dodatkowych środków m.in. na realizację zadań bieżących jednostek PSP szczebla powiatowego oraz dofinansowanie zakupów inwestycyjnych tych jednostek.

Koszty Funduszu w 2027 r. zostały zaplanowane w wysokości 102.029 tys. zł i będą niższe o 2.437 tys. zł od zaplanowanych w planie na rok 2026 (104.466 tys. zł), tj. o 2,3%, z tego

na:

- dotacje przekazane z państwowych funduszy celowych na realizację zadań bieżących dla jednostek sektora finansów publicznych 10.099 tys. zł,
- pokrycie kosztów własnych, tj. rekompensaty pieniężnej za przedłużony czas służby zakup paliwa i smarów, oleju opałowego, materiałów i wyposażenia, środków żywności, energii elektrycznej i gazu oraz zakup usług remontowych i pozostałych usług 11.999 tys. zł,
- pokrycie kosztów inwestycyjnych dotyczących przede wszystkim: dofinansowania zakupu samochodów ratowniczo-gaśniczych, samochodów operacyjnych i specjalnych, sprzętu ratowniczo-gaśniczego, a także budowy i modernizacji obiektów 79.931 tys. zł.

Spadek kosztów Funduszu na 2027 r. w stosunku do planu na rok 2026 wynika głównie ze zmniejszenia planowanych inwestycji i zakupów inwestycyjnych.

Planowany stan Funduszu na koniec 2027 r. wyniesie 11.531 tys. zł i dotyczy w całości środków pieniężnych.

Wolne środki finansowe będą przekazane w zarządzanie Ministrowi Finansów wyniosą 11.531 tys. zł.

3.32. Fundusz Wsparcia Policji

Fundusz Wsparcia Policji został utworzony na podstawie art. 13 ust. 4c ustawy z dnia 6 kwietnia 1990 r. o Policji.

Środkami Funduszu dysponują:

- Komendant Główny Policji – w zakresie funduszu centralnego,
- odpowiednio komendanci wojewódzcy lub Komendant Stołeczny Policji – w zakresie funduszy wojewódzkich,
- Komendant-Rektor Akademii Policji w Szczytnie oraz komendanci szkół policyjnych – w zakresie funduszu Szkół Policji.

Przychodami Funduszu są środki finansowe uzyskane przez Policję w trybie i na warunkach określonych w art. 13 ust. 3 i 4a ustawy o Policji, na podstawie umów i porozumień zawieranych przez dysponentów Funduszu, które określają przeznaczenie środków przekazywanych jednostkom Policji. Środki pozyskane w ramach Funduszu przeznacza się na pokrywanie

wydatków inwestycyjnych, modernizacyjnych, remontowych, kosztów utrzymania i funkcjonowania jednostek organizacyjnych Policji, zakup niezbędnych na ich potrzeby towarów i usług, a także na rekompensaty pieniężne za ponadnormatywny czas służby oraz nagrody za osiągnięcia w służbie dla policjantów, którzy realizują zadania z zakresu służby prewencyjnej.

Plan Funduszu Wsparcia Policji na 2027 r. jest zestawieniem planów finansowych poszczególnych dysponentów Funduszu i obejmuje planowane przychody i limity kosztów ustalone na podstawie przewidywanych do zawarcia umów i porozumień.

Planowany stan Funduszu na początek 2027 r. wyniesie 2 tys. zł (środki pieniężne).

Przychody Funduszu w 2027 r. zaplanowano w wysokości 92.904 tys. zł, co stanowi wzrost o 11.882 tys. zł w stosunku do planu na rok 2026 (81.022 tys. zł), tj. o 14,7%, z tego:

- wpłaty od jednostek na państwowy fundusz celowy – 92.126 tys. zł, z tego bieżące w wysokości 30.361 tys. zł oraz finansowanie lub dofinansowanie zadań inwestycyjnych – 61.765 tys. zł,
- odsetki od środków przekazanych Ministrowi Finansów w zarządzanie – 778 tys. zł.

Koszty Funduszu zostały zaplanowane w wysokości 92.904 tys. zł i będą wyższe od planu na rok 2026 (81.022 tys. zł) o 11.882 tys. zł, tj. o 14,7% z tego:

- kwota 31.129 tys. zł, tj. 84,5% planu na rok 2026 zostanie przeznaczona na pokrycie kosztów własnych: na rekompensaty za ponadnormatywny czas służby, nagrody za osiągnięcia w służbie dla funkcjonariuszy służby prewencyjnej oraz pokrycie kosztów utrzymania i funkcjonowania jednostek organizacyjnych Policji, tj. zakup niezbędnych materiałów i wyposażenia oraz energii, zakup usług, w tym usług remontowych oraz pozostałych kosztów utrzymania,
- kwota 61.775 tys. zł, tj.139,8% planu na rok 2026 zostanie przeznaczona na pokrycie kosztów inwestycyjnych, dotyczących przede wszystkim zakupu samochodów służbowych, sprzętu informatycznego, sprzętu łączności i specjalistycznego sprzętu techniki policyjnej oraz współfinansowania budowy i rozbudowy budynków komend wojewódzkich, powiatowych i komisariatów Policji.

Wzrost zarówno przychodów jak i kosztów Funduszu w 2027 r. w stosunku do planu na rok 2026 wynika ze wstępnych umów na zawarcie porozumień przez dysponentów Funduszu z jednostkami samorządu terytorialnego mających na celu pozyskanie dodatkowych środków m.in. na dofinansowanie zakupów inwestycyjnych, głównie samochodów służbowych dla Policji oraz na dofinansowanie zadań inwestycyjnych.

Planowany stan Funduszu na koniec roku wyniesie 2 tys. zł (środki pieniężne).

Wolne środki finansowe przekazane w zarządzanie Ministrowi Finansów wyniosą 2 tys. zł.

3.33. Fundusz Wsparcia Straży Granicznej

Fundusz Wsparcia Straży Granicznej utworzony został na podstawie art. 8a ust. 2 ustawy z dnia 12 października 1990 r. o Straży Granicznej.

Środkami Funduszu dysponują:

- Komendant Główny Straży Granicznej – w zakresie funduszu centralnego,
- Rektor-Komendant Wyższej Szkoły Straży Granicznej – w zakresie funduszu Wyższej Szkoły Straży Granicznej,
- komendanci oddziałów Straży Granicznej – w zakresie funduszy oddziałów,
- komendanci ośrodków szkolenia Straży Granicznej – w zakresie funduszy ośrodków szkolenia Straży Granicznej,
- komendanci ośrodków Straży Granicznej – w zakresie funduszy ośrodków Straży Granicznej.

Plan Funduszu Wsparcia Straży Granicznej na 2027 r. jest zestawieniem planów finansowych poszczególnych dysponentów Funduszu i obejmuje planowane przychody i limity kosztów ustalone na podstawie przewidywanych do zawarcia umów i porozumień. Źródłem przychodów Funduszu Wsparcia Straży Granicznej w 2027 r. będą środki finansowe uzyskiwane przez Straż Graniczną na podstawie umów z jednostkami samorządu terytorialnego, państwowymi jednostkami organizacyjnymi oraz instytucjami ubezpieczeniowymi, które określają przeznaczenie przekazywanych środków jednostkom Straży Granicznej.

Stan Funduszu na początek roku wyniesie 0 zł.

Przychody Funduszu w 2027 r. zaplanowano w wysokości 2.128 tys. zł, co stanowi wzrost o 27,3% w stosunku do planu na rok 2026 (1.672 tys. zł), z tego:

- wpłaty od jednostek na państwowy fundusz celowy – 2.113 tys. zł, z tego bieżące w wysokości 1.322 tys. zł oraz finansowanie lub dofinansowanie zadań inwestycyjnych – 791 tys. zł,
- odsetki od środków przekazanych Ministrowi Finansów w zarządzanie – 15 tys. zł.

Koszty Funduszu zaplanowane w 2027 r. w wysokości 2.128 tys. zł będą wyższe od zaplanowanych na rok 2026 (1.672 tys. zł) o 456 tys. zł i przeznaczone będą na:

- pokrycie kosztów własnych w kwocie 1.337 tys. zł, głównie zakup materiałów i wyposażenia, w tym m.in. zakup paliwa i części zamiennych do pojazdów służbowych, wyposażenia specjalnego indywidualnego i zbiorowego użytku,
- pokrycie kosztów inwestycyjnych w kwocie 791 tys. zł, tj. na zakup: autobusu i pojazdów, co przyczyni się do poprawy warunków służby funkcjonariuszy realizujących zadania w ochronie granicy.

Wzrost zarówno przychodów jak i kosztów Funduszu w 2027 r. wynika głównie z planowanego pozyskania wyższych środków z tytułu zawieranych umów przez dysponentów Funduszu z jednostkami samorządu terytorialnego, państwowymi jednostkami organizacyjnymi oraz instytucjami ubezpieczeniowymi przeznaczonych na pokrycie kosztów własnych.

Stan Funduszu na koniec roku wyniesie 0 zł.

3.34. Fundusz Wspierania Rozwoju Społeczeństwa Obywatelskiego

Fundusz Wspierania Rozwoju Społeczeństwa Obywatelskiego został utworzony na mocy ustawy z dnia 15 grudnia 2016 r. o zmianie ustawy o grach hazardowych oraz niektórych innych ustaw.

Celem Funduszu jest wspieranie społeczeństwa obywatelskiego na drodze do wszechstronnego rozwoju poprzez wdrażanie systemowych rozwiązań służących wzmocnieniu i podnoszeniu jakości działania całego sektora pozarządowego. Dysponentem Funduszu jest Przewodniczący Komitetu do spraw Pożytku Publicznego.

Środki Funduszu przeznacza się na:

- działania nastawione na przygotowanie i wdrożenie systemowych rozwiązań służących wzmocnieniu i podniesieniu jakości działania całego sektora pozarządowego lub jego znaczących części (branż, środowisk),
- wspieranie rozwoju porozumień organizacji, platform współpracy, reprezentacji środowisk organizacji sektora pozarządowego,
- wspieranie działań statutowych organizacji sektora pozarządowego,
- rozwój instytucjonalny organizacji, w tym: budowanie stabilnych podstaw ich dalszego funkcjonowania, tworzenie perspektywicznych planów działania i finansowania, podnoszenie standardów pracy i zarządzania organizacją.

Planuje się, że stan Funduszu na początek roku wyniesie 129.492 tys. zł i dotyczy w całości środków pieniężnych.

Planowane **przychody** Funduszu w 2027 r. wyniosą 84.380 tys. zł, co stanowi wzrost o 8.180 tys. zł w stosunku do planu na rok 2026 (76.200 tys. zł), tj. o 10,7%. Powyższy wzrost wynika głównie z wyższych przychodów z dopłat do gier hazardowych, opartych na szacunkowej prognozie wpływów z dopłat z gier liczbowych w wyniku analizy obrotów Totalizatora Sportowego oraz trendów rynkowych.

Na kwotę przychodów składają się:

- 4% wpływów z tytułu dopłat do stawek w grach hazardowych objętych monopolem państwa w wysokości 80.300 tys. zł,
- odsetki w wysokości 4.000 tys. zł,
- inne przychody w wysokości 80 tys. zł.

Koszty Funduszu w 2027 r. wyniosą 52.393 tys. zł, tj. nie ulegną zmianie w stosunku do planu na rok 2026.

Środki Funduszu zostaną przeznaczone na realizację programów z zakresu wspierania rozwoju społeczeństwa obywatelskiego na koszty bieżące w wysokości 44.203 tys. zł oraz na koszty inwestycyjne w kwocie 8.180 tys. zł. Koszty bieżące związanie z prowadzeniem rachunku bankowego Funduszu planuje się w wysokości 10 tys. zł.

Stan Funduszu na koniec 2027 r. zaplanowano na poziomie 161.479 tys. zł i obejmuje w całości środki pieniężne.

Wolne środki finansowe przekazane w zarządzanie Ministrowi Finansów wyniosą 161.479 tys. zł.

3.35. Fundusz Wypłaty Różnicy Ceny

Fundusz Wypłaty Różnicy Ceny został utworzony na podstawie ustawy z dnia 28 grudnia 2018 r. o zmianie ustawy o podatku akcyzowym oraz niektórych innych ustaw.

Dysponentem Funduszu jest minister właściwy do spraw energii.

Planuje się stan Funduszu na początek roku 2027 w kwocie 2.254.416 tys. zł, którą w całości stanowić będą środki pieniężne.

Planowane **przychody** Funduszu w 2027 r. wyniosą 45.000 tys. zł i będą wyższe o 35.000 tys. zł od zaplanowanych na 2026 r. (10.000 tys. zł). Źródłem przychodów będą odsetki od wolnych środków finansowych przekazywanych w zarządzanie Ministrowi Finansów. Wzrost przychodów wynika ze zwiększenia kwoty środków przekazywanych w zarządzanie Ministrowi Finansów, a w konsekwencji z wyższych odsetek uzyskiwanych od tych środków.

W 2027 r., podobnie jak w 2026 r., nie przewiduje się **kosztów** związanych z realizacją zadań Funduszu. Zgodnie z ustawą o zmianie ustawy o podatku akcyzowym oraz niektórych innych ustaw upłynął termin składania przez beneficjentów wniosków o wypłatę kwoty różnicy ceny, rekompensaty finansowej oraz dofinansowania stanowiącego pomoc de minimis. Ponadto w 2026 r. planowane jest zakończenie rozliczeń należnych z tytułu odpisu na Fundusz. Realizacja tego zadania, nałożonego ustawą z dnia 27 października 2022 r. o środkach nadzwyczajnych mających na celu ograniczenie wysokości cen energii elektrycznej oraz wsparciu niektórych odbiorców w latach 2023–2025, generowała główne źródła przychodów Funduszu w 2026 r.

Planuje się stan Funduszu na koniec roku w kwocie 2.299.416 tys. zł, którą w całości stanowić będą środki pieniężne.

Wolne środki finansowe przekazane w zarządzanie Ministrowi Finansów wyniosą 2.299.416 tys. zł.

3.36. Fundusz Zajęć Sportowych dla Uczniów

Fundusz Zajęć Sportowych dla Uczniów został utworzony na mocy ustawy z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi. Dysponentem Funduszu jest minister właściwy do spraw kultury fizycznej.

Środki Funduszu przeznaczone zostaną na dofinansowanie zajęć sportowych dla uczniów, prowadzonych przez kluby sportowe działające w formie stowarzyszenia oraz inne organizacje pozarządowe, które w ramach swojej statutowej działalności realizują zadania z zakresu upowszechniania kultury fizycznej wśród dzieci i młodzieży, a także organizowanych przez jednostki samorządu terytorialnego.

Planowany stan Funduszu na początek roku wyniesie 8.828 tys. zł i dotyczy: środków pieniężnych w wysokości 7.922 tys. zł oraz należności w kwocie 906 tys. zł. Stan Funduszu będzie niższy od planu na rok 2026 o 983 tys. zł. Niższy stan wynika, per saldo, z niższego stanu środków pieniężnych o 1.180 tys. zł.

Planowane **przychody** Funduszu w 2027 r. wyniosą 22.800 tys. zł, co jest równe planowi na rok 2026. Na kwotę przychodów składają się:

- opłaty z usług w zakresie reklamy napojów alkoholowych w wysokości 22.000 tys. zł,
- odsetki w wysokości 800 tys. zł.

Koszty Funduszu w 2027 r. wyniosą 22.820 tys. zł, co stanowi 76% planu na rok 2026 (30.020 tys. zł).

Środki Funduszu zaplanowane w 2027 r. będą przeznaczone na realizację zajęć sportowych dla uczniów, prowadzonych przez kluby sportowe działające w formie stowarzyszenia oraz inne organizacje pozarządowe, które w ramach swojej statutowej działalności realizują zadania z zakresu upowszechniania kultury fizycznej wśród dzieci i młodzieży.

Stan Funduszu na koniec roku zaplanowano w kwocie 8.808 tys. zł w tym: środki pieniężne w wysokości 7.902 tys. zł oraz należności w wysokości 906 tys. zł. Stan Funduszu będzie wyższy od planowanego na 2026 r. o 6.217 tys. zł. Wzrost wynika głównie z wyższych planowanych środków pieniężnych o 6.020 tys. zł.

Planowane wolne środki finansowe przekazane w zarządzanie Ministrowi Finansów wyniosą 7.902 tys. zł.

3.37. Fundusz Zapasów Interwencyjnych

Fundusz Zapasów Interwencyjnych, działający na podstawie ustawy z dnia 16 lutego 2007 r. o zapasach ropy naftowej, produktów naftowych i gazu ziemnego oraz zasadach postępowania w sytuacjach zagrożenia bezpieczeństwa paliwowego państwa i zakłóceń na rynku naftowym, został powołany w celu zabezpieczenia ciągłości funkcjonowania rynku paliwowego w sytuacji wystąpienia zakłóceń w dostawach na rynku krajowym.

Dysponentem Funduszu jest Prezes Rządowej Agencji Rezerw Strategicznych.

Stan Funduszu na początek 2027 r. zaplanowano na kwotę 4.521.077 tys. zł, która obejmuje:

- środki pieniężne – 4.373.607 tys. zł,
- należności – 272.137 tys. zł,
- zobowiązania – 124.667 tys. zł.

Planowane **przychody** Funduszu w 2027 r. wyniosą 1.525.075 tys. zł i będą wyższe o 42.458 tys. zł od zaplanowanych w ustawie budżetowej na rok 2026 (1.482.617 tys. zł), tj. o 2,9%. Ich źródłem będą głównie środki pochodzące ze składek opłaty zapasowej wnoszonej przez producentów wykonujących działalność gospodarczą w zakresie produkcji paliw lub przetwarzania paliw oraz handlowców wykonujących działalność gospodarczą w zakresie przywozu ropy naftowej lub paliw (zgodnie z art. 21b ustawy o zapasach). Podstawą obliczenia składki opłaty zapasowej jest ilość paliw przywiezionych lub wyprodukowanych w danym miesiącu kalendarzowym oraz stawka opłaty zapasowej.

W 2027 r. **koszty** Funduszu, które zaplanowano w kwocie 2.299.248 tys. zł, będą wyższe o 148.916 tys. zł od zaplanowanych w ustawie budżetowej na rok 2026 (2.150.332 tys. zł), tj. o 6,9% i obejmą:

- usługi związane z magazynowaniem (w tym wymianą) ropy naftowej i paliw u kontrahentów zewnętrznych, transportem, rozładunkiem, załadunkiem, ubezpieczeniem, dostępem do danych rynkowych z zakresu rynku paliwowego,
- zakup towarów na zapasy agencyjne,
- finansowanie kosztów działalności Rządowej Agencji Rezerw Strategicznych związanych z wykonywaniem zadań w zakresie zapasów interwencyjnych oraz zadań określonych w art. 43f ust. 1 ustawy z dnia 10 kwietnia 1997 r. – Prawo energetyczne,
- finansowanie innych kosztów realizacji zadań ustawowych (dotyczące głównie zwrotów do przedsiębiorców składek z tytułu opłaty zapasowej uiszczonej w latach ubiegłych (wraz z odsetkami), wypłacanych na podstawie prawomocnych wyroków sądów administracyjnych oraz kosztów windykacyjnych, a także kosztów utrzymywania systemu informatycznego).

Zwiększenie kosztów w stosunku do 2026 r. jest związane z wejściem w życie ustawy z dnia 12 września 2025 r. o zmianie ustawy o zapasach ropy naftowej, produktów naftowych i gazu ziemnego oraz zasadach postępowania w sytuacjach zagrożenia bezpieczeństwa paliwowego państwa i zakłóceń na rynku naftowym oraz ustawy - Prawo energetyczne, która przenosi część obowiązków tworzenia zapasów ropy i paliw z producentów i handlowców na Rządową Agencję Rezerw Strategicznych. Całość kosztów związanych ze zwiększeniem przez Agencję zapasów ropy i produktów ropopochodnych jest pokrywana ze środków Funduszu.

Stan Funduszu na koniec roku zaplanowano na kwotę 3.746.904 tys. zł, która obejmuje:

- środki pieniężne – 3.448.375 tys. zł,
- należności – 455.164 tys. zł,
- zobowiązania – 156.635 tys. zł.

Wolne środki finansowe, które będą przekazane w zarządzanie Ministrowi Finansów wyniosą 3.448.375 tys. zł.

3.38. Narodowy Fundusz Ochrony Zabytków

Narodowy Fundusz Ochrony Zabytków został utworzony na mocy ustawy z dnia 22 czerwca 2017 r. o zmianie ustawy z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami.

Celem Funduszu jest dofinansowywanie prac konserwatorskich i restauratorskich oraz robót budowlanych realizowanych bezpośrednio przy zabytku. Głównym źródłem finansowania tych prac są środki budżetów jednostek samorządu terytorialnego.

Dysponentem Funduszu jest minister właściwy do spraw kultury i dziedzictwa narodowego.

Stan Funduszu na początek roku zaplanowano na kwotę 4.742 tys. zł, która obejmuje: środki pieniężne w wysokości 2.942 tys. zł oraz należności w wysokości 1.800 tys. zł.

Planowane **przychody** Funduszu w 2027 r. wyniosą 880 tys. zł, co stanowi spadek o 50 tys. zł w stosunku do planu na rok 2026 (930 tys. zł), tj. o 5,4%.

Na kwotę przychodów składają się m.in.:

- przychody z administracyjnych kar pieniężnych i nawiązek w kwocie 750 tys. zł,

- wpływy ze zwrotów dotacji w kwocie 65 tys. zł oraz wpływy z odsetek wynikających z tych należności w kwocie 15 tys. zł,
- odsetki od środków Funduszu w kwocie 50 tys. zł.

Koszty Funduszu wyniosą 1.622 tys. zł i będą niższe o 350 tys. zł od zaplanowanych na rok 2026 (1.972 tys. zł), tj. o 17,7%.

Środki Funduszu w 2027 r. zostaną przeznaczone na dofinansowanie prac konserwatorskich, restauratorskich oraz robót budowlanych przy zabytkach wpisanych do rejestru zabytków.

Koszty inwestycyjne wyniosą 100 tys. zł i będą niższe o 150 tys. zł od zaplanowanych na rok 2026 (250 tys. zł). Środki przeznaczone będą na dotacje inwestycyjne dla jednostek sektora finansów publicznych.

Stan Funduszu na koniec roku zaplanowano na kwotę 4.000 tys. zł, która obejmuje: środki pieniężne w wysokości 2.500 tys. zł i należności w wysokości 1.500 tys. zł.

Wolne środki finansowe przekazane w zarządzanie Ministrowi Finansów wyniosą 2.500 tys. zł.

3.39. Państwowy Fundusz Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych

Państwowy Fundusz Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych działa na podstawie ustawy z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych.

Nadzór nad Funduszem sprawuje minister właściwy do spraw zabezpieczenia społecznego. Środki Funduszu przeznaczane są na rehabilitację zawodową i społeczną osób niepełnosprawnych oraz ich zatrudnianie.

Planuje się, że stan Funduszu na początek 2027 r. wyniesie 4.239.389 tys. zł i będzie niższy o 408.632 tys. zł od planu na 2026 r., tj. o 8,8%. Niższy stan Funduszu na początek 2027 r. wynika głównie z niższych planowanych środków pieniężnych o 399.911 tys. zł – głównie, per saldo, z tytułu przewidywanego wykonania w 2026 r. wyższych kosztów od przychodów.

Stan Funduszu na początek roku obejmuje głównie: środki pieniężne w wysokości 4.177.751 tys. zł, należności w wysokości 103.168 tys. zł, zobowiązania w wysokości 88.000 tys. zł.

Przychody Funduszu w 2027 r. zaplanowano w wysokości 9.134.912 tys. zł i będą niższe od planu na 2026 r. (9.416.270 tys. zł) o 281.358 tys. zł., tj. o 3%. Powyższy spadek wynika, per saldo, głównie z niższej dotacji z budżetu państwa o 488.443 tys. zł, tj. o 74,8%.

Na kwotę przychodów składają się głównie: wpłaty pracodawców, dotacje z budżetu państwa – z przeznaczeniem na dofinansowanie do wynagrodzeń pracowników niepełnosprawnych (81.000 tys. zł), zrekompensowanie gminom utraconych dochodów z tytułu zwolnień przysługujących prowadzącemu zakład pracy chronionej lub zakład aktywności zawodowej z podatków od nieruchomości, rolnego, leśnego i od czynności cywilnoprawnych (23.500 tys. zł – 100% planu na 2026 r.), realizację zadania polegającego na przekazaniu środków dla dysponentów zakładowych funduszy aktywności lub zakładowych funduszy rehabilitacji osób niepełnosprawnych (23.500 tys. zł – 102,2% planu na 2026 r.), środki otrzymane z Unii Europejskiej.

Koszty realizacji zadań Funduszu w 2027 r. zaplanowano w wysokości 10.287.098 tys. zł i będą wyższe od planu na 2026 r. (10.101.112 tys. zł) o 185.986 tys. zł, tj. o 1,8%. Powyższy wzrost wynika, per saldo, głównie z wyższych środków przeznaczonych na przelewy redystrybucyjne o 260.693 tys. zł.

Środki Funduszu zostaną przeznaczone głównie na: dofinansowanie do wynagrodzeń pracowników niepełnosprawnych, przelewy redystrybucyjne (środki na zadania realizowane przez samorządy wojewódzkie i powiatowe oraz koszty obsługi tych zadań), wypłatę środków dla dysponentów zakładowych funduszy aktywności lub zakładowych funduszy rehabilitacji osób niepełnosprawnych, zadania zlecane fundacjom i organizacjom pozarządowym, programy zatwierdzone przez Radę Nadzorczą, refundację składek na ubezpieczenia społeczne osobom niepełnosprawnym prowadzącym działalność gospodarczą, niepełnosprawnym rolnikom lub rolnikom zobowiązanym do opłacania składek za niepełnosprawnego domownika, zrekompensowanie gminom dochodów utraconych z tytułu zastosowania ustawowych zwolnień z podatków od nieruchomości, rolnego, leśnego i od czynności cywilnoprawnych dla prowadzących zakłady pracy chronionej lub zakłady aktywności zawodowej, bieżącą działalność Biura i Oddziałów Funduszu oraz wydatki inwestycyjne własne i zakupy inwestycyjne.

Wydatki inwestycyjne własne i zakupy inwestycyjne własne zaplanowano w wysokości 52.328 tys. zł i będą niższe od planu na 2026 r. o 8.597 tys. zł, tj. o 14,1%. Środki zostaną przeznaczone głównie na modyfikację i rozwój systemów infrastruktury teleinformatycznej i systemów dziedzinowych.

Wynagrodzenia osobowe zaplanowano w wysokości 133.785 tys. zł i będą wyższe od planu na 2026 r. o 3.182 tys. zł, tj. o 2,4%. Powyższy wzrost wynika, per saldo, ze wzrostu funduszu wynagrodzeń na 2027 r. o 3,0% (3.769 tys. zł) oraz zmniejszenia wynagrodzeń w związku z realizacją projektu współfinansowanego z UE o 587 tys. zł.

Stan Funduszu na koniec roku zaplanowano w wysokości 3.139.531 tys. zł i będzie niższy od planu na 2026 r. o 884.573 tys. zł, tj. o 22%. Niższy stan Funduszu na koniec roku wynika głównie z niższych planowanych środków pieniężnych o 854.351 tys. zł – głównie, per saldo, z tytułu planowanych w 2027 r. wyższych kosztów od przychodów. Stan Funduszu na koniec roku obejmuje głównie: środki pieniężne w wysokości 3.049.333 tys. zł, należności w wysokości 128.228 tys. zł, zobowiązania w wysokości 82.500 tys. zł.

Wolne środki finansowe przekazane w zarządzanie Ministrowi Finansów zaplanowano w kwocie 3.049.333 tys. zł.

4. Państwowe osoby prawne, o których mowa w art. 9 pkt 14 i osoby prawne, o których mowa w art. 9 pkt 8 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych

Jednostki sektora finansów publicznych, których plany finansowe wymienione są w załączniku 14 do projektu ustawy budżetowej na rok 2027 są tworzone, jako państwowe osoby prawne, na podstawie odrębnych ustaw w celu wykonywania zadań publicznych, z wyłączeniem przedsiębiorstw, instytutów badawczych, instytutów działających w ramach Sieci Badawczej

Łukasiewicz, banków oraz spółek prawa handlowego. Podstawą gospodarki finansowej państwowej osoby prawnej jest roczny plan finansowy.

W przedłożonym projekcie ustawy budżetowej na rok 2027 zamieszczono plany finansowe następujących państwowych osób prawnych nadzorowanych przez:

- Prezesa Rady Ministrów
    - Ośrodek Studiów Wschodnich im. Marka Karpia,
    - Instytut Zachodni im. Zygmunta Wojciechowskiego,
    - Instytut Współpracy Polsko-Węgierskiej im. Wacława Felczaka,
    - Instytut Europy Środkowej,
    - Urząd Komisji Nadzoru Finansowego,
- Ministra Funduszy i Polityki Regionalnej
    - Krajowy Zasób Nieruchomości,
- Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego
    - Polski Instytut Sztuki Filmowej,
    - Centrum Dialogu im. Juliusza Mieroszewskiego,
- Ministra Sportu i Turystyki
    - Polska Agencja Antydopingowa,
    - Polska Organizacja Turystyczna,
- Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi
    - Polski Klub Wyścigów Konnych,
    - Centrum Doradztwa Rolniczego w Brwinowie,
    - 16 wojewódzkich ośrodków doradztwa rolniczego,
- Ministra Edukacji
    - Instytut Rozwoju Języka Polskiego im. św. Maksymiliana Marii Kolbego,
- Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego
    - Centrum Łukasiewicz,
    - Akademia Kopernikańska,
    - Narodowa Agencja Wymiany Akademickiej,
- Ministra Infrastruktury
    - Państwowe Gospodarstwo Wodne Wody Polskie,
    - Polska Agencja Żeglugi Powietrznej,
    - Transportowy Dozór Techniczny,

- Ministra Klimatu i Środowiska
    - Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej,
    - 23 parki narodowe (Babiogórski, Białowieski, Biebrzański, Bieszczadzki, Bory Tucholskie, Drawieński, Gorczański, Góry Stołowe, Kampinoski, Karkonoski, Magurski, Narwiański, Ojcowski, Pieniński, Poleski, Roztoczański, Słowiński, Świętokrzyski, Tatrzański, Ujście Warty, Wielkopolski, Wigierski, Woliński),
- Ministra Spraw Zagranicznych
    - Polski Instytut Spraw Międzynarodowych,
- Ministra Zdrowia
    - Polskie Laboratorium Antydopingowe,
    - Agencja Oceny Technologii Medycznych i Taryfikacji,
    - Agencja Badań Medycznych,
- Ministra Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej
    - Zakład Ubezpieczeń Społecznych,
- Prezesa Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego
    - Fundusz Składkowy Ubezpieczenia Społecznego Rolników,
    - Fundusz Motywacyjny Kasa Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego.
- Zakład Ubezpieczeń Społecznych
    - Fundusz Rezerwy Demograficznej,
- Ministra Finansów i Gospodarki
    - Polska Agencja Nadzoru Audytowego,
    - Polski Instytut Ekonomiczny,
    - Urząd Dozoru Technicznego,
    - Polskie Centrum Akredytacji

oraz

- Rzecznik Finansowy.

W 2027 r. planuje się łączne **przychody ogółem** państwowych osób prawnych na kwotę 58.352.638 tys. zł, w tym 2.673.072 tys. zł pochodzić będzie z dotacji i subwencji z budżetu państwa, co stanowi 4,6 % przychodów ogółem.

Planowane na 2027 r. przez państwowe osoby prawne **koszty ogółem** wyniosą 35.858.857 tys. zł.

Wynik finansowy brutto państwowych osób prawnych ogółem wyniesie 22.493.781 tys. zł.

Zaplanowane na 2027 r. kwoty przychodów, z uwzględnieniem dotacji i subwencji z budżetu państwa, kosztów oraz wynik finansowy brutto państwowych osób prawnych przedstawiają się następująco:

Wyszczególnienie	Przychody	w tym:	Koszty	Wynik finansowy brutto
		dotacje i subwencje z budżetu państwa		
	w tys. zł			
1	*2*	*3*	*4*	*5*
Agencja Badań Medycznych	938.223	283.666	903.223	35.000
Agencja Oceny Technologii Medycznych i Taryfikacji	92.779	901	98.267	-5.488
Akademia Kopernikańska	8.372	8.342	8.372	0
Centrum Dialogu im. Juliusza Mieroszewskiego	14.976	14.886	14.976	0
Centrum Doradztwa Rolniczego w Brwinowie	53.042	40.117	53.012	30
Centrum Łukasiewicz	66.398	52.523	66.398	0
Fundusz Motywacyjny Kasa Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego	34.257	0	34.993	-736
Fundusz Rezerwy Demograficznej	24.000.592	0	5.760	23.994.832
Fundusz Składkowy Ubezpieczenia Społecznego Rolników	922.971	0	1.045.844	-122.873
Instytut Europy Środkowej	5.546	5.546	5.546	0
Instytut Rozwoju Języka Polskiego im. św. Maksymiliana Marii Kolbego	68.000	68.000	68.000	0
Instytut Współpracy Polsko-Węgierskiej im. Wacława Felczaka	4.670	4.670	4.670	0
Instytut Zachodni im. Zygmunta Wojciechowskiego	7.026	6.581	7.026	0
Krajowy Zasób Nieruchomości	44.970	15.760	46.973	-2.003
Narodowa Agencja Wymiany Akademickiej	314.729	238.878	314.629	100
Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej	14.953.236	71.829	14.558.244	394.992
Ośrodek Studiów Wschodnich im. Marka Karpia	22.567	22.312	22.567	0
Państwowe Gospodarstwo Wodne Wody Polskie	2.066.965	885.283	3.287.215	-1.220.250

Parki narodowe	671.470	187.268	709.473	-38.003
Polska Agencja Antydopingowa	9.543	9.323	9.543	0
Polska Agencja Nadzoru Audytowego	42.984	0	55.702	-12.718
Polska Agencja Żeglugi Powietrznej	1.728.457	44.962	1.726.350	2.107
Polska Organizacja Turystyczna	104.220	103.990	104.220	0
Polski Instytut Ekonomiczny	18.550	15.000	18.550	0
Polski Instytut Spraw Międzynarodowych	23.071	21.571	23.071	0
Polski Instytut Sztuki Filmowej	438.327	133.266	438.327	0
Polski Klub Wyścigów Konnych	8.990	463	8.883	107
Polskie Centrum Akredytacji	39.700	0	39.673	27
Polskie Laboratorium Antydopingowe	15.601	5.393	15.601	0
Rzecznik Finansowy	71.607	0	71.607	0
Transportowy Dozór Techniczny	132.074	0	107.840	24.234
Urząd Dozoru Technicznego	950.844	0	711.920	238.924
Urząd Komisji Nadzoru Finansowego	759.491	0	718.594	40.897
Wojewódzkie Ośrodki Doradztwa Rolniczego	759.700	432.542	757.453	2.247
Zakład Ubezpieczeń Społecznych	8.958.690	0	9.796.335	-837.645
Razem	**58.352.638**	**2.673.072**	**35.858.857**	**22.493.781**

Poniżej przedstawiono informacje dotyczące ww. jednostek:

4.1. Agencja Badań Medycznych

Agencja Badań Medycznych (ABM) została utworzona na mocy przepisów ustawy z dnia 21 lutego 2009 r. o Agencji Badań Medycznych.

Celem działalności Agencji jest wspieranie działalności innowacyjnej w ochronie zdrowia, ze szczególnym uwzględnieniem rozwoju niekomercyjnych badań klinicznych i eksperymentów badawczych. ABM jest jednostką odpowiedzialną za rozwój badań w dziedzinie nauk medycznych i nauk o zdrowiu. ABM jest podmiotem, którego celem jest budowa innowacyjnego systemu opieki zdrowotnej. Finansowane przez Agencję Badań Medycznych badania są szansą dla polskich pacjentów na dostęp do najnowszych technologii, jak również okazją dla polskich naukowców na udział w światowych badaniach. Kluczowym zadaniem Agencji jest również działalność analityczna w zakresie oceny podejmowanych decyzji i ich wpływu na koszty funkcjonowania systemu ochrony zdrowia. Opracowane analizy pozwolą na przedstawienie konkretnych rozwiązań, dzięki którym system opieki zdrowotnej będzie mógł funkcjonować w bardziej wydajny sposób.

Na zaplanowany stan na początek roku składają się środki obrotowe w wysokości 859.010 tys. zł (całość to środki pieniężne) i zobowiązania w wysokości 8 521 tys. zł.

Przychody Agencji w 2027 r. wyniosą 938.223 tys. zł, co stanowi wzrost o 36.643 tys. zł, tj. o 4,1% w stosunku do planu na rok 2026. Powyższy wzrost wynika głównie z wyższych niż w roku poprzednim przychodów z odpisu Narodowego Funduszu Zdrowia. W 2027 planuje się, że z tego tytułu ABM osiągnie przychody na poziomie 582.546 tys. zł, czyli o 29.504 tys. zł, tj. o 5,3% więcej niż w 2026 r. Przychody z odpisu NFZ są głównym źródłem przychodów Agencji. Działalność ABM finansowana jest również z dotacji z budżetu państwa, w tym dotacji podmiotowej w wysokości 53.026 tys. zł oraz dotacji celowej w wysokości 230.640 tys. zł. Łączna wysokość zaplanowanych dotacji wynosi 283.666 tys. zł, co stanowi wzrost o 0,9% w porównaniu do planu na 2026 r. Wzrost przychodów ABM w 2027 r. wynika również z wyższych pozostałych przychodów, m.in. środków otrzymanych od jednostek spoza sektora finansów publicznych (33.800 tys. zł).

Planuje się, że **koszty** ABM w 2027 r. wyniosą 903.223 tys. zł i będą wyższe o 36.643 tys. zł, tj. o 4,2% od zaplanowanych na rok 2026. Powyższy wzrost wynika głównie z wyższych kosztów realizacji zadań, tj. środków przekazanych innym podmiotom w celu realizacji zadań wynikających z ustawy (wzrost o 34.412 tys. zł, tj. o 4,4% w porównaniu do roku 2026) oraz środków przekazywanych na Fundusz Kompensacyjny Badań Klinicznych (wzrost o 4.560 tys. zł, tj. 115,1% w porównaniu do roku 2026). Wynagrodzenia osobowe wyniosą 26.691 tys. zł i będą wyższe od planowanych na rok 2026 o 752 tys. zł, tj. 2,9%. Jednocześnie planuje się zmniejszenie kosztów amortyzacji (o 5.332 tys. zł, tj. 69,1% w porównaniu do roku 2026).

Wydatki majątkowe finansowane z własnych środków finansowych pochodzących z funduszu rezerwowego utworzonego z zysku netto pozostającego w dyspozycji Agencji zaplanowano w wysokości 9.595 tys. zł i będą wyższe od planu na 2026 r. o 1.855 tys. zł, tj. o 24,0%. Kwota ta została zaplanowana w związku ze zidentyfikowanymi potrzebami Agencji w zakresie rozwoju infrastruktury technicznej i informatycznej oraz wdrażania rozwiązań wspierających realizację jej zadań.

Na podstawie zaplanowanych przychodów i kosztów wynik brutto został określony w wysokości 35.000 tys. zł.

Na zaplanowany stan na koniec roku składają się środki obrotowe w wysokości 884.415 tys. zł (całość to środki pieniężne) i zobowiązania w wysokości 8.521 tys. zł.

Wolne środki finansowe w kwocie 884.415 tys. zł zostaną przekazane w depozyt u Ministra Finansów.

4.2. Agencja Oceny Technologii Medycznych i Taryfikacji

Agencja Oceny Technologii Medycznych i Taryfikacji (AOTMiT) to instytucja działająca na mocy ustawy z dnia 27 sierpnia 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych.

Agencja opiniuje ministerialne i samorządowe projekty programów zdrowotnych, dokonuje taryfikacji świadczeń opieki zdrowotnej, a także prowadzi szeroko rozumianą działalność informacyjną i szkoleniową w zakresie oceny technologii medycznych w Polsce i na świecie.

Na planowany stan jednostki na początek roku składają się środki obrotowe w kwocie 2.556 tys. zł (środki pieniężne w kwocie 2.506 tys. zł i należności krótkoterminowe na poziomie 50 tys. zł) oraz zobowiązania w wysokości 4.300 tys. zł.

Planowane **przychody** AOTMiT w 2027 r. wyniosą 92.779 tys. zł, co stanowi wzrost o 76.632 tys. zł, tj. o 474,6% w stosunku do planu na rok 2026. Powyższy wzrost wynika głównie z uwzględnienia odpisu dla AOTMiT w kwocie 75.075 tys. zł, o którym mowa w art. 31t ust. 2 pkt 1a ustawy o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych, tj. z przychodów Narodowego Funduszu Zdrowia. Ponadto Agencja planuje przychody z analiz weryfikacyjnych (12.657 tys. zł -113% planu na 2026 r.), środki otrzymane z Unii Europejskiej (2.807 tys. zł – 146,3% planu na 2026 r.), dotacje z budżetu państwa (901 tys. zł, których nie uwzględniano w planie na 2026 r.) oraz pozostałe przychody, w tym głównie odsetki (1.339 tys. zł – 44,2% planu na 2026 r.).

Koszty AOTMiT w 2027 r. wyniosą 98.267 tys. zł i będą wyższe o 13.225 tys. zł, tj. o 15,6% od zaplanowanych na rok 2026 (85.042 tys. zł). W ramach kosztów ogółem zaplanowano środki na usługi obce w wysokości 17.200 tys. zł, tj. o 4.400 tys. zł więcej niż w roku 2026 oraz na materiały i energię w wysokości 4.461 tys. zł, tj. o 3.261 tys. zł więcej niż w roku 2026. Uwzględniono tym samym niezbędne wydatki związane z funkcjonowaniem jednostki takie jak m.in. zakup materiałów biurowych oraz koszty mediów. Wzrost kosztów obejmujący usługi obce wynika w istotnej części z przejścia rozwiązań wdrożonych w 2026 r. w tryb utrzymaniowy oraz z konieczności zapewnienia zgodnego z prawem i bezpiecznego przetwarzania danych. W zakresie cyberbezpieczeństwa Agencja utrzymuje System Zarządzania Bezpieczeństwem Informacji, System Zarządzania Ciągłością Działania, całodobowe monitorowanie bezpieczeństwa, audyty zgodności oraz testy zabezpieczeń. Finansowanie tych wydatków znajduje uzasadnienie w obowiązkach wynikających z Krajowych Ram Interoperacyjności, RODO, kontroli zarządczej określonej w art. 68–69 ustawy o finansach publicznych oraz z konieczności przygotowania Agencji do wymogów wynikających z nowelizacji ustawy o krajowym systemie cyberbezpieczeństwa. Dodatkowym czynnikiem kosztotwórczym jest planowane zadanie polegające na pozyskiwaniu, weryfikowaniu i przetwarzaniu danych identyfikacyjnych z wykorzystaniem numeru PESEL. Zadanie to wymaga podwyższonego poziomu bezpieczeństwa organizacyjnego i technicznego, w szczególności kontroli dostępu, rozliczalności operacji, upoważnień, bezpiecznego obiegu danych, kopii zapasowych, reagowania na incydenty, audytów zgodności oraz wsparcia inspektora ochrony danych.

Poziom wynagrodzeń osobowych został zwiększony o 4,1% w stosunku do planu określonego w ustawie budżetowej na rok 2026. Poziom tej kategorii wynika z uwzględnienia wzrostu funduszu wynagrodzeń o 3,0% w stosunku do planu roku poprzedniego i ujęcia kosztów zadań ustawowych oraz projektów UE, w których Agencja uczestniczy, tj. m.in. implementacji przepisów Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2021/2282 z dnia 15 grudnia 2021 r. w sprawie oceny technologii medycznych i zmiany dyrektywy 2011/24/UE, realizacji projektu Odwrócona Piramida Świadczeń, oraz FERS pn. Podnoszenie kwalifikacji kadr systemu ochrony zdrowia.

Przy tak zaplanowanych przychodach i kosztach AOTMiT wynik brutto będzie ujemny i wyniesie -5.488 tys. zł.

Środki na wydatki majątkowe zaplanowano w wysokości 1.665 tys. zł. Będą one niższe od planu na 2026 r. o 3.335 tys. zł, tj. o 66,7%. Środki zostaną przeznaczone głównie na zakup serwerów i klasterów roboczych oraz bieżące zakupy majątkowe.

Na planowany stan jednostki na koniec roku składają się środki obrotowe w wysokości 233 tys. zł (środki pieniężne w kwocie 183 tys. zł i należności w wysokości 50 tys. zł) oraz zobowiązania w wysokości 4.300 tys. zł.

Planuje się, że wolne środki finansowe w kwocie 183 tys. zł zostaną przekazane w depozyt u Ministra Finansów.

4.3. Akademia Kopernikańska

Akademia Kopernikańska jest państwową osobą prawną działającą na podstawie ustawy z dnia 28 kwietnia 2022 r. o Akademii Kopernikańskiej.

Zadaniem Akademii jest realizacja Narodowego Programu Kopernikańskiego, który przede wszystkim obejmuje:

- finansowanie badań naukowych, w tym przyznawanie Stypendiów Kopernikańskich i Grantów Mikołaja Kopernika,
- wspieranie Szkoły Głównej Mikołaja Kopernika,
- przyznawanie Nagród Kopernikańskich,
- powoływanie Ambasadorów Akademii Kopernikańskiej i przyznawanie wsparcia finansowego na zadania przez nich realizowane.

Przychody Akademii w 2027 r. zaplanowano w wysokości 8.372 tys. zł, co w stosunku do planu na rok 2026 oznacza zmniejszenie o kwotę 3.585 tys. zł, tj. o 30,0%. Głównym źródłem przychodów będą dotacje z budżetu państwa w kwocie 8.342 tys. zł.

Planowane na 2027 r. **koszty** zostały określone na kwotę 8.372 tys. zł, co w stosunku do planu na rok 2026 oznacza zmniejszenie o kwotę 3.585 tys. zł, tj. o 30,0%. W ramach ww. kwoty środki na funkcjonowanie jednostki zostały zaplanowane w wysokości 7.872 tys. zł. W ramach tej kwoty zaplanowano wypłatę honorariów dla członków Akademii oraz środki na działania administracyjne, zarządcze i operacyjne związane z funkcjonowaniem instytucji. Na realizację zadań zaplanowano 500 tys. zł z przeznaczeniem na Nagrodę Kopernikańską.

Na podstawie planowanych przychodów i kosztów Akademii zakłada się zrównoważony wynik brutto.

4.4. Centrum Dialogu im. Juliusza Mieroszewskiego

Centrum Dialogu im. Juliusza Mieroszewskiego zostało utworzone na mocy ustawy z dnia 25 marca 2011 r. o Centrum Dialogu im. Juliusza Mieroszewskiego. Zadania Centrum nakierowane są na inicjowanie, wspieranie i podejmowanie działań na rzecz dialogu i porozumienia w stosunkach Polaków z narodami Europy Wschodniej, w szczególności z Ukraińcami, Białorusinami, Gruzinami, Mołdawianami i Rosjanami. W ramach podejmowanych działań prowadzone są m.in. badania naukowe, organizowane są konferencje, seminaria, wykłady, debaty, prowadzona jest działalność edukacyjna i wydawnicza,

upowszechniana jest w Polsce i poza jej granicami wiedza o sytuacji politycznej, historii, kulturze i dziedzictwie narodów Europy Środkowej i Wschodniej, prowadzone są programy stypendialne, utrzymywane są kontakty z ośrodkami akademickimi, eksperckimi, naukowymi, kulturalnymi i politycznymi w Polsce a także krajach regionu.

Stan jednostki na początek roku dotyczy w całości środków pieniężnych, które zaplanowano w wysokości 421 tys. zł.

Zarówno **przychody** jak i **koszty** Centrum Dialogu im. Juliusza Mieroszewskiego zaplanowano na 2027 r. w kwocie 14.976 tys. zł (tj. 116,6% planu na 2026 r.), w tym dotację podmiotową z budżetu państwa dla Centrum w wysokości 14.886 tys. zł (tj. 116,7% planu na 2026 r.). W odniesieniu do planu na 2026 r. nastąpił wzrost przychodów i kosztów o 2.130 tys. zł. Przyczyną tego jest głównie wzrost pozycji wynagrodzeń wraz z pochodnymi o 3,0% wraz z planowanym zwiększeniem liczby etatów o 5 oraz zwiększeniem środków na funkcjonowanie Centrum w związku z utworzeniem Oddziału zamiejscowego w Kijowie na Ukrainie finansowanych z dotacji podmiotowej.

Stan jednostki na koniec roku dotyczy w całości środków pieniężnych przekazanych w depozyt Ministrowi Finansów, które zaplanowano w wysokości 421 tys. zł.

4.5. Centrum Doradztwa Rolniczego w Brwinowie

Centrum Doradztwa Rolniczego w Brwinowie (CDR) działa w oparciu o przepisy ustawy z dnia 22 października 2004 r. o jednostkach doradztwa rolniczego. CDR realizuje zadania z zakresu doradztwa rolniczego, m.in. opracowuje analizy i prognozy w zakresie rozwoju doradztwa rolniczego, prowadzi szkolenia dla pracowników ośrodków wojewódzkich i nauczycieli szkół rolniczych, przygotowuje i przekazuje ośrodkom wojewódzkim materiały informacyjne i szkoleniowe, w tym dotyczące pomocy w zakresie działalności gospodarstw rolnych i produkcji rolniczej finansowanej lub współfinansowanej ze środków pochodzących z funduszy Unii Europejskiej lub innych instytucji krajowych lub zagranicznych, upowszechnia wyniki badań naukowych w praktyce rolniczej.

Na stan na początek roku składają się środki obrotowe w wysokości 7.353 tys. zł (w tym środki pieniężne zaplanowane na kwotę 6.773 tys. zł, należności krótkoterminowe na poziomie 330 tys. zł i zapasy w kwocie 50 tys. zł) oraz zobowiązania w kwocie 700 tys. zł.

CDR zaplanowało **przychody** na poziomie 53.042 tys. zł, w tym 40.117 tys. zł pochodzić będzie z dotacji celowych z budżetu państwa. Przychody będą niższe o 0,3 % w stosunku do zaplanowanych na 2026 r., głównie z powodu zakończenia i rozliczenia w 2026 r. umów realizowanych w ramach Krajowej Sieci Obszarów Wiejskich KSOW+ działającej w ramach Planu Strategicznego WPR na lata 2023-2027.

Koszty CDR zostały zaplanowane w kwocie 53.012 tys. zł, co stanowi spadek o 153 tys. zł, tj. o 0,3% w stosunku do zaplanowanych na 2026 r. Decydujący wpływ na wysokość planowanych kosztów mają głównie koszty funkcjonowania, w tym wynagrodzenia i pochodne (31.295 tys. zł), usługi obce (12.498 tys. zł), materiały i energia (4.464 tys. zł), związane z realizacją zadań z zakresu doradztwa rolniczego. Wzrost kosztów związanych z wynagrodzeniami i składkami o 917 tys. zł, tj. o 3,0% wynika z systemowego zwiększenia funduszu wynagrodzeń o 3,0%.

Zaplanowane na 2027 r. przychody i koszty we wskazanych kwotach skutkować będą dodatnim wynikiem brutto na poziomie 30 tys. zł.

Środki na wydatki majątkowe zostały zaplanowane w kwocie 2.875 tys. zł, co stanowi wzrost o 735 tys. zł, tj. o 34,3% w stosunku do zaplanowanych na rok 2026. Środki na wydatki majątkowe zostały zaplanowane na:

- modernizację pomieszczeń w Centrali w Brwinowie;
- zakup samochodu osobowego dla oddziału w Krakowie;
- modernizację systemu tworzącego kopie zapasowe danych oraz serwerów przechowujących dla Centrali w Brwinowie.

Wzrost wydatków majątkowych wynika z przyznania wyższej niż w roku 2026 dotacji na inwestycje i zakupy inwestycyjne.

Na stan środków na koniec roku składają się środki obrotowe w wysokości 7.353 tys. zł (w tym środki pieniężne zaplanowane na kwotę 6.773 tys. zł, należności krótkoterminowe na poziomie 330 tys. zł i zapasy w kwocie 50 tys. zł) oraz zobowiązania w wysokości 700 tys. zł.

Planuje się, że wolne środki finansowe w kwocie 6.473 tys. zł zostaną przekazane w depozyt u Ministra Finansów.

4.6. Centrum Łukasiewicz

Centrum Łukasiewicz jest państwową osobą prawną, działającą na podstawie ustawy z dnia 21 lutego 2019 r. o Sieci Badawczej Łukasiewicz. Celem działalności Centrum jest planowanie i koordynowanie badań naukowych i prac rozwojowych prowadzonych przez instytuty Sieci Łukasiewicz, szczególnie ważnych dla realizacji polityki gospodarczej i innowacyjnej państwa określonej w strategiach rozwoju oraz dla realizacji polityki naukowej państwa.

Do zadań Centrum Łukasiewicz należy:

- zapewnienie mechanizmów współpracy podmiotów tworzących Sieć,
- zapewnienie środków finansowych na realizację celów Sieci,
- realizacja projektów badawczych w ramach celu Sieci,
- komercjalizacja wyników badań,
- współpraca międzynarodowa w zakresie badań naukowych i prac rozwojowych oraz komercjalizacji.

Na zaplanowany stan na początek roku jednostki składają się środki obrotowe w wysokości 55.478 tys. zł, które w całości dotyczą środków pieniężnych.

Przychody Centrum w 2027 r. zaplanowano w wysokości 66.398 tys. zł, co w stosunku do planu na rok 2026 oznacza ich zwiększenie o kwotę 198 tys. zł, tj. o 0,3%. W 2027 r. podstawowym źródłem przychodów będzie subwencja z budżetu państwa w kwocie 52.523 tys. zł, której wysokość w porównaniu do planu na rok 2026 wzrasta o 1.530 tys. zł tj. o 3,0%.

Planowane na 2027 r. **koszty** Centrum Łukasiewicz zostały określone na kwotę 66.398 tys. zł, co w stosunku do planu na rok 2026 oznacza ich zwiększenie o kwotę 198 tys. zł, tj. o 0,3%. Na koszty funkcjonowania jednostki przewidziano 46.498 tys. zł, co stanowi wzrost o 7,6% w porównaniu z rokiem 2026. Natomiast wysokość kosztów realizacji zadań planowana jest na poziomie 19.900 tys. zł, co stanowi spadek o 13,5% w porównaniu z 2026 r. Jest to związane z cyklicznością realizowanych zadań przez instytuty Sieci m. in. na podstawie ogłaszanych naborów na projekty badawcze.

Wynagrodzenia finansowane ze środków krajowych (z subwencji) będą się kształtować na poziomie 20.185 tys. zł tj. o 588 tys. więcej niż w roku 2026 (wzrost o 3%). Centrum Łukasiewicz – podobnie jak w roku 2026 – będzie uczestniczyło w projektach finansowanych w ramach Horyzontu Europa. Finansowanie w tym zakresie w całości pochodzi ze środków z Komisji Europejskiej i odbywa się bez zaangażowania środków budżetu państwa. Na wynagrodzenia przeznaczona zostanie kwota 821 tys. zł (o ok. 38% więcej niż w roku 2026).

Środki finansowe na wydatki majątkowe w 2027 r. zaplanowano w wysokości 1.200 tys. zł, z tego 1.000 tys. zł w formie dotacji celowej oraz 200 tys. zł ze środków pochodzących z wykupu obligacji. W ramach powyższych środków finansowych planowany jest zakup nowych urządzeń sieci WAN. Jest on konieczny z uwagi na kończący się okres wsparcia technicznego i producenta dla obecnie eksploatowanej infrastruktury. Urządzenia WAN stanowią kluczowy element infrastruktury zapewniającej bezpieczną i niezawodną komunikację pomiędzy jednostkami Sieci Badawczej Łukasiewicz. Realizacja zakupu jest niezbędna dla zachowania ciągłości operacyjnej i ograniczenia ryzyka cyberzagrożeń.

Na podstawie planowanych przychodów i kosztów Centrum zakłada zrównoważony wynik brutto.

Na zaplanowany stan na koniec roku jednostki składają się środki obrotowe w wysokości 47.778 tys. zł, które w całości dotyczą środków pieniężnych.

4.7. Fundusz Motywacyjny Kasa Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego

Fundusz Motywacyjny (FM) działa na podstawie ustawy z dnia 20 grudnia 1990 r. o ubezpieczeniu społecznym rolników.

Fundusz przeznaczony jest na finansowanie nagród okresowych i specjalnych wraz z pochodnymi od tych nagród dla pracowników Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego (KRUS).

Prezes KRUS w porozumieniu z Radą Rolników może tworzyć fundusz motywacyjny w ramach odpisu na Fundusz Administracyjny, który naliczany jest w wysokości nie niższej niż 4% planowanych wydatków Funduszu Składkowego w danym roku kalendarzowym.

Stan Funduszu na początek roku zaplanowano na kwotę 1.126 tys. zł, która w całości składa się ze środków pieniężnych.

Łączne **przychody** funduszu zostały zaplanowane w 2027 r. na kwotę 34.257 tys. zł, więcej o 84 tys. zł, tj. o 0,2%, w porównaniu do planowanych na rok 2026 (34.173 tys. zł). Główne źródło przychodów Funduszu stanowić będzie odpis z Funduszu Administracyjnego. Kwota odpisu zaplanowana na rok 2027 wynosi 33.867 tys. zł, tj. o 0,5% więcej w porównaniu do planu na 2026 r. (33.693 tys. zł).

Koszty Funduszu w 2027 r. oszacowano na kwotę 34.993 tys. zł, więcej o 815 tys. zł, tj. o 2,4%, w porównaniu do kwoty planowanej na rok 2026 (34.178 tys. zł).

Na podstawie zaplanowanych przychodów i kosztów wynik brutto będzie ujemny i wyniesie - 736 tys. zł.

Stan Funduszu na koniec 2026 r. zaplanowano na kwotę 390 tys. zł. Są to w całości środki pieniężne.

4.8. Fundusz Rezerwy Demograficznej

Fundusz Rezerwy Demograficznej (FRD) został utworzony ustawą z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych. FRD posiada osobowość prawną. Organem FRD jak i dysponentem jego środków (za wskazanymi w wyżej wymienionej ustawie wyjątkami) jest Zakład Ubezpieczeń Społecznych. FRD został powołany w celu zwiększenia bezpieczeństwa wypłacalności świadczeń z funduszu emerytalnego wyodrębnionego w ramach Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (FUS). Środki FRD mogą być wykorzystane m. in. na uzupełnienie niedoboru funduszu emerytalnego wynikającego z przyczyn demograficznych. FRD pełni funkcję rezerwową wobec funduszu emerytalnego wyodrębnionego w FUS.

Stan Funduszu na początek 2027 r. obejmuje środki obrotowe w kwocie 77.936 tys. zł (w tym środki pieniężne w wysokości 50 tys. zł, należności krótkoterminowe w kwocie 77.886 tys. zł), należności długoterminowe w kwocie 15.754.268 tys. zł (obejmujące pożyczki udzielone Funduszowi Solidarnościowemu w 2020 r. i w 2023 r. na wypłatę dodatkowego rocznego świadczenia pieniężnego dla emerytów i rencistów) oraz zobowiązania na poziomie 200 tys. zł.

Ponadto planuje się, że na początek 2027 r. FRD będzie posiadał ulokowane środki finansowe w wysokości 74.272.344 tys. zł.

Łączne **przychody** FRD zostały zaplanowane w 2027 r. na kwotę 24.000.592 tys. zł, co oznacza wzrost o 16.349.004 tys. zł, tj. o 213,7% w stosunku do ustawy budżetowej na rok 2026 (7.651.588 tys. zł).

Przychody FRD ze składek (przypis) zaplanowano w kwocie 4.979.762 tys. zł (jest to kwota z tytułu części składki na ubezpieczenie emerytalne, która jest odprowadzana przez Zakład Ubezpieczeń Społecznych z FUS do FRD), co oznacza wzrost o 138.288 tys. zł, tj. o 2,9%, w stosunku do ustawy budżetowej na rok 2026.

Pozostałe przychody planuje się na poziomie 19.020.830 tys. zł, co oznacza wzrost tych przychodów o 16.210.716 tys. zł w porównaniu do planu na 2026 r. W 2027 r. przewiduje się przychody, o których mowa w art. 58 ust. 2 pkt 2 ustawy z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych w kwocie 15.231.822 tys. zł.

Koszty FRD w 2027 r. oszacowano na kwotę 5.760 tys. zł, co oznacza wzrost o 1.044 tys. zł, tj. o 22,1%, w stosunku do ustawy budżetowej na rok 2026 (4.716 tys. zł). Obejmują one głównie opłaty na rzecz biur maklerskich, Krajowego Depozytu Papierów Wartościowych i Narodowego Banku Polskiego.

W 2027 r. nie przewiduje się wykorzystania środków FRD na uzupełnienie niedoboru funduszu emerytalnego FUS wynikającego z przyczyn demograficznych.

Na podstawie zaplanowanych przychodów i kosztów wynik brutto wyniesie 23.994.832 tys. zł.

Stan Funduszu na koniec 2027 r. obejmuje środki obrotowe na poziomie 83.046 tys. zł (w tym środki pieniężne w kwocie 50 tys. zł i należności krótkoterminowe w kwocie 82.996 tys. zł), należności długoterminowe w kwocie 15.004.268 tys. zł i zobowiązania w kwocie 200 tys. zł. Na prognozowane należności długoterminowe FRD na koniec 2027 r. składają się pożyczki udzielone Funduszowi Solidarnościowemu (w 2020 r. oraz w 2023 r.) na wypłatę dodatkowego rocznego świadczenia pieniężnego dla emerytów i rencistów. W stosunku do ustawy budżetowej z 2026 r. pozycja ta jest niższa o 750.000 tys. zł w wyniku spłaty kolejnej raty z tytułu zaciągniętych pożyczek przez Fundusz Solidarnościowy.

Ulokowane środki finansowe funduszu na koniec 2027 r. są zaplanowane w kwocie 99.012.066 tys. zł.

4.9. Fundusz Składkowy Ubezpieczenia Społecznego Rolników

Utworzony na mocy ustawy z dnia 20 grudnia 1990 r. o ubezpieczeniu społecznym rolników Fundusz Składkowy Ubezpieczenia Społecznego Rolników (FSUSR) jest osobą prawną. Funkcje zarządu FSUSR pełni z urzędu Prezes Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego pod nadzorem Rady Rolników. FSUSR tworzy się ze składek na ubezpieczenie wypadkowe, chorobowe i macierzyńskie oraz z innych źródeł określonych w statucie FSUSR zapewniając pełne pokrycie jego wydatków.

FSUSR przeznaczony jest na finansowanie świadczeń z ubezpieczenia wypadkowego, chorobowego i macierzyńskiego oraz innych kosztów związanych z jego działalnością, w tym bezpośrednich kosztów funkcjonowania Rady Rolników, kosztów zarządzania i wykonywania jego zobowiązań jako osoby prawnej, a także kosztów z tytułu działalności Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego w zakresie inicjacji i wspierania rozwoju ubezpieczeń dla rolników i członków ich rodzin, prowadzonych przez towarzystwa ubezpieczeń wzajemnych stosownie do przepisów o działalności ubezpieczeniowej.

Na zaplanowany stan na początek roku jednostki składają się środki obrotowe w wysokości 844.312 tys. zł (w tym środki pieniężne zaplanowane na kwotę 794.312 tys. zł i należności krótkoterminowe w wysokości 50.000 tys. zł) oraz zobowiązania na poziomie 31.000 tys. zł.

Łączne **przychody** FSUSR w 2027 r. zaplanowano na kwotę 922.971 tys. zł, czyli mniej o 39.193 tys. zł, tj. o 4,1%, niż planowano w 2026 r. (962.164 tys. zł).

Przychody ze składek na ubezpieczenie wypadkowe, chorobowe i macierzyńskie zaplanowano na 2027 r. w kwocie 875.591 tys. zł, to jest mniej o 36.073 tys. zł, tj. o 4,0% niż zaplanowano w 2026 r. (911.664 tys. zł). Założono, iż wysokość miesięcznej składki na ubezpieczenie wypadkowe, chorobowe i macierzyńskie zostanie utrzymana na poziomie z 2026 roku i wyniesie 78 zł.

Pozostałe przychody (w tym: zwroty nienależnie pobranych świadczeń, odsetki z tytułu zwłoki w opłacaniu składek, odsetki od zwrotu nienależnie pobranych świadczeń, odsetki na rachunku bankowym) zostały zaplanowane w kwocie 47.380 tys. zł czyli mniej o 3.120 tys. zł, tj. o 6,2% niż w planie na 2026 r. (50.500 tys. zł). Głównym źródłem pozostałych przychodów są odsetki od lokat w kwocie 19.000 tys. zł.

Łączne **koszty** FSUSR w 2027 r. zaplanowano w kwocie 1.045.844 tys. zł, jest to więcej o 3.078 tys. zł, tj. o 0,3%, niż planowano w 2026 r. (1.042.766 tys. zł)

Większość kosztów ogółem stanowić będą koszty realizacji zadań FSUSR w wysokości 984.510 tys. zł, które spadają w stosunku do 2026 roku o 13.589 tys. zł, tj. o 1,4%.
W ramach kosztów realizacji zadań finansowane są w szczególności:

- zasiłki chorobowe w kwocie 596.370 tys. zł (zasiłek chorobowy za każdy dzień niezdolności do pracy w gospodarstwie rolnym wynosi 25 zł),
- świadczenia z tytułu jednorazowego odszkodowania za wypadek przy pracy rolniczej w wysokości 112.464 tys. zł,
- odpis na Fundusz Administracyjny w kwocie 101.603 tys. zł,
- odpis na Fundusz Prewencji i Rehabilitacji w wysokości 55.035 tys. zł,
- odpis na wypłatę zasiłków macierzyńskich do Funduszu Emerytalno-Rentowego w kwocie 34.121 tys. zł.

Koszty funkcjonowania FSUSR zaplanowano wysokości 61.334 tys. zł. Koszty te wzrastają w stosunku do 2026 roku o 16.667 tys. zł, tj. 37,3%, głównie w wyniku zwiększenia kosztów na usługi obce, które na 2027 r. zostały zaplanowane w kwocie 48.705 tys. zł, które dotyczą wydatków ponoszonych na bieżące utrzymanie oraz remonty i modernizacje nieruchomości będących w posiadaniu Funduszu, wydatków na wsparcie działań organizacji społecznych na rzecz rolników i ich rodzin oraz działania promocyjne, opinie, ekspertyzy i opłaty bankowe.

Wynagrodzenia osobowe na rok 2027 zaplanowano na poziomie 8.805 tys. zł, tj. więcej o 3% w stosunku do kwoty planowanej na rok 2026 (8.549 tys. zł), co jest zgodne ze wzrostem wynagrodzeń planowanym na rok 2027 w sferze budżetowej.

Na podstawie zaplanowanych przychodów i kosztów wynik brutto będzie ujemny i wyniesie – 122.873 tys. zł.

Na zaplanowany stan na koniec roku jednostki składają się środki obrotowe w wysokości 721.439 tys. zł (w tym środki pieniężne zaplanowane na kwotę 660.383 tys. zł i należności krótkoterminowe w wysokości 61.056 tys. zł) oraz zobowiązania w wysokości 31.500 tys. zł.

4.10. Instytut Europy Środkowej

Instytut Europy Środkowej został utworzony na podstawie ustawy z dnia 9 listopada 2018 r. o Instytucie Europy Środkowej. Do zadań Instytutu należą inicjatywy polityczne, gospodarcze i społeczne w Europie Środkowej i Wschodniej. Instytut prowadzi swoje działania z poszanowaniem wolności badań naukowych i w dialogu z otoczeniem zewnętrznym, zarówno krajowym, jak i międzynarodowym. Poprzez współpracę naukową z partnerami międzynarodowymi tworzy klimat sprzyjający pogłębianiu kooperacji między państwami regionu i realizacji celów polityki zagranicznej Polski.

Na zaplanowany stan na początek roku jednostki składają się środki obrotowe w wysokości 32 tys. zł (w tym środki pieniężne zaplanowane na kwotę 10 tys. zł oraz zapasy w wysokości 22 tys. zł).

Przychody Instytutu w 2027 roku zaplanowano w wysokości 5.546 tys. zł, co stanowi spadek o 354 tys. zł, tj. o 6% w stosunku do planu na 2026 r. Zmniejszenie planowanych obecnie

przychodów w stosunku do planu na 2026 r., wynika ze zmniejszenia dotacji podmiotowej o 354 tys. zł, do kwoty 5.546 tys. zł.

Koszty Instytutu zaplanowano w wysokości 5.546 tys. zł, co stanowi spadek o 354 tys. zł, tj. o 6% w stosunku do planu na rok 2026. Spadek kosztów wynika głównie ze zmniejszenia pozostałych kosztów funkcjonowania o 179 tys. zł, tj. o 43%, usług obcych o 103 tys. zł tj. 12,2%, wynagrodzeń bezosobowych o 84 tys. zł, tj. 20%, kosztów materiałów i energii o 56 tys. zł, tj. o 26,7% oraz świadczeń na rzecz osób fizycznych o 48 tys. zł, tj. 80%. Jednocześnie, zgodnie z założeniami nastąpił wzrost wynagrodzeń osobowych o 3% - 97 tys. zł.

Na zaplanowany stan jednostki na koniec roku składają się głównie środki obrotowe w wysokości 32 tys. zł - środki pieniężne zaplanowane na kwotę 10 tys. zł i zapasy w kwocie 22 tys. zł. Planuje się, że wolne środki finansowe przekazane w depozyt u Ministra Finansów wyniosą 10 tys. zł.

4.11. Instytut Rozwoju Języka Polskiego im. św. Maksymiliana Marii Kolbego

Instytut Rozwoju Języka Polskiego im. świętego Maksymiliana Marii Kolbego działa na podstawie ustawy z dnia 7 października 2022 r. o Instytucie Rozwoju Języka Polskiego im. świętego Maksymiliana Marii Kolbego.

Celem działania Instytutu jest wspieranie rozwoju języka polskiego za granicą. Instytut realizuje w szczególności następujące zadania:

- inicjowanie i realizowanie działań dotyczących promocji języka polskiego,
- wspieranie kultywowania polskiej tradycji i wartości języka polskiego jako ojczystego oraz promocji języka polskiego jako ojczystego wśród Polonii i Polaków zamieszkałych za granicą,
- wzmacnianie współpracy między Polonią i Polakami zamieszkałymi za granicą a podmiotami działającymi w Rzeczypospolitej Polskiej i za granicą, w szczególności w dziedzinie edukacji i nauki,
- wspieranie inicjatyw oraz projektów edukacyjnych i naukowych mających na celu pogłębianie znajomości języka polskiego,
- upowszechnianie języka polskiego jako obcego,
- współpraca ze szkołami, uczelniami, instytucjami publicznymi, stowarzyszeniami, fundacjami, organizacjami i innymi podmiotami działającymi w Rzeczypospolitej Polskiej i za granicą na rzecz rozwoju języka polskiego za granicą.

Przychody Instytutu w 2027 r. zaplanowano w wysokości 68.000 tys. zł, co w stosunku do planu na rok 2026 oznacza obniżenie ich o 21.500 tys. zł, tj. o 24,0%. Niższy zakładany poziom przychodów wynika z weryfikacji aktualnych potrzeb. Źródłem przychodów w 2027 r. będą dotacje z budżetu państwa (dotacja podmiotowa – 13.525 tys. zł oraz dotacja celowa – 54.475 tys. zł).

Planowane na 2027 r. **koszty** zostały określone na kwotę 68.000 tys. zł, co w stosunku do planu na rok 2026 oznacza ich zmniejszenie o 20.550 tys. zł, tj. o 23,2%. W ramach ww. kwoty środki

planowane na realizację zadań wynoszą 54.475 tys. zł, zaś na funkcjonowanie jednostki planuje się kwotę 13.525 tys. zł.

Dotacja podmiotowa planowana na poziomie 13.525 tys. zł zostanie przeznaczona na bieżącą działalność, w tym utrzymanie potencjału kadrowego, biura i obsługę procesów, a także na prowadzenie działań własnych.

W ramach dotacji celowej przewidziano środki w wysokości 54.475 tys. zł na finansowanie realizacji zaplanowanych działań ustawowych Instytutu, w tym na:

- wsparcie funkcjonowania szkół polonijnych i polskich oraz organizacji oświatowych,
- wsparcie rozwoju zawodowego nauczycieli w przedszkolach i szkołach polonijnych,
- wsparcie dzieci i młodzieży polonijnej i polskiej za granicą, w tym:
  - dofinansowanie do wypoczynku w czasie wolnym od zajęć organizowanego w Polsce bądź za granicą (zajęcia prowadzone w języku polskim i mające na celu rozwój kompetencji językowych),
  - bon ucznia i przedszkolaka – wsparcie dla dzieci rozpoczynających naukę w szkole polonijnej,
  - dofinansowanie wymian młodzieży polonijnej,
  - wsparcie działań promujących język i kulturę polską w świecie, w tym wydarzeń szkolnych i okolicznościowych odbywających się w języku polskim w środowiskach polonijnych.

W 2027 r. planuje się wydatki majątkowe na poziomie 2.300 tys. zł, tj. o 300 tys. zł, czyli 15,0% więcej niż w roku poprzednim. Środki te będą przeznaczone na opracowanie materiałów dydaktycznych do edukacji polonijnej (kontynuacja serii wydawniczej zapoczątkowanej w latach 2025 - 2026 roku) oraz rozwój kolejnego modułu Bazy IRJP umożliwiającego składanie ofert ich ocenę oraz rozliczanie.

Na podstawie planowanych przychodów i kosztów Instytutu zakłada się zrównoważony wynik brutto.

4.12. Instytut Współpracy Polsko-Węgierskiej im. Wacława Felczaka

Instytut Współpracy Polsko-Węgierskiej im. Wacława Felczaka został utworzony na podstawie ustawy z 8 lutego 2018 r. o Instytucie Współpracy Polsko-Węgierskiej im. Wacława Felczaka.

Głównym zadaniem Instytutu jest pogłębianie polsko-węgierskiej współpracy. Do jego zadań należy również przekazywanie młodym pokoleniom znaczenia tradycji polsko-węgierskiej; wzmacnianie współpracy i nawiązywanie kontaktów między przedstawicielami młodego pokolenia, w szczególności w dziedzinie kultury i sportu; wspieranie współpracy naukowej, inicjatyw oraz projektów naukowych i oświatowych mających na celu wzajemne poznanie języka, kultury, historii i polityki obu państw; wspieranie wzajemnej myśli innowacyjnej polsko – węgierskich organizacji kulturalnych, gospodarczych i politycznych w celu wzmacniania konkurencyjności obu państw oraz finansowanie lub dofinansowanie przedsięwzięć na rzecz współpracy polsko-węgierskiej i analiza przemian politycznych, gospodarczych i społecznych w Europie, wpływających na bezpieczeństwo i rozwój Rzeczypospolitej Polskiej i Węgier.

Na zaplanowany stan na początek roku jednostki składają się środki obrotowe w wysokości 5 tys. zł (w tym należności krótkoterminowe w kwocie 5 tys. zł) oraz należności długoterminowe na poziomie 128 tys. zł i zobowiązania w wysokości 10 tys. zł.

Planowane **przychody** ogółem Instytutu w 2027 r. wyniosą 4.670 tys. zł, co stanowi spadek o 230 tys. zł, tj. 4,7% w stosunku do planu na rok 2026. Przyczyną spadku planowanych obecnie przychodów w stosunku do planu na 2026 r., jest zmniejszenie dotacji podmiotowej o 230 tys. zł, do kwoty 4.670 tys. zł. Przychody Instytutu w całości pochodzą z dotacji z budżetu państwa.

Planowane **koszty** ogółem Instytutu na 2027 r. wynoszą 4.670 tys. zł (zmniejszenie w porównaniu do roku poprzedniego o kwotę 230 tys. zł) tj. o 4,7%. Koszty funkcjonowania Instytutu w 2027 r. wyniosą 4.080 tys. zł (zmniejszenie w porównaniu do roku poprzedniego o kwotę 230 tys. zł) tj. 5,3%. Spadek kosztów wynika głównie ze zmniejszenia wynagrodzeń bezosobowych o 208 tys. zł tj. o 36,9%, kosztów materiałów i energii o 20 tys. zł tj. o 14,3%, podatków i opłat o 35 tys. zł tj. o 58,3% oraz pozostałych kosztów o 20 tys. zł tj. o 15,4%. Środki zostaną przeznaczone głównie na realizację zadań bieżących w tym:

- finansowanie i dofinansowanie projektów rozwijających współpracę polsko-węgierską w formie dotacji celowej w kwocie 590 tys. zł;
- finansowanie stypendiów za osiągnięcia i inicjatywy podejmowane na rzecz współpracy polsko-węgierskiej, w kwocie 90 tys. zł;
- wydatki na bieżącą działalność Instytutu, m.in. koszty wynagrodzeń osobowych (zwiększenie o 3%, do kwoty 1.804 tys. zł), składek w kwocie 435 tys. zł, wynagrodzeń bezosobowych w kwocie 356 tys. zł;
- finansowanie pozostałych kosztów stałych w wysokości. 1.230 tys. zł.

Wynikiem tak zaplanowanych przychodów i kosztów Instytutu będzie równoważony wynik finansowy w 2027 r.

Na zaplanowany stan jednostki na koniec roku składają się środki obrotowe w wysokości 5 tys. zł (w tym należności krótkoterminowe zaplanowane na kwotę 5 tys. zł), należności długoterminowe w kwocie 128 tys. zł i zobowiązania w wysokości 10 tys. zł. Instytut nie planuje przekazania środków pieniężnych w depozyt u Ministra Finansów.

4.13. Instytut Zachodni im. Zygmunta Wojciechowskiego

Instytut Zachodni im. Zygmunta Wojciechowskiego został utworzony na podstawie ustawy z dnia 17 grudnia 2015 r. o Instytucie Zachodnim im. Zygmunta Wojciechowskiego. Do zadań Instytutu należy m. in.: gromadzenie, opracowywanie oraz udostępnianie organom władzy publicznej informacji o istotnych wydarzeniach i procesach politycznych, społecznych i gospodarczych, głównie w zakresie stosunków polsko-niemieckich, przygotowywanie analiz, ekspertyz i studiów prognostycznych, organizowanie i prowadzenie badań naukowych, prowadzenie baz danych i archiwów, gromadzenie specjalistycznego księgozbioru i dokumentacji naukowej oraz prowadzenie otwartej działalności bibliotecznej.

Na zaplanowany stan na początek roku jednostki składają się środki obrotowe w wysokości 1.102 tys. zł (w tym środki pieniężne zaplanowane na kwotę 727 tys. zł, należności

krótkoterminowe w wysokości 25 tys. zł i zapasy w kwocie 350 tys. zł) oraz zobowiązania w wysokości 40 tys. zł.

Przychody Instytutu w 2027 roku zaplanowano w wysokości 7.026 tys. zł, co stanowi wzrost o 193 tys. zł w stosunku do planu na 2026 r. tj. 102,8%. Głównym źródłem przychodów będzie dotacja z budżetu państwa w kwocie 6.581 tys. zł. Zwiększenie planowanych obecnie przychodów w stosunku do planu na 2026 r., wynika ze zwiększenia dotacji podmiotowej o 153 tys. zł, oraz pozostałych przychodów o 40 tys. zł.

Koszty Instytutu zaplanowano w wysokości 7.026 tys. zł, co stanowi wzrost o 193 tys. zł, w stosunku do planu na rok 2026, tj. o 102,8%. Wzrost kosztów wynika głównie z wzrostu wynagrodzeń osobowych wraz z pochodnymi o 3% tj. 153 tys. zł.

Wydatki majątkowe na 2027 r. zaplanowano w wysokości 110 tys. zł. Środki zostaną przeznaczone na realizację zadań inwestycyjnych obejmujących wykonanie bramy wjazdowej oraz modernizację windy osobowej w budynku Instytutu. Planowane wydatki majątkowe wynikają z konieczności poprawy funkcjonalności, bezpieczeństwa oraz zapewnienia właściwego stanu technicznego infrastruktury Instytutu.

Na zaplanowany stan jednostki na koniec roku składają się głównie środki obrotowe w wysokości 1.194 tys. zł (środki pieniężne zaplanowane na kwotę 819 tys. zł, należności krótkoterminowe w kwocie 25 tys. zł i zapasy w kwocie 350 tys. zł) oraz zobowiązania w wysokości 40 tys. zł.

Planuje się, że wolne środki finansowe przekazane w depozyt u Ministra Finansów wyniosą 819 tys. zł.

4.14. Krajowy Zasób Nieruchomości

Krajowy Zasób Nieruchomości (KZN) utworzony został na mocy ustawy z dnia 20 lipca 2017 r. o Krajowym Zasobie Nieruchomości.

Nadrzędną misją Instytucji jest realizowanie obowiązku prowadzenia przez władze publiczne polityki sprzyjającej zaspokojeniu potrzeb mieszkaniowych. Do zadań KZN należy m.in. gospodarowanie nieruchomościami wchodzącymi w skład Zasobu, tworzenie warunków do zwiększenia dostępności mieszkań, podejmowanie działań w celu realizacji inwestycji mieszkaniowych oraz tworzenie warunków ułatwiających powstawanie mieszkań gminnych.

Na zaplanowany stan środków na początek roku jednostki składają się środki obrotowe w kwocie 29.726 tys. zł (w tym środki pieniężne w wysokości 29.626 tys. zł i należności krótkoterminowe w wysokości 100 tys. zł) oraz należności długoterminowe na poziomie 393 tys. zł i zobowiązania na poziomie 50 tys. zł. Planowany stan środków pieniężnych na Funduszu Społecznej Inicjatywy Mieszkaniowej KZN (Fundusz SIM KZN) na początek roku wyniesie 5.243 tys. zł.

Przychody ogółem KZN na 2027 rok zaplanowano w wysokości 44.970 tys. zł i będą one niższe o 40.451 tys. zł, tj. o 47,4% od zaplanowanych na 2026 rok. Wynika to głównie z niższego planu sprzedaży nieruchomości. Źródłem przychodów będą przede wszystkim przychody z gospodarowania zasobem w wysokości 27.500 tys. zł, dotacja podmiotowa z budżetu państwa w kwocie 15.000 tys. zł, dotacja celowa na finansowanie projektów z udziałem środków UE w wysokości 760 tys. zł oraz środki otrzymane z UE – 1.710 tys. zł. Środki te

związane są z realizacją projektów „Ośrodek Rozwoju Najmu Społecznego” (ORNS) oraz „Mapowanie Potrzeb Mieszkaniowych” (MPM).

Koszty KZN na 2027 rok zostały określone na kwotę 46.973 tys. zł i będą niższe o 24.962 tys. zł, tj. o 34,7% w stosunku do planu na rok 2026. Na planowane koszty składają się:

- koszty realizacji zadań w wysokości 21.689 tys. zł, które będą niższe od zaplanowanych na 2026 rok o 25.652 tys. zł, tj. o 54,2%. Niższy poziom tych kosztów związany jest głównie z niższym odpisem na Fundusz SIM KZN, zgodnie z art. 48 ust. 5a ustawy o KZN, w związku z niższym planem sprzedaży nieruchomości.
- koszty funkcjonowania KZN w wysokości 25.284 tys. zł, które będą wyższe od kosztów zaplanowanych na 2026 rok o 690 tys. zł, tj. o 2,8%.

Na planowane koszty funkcjonowanie KZN składają się przede wszystkim koszty wynagrodzeń, usług obcych oraz materiałów i energii. Koszty wynagrodzeń ogółem zaplanowano w wysokości 14.493 tys. zł, co oznacza spadek w stosunku do kosztów zaplanowanych na 2026 rok o 1.351 tys. zł, tj. o 8,5%. Spadek w tej pozycji związany jest ze zmianą finansowania wynagrodzeń członków rad nadzorczych Społecznych Inicjatyw Mieszkaniowych (SIM) z ramienia KZN. Koszty członków rad nadzorczych zaplanowane są ze środków Funduszu SIM KZN.

Koszty wynagrodzeń osobowych w wysokości 13.913 tys. zł wzrosną w stosunku do zaplanowanych na 2026 rok o 10,9%. W ramach tej kwoty uwzględniony jest wzrost wynagrodzeń o 3%, tj. o 376 tys. zł oraz wynagrodzenia pracowników zatrudnionych na czas realizacji projektów ORNS i MPM, finansowane ze środków tych projektów w łącznej kwocie 993 tys. zł. Wynagrodzenia bezosobowe zaplanowano na poziomie 580 tys. zł, tj. o 280 tys. więcej niż w roku 2026.

W 2027 r. planuje się 165 tys. zł w ramach wydatków na środki majątkowe. W ramach tej kwoty planuje się zakup komputerów, telefonów oraz mebli biurowych.

Na podstawie zaplanowanych przychodów i kosztów wynik brutto określono na poziomie straty w wysokości 2.003 tys. zł. Strata ta będzie pokryta z zysku osiągniętego w 2026 roku, ze środków własnych otrzymanych ze sprzedaży nieruchomości.

Na zaplanowany stan na koniec roku jednostki składają się środki obrotowe w kwocie 24.823 tys. zł (w tym środki pieniężne w wysokości 24.723 tys. zł i należności krótkoterminowe w kwocie 100 tys. zł) oraz należności długoterminowe na poziomie 392 tys. zł i zobowiązania w wysokości 260 tys. zł. Planowany stan środków na Funduszu SIM KZN na koniec roku wyniesie 3.543 tys. zł.

4.15. Narodowa Agencja Wymiany Akademickiej

Narodowa Agencja Wymiany Akademickiej (NAWA) funkcjonuje na podstawie ustawy z dnia 7 lipca 2017 r. o Narodowej Agencji Wymiany Akademickiej.

Agencja realizuje zadania z zakresu umiędzynarodowienia szkolnictwa wyższego i nauki. Działalność NAWA koncentruje się na wspieraniu mobilności akademickiej, budowaniu międzynarodowej współpracy naukowej oraz wzmacnianiu pozycji polskiej nauki i szkolnictwa

wyższego na arenie międzynarodowej. Realizacja powyższych zadań odbywa się przede wszystkim poprzez programy ustanawiane przez Dyrektora Agencji.

Kierunki działania Agencji wyznacza „Strategia rozwoju Narodowej Agencji Wymiany Akademickiej na lata 2024-2030", określająca pięć długofalowych celów:

- wspieranie umiędzynarodowienia nauki i szkolnictwa wyższego,
- popularyzację języka i kultury polskiej za granicą,
- wzmacnianie obecności polskiej nauki i szkolnictwa wyższego na arenie międzynarodowej,
- ułatwianie międzynarodowego transferu wiedzy i umiejętności do nauki oraz gospodarki,
- rozwój instytucjonalny Agencji jako cel horyzontalny.

Ponadto NAWA prowadzi sprawy z zakresu uznawalności wykształcenia wyższego oraz stopni naukowych uzyskanych za granicą, uwierzytelniania dokumentów przeznaczonych do obrotu prawnego z zagranicą, a także zapewnia obsługę Państwowej Komisji do spraw Poświadczania Znajomości Języka Polskiego jako Obcego.

Na zaplanowany stan na początek roku składają się środki obrotowe w łącznej wysokości 138.771 tys. zł (w tym środki pieniężne zaplanowane na kwotę 8.771 tys. zł i należności krótkoterminowe w wysokości 130.000 tys. zł), należności długoterminowe na poziomie 100.000 tys. zł i zobowiązania w kwocie 2.000 tys. zł.

Przychody NAWA w 2027 r. zaplanowano na poziomie 314.729 tys. zł, co w stosunku do planu na rok 2026 oznacza wzrost o kwotę 2.818 tys. zł, tj. o 0,9%. Głównym źródłem przychodów będą dotacje otrzymane z budżetu państwa w kwocie 238.878 tys. zł oraz środki otrzymane z Unii Europejskiej w wysokości 73.496 tys. zł. Wzrost kwoty przychodów wynika ze zwiększenia dotacji z budżetu państwa o środki na realizację dodatkowych zadań wynikających z ustawy z dnia 30 kwietnia 2026 r. o zmianie ustawy o języku polskim oraz ustawy o Narodowej Agencji Wymiany Akademickiej.

Planowane na 2027 r. **koszty** NAWA zostały określone na kwotę 314.629 tys. zł, co oznacza wzrost w stosunku do planu na rok 2026 o kwotę 2.818 tys. zł, tj. o 0,9%. W ramach ww. kwoty środki planowane na realizację zadań wynoszą 264.124 tys. zł, zaś na funkcjonowanie jednostki 50.505 tys. zł. Zwiększona, w porównaniu z planem na rok 2026, kwota kosztów wynika z realizacji dodatkowych zadań przewidzianych wskazaną powyżej ustawą, związanych z zapewnieniem obsługi Państwowej Komisji do spraw Poświadczenia Znajomości Języka Polskiego jako obcego. Wzrost kosztów wynagrodzeń jest konsekwencją przyznania środków na 3% podwyżki oraz zwiększenia o 3 etaty zatrudnienia w związku z ww. ustawą.

Na podstawie planowanych przychodów i kosztów NAWA zakłada dodatni wynik finansowy brutto w wysokości 100 tys. zł.

Środki na wydatki majątkowe, zaplanowane w wysokości 800 tys. zł, przeznaczone zostaną na rozwój infrastruktury informatycznej Agencji, zakup sprzętu komputerowego i telefonów, rozbudowę systemów IT, modernizację systemów Syrena i Kwalifikator oraz prace modernizacyjne w siedzibie NAWA.

Na zaplanowany stan na koniec roku składają się środki obrotowe w wysokości 233.851 tys. zł (w tym środki pieniężne zaplanowane na kwotę 8.851 tys. zł i należności krótkoterminowe w wysokości 225.000 tys. zł), należności długoterminowe w kwocie 80.000 tys. zł i zobowiązania w wysokości 5.000 tys. zł.

Planuje się, że wolne środki finansowe przekazane w depozyt u Ministra Finansów wyniosą 5.600 tys. zł.

4.16. Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej

Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej (NFOŚiGW) został powołany w celu finansowania ochrony środowiska i gospodarki wodnej w zakresie określonym ustawą z 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska. W zakresie finansowania ochrony środowiska i gospodarki wodnej działalność NFOŚiGW w 2027 r. będzie skierowana głównie na przedsięwzięcia wpływające na ograniczenie zanieczyszczenia powietrza (m.in. program priorytetowy „Czyste Powietrze"), finansowanie przedsięwzięć ze środków Funduszu Modernizacyjnego, służących m.in. magazynowaniu energii i modernizacji sieci energetycznych, wspieraniu inwestycji w efektywność energetyczną oraz finansowanie inwestycji związanych z dekarbonizacją systemów ciepłowniczych w ramach programu priorytetowego „Fundusz Transformacji Ciepłownictwa".

Na stan na początek roku składają się środki obrotowe w wysokości 30.156.180 tys. zł (z tego środki pieniężne zaplanowane na kwotę 26.691.255 tys. zł i należności krótkoterminowe na poziomie 1.062.725 tys. zł) oraz należności długoterminowe w wysokości 9.276.350 tys. zł i zobowiązania w kwocie 5.152.637 tys. zł.

Planowane **przychody** NFOŚiGW w 2027 r. wyniosą łącznie 14.953.236 tys. zł, w tym z dotacji z budżetu państwa pochodzić będzie 71.829 tys. zł. W porównaniu do poprzedniego roku przychody ogółem spadną o 536.557 tys. zł, tj. o 3,5 % niż w planie na 2026 rok.

Najwyższe przychody planuje się w pozycjach:

- przychody z prowadzonej działalności w kwocie 9.528.100 tys. zł, o 156.400 tys. zł, tj. o 1.6% mniej niż w planie na 2026 rok (w tym przychody ze sprzedaży przez Komisję Europejską uprawnień do emisji w systemie handlu uprawnieniami do emisji gazów cieplarnianych (Fundusz Modernizacyjny) 5.000.000 tys. zł, na tym samym poziomie co w planie na 2026 rok).
- Pozostałe przychody w kwocie 5.058.476 tys. zł, czyli o 274.878 tys. zł, tj. o 5,7% więcej niż w planie na 2026 r.

Przychodami NFOŚiGW będą głównie wpływy:

- z pozostałych przychodów, w tym ze środków otrzymanych od jednostek spoza sektora finansów publicznych (głównie w ramach Krajowego Planu Odbudowy i Zwiększenia Odporności),
- z opłat: emisyjnej, za usługi wodne, eksploatacyjnych i koncesyjnych, zastępczych z ustawy o biokomponentach i biopaliwach ciekłych,
- z opłat zastępczych i kar wynikających z ustawy o efektywności energetycznej,

- odsetki od pożyczek, papierów wartościowych oraz oprocentowania rachunków bankowych,
- ze środków otrzymanych z Unii Europejskiej,
- z opłat i kar za korzystanie ze środowiska,

Zmniejszenie planowanych przychodów w 2027 r. wynika przede wszystkim ze zmniejszonych środków otrzymanych od jednostek spoza sektora finansów publicznych (KPO) oraz środków otrzymanych z Unii Europejskiej.

Koszty planowane do poniesienia przez NFOŚiGW w 2027 r. wyniosą łącznie 14.558.244. zł, o 889.574 tys. zł, tj. o 5.8 % mniej niż w planie na 2026 rok, w tym:

- koszty funkcjonowania 314.421 tys. zł (w tym wynagrodzenia osobowe 150.683tys. zł), o 14.030 tys. zł, tj. o 4.7 % więcej niż w planie na 2026 rok,
- koszty realizacji zadań stanowiące środki przekazane innym podmiotowym 14.051.468 tys. zł, o 936.409 tys. zł, tj. o 6,2 % mniej niż w planie na 2026 rok,
- pozostałe koszty 192.355 tys. zł, o 32.805 tys. zł, tj. o 20,6 % więcej niż w roku 2026.

Planowane koszty w 2027 r. wynikają przede wszystkim z wydatków realizowanych ze środków Funduszu Modernizacyjnego w ramach zatwierdzonych i uruchamianych programów oraz finansowania dotacyjnego w zakresie priorytetów: transformacji energetycznej i poprawy jakości powietrza, dekarbonizacji systemów ciepłowniczych. Na kwotę planowanych kosztów wpływ ma również zwiększenie kosztów zatrudnienia i wynagrodzeń w związku ze wzrostem wynagrodzeń osobowych o 3,0 %.

Planowany wynik finansowy brutto NFOŚiGW w 2027 roku wyniesie 394.992 tys. zł, podczas gdy na 2026 r. planowano wynik na poziomie 41.975 tys. zł.

Środki na wydatki majątkowe planowane są w wysokości 27.468 tys. zł, o 3.128 tys. zł, tj. 12.9% więcej niż w planie na 2026 rok. W ramach tych środków planuje się zakup sprzętu komputerowego (największa kwota w wysokości 10 mln zł jest planowana na zakup serwerów) oraz pozostałego wyposażenia serwerowni (m.in. zakup macierzy dyskowych). Ponadto planuje się wdrożenie nowych i rozbudowa istniejących systemów informatycznych (wdrożenie nowej wersji systemu eGeolog, rozbudowa systemu Generatorów Wniosków o Dofinansowanie).

Na stan na koniec roku składają się środki obrotowe w kwocie 27.077.951tys. zł (z tego środki pieniężne zaplanowane na kwotę 26.063.026 tys. zł i należności krótkoterminowe na poziomie 1.012.725 tys. zł) oraz należności długoterminowe na poziomie 12.462.933 tys. zł i zobowiązania w wysokości 5.323.463 tys. zł.

Stan wolnych środków finansowych przekazanych w zarządzanie lub depozyt u Ministra Finansów na koniec roku wyniesie 25.898.280 tys. zł.

4.17. Ośrodek Studiów Wschodnich im. Marka Karpia

Ośrodek Studiów Wschodnich im. Marka Karpia (OSW) działa na podstawie ustawy z dnia 15 lipca 2011 r. o Ośrodku Studiów Wschodnich im. Marka Karpia.

Głównym zadaniem Ośrodka Studiów Wschodnich jest opracowywanie oraz udostępnianie organom władzy publicznej RP informacji o istotnych wydarzeniach i procesach politycznych, społecznych i gospodarczych w otoczeniu międzynarodowym Polski, przygotowywanie analiz, ekspertyz i studiów prognostycznych.

Zadania zaplanowane do realizacji przez OSW w 2027 r. to m. in.: gromadzenie, opracowywanie oraz udostępnianie organom władzy publicznej informacji o istotnych wydarzeniach i procesach politycznych, społecznych i gospodarczych na obszarze Europy Środkowej, Europy Wschodniej, Rosji, Półwyspu Bałkańskiego oraz Kaukazu Południowego i Azji Centralnej, a w przypadkach uzasadnionych strategicznymi interesami politycznymi lub gospodarczymi Rzeczypospolitej Polskiej również na innych obszarach, jak Chiny i Izrael.

Na planowany stan środków na początek 2027 roku jednostki składają się głównie środki obrotowe w wysokości 941 tys. zł (w tym środki pieniężne zaplanowane na kwotę 673 tys. zł), należności długoterminowe 11 tys. zł i zobowiązania w wysokości 100 tys. zł.

Przychody jednostki w 2027 roku zaplanowano w wysokości 22.567 tys. zł, co stanowi wzrost o 2.045 tys. zł w stosunku do planu do ustawy budżetowej na rok 2026 (20.522 tys. zł), tj. o 10%. Wzrost dotyczy dotacji podmiotowej o 2.000 tys. zł, przychodów ze sprzedaży usług o 40 tys. zł, odsetek od depozytów u Ministra Finansów o 5 tys. zł.

Na kwotę przychodów składają się:

- dotacje z budżetu państwa w kwocie 22.312 tys. zł,
- przychody z prowadzonej działalności - wpływy z usług w kwocie 240 tys. zł,
- odsetki od depozytów u Ministra Finansów 15 tys. zł.

Koszty jednostki zaplanowano w wysokości 22.567 tys. zł co stanowi wzrost o 2.062 tys. zł w stosunku do planu z ustawy budżetowej na rok 2026 (20.505 tys. zł), tj. o 10,1%. Główne pozycje planowanych kosztów stanowią wynagrodzenia i pochodne, których wzrost wynika z podwyższenia wynagrodzeń o 3% oraz zwiększenia zatrudnienia o 5 etatów. Wynagrodzenia zaplanowano na poziomie wyższym o 12,1% (o 1.652 tys. zł, z tego 409 tys. zł z tytułu podwyższenia wynagrodzeń o 3% oraz 1.243 tys. zł w związku z utworzeniem nowych etatów). Składki zaplanowano w kwocie wyższej o 348 tys. zł, tj. o 12,2%. Usługi obce zaplanowano w kwocie 2.009 tys. zł, tj. wzrost o 14,5%, natomiast pozostałe koszty funkcjonowania w kwocie 1.077 tys. zł, tj. spadek o 15,1%.

Wynikiem tak zaplanowanych przychodów i kosztów OSW będzie równoważony wynik finansowy w 2027 r.

Wydatki majątkowe jednostki na 2027 r. zaplanowano na poziomie 200 tys. zł i zostaną przeznaczone na wymianę dźwigu osobowego w budynku.

Na zaplanowany stan jednostki na koniec roku składają się środki obrotowe w wysokości 619 tys. zł (w tym środki pieniężne zaplanowane na kwotę 608 tys. zł) i zobowiązania w wysokości 100 tys. zł.

Planuje się, że wolne środki finansowe przekazane w depozyt u Ministra Finansów wyniosą 608 tys. zł.

4.18. Państwowe Gospodarstwo Wodne Wody Polskie

Państwowe Gospodarstwo Wodne Wody Polskie (PGW WP) utworzone zostało na mocy ustawy z dnia 20 lipca 2017 r. Prawo wodne.

PGW Wody Polskie realizuje zadania w celu zapewnienia spójnego i efektywnego zarządzania gospodarką wodną w Polsce, w tym planowania, finansowania i realizacji zadań z zakresu gospodarowania wodami.

Jego misją jest ochrona mieszkańców Polski przed powodzią i suszą, zrównoważone gospodarowanie wodami dla ochrony naszych zasobów wodnych i zapewnienie dobrej jakości wody dla obecnych i przyszłych pokoleń. Wody Polskie wykonują prawa właścicielskie w stosunku do wód, które są własnością Skarbu Państwa, naliczają i pobierają opłaty za usługi wodne, wydają decyzje administracyjne (zgody wodnoprawne). PGW WP tworzą: Krajowy Zarząd Gospodarki Wodnej, 11 regionalnych zarządów gospodarki wodnej (Białystok, Bydgoszcz, Gdańsk, Gliwice, Kraków, Lublin, Poznań, Rzeszów, Szczecin, Warszawa i Wrocław), zarządy zlewni i nadzory wodne.

Planowany stan środków obrotowych na początek roku wynosi 931.240 tys. zł (w tym środki pieniężne w kwocie 648.067 tys. zł, należności krótkoterminowe w kwocie 273.908 tys. zł i zapasy na poziomie 9.265 tys. zł), należności długoterminowe w wysokości 21.618 tys. zł oraz zobowiązania w kwocie 594.162 tys. zł.

Przychody planowane PGW WP w 2027 r. wyniosą łącznie 2.066.965 tys. zł, czyli o 206.237 tys. zł, tj. 9,1% mniej niż w roku 2026, w tym:

- dotacje z budżetu państwa planuje się na poziomie 885.283 tys. zł, o 288.137 tys. zł, tj. 24,6% mniej niż w roku 2026.
- przychody z prowadzonej działalności 647.441 tys. zł, o 2.603 tys. zł, tj. o 0,4% mniej niż w roku 2026,
- środki otrzymane z Unii Europejskiej 7.546 tys. zł, o 9.119 tys. zł, tj. o 54,7% mniej niż w roku 2026.

Przychodami PGW WP będą głównie dotacje z budżetu państwa, wpływy z opłat za usługi wodne oraz opłat podwyższonych, wpływy z tytułu partycypacji w kosztach utrzymania wód lub urządzeń wodnych, z najmu i dzierżawy oraz z opłat rocznych z tytułu oddania w użytkowanie gruntów pokrytych wodami, wpływy z tytułu opłaty za udzielenie zgody wodnoprawnej, środki pochodzące z budżetu Unii Europejskiej, środki od innych jednostek sektora finansów publicznych.

Zaplanowane niższe przychody w 2027 r. wynikają przede wszystkim ze zmniejszonej dotacji z budżetu państwa, środków otrzymanych z Unii Europejskiej oraz przychodów z prowadzonej działalności.

Koszty planowane do poniesienia przez PGW WP w 2027 r. wyniosą 3.287.215 tys. zł, o 259.707 tys. zł, tj. o 8,6% więcej niż w roku 2026, w tym:

- amortyzacja – w wysokości 980.737 tys. zł, o 177.449 tys. zł, tj. o 22,1% więcej niż w roku 2026,

- pozostałe koszty funkcjonowania – w wysokości 304.762 tys. zł, o 117.595 tys. zł, tj. o 62,8% więcej niż w roku 2026,
- wynagrodzenia osobowe – w wysokości 790.132 tys. zł, o 23.014 tys. zł, tj. o 3,0% więcej niż w planie na roku 2026,
- podatki i opłaty – w wysokości 14.653 tys. zł, o 674 tys. zł, tj. o 4,8% więcej niż w planie na roku 2026.

Główną pozycją kosztów ogółem są koszty funkcjonowania w kwocie 3.270.215 tys. zł, o 259.707 tys. zł, tj. o 8,6% więcej niż w roku 2026. Zwiększenie planowanych kosztów w 2027 r. wynika przede wszystkim z wyższych kosztów amortyzacji, pozostałych kosztów funkcjonowania oraz z tytułu podatków i opłat. W ramach kosztów funkcjonowania PGW Wody Polskie kalkulowane są przede wszystkim koszty stałe oraz koszty niezbędne do poniesienia przez PGW WP. Są to przede wszystkim: energia elektryczna, czynsze, usługi łączności, ubezpieczenia majątku, podatki oraz wynagrodzenia pracowników. W ramach kosztów bieżących ujęto również realizację zadań związanych z utrzymaniem wód oraz pozostałego mienia Skarbu Państwa związanego z gospodarką wodną.

Planowany wynik finansowy brutto PGW WP w 2027 roku będzie ujemny i wyniesie – 1.220.250 tys. zł, podczas gdy na 2026 r. planowano wynik na poziomie – 754.306 tys. zł. Zmiana wyniku finansowego wynika głównie ze zwiększonych kosztów amortyzacji (kwota 980.737 tys. zł) oraz pozostałych kosztów funkcjonowania.

Zmiana wynika z tego, że PGW Wody Polskie sfinansuje część kosztów podstawowej działalności ze środków pochodzących z przychodów własnych oraz środków pieniężnych z lat ubiegłych oraz ze wzrostu kosztów związanych z realizacją wyroków i koniecznością tworzenia rezerw na zobowiązania.

Planowane dotacje z budżetu państwa w 2027 r. wynoszą 2.694.791 tys. zł, o 384.773 tys. zł, tj. o 16,7% więcej niż w roku 2026. Zwiększenie dotacji wynika głównie ze zwiększenia wydatków majątkowych na finansowanie projektów z udziałem środków UE.

W 2027 r. planuje się wydatki majątkowe w kwocie 1.896.541 tys. zł, więcej o 756.753 tys. zł, tj. 66,4% niż w roku poprzednim. Środki zostaną przeznaczone przede wszystkim na inwestycje związane z ochroną i poprawą stanu środowiska wodnego, adaptacją gospodarki wodnej do zmian klimatu oraz modernizacją infrastruktury wodnej. W ramach projektów LIFE finansowane będą m.in. działania dotyczące renaturyzacji rzek, ochrony siedlisk i różnorodności biologicznej oraz przywracania ciągłości ekologicznej zlewni. Istotną część wydatków stanowić będą inwestycje finansowane z przychodów własnych Wód Polskich, ukierunkowane na modernizację infrastruktury z wykorzystaniem odnawialnych źródeł energii, poprawę efektywności energetycznej i ograniczenie kosztów eksploatacji. Środki te obejmą również wkład własny do inwestycji finansowanych ze źródeł zewnętrznych, odszkodowania oraz wykupy gruntów związane z realizowanymi przedsięwzięciami. Ponadto zaplanowano inwestycje współfinansowane przez jednostki samorządu terytorialnego, dotyczące m.in. odbudowy systemu wodnego Kanału Elbląskiego oraz rozwoju zielonej infrastruktury Wielkich Jezior Mazurskich. Ogółem wydatki majątkowe mają służyć zwiększeniu bezpieczeństwa hydrologicznego, poprawie stanu środowiska wodnego, zwiększeniu odporności infrastruktury na zmiany klimatu oraz realizacji lokalnych potrzeb w zakresie gospodarki wodnej.

Na zaplanowany stan jednostki na koniec roku składają się środki obrotowe w wysokości 406.248 tys. zł (w tym środki pieniężne zaplanowane na kwotę 125.840 tys. zł i należności krótkoterminowe w wysokości 273.908 tys. zł) oraz należności długoterminowe 14.000 tys. zł i zobowiązania w wysokości 562.324 tys. zł.

Planuje się, że wolne środki finansowe przekazane w depozyt u Ministra Finansów wyniosą 230.000 tys. zł.

4.19. Parki narodowe

Parki Narodowe jako państwowe osoby prawne prowadzą samodzielną gospodarkę finansową, pokrywając z uzyskiwanych przychodów wydatki na finansowanie zadań określonych w ustawie o ochronie przyrody. Środki na bieżącą działalność oraz na współfinansowanie realizacji projektów z udziałem środków zagranicznych otrzymują m.in. z dotacji celowych z budżetu państwa. Aktualnie w Polsce funkcjonują 23 parki narodowe, które zostały utworzone w celu zachowania różnorodności biologicznej, zasobów, tworów i składników przyrody nieożywionej i walorów krajobrazowych, przywrócenia właściwego stanu zasobów i składników przyrody oraz odtworzenia zniekształconych siedlisk przyrodniczych, siedlisk roślin, siedlisk zwierząt lub siedlisk grzybów. Wszystkie włączono do Europejskiej Sieci Ekologicznej Natura 2000.

Na stan środków na początek roku składają się środki obrotowe w wysokości 211.290 tys. zł (z tego środki pieniężne zaplanowano na kwotę 116.325 tys. zł, należności krótkoterminowe na poziomie 25.154 tys. zł i zapasy w kwocie 9.159 tys. zł) oraz należności długoterminowe o wartości 44.656 tys. zł i zobowiązania w kwocie 43.834 tys. zł.

Planowane **przychody** parków narodowych w 2027 r. wyniosą łącznie 671.470 tys. zł, o 49.222 tys. zł, tj. o 7,9% więcej niż w planie na rok 2026. W przychodach ogółem 187.268 tys. zł pochodzić będzie z dotacji z budżetu państwa. Największe zmiany w odniesieniu do poprzedniego roku odnotowano w następujących pozycjach:

- środki otrzymane z Unii Europejskiej - wzrost o 24.347 tys. zł, tj. o 34,5% i wyniosą 94.961 tys. zł
- środki otrzymane od innych jednostek sektora finansów publicznych - wzrost o 4.991 tys. zł, tj. o 22,3% i wyniosą 27.342 tys. zł,
- środki otrzymane od jednostek spoza sektora finansów publicznych - mniej o 18.551 tys. zł, tj. o 24,2% i wyniosą 57.979 tys. zł

Przychodami parków narodowych z prowadzonej działalności będą głównie wpływy:

- z opłat za wstęp do parku narodowego lub na niektóre jego obszary oraz za udostępnianie parku lub niektórych jego obszarów,
- ze sprzedaży drewna i produktów gospodarki drzewnej oraz innych produktów związanych z działalnością parku (m.in. z działalności rybackiej),
- z tytułu najmu i dzierżawy pomieszczeń mieszkaniowych parku,
- z opłat pobieranych w związku z działalnością edukacyjną parku narodowego,

- ze sprzedaży materiałów edukacyjnych, informacyjnych i naukowych.

Koszty planowane do poniesienia przez parki narodowe w 2027 r. wyniosą 709.473 tys. zł, o 43.517 tys. zł, tj. o 6,5% więcej niż w planie na rok 2026, w tym koszty funkcjonowania:

- wynagrodzenia na poziomie 218.836 tys. zł, czyli o 16.521 tys. zł, tj. o 8,2% więcej niż w roku 2026,
- usługi obce na poziomie 101.313 tys. zł, czyli o 13.530 tys. zł, tj. o 15,4% więcej niż w roku 2026,
- materiały i energia w kwocie 39. 973 tys. zł, czyli o 1.855 tys. zł, tj. o 4,9% więcej niż w roku 2026,
- świadczenia na rzecz osób fizycznych o wartości 17.211 tys. zł, czyli o 768 tys. zł, tj. o 4,7% więcej niż w roku 2026,
- płatności odsetkowe wynikające z zaciągniętych zobowiązań w kwocie 169 tys. zł, czyli o 155 tys. zł, tj. 47,8 % mniej niż w roku 2026.

Wzrost wynagrodzeń w 2027 r. w stosunku do przewidywanego wykonania za 2026 r. wynika z podwyżki wynagrodzeń o 3%, zwiększenia zatrudnienia o 38 etatów oraz realizacji projektów finansowanych z UE.

Wzrost planowanych kosztów wynika przede wszystkim ze wzrostu cen energii i materiałów niezbędnych do rozbudowy, utrzymania i konserwacji infrastruktury parków narodowych oraz zwiększonej amortyzacji środków trwałych.

Planowany wynik brutto parków narodowych w 2027 roku będzie ujemny i wyniesie – 38.003 tys. zł. Poprawa wyniku finansowego w stosunku do roku 2026 związana jest ze zmianą sposobu planowania i koniecznością ujęcia w planie wszystkich przewidywanych przychodów i kosztów oraz w związku ze zwiększeniem dotacji z budżetu państwa.

Środki na wydatki majątkowe dla parków narodowych w 2027 r. planowane są w wysokości 540.044 tys. zł, o 154.966 tys. zł, tj. o 40,2% więcej niż w roku 2026. Środki są planowane na finansowanie m.in.:

- wykupu prywatnych gruntów w granicach parków, żeby powiększać zwarte obszary będące pod skuteczną ochroną,
- rozbudowy infrastruktury dla turystów (ograniczania presji turystycznej i uporządkowanie ruchu odwiedzających),
- rozbudowy systemu zeroemisyjnego transportu w celu usprawnienia zarządzania ruchem turystycznym,
- wzmocnienia systemu ochrony przeciwpożarowej.

Planowane dotacje z budżetu państwa dla parków narodowych w 2027 r. wyniosą 212.873 tys. zł, tj. o 7.046 tys. zł więcej niż w roku 2026, w tym w stosunku do roku poprzedniego najbardziej w ujęciu procentowym zmieniły się następujące pozycje:

- dotacja celowa - bieżąca o wartości 181.127 tys. zł, czyli o 7.523 tys. zł, tj. o 4,3% więcej niż w roku 2026,

- dotacja celowa na finansowanie projektów z udziałem środków UE - bieżąca na poziomie 6.141 tys. zł, czyli o 1.171 tys. zł, tj. o 16,0% mniej niż w roku 2026,
- dotacja celowa na finansowanie projektów z udziałem środków UE - majątkowa w kwocie 7.648 tys. zł, czyli o 8.350 tys. zł, tj. o 52,2% mniej niż w roku 2026,
- na inwestycje i zakupy inwestycyjne o wartości 17.957 tys. zł, czyli o 9.044 tys. zł, tj. o 101,5% , więcej niż w roku 2026.

Na stan środków na koniec roku składają się środki obrotowe w wysokości 145.827 tys. zł (z tego środki pieniężne zaplanowane na kwotę 56.349 tys. zł, należności krótkoterminowe na poziomie 26.242 tys. zł i zapasy w kwocie 9.386 tys. zł) oraz zobowiązania w wysokości 47.934 tys. zł.

Planuje się, że wolne środki finansowe w kwocie 42.972 tys. zł zostaną przekazane w depozyt u Ministra Finansów.

4.20. Polska Agencja Antydopingowa

Polska Agencja Antydopingowa (POLADA) została utworzona na podstawie przepisów ustawy z dnia 21 kwietnia 2017 r. o zwalczaniu dopingu w sporcie. Do zadań Agencji należy w szczególności: określanie zasad i przebiegu kontroli antydopingowej, ustanawianie reguł dyscyplinarnych dotyczących dopingu w sporcie, planowanie i przeprowadzanie kontroli antydopingowej, szkolenie i podnoszenie kwalifikacji kontrolerów antydopingowych Agencji.

Na zaplanowany stan na początek 2027 roku Agencji składają się głównie środki obrotowe w kwocie 568 tys. zł (w tym środki pieniężne w kwocie 423 tys. zł, należności krótkoterminowe w kwocie 37 tys. zł i zapasy w kwocie 108 tys. zł) oraz zobowiązania w kwocie 19 tys. zł.

Zarówno **przychody** jak i koszty Polskiej Agencji Antydopingowej zaplanowano na 2027 r. na poziomie 9.543 tys. zł (tj. 100,7% planu na 2026 r.) i wynikiem powyższego jest zrównoważony wynik brutto.

Głównym źródłem przychodów będzie dotacja z budżetu państwa dla POLADA w wysokości 9 323 tys. zł (tj.100,7% planu na 2026 r.). Planowane zwiększenie kwoty dotacji wynika z 3% zwiększenia wynagrodzeń osobowych z pochodnymi oraz zwiększenia naliczenia składki na zakładowy fundusz świadczeń socjalnych na rok 2027 zgodnie z prognozowaną podstawą. Ponadto na przychody ogółem składać się będą przychody z prowadzonej działalności w kwocie 220 tys. zł (100% planu na 2026 r.).

Koszty funkcjonowania POLADA to głównie: wynagrodzenia osobowe pracowników 1.795 tys. zł (tj. 103% planu na 2026 r.), składki od wynagrodzeń 456 tys. zł (102,2% planu na 2026 r.) oraz zakup usług obcych 6.000 tys. zł (na poziomie roku 2026 r.).

Środki Agencji zostaną przeznaczone głównie na realizację zadań, w tym na: zapewnienie dostępu sportowcom i ich personelowi pomocniczemu do wiedzy z zakresu zwalczania dopingu w sporcie oraz eliminowanie ze współzawodnictwa sportowego osób nieprzestrzegających idei fair play (przeprowadzanie akcji kontroli antydopingowych) stanowiące realizację programu badań zgodnego ze Światowym Programem Antydopingowym Światowej Agencji Antydopingowej (WADA).

Na stan Agencji na koniec roku składają się głównie środki obrotowe w wysokości 568 tys. zł (wtym środki pieniężne w wysokości 423 tys. zł, należności krótkoterminowe w wysokości 37 tys. zł i zapasy w wysokości 108 tys. zł) oraz zobowiązania w wysokości 19 tys. zł.

Planowane środki pieniężne przekazane w depozyt u Ministra Finansów wyniosą 412 tys. zł.

4.21. Polska Agencja Nadzoru Audytowego

Polska Agencja Nadzoru Audytowego (PANA) działa na podstawie przepisów ustawy z dnia 11 maja 2017 r. o biegłych rewidentach, firmach audytorskich oraz nadzorze publicznym.

PANA jako organ nadzoru publicznego działa na rzecz wzmocnienia jakości usług świadczonych przez biegłych rewidentów i firm audytorskich (FA) (w tym usług związanych z transakcjami na rynku kapitałowym) oraz sprawuje niezależny nadzór nad biegłymi rewidentami, FA i samorządem zawodowym biegłych rewidentów. Do jej głównych zadań należy m.in. przeprowadzanie kontroli w zakresie badań ustawowych sprawozdań finansowych jednostek zainteresowania publicznego (JZP) i pozostałych jednostek niebędących JZP; przeprowadzanie kontroli tematycznych i doraźnych; prowadzenie postępowań administracyjnych (w tym postępowań wynikających z kontroli) oraz postępowań dyscyplinarnych wobec biegłych rewidentów; podejmowanie działań mających na celu rozwój rynku biegłych rewidentów i FA oraz jego konkurencyjności a także działań edukacyjnych i informacyjnych w zakresie funkcjonowania rynku biegłych rewidentów i FA.

Na zaplanowany stan na początek roku składają się środki obrotowe w wysokości 29.292 tys. zł (w tym środki pieniężne zaplanowane na kwotę 25.569 tys. zł i należności krótkoterminowe w kwocie 3.598 tys. zł) i zobowiązania w kwocie 870 tys. zł.

Przychody PANA w 2027 roku zaplanowano w wysokości 42.984 tys. zł, co stanowi wzrost o 468 tys. zł w stosunku do planu na 2026 r., tj. o 1,1%.

Planowany wzrost przychodów w 2027 r. został oparty o szacunkowe prognozy przychodów FA, planowane koszty PANA oraz wysokość nadwyżki za rok 2025 w wysokości 12.718 tys. zł. Przy ustalaniu przychodów PANA za 2027 r. zostały uwzględnione przepisy rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 27 listopada 2019 r. w sprawie opłat z tytułu nadzoru wnoszonych przez firmy audytorskie w związku z wykonywaniem usług atestacyjnych oraz usług pokrewnych zgodnie z krajowymi standardami wykonywania zawodu

Koszty ogółem PANA zaplanowano w wysokości 55.702 tys. zł, co stanowi wzrost o 1.521 tys. zł w stosunku do planu na 2026 r., tj. o 2,8%.

Na wzrost kosztów mają wpływ:

- wzrost kosztów wynagrodzeń osobowych (o 3%) wynikający z uwzględnienia wzrostu funduszu wynagrodzeń,
- wzrost wpłat na pracownicze plany kapitałowe (o 6%) oraz świadczeń na rzecz osób fizycznych (o 8,9%) wynikający z zabezpieczenia środków na obligatoryjne szkolenia pracowników oraz ze wzrostu wysokości odpisu na ZFŚS z uwagi na wzrost zatrudnienia,
- wzrost kosztów usług obcych (o 26,3%), wynikający ze wzrostu kosztów najmu powierzchni na potrzeby siedziby PANA i wzrostu kosztów usług informatycznych

związanych z konfiguracją, utrzymaniem, wsparciem systemów informatycznych PANA.

Koszty działalności PANA pokrywane są głównie z opłat wnoszonych przez firmy audytorskie. Planowany ujemny wynik finansowy brutto w kwocie -12.718 tys. zł wynika z faktu, iż ta część kosztów będzie pokrywana z nadwyżki z roku 2025.

Wydatki majątkowe zaplanowano w wysokości 1.810 tys. zł, co stanowi wzrost o 65,1% w stosunku do planu na 2026 r. Na wzrost wydatków ma wpływ planowany dalszy rozwój infrastruktury informatycznej oraz utrzymanie bieżącej bazy danych o firmach audytorskich. Planowana jest kontynuacja procesu wymiany wieloletniego sprzętu komputerowego jak również rozbudowa infrastruktury serwerowej.

Na koniec roku środki obrotowe zaplanowano w wysokości 16.300 tys. zł (w tym środki pieniężne 11.933 tys. zł i należności krótkoterminowe 4.255 tys. zł) oraz zobowiązania w kwocie 609 tys. zł. Planuje się, że wolne środki finansowe przekazane w depozyt u Ministra Finansów wyniosą 11.900 tys. zł.

4.22. Polska Agencja Żeglugi Powietrznej

Polska Agencja Żeglugi Powietrznej (PAŻP) działa na podstawie ustawy z dnia 8 grudnia 2006 r. o Polskiej Agencji Żeglugi Powietrznej. Agencja pełni funkcję instytucji zapewniającej służby żeglugi powietrznej. Realizuje zadania głównie związane z zarządzaniem ruchem lotniczym, a w szczególności kontrolą ruchu lotniczego, służbą informacji powietrznej, służbą alarmową, planowaniem przepływu ruchu lotniczego nad Polską oraz koordynacją zajętości przestrzeni powietrznej.

PAŻP prowadzi samodzielną gospodarkę finansową, z budżetu państwa otrzymuje przede wszystkim dotację celową na sfinansowanie wydatków związanych z zapewnieniem służb nawigacyjnych w przypadku lotów zwolnionych z tych opłat, jak również dotację związaną z wydzieleniem stref geograficznych oraz dotację na utrzymanie efektów Programu Operacyjnego Polska Cyfrowa (POPC).

Na zaplanowany stan na początek roku jednostki składają się środki obrotowe o wartości 1.324.837 tys. zł (w tym środki pieniężne zaplanowane na poziomie 746.997 tys. zł, należności krótkoterminowe w kwocie 418.626 tys. zł), należności długoterminowe w wysokości 5.272 tys. zł i zobowiązania wynoszące 1.781.251 tys. zł (w tym zobowiązania z tytułu zaciągniętych pożyczek i kredytów w kwocie 749.318 tys. zł).

Przychody PAŻP zaplanowano w 2027 roku w wysokości 1.728.457 tys. zł, co oznacza ich spadek o 21.000 tys. zł, tj. o 1,2% w porównaniu do planu na 2026 rok.

W ogólnej kwocie przychodów największą wartość stanowią przychody z prowadzonej działalności, głównie ze sprzedaży usług nawigacyjnych i pozanawigacyjnych (trasowych i terminalowych). Kwota przychodów z tego tytułu zaplanowana została na poziomie 1.599.694 tys. zł. Pozostałe przychody zaplanowano w wysokości 83.801 tys. zł, a dotacje z budżetu państwa ujęto na poziomie 44.962 tys. zł.

Wzrost planowanych przychodów jednostki ze sprzedaży usług nawigacyjnych (trasowych i terminalowych) jest w głównej mierze zdeterminowany wysokością stawek jednostkowych opłat nawigacyjnych, poziomem ruchu wyrażonego w jednostkach usługowych, aktualizacją

mechanizmów wyrównawczych wykazywanych w przychodach ze sprzedaży oraz poziomem przychodów z usług pozanawigacyjnych.

Planowane zmniejszenie poziomu dotacji związane jest przede wszystkim ze spadkiem planowanego ruchu lotniczego podlegającego zwolnieniu z opłat nawigacyjnych oraz w wyniku zmian stawek opłat nawigacyjnych w poszczególnych strefach ich pobierania.

Koszty zostały określone na kwotę 1.726.350 tys. zł, co oznacza, że są wyższe o 10.608 tys. zł, tj. o 0,6% niż te ujęte w planie na 2026 rok. Wielkość kosztów to w głównej mierze efekt wyższych kosztów materiałów i energii, wynagrodzeń i składek będących pochodną wzrostu kosztów wynagrodzeń, podatków i opłat oraz pozostałych kosztów funkcjonowania.

Wzrost kosztów osobowych w planie na 2027 rok o 22.790 tys. zł uwzględnia m.in. zwiększenie funduszu wynagrodzeń o 3% w stosunku do wielkości ujętych w planie finansowym na rok 2026.

Na wzrosty pozostałych kategorii kosztów, wpływ ma głównie zwiększona wpłata lotnicza na rzecz Urzędu Lotnictwa Cywilnego (podatki i opłaty), wyższe planowane koszty usług meteorologicznych (usługi obce) oraz wzrost kosztów składek EUROCONTROL (pozostałe koszty funkcjonowania).

Środki na wydatki majątkowe zaplanowano w planie na 2027 rok w wysokości 354.456 tys. zł, tj. o 24% mniej w porównaniu do planu na 2026 rok. Agencja planuje kontynuować rozpoczęty proces inwestycyjny, co przekłada się na dalszą realizację planowanych nakładów na rzeczowe aktywa trwałe oraz wartości niematerialne i prawne na wysokim poziomie. Realizacja planowanych zadań inwestycyjnych jest efektem podejmowanych przez Agencję działań zmierzających do realizacji statutowych obowiązków Agencji związanych z zapewnieniem bezpiecznej, ciągłej, płynnej i efektywnej służby żeglugi powietrznej oraz odzwierciedla procesy inwestycyjne realizowane i planowane do realizacji przez Agencję. Kontynuacja modernizacji Agencji jest również wynikiem zobowiązań PAŻP do realizacji określonych celów zawartych w Planie skuteczności działania dla Polski na lata 2025- 2029.

W 2027 roku PAŻP zaplanowała wynik finansowy w wysokości 2.107 tys. zł, tj. o 31.608 tys. zł niższy w porównaniu do zaplanowanego na rok 2026.

Na zaplanowany stan na koniec roku jednostki składają się środki obrotowe w wysokości 1.060.456 tys. zł (w tym środki pieniężne zaplanowane na kwotę 557.808 tys. zł, należności krótkoterminowe w wysokości 338.684 tys. zł), należności długoterminowe w wysokości 100 tys. zł i zobowiązania w wysokości 1.563.745 tys. zł (w tym zobowiązania z tytułu zaciągniętych pożyczek i kredytów zaplanowane na kwotę 648.957 tys. zł).

Planuje się, że wolne środki finansowe przekazane w depozyt u Ministra Finansów wyniosą 502.027 tys. zł.

4.23. Polska Organizacja Turystyczna

Polska Organizacja Turystyczna (POT) została utworzona na mocy przepisów ustawy z dnia 25 czerwca 1999 r. o Polskiej Organizacji Turystycznej.

POT jest jedną z kilkudziesięciu działających na świecie narodowych organizacji turystycznych. Zadania POT nakierowane są głównie na realizację projektów wynikających z zadań

statutowych Polskiej Organizacji Turystycznej, tj. na promocję Polski jako kraju atrakcyjnego turystycznie.

Planowany stan środków obrotowych jednostki na początek roku 2027 roku wynosi 1.982 tys. zł (tj. na poziomie 2026 r.) i dotyczy w całości stanu środków pieniężnych na rachunku bankowym funduszu rezerwowego.

Zarówno **przychody** jak i **koszty** POT zaplanowano na 2027 r. w wysokości 104.220 tys. zł (tj. 97,5% planu na rok 2026). W ramach przychodów ogółem dotacje z budżetu państwa dla POT zaplanowano w wysokości 103.990 tys. zł (tj. 97,6% planu na rok 2026). Ponadto źródłem przychodów POT będą również odpisy amortyzacyjne zaplanowane na poziomie 230 tys. zł, co stanowi spadek o 110 tys. zł, tj. o 32,4% w porównaniu do planu na 2026 r. W odniesieniu do planu na 2026 r. nastąpił spadek przychodów i kosztów o 2.672 tys. zł. Główną przyczyną zmniejszenia jest obniżenie kosztów realizacji zadań finansowanych w ramach dotacji podmiotowej.

Na koszty funkcjonowania POT planuje się przeznaczyć środki w kwocie 41.174 tys. zł (tj. 102,2% planu na 2026 r.), w tym na wynagrodzenia osobowe pracowników 22.960 tys. zł (tj. 103% planu na 2026 r.), na składki od wynagrodzeń 3.380 tys. zł (103% planu na 2026 r.) oraz na usługi obce 4.097 tys. zł (tj. 102,5% planu na 2026 r.). W ramach kosztów będą finansowane następujące działania: promowanie turystyki na rynku krajowym (certyfikowanie i promowanie produktów turystycznych, współpraca i komunikacja w sektorze turystyki, zarządzanie wiedzą), promowanie atrakcyjności turystycznej Polski za granicą (kampanie i zadania promocyjne w turystyce wypoczynkowej), utrzymanie i rozwój Polskiego Systemu Informacji Turystycznej, promocję Polski przez sport oraz zadania związane z Polskim Bonem Turystycznym.

W ramach wydatków majątkowych zaplanowano środki w wysokości 786 tys. zł z przeznaczeniem głównie na zakup wartości niematerialnych i prawnych, wynikający z nabycia autorskich praw majątkowych powstałych w ramach planowanych do realizacji promocyjnych zadań merytorycznych.

Stan środków obrotowych jednostki na koniec roku zaplanowano w wysokości 1.982 tys. zł (tj. na poziomie 2026 r.) i dotyczy w całości środków pieniężnych.

Planowane wolne środki finansowe przekazane w depozyt Ministrowi Finansów wyniosą 1.982 tys. zł.

4.24 Polski Instytut Ekonomiczny

Polski Instytut Ekonomiczny (PIE) działa na podstawie przepisów ustawy z dnia 20 lipca 2018 r. o Polskim Instytucie Ekonomicznym. Do głównych zadań PIE należy m.in.: inspirowanie, organizowanie i prowadzenie badań naukowych w zakresie nauk ekonomicznych i społecznych oraz przekazywanie ich wyników organom władzy publicznej, przygotowywanie analiz, ekspertyz i studiów prognostycznych z zakresu nauk ekonomicznych i społecznych, współpraca z polskimi i zagranicznymi instytucjami, ośrodkami nauki i osobami fizycznymi oraz promocja polskiej myśli analitycznej poza granicami Rzeczypospolitej Polskiej, a także współpraca z jednostkami akademickimi i naukowymi w realizacji badań naukowych.

Na zaplanowany stan na początek roku składają się głównie środki obrotowe w wysokości 1.152 tys. zł (w tym środki pieniężne zaplanowane na kwotę 802 tys. zł i należności krótkoterminowe na poziomie 350 tys. zł) oraz zobowiązania w wysokości 3.531 tys. zł.

Przychody PIE w 2027 roku zaplanowano w wysokości 18.550 tys. zł, co stanowi wzrost o 510 tys. zł w stosunku do planu na rok 2026 (18.040 tys. zł), tj. o 2,8%. Środki finansowe na pokrycie realizacji zadań PIE pochodzą przede wszystkim z corocznej dotacji podmiotowej przeznaczonej na pokrycie bieżących kosztów działalności Instytutu w wysokości 15.000 tys. zł oraz przychodów z tytułu działalności gospodarczej w wysokości 3.550 tys. zł, co oznacza wzrost o 510 tys. zł, tj. o 16,8%, w porównaniu z planem na 2026 r. Wzrost ten wynika przede wszystkim ze zwiększenia przychodów z najmu powierzchni biurowych.

Planowane **koszty** równoważą przychody zaplanowane do osiągnięcia. Koszty ogółem PIE zaplanowano w wysokości 18.550 tys. zł, co stanowi wzrost o 510 tys. zł w stosunku do planu na rok 2026 (18.040 tys. zł), tj. o 2,8%.

Na wzrost kosztów mają wpływ przede wszystkim: wzrost kosztów amortyzacji wynikający z zakończonych prac modernizacyjnych powierzchni biurowej oraz infrastruktury, wzrost kosztów materiałów i energii związany z przewidywanym wzrostem cen mediów i planowaną wymianą części wyposażenia biurowego, wzrost kosztów wynagrodzeń wynikający z uwzględnienia planowanego wzrostu wynagrodzeń pracowników do 3% oraz wzrost pozostałych kosztów funkcjonowania związany przede wszystkim ze zwiększeniem nakładów na szkolenia pracowników oraz podróże służbowe związane z realizacją działalności statutowej Instytutu.

Zaplanowane na 2027 r. wydatki inwestycyjne obejmują nakłady na budowę, ulepszenie i zakup środków trwałych oraz wartości niematerialnych i prawnych. Zaplanowano je w kwocie 1.522 tys. zł. Wydatki inwestycyjne dotyczą przede wszystkim dostosowania siedziby PIE do obowiązujących przepisów przeciwpożarowych zgodnie ze zaktualizowanym projektem przeciwpożarowym.

Na koniec roku środki obrotowe zaplanowano w wysokości 530 tys. zł (całość tej kwoty to należności krótkoterminowe) oraz zobowiązania na poziomie 2.767 tys. zł.

4.25. Polski Instytut Spraw Międzynarodowych

Polski Instytut Spraw Międzynarodowych (PISM) jest instytucją analityczną i ekspercką, utworzoną na mocy ustawy z dnia 20 grudnia 1996 r. o Polskim Instytucie Spraw Międzynarodowych.

PISM jest jednym z najważniejszych i największych ośrodków analitycznych w Europie Środkowej i Wschodniej. Sytuując się pomiędzy światem polityki a niezależną analizą, PISM zapewnia wsparcie decydentom i dyplomatom, inicjuje publiczną debatę ekspercką oraz upowszechnia wiedzę o współczesnych stosunkach międzynarodowych. Jego zadaniem jest pogłębianie i upowszechnianie wiedzy o współczesnych sprawach międzynarodowych. PISM utrzymuje kontakty z ośrodkami akademickimi, naukowymi i politycznymi w Polsce i za granicą. Prowadzi szkolenia dla kadr wykonujących zadania związane ze stosunkami międzynarodowymi i polityką zagraniczną RP. Ponadto, gromadzi i udostępnia specjalistyczny księgozbiór, a także publikuje książki, czasopisma i dokumenty dyplomatyczne.

Planowany stan środków obrotowych na początek roku wynosi 2.400 tys. zł, (w tym środki pieniężne 1.500 tys. zł, należności krótkoterminowe 200 tys. zł i zapasy o wartości 700 tys. zł), należności długoterminowe wynoszą 70 tys. zł, a zobowiązania planuje się na poziomie 1.200 tys. zł.

Zarówno **przychody** jak i **koszty** PISM zaplanowano w 2027 r. w wysokości 23.071 tys. zł (tj. na poziomie planu na 2026 r.), w tym dotacje z budżetu państwa na poziomie 21.571 tys. zł (tj. bez zmian w stosunku do planu na 2026 r.).

W ramach planowanych kosztów ujęto m.in. wzrost wynagrodzeń osobowych o 382 tys. zł (tj. o 3%) oraz spadek wydatków na usługi obce o 300 tys. zł (tj. o 7,8%) i na pozostałe koszty funkcjonowania o 153 tys. zł (tj. o 7,9%) w stosunku do planu na 2026 r. Powyższe oszczędności związane są z decyzją o wzroście wynagrodzeń osobowych o 3% wraz z pochodnymi od wynagrodzeń, przy jednoczesnym utrzymaniu wysokości dotacji podmiotowej na niezmienionym poziomie.

W ramach kosztów usług obcych planowane są koszty czynszu, dostępu online do baz danych i czasopism, usług konserwacyjno-remontowych, opłat i prowizji bankowych, usług telekomunikacyjnych, informatycznych, doradczych, introligatorskich, napraw samochodów, cateringu oraz ochrony.

Planowany stan środków obrotowych na koniec roku wynosi 2.400 tys. zł, (w tym środki pieniężne 1.500 tys. zł, należności krótkoterminowe 200 tys. zł i zapasy o wartości 700 tys. zł) oraz należności długoterminowe w kwocie 70 tys. zł i zobowiązania na poziomie 1.200 tys. zł.

Planuje się, że wolne środki finansowe przekazane w depozyt u Ministra Finansów wyniosą 900 tys. zł.

4.26. Polski Instytut Sztuki Filmowej

Polski Instytut Sztuki Filmowej (PISF) został utworzony na mocy przepisów ustawy z dnia 30 czerwca 2005 r. o kinematografii.

Zadania PISF dotyczą realizacji polityki państwa w dziedzinie kinematografii, w szczególności przez: tworzenie warunków do rozwoju polskiej produkcji filmów i koprodukcji filmowej; inspirowanie i wspieranie rozwoju wszystkich gatunków polskiej twórczości filmowej, w szczególności filmów artystycznych, w tym przygotowanie projektów filmowych, produkcji filmów i rozpowszechniania filmów; wspieranie działań mających na celu tworzenie warunków powszechnego dostępu do dorobku polskiej, europejskiej i światowej sztuki filmowej; wspieranie debiutów filmowych oraz rozwoju artystycznego młodych twórców filmowych; promocję polskiej twórczości filmowej; dofinansowywanie przedsięwzięć z zakresu przygotowania projektów filmowych, produkcji, dystrybucji i rozpowszechniania filmów, promocji polskiej twórczości filmowej i upowszechniania kultury filmowej, w tym produkcji filmów podejmowanych przez środowiska polonijne; świadczenie usług eksperckich organom administracji publicznej; wspieranie utrzymywania archiwów filmowych; wspieranie rozwoju potencjału polskiego niezależnego przemysłu kinematograficznego, a w szczególności małych i średnich przedsiębiorców działających w kinematografii; wspieranie produkcji audiowizualnej; nadawanie każdemu filmowi wyświetlanemu w kinie indywidualnego

identyfikatora publikowanego na stronie podmiotowej Instytutu w Biuletynie Informacji Publicznej.

Na stan jednostki zaplanowany na początek 2027 roku składają się głównie środki obrotowe w wysokości 655.000 tys. zł (w tym środki pieniężne zaplanowane na kwotę 588.732 tys. zł, należności krótkoterminowe o wartości 55.000 tys. zł), należności długoterminowe w wysokości 1.568 tys. zł i zobowiązania w kwocie 1.000 tys. zł.

Zarówno **przychody** jak i **koszty** PISF zaplanowano w 2027 r. w wysokości 438.327 tys. zł. Oznacza to wzrost o 15.000 tys. zł, tj. o 3,5% w odniesieniu do planu na 2026 r. Dotacje z budżetu państwa dla PISF w 2027 r. zaplanowano w kwocie 133.266 tys. zł, czyli wyższe o 0,5% w porównaniu do planu na 2026 r. Dotacja podmiotowa z budżetu państwa została określona na poziomie 25.266 tys. zł, co stanowi wzrost o 634 tys. zł, tj. 2,6% względem roku poprzedniego. Dotacja celowa na realizację ustawy o wspieraniu produkcji audiowizualnej pozostaje na niezmienionym poziomie i wynosi 108.000 tys. zł. Wzrost planowanych przychodów jest wynikiem planowanego wzrostu wpływów z przychodów od podmiotów zobowiązanych zgodnie z art. 19 ustawy o kinematografii. W 2027 r. planuje się przychody w tej kategorii na poziomie 260.056 tys. zł, czyli wyższe o 30.056 tys. zł, tj. 13,1% w odniesieniu do planu na 2026 r. Wpłaty z art. 19 ustawy o kinematografii są efektem przewidywanego rozwoju rynku audiowizualnego oraz większej aktywności podmiotów zobowiązanych do tych wpłat.

Przychody z depozytów u Ministra Finansów zostały oszacowane na 17.400 tys. zł, co stanowi wzrost o 915 tys. zł, tj. 5,6% w porównaniu do roku 2026.

Największą pozycję kosztów ogółem stanowią koszty realizacji zadań statutowych na poziomie 383.154 tys. zł, co stanowi wzrost o 12.706 tys. zł, tj. 3,4% względem roku 2026. Wzrost ten wynika ze zwiększenia planowanych przychodów od podmiotów zobowiązanych do dokonywania wpłat na rzecz PISF (art. 19 ustawy o kinematografii), które pozwalają na zwiększenie środków przeznaczanych na działalność statutową Instytutu, w szczególności na wsparcie przedsięwzięć filmowych oraz innych zadań realizowanych w ramach systemu finansowania kinematografii - wsparcia udzielanego producentom filmowym oraz innym podmiotom realizującym przedsięwzięcia z zakresu kinematografii, edukacji filmowej, promocji oraz upowszechniania kultury filmowej.

W ramach kosztów funkcjonowania największą pozycję stanowią wynagrodzenia osobowe 18.322 tys. zł (wzrost o 534 tys. zł tj. 3.0% w odniesieniu do planu na 2026 r.). Wzrost ten wynika z przyjętego średniorocznego wskaźnika wzrostu wynagrodzeń w państwowej sferze budżetowej na poziomie 3%, co przełożyło się na zwiększenie funduszu wynagrodzeń osobowych wraz z pochodnymi.

Wydatki majątkowe wyniosą 2.300 tys. zł i będą niższe o 400 tys. zł od zaplanowanych na rok 2026 (2.700 tys. zł). Środki przeznaczone będą przede wszystkim na rozwój i modernizację infrastruktury informatycznej oraz dedykowanych systemów wspierających realizację ustawowych zadań Polskiego Instytutu Sztuki Filmowej. W ramach tych wydatków zaplanowano również zakup licencji niezbędnych do zapewnienia bezpiecznego funkcjonowania środowiska informatycznego Instytutu, utrzymania i rozwoju nowoczesnych usług cyfrowych oraz zwiększenia poziomu cyberbezpieczeństwa i niezawodności systemów wykorzystywanych do realizacji zadań publicznych.

Na zaplanowany stan jednostki na koniec roku składają się głównie środki obrotowe w wysokości 665.000 tys. zł (w tym środki pieniężne przekazane w depozyt u Ministra Finansów zaplanowane na kwotę 584.727 tys. zł oraz należności krótkoterminowe w wysokości 72.500 tys. zł) i zobowiązania w wysokości 1.000 tys. zł.

4.27. Polski Klub Wyścigów Konnych

Polski Klub Wyścigów Konnych (PKWK) działa na podstawie przepisów ustawy z dnia 18 stycznia 2001 r. o wyścigach konnych. Głównym zadaniem PKWK jest prowadzenie nadzoru nad zasadami organizowania wyścigów konnych na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej. Jednocześnie PKWK działa na rzecz rozwoju wyścigów konnych równocześnie umacniając oraz doskonaląc hodowlę koni. Realizacja powyższych zadań ma zapewnić uczciwe i transparentne rozgrywanie gonitw dla koni ras: pełnej krwi angielskiej, czystej krwi arabskiej, kłusaków i półkrwi oraz ich rozwój i promocję.

Na stan środków na początek roku składają się środki obrotowe w wysokości 9.750 tys. zł (z tego środki pieniężne zaplanowane na kwotę 8.880 tys. zł i należności krótkoterminowe w wysokości 870 tys. zł) oraz należności długoterminowe w wysokości 372 tys. zł i zobowiązania w kwocie 700 tys. zł.

PKWK zaplanował w 2027 r. **przychody** na poziomie 8.990 tys. zł (w tym 463 tys. zł stanowi dotacja przedmiotowa z budżetu państwa). Przychody będą wyższe o 61 tys. zł od zaplanowanych na rok 2026, tj. o 0,7%. Powyższy wzrost wynika głównie z planowanych wyższych wpływów z czynszu dzierżawnego kompleksu torów wyścigów konnych na Służewcu. Natomiast przychody z odsetek od depozytów u Ministra Finansów zostały zaplanowane w wysokości 300 tys. zł, co stanowi spadek w stosunku do zaplanowanych w ustawie budżetowej na rok 2026 o kwotę 140 tys. zł, tj. o 31,8%.

Koszty PKWK w 2027 r. zaplanowane zostały na poziomie 8.883 tys. zł, co stanowi wzrost o 54 tys. zł od zaplanowanych na rok 2026, tj. o 0,6%. Decydujący wpływ na wysokość planowanych kosztów mają głównie koszty funkcjonowania, w tym usług obcych, których najwyższą pozycją są koszty remontów. Na wysokość kosztów wpływ miały również koszty badania prób antydopingowych koni, wydawanie czasopisma Koń Polski i usługi informatyczne. Kolejną pozycją są koszty wynagrodzeń osobowych w wysokości 1.740 tys. zł (wzrost o 3,0%) i pochodnych od wynagrodzeń, a także pozostałe koszty funkcjonowania, na które składają się głównie nagrody dla właścicieli i hodowców, nakłady na promocję wyścigów konnych, dofinansowanie hodowli koni w Polsce, delegacje, szkolenia i dokształcanie jeźdźców oraz członkostwo w międzynarodowych organizacjach hodowlanych i wyścigowych.

Na podstawie zaplanowanych przychodów i kosztów wynik brutto został określony w wysokości 107 tys. zł.

Środki na wydatki majątkowe zostały zaplanowane w wysokości 20 tys. zł, tj. na poziomie środków na wydatki majątkowe zaplanowanych na rok 2026. Zaplanowane zostały głównie na zakup zestawów komputerowych oraz oprogramowania informatycznego, po przeprowadzonej inwentaryzacji sprzętu komputerowego w biurze PKWK.

Stan środków obrotowych na koniec roku zaplanowano w wysokości 9.790 tys. zł (w tym środki pieniężne w kwocie 8.890 tys. zł i należności krótkoterminowe w kwocie 900 tys. zł) oraz

zobowiązań w wysokości 700 tys. zł. Planuje się, że wolne środki finansowe w kwocie 8.900 tys. zł zostaną przekazane w depozyt u Ministra Finansów.

4.28. Polskie Centrum Akredytacji

Polskie Centrum Akredytacji (PCA) jest krajową jednostką akredytującą działającą na podstawie ustawy z dnia 13 kwietnia 2016 r. o systemach oceny zgodności i nadzoru rynku.

Do zakresu jego działań należy: akredytowanie jednostek oceniających zgodność, sprawowanie nadzoru nad akredytowanymi jednostkami oceniającymi zgodność, prowadzenie wykazu akredytowanych jednostek oceniających zgodność, prowadzenie działań popularyzujących i promujących zagadnienia akredytacji oraz współpraca międzynarodowa w zakresie akredytacji.

Na zaplanowany stan jednostki na początek roku składają się środki obrotowe w wysokości 21.790 tys. zł, (środki pieniężne w kwocie 19.990 tys. zł i należności krótkoterminowe na poziomie 1.300 tys. zł) oraz zobowiązania na poziomie 4.000 tys. zł.

Przychody PCA w 2027 roku zaplanowano w wysokości 39.700 tys. zł, co stanowi wzrost o 5.300 tys. zł w stosunku do planu na rok 2026, tj. o 15,4%. Na wysokość zaplanowanych przychodów wpływać będą przede wszystkim przychody z działalności statutowej oraz pozostałe przychody, w tym odsetki od depozytów u Ministra Finansów. Głównym czynnikiem wzrostu przychodów jest prognozowany wzrost liczby wniosków o rozszerzenie zakresu akredytacji przez już akredytowane jednostki, co z kolei jest konsekwencją zmian w przepisach i koniecznością realizacji nowych zadań we wskazanym obszarze.

Koszty jednostki w 2027 roku zaplanowano w wysokości 39.673 tys. zł, co stanowi wzrost o 5.323 tys. zł w stosunku do planu na rok 2026, tj. o 15,5%. Wzrost kosztów wynika ze zwiększenia kosztów funkcjonowania, w tym głównie kosztu wynagrodzeń wynikającego z uwzględnienia wzrostu o 3% funduszu wynagrodzeń, składek, usług obcych, amortyzacji oraz materiałów i energii.

W planie na 2027 rok środki na wynagrodzenia osobowe zostały również zwiększone w związku z nałożonymi na PCA nowymi obowiązkami wynikającymi z ustawy z dnia 5 sierpnia 2025 r. o certyfikacji wykonawców zamówień publicznych i ustawy z dnia 25 czerwca 2025 r. o krajowym systemie certyfikacji cyberbezpieczeństwa, a także w związku z przyjętą ustawą z dnia 3 lipca 2026 r. o systemach sztucznej inteligencji.

Wzrost kosztów usług obcych jest bezpośrednio związany z planowanym zwiększeniem przychodów, co przekłada się m.in. na wyższe wynagrodzenia audytorów prowadzących działalność gospodarczą oraz wzrost kosztów związanych z przeprowadzaniem ocen, w tym kosztów zakwaterowania i transportu.

Wydatki majątkowe w 2027 r. zaplanowano w wysokości 4.000 tys. zł i są wyższe o 500 tys. zł od wykazanych w ustawie budżetowej na rok 2026, tj. o 14,3%. Jest to związane z kontynuacją modernizacji infrastruktury teleinformatycznej niezbędnej do spełnienia wymogów bezpieczeństwa, w tym wymianę serwerów oraz elementów sieci, a także zabezpieczenia kopii zapasowych i infrastruktury serwerowni oraz kontynuację modernizacji budynku biurowego będącego własnością PCA.

Na rok 2027 PCA planuje osiągnąć dodatni wynik finansowy brutto w kwocie 27 tys. zł.

Na zaplanowany stan jednostki na koniec roku składają się środki obrotowe w wysokości 18.437 tys. zł (środki pieniężne w kwocie16.037 tys. zł i należności krótkoterminowe na poziomie 1.800 tys. zł) oraz zobowiązania w kwocie 4.500 tys. zł. Stan środków pieniężnych na koniec roku jest niższy w związku z planowanymi na 2027 r. wydatkami inwestycyjnymi.

Planuje się, że kwota wolnych środków finansowych przekazanych w depozyt u Ministra Finansów wyniesie 15.537 tys. zł.

4.29. Polskie Laboratorium Antydopingowe

Polskie Laboratorium Antydopingowe (PLAD) zostało utworzone na podstawie ustawy z dnia 21 kwietnia 2017 r. o zwalczaniu dopingu w sporcie.

Nadzór nad PLAD sprawuje Minister Zdrowia.

Do zadań Laboratorium należy:

- prowadzenie działań niezbędnych do utrzymania akredytacji Światowej Agencji Antydopingowej oraz krajowej jednostki akredytującej na zgodność z normą ISO obowiązującą w laboratoriach badawczych,
- prowadzenie analiz antydopingowych próbek fizjologicznych zawodników i zwierząt,
- realizacja projektów badawczych w zakresie zwalczania dopingu w sporcie,
- współpraca krajowa i międzynarodowa w zakresie badań naukowych i prac rozwojowych,
- inne zadania wynikające ze standardów międzynarodowych Światowej Agencji Antydopingowej.

Planuje się, że stan na początek roku obejmuje środki obrotowe w kwocie 3.699 tys. zł (w tym środki pieniężne w kwocie 3.189 tys. zł i należności krótkoterminowe w wysokości 510 tys. zł) oraz zobowiązania na poziomie 245 tys. zł.

Przychody PLAD w 2027 r. zaplanowano w wysokości 15.601 tys. zł. Będą one wyższe od planu na 2026 r. o 1.251 tys. zł, tj. o 8,7%. Wzrost wynika głównie ze zwiększonej wysokości dotacji z budżetu państwa do kwoty 5.393 tys. zł, czyli o 700 tys. zł, tj. o 14,9% oraz wyższych przychodów z tytułu analizy próbek od innych klientów (badania antydopingowe + APMU Jednostki do spraw Zarządzania Paszportem Zawodnika) o 551 tys. zł, tj. o 12,2%.

Na kwotę przychodów składają się: dotacje i subwencje z budżetu państwa (5.393 tys. zł, tj. wyższe o 14,9% od planu na 2026 r.), przychody z tytułu analizy próbek od innych klientów (badania antydopingowe + APMU) (5.078 tys. zł, tj. o 12,2% więcej niż w planie na 2026 r.), analizy próbek od Polskiej Agencji Antydopingowej (4.100 tys. zł, tj. 100% planu na 2026 r.), równowartości odpisów amortyzacyjnych (1.000 tys. zł, tj. 100% planu na 2026 r.) i przychodów z analizy próbek toksykologicznych + ekspertyzy (30 tys. zł, tj. 100% planu na 2026 r.).

Koszty realizacji zadań PLAD w 2027 r. zaplanowano w wysokości 15.601 tys. zł, które będą wyższe od planu na 2026 r. o 1.251 tys. zł, tj. o 8,7%. Powyższy wzrost wynika głównie ze wzrostu wynagrodzeń osobowych. Wynagrodzenia osobowe zaplanowano w wysokości 4.870 tys. zł i będą wyższe od planu na 2026 r. o 974 tys. zł, tj. o 25%. Wzrost wynika

z podwyższenia funduszu wynagrodzeń na 2026 r. o 3,0% oraz zwiększenia dotacji podmiotowej w celu zapewnienia stabilności kadrowej oraz stabilnego finansowania realizacji ustawowych zadań, w szczególności związanych z organizacją dużych międzynarodowych imprez sportowych i wynikającym z tego przewidywanym wzrostem liczby dokonywanych analiz.

Ponadto w ramach kosztów realizacji zadań zaplanowano przede wszystkim środki z tytułu materiałów i energii w kwocie 4.545 tys. zł oraz usług obcych w kwocie 2.630 tys. zł. Środki te zaplanowano na poziomie roku poprzedniego.

Środki na wydatki majątkowe zaplanowano w wysokości 5.990 tys. zł, czyli planowanej dotacji na inwestycje i zakupy inwestycyjne z przeznaczeniem na finansowanie lub dofinansowanie kosztów inwestycji niezbędnych do utrzymania akredytacji Światowej Agencji Antydopingowej. Środki te będą wyższe od planu na 2026 r. o 39 tys. zł, tj. o 0,7%.

Na zaplanowany stan na koniec roku składają się środki obrotowe w kwocie 3.699 tys. zł, tj. na poziomie roku poprzedniego (w tym środki pieniężne na poziomie 3.189 tys. zł i należności krótkoterminowe w kwocie 510 tys. zł) oraz zobowiązania w kwocie 245 tys. zł.

Wolne środki finansowe przekazane w zarządzanie Ministrowi Finansów zaplanowano w kwocie 3.189 tys. zł.

4.30. Rzecznik Finansowy

Rzecznik Finansowy prowadzi działalność na podstawie ustawy z dnia 5 sierpnia 2015 r. o rozpatrywaniu reklamacji przez podmioty rynku finansowego, o Rzeczniku Finansowym i o Funduszu Edukacji Finansowej.

Do głównych zadań realizowanych przez Rzecznika Finansowego w 2027 r. należą działania na rzecz ochrony klientów podmiotów rynku finansowego:

- rynku bankowego oraz kapitałowego – banków krajowych, banków zagranicznych, oddziałów banków zagranicznych, oddziałów instytucji kredytowych i instytucji finansowych, spółdzielczych kas oszczędnościowo-kredytowych, instytucji płatniczych, małych instytucji płatniczych, dostawców świadczących usługi dostępu do informacji o rachunku, dostawców świadczących wyłącznie usługi dostępu do informacji o rachunku, biur usług płatniczych, instytucji pieniądza elektronicznego i oddziałów zagranicznych instytucji pieniądza elektronicznego, towarzystw funduszy inwestycyjnych i funduszy inwestycyjnych, zarządzających ASI i alternatywnych spółek inwestycyjnych, firm inwestycyjnych, instytucji pożyczkowych i pośredników kredytów hipotecznych, pośredników kredytowych oraz dostawców usług finansowania społecznościowego, przedsiębiorców wykonujących działalność lombardową, podmiotów obsługujących kredyty, nabywców kredytów, dostawców usług obsługi kredytów.
- rynku ubezpieczeniowego i emerytalnego – krajowych zakładów ubezpieczeń, zagranicznych zakładów ubezpieczeń, głównych oddziałów i oddziałów, funduszy emerytalnych, towarzystw emerytalnych, Ubezpieczeniowego Funduszu Gwarancyjnego i Polskiego Biura Ubezpieczycieli Komunikacyjnych, brokerów ubezpieczeniowych, agentów ubezpieczeniowych, agentów oferujących ubezpieczenia

uzupełniające wykonujących czynności agencyjne na rzecz więcej niż jednego zakładu ubezpieczeń w zakresie tego samego działu ubezpieczeń, dostawców i dystrybutorów ogólnoeuropejskiego indywidualnego produktu emerytalnego (OIPE).

Na zaplanowany stan na początek roku jednostki składają się środki obrotowe w wysokości 20.198 tys. zł (w tym środki pieniężne w kwocie 20.158 tys. zł i należności krótkoterminowe w wysokości 40 tys. zł) oraz zobowiązania w wysokości 5.887 tys. zł.

Koszty działalności Rzecznika Finansowego i jego Biura ponoszone będą przez podmioty rynku finansowego.

Zarówno **przychody**, jak i **koszty** Rzecznika Finansowego w 2027 r. zaplanowano w kwocie 71.607 tys. zł, co stanowi wzrost w porównaniu do planu na 2026 r. o 4.402 tys. zł, tj. o 6,6% i przekłada się na zrównoważony wynik finansowy brutto.

Planowane na 2027 r. przychody pochodzić będą z opłat wniesionych przez podmioty rynku finansowego, jak również z wpłat wnoszonych na postępowania w sprawie pozasądowego rozwiązywania sporów i z odsetek od depozytów u Ministra Finansów.

Prognozowane przychody na 2027 r. zostały ustalone zgodnie z przepisami oraz danymi historycznymi, biorąc pod uwagę ilość podmiotów obowiązanych do ponoszenia kosztów działalności Rzecznika Finansowego oraz stawki ustawowe. Koszty Rzecznika Finansowego ustalono do wysokości przychodów, biorąc pod uwagę prawidłowe wykonywanie ustawowych zadań.

Planowane kwoty są niezbędne do prawidłowego funkcjonowania i zgodnego z ustawą wykonywania obowiązków przez Rzecznika Finansowego. Planowane przychody i koszty w 2027 r. są wyższe od planu na 2026 r.

Wzrost kosztów nastąpił głównie w pozycji „Wynagrodzenia osobowe", „Składki", „Amortyzacja" oraz „Środki na wydatki majątkowe".

Koszty wynagrodzeń osobowych zaplanowano w wysokości 41.755 tys. zł, co stanowi wzrost w porównaniu do planu na 2026 r. o 3.103 tys. zł, tj. o 8,0%. Wzrost wynagrodzeń osobowych o 1.887 tys. zł wynika ze wzrostu niezbędnego zatrudnienia z 224 do 238 etatów w maju 2026 r. W związku z powyższym uwzględnienie tej liczby w planie na 2027 r. odzwierciedla faktyczny poziom zatrudnienia, a nie planowanego, dodatkowego zwiększenia zatrudnienia. Pozostały wzrost w wysokości 1.216 tys. zł wynika ze wzrostu kwoty bazowej o 3%.

W związku ze wzrostem wysokości wynagrodzeń osobowych w kosztach przewidziano wyższą o 547 tys. zł kwotę składek na ubezpieczenia społeczne, a także wyższą o 80 tys. zł kwotę składek na Fundusz Pracy oraz Fundusz Solidarnościowy obciążające pracodawcę. Zaplanowano również wpłaty na Pracownicze Plany Kapitałowe (PPK) w wysokości 500 tys. zł, co stanowi wzrost w porównaniu do planu na 2026 r. o 150 tys. zł, tj. o 42,9%. Wzrost wynika z decyzji pracodawcy o podwyższeniu finansowania przez niego części wpłaty podstawowej do PPK z poziomu 1,5% do 2% wynagrodzenia stanowiącego podstawę naliczenia składek.

Koszty amortyzacji zaplanowano w wysokości 780 tys. zł. Zostały one zwiększone o 560 tys. zł w porównaniu do planu na 2026 r., tj. o 254,6%. Wzrost amortyzacji jest uzasadniony nakładami poniesionymi w 2026 r., jak i zakupami rozpoczętymi w 2026 r. W 2026 r. Rzecznik Finansowy poniósł znaczące wydatki majątkowe związane z zakupem 4 serwerów, które miały

bezpośredni wpływ na poziom amortyzacji. Zakup tych urządzeń był elementem koniecznej modernizacji infrastruktury oraz wymiany najbardziej krytycznych i wyeksploatowanych zasobów serwerowych, których dalsza eksploatacja stanowiła istotne ryzyko dla ciągłości działania systemów i usług Biura Rzecznika Finansowego. Rozwiązanie to miało bezpośrednie znaczenie dla cyberbezpieczeństwa, dostępności i integralności danych, możliwości ich odtworzenia po awarii lub cyberataku, w tym ataku ransomware, a także dla zapewnienia ciągłości działania. W postępowaniu prowadzonym w 2026 r. przewidziano zakup 4 serwerów typu I. Piąty serwer – serwer backupowy - został ujęty jako prawo opcji po weryfikacji aktualnych cen rynkowych. Zakup piątego serwera zostanie dokonany w 2027 r. W związku z tym w planie na 2027 r. zostały ujęte środki na wydatki majątkowe w wysokości 220 tys. zł, co stanowi wzrost w porównaniu do planu na 2026 r. o 100 tys. zł, tj. o 83,3%.

Koszty dotyczące usług obcych zostały zmniejszone o 50 tys. zł w stosunku do planu na 2026 r. Plan na 2027 r. wynosi 15.535 tys. zł. Koszty usług obcych stanowią istotny element planu finansowego i są niezbędne do zapewnienia prawidłowego funkcjonowania oraz realizacji zadań statutowych Rzecznika Finansowego. Do takich usług zalicza się przede wszystkim: usługi najmu, sprzątania, informatyczne, transportowe, pocztowe, telekomunikacyjne. Wydatki te zostały zaplanowane zgodnie z rzeczywistymi potrzebami w oparciu o analizę kosztów oraz plan działalności.

Pozostałe koszty funkcjonowania zaplanowano w kwocie 3.806 tys. zł, tj. o 112 tys. zł (3,0%) więcej niż w planie na 2026 r. Pozostałe koszty funkcjonowania obejmują przede wszystkim odpis na Zakładowy Fundusz Świadczeń Socjalnych (ZFŚS), koszty szkoleń pracowników, podróży służbowych oraz pozostałych świadczeń pracowniczych. Wzrost tych kosztów w stosunku do planu na 2026 r. wynika ze zwiększenia kwoty odpisu na ZFŚS oraz składki na Fundusz Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych.

Na zaplanowany stan jednostki na koniec roku składają się głównie środki obrotowe w wysokości 20.902 tys. zł (środki pieniężne zaplanowane na kwotę 20.817 tys. zł i należności krótkoterminowe w kwocie 85 tys. zł) oraz zobowiązania w wysokości 6.181 tys. zł. Wolne środki finansowe przekazane w zarządzanie lub depozyt u Ministra Finansów zaplanowano w wysokości 20.817 tys. zł.

4.31. Transportowy Dozór Techniczny

Transportowy Dozór Techniczny (TDT) został powołany ustawą z dnia 21 grudnia 2000 r. o dozorze technicznym.

TDT prowadzi działalność publiczną w zakresie sprawowania dozoru technicznego nad urządzeniami, które mogą stworzyć zagrożenie życia lub zdrowia ludzkiego, mienia i środowiska. Jednostka realizuje zadania wynikające z ustawy o dozorze technicznym, ustawy o przewozie towarów niebezpiecznych, zadania związane z odbiorami technicznymi i działalnością laboratoryjną. Dodatkowo działalność TDT obejmuje zadania z zakresu homologacji pojazdów, a także certyfikacji m.in. określonych systemów zarządzania, wyrobów, zakładowej kontroli produkcji, procesów i osób.

Do głównych celów Transportowego Dozoru Technicznego w 2027 r., podobnie jak w latach poprzedzających, należeć będzie ciągłe utrzymywanie wysokiego poziomu bezpieczeństwa urządzeń technicznych eksploatowanych na obszarach kolejowych, portów morskich i żeglugi

śródlądowej oraz urządzeń technicznych w transporcie drogowym, kolejowym, wodnym. Ponadto TDT w roku 2027 i latach kolejnych będzie prowadził działania, których celem jest ciągłe utrzymywanie wysokiego poziomu wiedzy i kompetencji osób odpowiedzialnych za bezpieczne funkcjonowanie urządzeń technicznych, które mogą stworzyć zagrożenie dla życia lub zdrowia ludzkiego, mienia i środowiska.

Na zaplanowany stan na początek roku jednostki składają się środki obrotowe w kwocie 61.205 tys. zł (w tym środki pieniężne na poziomie 52.117 tys. zł i należności krótkoterminowe o wartości 7.876 tys. zł), należności długoterminowe na poziomie 88 tys. zł i zobowiązania w kwocie 12.097 tys. zł.

Przychody TDT zaplanowano w 2027 roku w wysokości 132.074 tys. zł, co oznacza ich wzrost o 38.147 tys. zł, tj. o 40,6% w porównaniu do planu na 2026 r.

Wzrost planowanych przychodów z prowadzonej działalności jednostki w stosunku do 2026 roku związany jest przede wszystkim ze wzrostem przychodów z tytułu dozoru technicznego o 35.219 tys. zł, tj. o 50,3%. Wzrost ten wynika z wyższej szacowanej liczby badań planowanych do zrealizowania w roku 2027 oraz zwiększonych stawek w sprawie wysokości opłat za czynności jednostek dozoru technicznego. Wzrost przychodów z prowadzonej działalności w pozostałym zakresie, tj. o 3.756 tys. zł (o 18,8% w stosunku do 2026 roku) dotyczy przychodów Laboratorium TDT, przychodów ze szkoleń i organizacji konferencji, z działalności certyfikacji i oceny zgodności, homologacji, działalności Stacji Kontroli Pojazdów, z działalności odbiorczej, a także z najmu powierzchni.

Koszty TDT zostały określone na kwotę 107.840 tys. zł i są wyższe o 8.612 tys. zł, tj. o 8,7% niż te ujęte w planie na 2026 r. Na zwiększenie wysokości kosztów ogółem ma wpływ przede wszystkim wzrost funduszu wynagrodzeń wraz z pochodnymi oraz zwiększenie kosztów usług obcych, głównie usług informatycznych, wynikających z konieczności poniesienia kosztów wsparcia posiadanego sprzętu i systemów informatycznych.

Wzrost kosztów wynagrodzeń osobowych w kwocie 1.611 tys. zł uwzględnia systemowe zwiększenie funduszu wynagrodzeń o 3% w stosunku do wielkości ujętych w planie finansowym na rok 2026.

Wydatki majątkowe TDT zaplanowano w wysokości 11.195 tys. zł, co oznacza ich wzrost o 2.223 tys. zł, tj. 24,8% w porównaniu do planu na 2026 r. W ramach tych środków planuje się realizację projektu eTDT – Zintegrowana Platforma Usług Cyfrowych Transportowego Dozoru Technicznego, umożliwiającego m.in. kompleksową realizację spraw drogą elektroniczną, a także integrację z innymi systemami TDT. Pozostałe wydatki majątkowe dotyczą modernizacji posiadanej sieci informatycznej oraz zakupu sprzętu niezbędnego do funkcjonowania i zwiększania wachlarza usług świadczonych przez Laboratorium TDT.

W 2027 roku TDT zaplanował zysk brutto w wysokości 24.234 tys. zł, co oznacza wzrost w stosunku do straty planowanej na 2026 r. o 29.535 tys. zł. Jest to spowodowane nowelizacją przepisów zwiększającą stawki za czynności jednostek dozoru technicznego.

Na zaplanowany stan na koniec roku jednostki składają się środki obrotowe w wysokości 75.868 tys. zł (w tym środki pieniężne zaplanowane na kwotę 67.714 tys. zł i należności krótkoterminowe na poziomie 6.554 tys. zł), należności długoterminowe w wysokości 92 tys. zł i zobowiązania wynoszące 11.900 tys. zł.

Planuje się, że wolne środki finansowe przekazane w depozyt u Ministra Finansów wyniosą 67.714 tys. zł.

4.32. Urząd Dozoru Technicznego

Urząd Dozoru Technicznego (UDT) realizuje zadania ustawowe wynikające z ustawy z dnia 21 grudnia 2000 r. o dozorze technicznym. UDT uzyskuje przychody przede wszystkim z tytułu opłat uzyskiwanych za badania urządzeń znajdujących się pod dozorem technicznym i opłat pobieranych za świadczenie usług w zakresie dozoru technicznego. Koszty zaś związane są z działalnością statutową nakierowaną na wspieranie państwa i obywateli w zapewnieniu bezpieczeństwa użytkowania urządzeń technicznych.

Na zaplanowany stan jednostki na początek roku składają się środki obrotowe w wysokości 1.089.098 tys. zł (w tym środki pieniężne zaplanowane na kwotę 922.100 tys. zł, należności krótkoterminowe w wysokości 57.874 tys. zł i zapasy na poziomie 2.801 tys. zł), należności długoterminowe w wysokości 230 tys. zł oraz zobowiązania na poziomie 72.797 tys. zł.

Przychody UDT w 2027 roku zaplanowano w wysokości 950.844 tys. zł, co stanowi wzrost o 256.336 tys. zł, tj. o 36,9% w stosunku do planu na rok 2026. Planowany wzrost przychodów związany jest głównie ze wzrostem przychodów ustawowych związanych z badaniem urządzeń i zapewnieniem bezpieczeństwa technicznego, który wynika ze zmiany wysokości opłat za czynności jednostek dozoru technicznego.

Koszty UDT w 2027 roku zaplanowano w wysokości 711.920 tys. zł, co stanowi wzrost o 18.929 tys. zł w stosunku do planu na rok 2026, tj. o 2,7%. Na planowane koszty składają się głównie koszty funkcjonowania w wysokości 697.920 tys. zł, które będą wyższe od kosztów zaplanowanych na rok 2026 o kwotę 14.429 tys. zł, tj. o 2,1%. Wzrost kosztów funkcjonowania związany jest głównie ze zwiększeniem środków na wynagrodzenia osobowe o 3% i planowanym wzrostem zatrudnienia o 21 etatów związanym z realizacją zadań wynikających z ustawy z dnia 5 lipca 2018 r. o krajowym systemie cyberbezpieczeństwa, jak również zwiększeniem składek oraz pozostałych kosztów funkcjonowania.

Wydatki majątkowe zaplanowane na 2027 rok wynoszą 82.707 tys. zł i są niższe od planu na rok 2026 o 79.547 tys. zł, tj. o 49,0%. Niższy poziom wydatków wynika przede wszystkim z zaplanowania niższych nakładów na inwestycje w nową infrastrukturę i siedziby oddziałów oraz dostosowaniem istniejącej infrastruktury do wymagań aktualnych przepisów.

UDT planuje dodatni wynik finansowy brutto na poziomie 238.924 tys. zł, co stanowi wzrost o 237.407 tys. zł w stosunku do planu na rok 2026. Jednym z głównych powodów ww. wzrostu jest znaczny wzrost przychodów własnych UDT uzyskiwanych z opłat za czynności wykonywane przez jednostki dozoru technicznego.

Na zaplanowany stan jednostki na koniec roku składają się środki obrotowe w wysokości 1.179.565 tys. zł (w tym środki pieniężne zaplanowane na kwotę 1.061.648 tys. zł, należności krótkoterminowe w wysokości 71.967 tys. zł i zapasy w wysokości 2.801 tys. zł), należności długoterminowe w wysokości 880 tys. zł oraz zobowiązania w kwocie 110.752 tys. zł.

Planuje się, że wolne środki finansowe przekazane w depozyt u Ministra Finansów wyniosą 1.059.648 tys. zł.

4.33. Urząd Komisji Nadzoru Finansowego

Urząd Komisji Nadzoru Finansowego (UKNF) realizuje swoje zadania na mocy ustawy z dnia 9 listopada 2018 r. o zmianie niektórych ustaw w związku ze wzmocnieniem nadzoru nad rynkiem finansowym oraz ochrony inwestorów na tym rynku.

Zadaniem UKNF jest zapewnienie obsługi Komisji Nadzoru Finansowego i Przewodniczącego Komisji Nadzoru Finansowego. UKNF sprawuje nadzór nad rynkiem finansowym, którego celem jest zapewnienie prawidłowego funkcjonowania tego rynku, jego stabilności, bezpieczeństwa oraz przejrzystości, a także zaufania i ochrony interesów uczestników rynku.

Koszty funkcjonowania Komisji Nadzoru Finansowego i UKNF pokrywane są z wpłat wnoszonych przez podmioty rynku finansowego w wysokości i na zasadach określonych w ustawach, o których mowa w art. 1 ust. 2 ustawy o nadzorze nad rynkiem finansowym. Oznacza to, że panuje równowaga między planowanymi przychodami i planowanymi kosztami.

Planowany stan środków obrotowych na początek roku wynosi 382.168 tys. zł (w tym środki pieniężne w kwocie 321.384 tys. zł i należności krótkoterminowe na poziomie 60.784 tys. zł), a zobowiązań 144.623 tys. zł.

Przychody UKNF na rok 2027 zaplanowano w wysokości 759.491 tys. zł, co stanowi 102,2% planu przychodów zawartego w ustawie budżetowej na 2026 r. Najważniejszym źródłem przychodów pozostają wpłaty i opłaty podmiotów nadzorowanych. Prognozuje się, że w roku 2027 przychody z tego źródła wyniosą 714.058 tys. zł.

Koszty UKNF w 2027 r. zaplanowano w wysokości 718.594 tys. zł, co stanowi 103% planu kosztów zawartego w ustawie budżetowej na 2026 r. Wzrost planowanych kosztów o 20.808 tys. zł wynika z:

- zaplanowanego wzrostu funduszu wynagrodzeń pracowników o 3,0%;
- wzrostu pochodnych/składek od wartości wynagrodzeń;
- wzrostu kosztów amortyzacji;
- wzrostu kosztów składek do organizacji międzynarodowych, w których uczestnictwo związane jest z członkostwem w Unii Europejskiej.

Wydatki majątkowe UKNF w 2027 r. zaplanowano w wysokości 54.086 tys. zł, co stanowi 180,3% planu zawartego w ustawie budżetowej na 2026 r. Wzrost planowanych wydatków o 24.086 tys. zł wynika z ujęcia od 2027 roku w tej pozycji pozostałych wartości niematerialnych i prawnych oraz pozostałych środków trwałych a także koniecznością wymiany sprzętu informatycznego.

Stan środków obrotowych jednostki na koniec roku zaplanowano w wysokości 410.313 tys. zł (w tym środki pieniężne w kwocie 349.529 tys. zł i należności krótkoterminowe na poziomie 60.784 tys. zł), a zobowiązań na kwotę 144.623 tys. zł.

Planuje się, że wolne środki finansowe przekazane w depozyt u Ministra Finansów wyniosą 349.592 tys. zł.

4.34. Wojewódzkie Ośrodki Doradztwa Rolniczego

Wojewódzkie Ośrodki Doradztwa Rolniczego (WODR) działają w oparciu o przepisy ustawy z dnia 22 października 2004 r. o jednostkach doradztwa rolniczego.

Zadaniem ośrodków wojewódzkich (16 podmiotów) jest prowadzenie doradztwa rolniczego obejmującego działania w zakresie rolnictwa, rozwoju wsi, rynków rolnych oraz wiejskiego gospodarstwa domowego, mające na celu poprawę poziomu dochodów rolniczych oraz podnoszenie konkurencyjności rynkowej gospodarstw rolnych, wspieranie zrównoważonego rozwoju obszarów wiejskich, a także podnoszenie poziomu kwalifikacji zawodowych rolników i innych mieszkańców obszarów wiejskich. Realizowane przez WODR-y zadania z zakresu doradztwa rolniczego, polegają m.in. na prowadzeniu działalności informacyjnej mającej na celu wspieranie rozwoju produkcji rolniczej, upowszechnianiu metod produkcji rolniczej i stylu życia przyjaznych dla środowiska, prowadzeniu analizy rynku artykułów rolno-spożywczych i środków produkcji, prowadzeniu szkoleń dla rolników i innych mieszkańców obszarów wiejskich.

Składające się na stan na początek roku głównie środki obrotowe, zaplanowane są w łącznej wysokości 65.692 tys. zł (w tym środki pieniężne zaplanowane na kwotę 54.663 tys. zł należności krótkoterminowe w wysokości 4.075 tys. zł i zapasy na poziomie 1.043 tys. zł), należności długoterminowe w wysokości 25 tys. zł i zobowiązania w kwocie 7.998 tys. zł.

Łączne **przychody** szesnastu Wojewódzkich Ośrodków Doradztwa Rolniczego zostały zaplanowane na 2027 r. w wysokości 759.700 tys. zł, co stanowi wzrost o 40.047 tys. zł, tj. 5,6% w stosunku do planu na 2026 rok, w tym środki z dotacji z budżetu państwa w kwocie 432.542 tys. zł.

Wzrost przychodów związany jest głównie ze wzrostem środków otrzymywanych od innych jednostek sektora finansów publicznych, przede wszystkim od Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa na realizację projektów unijnych. Dotyczą one m.in. organizacji i przeprowadzenia szkoleń dla rolników, świadczenia kompleksowych programów doradczych dla rolników w ramach Planu Strategicznego dla Wspólnej Polityki Rolnej na lata 2023-2027.

Wzrastają również przychody z prowadzonej działalności, w tym z tytułu odpłatności za wypełnianie wniosków o płatności obszarowe. Wzrasta również wysokość dotacji celowej, w związku z systemowym zwiększeniem funduszu wynagrodzeń o 3,0%.

Zaplanowane **koszty** na 2027 rok wynoszą 757.453 tys. zł i będą wyższe o 38.814 tys. zł, tj. o 5,4% od zaplanowanych na rok 2026.

Na planowane koszty składają się głównie koszty funkcjonowania, w tym wynagrodzenia i pochodne, materiały i energia, usługi obce a także inne koszty związane z bieżącą realizacją zadań ustawowych, projektów zewnętrznych (finansowanych ze środków UE) oraz wykonywania usług odpłatnych na rzecz rolników i innych mieszkańców obszarów wiejskich.

Planowany wzrost wynagrodzeń związany jest z systemowym zwiększeniem funduszu wynagrodzeń o 3%, a także realizacją zadań wynikających z umów zawartych z ARiMR, dotyczących realizacji doradczych projektów unijnych.

Zaplanowane wydatki majątkowe na rok 2027 wynoszą 53.932 tys. zł i będą wyższe o 21.227 tys. zł, tj. 64,9% od zaplanowanych na rok 2026. Środki na wydatki majątkowe będą

wydatkowane m.in. na modernizację budynków i budowli, wykorzystywanych przez WODR do prowadzenia bieżącej działalności ustawowej, zakup niezbędnego sprzętu komputerowego (serwery, oprogramowanie), zakup maszyn i urządzeń rolniczych czy środków transportu.

Na podstawie zaplanowanych przychodów i kosztów można określić wynik brutto, który wynosi 2.247 tys. zł.

Na zaplanowany stan na koniec roku jednostek składają się m.in. środki obrotowe w wysokości 67.387 tys. zł (w tym środki pieniężne zaplanowane na kwotę 49.561 tys. zł, należności krótkoterminowe w wysokości 4.145 tys. zł i zapasy w kwocie 1.053 tys. zł), należności długoterminowe w wysokości 25 tys. zł i zobowiązania wynoszące 8.378 tys. zł.

Planuje się, że wolne środki finansowe przekazane w depozyt u Ministra Finansów wyniosą 26.541 tys. zł.

4.35. Zakład Ubezpieczeń Społecznych

Zakład Ubezpieczeń Społecznych (ZUS) jest państwową jednostką organizacyjną posiadającą osobowość prawną, która gromadzi składki na ubezpieczenia społeczne i zdrowotne obywateli oraz dystrybuuje świadczenia (np. emerytury, renty, zasiłki chorobowe lub macierzyńskie) w wysokości i na zasadach ustalonych w przepisach powszechnie obowiązujących.

Na zaplanowany stan jednostki na początek roku składają się środki pieniężne w kwocie 985.000 tys. zł, należności na poziomie 88.609 tys. zł, zapasy w wysokości 13.491 tys. zł oraz zobowiązania w kwocie 1.261.620 tys. zł.

Łączne **przychody** ZUS na 2027 r. planuje się w kwocie 8.958.690 tys. zł, tj. o 193.818 tys. zł (2,2%) więcej w stosunku do planu z ustawy budżetowej na rok 2026 (8.764.872 tys. zł).

Głównym źródłem przychodów Zakładu będą środki finansowe pochodzące z odpisu z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych na działalność ZUS w kwocie 6.694.799 tys. zł (74,7% przychodów ogółem ZUS), którego wzrost w stosunku do planu na rok 2026 wynosi 187.219 tys. zł, tj. 2,9%. Wyższy odpis jest determinowany głównie planowanym wzrostem funduszu wynagrodzeń osobowych.

Do pozostałych źródeł przychodów ZUS należą:

- odpis z Funduszu Emerytur Pomostowych na finansowanie przez ZUS emerytur pomostowych w kwocie 5.122 tys. zł (brak zmiany w stosunku do planu na rok 2026),
- przychody z tytułu poboru i dochodzenia składek innych niż na Fundusz Ubezpieczeń Społecznych w kwocie 527.303 tys. zł (wzrost o 12.838 tys. zł, tj. o 2,5% w stosunku do planu na rok 2026),
- przychody z tytułu zwrotu kosztów obsługi zadań zleconych ZUS do realizacji w wysokości 904.888 tys. zł, spadek o 54.493 tys. zł, tj. o 5,7% w stosunku do planu na rok 2026, z uwagi na niższą prognozę przychodów z tytułu obsługi wypłat świadczenia wspierającego oraz przychodów od komorników za udzielanie informacji,
- przychody finansowe w wysokości 25.976 tys. zł,
- pozostałe przychody w kwocie 800.602 tys. zł.

Ogółem **koszty** ZUS na rok 2027 zaplanowano w kwocie 9.796.335 tys. zł, tj. o 419.497 tys. zł więcej w stosunku do planu z ustawy budżetowej na rok 2026 (9.376.838 tys. zł).

Największą pozycję w kosztach według rodzaju stanowią wynagrodzenia, które na rok 2027 zaplanowano w kwocie 5.669.566 tys. zł, w tym na wynagrodzenia osobowe zaplanowano kwotę 5.584.985 tys. zł, tj. o 157.738 tys. zł więcej w stosunku do planu po zmianach na rok 2026.

Drugą co do wielkości pozycję kosztów ZUS stanowią koszty usług obcych (usługi pocztowe i bankowe, usługi telekomunikacyjne, usługi związane z przetwarzaniem danych, pozostałe) oszacowane w 2027 r. na kwotę łączną 1.838.497 tys. zł, tj. o 1,8% więcej od kosztów zaplanowanych na ten cel w ustawie budżetowej na 2026 rok.

Środki na wydatki majątkowe (nakłady na budowę, ulepszenie i zakup środków trwałych oraz wartości niematerialnych i prawnych) w roku 2027 zostały zaplanowane na kwotę 862.365 tys. zł, tj. spadek o 84.549 tys. zł r/r (8,9%).

Na podstawie zaplanowanych przychodów i kosztów wynik brutto będzie ujemny i wyniesie - 837.645 tys. zł.

Na zaplanowany stan jednostki na koniec roku składają się środki pieniężne w kwocie 5.000 tys. zł, należności na poziomie 88.609 tys. zł, zapasy w wysokości 13.491 tys. zł oraz zobowiązania na poziomie 1.261.620 tys. zł.

Rozdział VII
Fundusze i instrumenty utworzone, powierzone lub przekazane Bankowi Gospodarstwa Krajowego na podstawie odrębnych ustaw

Bank Gospodarstwa Krajowego został utworzony na mocy rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 30 maja 1924 r. Jest bankiem państwowym oraz działa na podstawie ustawy z dnia 14 marca 2003 r. o Banku Gospodarstwa Krajowego.

BGK jako bank państwowy jest instytucją wspierającą metodami rynkowymi politykę gospodarczą Rady Ministrów, rządowe programy społeczno-gospodarcze, w tym poręczeniowo-gwarancyjne lub w zakresie współpracy rozwojowej oraz programy samorządności lokalnej i rozwoju regionalnego.

W ramach działalności zleconej, na podstawie odrębnych ustaw, BGK prowadzi obsługę m.in. różnorodnych funduszy, które nie posiadają osobowości prawnej. Gospodarowanie środkami tych funduszy odbywa się na podstawie planów finansowych uzgadnianych z Ministrem Finansów oraz zatwierdzanych przez ministrów właściwych dla zakresu zadań danego funduszu. Ministrowie właściwi w zakresie zadań poszczególnych funduszy zostali zaprezentowani w poniższej tabeli.

Fundusz	Ministrowie
Ekologiczny Fundusz Poręczeń i Gwarancji	Minister Klimatu i Środowiska
Finansowy Instrument Współpracy Rozwojowej	Minister Finansów i Gospodarki
Fundusz Dopłat	Minister Finansów i Gospodarki
Fundusz Gwarancji Kryzysowych	Minister Finansów i Gospodarki
Fundusz Gwarancji Płynnościowych	Minister Finansów i Gospodarki
Fundusz Kolejowy	Minister Infrastruktury
Fundusz Kredytowania Studiów Medycznych	Minister Zdrowia
Fundusz Kredytów Studenckich	Minister Nauki i Szkolnictwa Wyższego
Fundusz Polskiej Nauki	Minister Nauki i Szkolnictwa Wyższego
Fundusz Pomocy	Minister Finansów i Gospodarki
Fundusz Przeciwdziałania COVID-19	Minister Finansów i Gospodarki
Fundusz Termomodernizacji i Remontów	Minister Finansów i Gospodarki
Fundusz Wsparcia Kredytobiorców	Minister Finansów i Gospodarki
Fundusz Wsparcia Sił Zbrojnych	Minister Obrony Narodowej
Fundusz Żeglugi Śródlądowej	Minister Infrastruktury
Krajowy Fundusz Drogowy	Minister Infrastruktury
Krajowy Fundusz Gwarancyjny	Minister Finansów i Gospodarki

Fundusz	Ministrowie
Rządowy Fundusz Mieszkaniowy	Minister Finansów i Gospodarki
Rządowy Fundusz Rozwoju Dróg	Minister Infrastruktury
Turystyczny Fundusz Zwrotów	Minister Sportu i Turystyki

Rząd realizuje działania zmierzające do przywrócenia kontroli parlamentarnej i społecznej nad gromadzeniem oraz wydatkowaniem środków na zadania publiczne, jak również przywrócenia transparentności transferów środków publicznych. Począwszy od 2024 roku, na stronie BGK publikowane są aktualne plany finansowe oraz dane sprawozdawcze (kwartalne) funduszy umiejscowionych w BGK pod adresem:

https://www.bgk.pl/bip/fundusze/.

Ministerstwo Finansów, począwszy od projektu ustawy budżetowej na rok 2025, konsekwentnie realizuje praktykę polegającą na zamieszczaniu w uzasadnieniu do projektu ustawy budżetowej informacji dotyczących planów finansowych, a w przypadku gdy na etapie opracowywania projektu ustawy budżetowej nie zostały one jeszcze ostatecznie zatwierdzone – projektów planów finansowych funduszy utworzonych, powierzonych lub przekazanych Bankowi Gospodarstwa Krajowego na podstawie odrębnych ustaw (dalej: fundusze BGK).

Praktyka ta została usankcjonowana na poziomie ustawowym przepisami ustawy z dnia 27 lutego 2026 r. o zmianie ustawy o finansach publicznych oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. z 2026 r. poz. 426). Wprowadzone regulacje jednoznacznie określiły obowiązek zamieszczania w uzasadnieniu do projektu ustawy budżetowej na dany rok planów/projektów planów finansowych funduszy BGK.

Rozwiązanie to służy zwiększeniu przejrzystości informacji przedstawianych wraz z projektem ustawy budżetowej, w szczególności w odniesieniu do działalności funduszy BGK. Zamieszczanie przedmiotowych planów lub projektów planów finansowych w uzasadnieniu pozwala na prezentację założeń dotyczących gospodarki finansowej tych funduszy, w tym planowanych przychodów, kosztów, przepływów finansowych oraz źródeł finansowania realizowanych przez nie zadań.

Powyższe rozwiązanie wzmacnia również funkcję informacyjną uzasadnienia do projektu ustawy budżetowej, umożliwiając ocenę planowanych działań państwa w obszarach, w których realizacja zadań publicznych odbywa się z wykorzystaniem instrumentów finansowych pozostających poza bezpośrednim ujęciem w budżecie państwa. Zapewnia ono również większą transparentność w zakresie skali i kierunków wykorzystania środków publicznych.

Zamieszczanie planów/projektów planów finansowych funduszy BGK w uzasadnieniu do projektu ustawy budżetowej należy zatem postrzegać jako element realizacji zasady przejrzystości i jawności finansów publicznych, zapewniający organom państwa oraz opinii publicznej dostęp do informacji niezbędnych do oceny planowanej gospodarki finansowej państwa.

Na obecnym etapie prac budżetowych należy wskazać, że nie zostały jeszcze zatwierdzone projekty planów finansowych:

1. Funduszu Polskiej Nauki
2. Funduszu Przeciwdziałania COVID-19

W związku z powyższym w załączniku do uzasadnienia zamieszczono projekty tych planów.

W przypadku Funduszu Kolejowego oraz Krajowego Funduszu Drogowego dokonano zmian planów finansowych tych funduszy na 2027 rok. W złączniku do uzasadnienia zamieszczono plany ww. funduszy, jak również projekty ich zmian.

W tabeli poniżej zaprezentowano wybrane informacje dotyczące planów finansowych funduszy i instrumentów umiejscowionych w BGK (w tys. zł).

Lp.	Wyszczególnienie	Wpływy	w tym:	Wydatki
			z budżetu państwa	
1	Ekologiczny Fundusz Poręczeń i Gwarancji	594	0	594
2	Finansowy Instrument Współpracy Rozwojowej	111.154	109.729	111.154
3	Fundusz Dopłat	3.776.848	3.609.450	3.622.983
4	Fundusz Gwarancji Kryzysowych	78.558	44.348	78.558
5	Fundusz Gwarancji Płynnościowych	86.165	68.994	86.165
6	Fundusz Kolejowy[44]	2.489.562	0	2.897.992
7	Fundusz Kredytowania Studiów Medycznych	50.930	50.930	50.860
8	Fundusz Kredytów Studenckich	27.000	26.500	26.636
9	Fundusz Polskiej Nauki	6.096	0	79.187
10	Fundusz Pomocy	3.273.900	1.000.000	3.274.300
11	Fundusz Przeciwdziałania COVID-19	10.327.680	0	36.631.200
12	Fundusz Termomodernizacji i Remontów	329.885	311.719	338.590
13	Fundusz Wsparcia Kredytobiorców	38.216	0	285.778
14	Fundusz Wsparcia Sił Zbrojnych[45]	77.307.017	6.516.343	77.665.452
15	Fundusz Żeglugi Śródlądowej	5.466	0	13.202
16	Krajowy Fundusz Drogowy[46]	30.105.633	0	33.077.710
17	Krajowy Fundusz Gwarancyjny	1.450.626	583.017	1.450.626
18	Rządowy Fundusz Mieszkaniowy	1.739.590	1.725.990	1.738.428
19	Rządowy Fundusz Rozwoju Dróg	3.434.108	1.650.000	5.194.912
20	Turystyczny Fundusz Zwrotów	30.714	0	31.508
	Razem	**134.669.153**	**15.697.020**	**166.655.835**

[44] Dane wg projektu zmiany nr 1 planu finansowego Funduszu Kolejowego

[45] Część opisowa planu Funduszu Wsparcia Sił Zbrojnych nosi klauzulę zastrzeżone, plan prezentowany w załączniku stanowi część jawną.

[46] Dane wg projektu zmiany nr 1 planu finansowego Krajowego Funduszu Drogowego

Planowane wpływy funduszy i instrumentów utworzonych, powierzonych lub przekazanych Bankowi Gospodarstwa Krajowego na podstawie odrębnych ustaw wyniosą 134.669.153 tys. zł. Największy udział w sumie wpływów odnotowano w Funduszu Wsparcia Sił Zbrojnych, wynoszący 57,4%. Kolejnymi są Krajowy Fundusz Drogowy oraz Fundusz Przeciwdziałania COVID-19, z udziałami odpowiednio 22,4% oraz 7,7%. Suma udziałów tych trzech funduszy stanowi łącznie 87,4% wpływów ogółem.

Zasilenie z budżetu państwa zaplanowano w 12 spośród 20 funduszy i instrumentów BGK, w łącznej wysokości 15.697.020 tys. zł. Największe zasilenie z budżetu państwa zaplanowano w Funduszu Wsparcia Sił Zbrojnych, z udziałem 41,5%. Kolejnymi są Fundusz Dopłat oraz Rządowy Fundusz Mieszkaniowy, z udziałami odpowiednio 23% oraz 11%. Suma udziałów tych trzech funduszy stanowi łącznie 75,5% zasilenia z tego tytułu. Zasilenie środkami budżetowymi stanowi 11,7% wpływów analizowanych podmiotów.

Suma wydatków funduszy i instrumentów BGK wyniesie 166.655.835 tys. zł. Relacja sumy wydatków do sumy wpływów funduszy łącznie wyniesie 123,8%. Największe wydatki będą realizowane w Funduszu Wsparcia Sił Zbrojnych, Funduszu Przeciwdziałania COVID-19 oraz w Krajowym Funduszu Drogowym, z udziałami odpowiednio 46,6%, 22% oraz 19,8%.

Na 2027 rok nie jest planowane nieodpłatne przekazanie skarbowych papierów wartościowych na rzecz funduszy BGK.

Plany finansowe oraz projekty planów finansowych funduszy i instrumentów utworzonych, powierzonych lub przekazanych Bankowi Gospodarstwa Krajowego na podstawie odrębnych ustaw stanowią załącznik do niniejszego uzasadnienia i zostały przedstawione w kolejności alfabetycznej.

Rozdział VIII
Rozliczenia z Unią Europejską

Członkostwo Polski w UE związane jest z włączeniem Polski w system finansowy UE, obejmujący przede wszystkim budżet ogólny UE. Budżet ten, akceptowany corocznie przez władze budżetowe UE (Radę UE i Parlament Europejski) na wniosek Komisji Europejskiej (posiadającej wyłączną kompetencję przygotowania projektu budżetu UE), mieści się w ramach wieloletniego planu finansowego UE (tzw. wieloletnie ramy finansowe – WRF). Wysokość polskiej składki do budżetu UE oraz wysokość potencjalnych transferów do Polski jest ograniczona limitami wyznaczonymi w WRF, a doprecyzowanymi w rocznych budżetach UE.

Wieloletnie Ramy Finansowe UE na lata 2021-2027

(mln EUR – ceny bieżące)

ŚRODKI NA ZOBOWIĄZANIA	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	Ogółem 2021–2027
1 Jednolity rynek, innowacje i gospodarka cyfrowa	**20.919**	**21.878**	**21.727**	**21.598**	**21.596**	**22.210**	**22.080**	**152.008**
2 Spójność, odporność i wartości	**6.364**	**67.806**	**70.137**	**73.289**	**75.697**	**67.523**	**71.362**	**432.178**
2a Spójność gospodarcza, społeczna i terytorialna	1.769	61.345	62.939	64.683	66.361	56.593	58.484	372.174
2b Odporność i wartości	4.595	6.461	7.198	8.606	9.336	10.930	12 878	60.004
3 Zasoby naturalne i środowisko	**56.841**	**56.965**	**57.295**	**57.449**	**57.336**	**57.100**	**57.316**	**400.302**
w tym: Wydatki związane z rynkiem i płatności bezpośrednie	40.368	40.639	40.693	40.603	40.529	40.542	40.591	283.965
4 Migracja i zarządzanie granicami	**1.791**	**3.360**	**3.814**	**4.020**	**4.871**	**5.103**	**5.893**	**28.852**
5 Bezpieczeństwo i obrona	**1.696**	**1.896**	**1.946**	**2.380**	**2.617**	**2.810**	**3.080**	**16.425**
6 Sąsiedztwo i świat	**16.247**	**16.802**	**16.329**	**16.331**	**16.303**	**15.614**	**16.071**	**113.697**
7 Europejska administracja publiczna	**10.635**	**11.058**	**11.419**	**11.773**	**12.124**	**12.506**	**12.959**	**82.474**
w tym: Wydatki administracyjne instytucji	8.216	8.528	8.772	9.006	9.219	9.464	9.786	62.991
ŚRODKI NA ZOBOWIĄZANIA OGÓŁEM	**114.493**	**179.765**	**182.667**	**186.840**	**190.544**	**182.866**	**188.761**	**1.225.936**
jako procent DNB	0,82 %	1,20 %	1,12 %	1,06 %	1,03 %	0,95 %	0,93 %	1,02 %

ŚRODKI NA PŁATNOŚCI OGÓŁEM	**163.496**	**166.534**	**162.053**	**142.601**	**173.583**	**201.170**	**199.711**	**1.209.148**
jako procent DNB	1,18 %	1,12 %	0,99 %	0,81 %	0,94 %	1,04 %	0,99 %	1,01 %

Źródło: Załącznik do Komunikatu Komisji do Parlamentu Europejskiego i Rady - dostosowanie techniczne wieloletnich ram finansowych UE na 2027 r. zgodnie z art. 4 rozporządzenia Rady (UE, Euratom) 2020/2093 określającego wieloletnie ramy finansowe na lata 2021-2027

Wydatki wspólnotowe można podzielić na następujące grupy:

1) Wydatki skierowane do podmiotów znajdujących się poza Unią Europejską. W skład tych wydatków można włączyć środki znajdujące się w dziale 6 budżetu UE „Sąsiedztwo i świat", m.in. na finansowanie projektów realizowanych w ramach pomocy rozwojowej w krajach rozwijających się, a także środki w ramach funduszy przedakcesyjnych, skierowane do krajów kandydujących do UE. Dodatkowo wydatki w dziale 1 budżetu UE „Jednolity rynek, innowacje i gospodarka cyfrowa" są w pewnej części kierowane do państw spoza UE.

2) Alokacje przeznaczone na funkcjonowanie UE - przede wszystkim dział 7 budżetu UE („Europejska administracja publiczna") oraz projekty realizowane w skali ponadnarodowej (głównie dział 1), których nie da się przypisać konkretnie do żadnego z krajów członkowskich.

3) Środki, które służą finansowaniu projektów (fundusze strukturalne, Fundusz Spójności itp.) bądź polityk (wspólna polityka rolna – WPR) w konkretnych państwach członkowskich
i które są alokowane dla konkretnych państw (zarządzanie zdecentralizowane wykonywane przez administracje państw członkowskich, beneficjentów tych środków).

4) Środki dostępne podmiotom z państw członkowskich, których podział następuje w drodze konkursowej (zarządzanie scentralizowane wykonywane przez Komisję Europejską lub agencje UE).

Transfery otrzymywane z budżetu UE przez Polskę sklasyfikowane są przede wszystkim w ww. trzeciej grupie wydatków z niewielkim udziałem grupy czwartej.

Składka wpłacana przez Polskę do budżetu UE, w całkowitej planowanej wysokości 47.572.445 tys. zł, w całości jest przekazywana z budżetu państwa i służy finansowaniu wszystkich ww. wydatków.

Prognozowane saldo przepływów finansowych w roku 2027 pomiędzy Polską a Unią Europejską i państwami członkowskimi EFTA przedstawia poniższe zestawienie.

Treść	Kwota *w tys. zł*
1	*2*
I. ŚRODKI PRZEKAZANE PRZEZ UE i państwa EFTA	**81.111.376**
Zadania wynikające ze wspólnej polityki rolnej	23.661.601
Programy realizowane z udziałem funduszy strukturalnych i EFR	55.579.074
SPPW II; Norweski Mechanizm Finansowy 2021-2028, Mechanizm Finansowy Europejskiego Obszaru Gospodarczego 2021-2028	1.337.290
Pozostałe	533.411
II. ŚRODKI WYDATKOWANE Z BUDŻETU PAŃSTWA Zasoby własne UE (składka do budżetu UE)*	**47.572.445**
III. RÓŻNICA (I-II)	**33.538.931**

** z uwzględnieniem kwoty 2 mld zł ujętej w rezerwie celowej.*

Rozdział IX
Budżet środków europejskich

Budżet środków europejskich, stosownie do postanowień ustawy o finansach publicznych, obejmuje dochody i podlegające refundacji wydatki przeznaczone na realizację programów finansowanych z udziałem środków europejskich, z wyłączeniem środków przeznaczonych na realizację projektów pomocy technicznej.

1. Dochody budżetu środków europejskich

W projekcie ustawy budżetowej na rok 2027, w części Dochody budżetu środków europejskich, zaplanowane zostały dochody budżetu środków europejskich w łącznej wysokości 87.270.650 tys. zł. Na powyższą kwotę składają się dochody z tytułu realizacji zadań w ramach:

1) Perspektywy Finansowej 2014-2020 w wysokości 148.787 tys. zł na Program Operacyjny Infrastruktura i Środowisko 2014-2020,
2) Perspektywy Finansowej 2021-2027 w wysokości 55.549.450 tys. zł na:
    - programy regionalne 2021-2027 w wysokości 22.775.984 tys. zł,
    - Fundusze Europejskie na Infrastrukturę, Klimat, Środowisko 2021-2027 w wysokości 17.341.556 tys. zł,
    - Fundusze Europejskie dla Nowoczesnej Gospodarki 2021-2027 w wysokości 6.048.532 tys. zł,
    - Fundusze Europejskie dla Rozwoju Społecznego 2021-2027 w wysokości 3.739.790 tys. zł,
    - Fundusze Europejskie na Rozwój Cyfrowy 2021-2027 w wysokości 1.599.269 tys. zł,
    - Fundusze Europejskie dla Polski Wschodniej 2021-2027 w wysokości 1.826.422 tys. zł,
    - Fundusze Europejskie na Pomoc Żywnościową 2021-2027 w wysokości 499.677 tys. zł,
    - Fundusze Europejskie dla Rybactwa na lata 2021-2027 w wysokości 401.816 tys. zł,
    - Instrument „Łącząc Europę” 2021-2027 w wysokości 1.316.404 tys. zł,
3) Norweskiego Mechanizmu Finansowego 2021–2028 w wysokości 393.339 tys. zł,
4) Mechanizmu Finansowego Europejskiego Obszaru Gospodarczego 2021-2028 w wysokości 368.964 tys. zł,
5) Szwajcarsko-Polskiego Programu Współpracy II w wysokości 574.987 tys. zł,
6) wspólnej polityki rolnej w wysokości 23.721.761 tys. zł,

7) Instrumentu na rzecz Odbudowy i Zwiększania Odporności – część grantowa w wysokości 6.513.362 tys. zł.

2. Wydatki budżetu środków europejskich

W projekcie ustawy budżetowej na rok 2027 w budżecie środków europejskich zaplanowane zostały wydatki w wysokości 106.611.475 tys. zł z przeznaczeniem na realizację programów finansowanych z udziałem środków europejskich, z wyłączeniem projektów pomocy technicznej.

W ramach powyższej kwoty w poszczególnych częściach budżetowych zaplanowano 63.687.547 tys. zł na wydatki przeznaczone na projekty realizowane w ramach:

1) Perspektywy Finansowej UE 2021-2027, tj. na:
   - programy regionalne 2021-2027,
   - Fundusze Europejskie na Infrastrukturę, Klimat, Środowisko 2021-2027,
   - Fundusze Europejskie dla Nowoczesnej Gospodarki 2021-2027,
   - Fundusze Europejskie dla Polski Wschodniej 2021-2027,
   - Fundusze Europejskie dla Rozwoju Społecznego 2021-2027,
   - Fundusze Europejskie na Rozwój Cyfrowy 2021-2027,
   - Fundusze Europejskie na Pomoc Żywnościową 2021-2027,
   - Fundusze Europejskie dla Rybactwa na lata 2021-2027,
   - Instrument „Łącząc Europę" 2021-2027,
2) Perspektywy Finansowej UE 2014-2020 na Program Operacyjny Infrastruktura i Środowisko 2014-2020,
3) Mechanizmu Finansowego Europejskiego Obszaru Gospodarczego 2021-2028,
4) Norweskiego Mechanizmu Finansowego 2021-2028,
5) Szwajcarsko-Polskiego Programu Współpracy II,
6) wspólnej polityki rolnej.

Pozostała część wydatków została zaplanowana w rezerwach celowych:

- poz. 97 z przeznaczeniem na finansowanie Instrumentu na rzecz Odbudowy i Zwiększania Odporności - część grantowa w kwocie 6.513.362 tys. zł,
- poz. 98 z przeznaczeniem na finansowanie programów z budżetu środków europejskich w kwocie 36.355.739 tys. zł,
- poz. 99 z przeznaczeniem na finansowanie wynagrodzeń w ramach budżetu środków europejskich w kwocie 54.827 tys. zł.

Zaplanowanie rezerw wynika m. in. z faktu, że na etapie opracowywania projektu ustawy budżetowej nie można dokonać podziału wszystkich wydatków na poszczególne podziałki klasyfikacji budżetowej. Ponadto, rezerwa celowa poz. 98 obejmuje również wydatki na

umowy, których podpisanie jest dopiero planowane. Jednocześnie należy zauważyć, że stopień realizacji poszczególnych projektów kształtuje się różnie w poszczególnych częściach budżetowych, więc trudno przewidzieć, który dysponent wykorzysta w pełni środki ujęte w ramach własnej części, a w których przypadkach realizacja projektów z różnych przyczyn będzie przebiegała z opóźnieniem, co ostatecznie będzie miało wpływ na różny poziom wykorzystania środków w ramach części danego dysponenta. Ponadto, stopień zaawansowania realizacji programów operacyjnych nie pozwala w pełni określić wszystkich potrzeb dysponentów.

Umieszczenie części wydatków w rezerwie celowej pozwala na sprawniejszą i bardziej elastyczną realizację projektów finansowanych w ramach poszczególnych programów, a tym samym przyczynia się do lepszej absorpcji środków unijnych.

Zaplanowane wydatki w budżecie środków europejskich, w częściach poszczególnych dysponentów, obejmują niżej wymienione programy.

2.1. Perspektywa Finansowa 2021-2027

W ramach Perspektywy Finansowej 2021-2027 w częściach budżetowych zaplanowano na 2027 rok wydatki w wysokości 49.603.866 tys. zł.

2.1.1 Programy regionalne 2021-2027

W ramach programów regionalnych 2021-2027 zaplanowano na 2027 rok wydatki w częściach budżetowych w wysokości 21.779.632 tys. zł.

Obszary tematyczne programów regionalnych to: rozwój województw poprzez inwestycje, m.in. w działalność badawczo-rozwojową przedsiębiorstw, wsparcie MŚP, e-usługi publiczne, klastry, rozwój OZE, efektywność energetyczną, przystosowanie do zmian klimatu, ochronę terenów cennych ze względu na przyrodę, retencję wody, gospodarkę wodno-ściekową i gospodarkę odpadową, regionalną infrastrukturę transportową i tabor, infrastrukturę w zakresie kultury i turystyki, aktywizację zawodową, podnoszenie kwalifikacji, usługi świadczone w środowisku lokalnym, integrację społeczną, wsparcie podmiotów ekonomii społecznej, edukację, profilaktykę w ochronie zdrowia, standardy usług w zakładach leczniczych.

2.1.2 Fundusze Europejskie na Infrastrukturę, Klimat, Środowisko 2021-2027 (FEnIKS)

W ramach Funduszy Europejskich na Infrastrukturę, Klimat, Środowisko 2021-2027 zaplanowano na 2027 rok wydatki w częściach budżetowych w wysokości 14.071.125 tys. zł.

Głównym celem programu jest poprawa warunków rozwoju kraju poprzez budowę infrastruktury technicznej i społecznej zgodnie z założeniami rozwoju zrównoważonego, w tym poprzez: obniżenie emisyjności gospodarki, transformację w kierunku gospodarki przyjaznej środowisku i o obiegu zamkniętym, budowę efektywnego i odpornego systemu transportowego o jak najniższym negatywnym wpływie na środowisko naturalne, dokończenie realizacji odcinków sieci bazowej TEN-T do roku 2030, poprawę bezpieczeństwa transportu, zapewnienie równego dostępu do opieki zdrowotnej oraz poprawę odporności systemu ochrony zdrowia, wzmocnienie roli kultury w rozwoju społecznym i gospodarczym.

Program zawiera 14 priorytetów:

- wsparcie sektorów energetyka i środowisko z Funduszu Spójności,
- wsparcie sektorów energetyka i środowisko z Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego,
- transport miejski,
- wsparcie sektora transportu z Funduszu Spójności,
- wsparcie sektora transportu z Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego,
- zdrowie,
- kultura,
- pomoc techniczna,
- wsparcie obszarów popowodziowych z Funduszu Spójności,
- wsparcie obszarów popowodziowych z Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego,
- wsparcie infrastruktury energetycznej dual-use z Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego,
- infrastruktura kolejowa podwójnego przeznaczenia,
- infrastruktura kolejowa, drogowa i morska podwójnego przeznaczenia,
- pomoc techniczna w ramach finansowania niepowiązanego z kosztami.

2.1.3 Fundusze Europejskie dla Nowoczesnej Gospodarki 2021-2027 (FENG)

W ramach Funduszy Europejskich dla Nowoczesnej Gospodarki 2021-2027 zaplanowano na 2027 rok wydatki w częściach budżetowych w wysokości 5.799.718 tys. zł.

Główne cele programu to: zwiększenie potencjału w zakresie badań i innowacji oraz wykorzystywanie zaawansowanych technologii, wzrost konkurencyjności MŚP, rozwinięcie umiejętności na rzecz inteligentnej specjalizacji, transformacji przemysłowej i przedsiębiorczości, transformacja gospodarki w kierunku Przemysłu 4.0 oraz zielonych technologii.

W programie przewidziano następujące priorytety:

- wsparcie dla przedsiębiorców,
- środowisko przyjazne innowacjom,
- zazielenienie przedsiębiorstw,
- pomoc techniczna,
- wsparcie projektów realizujących cele inicjatywy STEP (Platforma na rzecz Technologii Strategicznych dla Europy).

2.1.4 Fundusze Europejskie dla Rozwoju Społecznego 2021-2027 (FERS)

W ramach Funduszy Europejskich dla Rozwoju Społecznego 2021-2027 zaplanowano na 2027 rok wydatki w częściach budżetowych w wysokości 3.524.024 tys. zł.

Główne obszary działania programu FERS to: praca, edukacja, zdrowie oraz dostępność. Program wspiera projekty z zakresu: poprawy sytuacji osób na rynku pracy, zwiększenia dostępności dla osób ze szczególnymi potrzebami, zapewnienia opieki nad dziećmi, podnoszenia jakości edukacji i rozwoju kompetencji, integracji społecznej, rozwoju usług społecznych i ekonomii społecznej oraz ochrony zdrowia.

Program zawiera 6 priorytetów:

- umiejętności,
- opieka nad dziećmi i równowaga między życiem prywatnym i zawodowym
- dostępność i usługi dla osób z niepełnosprawnościami,
- spójność społeczna i zdrowie,
- innowacje społeczne,
- pomoc techniczna.

2.1.5 Fundusze Europejskie na Rozwój Cyfrowy 2021-2027 (FERC)

W ramach Funduszy Europejskich na Rozwój Cyfrowy 2021-2027 zaplanowano na 2027 rok wydatki w częściach budżetowych w wysokości 1.404.867 tys. zł.

Program koncentruje się przede wszystkim na: zwiększeniu dostępu do ultraszybkiego Internetu szerokopasmowego, udostępnieniu zaawansowanych e-usług pozwalających w pełni na elektroniczne załatwienie spraw obywateli i przedsiębiorców, zapewnieniu cyberbezpieczeństwa w ramach nowego dedykowanego obszaru interwencji, rozwoju gospodarki poprzez zwiększenie ilości danych wysokiej jakości otwartych do ponownego wykorzystania, rozwoju współpracy na rzecz tworzenia cyfrowych rozwiązań problemów społeczno-gospodarczych, wsparcie rozwoju zaawansowanych kompetencji cyfrowych kadr zaangażowanych w świadczenie usług, produktów lub procesów cyfrowych, w szczególności w obszarze cyberbezpieczeństwa.

Program jest kierowany przede wszystkim do:

- przedsiębiorców telekomunikacyjnych,
- administracji publicznej,
- wymiaru sprawiedliwości, prokuratury,
- podmiotów systemu szkolnictwa wyższego i nauki,
- podmiotów leczniczych,
- instytucji kultury.

Program zawiera 4 priorytety:

- zwiększenie dostępu do ultra-szybkiego internetu szerokopasmowego,

- zaawansowane usługi cyfrowe,
- pomoc techniczna,
- wzmocnienie cyberbezpieczeństwa oraz rozwój odpornej infrastruktury przetwarzania danych.

2.1.6 Fundusze Europejskie dla Polski Wschodniej 2021-2027 (FEPW)

W ramach Funduszy Europejskich dla Polski Wschodniej 2021-2027 zaplanowano na 2027 rok wydatki w częściach budżetowych w wysokości 1.466.753 tys. zł.

Głównym celem programu jest utrwalenie warunków sprzyjających konkurencyjności makroregionu oraz wyższej jakości życia w Polsce Wschodniej. Cele szczegółowe programu to: wzmacnianie konkurencyjności i innowacyjności przedsiębiorstw, zwiększanie atrakcyjności miast i podniesienie jakości życia mieszkańców w dobie zmian klimatu, zwiększenie dostępności transportowej Polski Wschodniej, rozwój społeczno-gospodarczy dzięki turystyce.

Program dla Polski Wschodniej obejmuje sześć regionów – lubelskie, podkarpackie, podlaskie, świętokrzyskie, warmińsko-mazurskie oraz częściowo mazowieckie (bez Warszawy i 9 otaczających ją powiatów).

Obszary wsparcia programu to:

- przedsiębiorczość: wsparcie dla start-upów, innowacje dzięki zmianom wzorniczym, automatyzacja i robotyzacja, transformacja modeli biznesowych w kierunku gospodarki obiegu zamkniętego, pożyczki na inwestycje w turystykę,
- energia i klimat: rozwój inteligentnych sieci energetycznych, dostosowanie miast do zmian klimatu, ochrona bioróżnorodności, podnoszenie świadomości ekologicznej,
- zrównoważona mobilność miejska,
- transport: rozbudowa ponadregionalnej infrastruktury drogowej i kolejowej,
- zrównoważona turystyka: tworzenie ponadregionalnych szlaków turystycznych,
- Mieszkalnictwo społeczne: budowa, przebudowa lub przekształcanie budynków na cele mieszkaniowe dla osób o umiarkowanych dochodach – w tzw. „luce czynszowej”, tj. niekwalifikujących się do zasobu komunalnego i nieposiadające dochodów wystarczających do zabezpieczenia potrzeb mieszkaniowych na rynku komercyjnym.

Program zawiera 8 priorytetów:

- przedsiębiorczość i innowacje,
- energia i klimat,
- zrównoważona mobilność miejska,
- spójna sieć transportowa,
- zrównoważona turystyka,
- pomoc techniczna,
- odporna mobilność cywilna i wojskowa,

- mieszkalnictwo społeczne.

2.1.7 Instrument „Łącząc Europę" 2021-2027 (CEF)

W ramach Instrumentu „Łącząc Europę" 2021-2027 w sektorze transport zaplanowano na 2027 rok wydatki w częściach budżetowych w wysokości 1.076.709 tys. zł.

Instrument „Łącząc Europę" (Connecting Europe Facility – CEF) w latach 2021-2027 stanowi kontynuację CEF z perspektywy 2014-2020. Ma on na celu dalsze wspieranie modernizacji i budowy infrastruktury położonej na transeuropejskiej sieci transportowej TEN-T, tj. o wspólnym znaczeniu dla Unii Europejskiej. Infrastruktura znajdująca się w sieci ma zapewniać odpowiednie, wspólne standardy parametrów technicznych i funkcjonalnych. Wszystko po to, aby wspierać zrównoważony rozwój gospodarczy oraz spójność terytorialną Unii.

W CEF 2021-2027 większy akcent jest położony na brakujące i transgraniczne połączenia oraz przeciwdziałania zmianom klimatu. W związku z tym co najmniej 60% środków z CEF musi być przeznaczone na realizację celów klimatycznych. Oznacza to premiowanie inwestycji m.in. w infrastrukturę kolejową i paliwa alternatywne. Jednocześnie szczególne znaczenie mają inwestycje w korytarze sieci bazowej TEN-T, których przebieg został zaktualizowany poprzez rozporządzenie ustanawiające ten instrument na okres 2021-2027.

2.1.8 Fundusze Europejskie na Pomoc Żywnościową 2021-2027 (FEPŻ)

W ramach Funduszy Europejskich na Pomoc Żywnościową 2021-2027 zaplanowano na 2027 rok wydatki w częściach budżetowych w wysokości 110.020 tys. zł

Program Fundusze Europejskie na Pomoc Żywnościową 2021-2027 ma na celu przeciwdziałanie deprywacji materialnej osób najbardziej potrzebujących przez pomoc żywnościową lub materialną, w tym działania towarzyszące. Nieodpłatna pomoc udzielana będzie odbiorcom końcowym w formie paczek z artykułami spożywczymi lub poprzez wydawanie gotowych posiłków.

Program zawiera 2 priorytety:

- przeciwdziałanie deprywacji materialnej osób najbardziej potrzebujących,
- pomoc techniczna.

2.1.9 Fundusze Europejskie dla Rybactwa na lata 2021-2027 (FER)

W ramach Funduszy Europejskich dla Rybactwa na lata 2021-2027 zaplanowano na 2027 rok wydatki w częściach budżetowych w wysokości 371.018 tys. zł.

Europejski Fundusz Morski, Rybacki i Akwakultury (EFMRA) wspomaga innowacyjne projekty, które przyczyniają się do zrównoważonej eksploatacji zasobów wodnych i morskich oraz zarządzania nimi.

Priorytety EFMRA:

- wspieranie zrównoważonego rybołówstwa oraz odbudowy i ochrony żywych zasobów wodnych,

- wspieranie zrównoważonej działalności w zakresie akwakultury oraz przetwarzania i wprowadzania do obrotu produktów rybołówstwa i akwakultury, a co za tym idzie – przyczynianie się do bezpieczeństwa żywnościowego w Unii,
- sprzyjanie zrównoważonej niebieskiej gospodarce na obszarach przybrzeżnych, wyspiarskich i śródlądowych, która obejmuje tradycyjną i nowo powstającą działalność gospodarczą związaną z oceanami, morzami, wybrzeżami i wodami śródlądowymi oraz wspieranie rozwoju społeczności rybackich i sektora akwakultury,
- wzmocnienie międzynarodowego zarządzania oceanami oraz przyczynianie się do zapewnienia bezpieczeństwa i czystości mórz i oceanów, ochrony na nich, a także zrównoważonego zarządzania nimi.

2.2 Perspektywa Finansowa 2014-2020

2.2.1 Program Operacyjny Infrastruktura i Środowisko 2014-2020

W ramach Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko 2014-2020 zaplanowano na 2027 rok wydatki w częściach budżetowych w wysokości 59.515 tys. zł dla Centrum Unijnych Projektów Transportowych przeznaczone na rozliczenie projektów realizowanych przez PKP PLK S.A.

2.3. Mechanizm Finansowy EOG 2021-2028 i Norweski Mechanizm Finansowy 2021-2028

W ramach tych programów zaplanowano na 2027 rok wydatki w częściach budżetowych w wysokości 533.655 tys. zł, w tym na:

- Norweski Mechanizm Finansowy 2021-2028 w wysokości 275.378 tys. zł,
- Mechanizm Finansowy Europejskiego Obszaru Gospodarczego 2021 – 2028 w wysokości 258.277 tys. zł.

Główne cele funduszy norweskich i funduszy EOG to: przyczynianie się do zmniejszenia różnic ekonomicznych i społecznych w obrębie Europejskiego Obszaru Gospodarczego oraz wzmacnianie stosunków dwustronnych pomiędzy państwami – darczyńcami a państwami – beneficjentami.

2.4. Szwajcarsko-Polski Program Współpracy II

W ramach Szwajcarsko-Polskiego Programu Współpracy II zaplanowano na 2027 rok wydatki w częściach budżetowych w wysokości 402.491 tys. zł.

Głównym celem Szwajcarsko-Polskiego Programu Współpracy jest zmniejszanie różnic społeczno-gospodarczych w Unii Europejskiej i w Polsce dzięki dalszemu wzmacnianiu współpracy dwustronnej pomiędzy Szwajcarią a Polską.

Fundusze te są przeznaczone na:

- Polsko-Szwajcarski Program Rozwoju Miast,
- Program Badania Naukowe i Innowacje,
- Pomoc Techniczną.

Operatorem Polsko-Szwajcarskiego Programu Rozwoju Miast jest Minister Funduszy i Polityki Regionalnej. Natomiast Program Badania Naukowe i Innowacje ma dwóch operatorów: Narodowe Centrum Badań i Rozwoju oraz Szwajcarską Narodową Fundację Nauki.

2.5. Wspólna polityka rolna (WPR)

W ramach budżetu środków europejskich na realizację WPR zaplanowano na 2027 rok wydatki w kwocie ogółem 21.813.368 tys. zł, w tym w częściach budżetowych w wysokości 13.088.020 tys. zł oraz w rezerwie celowej poz. 98 kwotę 8.725.348 tys. zł.

Środki z tytułu WPR przekazywane przez Komisję Europejską do państw członkowskich mają charakter refundacyjny. Warunkiem ich otrzymania jest wcześniejsze poniesienie określonych wydatków przez agencję płatniczą. Udokumentowane wydatki tej agencji są zwracane ze środków budżetu unijnego, w terminach wynikających z prawa UE.

W roku 2027 będą realizowane płatności w ramach Planu Strategicznego dla Wspólnej Polityki Rolnej na lata 2023-2027 (PS WPR), jak również działania interwencyjne na wspólnotowych rynkach rolnych.

Wsparcie w ramach PS WPR obejmuje interwencje w formie płatności bezpośrednich, wsparcie dla sektora pszczelarskiego oraz sektora owoców i warzyw, jak również interwencje na rzecz rozwoju obszarów wiejskich.

Plan Strategiczny WPR realizuje 9 celów szczegółowych wspólnej polityki rolnej:

- wspieranie godziwych dochodów gospodarstw rolnych i ich odporności w całej Unii w celu zwiększenia bezpieczeństwa żywnościowego,
- zwiększenie zorientowania na rynek i konkurencyjności, w tym większe ukierunkowanie na badania naukowe, technologię i cyfryzację,
- poprawa pozycji rolników w łańcuchu wartości,
- przyczynianie się do łagodzenia zmiany klimatu i przystosowywania się do niej, a także do zrównoważonej produkcji energii,
- wspieranie zrównoważonego rozwoju i wydajnego gospodarowania zasobami naturalnymi, takimi jak woda, gleba i powietrze,
- przyczynianie się do ochrony różnorodności biologicznej, wzmacnianie usług ekosystemowych oraz ochrona siedlisk i krajobrazu,
- przyciąganie młodych rolników i ułatwianie rozwoju działalności gospodarczej na obszarach wiejskich,
- promowanie zatrudnienia, wzrostu, włączenia społecznego i rozwoju lokalnego na obszarach wiejskich, w tym biogospodarki i zrównoważonego leśnictwa,
- poprawa reakcji rolnictwa UE na potrzeby społeczne dotyczące żywności i zdrowia, w tym bezpiecznej, bogatej w składniki odżywcze i zrównoważonej żywności, jak też dobrostanu zwierząt.

2.6. Instrument na rzecz Odbudowy i Zwiększania Odporności - część grantowa

Na realizację Krajowego Planu Odbudowy i Zwiększania Odporności (KPO) w części grantowej w 2027 roku zaplanowano wydatki w rezerwie celowej poz. 97 w kwocie 6.513.362 tys. zł.

KPO służy odbudowie gospodarki po pandemii koronawirusa i jest finansowany z udziałem środków z Instrumentu na rzecz Odbudowy i Zwiększania Odporności (Recovery and Resilience Facility – RRF). RRF promuje spójność gospodarczą, społeczną i terytorialną UE poprzez zwiększenie odporności i zdolności do dostosowania się, łagodzi społeczne i gospodarcze skutki kryzysu oraz wspiera transformację cyfrową. KPO w części grantowej RRF finansowany z budżetu środków europejskich.

Wydatki na realizację KPO w 2027 roku będą ponoszone w następujących blokach tematycznych:

- zielona energia i zmniejszenie energochłonności,
- odporność i konkurencyjność gospodarki,
- transformacja cyfrowa,
- bezpieczeństwo energetyczne (REPowerEU),
- zielona, inteligentna mobilność,
- efektywność, dostępność i jakość systemu ochrony zdrowia,
- poprawa jakości instytucji i warunków realizacji KPO.

Zgodnie z rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2021/241 z dnia 12 lutego 2021 r. ustanawiającym Instrument na rzecz Odbudowy i Wspierania Odporności (Dz. Urz. UE L 57 z 18.02.2021, str. 17, z późn.zm.) KPO powinien zostać rozliczony z Komisją Europejską do końca 2026 roku. Termin złożenia ostatniego wniosku o płatność do KE to wrzesień 2026 roku, a jego refundacja nastąpi do końca 2026 roku.

Kamienie milowe i wskaźniki w inwestycjach realizowanych w KPO powinny zostać osiągnięte do 31 sierpnia 2026 r. Jednocześnie możliwe będzie dokonywanie płatności dla określonych inwestycji, w których osiągnięte zostały wszystkie wskaźniki a ostatnie rozliczenia mogą być dokonywane do końca 2026 roku i w roku 2027.

Ponadto, w wyniku dwóch rewizji KPO przeprowadzonych w 2025 roku (trzecia rewizja została przyjęta przez Radę UE 20.06.2025 r., a czwarta rewizja 12.12.2025 r.) wprowadzono nowe rozwiązania, w szczególności przewidziano wniesienie wkładu do InvestEU na instrument gwarancyjny dla MSP co poprawi możliwości rozwoju oraz płynności finansowej firm w łącznej wysokości 339.306 tys. EUR. W związku z powyższym w roku 2027 zostały zabezpieczone środki na wniesienie drugiej transzy wkładu do InvestEU w kwocie 289.306 tys. EUR.

Spadek wydatków na realizację KPO w 2027 roku wynika z faktu, że w roku 2027 będą dokonywane tylko ostatnie rozliczenia w określonych inwestycjach.

Rozdział X
Finansowanie potrzeb pożyczkowych budżetu państwa

Przewiduje się, że w 2026 roku potrzeby pożyczkowe netto budżetu państwa wyniosą 320.636,3 mln zł wobec kwoty 422.873,2 mln zł przyjętej w ustawie budżetowej. Planuje się, że finansowanie krajowe potrzeb pożyczkowych netto ukształtuje się na poziomie 314.071,6 mln zł, a finansowanie zagraniczne na poziomie 6.564,7 mln zł.

Na finansowanie krajowe w wysokości 314.071,6 mln zł złożą się następujące pozycje:

a) dodatnie saldo z tytułu sprzedaży i wykupu skarbowych papierów wartościowych w wysokości 245.752,3 mln zł,

b) dodatnie saldo środków pozostających na rachunkach budżetu państwa na początek i koniec roku w wysokości 68.319,2 mln zł.

Na saldo z tytułu skarbowych papierów wartościowych złożą się następujące pozycje:

a) ujemne saldo sprzedaży i wykupu bonów skarbowych w wysokości 11.922,6 mln zł,

b) dodatnie saldo sprzedaży i wykupu obligacji rynkowych w wysokości 240.990,2 mln zł będące wynikiem:

   – dodatniego salda w obligacjach zmiennoprocentowych w wysokości 57.589,0 mln zł,

   – dodatniego salda w obligacjach stałoprocentowych w wysokości 179.164,9 mln zł,

   – dodatniego salda w obligacjach indeksowanych w wysokości 4.236,3 mln zł,

c) dodatnie saldo sprzedaży i wykupu obligacji oszczędnościowych w wysokości 16.684,6 mln zł.

Na finansowanie zagraniczne w wysokości 6.564,7 mln zł złożą się następujące pozycje:

a) dodatnie saldo emisji i wykupu obligacji skarbowych wyemitowanych na międzynarodowych rynkach finansowych w wysokości 32.338,5 mln zł,

b) ujemne saldo kredytów otrzymanych w wysokości 2.080,0 mln zł,

c) dodatnie saldo pożyczek z Unii Europejskiej w wysokości 45.810,4 mln zł,

d) ujemne saldo przepływów związanych z rachunkiem walutowym w wysokości 69.504,2 mln zł.

1. Potrzeby pożyczkowe netto budżetu państwa i ich finansowanie

W 2027 roku zakładany jest deficyt budżetu państwa w wysokości 281.200,0 mln zł, deficyt budżetu środków europejskich w wysokości 19.340,8 mln zł oraz pozostałe potrzeby pożyczkowe netto w kwocie 15.421,5 mln zł. W rezultacie planowane w 2027 roku potrzeby pożyczkowe netto kształtują się na poziomie 315.962,4 mln zł wobec kwoty przewidywanego wykonania w 2026 roku 320.636,3 mln zł (w ustawie budżetowej na rok 2026 422.873,2 mln zł). Planowany poziom potrzeb pożyczkowych brutto (suma potrzeb netto oraz przypadającego do wykupu długu przy przyjętych założeniach odnośnie do sprzedaży skarbowych papierów wartościowych w 2026 roku) wynosi 564.216,6 mln zł wobec kwoty przewidywanego

wykonania w 2026 roku 582.396,9 mln zł (w ustawie budżetowej na rok 2026 688.518,4 mln zł).

	PW 2026	2027	3:2
	mln zł		*%*
1	*2*	*3*	*4*
Potrzeby pożyczkowe netto budżetu państwa	320.636,3	315.962,4	98,5
– deficyt budżetu państwa	271.740,0	281.200,0	103,5
– deficyt budżetu środków europejskich	1.892,4	19.340,8	1.022,0
– kredyty i pożyczki udzielone oraz pozostałe wsparcie zwrotne	95.685,1	7.267,1	7,6
– prefinansowanie zadań realizowanych z udziałem środków pochodzących z budżetu Unii Europejskiej	160,0	170,0	106,3
– płatności związane z udziałami Skarbu Państwa w międzynarodowych instytucjach finansowych	380,8	205,9	54,1
– zarządzanie płynnością sektora finansów publicznych	-45.000,0	24.000,0	-
– zarządzanie środkami europejskimi	-3.403,8	6.648,9	-
– pozostałe przychody i rozchody	-818,3	-22.870,4	2.795,0
Finansowanie potrzeb pożyczkowych netto budżetu państwa	320.636,3	315.962,4	98,5
1. Finansowanie krajowe	314.071,6	197.151,8	62,8
1.1 Skarbowe papiery wartościowe	245.752,3	197.151,8	80,2
1.2 Środki na rachunkach budżetowych	68.319,2	0,0	-
2. Finansowanie zagraniczne	6.564,7	118.810,5	1.809,8
2.1 Obligacje skarbowe	32.338,5	31.887,5	98,6
2.2 Kredyty otrzymane	-2.080,0	-1.446,3	69,5
2.3 Pożyczki z Unii Europejskiej	45.810,4	0,0	-
2.4 Przepływy związane z rachunkiem walutowym	-69.504,2	88.369,3	-

Planuje się, że finansowanie krajowe potrzeb pożyczkowych netto ukształtuje się na poziomie 197.151,8 mln zł, a finansowanie zagraniczne 118.810,5 mln zł.

Na finansowanie krajowe złożą się następujące pozycje:

a) dodatnie saldo z tytułu sprzedaży i wykupu skarbowych papierów wartościowych w wysokości 197.151,8 mln zł,

b) zerowe saldo środków pozostających na rachunkach budżetu państwa na początek i koniec roku.

Na saldo z tytułu skarbowych papierów wartościowych złożą się następujące pozycje:

a) zerowe saldo sprzedaży i wykupu bonów skarbowych,

b) dodatnie saldo sprzedaży i wykupu obligacji rynkowych w wysokości 197.054,2 mln zł będące wynikiem:

– dodatniego salda w obligacjach zmiennoprocentowych w wysokości 27.947,8 mln zł,

- dodatniego salda w obligacjach stałoprocentowych w wysokości 164.195,1 mln zł,
- dodatniego salda w obligacjach indeksowanych w wysokości 4.911,3 mln zł,

c) dodatnie saldo sprzedaży i wykupu obligacji oszczędnościowych w wysokości 97,6 mln zł.

Na finansowanie zagraniczne potrzeb pożyczkowych netto w wysokości 118.810,5 mln zł złożą się następujące pozycje:

a) dodatnie saldo emisji i wykupu obligacji skarbowych wyemitowanych na międzynarodowych rynkach finansowych w wysokości 31.887,5 mln zł,

b) ujemne saldo kredytów otrzymanych w wysokości 1.446,3 mln zł,

c) dodatnie saldo przepływów związanych z rachunkiem walutowym w wysokości 88.369,3 mln zł.

2. Przychody i rozchody budżetu państwa

Zakładane kwoty łącznych przychodów i rozchodów (krajowych oraz zagranicznych), bez uwzględniania zobowiązań finansowych zaciąganych i spłacanych w tym samym roku budżetowym oraz operacji finansowych dokonywanych pomiędzy rachunkami Ministra Finansów, wynoszą odpowiednio 1.115.470,3 mln zł oraz 814.929,5 mln zł. Zgodnie z art. 52 ust. 1a ustawy o finansach publicznych rozchody z tego rodzaju zobowiązań oraz operacji nie są zaliczane do limitu rozchodów. Na kwotę rozchodów nieobjętych limitem składają się:

- potencjalne przepływy z tytułu bonów emitowanych w ramach zarządzania płynnością budżetu państwa (sprzedawanych i wykupywanych w ciągu roku) na kwotę 15.620,7 mln zł,
- przepływy z tytułu obligacji oszczędnościowych sprzedawanych i wykupywanych w ciągu roku na kwotę 2.039,7 mln zł,
- przepływy z tytułu depozytów jednostek sektora finansów publicznych zawiązanych i rozwiązanych w ciągu roku w ramach zarządzania płynnością tego sektora na kwotę 22.913.881,0 mln zł,
- przepływy z tytułu depozytów zabezpieczających w transakcjach pochodnych na kwotę 1.000,0 mln zł,
- przepływy na rachunku walutowym w wysokości 136.936,7 mln zł.

Po uwzględnieniu tych wielkości planowana łączna kwota przychodów wynosi 24.184.948,5 mln zł, a rozchodów 23.884.407,7 mln zł.

2.1 Przychody i rozchody krajowe

Przychody i rozchody krajowe są planowane odpowiednio na poziomie 875.016,9 mln zł oraz 685.649,3 mln zł.

Na planowane przychody składają się kwoty z następujących tytułów:

a) skarbowe papiery wartościowe – przychody ze sprzedaży w wysokości 406.135,3 mln zł, z czego z tytułu:
   - bonów skarbowych - 15.381,6 mln zł,
   - obligacji rynkowych – 306.436,5 mln zł. Środki te będą pochodzić ze sprzedaży obligacji stałoprocentowych w wysokości 234.477,7 mln zł, obligacji zmiennoprocentowych w wysokości 67.047,5 mln zł i obligacji indeksowanych w wysokości 4.911,3 mln zł,
   - obligacji oszczędnościowych – 84.317,1 mln zł,
b) pożyczki udzielone i pozostałe wsparcie zwrotne – przychody w wysokości 287,1 mln zł będące wynikiem spłaty przez:
   - jednostki samorządu terytorialnego (47,9 mln zł),
   - Korporację Ubezpieczeń Kredytów Eksportowych (12,3 mln zł),
   - ostatecznych odbiorców wsparcia w ramach finansowania zwrotnego z Krajowego Planu Odbudowy (227,0 mln zł),
c) prefinansowanie zadań realizowanych z udziałem środków pochodzących z budżetu Unii Europejskiej – przychody w wysokości 110,0 mln zł,
d) zarządzanie płynnością sektora finansów publicznych – przychody w wysokości 151.463,3 mln zł,
e) pozostałe przychody w wysokości 289.021,2 mln zł. Składają się na nie przychody z tytułu operacji optymalizacji portfela spółek w trybie określonym w przepisach ustawy z dnia 16 grudnia 2016 r. o zasadach zarządzania mieniem państwowym, klasyfikowane według terminologii ustawowej jako przychody z prywatyzacji w wysokości 39.000,0 mln zł oraz wpływy z rachunku rezerw poręczeniowych i gwarancyjnych Skarbu Państwa wykorzystywanych okresowo w procesie finansowania potrzeb pożyczkowych budżetu państwa (21,2 mln zł). Pozostała część (250.000,0 mln zł) ma charakter warunkowy i zawiera potencjalne wpływy z tytułu SPW (zwiększona sprzedaż w celu sfinansowania potencjalnych wyższych rozchodów, w szczególności wyższych wykupów SPW w efekcie przeprowadzania przetargów zamiany obligacji zapadających w 2028 roku).
f) środki na rachunkach budżetowych – przychody w wysokości 28.000,0 mln zł wynikające ze stanu środków na koniec 2026 roku.

Na planowane rozchody składają się kwoty z następujących tytułów:

a) skarbowe papiery wartościowe – rozchody w wysokości 208.983,4 mln zł związane z wykupem:
   - bonów skarbowych – 15.381,6 mln zł,
   - obligacji rynkowych – 109.382,3 mln zł. Kwota wynika z przypadających wykupów obligacji stałoprocentowych w wysokości 70.282,6 mln zł oraz obligacji zmiennoprocentowych w wysokości 39.099,7 mln zł,
   - obligacji oszczędnościowych – 84.219,5 mln zł,

b) pożyczki udzielone i pozostałe wsparcie zwrotne – rozchody w wysokości 6.770,3 mln zł wynikające z założonego:

   – udzielenia pożyczek jednostkom samorządu terytorialnego (500,0 mln zł),

   – udzielenia pożyczki Korporacji Ubezpieczeń Kredytów Eksportowych (1.002,6 mln zł),

   – udzielenia pożyczki Polskiej Agencji Żeglugi Powietrznej (1.500,0 mln zł),

   – przekazania środków na pożyczki i pozostałe wsparcie zwrotne w ramach Krajowego Planu Odbudowy (3.767,7 mln zł),

c) prefinansowanie zadań realizowanych z udziałem środków pochodzących z budżetu Unii Europejskiej – rozchody w wysokości 280,0 mln zł,

d) zarządzanie płynnością sektora finansów publicznych – rozchody w wysokości 175.463,3 mln zł,

e) pozostałe rozchody w wysokości 266.152,3 mln zł. Obejmują one kwotę 16.152,3 mln zł z tytułu odpisów uzyskanych w drodze operacji optymalizacji portfela spółek w trybie określonym w przepisach ustawy z dnia 16 grudnia 2016 r. o zasadach zarządzania mieniem państwowym klasyfikowane jako odpisy z prywatyzacji, zaś pozostała część (250.000,0 mln zł) ma charakter warunkowy i zawiera potencjalne rozchody z tytułu zwiększenia potrzeb pożyczkowych netto lub wykupu długu, w szczególności na przetargach zamiany obligacji zapadających w 2028 roku.

f) środki na rachunkach budżetowych – rozchody w wysokości 28.000,0 mln zł wynikające ze stanu środków na koniec 2027 roku.

2.2 Przychody i rozchody zagraniczne

Przychody i rozchody zagraniczne są planowane odpowiednio na poziomie 240.453,4 mln zł oraz 129.280,2 mln zł.

Na planowane przychody składają się kwoty z następujących tytułów:

a) obligacje skarbowe – przychody ze sprzedaży obligacji na międzynarodowych rynkach finansowych w wysokości 48.963,5 mln zł,

b) kredyty otrzymane – przychody w wysokości 2.403,3 mln zł w efekcie zaciągnięcia kredytów w następujących instytucjach:

   – Europejski Bank Inwestycyjny (2.163,2 mln zł) - m.in. na projekty refinansujące wydatki poniesione przez budżet państwa na zadania inwestycyjne w obszarach, w ramach których realizowana jest umowa (np. rolnictwa, wkładu krajowego do funduszy strukturalnych w ramach perspektywy finansowej na lata 2021-27, wzmocnienia dróg krajowych, obszaru gospodarki wodnej),

   – Bank Światowy (240,1 mln zł) - na realizację programu „Czyste Powietrze”,

c) zarządzanie środkami europejskimi – przychody w wysokości 80.621,8 mln zł wynikające z wpływów środków pochodzących z budżetu Unii Europejskiej,

d) kredyty i pożyczki udzielone - przychody w wysokości 94,1 mln zł będące wynikiem spłat dokonywanych przez kredytobiorców na podstawie zawartych umów międzynarodowych,

e) pozostałe przychody w wysokości 20.001,4 mln zł. Przepływy finansowe zawarte w tej pozycji mają charakter warunkowy i zawierają wpływy z tytułu potencjalnego zwiększenia finansowania zagranicznego. Kwota 1,4 mln zł wynika z rozliczeń z Międzynarodowym Bankiem Współpracy Gospodarczej.

f) przepływy związane z rachunkiem walutowym – przychody w wysokości 88.369,3 mln zł wynikające z wyższej kwoty wykorzystania środków walutowych niż wpływów walutowych (dodatnie saldo przepływów na rachunku walutowym).

Na planowane rozchody składają się kwoty z następujących tytułów:

a) obligacje skarbowe – rozchody w wysokości 17.076,0 mln zł związane z wykupem obligacji wyemitowanych na międzynarodowych rynkach finansowych,

b) kredyty otrzymane – rozchody w wysokości 3.849,6 mln zł związane ze spłatą kredytów otrzymanych od:

- Europejskiego Banku Inwestycyjnego (1.601,0 mln zł),
- Banku Światowego (2.156,9 mln zł),
- Banku Rozwoju Rady Europy (91,7 mln zł),

c) zarządzanie środkami europejskimi – rozchody w wysokości 87.270,7 mln zł wynikające z przekazania środków złotowych do budżetu środków europejskich,

d) kredyty i pożyczki udzielone - rozchody w wysokości 878,0 mln zł z tytułu realizacji umów międzynarodowych z rządami innych państw,

e) płatności związane z udziałami Skarbu Państwa w międzynarodowych instytucjach finansowych – rozchody w wysokości 205,9 mln zł,

f) pozostałe rozchody w wysokości 20.000,0 mln zł. Przepływy zawarte w tej pozycji mają charakter warunkowy i zawierają potencjalne wyższe rozchody z tytułu operacji związanych z zarządzaniem długiem zagranicznym oraz pozostałych przepływów w finansowaniu zagranicznym.

Rozdział XI
Omówienie artykułów ustawy budżetowej na rok 2027

Art. 1 – stosownie do art. 110 ust. 1 pkt 1-3 ustawy o finansach publicznych określa:

- łączną kwotę prognozowanych podatkowych i niepodatkowych dochodów budżetu państwa,
- łączną kwotę planowanych wydatków budżetu państwa,
- kwotę planowanych wydatków, obliczoną zgodnie z art. 112aa ust. 1 albo art. 112d ust. 3 ustawy o finansach publicznych,
- kwotę planowanego limitu wydatków, o którym mowa w art. 112aa ust. 3 ustawy o finansach publicznych,
- kwotę planowanego deficytu budżetu państwa.

Kwota wydatków obliczona zgodnie z art. 112aa ust. 1 ustawy o finansach publicznych określa planowane wydatki podmiotów objętych zakresem SRW.

W kwocie tej, zgodnie z art. 112aa ust. 2 ustawy o finansach publicznych, nie uwzględnia się:

1) wydatków budżetu środków europejskich,
2) wydatków na realizację programów finansowanych z udziałem środków, o których mowa w art. 5 ust. 3 pkt 1 i 3–6 ustawy o finansach publicznych,
3) wydatków finansowanych ze środków, o których mowa w art. 5 ust. 3 pkt 2 ustawy o finansach publicznych,
4) wydatków na realizację planu rozwojowego, o którym mowa w art. 5 pkt 7aa ustawy z dnia 6 grudnia 2006 r. o zasadach prowadzenia polityki rozwoju (Dz. U. z 2025 r. poz. 198, z późn. zm.) w zakresie objętym finansowaniem ze środków, o których mowa w art. 5 ust. 3 pkt 5d ustawy o finansach publicznych,
5) przepływów finansowych między organami i jednostkami objętymi SRW z tytułu dotacji i subwencji,
6) przepływów finansowych między funduszami zarządzanymi przez Zakład Ubezpieczeń Społecznych oraz Prezesa Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego,
7) wydatków na spłaty wartości nominalnych instrumentów dłużnych, w szczególności kredytów, pożyczek oraz dłużnych papierów wartościowych.

Kwota ta, pomniejszona o planowane wydatki Bankowego Funduszu Gwarancyjnego (BFG), wydatki jednostek, o których mowa w art.9 pkt 2 i 2a ustawy o finansach publicznych i samorządowych jednostek budżetowych, pomniejszone o przepływy finansowe planowane do otrzymania od podmiotów objętych SRW, a także wydatki organów i jednostek, o których mowa w art. 139 ust. 2 ustawy o finansach publicznych, powiększona o wartość klauzuli obronnej, stanowi limit wydatków, o którym mowa w art. 112aa ust. 3 ustawy o finansach publicznych.

Ustawą o Radzie Fiskalnej zmienione zostały przepisy m.in. ustawy o finansach publicznych. Z przepisów tych wynika objęcie od 2027 r. kwotą limitu wydatków: Narodowego Funduszu Zdrowia, Funduszu Pomocy oraz Funduszu Przeciwdziałania COVID-19.

Biorąc pod uwagę, iż w trakcie wykonania budżetu państwa zarówno wykonanie dochodów jak i relacja realizacji wydatków w stosunku do dochodów budżetu państwa kształtuje się zmiennie, powodując w konsekwencji wahanie poziomu deficytu budżetu państwa, ust. 5 tego artykułu dookreśla termin, na który ustala się planowany deficyt budżetu państwa, przypadający na ostatni dzień roku budżetowego, tj. na dzień 31 grudnia 2027 r.

Dochody i wydatki budżetu państwa prezentowane są w załącznikach nr 1 i 2.

Art. 2 – określa łączną kwotę prognozowanych dochodów budżetu środków europejskich i łączną kwotę planowanych wydatków budżetu środków europejskich oraz wynik budżetu środków europejskich, stosownie do art. 110 ust. 1 pkt 4–6 ustawy o finansach publicznych.

Zgodnie z art. 117 ustawy o finansach publicznych budżet środków europejskich jest rocznym planem dochodów i podlegających refundacji wydatków przeznaczonych na realizację programów finansowanych z udziałem środków europejskich, z wyłączeniem środków przeznaczonych na realizację projektów pomocy technicznej oraz środków, o których mowa w art. 4 ust. 2 rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1306/2013 z dnia 17 grudnia 2013 r. w sprawie finansowania wspólnej polityki rolnej, zarządzania nią i monitorowania jej oraz uchylającego rozporządzenia Rady (EWG) nr 352/78, (WE) nr 165/94, (WE) nr 2799/98, (WE) nr 814/2000, (WE) nr 1290/2005 i (WE) nr 485/2008 oraz w art. 5 ust. 3 rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2021/2116 z dnia 2 grudnia 2021 r. w sprawie finansowania wspólnej polityki rolnej, zarządzania nią i monitorowania jej oraz uchylenia rozporządzenia (UE) nr 1306/2013.

Sposób ujęcia w ustawie budżetowej dochodów i wydatków budżetu środków europejskich określa natomiast art. 119 ustawy o finansach publicznych.

Prognozowane dochody budżetu środków europejskich określone zostały w załączniku nr 3, a planowane wydatki – w załączniku nr 4.

Art. 3 – zgodnie z art. 110 ust. 1 pkt 7–9 ustawy o finansach publicznych określa łączną kwotę planowanych przychodów budżetu państwa, łączną kwotę planowanych rozchodów budżetu państwa, których tytuły zostały wymienione w załączniku nr 5, oraz planowane saldo przychodów i rozchodów budżetu państwa.

Planowane rozchody budżetu państwa, o których mowa w art. 110 ust. 1 pkt 8 ustawy o finansach publicznych, i w związku z tym planowane przychody, o których mowa w art. 110 ust. 1 pkt 7 ustawy o finansach publicznych, nie zawierają kwot z tytułu zobowiązań finansowych zaciąganych i spłacanych przez Ministra Finansów, działającego w imieniu Skarbu Państwa, w tym samym roku budżetowym oraz kwot z tytułu operacji finansowych dokonywanych pomiędzy rachunkami Ministra Finansów, a jedynie saldo tych kwot. Kwoty z powyższych tytułów zostały zgodnie z art. 52 ust. 1a ustawy o finansach publicznych wyłączone z limitu rozchodów budżetu państwa, a w konsekwencji również z kwoty planowanych przychodów.

Art. 4 – określa źródła pokrycia potrzeb pożyczkowych budżetu państwa, w tym deficytu budżetu państwa, zgodnie z art. 110 ust. 1 pkt 3 ustawy o finansach publicznych, który zobowiązuje do określenia źródeł pokrycia deficytu budżetu państwa.

Art. 5 – określa, zgodnie z art. 82, art. 95 ust. 2 oraz art. 110 ust. 1 pkt 10 ustawy o finansach publicznych, limity przyrostu zadłużenia w 2027 r. z tytułu zaciągniętych i spłaconych kredytów i pożyczek oraz emisji i spłaty skarbowych papierów wartościowych. Przez spłatę kredytów lub pożyczek należy rozumieć terminowe i przedterminowe spłaty kapitału, natomiast w przypadku skarbowych papierów wartościowych spłata może nastąpić w szczególności w wyniku ich wykupu, przedterminowego wykupu, wcześniejszego wykupu, odkupu oraz zamiany.

W związku z art. 78 ust. 1 i 3 oraz art. 95 ust. 2 ustawy o finansach publicznych, przepisy ust. 2 i 3 omawianego artykułu umożliwiają dokonywanie operacji finansowych, które wpłyną na zmianę struktury zadłużenia Skarbu Państwa. Mają one również zastosowanie do emisji skarbowych papierów wartościowych, których przekazanie wynika z ustaw, orzeczeń sądów lub innych tytułów – w ramach limitu określonego w ustawie budżetowej.

Art. 6 – określa łączną kwotę, do wysokości której mogą być udzielane przez Skarb Państwa poręczenia i gwarancje, zgodnie z dyspozycją art. 31 ustawy z dnia 8 maja 1997 r. o poręczeniach i gwarancjach udzielanych przez Skarb Państwa oraz niektóre osoby prawne (Dz. U. z 2024 r. poz. 291, z późn. zm.). W 2027 r. przewiduje się możliwość udzielania – w ramach tego limitu – poręczeń i gwarancji wspierających m.in. realizację strategicznych programów rządowych, takich jak budowa infrastruktury drogowej i kolejowej oraz innych przedsięwzięć infrastrukturalnych. Kwota limitu może być wykorzystana również dla działań, które mogą być potencjalnie podjęte w przypadku ewentualnego pogorszenia warunków działania polskiego systemu finansowego. Od szeregu lat, w ramach omawianego limitu, uwzględniana jest możliwość udzielenia wsparcia instytucjom finansowym, w szczególności bankom, w związku z potencjalnymi zjawiskami kryzysowymi. Poręczenia i gwarancje Skarbu Państwa stanowią jeden z dostępnych środków wsparcia sektora bankowego.

Art. 7 – wykonuje dyspozycję art. 5a ustawy z dnia 7 lipca 1994 r. o ubezpieczeniach gwarantowanych przez Skarb Państwa (Dz. U. z 2026 r. poz. 146), zobowiązującego do określenia w ustawie budżetowej wysokości limitu, którego nie mogą przekroczyć łączne zobowiązania Korporacji Ubezpieczeń Kredytów Eksportowych S.A. z tytułu ubezpieczeń gwarantowanych przez Skarb Państwa. Limit na rok 2027 został ustalony w wysokości umożliwiającej przyjęcie do ubezpieczenia lub objęcia gwarancjami przez Korporację Ubezpieczeń Kredytów Eksportowych S.A. kolejnych projektów, w tym w ramach programu rządowego „Finansowe Wspieranie Eksportu".

Art. 8 – upoważnia Ministra Finansów do:

1. dokonywania ze środków budżetu państwa wypłat z tytułu kredytów i pożyczek udzielanych na podstawie umów międzynarodowych rządom innych państw. Przepis ten ma na celu zwiększenie skuteczności instrumentów finansowych, które mogą być stosowane na podstawie zawieranych umów międzynarodowych, m.in. w celu stymulowania wzrostu polskiego eksportu. Umożliwi on elastyczne reagowanie na oczekiwania w stosunkach międzynarodowych wobec Polski związane zarówno

z realizacją bieżącej polityki finansowej, jak i średniookresowych oraz długookresowych celów wsparcia i rozwoju.

Zaplanowana na rok 2027 kwota dotyczy m. in. wypłat dla polskich eksporterów z tytułu umów kredytowych zawartych m. in. z Ukrainą i Mongolią, wypłat w ramach planowanych nowych umów kredytowych, w tym dla Rwandy, Kenii, a także umowy pożyczki dla Ukrainy.

Możliwość udzielania kredytów i pożyczek z budżetu państwa wynika z art. 115 ustawy o finansach publicznych;

2. udzielania ze środków budżetu państwa pożyczek dla:

   a) BGK na zwiększenie funduszy własnych Banku. Minister właściwy do spraw finansów publicznych może udzielić BGK pożyczki ze środków budżetu państwa na zwiększenie funduszy własnych BGK na podstawie art. 5b ust. 1 ustawy z dnia 14 marca 2003 r. o Banku Gospodarstwa Krajowego (Dz. U. z 2026 r. poz. 195).

      Sytuacja finansowa BGK nie budzi zastrzeżeń, co ma swoje odzwierciedlenie w wysokiej ocenie ratingowej oraz okresowych wynikach finansowych.

      W dotychczasowej działalności BGK pożyczki z budżetu państwa nie były udzielane. BGK nie przewiduje konieczności jej udzielenia również w 2027 r. Niemniej, ustalenie limitu proponuje się ze względów ostrożnościowych, w związku z dynamiczną sytuacją gospodarczą i międzynarodową,

   b) BFG - zgodnie z art. 270 ust. 1 pkt 7 ustawy z dnia 10 czerwca 2016 r. o Bankowym Funduszu Gwarancyjnym, systemie gwarantowania depozytów oraz przymusowej restrukturyzacji (Dz. U. z 2026 r. poz. 620, z późn. zm.) źródłami finansowania BFG są środki z pożyczek udzielonych z budżetu państwa. W założeniu mają one umożliwić zwiększenie zasobów BFG na wypadek wystąpienia sytuacji kryzysowej.

      Przywołany przepis ustawy odzwierciedla przepisy wdrożonych w tej ustawie dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2014/49/UE z dnia 16 kwietnia 2014 r. w sprawie systemów gwarancji depozytów (Dz. Urz. UE L 173 z 12.06.2014, str. 149, z późn. zm.) (dalej: DGS) i Dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2014/59/UE z dnia 15 maja 2014 r. ustanawiającej ramy na potrzeby prowadzenia działań naprawczych oraz restrukturyzacji i uporządkowanej likwidacji w odniesieniu do instytucji kredytowych i firm inwestycyjnych oraz zmieniającej dyrektywę Rady 82/891/EWG i dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2001/24/WE, 2002/47/WE, 2004/25/WE, 2005/56/WE, 2007/36/WE, 2011/35/UE, 2012/30/UE i 2013/36/EU oraz rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1093/2010 i (UE) nr 648/2012 (Dz. Urz. UE L 173 z 12.06.2014, str. 190, z późn. zm.) (dalej: BRR).

      W DGS wskazuje się na konieczność zapewnienia systemom gwarancji depozytów (tj. w Polsce BFG zarządzającemu takim systemem) możliwości korzystania z alternatywnych, w stosunku do składek od podmiotów objętych obowiązkiem składkowym, mechanizmów finansowania w celu zaspokojenia roszczeń deponentów. Natomiast w BRR wskazuje się na konieczność zapewnienia mechanizmom finansowania przymusowej restrukturyzacji (w Polsce zarządzanym

przez BFG) alternatywnych, w stosunku do składek od podmiotów objętych obowiązkiem składkowym, sposobów finansowania działań w procesach przymusowej restrukturyzacji.

Analogicznie jak w latach ubiegłych, pożyczka pozostaje instrumentem o charakterze prewencyjnym, na wypadek wystąpienia nagłej i nieprzewidywanej potrzeby wsparcia finansowego BFG w celu umożliwienia prawidłowej realizacji jego zadań ustawowych w zakresie gwarantowania depozytów oraz od 2016 r. procesów przymusowej restrukturyzacji banków, spółdzielczych kas oszczędnościowo-kredytowych i firm inwestycyjnych.

Ponieważ sytuacja w sektorze bankowym, sektorze spółdzielczych kas oszczędnościowo-kredytowych i sektorze firm inwestycyjnych może zmieniać się dynamicznie, jest na bieżąco monitorowana, w szczególności z uwagi na możliwość występowania ryzyka o charakterze geopolitycznym, cybernetycznym oraz niepewność co do dalszego rozwoju sytuacji związanej z portfelem zarówno kredytów walutowych, jak i złotowych w bankach, w tym niepewność wokół kosztów dla sektora wynikających z tzw. sankcji kredytu darmowego, przewidzianej w art. 45 ustawy z dnia 12 maja 2011 r. o kredycie konsumenckim (Dz. U. z 2025 r. poz. 1362), której stopień materializacji w świetle wyroku TSUE z 23 kwietnia 2026 r. (sprawa C-744/24) będzie uzależniony od kierunku orzecznictwa sądów w postępowaniach między bankami a kredytobiorcami.

W tym kontekście niezbędne jest zapewnienie gotowości operacyjnej BFG, w tym finansowej, do realizacji zadań w zakresie gwarantowania depozytów oraz procesów przymusowej restrukturyzacji wynikających z ustawy z dnia 10 czerwca 2016 r. o Bankowym Funduszu Gwarancyjnym, systemie gwarantowania depozytów oraz przymusowej restrukturyzacji. Jest to istotne także w obliczu dynamicznie zmieniającej się sytuacji gospodarczej i międzynarodowej, w której nie można wykluczać konieczności podejmowania przez BFG działań interwencyjnych, o nieznanej i trudnej do prognozowania skali,

c) jednostek samorządu terytorialnego w ramach postępowania naprawczego lub ostrożnościowego. Udzielanie ww. pożyczek – zgodnie z treścią art. 115 w związku z art. 224 ustawy o finansach publicznych – stanowi istotny element polityki Rządu ukierunkowany na restrukturyzację zobowiązań jednostek samorządu terytorialnego,

d) Korporacji Ubezpieczeń Kredytów Eksportowych S.A. – zgodnie z art. 5a ustawy z dnia 7 lipca 1994 r. o ubezpieczeniach gwarantowanych przez Skarb Państwa ustawa budżetowa określa kwotę, do wysokości której mogą być udzielone pożyczki dla Korporacji Ubezpieczeń Kredytów Eksportowych S.A. na pokrycie dokonywanych przez Korporację wydatków. Zgodnie z art. 13 ust. 1 tej ustawy pokrycie dokonywanych przez Korporację wydatków z rachunku, o którym mowa w art. 10 ust. 1 tej ustawy, jest gwarantowane przez Skarb Państwa poprzez udzielanie pożyczek ze środków budżetu państwa. Wysokość tych pożyczek została oszacowana na podstawie bieżących prognoz dotyczących wydatków, w szczególności wypłat odszkodowań oraz stanu środków na wyodrębnionym

rachunku bankowym służącym do prowadzenia rozliczeń finansowych w zakresie ubezpieczeń gwarantowanych przez Skarb Państwa,

e) Funduszu Ubezpieczeń Społecznych na wypłatę świadczeń gwarantowanych przez państwo – zgodnie z art. 53 ust. 1 ustawy z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych (Dz. U. z 2026 r. poz. 199, z późn. zm.) określono wysokość nieoprocentowanej pożyczki dla Funduszu Ubezpieczeń Społecznych przeznaczonej na uzupełnienie środków na pełne i terminowe wypłaty świadczeń gwarantowanych przez państwo,

f) Polskiej Agencji Żeglugi Powietrznej – zgodnie z projektowanymi przepisami ustawy o szczególnych rozwiązaniach służących realizacji ustawy budżetowej na rok 2027 Minister Finansów może w 2027 r. udzielić Polskiej Agencji Żeglugi Powietrznej nieoprocentowanej pożyczki z budżetu państwa na finansowanie jej działalności ustawowej i statutowej, do kwoty 1,5 mld zł, stanowiącej równowartość planowanych w roku 2027 wpływów z tytułu należnych jej opłat trasowych zajętych jako zabezpieczenie wyroku Francuskojęzycznego Sądu Pierwszej Instancji w Brukseli z dnia 1 kwietnia 2026 r. w sprawie sygn. 23/5974/A z powództwa Pfizer Inc., BioNTech Manufacturing GmbH oraz Pfizer Export B.V. przeciwko Rzeczypospolitej Polskiej. Rozwiązanie ma charakter doraźny i ma celu zapewnienie płynności finansowej jednostki w 2027 r.

Art. 9 – stanowi realizację postanowień art. 9 ust. 1 oraz art. 10 ustawy z dnia 23 grudnia 1999 r. o kształtowaniu wynagrodzeń w państwowej sferze budżetowej oraz o zmianie niektórych ustaw (Dz. U. z 2024 r. poz. 1356).

Zgodnie z postanowieniami art. 9 ust. 1 tej ustawy w ustawie budżetowej ustala się:

- kwoty wynagrodzeń dla osób objętych i nieobjętych mnożnikowymi systemami wynagrodzeń,
- kwoty bazowe, które stanowią podstawę naliczania wynagrodzeń dla osób objętych mnożnikowymi systemami wynagrodzeń, o których mowa w art. 5 pkt 1 lit. a, c i d ustawy o kształtowaniu wynagrodzeń w państwowej sferze budżetowej oraz o zmianie niektórych ustaw,
- średnioroczne wskaźniki wzrostu wynagrodzeń w państwowej sferze budżetowej.

Średnie wynagrodzenie nauczycieli na poszczególnych stopniach awansu zawodowego – zgodnie z art. 30 ust. 3 ustawy z dnia 26 stycznia 1982 r. – Karta Nauczyciela (Dz. U. z 2026 r. poz. 515) – jest ustalane z uwzględnieniem kwoty bazowej określanej dla nauczycieli corocznie w ustawie budżetowej.

W projekcie ustawy budżetowej na rok 2027 – zgodnie z postanowieniem art. 10 ustawy o kształtowaniu wynagrodzeń w państwowej sferze budżetowej oraz o zmianie niektórych ustaw – tworzy się:

- rezerwę płacową na zmiany organizacyjne i nowe zadania, która jest przeznaczona tylko dla państwowych jednostek budżetowych i dotyczy wynagrodzeń przewidzianych do uruchomienia w roku 2027, w szczególności w związku z ewentualną realizacją nowych zadań, zwiększeniem zakresu realizowanych zadań lub powołaniem nowych

jednostek organizacyjnych w trakcie roku 2027; rezerwa ta jest tworzona na zadania, których nie można uwzględnić w ustawie budżetowej,

- rezerwę na zwiększenie wynagrodzeń przeznaczonych na wypłaty wynagrodzeń dla osób odwołanych z kierowniczych stanowisk państwowych, a także nagród jubileuszowych, odpraw emerytalnych i odpraw w związku z przejściem na rentę z tytułu niezdolności do pracy oraz ekwiwalentów za niewykorzystany urlop wypoczynkowy dla osób zajmujących kierownicze stanowiska państwowe, dla pracowników jednostek organizacyjnych stanowiących wyodrębnioną część budżetową, w których średnioroczne zatrudnienie w roku poprzednim nie przekracza 50 osób; jednorazowe wypłaty na rzecz osób zajmujących kierownicze stanowiska państwowe nie zależą od polityki kadrowej danej jednostki, stąd też istnieje potrzeba utworzenia tej rezerwy; natomiast w jednostkach, w których średnioroczne zatrudnienie w roku poprzednim nie przekracza 50 osób, trudno jest wygospodarować środki na jednorazowe wypłaty, które są zmienne w poszczególnych latach,
- rezerwę na podwyższenie wynagrodzeń nauczycieli zatrudnionych w szkołach i placówkach oświatowych prowadzonych przez organy administracji rządowej.

Art. 10 – określa zestawienie zadań z zakresu administracji rządowej i innych zadań zleconych jednostkom samorządu terytorialnego odrębnymi ustawami, zawarte w załączniku nr 7, zgodnie z art. 122 ust. 1 pkt 5 ustawy o finansach publicznych.

Art. 11 – wypełnia przepis art. 122 ust. 1 pkt 2 lit. a ustawy o finansach publicznych, zobowiązujący do zamieszczenia, w załączniku do ustawy budżetowej wykazu jednostek otrzymujących dotacje podmiotowe i celowe oraz kwoty tych dotacji. Wykaz ten zawiera załącznik nr 8.

Art. 12 – wypełnia dyspozycję art. 122 ust. 1 pkt 6 ustawy o finansach publicznych, zgodnie z którym zakres i kwoty dotacji przedmiotowych i podmiotowych zostały określone w załączniku nr 9.

Art. 13 – określa kwotę bazową dla zawodowych kuratorów sądowych – zgodnie z art. 14 ust. 1 ustawy z dnia 27 lipca 2001 r. o kuratorach sądowych (Dz. U. z 2026 r. poz. 200, z późn. zm.).

Wynagrodzenie zasadnicze kuratorów zawodowych na równorzędnych stopniach służbowych jest równe i stanowi odpowiednio do rangi stopnia służbowego wielokrotność kwoty bazowej określonej w ustawie budżetowej. Kwota bazowa dla zawodowych kuratorów sądowych jest waloryzowana corocznie średniorocznym wskaźnikiem wzrostu wynagrodzeń ustalanym na podstawie przepisów o kształtowaniu wynagrodzeń w państwowej sferze budżetowej.

Art. 14 – wynika z art. 13 ust. 2 ustawy z dnia 6 kwietnia 1990 r. o Policji (Dz. U. z 2025 r. poz. 636, z późn. zm.), który stanowi, że etaty Policji określa ustawa budżetowa.

Art. 15 – określa kwotę ogólnej rezerwy budżetowej, która – zgodnie z art. 140 ust. 1 ustawy o finansach publicznych – w projekcie ustawy budżetowej planowana jest w wysokości nie wyższej niż 0,2% wydatków budżetu.

Art. 16 – określa limit mianowań urzędników w służbie cywilnej na dany rok budżetowy i środki finansowe na wynagrodzenia oraz szkolenia członków korpusu służby cywilnej – zgodnie z postanowieniami art. 7 ust. 1 ustawy z dnia 21 listopada 2008 r. o służbie cywilnej (Dz. U. z 2026 r. poz. 590).

Art. 17 – określa prognozowany średnioroczny wskaźnik cen towarów i usług konsumpcyjnych. Wskaźnik ten jest powszechnie wykorzystywany w planowaniu wydatków i dochodów oraz indeksowaniu różnego typu opłat. Stosujące go podmioty powinny mieć możliwość powołania się na oficjalne źródło, jakim jest przepis w ustawie budżetowej.

Przykładowo, na prognozowany w ustawie budżetowej wskaźnik cen towarów i usług konsumpcyjnych powołuje się:

- art. 12 ust. 5a, 5c, 5e i 5f ustawy z dnia 22 czerwca 2001 r. o mikroorganizmach i organizmach genetycznie zmodyfikowanych (Dz. U. z 2022 r. poz. 546),
- art. 6 pkt 15 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz. U. z 2026 r. poz. 639, z późn. zm.),
- art. 13 ust. 5 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (Dz. U. z 2026 r. poz. 13, z późn. zm.),
- art. 3 ust. 1a ustawy z dnia 21 kwietnia 2005 r. o opłatach abonamentowych (Dz. U. z 2025 r. poz. 1585, z późn. zm.),
- art. 66 ust. 4 i art. 136 ust. 1 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. – Prawo geologiczne i górnicze (Dz. U. z 2026 r. poz. 69),
- art. 383 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 20 lipca 2018 r. – Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce (Dz. U. z 2024 r. poz. 1571, z późn. zm.),

Art. 18 – określa średnioroczny wskaźnik cen towarów i usług konsumpcyjnych dla gospodarstw domowych emerytów i rencistów. Na wskaźnik ten powołuje się art. 74 ust. 2 ustawy z dnia 8 września 2000 r. o komercjalizacji i restrukturyzacji przedsiębiorstwa państwowego „Polskie Koleje Państwowe" (Dz. U. z 2026 r. poz. 967).

Art. 19 – stosownie do art. 76 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych – określa wysokość odpisu z wyodrębnionych w ramach Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (FUS) funduszy, ustalonego na podstawie planu finansowego tego Funduszu i stanowiącego przychód Zakładu Ubezpieczeń Społecznych.

Art. 20 – stosownie do art. 57 ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych – określa kwotę wydatków na prewencję rentową w wysokości do 0,4% wydatków na świadczenia z ubezpieczenia emerytalnego, rentowego, chorobowego i wypadkowego, przewidzianych w planie finansowym FUS na dany rok budżetowy.

Art. 21 – określa wysokość odpisu wynikającego z art. 32 ust. 2 ustawy z dnia 19 grudnia 2008 r. o emeryturach pomostowych (Dz. U. z 2024 r. poz. 1696), który zobowiązuje do ustalenia w ustawie budżetowej na dany rok kwoty odpisu z Funduszu Emerytur Pomostowych z przeznaczeniem na działalność Zakładu Ubezpieczeń Społecznych, na realizację kosztów wypłaty emerytur pomostowych.

Art. 22 – określa wysokość należności z tytułu poniesionych kosztów poboru i dochodzenia przez Zakład Ubezpieczeń Społecznych składek na otwarte fundusze emerytalne; przepis art. 76 ust. 1 pkt 3 ustawy z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych stanowi, że maksymalna wysokość tych należności wynosi nie więcej niż 0,4% kwoty przekazanych do otwartych funduszy emerytalnych składek na to ubezpieczenie, zaś w ustawie budżetowej corocznie ustala się wysokość tej należności.

Art. 23 – ustala wysokość odpisu od funduszu emerytalno–rentowego na fundusz administracyjny Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego. Art. 79 ust. 2 pkt 1 ustawy z dnia 20 grudnia 1990 r. o ubezpieczeniu społecznym rolników (Dz. U. z 2025 r. poz. 1770) stanowi, iż odpis na fundusz administracyjny może wynosić do 3,5% planowanych wydatków funduszu emerytalno-rentowego.

Art. 24 – określa prognozowane przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto w gospodarce narodowej na rok 2027, którego obowiązek opublikowania w ustawie budżetowej na dany rok wynika w szczególności z art. 19 ust. 1 ustawy z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych. Zgodnie z tym przepisem roczna podstawa wymiaru składek na ubezpieczenia emerytalne i rentowe osób, o których mowa w art. 6 i 7 ww. ustawy (podmioty podlegające obowiązkowo ubezpieczeniom emerytalnemu i rentowym i dobrowolnie ubezpieczeni), w danym roku kalendarzowym nie może być wyższa od kwoty odpowiadającej trzydziestokrotności prognozowanego przeciętnego wynagrodzenia miesięcznego w gospodarce narodowej na dany rok kalendarzowy, określonego w ustawie budżetowej, ustawie o prowizorium budżetowym lub ich projektach, jeżeli odpowiednie ustawy nie zostały uchwalone.

Art. 25 – wprowadzenie do ustawy budżetowej powyższego przepisu wynika z postanowień art. 260 ustawy z dnia 20 marca 2025 r. o rynku pracy i służbach zatrudnienia (Dz. U. poz. 620, z późn. zm.), zgodnie z którym wysokość obowiązkowej składki na Fundusz Pracy określa ustawa budżetowa.

Art. 26 – wprowadzenie do ustawy budżetowej powyższego przepisu wynika z postanowień art. 4 ust. 2 ustawy z dnia 23 października 2018 r. o Funduszu Solidarnościowym (Dz. U. z 2024 r. poz. 1848, z późn. zm.), zgodnie z którym wysokość składki na Fundusz Solidarnościowy określa ustawa budżetowa.

Art. 27 – wprowadzenie do ustawy budżetowej powyższego przepisu wynika z postanowień art. 29 ust. 2 ustawy z dnia 13 lipca 2006 r. o ochronie roszczeń pracowniczych w razie niewypłacalności pracodawcy (Dz. U. z 2026 r. poz. 186, z późn. zm.), zgodnie z którym wysokość składki na Fundusz Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych określa ustawa budżetowa.

Art. 28 – stanowi o zamieszczeniu w załączniku nr 10 zestawienia programów wieloletnich w układzie zadaniowym, zgodnie z art. 122 ust. 1 pkt 4 ustawy o finansach publicznych, zawierającego, stosownie do ust. 2 tego artykułu, nazwę programu i podstawę prawną jego utworzenia, jednostkę organizacyjną realizującą program lub koordynującą jego wykonanie, cel programu, zadania programu, okres realizacji programu, łączne nakłady, w tym z budżetu państwa, na realizację programu, wysokość wydatków w roku budżetowym oraz w kolejnych latach na realizację programu oraz mierniki określające stopień realizacji celu.

Art. 29 – wypełnia postanowienia art. 122 ust. 1 pkt 1 lit. a ustawy o finansach publicznych zobowiązujące do zamieszczenia, w załączniku do ustawy budżetowej, planów finansowych agencji wykonawczych. Plany te zawiera załącznik nr 11.

Art. 30 – wypełnia postanowienia art. 122 ust. 1 pkt 1 lit. b ustawy o finansach publicznych zobowiązujące do zamieszczenia, w załączniku do ustawy budżetowej, planów finansowych instytucji gospodarki budżetowej. Plany te zawiera załącznik nr 12.

Art. 31 – wypełnia postanowienia art. 122 ust. 1 pkt 1 lit. c ustawy o finansach publicznych zobowiązujące do zamieszczenia, w załączniku do ustawy budżetowej, planów finansowych państwowych funduszy celowych. Plany te zawiera załącznik nr 13.

Art. 32 – wypełnia postanowienia art. 122 ust. 1 pkt 1 lit. d ustawy o finansach publicznych zobowiązujące do zamieszczenia, w załączniku do ustawy budżetowej, planów finansowych osób prawnych, o których mowa w art. 9 pkt 8 ustawy o finansach publicznych, oraz państwowych osób prawnych, o których mowa w art. 9 pkt 14 tej ustawy. Plany te zawiera załącznik nr 14.

Art. 33 – określa łączną kwotę zobowiązań, do wysokości której organy administracji rządowej mogą w danym roku zaciągać zobowiązania finansowe z tytułu umów o partnerstwie publiczno-prywatnym, zgodnie z dyspozycją art. 17 ustawy z dnia 19 grudnia 2008 r. o partnerstwie publiczno-prywatnym (Dz. U. z 2023 r. poz. 1637, z późn. zm.). Ustalenie tego limitu nie powoduje automatycznego przekazywania organom administracji rządowej środków budżetowych na realizację przedsięwzięć w ramach partnerstwa publiczno-prywatnego – wydatki te są realizowane przez poszczególnych dysponentów w ramach posiadanych środków. Celem określenia powyższego limitu jest zapewnienie kontroli skali zawieranych przez organy administracji rządowej nowych umów w ramach partnerstwa publiczno-prywatnego.

Ponadto, zgodnie z art. 18 ww. ustawy, w przypadku, gdy przedsięwzięcie realizowane przez podmiot publiczny w ramach partnerstwa publiczno-prywatnego wymaga finansowania z budżetu państwa w kwocie przekraczającej 100 mln zł, zgody na realizację takiego przedsięwzięcia udziela minister właściwy do spraw finansów publicznych. Nie dotyczy to jednak środków przeznaczonych na finansowanie programów operacyjnych, o których mowa w ustawie o zasadach prowadzenia polityki rozwoju oraz ustawie z dnia 11 lipca 2014 r. o zasadach realizacji programów w zakresie polityki spójności finansowanych w perspektywie finansowej 2014-2020 (Dz. U. z 2020 r. poz. 818) i programów, o których mowa w ustawie z dnia 28 kwietnia 2022 r. o zasadach realizacji zadań finansowanych ze środków europejskich w perspektywie finansowej 2021-2027 (Dz. U. z 2025 r. poz. 1733, z późn. zm.).

Art. 34 – stanowi o ujęciu, zgodnie z art. 121 oraz art. 122 ust. 1 pkt 2 lit. b i c ustawy o finansach publicznych, w załączniku nr 15 – planowanych dochodów i wydatków budżetu środków europejskich oraz budżetu państwa w latach 2027–2029 w zakresie programów finansowanych z udziałem środków europejskich oraz programów Europejskiej Współpracy Terytorialnej (Interreg), a w załączniku nr 16 – wykazu programów wraz z limitami wydatków i zobowiązań w kolejnych latach realizacji programów finansowanych z udziałem środków europejskich, a w przypadku wspólnej polityki rolnej – wykaz wydatków w latach 2027-2029.

Art. 35 – dotyczy zamieszczenia w ustawie budżetowej załącznika nr 17, stosownie do przepisu art. 122 ust. 1 pkt 2 lit. b ustawy o finansach publicznych. Załącznik obejmuje środki nieujęte w załączniku nr 16, które zgodnie z art. 117 ww. ustawy nie wchodzą do budżetu środków europejskich, co wymaga wprowadzenia w tym zakresie odrębnego załącznika do ustawy budżetowej.

Art. 36 – dotyczy prefinansowania zadań przewidzianych do finansowania ze środków pochodzących z budżetu Unii Europejskiej w zakresie wspólnej polityki rolnej.

Zgodnie z art. 13 ustawy z dnia 26 stycznia 2023 r. o finansowaniu wspólnej polityki rolnej na lata 2023–2027 (Dz. U. poz. 332) oraz przepisami wykonawczymi wydanymi na podstawie ww. ustawy, w związku z art. 89 ust. 1 pkt 4 ustawy o finansach publicznych, beneficjenci realizujący operacje w ramach Planu Strategicznego dla Wspólnej Polityki Rolnej na lata 2023-2027 (PS WPR 2023-2027), w tym m.in. jednostki samorządu terytorialnego oraz lokalne grupy działania, mogą otrzymywać środki z budżetu państwa na wyprzedzające finansowanie pomocy w formie oprocentowanej pożyczki udzielanej przez BGK.

Prefinansowanie tych zadań określa załącznik nr 18.